This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

C 563,051

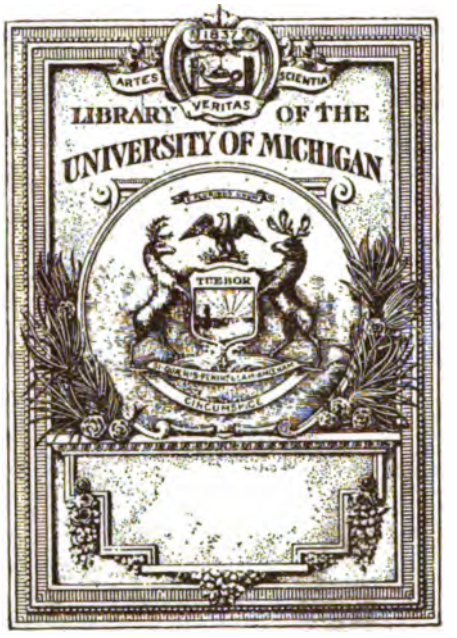
ARTES
VERITAS
SCIENTIA
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
TUEBOR
SI QUAERIS PENINSULAM AMOENAM
CIRCUMSPICE

Grad. R. R. 1
Grad. R. R. 1
AS
36
.M634

THE volumes of the University of Michigan Studies are published by authority of the Executive Board of the Graduate School of the University of Michigan. A list of the volumes thus far published or arranged for is given at the end of this volume.

University of Michigan Studies

HUMANISTIC SERIES

VOLUME VIII

THE OLD TESTAMENT MANUSCRIPTS IN THE FREER COLLECTION

THE MACMILLAN COMPANY
NEW YORK · BOSTON · CHICAGO · DALLAS
ATLANTA · SAN FRANCISCO

MACMILLAN & CO., LIMITED
LONDON · BOMBAY · CALCUTTA
MELBOURNE

THE MACMILLAN CO. OF CANADA, LTD.
TORONTO

Plate I.

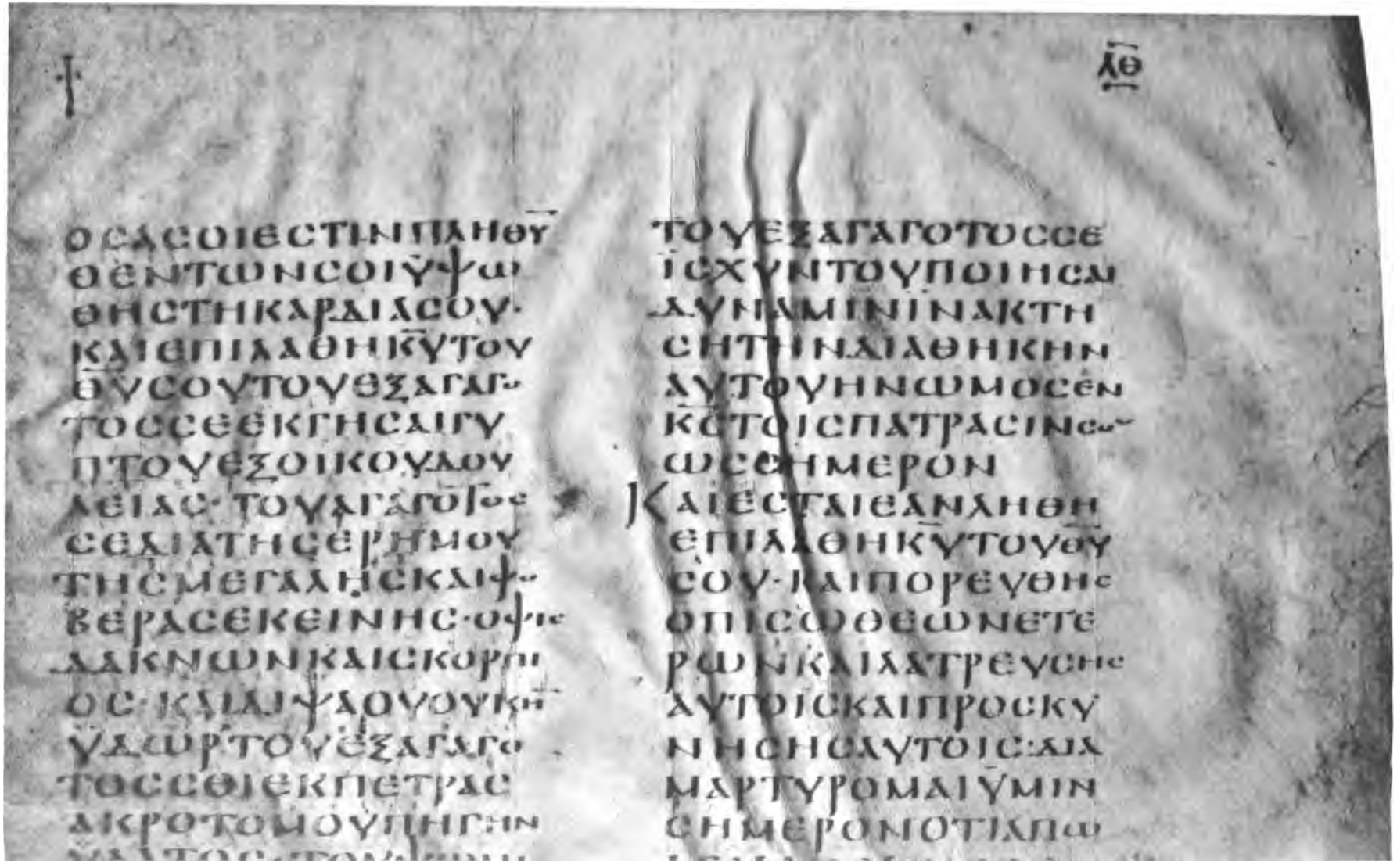

ο ΔΑΣΟΙΕΣΤΙΝΠΛΗΘΥ
ΘΕΝΤΩΝΣΟΙΥΨΩ
ΘΗΣΤΗΚΑΡΔΙΑΣΟΥ·
ΚΑΙΕΠΙΛΑΘΗΚΥΤΟΥ
ΘΥΣΟΥΤΟΥΕΞΑΓΑΓ-
ΤΟΣΣΕΕΚΓΗΣΑΙΓΥ
ΠΤΟΥΕΞΟΙΚΟΥΛΟΥ
ΛΕΙΑΣ· ΤΟΥΑΓΑΓΟΥΣΕ
ΣΕΛΙΑΤΗΣΕΡΗΜΟΥ
ΤΗΣΜΕΓΑΛΗΣΚΛΙΨ-
ΒΕΡΑΣΕΚΕΙΝΗΣ· ΟΨΙΣ
ΔΑΚΝΩΝΚΑΙΣΚΟΡΠΙ
ΟΣ· ΚΑΙΔΙΨΑΟΥΟΥΚΗ-
ΥΔΩΡΤΟΥΕΞΑΓΑΓΟ
ΤΟΣΣΟΙΕΚΠΕΤΡΑΣ
ΑΚΡΟΤΟΜΟΥΠΗΓΗΝ

ΛΘ

ΤΟΥΕΞΑΓΑΓΟΤΟΣΣΕ
ΙΣΧΥΝΤΟΥΠΟΙΗΣΑ
ΔΥΝΑΜΙΝΙΝΑΚΤΗ
ΣΗΤΗΝΔΙΑΘΗΚΗΝ
ΑΥΤΟΥΗΝΩΜΟΣΕΝ
ΚΤΟΙΣΠΑΤΡΑΣΙΝΗΜ-
ΩΣΕΩΗΜΕΡΟΝ
ΚΑΙΕΣΤΑΙΕΑΝΑΗΘΗ
ΕΠΙΛΑΘΗΚΥΤΟΥΘΥ
ΣΟΥ· ΚΑΙΠΟΡΕΥΘΗΣ
ΟΠΙΣΩΟΕΩΝΕΤΕ
ΡΩΝΚΑΙΔΑΤΡΕΥΣΗΣ
ΑΥΤΟΙΣΚΑΙΠΡΟΣΚΥ
ΝΗΣΗΣΑΥΤΟΙΣ· ΔΙΑ
ΜΑΡΤΥΡΟΜΑΙΥΜΙΝ
ΣΗΜΕΡΟΝΟΤΙΑΠΩ

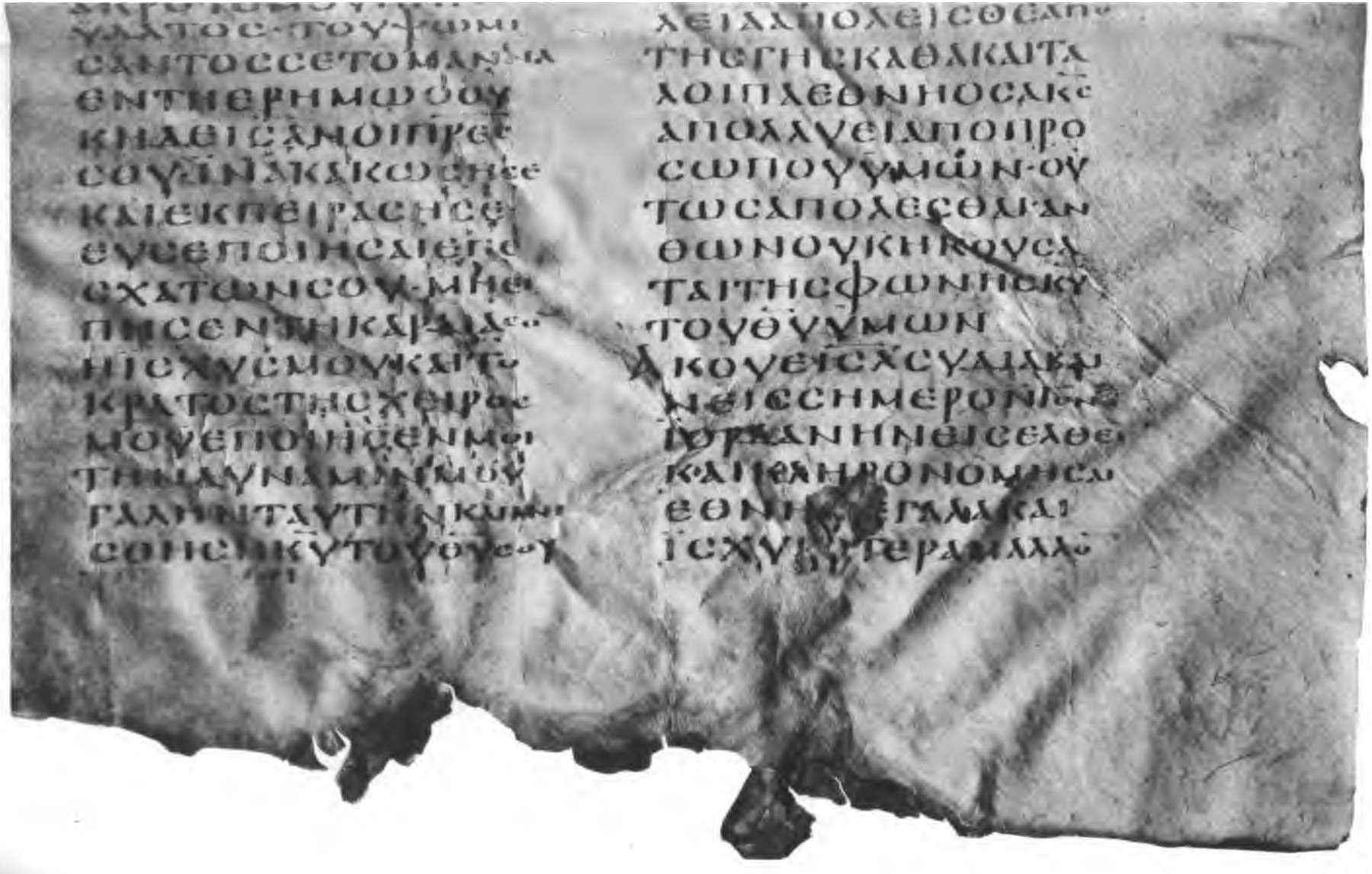

DEUTERONOMY VIII. 13 - IX. 1.

THE OLD TESTAMENT MANUSCRIPTS

IN THE

FREER COLLECTION

BY

HENRY A. SANDERS

UNIVERSITY OF MICHIGAN

New York

THE MACMILLAN COMPANY

LONDON: MACMILLAN AND COMPANY

1917

All rights reserved

COPYRIGHT, 1910 AND 1917,
BY HENRY A. SANDERS.

Set up and electrotyped. Published February, 1917.

Norwood Press
J. S. Cushing Co. — Berwick & Smith Co.
Norwood, Mass., U.S.A.

Hist. 1
Mich. Univ.
gt.
10-10-1923
gen. pkt.

PREFACE

NEARLY five years have elapsed since the publication of Part I of this volume, but the editor has had little time to return to the manuscript problems then treated. The first half of the volume is therefore not a new edition, but a reprint. Obvious misprints have of course been corrected, and in making these corrections the various reviews of the first publication and the correspondence of Professor McLean have been most helpful. Not a few, however, of the corrections suggested by Sprengling in the review in the *American Journal of Theology* (vol. XV, pp. 114–115) were errors on his part, due to indistinctness of the Facsimile at the places in question. The photographs of so old and wrinkled a manuscript could not be made equally clear for all pages.

In the publication of the manuscript of the Psalms the chief task has been to separate and read the badly decayed and blackened leaves. No pains have been spared in making the work as complete and accurate as possible, yet in all too many cases these decayed fragments of a manuscript have no evidence on most interesting passages. All decayed or lost lines and parts of lines have been filled out in the text publication from the Swete text, except where the amount of space in the manuscript proved the existence of a variant. The first fifteen Psalms are so fragmentary, that it seemed best to give those lines only of which some part is preserved.

I am much indebted to the libraries of Hartford Theological Seminary and Harvard University for the loan of books and to the library of the University of Michigan for the purchase of

needed works. My most earnest thanks are also extended to Mr. Charles L. Freer for his interest in the work and his generous support of the publication.

HENRY A. SANDERS.

ANN ARBOR, MICHIGAN,
August 22, 1915.

CONTENTS

PAGE

PART I. THE WASHINGTON MANUSCRIPT OF DEUTERONOMY AND JOSHUA:

History of the Manuscript 1
Palaeography 5
Contents 18
Text 18
Lection marks 27
Text Problem 33
Deuteronomy 38
Joshua 48
Collation 57
Deuteronomium 59
Josue 83

PART II. THE WASHINGTON MANUSCRIPT OF THE PSALMS:

The Manuscript 107
Palaeography 110
Parchment, Leaves, Quires, Ink, Ruling, Writing 110
Punctuation, Verses, Capitals, Paragraphs 114
Diacritical and Other Marks 116
Spelling 118
The Fragment Λ^{a} 121
Corrections by Later Hands 124
The Text Problem 125
The Text Problem in Λ 125
The Text Problem in Λ^{a} 130
The Reprint of Text 131
The Text 133
Appendix: Libraries containing the Facsimile of the Washington Manuscript of Deuteronomy and Joshua 351
Indexes:
English Index 355
Greek Index 357

FACSIMILE PLATES

I. Deuteronomy VIII. 13–IX. 1 . . . . . *Frontispiece*

FOLLOWING PAGE

II. Deuteronomy X. 6–15 30
III. Joshua II. 11–18 48
IV. Psalms Manuscript — Appearance when found 106
V. Psalm LIV. 5–17 110
VI. Psalm LIV. 17–LV. 2 114
VII. Psalm CXVIII. 19–32 120
VIII. Psalm CXVIII. 33–45 124
IX. Psalm CXLII. 11–CXLIII. 4 130

PART I

THE WASHINGTON MANUSCRIPT OF DEUTERONOMY AND JOSHUA

I. HISTORY OF THE MANUSCRIPT

THE story of the purchase of the four Biblical Greek manuscripts in the Freer Collection has been told in various articles and brief notes,[1] usually with additions on the subject of the supposed origin. Although I do not feel certain that the last word on the subject can be said even now, I venture to repeat the important facts and comments with such inferences as I am able to draw.

The four MSS were bought by Mr. Charles L. Freer of an Arab dealer named Ali in Gizeh, near Cairo, on December 19th, 1906. About the same time, Professor Stern of the Royal Library in Berlin had seen two rather imperfect photographs showing pages of the two better preserved MSS, and on this evidence had declined to buy at the price asked. A little earlier, apparently late in 1906, the MSS had been shown by Ali Arabi to Messrs. Grenfell and Hunt, who, in their brief examination by a most unsatisfactory light, took note practically of the MS of the Gospels alone. On their advice Mr. Hogarth recommended the purchase to the British Museum, but nothing came of it.

[1] Biblical World, February, 1908, pp. 138–142, with plates.
Goodspeed, Biblical World, March, 1908, pp. 218–226.
Independent, January 9, 1908, pp. 107–108.
Amer. Jour. of Arch. vol. 12 (1908), pp. 49–55, with plates.
Proceedings Amer. Phil. Assoc. vol. 38 (1908), p. xxii.
Gregory, Theolog. Literaturbl. vol. 29 (1908), Nr. 7, Sp. 73–76.
Harnack, Theolog. Literaturzeit. March, 1908, Nr. 6, Sp. 168–170.
Von Soden, Christliche Welt, May, 1908, Nr. 20, Sp. 482–486.
Gregory, Das Freer-Logion, Leipzig, 1908, pp. iv + 66, with plates.
Goodspeed, Independent, Sept. 10, 1908, pp. 596–601.
Schmidt, Theolog. Literaturzeit. 1908, Nr. 12, Sp. 359–360.
Biblical World, May, 1909, pp. 343–344, with plate.
Amer. Jour. of Arch. vol. 13 (1909), pp. 130–141, with plates.
Kenyon, Egyptian Exploration Fund, Arch. Report, 1907–1908, pp. 47–48.
Goodspeed, Amer. Jour. of Theology, vol. 13 (1909), pp. 597–603.
Some minor references will be found noted in the articles just cited. Purely popular reports and criticisms have been omitted.

This is all that is positively known about the origin of the MSS. The story that they were shown in Assiut has been proved false, and no reliance can be placed on the first statements of the dealer and others that they were bought in Akhmim or Eshmunên, especially as both statements have since been denied. This denial also takes away support from Professor Schmidt's statement (Theolog. Literaturzeit.), that these four MSS came from the White Monastery near Sohag, opposite Akhmim, whence were derived four MSS (two Coptic and two Greek) bought by him. Schmidt's assertion is still more discredited by the failure thus far of any of the MSS to show that close text relationship to the Coptic versions of the Bible which he anticipated.

In the Amer. Jour. of Arch. (vol. 13, p. 138 f.) in a discussion of the subscription to the MS of the Gospels, I have connected the name Timothy there found with the Church of Timothy in the Monastery of the Vinedresser, which was located near the third pyramid, according to Abu Salîh's Churches and Monasteries of Egypt (trans. by Evetts and Butler, p. 190). The connection of the MSS with this church and monastery seems sure, whether we make the prayer in the subscription refer to St. Timothy or to some one in the monastery.[1] It is also noteworthy that the name Timothy is a later correction written on an erasure, and in black ink of the tint used in the lectionary marks of Deuteronomy, which will be discussed later. The monastery of the Vinedresser was Coptic and the assumption, that the words and marks in black ink in these MSS were inserted in that monastery, is borne out by the fact that no correction or addition to the text is in ink of that color. The various shades of brown ink used by the earlier hands in the MSS would thus have to be referred back to the Greek monasteries where the MSS were severally written.

The Coptic (Jacobite) monastery of the Vinedresser was once

[1] Goodspeed (Amer. Jour. of Theol. vol. 13, p. 599) makes objections on the ground of the frequency of the name Timothy, the number of ancient monasteries, whose names are not known, and the lack of lectionary marks in the Gospels. A few lectionary marks are, however, found in the MS of Deuteronomy, and further I should not expect the Greek Bible to be much read in a Coptic monastery after the fifth century. Neither do Professor Goodspeed's statistics on the astounding number of early Egyptian monasteries seem to me in point. In this matter only those which survived until the eleventh or twelfth century, i.e. to the time of Abu Salîh, are of interest, for the MSS doubtless remained for a long time in the place where the last change was made in the subscription. While the MS of Abu Salîh is defective (notably on the Nitrian desert), it doubtless once contained all the monasteries and churches known to him.

burned by the Melchites (Abu Salîh, p. 186), and it may well be that at its restoration, at the end of the fifth or in the sixth century, MSS were begged or bought from various sources to make a complete Greek Bible for the use of such monks as understood Greek. Both the weakness of the Melchites after the fifth century and the unlikelihood that a complete Greek Bible would have been desired later force us to accept as early a date as possible. On the other hand, the latest of the MSS, the Epistles of Paul, cannot be dated palaeographically before the very end of the fifth century or, better, in the sixth.

The Monastery of the Vinedresser seems to have perished between 1208 and 1441, and from that date until 1906 we have no clue to the resting place of the MSS, though it is likely that they were preserved during a part of the remaining period in some more out of the way monastery.

In such a ruined monastery or in some other hiding place of the desert the MSS were found, probably in 1906; for the desert sand still filled wrinkles and was incrusted on the exterior when I began work on them. That the MSS had been shown but few times before their purchase by Mr. Freer is indicated by the fact that even in the MS of the Gospels a large share of the leaves were still firmly stuck together, while in the other three MSS hardly a beginning had been made in separating the leaves.

There are many doubtful points in this summary, but we may still hope that time will continue to bring additional evidence. Already I consider as certain the origin of the four MSS in Greek monasteries, their union in some Coptic monastery, such as that of the Vinedresser, and the continuance of their existence without separation from that time to the present.

The MS of Deuteronomy and Joshua (Greek MS I) is at present kept at the home of Mr. Charles L. Freer in Detroit, Mich., but will eventually be transferred to the Smithsonian Institution in Washington, D.C., where it will be placed with the other collections in the Gallery to be erected by Mr. Freer. For this reason it has been given the name Washington Manuscript (Codex Washingtonensis) so as to suggest at the same time its future home in Washington and its ownership by the American people. In the Cambridge edition of the Septuagint now being edited by Messrs. Brooke and McLean, as also in the following pages, it will be designated by the letter Θ.

A complete facsimile edition of the MS was published simultaneously with the first publication of this Part, under the title, "A Facsimile of the Washington Manuscript of Deuteronomy and Joshua"[1] (University of Michigan, Ann Arbor, Michigan, 1910).

[1] Cited below as facsimile or, in case of frequent citations, merely by the page, column, and line.

II. PALAEOGRAPHY

THE MS is written on fairly thick parchment, which, while preserving its strength, has wrinkled and hardened with age and exposure, so that the leaves will never again be flat and smooth. At the bottom the leaves are considerably decayed, but only in the case of the first two leaves and the last leaf has this decay extended into the text. On the whole the parchment is rather transparent for its thickness, though different pages vary much. It is mostly goatskin, as is seen from the large branching veins easily distinguishable when one looks through a leaf at a strong light. In the facsimile these veins are plainly seen at the top of page 133. They are just visible on a few other leaves. Sheepskin parchment occurs quite frequently and the leaves are usually distinguishable. The hair side has about the same yellow tinge as the hair side of the goatskin, but the flesh side is not so white. Therefore the goatskin shows a stronger contrast between the different sides of the leaf. Rough spots showing clearly the hair roots are common on the margins of the leaves and especially at the corners. These defective portions represent commonly the parts of the skin which came under the legs of the animals, and because of the rubbing had imperfect hair or wool growth. The marks of the hair-roots are perceptibly larger and farther apart on the sheepskin (cf. p. 173 of the facsimile) than on the goatskin. Also the sheepskin seems to have become more discolored with age than the other. There are, further, spots of undue whiteness in both, probably due to the action of some foreign material, and a few others, which look like erasures but were really caused by the cohering of the leaves through decay and the force necessarily used in separating them. Good examples are seen on pages 13, 59, and 96 of the facsimile. On page 14 is an example of mending a hole in the parchment. The mending preceded the writing. On the upper and outer edges of the leaves and sometimes running in between them slightly, there are traces of a light yellow dye or paint. It seems that this was a color applied after binding. It does not appear on the decayed parts.

The parchment varies in thickness from .11 mm. to .28 mm. The average is just under .18 mm. The thinnest specimens are goatskin and the thickest sheepskin. Leaves of goatskin are, however, found measuring .27 mm., while no cases of skeepskin thinner than .15 mm. were noted. The largest leaves are 12½ inches in height by 10¼ inches in width (31.9 cm. by 26.1 cm.), while the smallest measure 11¾ by 10 inches (30 cm. by 25.5 cm.); the common size is 12 by 10⅛ inches (30.6 cm. by 25.8 cm.).

The ink is a dark brown, of approximately the shade shown in the plates. It has faded rather unevenly, but I do not think it was ever black. The first three lines of Deuteronomy and the first two and the title of Joshua are in red.

There are at present 102 leaves, or 204 pages, of which 201 are written. There are two blank pages at the end of Deuteronomy and one at the end of Joshua. The bookmarks showing the beginning of Deuteronomy and Joshua are seen on pages 1 and 119 of the facsimile. They consist of small pieces of colored leather or parchment doubled over and pasted on to the outer edge of the leaf about equally distant from the top and bottom. Such marks were quite necessary for a volume containing at least six books, and may well have been added by the original binder.

There are two columns (2.7 cm. apart) of 31 lines on each page. The width of the column is a trifle under three inches (7.5 cm.) between the ruled perpendiculars, but a line of writing is usually a little longer, though very rarely exceeding 3½ inches (9 cm.). The number of letters in a full line varies from 11 to 17, though 13 and 14 are the most common numbers. The unusual variation in the length of lines is undoubtedly due to the care taken to divide the words properly at the end of the line. The rule is that all the consonants go with the following vowel and begin the second line, except that λ, ρ, μ, and ν are joined to the preceding vowel when there is a following consonant; double consonants are separated and compound words are generally divided into their component parts. To the last statement I noted one exception, ε|ξιλατο on p. 144, 2, 2. In addition γ is separated from a following δ, κ, μ, or χ; θ and τ from a following μ; χ from a following θ, μ, or σ, once each, though it is regularly joined to these letters; also σ is once divided from a following β, and β twice from a following ρ and once from a following σ. It is noteworthy further that when ουκ is followed by a verb the division is

regularly thus: ου|κεσται; I noted a single exception on page 80, 1, 21. Similar are the odd divisions ε|παυτη (page 99, 2, 15) and ε|ξαυτου (page 62, 1, 11). This remarkable consistency shows conscious effort and doubtless reflects the pronunciation of the time. As noted above, it has caused considerable variation in the length of the line.

The ruling was always on the light (flesh) side of the parchment only, and was done rather lightly with a hard, blunt instrument. The perpendiculars were ruled a little more heavily than the horizontal lines, and so can still be easily seen on almost all pages. In ruling, a double leaf was spread out and the position of the lines determined by holes pricked with compasses near the edges of the leaves. Though often trimmed away in later rebindings, these marks are still found rather frequently. Compass pricks for the perpendiculars are very rarely found. It is possible that they were not regularly used. The perpendiculars run across the upper and lower margins to the very edge of the parchment. The facsimile seems to show double ruling of the lines, chiefly perpendiculars, on a good many leaves, but all cases of supposed second ruling proved to be only impressions made in leaves by the reverse of heavy rulings on pages standing next to them. Accordingly these appear as indentations on the sides of the leaves that were unruled. On the opposite sides they are seldom visible. Good examples are found on pp. 11, 14, 22, 51, 59, 66, 91, 103, 121, 125, etc. On pp. 46 and 99 two indentations parallel to the regular ruling are distinguishable in spots. It is obvious that these impressions were caused by heavy pressure applied to the MS, presumably in the process of binding. If so, there were at least two bindings. The horizontal lines were ruled so as to barely reach the outer perpendiculars on each double leaf. The space between the columns and the margin next to the binding edge were therefore ruled, but the outer margin was left unruled. Partial exceptions due to carelessness occur on pp. 32, 40, 64, 68, 80, 84, 88, 105, 147, 171, 183, 186. The compass pricks and the rulings are for every other line only, except that there is an extra point and ruling for line 2 on each page. The space between the regular rulings is 1.3 cm., and this space between lines 1 and 3 is always evenly divided by the extra ruling for line 2. The writing is upon the line, not below it.

The MS consists of fourteen quires numbered on the upper right-

hand corner of the first page of each with the numbers ΛΖ to Ν. The quires numbered Α to Λϛ are now lost. Of the fourteen quires preserved ten are of eight leaves each, three of six, and one of four. The four-leaf quire Ν is the last one of Joshua, and has its last page blank. Quire ΜΔ at the end of Deuteronomy is of six leaves, with the last one entirely blank. Quires ΛΗ and ΜΕ also consist at present of six leaves each, but were once of regular size, for a double leaf has been lost out of the middle of each. That this loss occurred in ancient times is proved by the presence of the badly decayed threads of an old binding still in proper place in each quire. This fact also, as well as the trimming of the leaves above mentioned, proves at least one rebinding in ancient times. The carelessness which would allow leaves to be lost out of two different quires in a MS, which otherwise shows no signs of wear, can be used as evidence in regard to its ancient home. Either the MS suffered from long periods of neglect interspersed with few and brief moments of interest, or its owners were not able to replace properly leaves once removed. The leaves of the quires are so arranged as to bring together the sides of the parchment which match. The light (flesh) side of the parchment forms the outside of each quire.

The writing is an upright square uncial of good size. The writer shows an exceptionally good command of the pen, and his writing must be classed as more than ordinarily beautiful. Some letters, as ξ, are a trifle awkward, but this is due to the badly chosen form, not to the inability of the writer. The abbreviation marks above letters are perhaps the most characteristic sign of his command of the pen and his desire to adorn. The writing is consistent throughout the MS. The regular height of the letters is 4 mm.; υ and ξ sometimes extend a little below the line, one style of τ a little above the line; φ and ψ are 10 mm. in height; ρ extends 2 to 3 mm. below the line. The various forms of the letters are shown in the following plate of the first column of page 46 of the manuscript, which includes the common types of all the letters.

The problem of dating the MS is by no means an easy one, but we can, I believe, reach an approximate result by using all of the evidence available. The parchment seems of a rather good type. In comparing it with the famous old MSS, the Sinaiticus, Alexandrinus, and others, I must rely mostly on my memory, as the parchment is seldom accurately described. It seems to me, how-

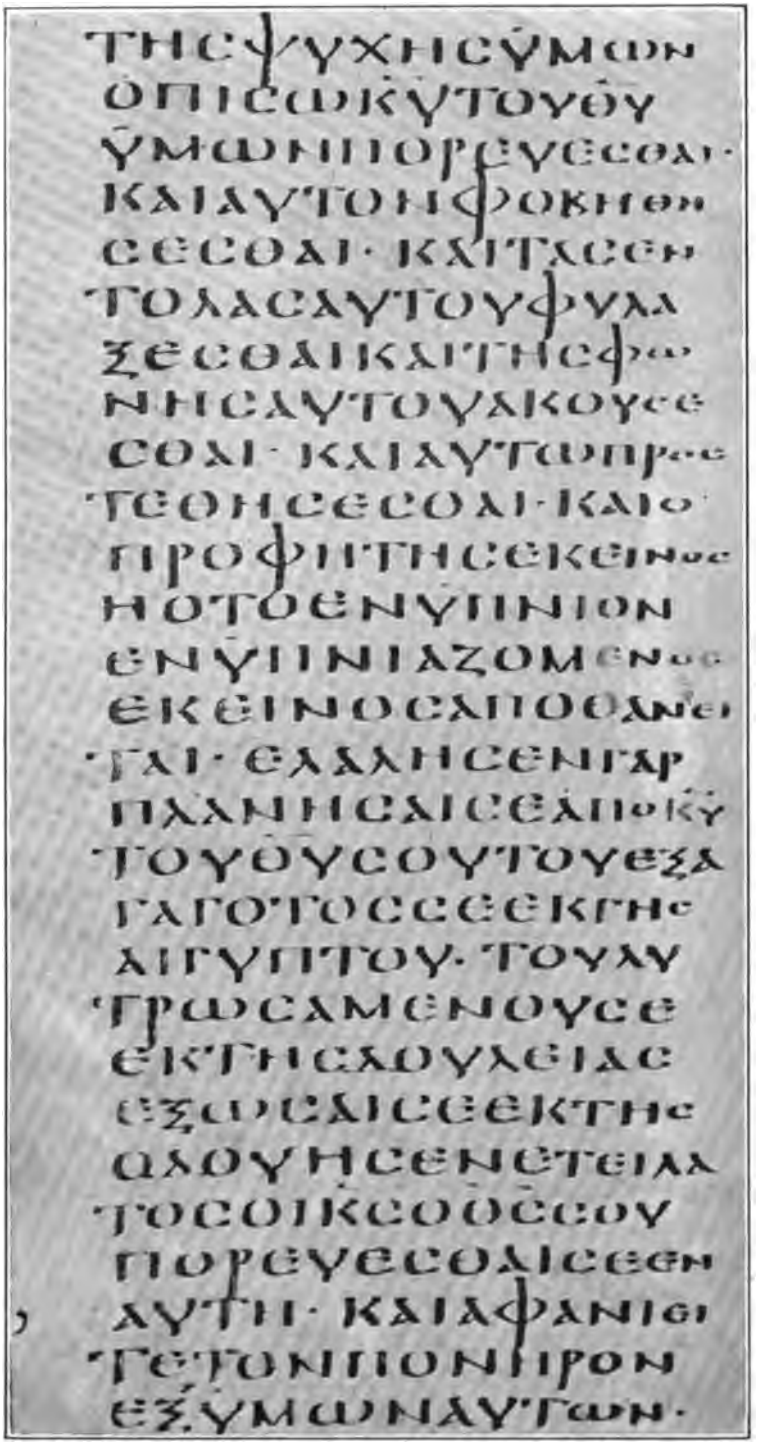

Part of page 46 of the Manuscript, showing Types of Letters most commonly used

ever, that the parchment of our MS varies much more in thickness and presents a less perfectly prepared surface, a condition which is especially apparent wherever rough spots occur. This MS cannot, to be sure, be compared in point of elegance with a codex of the whole Bible as the Sinaiticus,[1] yet it was undoubtedly intended for a magnificent copy. It would seem, therefore, that in the region in which the MS was written, there still remained a little carelessness in regard to the character of a material which not so long before had been considered inferior to papyrus.

K. Dziatzko (Untersuchungen über ausgewählte Kapitel des antiken Buchwesens, Leipzig, 1900, p. 178 ff.) has thrown much new light on the dating of early MSS by his thorough treatment of the subject of page headings or titles. He confined his attention mostly to Latin MSS, but it is apparent from his argument that the same general principles would apply to the Greek also. According to his divisions, MSS without page headings, from first or contemporary hand, belong before the end of the fourth century; those with page headings added by contemporary hand, fifth century, later than which date would fall all MSS having page headings from first hand. He, of course, recognizes that special circumstances or local usage might cause the omission of page headings sometimes even in large MSS of the later centuries, but the presumption of age is always in their favor. Such a presumption can, therefore, be claimed for the Washington MS, for it has no page headings, and even the titles of the two books are from a later hand. The first hand wrote only the text and the simple subscription *δευτερονομιον* to Deuteronomy. This is a plain mark of age. It is interesting to note that Dziatzko drew the Vatican MS into his discussion, placing it at the end of the fourth century on the ground that the page headings omitted in the first few books and not always inserted thereafter, were from a second but certainly ancient hand. His sole argument for the second hand was the occurrence of the Egyptian *μ* in the page headings but not in the text. He does not note that the titles and subscriptions of the books have this characteristic *μ*, and especially in the case of the subscriptions the resemblance to the page headings is close. The titles of the books

[1] This may well be used as an argument against a fourth century date for any of the great codices. Sanday (Old Latin Biblical Texts, 2, p. XIII f.) says that it is not until the seventh century that we have Old Latin Pandects, i.e. great MSS of the whole Scriptures. The oft-cited passage in Eusebius, Vita Constant. 4, 36 f., does not prove that entire Bibles in single MSS were asked for or obtained for the churches of Constantinople.

have been so mistreated in rewriting that I can make no surmise as to the original hand. It seems probable that the page headings and subscriptions are from the same hand, and I suspect that Dziatzko would have omitted the MS or dated it later, if he had noticed that the characteristic Egyptian μ occurs rarely in the text also. The instances which I noted were all near the ends of lines where the letters are smaller and badly crowded. The writer plainly reverted to his natural hand because the crowding did not allow the ornamental imitative hand he was using. Therefore, it is not impossible that the page headings and subscriptions are from the same hand as the text. The same state of affairs is found in the Sinaitic MS. The page headings, titles, and subscriptions of the books are all characterized by the Egyptian μ, which also occurs frequently and from three of the different hands in the text. Again, it is only at the crowded ends of lines that this and other characteristic letters are seen. It would seem that both the Vatican and the Sinaitic came from the same school of writers, who made a specialty of imitating a square uncial that was not natural to them. I do not remember any first hand page headings in the Alexandrinus. An investigation of all old Greek MSS would be interesting.

Another hint as to the age of the Washington MS is given by the fact that the latest cursive note in it can be dated at the end of the sixth or early in the seventh century. As we shall see below this is the sixth or seventh hand which busied itself with the MS, and of these the first three or four seem separated by quite an interval from the later ones.

To return now to the first hand,[1] an interesting parallel to this was found in an unpublished fragment of the Aegyptisches Museum in Berlin.[2] It is numbered P. 6794 and is a double leaf of a parchment book containing Homer, Il. 22, 390 ff. The fragment was bought of an Egyptian dealer and has been dated in the fourth or fifth century. The writing is slightly larger than that of the Washington MS. Its cross strokes are slightly heavier, and the M and Ω are sometimes a little broader. The ornamental dots of Є, C, T, Γ, etc., are larger. Y and P have longer tails, K a sharper

[1] The custom of dating a MS by means of fancied resemblances to MSS, about the date of which even less is known, must of course be condemned, but where the resemblance is strong we may at least hope to establish the relative age.

[2] Cf. Amer. Jour. Arch. vol. 13 (1909), Pl. I, p. 130, from which article this discussion is repeated.

angle, and Φ is slightly enlarged. The accents and a few breathings are perhaps second hand. It seemed that only every other line was ruled, but as the MS was under glass, I could not be certain.

To this hand in turn a near parallel is found in the Codex Ephraemi (facsimile in Omont, Mss grecs de la Bib. Nat. Pl. III), though it must be considered a rather more advanced stage of the writing. Among other slight differences, we may note the size of the Φ, increase in ornamental dots to Τ, Γ, Ε, longer tail to Ρ, etc.

Professor Goodspeed (Bibl. World, vol. 30, 3, 218) has compared with the Washington MS Add. MS 17210 of the British Museum (facsimile in Cat. Anc. Mss Brit. Mus., Greek, Pl. 9), a Homer palimpsest from the Nitrian Desert, finding that not only the writing is identical, but also that the two agree in ruling only every other line, except at the top of the page. This peculiarity occurs in parts of the Alexandrinus and the Vaticanus[1] and of a Coptic MS in the Freer Collection, as well as in the Fragmentum Fabianum and some other old Latin MSS. As regards the similarity of writing it is clear that the Homer palimpsest stands closer to Codex Ephraemi and P. 6794 than to the Washington MS. It has the same peculiarities in a somewhat higher degree. Also Β has the top loop smaller and the bottom flattened, and Δ has the right hand line extended at the top, a heavy dot on the prolongation of the bottom line to the left, but no extension of that line to the right. On the other hand, it shows two forms of the Τ as in the Washington MS. Most of the variations incline toward the hand found in the fragment of Paul's Epistles of the Freer Collection (facsimile in Amer. Jour. Arch. vol. 12 (1908), p. 54, fig. 2). Noteworthy is the tendency to join the top of the Τ and the bottoms of Ρ and Φ into other letters in both these MSS.

The great similarity of all the above MSS, combined with the distinct development in type of hand from the Washington MS through P. 6794, Codex Ephraemi, and Add. MS 17210 to the fragment of Paul's Epistles, makes the conclusion almost unavoidable, that they are products of the same school and century. This conclusion is opposed to the view held by some French and German scholars, that the Codex Ephraemi belongs early in the fifth century and is older than the Alexandrinus. I prefer to place it, as

[1] Cf. Gregory, Textkritik des neuen Testaments, p. 34. I have heard that parts of the Sinaiticus also show rulings for every other line.

well as its two younger relatives, late in the fifth century, at any rate after the Alexandrinus, the Washington MS, and the slightly younger fragment of the Iliad, P. 6794; and I further feel confident that all these represent stages in the development of the same school of writing and are probably from the same region, Lower Egypt. The combined force of all these reasons is sufficient to convince me that the Washington MS was written not later than the fifth century, and I am inclined to date it in the first half of the century.

The abbreviations used are as follows: from Κύριος, κς̄, κῡ, κω̄, κν̄, κε̄; abbreviated always when referring to God, but elsewhere not; cf. κυριου and κυριω, p. 76, 2, 9 and 12; Κυριων, p. 36, 1, 13; from θεός, θς̄, θῡ, θω̄, θν̄; always abbreviated in the singular (cf. θς̄ αλλοτριος, p. 109, 1, 31) but never in the plural; for Ἰσραήλ, Ισλ̄ occurs regularly, though Ιηλ̄ is found five times, viz. pp. 1, 20, 34, 113, 146; for Ἱερουσαλήμ, Ιλημ̄; from ἄνθρωπος, ανος̄, ανοῡ, ανω̄, ανον̄, ανοῑ, ανων̄; ἀνθρώποις and ἀνθρώπους do not occur; from πατήρ, πηρ̄, πρς̄, πρῑ, πρᾱ, πρες̄, πρων̄, πρας̄; πατράσιν is never abbreviated; rarely other unabbreviated forms occur; cf. πατηρ, p. 196, 1, 1; πατερας, p. 196, 2, 3; πατεραις, p. 110, 1, 6; πατερων, p. 14, 2, 27; from μήτηρ, μηρ̄, μρς̄, μρῑ, μρᾱ; the plural does not occur; from οὐρανός, ουνος̄, ουνοῡ, ουνον̄, ουνοῑ, always with two abbreviation marks (except p. 117, 1, 20); often the word is not abbreviated; note particularly ουρανε, p. 108, 1, 19; ουρανω, p. 102, 1, 12; from πνεῦμα only πνᾱ and πνς̄; from σωτήρ, σρς̄ once, p. 109, 2, 27. The abbreviation mark is rarely omitted. On p. 6, 2, 3 the writer started an abbreviation mark over θω of ἱκανούσθω, but left the stroke half finished.

At the ends of lines only, ν following a vowel may be indicated by the usual abbreviation stroke above; yet if there is space enough the letter is always written in full. Also very rarely at the end of a line we find θ̲ for θαι; cf. pp. 22, 98, 137. Rather more frequent are the ligatures Μ̊ for μου (cf. p. 100, 2, 6), ΝΗ and ΝΗC; ΝΗ̄, ΝΗΛ, ΝΗΡ, ΜΝΗ, ΓΗC, and ΓΝΕ also occur once each. Numerals are never expressed by the letters, but are written in full.

At the ends of lines from one to four or very rarely five letters may be made smaller to economize space. In such combinations ν is often written above the others as a shallow curve. Often the writer seemed desirous of completing a word or phrase with a column, and so wrote a syllable or a word just under the end of the

last line. There are 49 such cases; yet often words are divided between columns or pages, as regularly at the ends of lines.

Punctuation by the first hand is a single dot in the middle, or slightly above middle, position. On p. 165, 2, 15 there is a punctuation even with the top of the letter. Two dots near together seem to occur on pp. 51, 2, 31 and 60, 2, 2. There seems to be no consistent rule for punctuation. It occurs at the end of a paragraph or chapter, but is more often omitted, if a vacant space occurs at the end of the line. In fact, a vacant space is another form of punctuation, and may occur in the middle of a line or at the end when no paragraph follows. Punctuation appears to occur most often before direct discourse and between parallel words, phrases, or clauses in series, with or without conjunctions. When there are many coördinate members in the series, punctuation may occur after every other one only. In the lists of kings and places it is more usual to punctuate by spaces, or to have single names or pairs of names end with the lines.

In a few cases there is a mark resembling a comma; it is just below the line, seems to be of paler ink, and is not accompanied by a space between the letters. In three cases it separates the negative οὐ from a preceding word ending in ν or σ: pp. 10, 2, 26; 49, 1, 10; 195, 1, 15. Similar is the separation of the relative and demonstrative, cf. εργοις, οις, p. 51, 1, 24; παντος, ων, p. 50, 2, 26; κακον, ουτοι, p. 5, 1, 29. Smaller and in black ink is a similar mark on p. 73, 1, 19 (Deut. 22, 17). The text θυγατρι σου, παρθενια της θυγατρος μου is unintelligible owing to an omission, and an ancient reader has placed a comma at the right spot to indicate the loss. In the other cases the lighter ink and crowded position suggest that the marks are not first hand, but were inserted to assist the reader chiefly to proper word division[1]; therefore they may be referred to the third or fourth hand.

Paragraph or chapter divisions are indicated by an enlarged letter set out into the margin, usually its full size or a little less. It is the first letter of the chapter that is so treated, even if much of the previous line is left blank. The only exception to this rule is εκαλε|Cεν, p. 21, 1, 14. Enlarged letters occur only in these positions, except that Deuteronomy begins with one, although it is not set out into the margin. The first letter of Joshua is also

[1] Cf. Kenyon, Pal. of Gk. Papyri, p. 27, for a similar use of the comma in the Bacchylides papyrus, XVII, 102.

very slightly enlarged, but does not project. The paragraph mark (—) never appears in conjunction with the projection of the enlarged letter. Though similar in form, the mark (—) in red ink at the beginning of both Deuteronomy and Joshua has nothing to do with the paragraph mark, which should stand at the end, not the beginning, of its passage. It seems to be from the first hand in both cases. At the beginning of Deuteronomy there is a cross stroke in lighter red from a later hand.

The projecting letters do not as a rule show paragraphs, but rather chapters, though of very irregular length. Divisions of the same sort are found in the Vatican MS and are shown in the same manner, though the projecting first letter is not enlarged. A comparison of Deuteronomy shows that B and Θ agree 91 times in these chapter divisions, but Θ has 71 and B 69 not found in the other.[1] In Joshua there are 78 agreements, but Θ has 171 not found in B, while B has only 16 individual divisions. It would seem that the differences are too great to admit of a common source. The similarity may be due to natural sense divisions. The Sarravianus Colbertinus (G) has similar chapter divisions similarly indicated. On the whole they are less frequent than in B or Θ and agree closely with neither. The true paragraph division is found in ℵ, A, and C. Yet these short divisions are found in B (cf. Deut. 27) and more frequently in Θ. Thus in the curse (Deut. 27) each statement is paragraphed in Θ; so also in the blessing (Deut. 28). Again, in the Song of Moses (Deut. 32) there are 63 paragraphs for the 43 verses of the King James Version. In fact, the paragraphs generally conform to the two-line stanza as printed by Swete. This arrangement was taken by him from the Revised Edition of the Old Testament Company, and conforms as closely to the Hebrew parallelisms as the Greek allows. Judged on that basis Θ has omitted nine paragraphs, changed four, and inserted two. The two inserted correspond to the Hebrew lines in Kittel, Biblia Hebraica, Part I (Leipsic, 1905). The four changed in position are in passages in which the Greek does not correspond exactly to the Hebrew. Therefore the projecting paragraphs as shown in Θ are an attempt to reproduce the Hebrew parallelisms; the attempt originated in the parent MS or in the work of some earlier scholar, and the nine omissions are

[1] The lacuna in Θ, 5, 16–6, 18 and the Song of Moses are omitted from the comparison.

due to errors in transmission.[1] In the other parts of Deuteronomy the chapter divisions average about one per page of the MS, but are very irregularly distributed. In Joshua they are still more irregularly distributed, but average about three per page of the MS.

There are no accents and only one breathing in the MS; cf. p. 26, 1, 4, ἁ. An apostrophe (ʾ) may occur after words ending in any consonant except ν and σ. It occurs most frequently after proper nouns, yet is regularly omitted in the long lists of names in Joshua, and elsewhere, if a punctuation or space or the end of a line follows. The apostrophe appears sometimes when a word drops a final vowel and so ends in a consonant; cf. αλλ᾽ η, p. 43, 2, 4. Other examples are the prepositions επ᾽, εφ᾽, and μεθ᾽. In four instances a compound verb is so separated: εξ᾽ αποστελεις, p. 53, 1, 2; εξ᾽ ιλασθησεται, p. 69, 1, 24; κατ᾽ ισχυσαν, pp. 171, 1, 8; 193, 2, 29. On p. 141, 2, 14 we even find Γαλγαλα᾽. In the following cases the apostrophe perhaps indicates a division into two names: Καβ᾽ σεηλ, p. 165, 2, 3; Καριαθ᾽ βαλ, pp. 167, 1, 27; 173, 2, 25; Βαιθηλ᾽ λουζα, p. 167, 2, 29; Καριαθ᾽ αρβοκ, p. 182, 2, 3.

Dots or strokes may occur over ι and υ when initial or not to be pronounced with the preceding vowel. Dots and short strokes of the pen are used without distinction, and the number may be one or two. Instances of the omission of such dots, where expected by rule, are rather numerous. In some cases the writer seems to have considered a prefixed preposition as a separate word; cf. κατϊσχυσον, pp. 5, 1, 23; 14, 2, 6; ὑπερϊδεν, p. 14, 1, 18; ενῡπνιαζομενος, pp. 45, 2, 14; 46, 1, 16; ενῡπνιον, pp. 45, 2, 29; 46, 1, 15; ανῡδρω, p. 109, 1, 13; ῡγιης, p. 148, 1, 2, has three dots above the υ. The dots appear over ι in ϊλημ on pp. 148, 1, 12 and 167, 2, 15, but never in Ισλ. There are two cases of a short stroke over initial η: ῆῡξω, p. 77, 2, 1, and ῆῡτομολησαν, p. 144, 2, 31.

Peculiarities of spelling in the MS are fairly numerous, but can be included mostly under the following heads: ει for ι; less often ι for ει; αι for ε; rarely ε for αι; some interchanges of ἡμεῖς and ὑμεῖς are also probably itacisms; ο for ω rarely (εορακα always; this is a classical form and so perhaps original in parts of the Septuagint, cf. Thackeray, Grammar of O. T. Greek, p. 204; Blass, Gram. N. T. Gk. p. 39); frequent omission of ν, as εξελθοτων,

[1] The Psalms and other poetical portions of the Septuagint were first written in verses corresponding to the Hebrew parallelisms by Origen, if I am not mistaken.

εξαγαγοτος, etc. (perhaps due partly to failure to see abbreviation sign in parent MS); ηλθον, ειδον, ελαβον, εφαγον, etc., for ηλθοσαν, ιδοσαν, ελαβοσαν, etc., very frequent but not invariable; ειπον for ειπα very frequently; yet παρηλθαμεν, προσηλθατε, ελαβα for παρηλθομεν, etc., occur; εξολοθρευω for εξολεθρευω and ληψεται for λημψεται almost always; Ιησου for Ιησοι regularly; ν ἐφελκυστικόν is added rather frequently, less often omitted (cf. omission of ν above); αν for εαν and *vice versa*; εναντι for εναντιον often; ουδεις for ουθεις; αλλα for αλλ' η. A much more noteworthy characteristic, though it probably goes back to an earlier MS, is the prevailing tendency to assimilate consonants, as is shown by such forms as Εμπυρισμω, εγκαταλειπης, εγγονα, εμμεσω, etc. Cases of the opposite tendency, however, occur.

Though very accurate in the main, the writer appears to have sometimes omitted words or syllables, especially at the end of a line; cf. διαμτυρομαι, p. 113, 1, 28; ερους for εξ ορους, p. 114, 1, 26[1]; κατακληρομησεν, p. 160, 2, 1. A few interchanges of Τ and Γ, Ε and C, Λ, Α, and Δ may be due to lack of clearness in the parent uncial MS. The scribe also rarely interchanged the order of successive words. On p. 112, 2, 2 he seems to have discovered the error himself and to have erased and rewritten. Rarely letters were similarly interchanged, as Χαβελ for Χαλεβ several times in Joshua.

[1] Cf. below, p. 21.

III. CONTENTS

1. Text

The MS at present begins with Deuteronomy and ends with Joshua, omitting, however, the subscription of the latter. As the unwritten portion of the last leaf has been cut or torn away, it is quite possible that the simple subscription ιησους once stood there.

As noted above, the first quire is numbered ΛΖ. The 36 preceding quires, which are lost, would have contained sixteen pages each, except that the last quire of each book and possibly the first quire of Genesis may have been smaller. There must therefore have been between 524 and 576 MS pages in the lost portion. Judged on the basis of amount of text per page of the MS in Deuteronomy, Genesis to Numbers inclusive would have required more than 524 but less than 576 pages. In Joshua, however, owing to the spreading of the list of names, the average amount of text per page is enough less, so that even 576 pages would not quite suffice for the earlier books. Accordingly we make our comparison on the amount of text per page in Deuteronomy. On this basis we find that the MS would have required 169 pages for Genesis, 135 pages for Exodus, 105 pages for Leviticus, and 141 pages for Numbers. This makes just 36 quires, though the last one of each book is less than sixteen pages. As there is no numbered quire left for introductory matter, we may be reasonably sure that the MS began with Genesis.

The first leaf of the MS is somewhat decayed in the lower left-hand corner, but otherwise the surface is so bright that we may be sure that it was well covered during its long retirement from the world. Yet this protecting cover need not have included the whole 36 quires now lost. The numbering of the quires gives the size of the volume at the first binding. At some later rebinding it may have been divided into two or three volumes. The division into smaller volumes was suggested by Professor Goodspeed to explain the disappearance of the lost quires. Such a division, however, seems hardly called for by the size of the volume. The surviving 14 quires are less than three-fourths of

an inch thick (18.65 mm.), where least wrinkled; therefore the whole original 50 quires would have been less than three inches thick.

The size and origin of the two large lacunae in the MS have been discussed above on page 8. The lacuna in Deuteronomy extends from the words ὁ θεός σου in 5, 16 to τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν in 6, 18; the one in Joshua from the words τῷ λαῷ λέγοντες in 3, 3 to λατο κύριος in 4, 10. Also because of decay, the text of Deut. 1, 3–5 and 1, 17 is rather fragmentary.

There are besides, when compared with the text of Swete (i.e. Vatican MS) many short omissions and additions. In Deuteronomy I noted 58 of these, of a length of over 12 letters each. Of this number 39 either begin or end with words or syllables similar to a parallel expression, which either precedes or follows. In Joshua there are 18 such cases of omission or addition, of which 14 are preceded or followed by parallel expressions. Inasmuch as the succession of such parallel phrases is a well-recognized cause of omissions in copying, it would seem that most of these cases must be explained as omissions either in our MS or in others. Here we are chiefly interested in the cases where the Washington MS stands alone in omitting. In Deuteronomy there are seven such cases, five of which have a beginning similar to a neighboring parallel phrase and two have a similar ending. In Joshua there are also seven cases of such omission, three with beginnings similar to parallel phrases, three with similar endings, and one (cf. collation, 10, 37) the omission of a long but frequently recurring sentence. These omissions must be reckoned as mistakes of the copyist of this MS or its immediate ancestor; otherwise the omissions should be found elsewhere. As such omissions would occur more naturally if the parallel expressions stood at the beginnings or in similar parts of neighboring lines, the length of the omissions should give us a hint as to the length of line in the parent MS. In Deuteronomy the lengths in letters of the seven omissions are as follows: 19, 72, 25, 18, 15, 37, 15. A line varying from 15 to 19 letters would help to explain all except one of these. In Joshua the lengths in letters are: 129, 110, 27, 57, 41, 23, 144. These longer omissions seem to indicate a line varying between 11 and 14 letters. That there should have been different parent MSS, and so a difference in length of line in Deuteronomy and Joshua, is also hinted at by the difference in

character of text of the two books, to be discussed later. That both differed from the present MS is made probable by a frequent misspelling noted above, viz. the omission of *ν*. This happened quite easily when the letter had been indicated by a light abbreviation mark at the end of a line. Yet such omissions are only rarely found at the ends of lines in our MS, and then must be explained as a failure to make the abbreviation strokes rather than inability to see them. The far more numerous cases of omission within the line point back to difficulty in reading the parent MS.

On p. 29, 2, 1 (Pl. I = Deut. 8, 18) we get another interesting hint concerning the parent MS. The first hand left a whole line blank; presumably a line of the parent MS was illegible. The omitted words are *ὅτι αὐτός σοι δίδωσι τὴν*, i.e. 19 letters plus an abbreviation mark for *ν*, thus confirming our estimate of the length of a line in the parent MS of Deuteronomy. Neither could the *διορθωτής* read this line, yet, imitating 8, 14 and 15, he manufactured *του εξαγαγοτος σε* and inserted it to fill the blank, though neither sense nor construction is good. The variant occurs nowhere else. The *διορθωτής* would certainly not have manufactured this awkward addition, if he had had any way of getting at the original text. Therefore not only was the parent MS disfigured, obliterated, or blank at this point, but there was no other MS available for comparison. The same statement applies to the examples to follow.

If we count back 37 letters, i.e. two lines of the parent MS, from this correction, we find the error *μουγαλην* for *τὴν μεγάλην*. Again the *διορθωτής* could not correct. Five letters at the beginning of the line in the parent MS were illegible, yet something from the tops or bottoms of the letters may have been visible, and so the copyist guessed *μου*, relying partly on the preceding phrase, and wrote *γαλην* as he read it.

The disappearance of a whole line or of several letters in a line is characteristic of a papyrus, not of a parchment MS. As the writing on papyrus ran with the fibre, and any injury would cause the fibre to split out with the grain, defects are most apt to affect single lines or parts of lines. In a parchment MS an injury would be just as apt to run across several lines, if it arose from wear or decay or the work of a book worm, while anything spilled on it would make an oval spot.

In support of the hypothesis that the parent MS was of papyrus, there are found the following blanks, all affecting parts of single lines: Deut. 22, 3 (p. 71, 2, 15), blank space of one letter plus ου for αὐτοῦ, i.e. three letters illegible in parent; Deut. 28, 24 (p. 91, 1, 21), εκτ plus a blank space of eleven letters for ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατα; Deut. 29, 20 (p. 99, 1, 18), ουνωκεινω written by first hand for ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, but ουνω immediately washed off by the same hand. The parchment was not scraped as in a regular erasure. Allowing for the abbreviation, the blank space in the parent covered four letters ανωε. Something of the abbreviation mark may have been still visible, which together with the length of the space suggested ουνω for ουρανω to the scribe; yet he saw that this was impossible before he made the abbreviation mark above it and so washed off the four letters. κεινω was, however, plainly legible, even though it meant nothing, and so he left it. The διορθωτής could do no better, thus confirming the existence of an illegible portion in the parent.

A similar explanation seems necessary for the error ακουσον for ἀκούσονται, Deut. 31, 12 (p. 105, 1, 11). Although no vacant space is left, the error is best explained, if we suppose that the word came at the end of a line in the parent MS and the last three letters had disappeared. The copyist would suppose that the line ended with what he could read, and so leave no blank space. This explanation could be used to account for the omission of certain syllables within words, which I have discussed above as marks of careless omission.[1] Most of them, however, seem unconscious slips of the pen, an explanation which can hardly pass for ακουσον.

There are no certain proofs of papyrus ancestor found in Joshua, though vacant space is left for a single letter in 15, 6, and again in 23, 10, discussed below under the different hands. If the parent MS of that book, as seems likely, was of papyrus, it must have been in a better state of preservation than the parent of Deuteronomy. These indications of a papyrus ancestor add weight to our previous conclusion, that the MS cannot be later than the fifth century.

Either six or seven different hands appear in the MS. This statement sounds worse than it really is, for the instances of second

[1] P. 114, 1, 26, ερους for εξ ερους is perhaps better ascribed to a defect in the parent MS.

hand are few, of the third hand far fewer, while the later hands not only appear very rarely but also have nothing to do with the text.

I have shown above that the second hand was the διορθωτής, and therefore the first and second hands were contemporary. This fact can be more firmly established by discussing the various cases of its appearance.

1) On p. 123, 2 (Pl. III = Josh. 2, 18) we find ·/· παντα written with paler ink in semi-cursive style[1] on the extreme outer edge of the page; in fact, a little of each letter has been trimmed away presumably at some later rebinding; yet in the proper place in the text, at the end of and below line 29, we find πᾱ|τα written by the first hand. Furthermore π stands on an erasure of ·/·.[2]

2) A similar case is found on p. 162, 1 (Josh. 14, 12), where ·/· σε, small and in pale ink, stands on the extreme outer edge of the page, and in the text of line 9, σε has been written by first hand on an erasure of three letters, over which stood ·/·. These are the only instances where the marginal corrections of the διορθωτής are preserved. The others were doubtless trimmed away during later rebindings. There are the following cases where the mark of the διορθωτης (·/·) still stands in the text or has been erased and the proper correction inserted:

3) Josh. 1, 3 (p. 119, 1, 15 = Biblical World, Feb. 1908, p. 139; Gregory, Das Freer-Logion, p. 10), αν added by first hand above the line on an erasure of ·/·;

4) Josh. 5, 5 (p. 127, 1, 19), ·/· added above and before τους for τούτους;

5) Josh. 6, 20 (p. 131, 1, 4), ·/· added above and before αλαλαγμω to show omission of ἅμα;

6) Josh. 13, 5 (p. 157, 1, 20), the first hand wrote Λιβανō, the second hand added ·/·, then the first hand erased ō ·/· and wrote ον απο;

7) Josh. 13, 5 (p. 157, 1, 24), εισ added by first hand above and before οδου on an erasure of ·/·;

8) Josh. 15, 6 (p. 163, 1, 29), the first hand wrote πο for ἀπὸ, leaving vacant space before it for one letter. The second hand added ·/ above;

[1] I refer to this style of writing as semi-cursive merely for convenience. It is really a small uncial with very slight cursive tendencies natural to rapid writing.

[2] The mark ·/. is found in the Vaticanus, the Sinaiticus, the MS of the Gospels in the Freer Collection, and in other old MSS, and regularly refers to corrections in a very old hand.

9) Josh. 20, 9 (p. 180, 2, 28), ·/· added before and above *επικληροι* for omitted *αι*;

10) Josh. 23, 10 (p. 194, 2, 2), *ουι* for *ὅτι* was written by the first hand, but *υ* was at once partly washed off. The second hand added ·/· above the remains of the *υ*;

11) Josh. 24, 1 (p. 195, 2, 15), the first hand wrote *φυλας* $\overline{\text{Ισλ}}$, the second added ·/· before and above *φυλας*, presumably for an omitted *τάς*. Then this was erased and *τας φυλας της γης* written. We should expect this to be the work of the first hand, and possibly the somewhat stiffer, imitative style of writing can be excused on the ground of the rough erasure. But because the erasure is so deep and rough and the writing so stiff, I have preferred to refer it to the third hand, to be discussed later.

We have not, however, exhausted the use of the second hand in Joshua with these eleven instances of the mark ·/·. The *διορθωτής* often wrote his corrections in lighter ink and in semi-cursive hand, between or at the ends of the lines. Instances are:

12) Josh. 6, 10 (p. 129, 2, 23), *ι* written above to change the correct *αυτος* to *αυτοις*; it is not a variant found elsewhere.

13) Josh. 7, 8 (p. 133, 2, 2), *τ* written above to correct *απεναυι* to *απεναντι*;

14) Josh. 9, 6 (p. 140, 2, 3), *εν* added in margin before $\overline{\text{Ισλ}}$; this change has no MS authority, but was due to a misunderstanding on the part of the *διορθωτής*, as in the case of *αυτοις* in no. 12;

15) Josh. 10, 35 (p. 150, 1, 19), $\overline{\text{κς}}$ supplied above and before *εν χειρι*;

16) Josh. 11, 7 (p. 152, 1, 27), *α* written above the last *ε* of *επεπεσεν* to correct to *επεπεσαν*;

17) Josh. 14, 12 (p. 162, 1, 15), *εκει* added at end of line after *Ενακειμ*.

Other instances may be found in the collation under Josh. 13, 2; 14, 6; 21, 13; 22, 5; 24, 33. We have also a small list of corrections in a similar shade of light ink, but written in a rather stiff hand, which imitates the first hand. I am inclined to consider this also the work of the *διορθωτής*, and to explain the stiffness of the writing on the ground that the semi-cursive is his natural hand. Good examples are the following:

1) Josh. 10, 14 (p. 147, 1, 14), $\overline{\text{κς}}$ $\overline{\text{συ}}$ written in an erasure;

2) Josh. 13, 21 (p. 159, 1, 21), *ορ* corrected to *Ουρ* by *υ* written partly above;

3) Josh. 21, 9 (p. 182, 1, 22), Ιουδα in an erasure;

4) Josh. 21, 42[a] (p. 186, 1, 14), την in an erasure;

We can now turn to Deuteronomy for the instances of second hand to be found there. First of all, no instances of the mark ·/. appear. This might suggest that there was a different διορθωτής for Deuteronomy, but such was not the case, for we find the same tint of light brown ink and both the natural semi-cursive hand and, when writing on the line, the stiff uncial hand slightly smaller than the first hand. As examples of the former we may compare:

1) Deut. 4, 4 (p. 15, 1, 16), σ above corrects προκειμενοι to προσκειμενοι;

2) Deut. 13, 8 (p. 46, 2, 27), αυτον first hand for ἐπ' αὐτῷ; second hand prefixes επ in margin;

3) Deut. 27, 11 (p. 87, 1, 6), υ above corrects Μωσης to Μωυσης;

4) Deut. 28, 56 (p. 95, 1, 14), θαλ added in margin to complete ὀφθαλμῷ.

Examples of the stiff imitative uncial are more numerous; the surest cases follow:

5) Deut. 4, 31 (p. 18, 2, 23), κ added in margin corrects ου to ουκ;

6) Deut. 8, 18 (p. 29, 2, 1 = Pl. I), του εξαγαγοτος σε, an excellent example which has been discussed under proofs of a papyrus ancestor;

7) Deut. 28, 44 (p. 93, 1, 26), δανιει σοι in an erasure;

8) Deut. 31, 7 (p. 104, 1, 24), εισελευση προ προ in an erasure;

9) Deut. 32, 21 (p. 110, 1, 28), θεοις corrected from θω of the first hand; θεῷ is right and θεοῖς is a mistake of the διορθωτής, who doubtless thought of heathen idols as he read. For other cases, some of which are less certain, see the collation under Deut. 1, 10; 1, 40; 14, 4; 18, 7; 23, 13; 24, 20; 31, 27; 31, 29; 33, 1. There are besides some cases of erasure where the correction was certainly made by the first hand. In none of the above cases does the διορθωτής show acquaintance with a different MS tradition.

Now that we have distinguished the difference between the first and second hands, we can, I think, definitely assign the quire numbers to the διορθωτής. It is his uncial style; the letters lack swing and are a little smaller than the first hand. The ornamental marks above and below lack the beauty of the abbreviation marks of the first hand, but may be compared with the abbreviation mark of the second hand on p. 147, 1, 14 (Josh. 10, 14); cf. also the abbreviation marks over ανον, p. 59, 1, 21. On p. 61 the

quire number MA lacks the ornamental strokes and the *α* tends toward the semi-cursive style. The † which appears each time in the upper left-hand corner to balance the quire number is, of course, from the same hand.

The *dele* mark of the διορθωτής was a dot above the letter; cf. πληθυνεις εαυτω on p. 59, 1, 25 (Deut. 17, 16) for πληθυνεῖ ἑαυτῷ. Evidently in the parent MS ε had passed over into σ and so was connected with πληθυνεῖ. The first hand nevertheless wrote εαυτω, as required by the sense, but a comparison with the copy enabled the διορθωτής to discover the discrepancy, though not the real error. This letter ε is also crossed out. Both the dot and the cross stroke are of lighter ink than the first hand, but I cannot think them from the same corrector.

In Deut. 31, 19 (p. 106, 2, 1) we have a superfluous μη written by the first hand after ἵνα and removed both by dots above the letters and by cross strokes through. A second corrector again seems to have strengthened the work of the first.

In Deut. 4, 26 (p. 18, 1, 19) only the cross strokes are used to remove οι from πολυχρονιοιητε. The same hand then corrected η to ει, giving the correct form πολυχρονιειτε. I suspect that this correction is from the third hand, which had also reënforced the other two corrections just mentioned. This supposition is strengthened by the consideration that we have here a real correction to the text, though the original form was quite possible. The parent MS gave πολυχρόνιοι ἦτε, and the διορθωτής, having no other MS authority, could not have corrected it. The third hand displays his acquaintance with another MS tradition in the few cases in which he appears. Therefore the method of removing letters by drawing a line through them belongs to that hand.

The best example of the third hand is found on p. 119, 1[1] (Josh. 1, 1), δουλου, written in red, is crowded at the end of line 2, and κυ, in light brown ink, is prefixed to line 3 in the margin. In some respects the third hand resembles the second. It is stiff and lacks swing; it is even awkward. The tail of the *υ* is longer and the top narrower than either the first or second hand naturally wrote. Furthermore, δουλου κυ is an Hexaplaric addition appearing in the Ambrosianus and many cursives. It therefore represents a different MS tradition, and on that ground also must be referred to the third hand.

[1] Cf. Biblical World, Feb. 1908, p. 139; Gregory, Das Freer-Logion, p. 10.

Just above on p. 119[1] we find the inscription to the book, ιησους, in red ink. It is manifestly not from the first hand because of the awkwardness of the ornamental strokes above and below. If we may judge from the narrow, long-tailed υ, it is likewise third hand. Also the thought of adding an inscription to the book would be apt to be suggested by acquaintance with another MS having one. The erasure to the right of the inscription once contained the same title in brown ink. The bare outlines of some of the letters were made visible for a moment by the use of weak hydro-sulphide of ammonium. It seems likely that this title also was from the same late corrector, who then decided that the inscription would look better in red and so erased. The forms of the rather large uncial letters discovered in the erasure were too dim to admit of any judgment as to the character of the hand.

A third instance of this later hand might be doubted were it not for the juxtaposition of the other two cases. At the beginning of Joshua the first hand wrote και εγενετο μτα τη| τελευτην Μωση in red and in a rather more ornamental style, with heavier strokes and enlarged points or dots at the extremities of some strokes. Yet he betrays his characteristic style in the form of the η, ν, μ, ο, υ, ω, and in two cases of the τ. The ε which he omitted in μετὰ has been supplied in red. The letter is very small and crowded between the lower parts of μ and τ, yet it seems that the writer of it was accustomed to an ε with heavy dots, the curve of which did not extend beyond a semicircle. Such an ε belongs to the hand in which the fragment of Paul's Epistles in the Freer Collection was written, a style of writing which I have referred to the sixth century.

The assignment of the inscription of Joshua to the third hand naturally suggests an examination of the inscription to Deuteronomy on p. 1.[2] It is the single word δευτερονομιον, in ink of a lighter brown shade than the first hand and having rather more elaborate ornamental strokes above and below than were used with the inscription to Joshua. Yet these strokes have not swing and grace enough to belong to the first hand. The letters of the name are somewhat smaller than the regular type and clearly reveal their origin. The awkward δ, τ, and μ, the variations in curve and shading of the three omicrons, the slightly longer, nar-

[1] Cf. Biblical World, Feb. 1908, p. 139; Gregory, Das Freer-Logion, p. 10.
[2] Cf. Amer. Jour. Arch. vol. 12 (1908), Pl. II; Gregory, Das Freer-Logion, p. 5.

rower *υ*, above all the *ε* with three heavy ornamental dots and the curve extending just to a semicircle, definitely prove that it is the third hand and to be dated in the sixth century.

To the right of the inscription of Deuteronomy there is a large and rather deep erasure, which I was able to freshen up enough to determine that three lines of uncial writing once stood there. The first line ends in *ου*, the second in *τ*. A few letters towards the end of the third line and two just under them were read with a sufficient degree of certainty for me to conjecture that the marginal note ended with Μωυσῆ τοῦ δούλου κῡ. This is in line with the addition to Joshua 1, 1 above discussed, and so seems to point towards the third hand. A very slight tinge of red, which seems discernible in the left end of the erasure, is doubtless to be traced to the washing off and erasure of a red cross at the beginning of this note and parallel to the cross still standing over the first word of the text. That cross consists of an horizontal line with a heavy dot at the left end, exactly like the one above the first word of Joshua. It is in clear red ink; then a slanting cross stroke was made in lighter red ink. The suggestion of Professor Gregory (Das Freer-Logion, p. 19), that later corrections so regularly show lighter ink because the corrector applied the blotting sand before the ink had an opportunity to become fixed, seems to me a very happy one. In any case I am inclined to ascribe the reference mark as completed to the third hand.

For those who are sceptical about the ascription of the title δευτερονομιον to the third hand, a comparison of the subscription δευτερονομιον on p. 118 is suggested. There both the color of the ink and the shape of the letters, though smaller, are characteristic of the first hand. The longer, narrower *υ* is accounted for by the smaller size of the letters. The first hand often makes *υ* longer and narrower when writing small letters at the end of the line. The correction to Josh. 24, 1, discussed above on p. 23, seems the only other probable instance of the third hand. I may, however, call attention to the peculiarly crude abbreviation mark over Ιλημ, p. 144, 2, 21.

2. Lection Marks

On pages 1 [1] and 2 the lection marks αρχ (ἀρχή) and τε (τέλος) are written in cursive on the margins. The reading began with

[1] Cf. Amer. Jour. Arch. vol. 12 (1908), Pl. II; Gregory, Das Freer-Logion, p. 5.

Deut. 1, 8, ἴδετε· παραδέδωκα, as shown by a cross in the text. The end of the reading is not quite so certain, owing to the decayed condition of this portion of the leaf, but it probably came after τοῦ θεοῦ ἐστιν of 1, 17. On leaf 208 r, a of MS grec 243 of the Bibl. Nat. (a lectionary written in 1133 A.D.) the same reading is found in the service of the sixteenth of July in honor of the Holy Fathers of the Fourth Council; also read for the 318 Nicene Fathers; compare Athen. Nat. 20, leaf 182, r, b. It is a reading of good length, dealing with the setting of judges over Israel, and so seems better adapted to the Jews, or to the early church still under Jewish influence than to the later church. It is worthy of note, however, that even at this early date the reading did not include the last clause of 1, 17, the Greek equivalent of "and the cause that is too hard for you, bring it unto me, and I will hear it." These two are the only reading marks in brown ink, but the writing does not resemble any of the three hands discussed above; and, while it is possible that one of them used a regular cursive hand in addition to the uncial type, no proof of such a fact or relationship can be given. It has seemed best to refer these two words to a fourth hand, though, as far as one can judge from five hastily written letters, the writing is as old or older than the third hand.

The fifth, sixth, and seventh hands (or the fifth and sixth) are all in jet-black ink and also present only marginal lection marks. The only instance of an addition to the text in black ink is an abbreviation mark over Ισλ, Deut. 13, 11 (p. 47, 1, 14). It was omitted by the first hand and supplied by a later reader. It obviously implies knowledge of Greek in the Coptic monastery at the time of the correction, whenever that was.

The question whether there were two or three of these hands in black depends on our decision in regard to the lection Deut. 18, 15 to 19, 21 inclusive (pp. 61–65). These are the only two instances of the lection mark ⲣ; they seem to overlap and so to be out of keeping with other lection marks common throughout the book. If I am right in distinguishing these two signs from the other reading marks, it gives us a long reading somewhat after the style of the one in Deut. 1, which I have just discussed. The subjects taken up in the passage are most appropriate for a lection; they include: 'the true prophet is to be heard; the presumptuous prophet is to die; the ordering of the cities of refuge; the privilege of them to be for the manslayer; the landmark is

not to be removed; two witnesses are necessary to convict; the punishment of the false witness.' I believe that this is a remnant of a very early system of lections,[1] and so consider that the marks came from the oldest of the hands using black ink. If so, hand five made but two marks in the MS.

The next hand, which I number the sixth, distributed a fairly complete system of lection marks throughout Deuteronomy. The mark is each time a slight curved stroke (ʔ) in black ink on the margin. There are 46 preserved; one seems to have been lost and one to have been carelessly omitted. Both the beginnings and ends of the lections are marked by the same unvarying sign. For that reason the number and extent of the readings are perhaps doubtful, but my tentative arrangement found support at so many points that I shall print it as first projected. The twenty-four lections are as follows:

1) Deut. 2, 23, *καὶ οἱ Εὐαῖοι* — *Ὤγ ἐν Βασάν*, 3, 10;

2) Beginning lost in lacuna between Deut. 5, 16 and 6, 18, end *ἀπὸ προσώπου σου*, 7, 1;

3) Deut. 7, 22, *καὶ καταναλώσει* — *καὶ ἐλιμαγχόνησέν σε*, 8, 3;

4) Deut. 8, 11, *πρόσεχε σεαυτῷ* — *υἱῶν Αἰνάκ*, 9, 2;

5) Deut. 9, 8, *καὶ ἐν Χωρὴβ* — *χερσίν μου*, 9, 15[2];

6) Deut. 10, 17, *ὁ γὰρ κς ὁ θς* — *ἐν γῇ Αἰγύπτου*, 10, 19;

7) Deut. 11, 6, *καὶ ὅσα ἐποίησεν* — *ὡσεὶ κῆπον λαχανείας*, 11, 10;

8) Deut. 11, 16, *πρόσεχε σεαυτῷ* — *κς πρὸς ὑμᾶς*, 11, 25;

9) Deut. 12, 4, *οὐ ποιήσεται οὕτως* — *κλῆρος μεθ' ὑμῶν*, 12, 12;

10) Deut. 12, 19, *πρόσεχε σεαυτῷ* — *ὡσαύτως ἔδεται αὐτό*, 12, 22;

11) Deut. 12, 30, *πρόσεχε σεαυτῷ* — *πορεύεσθαί σε ἐν αὐτῇ*, 13, 5;

12) Deut. 14, 1, *οὐ φοιβήσεται καὶ οὐκ ἐπιθήσεται* — *ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς πάσης*, 14, 2;

13) Deut. 14, 20, *οὐχ ἑψήσεις ἄρνα* — *οἷς ἐὰν ποιῇς*, 14, 28;

14) Deut. 15, 9, *πρόσεχε σεαυτῷ* — *αὐτὸ ὡς ὕδωρ*, 15, 23;

15) Deut. 17, 6, *ἐπὶ δυσὶν μάρτυσιν* — *ἐπ' ἐσχάτων*, 17, 7;

16) Deut. 17, 12, *καὶ ἐξαρεῖς* — *κατὰ πατριάν*, 18, 8;

17) Deut. 19, 1, *ἐὰν δὲ ἀφανίσῃ* — *εὖ σοι ἔσται*, 19, 13;

18) Deut. 19, 15, *οὐκ ἐνμενεῖ μάρτυς* — *ἀναθεματιεῖται αὐτούς*, 20, 17;

[1] Cf. Origen, in I Sam. Hom. II, that an Old Testament lection was too long to be expounded at a single sitting.

[2] The mark was placed in the margin opposite the beginning of 9, 16, but was made more definite by a smaller mark put under the word *μου*. Regularly the beginning or end of the lection falls before or in, never at the end of, the line before which the mark stands.

19) Deut. 21, 10, ἐὰν δὲ ἐξέλθης — ἐταπείνωσας αὐτήν, 21, 14;
20) Deut. 22, 13, ἐὰν δέ τις λάβῃ — οὐκ ἐμβαλεῖς, 23, 25;
21) Deut. 24, 5, ἐὰν δέ τις λάβῃ — τὸ ῥῆμα τοῦτο, 24, 22;
22) Deut. 25, 11, ἐὰν δὲ μάχωνται — ἐντέλλομαί σοι σήμερον, 27, 10 (the mark is a little high, but can refer only to this place);
23) Deut. 29, 2, καὶ ἐκάλεσεν Μωσῆς — (end mark wanting);
24) Deut. 30, 12, τίς ἀναβήσεται — κληρονομῆσαι αὐτήν, 31, 13.

Lection 1) does not seem very well chosen; it gives the conquest of tribes before entering Canaan; Lection 2), of which we have only the end mark, must have begun with chapter 6, and so contained the exhortation to obey the commandments; Lection 3) is the Lord's assurance of victory and an exhortation to obedience; Lection 4), 'Forget not the Lord'; Lection 5), the receiving of the tablets of the law; Lection 6), the greatness and justice of God; Lection 7), the punishment of those who broke the commandments; Lection 8), 'Do not worship other gods, preserve the law, and blessings will follow'; Lection 9), 'Worship the Lord in his holy place'; Lection 10), 'Forsake not the Levite, eat flesh as thou wilt'; Lection 11), 'Avoid strange gods and false prophets'; Lection 12), 'Disfigure not thyself, thou art a holy people'; Lection 13), the tithe; Lection 14), 'Give to the poor, servants are freed in the seventh year, sacrifice firstlings'; Lection 15), witnesses and punishment; Lection 16), election and duty of a king; the inheritance of the Levites; Lection 17), cities of refuge and the manslayer; Lection 18), witnesses, false witness, punishment; who shall go to war and how fight; Lection 19), the taking a captive as wife; Lection 20), on slander, adultery, rape, etc.; Lection 21), the newly married, pledges, manstealers, leprosy, justice, charity; Lection 22), the immodest woman, false weights, first fruits, tithes, the covenant, setting up the law and the altar; Lection 23), Moses' exhortation to the people; Lection 24), this law is not at a distance in heaven nor across the seas, but at hand; keep the commandments; Moses encourages the people and delivers the law to the priests.

Judged from the content, this arrangement of the lection marks seems to give a fairly probable set of church readings. Yet we must remember that but seldom does a passage which is marked prove conclusively by its character whether the beginning or end of a lection is meant. Perhaps the beginnings of lections 12, 18, and 24 and the ends of lections 2, 3, 5, 11, 15, 18, and 22 are most

Plate II.

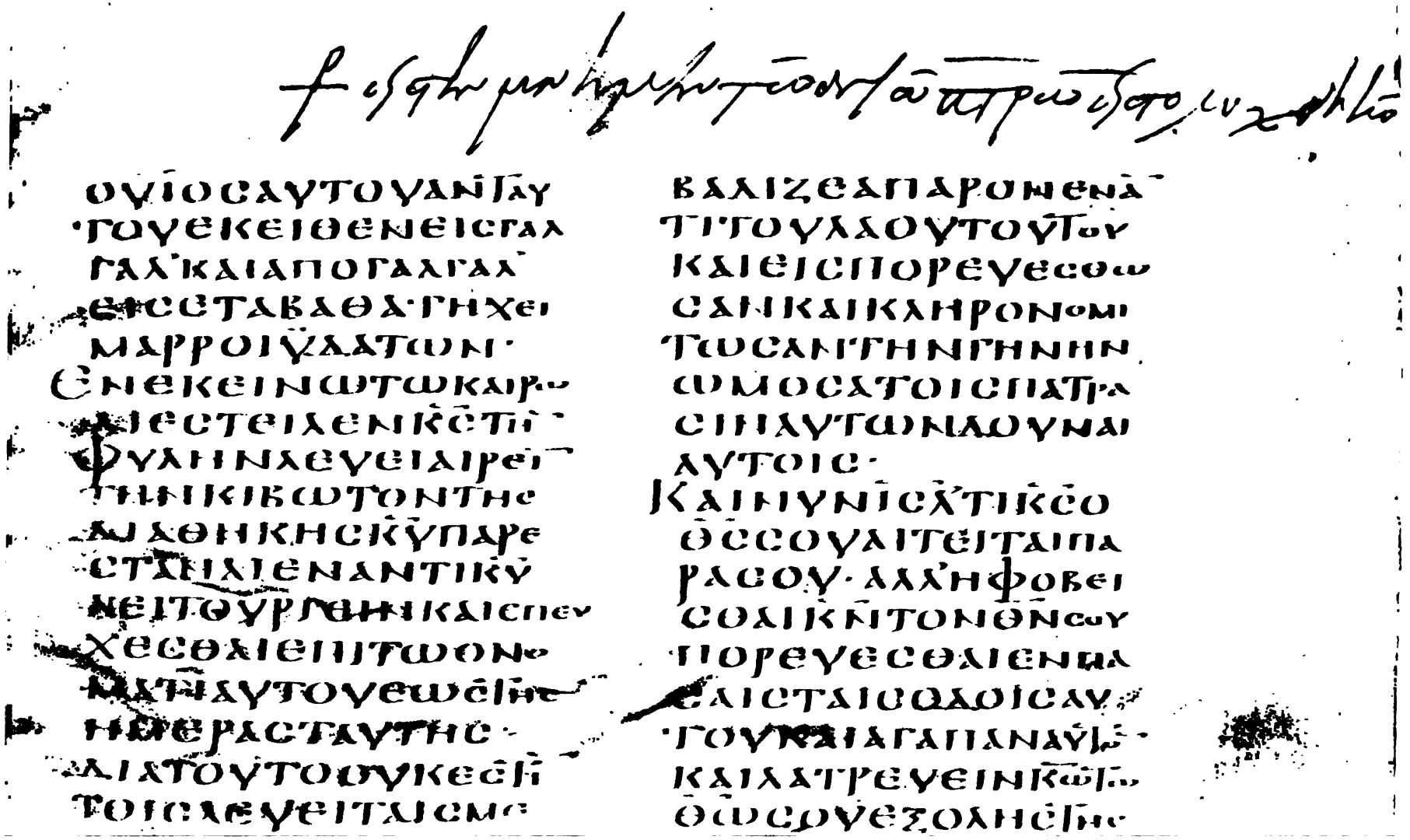

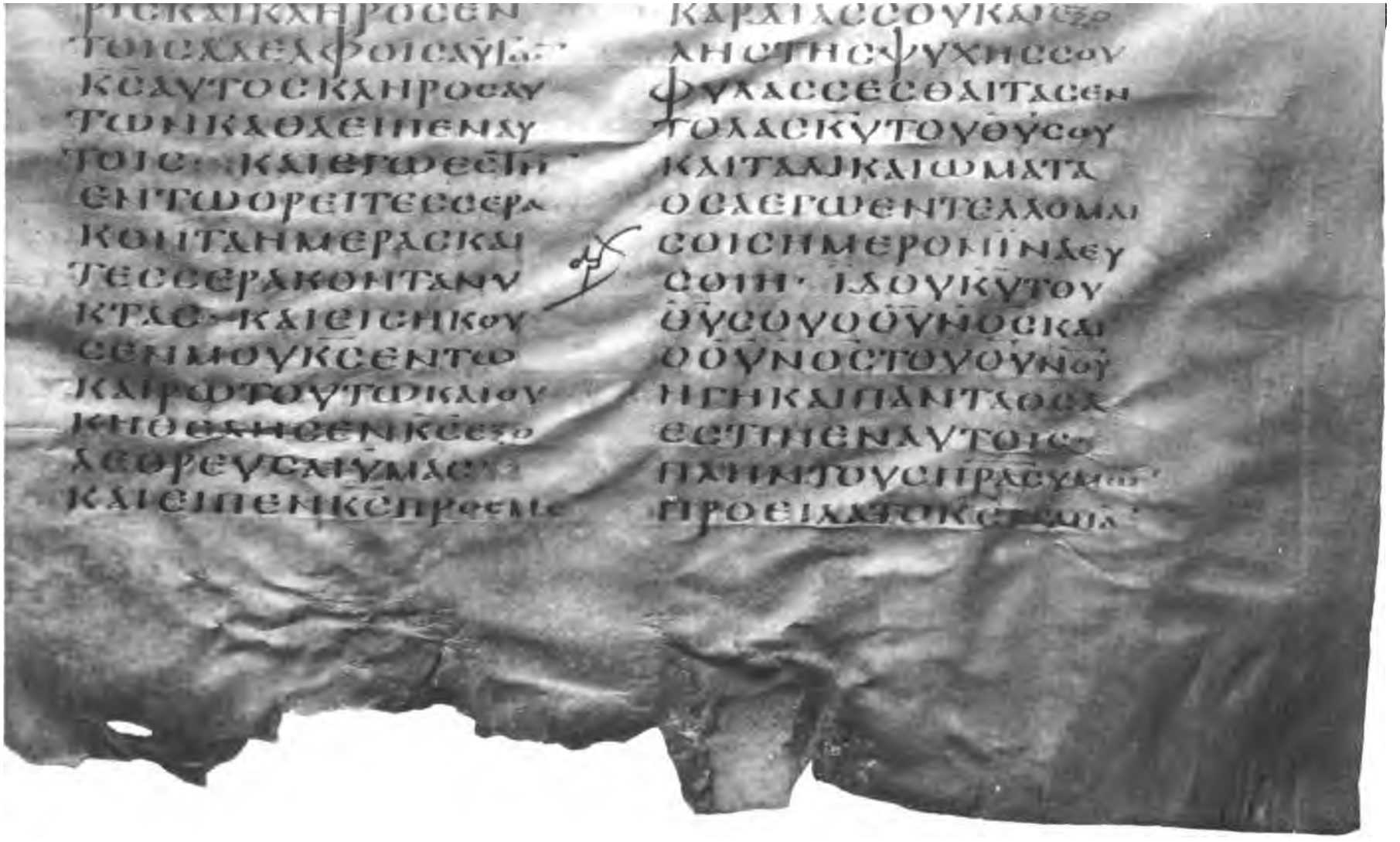

DEUTERONOMY X. 6 - 15.

nearly established by this reasoning. The beginning of lection 23 is noteworthy because it agrees with a chapter division of the Massoretic and also of Codex Vaticanus, though the usual chapter beginning is one verse earlier; cf. also the beginning of lection 8.

Some support for this division of the readings is obtained from a comparison of an eleventh century cursive MS (Codex Bodleianus) H. & P. 136, which is thus seen to be the remnants of a lectionary. The passages from Deuteronomy which it contains are as follows: 15, 6–10 (perhaps indicating that I have divided lections 13 and 14 wrongly); 17, 6 and 7 (= lection 15); 19, 3–7 (cf. lection 17); 19, 15–20 (cf. lection 18); 21, 10–14 (= lection 19); 21, 17–21 (no parallel); 22, 13–21; 22, 23–29; 23, 1–19; and 23, 21–25 (all correspond to lection 20); 24, 7 and 24, 10–16 (cf. lection 21); 25, 11–12 (cf. lection 22).

There is a slight resemblance also to some of the lections in a Palestinian Syriac Lectionary published by Agnes Lewis (no. 6, Studia Sinaitica, 1897), in which the second half of Lesson 45 (Deut. 11, 1–28) corresponds roughly to our lections 7 and 8, and the last part of Lesson 53 (Deut. 14, 1–3) is the same as our lection 12. The full treatment of this interesting system of lections would require better library facilities and more time than is at present available. A first-hand study of the many MS lectionaries noted by Swete (Introduction to O.T. in Greek), Gregory (Proleg.), and others would certainly be necessary, as I have not found the beginnings and ends of the selections given in the Catalogues by Lambros (Cat. Gr. MSS on Mt. Athos) and Gardthausen (Cat. codd. Gr. Sinait.), and I judge from the meagre statements in the second-hand authorities that little information is accessible.

The last and most interesting lection in the Washington MS is found on pages 35[1]–36 (Deut. 10, 14–21 inclusive). The beginning is marked by the word αρχ and the end by τε(λ) in the margin. For the latter at first a rough angular mark was made, which was at once washed off and τε written with the angular mark or a λ on its side placed above it. In the upper margin the same person wrote in a cursive hand the designation of the reading: ρ εις την μνημην τω̄ αγιω̄ π̄τρω̄ εις το λυχνηκō (for λυχνικόν), "to the memory of the holy fathers, for the evening reading." The writing may be dated at the end of the sixth century or early in the seventh. The lection is one of the few Old Testament lec-

[1] Plate II.

tions which continued to be read in later times. That may well indicate that it originated late also. It appears, with verse 19 omitted, as the only lection from Deuteronomy in the cursive lectionary, H. & P. 37, also, with verses 19 and 21 omitted, in H. & P. 132. Ms grec 243 of the Bibl. Nat. cites this by its first and last words as the third Old Testament reading for July 16th, in honor of the Holy Fathers of the IV Council. Compare above, p. 28, where the Greek Lectionary, Athen. Nat. 20, is also cited. It corresponds roughly to lection 6 in our previous list, but is longer. A fuller form of it, Deut. 10, 12–22, is found in Lesson 45 of the Palestinian Syriac Lectionary cited above.

We have here a portion of a lectionary in which the Old Testament has almost entirely given way to the New Testament. Compared with the wealth of lections given or implied in the previously discussed lection marks, this one is most meagre. As it is a part of the latest lectionary, so it is doubtless the latest to be inserted here, but we cannot decide whether the insertion was made by some visiting churchman or accompanied the adoption of this abbreviated Old Testament lectionary in the ancient home of the MS. It was already designated as a special reading for July 16th at that time. Its union with Deut. 1, 8–17 in later lectionaries does not, however, establish its use as a commemorative reading at the time when our fourth hand inserted its two lection marks. Whatsoever the occasion, this much is sure — the writer of the note, which I have designated as seventh hand, has left no traces of his work in the rest of the MS.

IV. TEXT PROBLEM

In taking up this last and most difficult section of my treatment of the MS, I feel even more keenly than before the liability to overestimate one's own discovery, but I must nevertheless state the facts as they appear to me. We have seen above that defects originating in the parent MS and difference in length of line suggested for it by the character and length of omissions, both convey the impression that Deuteronomy and Joshua formed separate and independent volumes in that parent. If this is true, it is almost inevitable that different text affiliations should be found in the two books. Such has proved to be the case, and I shall accordingly discuss the character of the text in the two books in separate sections, after I have first treated one peculiarity which they have in common; I refer to the presence of Hexaplaric readings.

In Deuteronomy the Washington MS (Θ) has 37 fairly well-attested Hexaplaric variants, in Joshua 39. This need not surprise us, for, judged by the same standard, Field's edition of the Hexapla, the Vaticanus has over 50 Hexaplaric readings in Deuteromony, while the Ambrosianus has 85 in the small part of Joshua which it has preserved. Before using this evidence to condemn all existing MSS, it is necessary to sift it a little; for there are possibilities of error both in the transmission of this evidence and in its interpretation. It is apparent that Origen's marks for omission (÷) and addition (*) may have been sometimes interchanged in transmission or by Origen himself. Also Origen's Greek and Hebrew texts were both liable to error, and such errors, especially in the Greek text, might cause him to make changes in the Septuagint column of the Hexapla, which would have been quite unnecessary, if he had had a better Greek text before him. For instance, if there were a purely accidental omission in Origen's Greek text, he would supply the missing part, presumably from Theodotion, and mark it *.....ϒ. Of course those Greek MSS which show the original text in such passages will appear Hexaplaric, though the important variants, which must occur in the case of all longer passages, will often defend them

against that charge. On the other hand, if Origen's Greek text contained interpolations, he might have retained them marked ⸗ .....ϰ, instead of omitting outright. To decide, therefore, that a given reading is Hexaplaric, i.e. copied from Origen's Hexaplar edition, we must show that none of these changes have taken place.

On this basis the number of Hexaplaric variants to be attributed to Θ can be materially reduced. Taking Deuteronomy first, there are three supposed Hexaplaric variants, in which Θ is supported by A, B, F, Cod. Lugd. of the Itala, and nearly all Greek cursives. The readings with the Hexaplaric authority are: 3, 13, *καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ Γαλαὰδ ϰ, Arab 1, 2; 28, 19, εἰσπορεύεσθαί *σε ϰ.... ἐκπορεύεσθαί *σε ϰ, G; 28, 65, ⸗ Κύριος ϰ, Syro-hex. These may be omitted from our consideration.

Likewise we may omit the following, in which Θ is supported by B, Cod. Lugd., and most of the Greek cursives: 6, 19, *Κύριος ϰ, Arab 1, 2; 7, 12, ⸗ πάντα ϰ, Arab 1; 22, 8, ἐὰν ⸗ δὲ ϰ, Syro-hex.; 26, 5, πολὺ ⸗ καὶ μέγα ϰ, Arab 1; 26, 8, βραχίονι ⸗ αὐτοῦ ϰ, Syro-hex.; 30, 18, ⸗ ἧς Κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι ϰ, G, Syro-hex., Arab 1.

The case is almost equally clear in regard to the following passages: 4, 22, Ἰορδάνην ⸗ τοῦτον ϰ, G, Arab 1, 2; Θ omits, as do A, B*, Cod. Lugd., Lucianic and Hesychian cursives, 54, 75, etc.; 11, 25, ἐλάλησε *Κύριος ϰ, G, Arab 1; Θ has Κύριος, as have A, F, Cod. Lugd., and most Greek cursives (the Hex. cursive 72 omits); 15, 7, *ἐκ ϰ τῶν ἀδελφῶν, G; ἐκ is omitted only by B, 54, 75; 12, 7, τὰς χεῖρας *ὑμῶν ϰ, G, Arab 1; ὑμῶν is omitted only by B, A, and seven cursives, including the Hexaplaric 72.

Θ is also supported in three other Hexaplaric readings by A, F, and in two by A. All five readings are found also in 54, 75, while the Hesychian cursives give four, the Lucianic two.

There are left 19 Hexaplaric readings in which Θ is not supported by any of the other old uncials; of these, 14 are additions and 5 omissions, the latter of a single word in each case. We will take up the omissions first: 13, 15, ⸗ πάντας ϰ, G, Arab 1; Θ, 54, 58, 75 omit; 16, 14, ⸗ οὖσα ϰ, G; Θ, 53, 74, 75, 76, 106, 134 omit; 19, 8, ⸗ Κύριος ϰ, Arab 1; Θ, Cod. Lugd., 54, 75 omit; 28, 2, ἀκοῇ, cf. Field; Origen, Philocalia, 26, 3 omits, as do Θ, 54, 58, 75; 28, 55, θλίψει ⸗ σου ϰ, G, Syro-hex.; omitted by Θ, 22, 44, 46, 54, 57, 59, 73–77, 85, 106, 108, 118, 134. The agreement with 54, 75 in these

cases is noteworthy. This, added to the support of the Itala for no. 3, of the Lucianic and Hesychian cursives for no. 5, and of the Hesychian cursives for no. 2, makes it seem possible that there was older and better authority than the Hexapla for these omissions.

There are left the 14 Hexaplaric additions in Θ to be discussed. Of these, six are of one word and three of two words each, and so lend small opportunity for attack. Furthermore, these additions, as well as the five longer ones, are quite regularly found in the Lucianic, Hesychian, and other cursives; **54**, **75** are found in this group seven times. One of the longer additions is even found in B, but, as I shall show later, is nevertheless of Hexaplaric origin. In fact, I am inclined to call most, if not all, of these 14 cases Hexaplaric, and so to admit the possibility that some of the cases previously discussed may be Hexaplaric in Θ, even if older authority once existed.

I pass now to Joshua. Of the 39 Hexaplaric readings 35 are additions and only 4 are omissions. To take up the latter first: **1**, 11, -*καὶ*ϰ *ὑμεῖς*, Masius; *καὶ* is found in B, F, the Lucianic and Hesychian cursives, etc., but not in Θ, A, Cod. Lugd., **15**, **29**, **55**, **58**, **64**, **71**, **82**, **121**, **128**; it is rightly omitted; 6, 18, -*σφόδρα*ϰ, Masius; omitted by Θ, A, F, Cod. Lugd., Lucianic and Hesychian cursives, etc. Furthermore, the equivalent of *σφόδρα* stands in the Massoretic text, so we ought to mark *.....ϰ and assign the Hexaplaric reading to B; 6, 25, -*πάντα*ϰ *τὸν οἶκον*, Masius; omitted by Θ, A, M, N, **58**, **59**, **82**, **121**, etc. The authority, though scanty, is old; 17, 16, -*τὸ Ἐφραίμ*ϰ, G, Syro-hex.; omitted by Θ, A, Cod. Lugd., N, and most cursives except the Lucianic. This is best explained as an interpolation in Origen's Greek text. In none of these four cases are we able to establish with certainty an Hexaplaric influence in Θ.

In the case of the 35 Hexaplaric additions the matter is quite different. We can, indeed, deny Hexaplaric influence in 8, 1, **πάνταςϰ*, Syro-hex., and 21, 35, **καὶ τὴν Δαμνὰ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς*ϰ, Syro-hex., in both of which additions Θ is supported by A, Cod. Lugd., and many cursives. Similar is 13, 16, **ἡ*ϰ, G, which only A and three cursives omit. It is possible also that some of the 11 Hexaplaric additions, which Θ has in common with A, may be defended as possessing older and better authority than the Hexapla, especially as A seems to be remarkably free from Hexaplaric influence in the book of Joshua. But no defence

can be made for most of the 15 Hexaplaric additions which Θ is the only uncial exhibiting. These are all of Hexaplaric origin, and the case is not helped at all by the fact that the Lucianic cursives give the same additions in every instance.

The case may be summed up as follows: there are a small number of Hexaplaric additions to the text of both Deuteronomy and Joshua in Θ, but there are no certain proofs that it omitted words, because Origen had obelized them. It seems that a reason can be found for this anomaly.

In Joshua 24, 3 (p. 196, 1, 10), Θ reads *εν παση "Χανααν 'γη*; the Hexaplaric *Χαναάν* was inserted in wrong order, crowding out *τῇ*; the *διορθωτής* noticed the faulty order, and corrected by making two strokes before X and one before *γη*.[1] He did not, however, compare the parent MS, otherwise he would have discovered the omission of *τῇ*.

In Joshua 24, 24, Θ reads *κω λατρευσομεν τω θω ημων*; the Hexaplaric *τῷ θεῷ ἡμῶν* has been inserted in wrong order.

In Deuteronomy 30, 16, Θ reads *δικαιωματα αυτου· και τας εντολας αυτου*. The Hexaplaric *καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ* has been inserted after *δικαιώματα* instead of before it. This mistaken order is found in only one other MS, the Lucianic cursive **82**.

Deuteronomy 23, 2, *οὐκ εἰσελεύσεται ἐκ πόρνης εἰς ἐκκλησίαν Κυρίου* is not marked by Field as Hexaplaric,[2] yet it was omitted by the first hand of B, A, and F. It is very probably an insertion in the Septuagint from the later Hebrew. In Θ this passage occurs before 23, 1 and with the variant *ανος εκ πορνειας* for *ἐκ πόρνης*.

All of these changes in order were due to the same cause. The Hexaplaric variants in question were marginal notes written carelessly, perhaps in cursive, in the parent MS. Four instances of wrong order out of some 30 Hexaplaric additions should be enough to prove the case, but there is more evidence.

In Deuteronomy 10, 4, Θ adds *εν τη ερημω της εκκλησιας* for the Hexaplaric *ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκκλησίας*. This senseless error points just as decidedly to a cursive gloss as the above.

In Deuteronomy 2, 13, Θ adds in correct form the Hexaplaric *καὶ παρήλθομεν τὴν φάραγγα Ζαρέδ*, though just above the proper name was spelled *Γαζερ*, and below, *Ζαρετ*. The Hexaplaric gloss

[1] I recall an instance of faulty order thus corrected in the Laurentian MS of Herodotus. The interpretation is certain, though similar cases are infrequent.

[2] G (Codex Sarrav. Colbert.) fails at this point.

was inserted without being accommodated to the surrounding text. It is possible, though not probable, that this phrase has authority other than the Hexapla, for it appears in B, N[1], etc., as well as in the Lucianic cursives.

Another gloss to be explained similarly, whether we consider it all Hexaplaric or not, is in Deut. 12, 15, where Θ adds κατα την επιθυμιαν της ψυχης σου after φαγη κρεα, where it spoils the construction. It is a variant of the preceding εν παση επιθυμια σου, with the Hexaplaric ψυχῆς added. It appears in the Lucianic and Hesychian cursives, etc.

It is possible that an erasure in Deut. 29, 27 (p. 100, 1, 20) was due to the influence of a gloss. The first hand wrote αρας τας, then erased and wrote the correct καταρας τας. ἀράς is a variant for κατάρας in M and Hexaplaric cursives. The copyist of Θ may have had the variant before him as a marginal note; yet it seems more likely that he carelessly omitted κατ, but saw his mistake in season to correct it.

In Deut. 31, 27 (p. 107, 2, 8) we find μου written with a σ above the μ, apparently both from the same hand. The μ was left without any sign of correction, which seems contrary to the custom of the διορθωτής. If μου were a possible reading, it also might be referred to a gloss of the parent, but under the circumstances it seems best to consider it a mere error of the scribe, but corrected in an unusual manner.

If my faith in my reading of the erasure, Josh. 7, 14 (p. 134, 1, 29), were a little stronger, I could claim another clearly proved gloss. At present we read κατοικους, but οικους, though clearly first hand, stands in an erasure. The copyist had first written κατα οικο, and I think the abbreviation mark for ν was added over the final ο, but it is just possible that he discovered his mistake of inserting α before he wrote υς of οικους, and so at once erased and corrected. οἶκον is the reading of B and some cursives, including the best of the Lucianic, while οἴκους is supported by A, F, the Hesychian cursives, and the Itala. οἶκον would therefore have been the gloss, and οἴκους the original text of the parent.

We may, I think, consider it established that there were in the parent MS glosses of an Hexaplaric character, though the number of them must remain somewhat doubtful. The evidence, however, seems strong enough to establish that all pure Hexaplaric material in Θ came from these glosses. Hexaplaric omissions

could have found a place among these as erasures or *dele* marks from the same scribe, but, as we have seen above, there is no conclusive evidence of such omissions.

Having settled the fact of the glosses, it is easy to determine their origin. Almost every one of them is still found in the Lucianic cursives; cursive 82 agrees once in an inverted order. In Deuteronomy one or two of the supposed glosses seem to have only Hesychian authority, but against the overwhelming evidence of the other cases I hesitate to suggest the possibility of two sources for the glosses.

1. Deuteronomy

The interest that the text of Θ will have for scholars depends primarily on its relationship to the older uncial MSS and the chief groups of cursives. This relationship I have determined by counting the instances of agreement. The numbers given will be found approximately accurate, for in counting, the books were divided into parts and the same relationship was found to be maintained throughout each book. Absolute accuracy was not considered of sufficient importance to warrant a repetition of the count.

In Deuteronomy the number of agreements and individual variants of the chief uncials are as follows:

Θ	677	B	883	A	383	F	336
ΘB	425	ΘBF	293	BF	84	ΘAB	256
ΘA	109	ΘAF	726	AF	461	ABF	543
ΘF	81	AB	100				

A good many interesting deductions can be drawn from this table, but a few must suffice. If we eliminate F from the computation, Θ agrees with A 835 times, with B 718 times, and stands alone 758 times. This is a remarkable showing and of itself practically suffices to prove that Θ presents an independent MS tradition. It is interesting to note also that the combination AF agrees with Θ almost twice as often as it disagrees (726 to 461), while the combination BF agrees with Θ 3½ times as often as it disagrees (293 to 84). The close relationship of A and F is shown not only by the large number of agreements, but almost as strikingly by the comparatively small number of individual variants in each. There can be no question that they are closely enough related to allow the presence of many errors of common

origin. For this reason the combination AF has not often been considered of more weight by scholars than B without support. The independent position of Θ will make it possible to settle cases by weight of MSS authority, when all other means fail.

It is possible to test the value of these agreements by a comparison with the Itala. For Deuteronomy the only complete MS is the Codex Lugdunensis of the Heptateuch. A comparison of the first ten chapters with the variants considered above gives the following agreements:

It. ΘB	52	It. B	27	It. ΘBF	49	It. BF	9
It. ΘF	8	It. F	6	It. ΘAB	37	It. AB	8
It. ΘA	5	It. A	14	It. Θ	41	It. ABF	76
It. ΘAF	125	It. AF	27				

The remarkable feature of this table is the great preponderance of agreements between the Itala and the groups containing Θ over against the agreements with the groups unsupported by Θ. On the other hand, the large number of individual agreements between Θ, B, or A and the Itala is rather contradictory. It seems likely that the Cod. Lugd. is not an uncorrupted version of the Itala. This idea is definitely established by a comparison of the undoubted Hexaplaric readings found in the older uncials. Of these there are 13 found in It. and B alone, 3 in It. and A, 2 in It. and Θ, and 1 in It. and F. This evidence seems sufficient to establish the fact that Cod. Lugd. presents a version of the Itala corrupted by comparison with later MSS, which were probably somewhat related to B.

There are besides two fragmentary MSS of the Itala containing small portions of Deuteronomy. The Fragmenta Monacensia shows an undue number of readings characteristic of F, and so must be considered a corrupted version. The other, the Wurzburg Palimpsest, seems to be free from late changes and additions. A comparison of the three versions for the small portion where they are parallel gives the following results: Wurz. is opposed by the other two 19 times; Lug., by the other two 32 times; Monac., by the other two 40 times. On the assumption that all these instances are errors in the MS lacking support, the figures suffice to establish the Wurzburg Palimpsest as the purest source, but the proof can be made even stronger, for of the 19 cases in which it is supposedly wrong, three are uses of *iste* for

hic, i.e. African Latin and hence correct. Also in nine other cases it represents the Greek text better than does the version united in by its opponents. The remaining seven cases are simple omissions or natural MS errors and changes, though one, the omission of the preposition *in*, agrees with a Lucianic variant.

Though the portion of text preserved in the Wurzburg Palimpsest is small, its uncorrupted character makes it of especial value for comparison. The table of agreements, W being used for Wurzburg, is as follows:

WΘB	12	WB	4	WΘBF	6	WBF	1
WΘF	0	WF	0	WΘAB	7	WAB	1
WΘA	3	WA	1	WΘ	3	WBAF	10
WΘAF	19	WAF	2				

The preponderance of agreements with Θ supported by A or B shows the value of these combinations for determining the true text; the nineteen disagreements of Θ and W emphasize the fact that the agreements of this table are not due to some chance relationship between W and Θ. If we eliminate F from the comparison, we find that W, Θ, A, agree 22 times against B, and W, B, only 5 times against Θ, A. Furthermore, of the last five agreements, one is caused by an Hexaplaric gloss in Θ, and two are accidental omissions in W which chance to agree with B. W, Θ, B, agree 18 times against A, while W, A, agree only three times against Θ, B.

At the risk of being tiresome, I present also a comparison between our Greek uncials and the Itala, as established by the agreement of Wurz., Lugd., and Monac.: It. ΘAF, 5; It. AF, 1; It. ΘA, 3; It. Θ, 1; It. ΘB, 3; all others, 0. The shortness of the passage compared makes the evidence rather incomplete, but in the main it bears out the results already obtained.

The discussion thus far has dealt entirely with the relationship of Θ to the other old uncials, but its 677 variants not found in any of those uncials are equally deserving of consideration and are probably even more interesting to the scholar. In search of the origin of these variants I turned to the cursive MSS. I found that, if the few undoubted Hexaplaric glosses were omitted, there were practically no other agreements with the Hexaplaric cursives, but there were agreements with the Hesychian and Lucianic. This relationship was accordingly investigated, but to isolate the

question as much as possible, I counted only cases in which one of the three old uncials[1] agreed with either the Lucianic or Hesychian cursives against the evidence of the other two uncials. The agreements in five chapters of Deuteronomy follow; H stands for Hesychian, and L for Lucianic:

⊖L 14	AL 9	BL 39
⊖H 24	AH 19	BH 9

The most noteworthy fact is the Lucianic tendency of B. The Hesychian tendency of ⊖ is less marked, and what little significance it might have is removed by the fact that in all except one of the 24 cases, one or both of the cursives **54**, **75**, also agree. It seemed that we had here a clew worthy of investigation.

A comparison of ⊖ with these two cursives for all the readings of the first five chapters of Deuteronomy gives the following agreements: ⊖, **54**, and **75**, 260 times; ⊖ and **75**, 27 times; ⊖ and **54**, 20 times; a total of 297 agreements to 70 disagreements. A comparison of all the 677 individual variants of ⊖ gave similar results: in 262 cases it agreed with both **54** and **75**, in 68 additional cases with **75**, and in 38 additional with **54**. We may, I think, safely assume that the cases of agreement between ⊖ and either one of the group **54**, **75**, were due to error or second parent MS on the part of the other member in that partnership. Thus we can conclude that the common parent of **54** and **75** contained 368 of ⊖'s readings, which are not found in the other old uncials. The full significance of these figures is seen if one compares them with the table of agreements and individual variants of the chief uncials on p. 38.

In some 32 cases ⊖ is supported by **54**, **75**, alone, to rely on the evidence of the Holmes and Parsons[2] edition, and in many others the only additional authorities to join the group are the Hesychian or Lucianic cursives, or both; less often we find N, **18**, **32**, **53**, **55**, **56**, **58**, **59**, **71**, **128**, or Arm. 1 also agreeing. Usually but one or two of these last-mentioned MSS are found in the select group for any given reading.

[1] F had to be omitted in order to get any comparative evidence on the other three. It has no individual tendency towards either group; yet when combined with B against ⊖, A, it sometimes has a Lucianic tendency, but combined with A alone, an Hesychian.

[2] I have used the Holmes-Parsons numbers for the cursives in so far as I refer to them by number.

It will perhaps aid us in getting a clear understanding of the problem to enumerate the cases where Θ is supported by 54, 75, alone: 3, 7 πάντα omitted; 3, 12 δέδωκα for ἔδωκα; 4, 3 πάντα omitted; 4, 6 τὰ δικαιώματα πάντα, order; 4, 42 ἀπὸ for πρὸ; 5, 14 προσήλυτος + καὶ; 7, 15 αὐτὰς for αὐτὰ; 11, 17 τὰ ἐκφόρια for τὸν καρπὸν; 12, 10 τῶν omitted before κύκλῳ; 13, 14 Ισλ for ὑμῖν; 16, 2 οὗ for ᾧ; 17, 5 ἐκείνην + τοὺς ποιήσαντας τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο πρὸς τὰς πύλας σου; 18, 13 τέλειος + δε; 18, 20 ανος for προφήτης; 19, 8 Κύριος² omitted; 19, 12 τὸ αἷμα for τοῦ αἵματος; 21, 18 φωνὴ for φωνὴν; 22, 1 αὐτοῦ omitted; 22, 15 γυναικὸς for παιδὸς; 22, 24 ἡ νεᾶνις for τὴν νεᾶνιν; ὁ ανος for τὸν ἄνθρωπον; 24, 13 ἐλεημοσύνη ἔσται σοι, order; 24, 21 τῷ ὀρφανῷ καὶ τῷ πτωχῷ καὶ τῷ προσηλύτῳ, order and one member added; 25, 5 αὐτῆς omitted; 26, 15 σου τοῦ ἁγίου, order; 27, 25 before 27, 24; 28, 1 ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσῃς τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ θεοῦ σου omitted; 28, 12 τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου πάντα, order; 28, 60 ὧν for ἣν; 29, 5 ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν οὐ κατετρίβη, order; 29, 7 ἦλθεν for ἐξῆλθεν; 30, 16 σου¹ omitted.

These are for the most part important variants; note particularly 17, 5, which is the equivalent of the Hexaplaric addition οἵτινες ἐποίησαν τὸ πράγμα τὸ πονηρὸν τοῦτο ἐπὶ τὴν πύλην, which is found in A, F. The Hexaplaric addition is doubtless from Theodotion's translation; Θ, 54, 75, show exactly the differences, which we would expect in an independent translation, and must be considered the original Septuagint. B and its followers show the same defective text, which Origen used. Hardly less interesting is 28, 1, where, of the two parallel sentences found in A, F, B and its followers omit one, Θ, 54, 75, the other. The composite character of the text in A, F, is thus quite apparent.

I might add to the evidence above given ten instances in which, owing to error or omission in 54, readings of Θ are supported by 75 alone, and three instances in which for similar reasons it is supported by 54 alone. Thus we have 45 ancient variants in Deuteronomy, evidence for which is found only in this group.

The question that at once arises is whether 54, 75, represent a MS copied from Θ or from some ancestor of Θ. The probability that Θ was preserved during most of its existence in a Coptic monastery and but once in its earlier history came in touch with another Greek MS of the Hexateuch, renders it extremely improbable that it had any descendants. Also the character of the vari-

ants above cited do not suggest that we have merely errors of Θ copied and preserved in later MSS. There are also abundant other proofs to establish this position. None of the pure inventions of Θ, as 8, 18, appear in 54, 75; similarly a goodly number of changes in order and short omissions of Θ are not found in the two cursives, which also have no difficulty with the text where Θ fails or is unintelligible, because of its defective papyrus ancestor. Further, we find some instances where B, Θ, 54, 75, or A, Θ, 54, 75, are the sole authorities for a variant, and as a final proof even Θ is omitted from this select company at times. In fact, the combination B, 54, 75, is rather frequent, but is usually supported by other cursives. The text relationship for Deuteronomy must therefore be somewhat like the following diagram:

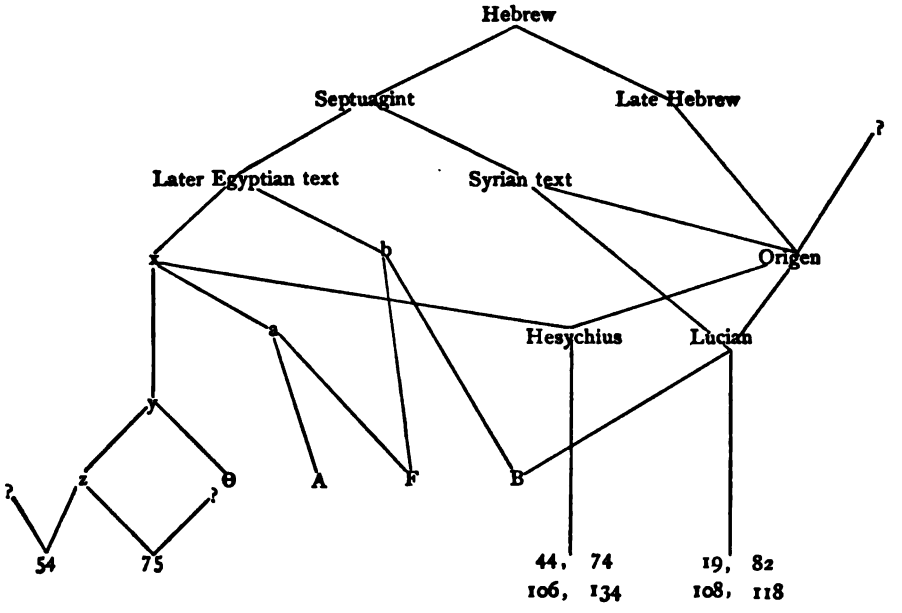

The number of MSS between Θ and y, or similar members of the diagram, is not estimated; there were doubtless several in most cases. This outline sketch attempts to show only the most general relationships of the chief MSS and groups, from which we may hope to reconstruct the common Egyptian text of the second century. Minor variations, such as the Lucianic glosses in Θ, have been disregarded.

If there is any foundation for such a grouping of the MSS as that just given, each one of the witnesses to the common Egyptian

text is liable to preserve for us some good variant not found elsewhere. That this is true in regard to Θ, I shall try to make clear by citing a few of its unique variants.

1) In 2, 5 Θ reads *ου γαρ μη δωη υμιν απο της γης αυτων ουδε βημα ποδος*. B, F, read *δω* and A, *δωσω* (Itala, *dabo*) for *δωη*. The use of *οὐ μή* with a subjunctive or a future indicative in the sense of an emphatic future with *οὐ* needs no mention. *δωσω* of A is an old correction of the unusual *δώῃ* by one who knew correct Greek, and *δω* of B, F, is the same or an error by omission. *δώῃ* is likewise preserved in Deut. 13, 17 by F. The form occurs rarely elsewhere in the Septuagint and also in the New Testament; cf. Buttmann, Gram. N. T. Greek, p. 46; Robertson, Gram. Greek N. T. (1914), p. 308.

2) In 19, 15 B, A, F, etc., read *καὶ κατὰ πᾶν ἁμάρτημα καὶ κατὰ πᾶσαν ἁμαρτίαν*. That these are variant translations for a single expression in the original Hebrew (cf. Bertholet, Hand-comm. zu Deut. p. 62, that the double expression in the Massoretic was due to a gloss) was seen both by Lucian and Hesychius, for *κατὰ πᾶσαν ἁμαρτίαν* is omitted by cursives **19, 53, 74, 76, 106, 108, 118, 134, 136.** Θ alone omits *κατὰ πᾶν ἁμάρτημα*, but is presumably correct, for the Itala also omits one of the parallel expressions.

3) In 20, 15–16 Θ, though probably wrong, is nevertheless instructive. It reads: *ων κς ο θς σου διδωσιν σοι· κληρονομειν την γην αυτων· ιδου δη απο των πολεων των εθνων τουτων ων κς ο θς σου διδωσιν σοι κληρονομησαι την γην αυτων ου ζωγρησεται απ αυτων παν εμπνεον*. Of the duplicate expressions many Greek MSS seem to omit the second, together with *ιδοὺ.....τούτων*, the Massoretic Hebrew, with A, F, and a few cursives, omit the first. Furthermore, *τῶν ἐθνῶν* is marked by the Syro-hexapla and Arab. 1 as an Hexaplaric addition. The most natural explanation is that Θ shows the full form of the Hexaplaric addition, which crept into the text from a gloss and so without accommodation to the neighboring sentences. It is, however, conceivable that the original Hebrew was guilty of this repetition. In any case, Θ defends the reading of A, F, against the much longer omission of B and its followers.

4) In 2, 37 occurs the name *Ιαρβοκ*, which appears as *Ἰαβόκ* regularly in the Septuagint MSS, as also in Θ elsewhere. The Massoretic is יַבֹּק. As *ρ* and *β* often interchange in older MSS, the form in Θ may stand for an accommodation to the Hebrew or

have arisen through dittography in the Greek. It is also possible that the strange form arose from dissimilation — through the influence of some similar name as Ἱερμούθ, modern Jebel Yarmuk, or the doubtful Ἀρβόκ of Deut. 3, 14. This name, which appears as Ἀργόβ in B[ab], A, F, etc., following the Hebrew, has made trouble for the commentators (cf. Bertholet, Hand-comm. p. 12). B*, 108 seem the only support for the form Ἀρβόκ in this passage, for by contrast Θ here has Ιαβοκ. It looks a little as if the original Septuagint form were Ἰαρβόκ, which would then have to be compared with the form which Θ presents in 2, 37. In Josh. 15, 13 Θ omits the name. The geographical problems involved I do not undertake to discuss.

5) Another interesting spelling of a proper name is found in 10, 6. Θ reads Μεισαδαγ for Μεισαδαί of all other Greek MSS. The Massoretic form is מוסָרָה (cf. Num. 33, 31). As the interchange of ר and ד was easy, the Greek perhaps represents the original letter in that case, but it is badly at fault in the transliteration of the accusative ending *āh*. The form in Θ implies that the Hebrew parent of the Septuagint had a final guttural, such as ח, which might easily appear as an error for the Massoretic ה. The γ, if original in the Greek text, could easily pass into ι.

6) In 4, 21 Origen's Greek text read Κύριος ὁ θεὸς δίδωσιν and he inserted *σουˣ; cf. Sarrav. Colbert. The Hexaplaric addition is omitted by A, F, but retained by B. Θ has υμων, the original Greek before an omission forced Origen to correct.

7) In 28, 59 Θ reads και νοσους πονηρας και πικρας. Most other Greek MSS have πιστάς for πικρας, a senseless accommodation to the equally inappropriate late Hebrew נֶאֱמָנִים. Origen, Phil. 26, 2, wrote πλείστας, which Hesychius copied either from him or his source, cf. cursives 44, 55, 74, 76, 106, 134. Cod. Lugd. of the Itala, however, gives *acervas*, i.e. *acerbas*, and so proves that Θ is right. The original Hebrew may have read מרים, which was corrupted into נֶאֱמָנִים under the influence of the preceding and parallel נֶאֱמָנוֹת.

The following readings, though not in this class, deserve mention:

8) In 34, 8 the accepted text of the Septuagint reads καὶ ἔκλαυσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸν Μωυσῆν ἐν ἀραβὼθ Μωὰβ ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱερειχὼ τριάκοντα ἡμέρας. The equivalent of ἐπὶ

τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἰερειχώ does not appear in the Massoretic text. Of these *κατὰ Ἰερειχὼ* seems an addition made in accord with 34, 1, while the rest appear a rather lame addition at best. But Θ, the Hesychian cursives, and 75, 59, have the variant *ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου*. This is the correct description, though it may have been taken from Deut. 1, 5, where stands the mistranslation "On this side Jordan" in our English Bible, a change made in order to remove the proof that Moses did not write the book. The failure of this phrase in the Hebrew of 34, 8 and its contortion into a meaningless expression in most of the Greek MSS is additional proof of the age of the attempt to defend the Mosaic authorship of the Pentateuch, or rather its character as a contemporary chronicle of the beginning of Israel. The fact that in Joshua 5, 10 the same expression is omitted by the Massoretic text, A, Θ, the Lucianic cursives, and the Itala, though preserved by B, F, and the Hesychian cursives, requires a similar explanation.

9) Another much plainer instance of the accommodation of some Greek MSS to a corrected version of the Hebrew is found in Deut. 28, 12. The section deals with the blessing of Israel for obedience, and prophecy of its coming greatness and power. The Hebrew closes the twelfth verse with the prophecy "Thou shalt lend unto many nations, and thou shalt not borrow," a statement which has been true since before the Christian Era, but in Θ, A, F, and most Greek cursives stands the addition, which every one knew had not come true: *καὶ ἄρξεις σὺ ἐθνῶν πολλῶν, σοῦ δὲ οὐκ ἄρξουσιν*. This expression Origen obelized (cf. Sarrav. Colbert.), and his corrected text is found in B* and 58, as well as in Cod. Lugd. of the Itala, and is followed by Swete. This one instance is enough to render us suspicious of the text of B, when not otherwise supported. Deuteronomy 15, 6 shows the full form of the prophecy in all MSS.

Before passing final judgment on the text of Deuteronomy in Θ, a comparison of its readings with the other Versions and the Church Fathers would be necessary, but so complete an investigation would carry me too far and involve too great delay, if I should make the attempt in this publication. As a hint, however, of what such a comparison will show, we have the results of a partial examination of the Itala, given above, and I add here a brief summary of the evidence to be drawn from the New Testament for the following passages:

1) Deut. 4, 35; Θ, B, F, etc., have ἔτι against ἄλλος in A and Cyril. Alex. supported by Mark 12, 32;

2) Deut. 19, 15; Θ, A, F, most later MSS, and II Cor. 13, 1 have σταθήσεται against στήσεται in B, 16, 29, 53, 55, 83;

3) Deut. 21, 23; Θ, N, 54, 75, the Hesychian cursives, etc., and Gal. 3, 13 have πᾶς ὁ κρεμάμενος; B, A, F, Lucianic cursives, etc., omit ὁ;

4) Deut. 27, 26; Θ, B, 54, 75, the Hesychian cursives, etc., have ποιῆσαι against τοῦ ποιῆσαι in A, F, the Lucianic cursives, etc., supported by Gal. 3, 10. As Origen, Phil. 9, 1, also has the article, this would seem to be a Palestinian-Syriac text, whereas the original Egyptian text omitted the article;

5) Deut. 29, 4; Θ, B, etc., supported by Rom. 11, 8, have ὦτα against τὰ ὦτα in A alone;

6) Deut. 29, 18; Θ, B, and the cursives have ῥίζα against ῥίζα πικρίας in A, F, and Hebr. 12, 15;

7) Deut. 29, 18; Θ, B[ab], F[1], etc., have ἐν χολῇ against ἐνοχλῇ in B*, A, F*, 29, 54, 59, 82, and Hebr. 12, 15;

8) Deut. 30, 14; Θ, A, F, etc., supported by Rom. 10, 8, have ἐγγύς σου against σου ἐγγὺς in B, 18;

9) In the same passage F and 53 alone omit σφόδρα with Rom. 10, 8;

10) Deut. 31, 6; Θ, A, F, 54, 75, the Hesychian and Lucianic cursives, etc., supported by Hebr. 13, 5, have οὐ μὴ against οὔτε μὴ[1] in B and a few cursives;

11) Deut. 31, 6; Θ, 29, 54, 56, 58, 75, and 77 have οὐδὲ μὴ against οὐδ' οὐ μὴ in A, G, the Hesychian and Lucianic cursives, etc., supported by Hebr. 13, 5; B, F, and some cursives have οὔτε μὴ[2]; thus A shows the Palestinian-Syriac reading, Θ, the Egyptian, and B, F, a slight corruption of the latter;

12) Deut. 32, 43; Θ, F, the Hesychian and Lucianic cursives, etc., supported by Hebr. 1, 6, have καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι θεοῦ against ..... πάντες υἱοὶ θεοῦ in A, 18, 54, 58, 64, 75, 128, 154, 167, 221; B omits πάντες but has υἱοὶ, thus showing a derived form of the same error, which arose in some Egyptian ancestor of A, 54, 75, through an interchange with the end of the following stanza; the latter appears in Θ, the Hesychian and Lucianic cursives, etc., as πάντες υἱοὶ θεοῦ, though B, A, F, 54, 75, and a few other cursives have πάντες ἄγγελοι θεοῦ. I am inclined to think that the New Testament here shows the original form of

the Septuagint, as we must otherwise explain that Θ has a single Palestinian reading; I have found no signs of such a tendency in my study of the text of Θ. Psalm 96, 7, *προσκυνήσατε αὐτῷ πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ*, which is often cited as the original of Hebr. 1, 6, is merely another imitation of Deut. 32, 43, and so gives additional evidence in support of the reading just adopted.

The evidence presented is rather scanty for establishing any general conclusions, but what there is seems to defend the excellence of the text in Θ. It is noteworthy that Θ does not seem to show a Palestinian text or to have been changed by New Testament influence, as seems probable for A and F.

2. Joshua

In taking up the text of Joshua we are somewhat handicapped in our comparison by the fact that less than twelve chapters are preserved in F, and this fragment shows a text quite different in character from that found in the previous books. Yet a comparison of the chief uncials for these chapters was made, with the following results in individual readings and agreements:

Θ	84	B	266	A	104	F	250
ΘB	31	ΘBF	73	BF	90	ΘAB	206
ΘA	108	ΘAF	219	AF	28	ABF	64
ΘF	35	AB	25				

It is plain that F stands much nearer B than in Deuteronomy, and is consequently farther removed from A and also from Θ. The value of the agreement of Θ, A, F, is increased by this lack of close relationship, but the text problem as a whole is made more difficult. A comparison with the results obtained for Deuteronomy does not help us much on the text character of Θ, though we can see that it has moved closer to A and farther from B.

Omitting F from the calculation, and extending our survey over the whole of Joshua, gives the following table of agreements:

	Names	Rest of Text	Total
Θ	169	177	346
A	176	251	427
B	451	453	904
ΘA	309	424	733
ΘB	35	218	253
AB	24	147	171

Plate III.

ΑΠΟΠΡΟΣΩΠΟΥ ΥΜΩΝ·
Ο ΓΙΚΣΟΘΣΥΜΩΝ
ΟΣΕΝΟΥΡΑΝΩΑΝΩ
ΚΑΙΕΠΙΓΗΣΚΑΤΩ
ΚΑΙΝΥΝΟΜΟΣΑΙΕ
ΜΟΙΚΗΤΟΝΘΝΟΓΗ
ΠΟΙΩΥΜΙΝΕΛΕΟΣ
ΚΑΙΠΟΙΗΣΑΤΕΚΑΙ
ΥΜΕΙΣΕΛΕΟΣΕΝΓΩ
ΟΙΚΩΤΟΥΠΡΣΜΟΥ
ΚΑΙΖΩΓΡΗΣΑΤΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΤΟΥΠΡΣΜΟΥ
ΚΑΙΤΗΝΜΡΑΜΟΥΚΑΙ
ΤΟΥΣΑΔΕΛΦΟΥΣΜΩ
ΚΑΙΤΑΣΑΔΕΛΦΑΣΜΩ
ΚΑΙΠΑΝΤΑΟΣΑΕΕΓΩ
ΑΥΤΟΙΣ· ΚΑΙΕΞΕΛΕΙ

ΤΟΙΣ· ΕΙΣΤΗΝΟΡΙ
ΝΗΝΑΠΕΛΟΑΤΕΜΗ
ΣΥΝΑΝΤΗΣΩΣΙΝ
ΥΜΙΝΟΙΚΑΤΑΔΙΩ
ΚΟΝΤΕΣΚΑΙΚΡΥΒΗ
ΣΕΣΘΕΕΚΕΙΤΡΕΙΣ
ΗΜΕΡΑΣ· ΕΩΣΑΝΑ
ΣΤΡΕΨΩΣΙΝΟΙΚΑ
ΤΑΔΙΩΚΟΝΤΕΣΟΠΙ
ΣΩΥΜΩΝ· ΚΑΙΜΕ
ΤΑΤΑΥΤΑΔΙΕΛΕΥΣΕ
ΣΘΑΙΕΙΣΤΗΝΟΔΟΝ
ΥΜΩΝ·
ΚΑΙΕΙΠΟΝΠΡΟΣΑΥ
ΤΗΝΟΙΔΗΔΡΕΣΔΟΝ
ΟΙΕΣΜΕΝΤΩΟΡΚΩ
ΣΟΥΤΟΥΤΩ· ΙΔΟΥ

αυτοις· και εσται
σοι εστιν ψυχη ημων
εκ θανατου.
Και ειπαν αυτη οι
ανδρες η ψυχη
ημων αντι ου ημων
εις θανατον·
και αυτη ειπεν
Ω εαν παραδω κε
την πολιν υμιν·
ποιησατε εις εμε
ελεος και αληθεια
καθ ον τροπον εποιησεν
αυτου μετα του
οικου μου και εσται
ημει εις πορευ
ομενου εις μερος της
πολεως· και θησεις
το σημειον το σπαρ
τιον το κοκκινον
τουτο εκ σης εις
εις την θυριδα ου
η κατεβιβασας
η μας εν αυτη· και
τον πατερα σου και την
μητερα σου και τους
αδελφους σου και παντ
τον οικον του πατρος
σου συναξεις προς

JOSHUA II. 11-18.

The reason for the separation of the names from the rest of the text is apparent from the different proportion of agreements. The table shows that B is even more individual than in the preceding book, while Θ and A are less so. It is particularly in the names that B shows its singular character; otherwise its text is not so different in quality from that shown in Deuteronomy. Θ and A stand closer together than in Deuteronomy, but still represent fairly independent traditions, as is shown by the 253 agreements between Θ and B. Yet even though we allow for the shortness of the book, the small number of individual variants, when compared with Deuteronomy, is remarkable in Θ. Undoubtedly that is mostly accounted for by its closer relationship to A, but partly by the smaller number of trivial variants in the parent Egyptian text, if the names be omitted from consideration. On the whole it seems that the agreement of Θ and A should continue to outweigh B slightly as evidence for establishing the original Septuagint text of Joshua. The value of B is most prominent in the regular text; the problem of the names will be treated later.

As a check on these results, I have again compared the Itala, though in Joshua we are forced to rely on the Codex Lugdunensis alone. A comparison of the first five chapters gives the following table:

It. ΘB	3	It. B	9	It. ΘBF	13	It. BF	15
It. ΘF	1	It. F	10	It. ΘAB	54	It. AB	3
It. ΘA	15	It. A	1	It. Θ	1	It. ABF	8
It. ΘAF	19	It. AF	0				

More than one half of the agreements of It. with B and F find their chief or only support in the Hesychian cursives, and some, especially the agreements of It. and F, are clearly Hexaplaric. Besides, It. shows two supposedly Hexaplaric additions not found in the uncials. This apparent Hexaplaric, Hesychian strain weakens very materially the evidence of the Cod. Lugd. of the Itala. As we have seen above, F, because of its erratic character, has little independent value, but serves to strengthen the evidence of B or Θ, A. The few agreements of F with Θ or A singly gain little or no support from the Itala. Our interest must lie chiefly with the other three uncials. The agreements are: It. B, 24; It. ΘB, 16; It. ΘA, 34; It. Θ, 2; It. A, 1; It. AB, 11. This evidence is probably slightly unfavorable to Θ and A when not combined,

as is shown by a comparison of Joshua 23 and 24, which gives these results: It. B, 34; It. ⊖B, 25; It. ⊖A, 47; It. ⊖, 6; It. A, 5; It. AB, 16. In spite of the fact that the agreements of It. and B seem to contain some Hesychian readings, we can on the whole maintain our previous judgment; ⊖, A is rather better evidence than B, but B outweighs either of the others singly.

Turning now to the cursives, we find the relationship quite different from that existing in Deuteronomy. I have considered only the agreements of each of the old uncials with either or both the Lucianic and Hesychian cursives, when the other uncials oppose. The results for the first five chapters follow:

⊖L 5	AL 1	BL 9	FL 21
⊖H 5	AH 2	BH 7	FH 35

It is noticeable further that the agreements of ⊖, L or ⊖, H are trivial ones, such as different spellings, order, etc. There is evidently no Lucianic or Hesychian strain in A or ⊖. The agreements of the Hesychian and Lucianic cursives with F are most noteworthy, those with B somewhat less so. To fully comprehend this relationship we must note that the combination B, F agrees with each of the two groups of cursives eleven times in the same five chapters. This indicates rather strong Lucianic and Hesychian tendencies in B as well as in F. A goodly share of the Lucianic and especially of the Hesychian readings in F are long Hexaplaric additions. Those do not often appear in B, which is regularly characterized by omissions rather than by additions. On the basis of the agreements with F we may infer that both the Lucianic and the Hesychian recensions were considerably Hexaplaric, as also in Deuteronomy, and that in the case of the Hesychian this tendency was much more marked in Joshua.

A comparison throughout Joshua of all the readings of ⊖ which lack other uncial support gives similar results for that MS. In these 346 cases ⊖ is supported by the Lucianic cursives only 39 times, of which all the important variants have been discussed above as Hexaplaric glosses introduced into the parent of ⊖ through a Lucianic source. With the Hesychian cursives there are 60 agreements, of which quite a number are identical with the Lucianic glosses just mentioned. Considering the fact that the Hesychian recension must have been closely related to the Egyptian common text, the number of these special agreements is

rather small, and probably argues against any indebtedness of Θ to Hesychian sources.

The relationship of Θ to 54, 75, is quite different from that found in Deuteronomy. Of the special variants of Θ just discussed only 61 are supported by either or both 54 and 75, and of this number 41 are also supported by the Hesychian or Lucianic cursives. About one half of the remainder represent good variants. The real meaning of this change in text relationship from Deuteronomy is seen by a comparison of these cursives with F. Of the 35 agreements between F and the Hesychian cursives above noted, 20 are supported by 54, 75, and these are mostly Hexaplaric additions. The conclusion seems unavoidable that in Joshua 54 and 75 are rather strongly under the influence of an Hesychian or similar Hexaplaric source. This precludes any near relationship to Θ.

Although the absolutely individual variants of Θ are much less numerous than in Deuteronomy, they present some interesting readings. As examples we may note the following:

1) In 8, 5 Θ reads προς την πυλην for πρὸς τὴν πόλιν. This may be a mere sound error, but as the context shows that Joshua had just sent chosen soldiers around behind the city, there would be a real point in telling the rest to advance to the gate. The uncommon use of the singular and the influence of the accepted Hebrew text would be sufficient reasons for a change to πόλιν, even if πύλην had been original in the Septuagint.

2) In 9, 20 Θ reads και κυ αυτων ουκ επερωτησαν. The addition of αὐτῶν improves the sentence and has no foundation in the Massoretic Hebrew.

3) In 10, 12 and 21, 24 Θ gives the proper name Ιαλων in place of Αἰλών of B and its followers. A has Αιλων in 10, 12 and II Chron. 28, 18, but Ιαλων in Josh. 21, 24. The form seems too well supported to be considered a mere transposition. The Massoretic form is אַיָּלוֹן, which, without vowel pointing, Αἰλών of B may represent. The modern name is Jālō, which supports Θ and A. The original Septuagint was probably Ιαλων or Αιαλων. Αἰλών is either a variant form of the same name (cf. Josh. 19, 43, where Θ, A, and the Massoretic give this form), or is a Hebrew corruption due to the influence of the name of a judge of Israel (cf. Judges 12, 11 and 12). Other Greek variants are found in I Sam. 14, 31; I Chron. 6, 69; 8, 13.

4) In 13, 15 Θ reads *και εδωκεν Μωυσης τοις υιοις Ρουβην*. Most Greek MSS have *τῇ φυλῇ* for *τοῖς υἱοῖς*, but the Lucianic cursives and a few others have *τῇ φυλῇ (τῶν) υἱῶν* in imitation of the Hebrew. We thus seem to have proof of two early versions in the Hebrew and their combination in the Massoretic.

5) In 14, 4, *καὶ οὐκ ἐδόθη μερὶς ἐν τῇ γῇ τοῖς Λευείταις*, Θ omits *ἐν τῇ γῇ*, perhaps a careless omission, but the words seem a needless repetition introduced into the Hebrew text perhaps as an explanatory gloss.

6) In 14, 7 Θ reads *ανος του θυ* for *ὁ παῖς τοῦ θεοῦ* of B, the Lucianic cursives, etc., and *δοῦλος Κυρίου* of A, the Hesychian cursives (*ὁ δοῦλος*), etc. The Massoretic Hebrew, עֶבֶד יהוה, supports A, which is perhaps indirectly indebted to that influence. *ὁ παῖς Κυρίου* is the regular designation of Moses in this book, cf. 1, 13; 11, 12; 12, 6; 13, 8; 18, 7; 22, 2; 22, 5 (*παῖς* is a Septuagint equivalent of עֶבֶד). But *τοῦ θεοῦ* is made certain by the agreement of B and Θ, therefore it seems probable that the less common designation *ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ* (cf. Deut. 33, 1; Josh. 14, 6) is original in this passage. It is, of course, possible that the form in Θ is due to the influence of the preceding sentence (14, 6), but it does not seem likely that the designation of Moses would have been changed so abruptly without reason, and the combination *ὁ παῖς τοῦ θεοῦ* is elsewhere unsupported. The form in A and the Hesychian cursives is quite certainly due to a transfer of epithets in translation. *δοῦλος Κυρίου* is a common designation of Joshua, David, and others. It appears to have been a favorite form in the later Greek translations and was inserted by Origen where it seemed to be needed; cf. Josh. 1, 1, discussed on p. 25. It was not applied to Moses except in these late additions to the text of the Septuagint.

Other interesting variants in Θ are *τας πολεις* for *τὴν πόλιν Ἀρβόκ* in 15, 13 (cf. *μητροπολις* in A) and *κς ο θς* for *Κύριος* in 24, 7. In 10, 31 *πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ* for *πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ* is found in cursive 75 as well as in Θ.

An interesting reading for the light it throws on the development of the text is found in 5, 15. Θ, A, the Lucianic cursives, etc., read *ἐφ' ᾧ συ ἕστηκας ἐπ' αὐτοῦ ἅγιός ἐστιν*. B, with some cursives, omits *ἐπ αὐτοῦ* and has *νῦν* in the place of *συ*. F and 54 have *συ νῦν*, and the Hesychian cursives omit both words. The corruption started in the Hebrew or was due to a mistranslation

of it. The Massoretic text has אַתָּה = συ, while νῦν stands for the Hebrew עַתָּה. B, with its followers, either represents a changed Hebrew text or is due to a misunderstanding of the regular form. That this mistake stood in the original Septuagint is not impossible, but it does not seem very probable, inasmuch as Cod. Lugd. of the Itala has *tu*.

It remains to consider the subject of the names in Joshua. The striking differences in text between A and B are too well known to need description. Θ in the main sides with A, often showing a better text, sometimes a less accurate one. We are thus enabled to establish a new text of the names a generation or more older than either A or Θ. These forms are in turn somewhat supported by G, N, and a large list of cursives, although the latter are usually so corrupt that some imagination is necessary in order to discover the likenesses. It is possible that this agreement represents only the Hexaplaric correction of the names, though it would be surprising to find so consistent an accommodation to that text in Θ and especially in A, both of which MSS otherwise show few certain Hexaplaric changes. B has regularly less support for its forms; very rarely it agrees with G, more often with the Lucianic or Hesychian cursives. The real problem before us is to determine why Θ agrees with A nine times as often as it does with B in the forms of names, but less than twice as often in the rest of the text. This can be explained only on the basis of a systematic correction applying only to the names in the one group or the other. If we place that correction in the Θ, A group, we must refer it directly or indirectly to Origen on account of the frequent agreement of G. This would force us to suppose a second correction of some of the forms in a common ancestor of Θ and A, or if there were but one correction, it must have been made under the influence of a combination of Hexaplaric material and a second independent adaptation to the current Hebrew. It is certainly easier to suppose that the correction took place in an ancestor of B. Furthermore, the exaggerated and strange forms found in B and in many of the later cursives, just because of their wide range of disagreement, seem to imply that proper names could not be copied without serious errors. But this is true only of the cursive MSS; in the uncials errors were less likely than in the Hebrew. To this we must add that the copying of MSS of the Septuagint was in the hands of the

Jews until well into the first century A.D. To such copyists the forms of Hebrew names would be familiar, even if they no longer understood the language. Under these circumstances it does not seem likely that the majority of the Greek MSS of the Septuagint in Origen's time presented such excessive variations in the forms of proper names as are shown in the later cursives, especially as we cannot suppose monastic schools for copying from dictation to have existed until well down to that period. Judged by the example of the later MSS, it seems quite evident that the wide divergence in the forms of names in B and A may well be explained on the basis of a cursive ancestor for the one or the other. Yet A cannot be the one because of its support by Θ and the Hexaplaric MSS. The evidence seems to point, therefore, to a cursive influence in B, though that cursive tendency may indicate nothing more than an editorial revision of the names in some ancestor. It would take me too far from my real subject, if I should take up here the proofs of a cursive ancestor to be derived from the errors in names found in B. The mere statement that such proofs are easily apparent must suffice. Neither are the forms in B defended by support from any of the older MSS. Not even its nearest relative, F, supports it in the small number of names preserved. The evidence follows.

In 11, 8 Θ has Μασρεφωθμαιμ; A, Μασρεφωθμαειμ; F, Μασρεφωθμαιθ; B, Μασερων. The evidence of A and F establishes Θ as correct for that group, and the same form except for the vowels is found in the Massoretic. The form in B has some connection with *Mazeroth* in Cod. Lugd. of the Itala.

In Josh. 11, 16 Θ and A have Ναγεβ (= Massoretic נֶגֶב); F, Αγ.β; B, Αδεβ; Cod. Lugd. *Achel.* The Itala shows an error due to interchange of names, though the first letter had probably been lost in its parent. The loss of ν initial was due to the preceding την (γην) and might occur in any Greek MS. The change of γ to δ in B is unsupported. It is interesting to note that B gives the same name in 10, 40 as Ναβαι, perhaps for Ναβαιγ = Ναβεγ; if so it is a sound error by transposition. A, F, Θ, have Ναγεβ. In 12, 8 B and F spell the name correctly, while A and Θ have lost the initial ν owing to a preceding ἐν found also in F but omitted entirely by B. In 15, 19 all have the correct form.

In Josh. 11, 17 Θ, F have Ααλακ with the Massoretic הַחָלָק, including the article; A, Αλακ; but B, the Hesychian cursives, and Cod. Lugd., 'Αχέλ.

In Josh. 11, 22 the variations are more numerous but easier to explain. Θ has Αεδωθ; F, Ασηδωθ; B, Ασελδω; A, Αδωθ; Cod. Lugd., Asdoth; Massoretic, אַשְׁדּוֹד. The original Septuagint was 'Ασεδώθ. The similarity of σ and ε in uncials caused omissions of either one or both. In B the λ is due to dittography of δ, and the omission of θ was a piece of carelessness; cf. also Josh. 15, 46–47.

In Josh. 12, 5 Θ has Σερχα; F, Σελχα; A, Ασελχα; B, Σεκχαι; Massoretic, סַלְכָה. F has the correct form, and B is the one difficult to explain; cf. also Josh. 13, 11; Deut. 3, 10, 'Ελχά; I Chron. 5, 11, 'Ασχὰ.

In Josh. 12, 12 Θ and F have Εγλων with the Hebrew; A, Εγλωμ; B, Αιλαμ; Cod. Lugd., Aelam. The error in B and the Itala is due to the substitution of a more common name, Αἰλάμ, king of Gezer. In 15, 39 A has again Εγλωμ, while Θ reads Αγλων, probably for Αιγλων, as the interchange of αι for ε is

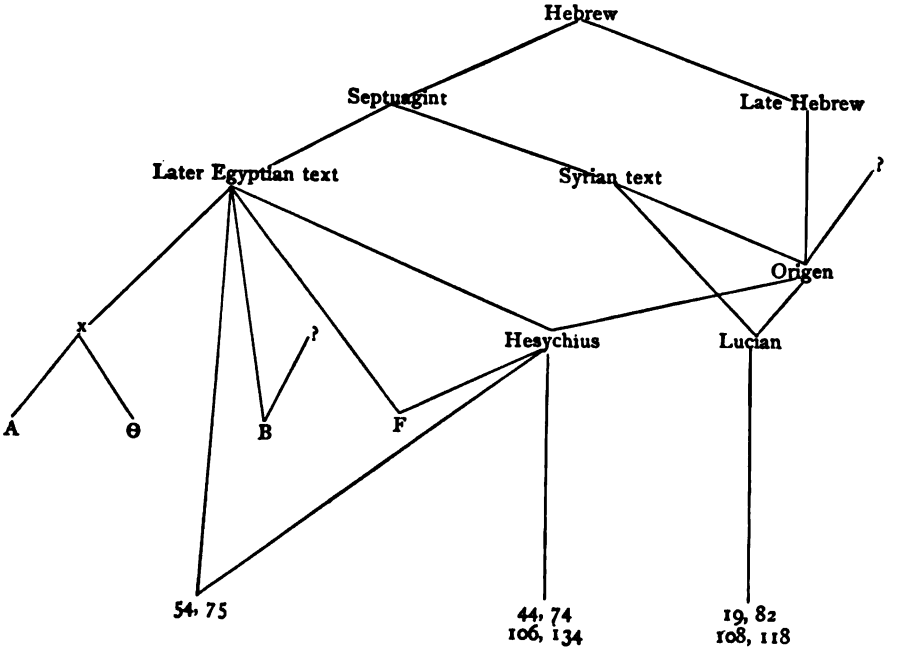

rather common. B has Ιδεαδαλεα. The Lucianic cursives support the form 'Εγλών in both passages. In Josh. 10, 3–34 the Septuagint has 'Οδολλάμ.

There are besides a few names in which F agrees with B against A, but in all of these cases Θ supports B, F, showing that the error in A is purely individual. Although F breaks off just

before the long lists of names begin, it seems clear that it would agree regularly with Θ, A against B, but would show no tendency to support the individual errors of Θ or A. With these few hints as to the relative value of the older uncials in the matter of proper names, the subject must be left for the present.

The evidence brought by our new MS, Θ, to the question of the relationship of the older MSS and groups of MSS for Joshua is less complete and satisfactory than in Deuteronomy. The preceding diagram, without attempting to indicate minor influences, will show in a general way the interrelationships as they have been suggested by the preceding discussion.

V. COLLATION

THE following explanations will assist in understanding the collation.

Swete's text (Old Testament in Greek, Cambridge, 1901) has been made the basis of the collation.

THE paragraph sign (¶) indicates a chapter or paragraph division in the MS. The collation is paragraphed to correspond, except that two or more paragraph signs may be printed on the same line in case no text variants occur between them. In case paragraphs do not coincide with verse beginnings, the first words are given.

Words or letters illegible or missing because of decay of the parchment are enclosed in square brackets. Letters only partly legible are distinguished by a dot placed below.

Abbreviations, punctuations, and apostrophes are given in so far as they occur in the variants, but none besides. Spaced dots on the line indicate number of letters omitted or erased, with spaces now blank.

Variants are printed as they occur in the MS, without accents or breathings. For ease of reference, word-division and capitalization of proper names have been introduced.

The different hands are indicated by Arabic numerals on the line following *man*. Repeated occurrences of a word in the same paragraph are distinguished by a numeral placed above and to the right.

Ordinary variations in the order of words, the addition of the article, and variations in spelling are shown by printing all the words involved as they occur in the MS. In the case of long or awkward transpositions the abbreviation *tr* is used. Changes in the position of the article between parallel or connected nouns are shown by printing all the nouns involved, or by giving also the equivalent in Swete's text.

All erasures discovered were indicated, even when the passage in its final form was certainly written by the first hand. This was not intended to include the mere smoothing of rough spots in the parchment before writing, but may have done so in some cases.

The different variants in a section are separated from each other by a heavy black-faced upright line with spaces before and after. A light, unspaced perpendicular shows the ends of lines in the MS, in so far as they occur in the variants.

Verse numbers are punctuated with a period before and after, to avoid confusion with other numerals used. The punctuation of the variants is usually the Greek colon.

The plus sign (+) is used to mark inserted words or phrases together with the word immediately preceding. In case the preceding word or phrase contains a variant, it is printed but once and the two variants are separated by a comma preceding the plus sign.

The Latin abbreviations in the collation are either those commonly used or are easily intelligible.

To assist in referring to the facsimile, the page, column, and line where each chapter begins is marked.

DEUTERONOMIUM

Inscr δευτερονομιον man 3.

Caput I

p. 1, 1, 1

1. Ουτοι (⸗ sup O man 1 (?) et 3, et in sup marg litura 3 lin; in ult fortasse leg .μ.υ..τ....υλ.υ | .υ = Μωυση του δουλου | κυ) | και Γοφολ> pro Τοφολ. 3–5. |[κα]ι | μηνος| | Μω[υσης]| | π[α]ντα | αυτω κς| προς αυτους· μετα| το παταξαι αυτον| Σηων βασιλεα των| Αμορραιων τον κα|τοικησαντα ε[ν Εσε|βω]ν και [Ωγ βασιλεα]| της Βασα[ν τον κατοι]|κησαντα [εν Ασταρωθ]| κα[ι εν Εδραειν εν]| τω [περαν του Ιορδανου]|. 5. Μωσης. 6. ορι. 7. επιστραφητε + ου| | απαραται | εισπορευεσθαι| | του μεγαλου ποταμου| pro του ποταμου του μεγαλου. 8. αρχ add man 4 in marg, et ante ιδετε· add ⸗ | παραδεδωκα| pro παραδεδωκεν | πορευθεντες pro εισπορευθεντες | τω Ισαακ> | τω Ιακωβ>. 9. ειπον pro ειπα. 10. ημω| pro υμων | εσται | σημερον (ρ in marg man 1 aut 2). 15. εκατονταρχους· + και| πεντηκονταρχους|. 16. καιρω| | |διακουεται | |υμων² | κρινεται| pro κρινατε | δικαιως | αδελφου· | |ανα⁴ | προση|λυτου αυτου. 17. ε|πιγνωσεσθαι pro επιγνωση | κρισει·| | |[και] κατα τον μεγα| [κρινεις] ου μη [υπο|στειλη π]ροσω[πον| ανου ο]τι η κρισις| [του θυ εστιν κ]αι το| [ρημα ο εαν η σ]κληρο| | ε(= τελος) add in marg man 4 | ανοισεται| | αυτο·| pro υμων².

18. ¶ | τους παν|τας pro παντας τους | ποι|ησεται.

19. ¶ | ειδεται | |του ορους. 20. ειπον pro ειπα | υμας| + εν τω καιρω εκει|νω λεγων· | υμων pro ημων. 21. υμων pro ημων bis | υμων | αναβαντες | κλη|ρονομειτε pro κληρονομησατε | ον | διλιασητε·|. 22. αναγγειλα|τωσαν pro απαγγειλατωσαν. 23. δω|δεκα pro ιβ'. 24. ηλθον. 25. ελα|βον. 26. |ηθελεται pro ηθελησατε | του om ante θυ. 27. διεγογγυσαται| pro διεγογγυζετε | μει|σειν | και add ante εξολεθρευ|σαι. 28. ημων pro υμων¹ | αφ ημων·| pro υμων² | καρδιαν + ημων| | πολυ + και ισχυ|ρον· | ημων pro υμων³ | πολις| | εορακα|-μεν. 29. ειπο| pro ειπα. 30. ημων pro υμων¹ | υμιν pro ημιν | Αι|-γυπτου· pro Αιγυπτω. 31. ει|δεται· | οδον ορους του Αμορραιου om |

ετροπο|φορησεν | τροποφορησαι | εις om ante ην². 32. υμων pro ημων. 33. |πορευεται pro προπορευεται | εμπροσθεν pro προτερος | |δικνυων | πορευ|εσθαι. 34. |και ηκουσεν. 35. τῇ| γην την αγαθην ταυ|την. 36. προσκι|σθαι. 40. οδον τῇ in marg tamen man 1. 41. εναν|τιον pro εναντι | |πολεμησωμεν και| ποιησωμεν pro πολεμησομεν | |αυτου τα πολεμικα| | ανεβητε pro ανεβαινετε. 42. ειπε pro ειπον | πολεμησε|ται·.

43. ¶. 44. |κατεδιωξεν pro κατεδιωξαν. 45. καθεισαντες| εκλαιεται | του θεου ημων om. 46. ε̄|εκαθησθαι¹ | |ενεκαθησθαι·² | εκει om.

Caput II

p. 6, 1, 23

1. ¶ om. 2. ¶. 4. παρα|πορευεσθαι | υμας² om | add ο (partim scr) post σφοδρα·. 5. δωη pro δω | υιοις om | δε|δωκα τω Ησαυ pro υιοις Ησ|αυ δεδωκα. 6. αργυριου om | αγορασαται | φαγε|σθαι· | ληψεσθαι | πιεσθαι·. 7. πολλην| pro μεγαλην. 8. ημων pro υμων | Αιδων pro Αιλων | Γαισειων pro Γασιων.

¶ ante και³ | επιστραφεντες| pro επιστρεψαντες | |παρηλθαμεν οδο̄| ερημον. 9. και¹ om | εχθραινεται| | |υμιν απο της γης| αυτων. 10. ισχυρο̄| pro ισχυοντες. 12. το προ|τερον· | οι υιοι| | εδω|κεν pro δεδωκεν. 13. υμεις om | παραπο|ρευεσθαι | Γαζερ> pro Ζαρετ¹ | Ζαρεδ| pro Ζαρετ².

14. ¶ | και om ante οκτω | η γενεα· | αποθνησκοντες om | |κς̄· pro ο θεος. 15. μεσου om | διεπεσον·|.

16. ¶ | επειδη| pro επει | διεπεσον. 18. παραπορευη pro παραπορευση | γην Σηειρ> pro Σηειρ. 19. |προσαξεται | |των υιων | εχθραινεται | μηδε pro και μη | συναψη|ται. 20. Ζοζομμειν· pro Ζοχομειν. 21. |εθνος + και | δυνατον| pro δυνατωτερον υμων | απο pro προ | εως της ημερας ταυτης om. 22. οι υιοι pro τοις υιος | |εξετριψεν pro εξετριψαν.

23. ¶ | κατωκοῡ| pro οι κατοικουντες | Ασηρωθ> pro Ασηδωθ | |απο pro εκ. 24. τας χει|ρας.

25. ¶ | |ωδεινας pro ωδινες.

26. ¶ | |Κεδμωθ> pro Κεδαμωθ. 27. ουκ pro ουχι | η pro ουδε. 28. δωση| pro αποδωση. 29. εως + αν|. 30. Σηων om | παρελθιν|.

31. ¶ | εν|αρξαι + κληρω.

32. ¶ | βασιλευς Εσεβων om | εις add ante Ιασ|σα·. 33. ημω̄¹ +

|εις χειρας ημων| | επαταξα|μεν pro επαταξεν. 34. κα|τελειπαμεν ζωγρι|αν·. 35. |προενομευσαμε̄| pro επρονομευσαμεν. 37. εις γην pro εγγυς | |Αμμαν, pro Αμμων | συγ|κυρουντα | χιμαρρω| pro χειμαρρου | Ιαρβοκ> pro Ιαβοκ | πολις| | ορινη | |ημιν κς ο θς ημω̄·|.

Caput III

p. 11, 1, 2

1. ¶ | επιστραφεντες| pro στραφεντες | Ωγ> pro Γωγ | της Βασαν | ημω̄| pro ημιν | Εδραειν·. 3. κα|ταλειπειν.

4. ¶ | συνκυρουντα om | βασιλειας pro βασιλεως. 7. παντα om.

8. ¶. 9. επωνο|μασαν pro επονομαζουσιν | |Σανειωρ>. 10. |αι πολεις | Εδραειν | |βασιλειας pro βασιλειαι | τη om ante |Βασαν·. 11. απο pro υπο | Αμ|μαν pro Αμμων | πηχεω̄| bis | ευρος + αυτης. 12. |εκληρονομησαμε̄| pro επρονομευσαμεν | |παρα το χειλος pro επι του χειλους | του ορους| του Γαλααδ> | δεδωκα| pro εδωκα. 13. |Ωγ> pro Γωγ | την περιχω|ρον | Αργοβ> + και | |την pro γην | λογισθη|σονται· pro λογισθησεται.

14. ¶ | τη̄| περιχωρον | Ιαβοκ| pro Αρβοκ | Γαρ|γασει pro Γαρτασει | αυτο pro αυτας | Βασαν Αβωθ| pro Βασσεμαθ Αυωθ. 16. εδωκα pro δεδωκα | Αρνων + με|σου του χιμαρρου οριο̄| | Ιαβοκ| + και | χιμαρρους. 17. Μαχα|ναραδ> pro Μαχαναρεθ | απο pro υπο | |της pro την.

18. ¶ | προ|πορευεσθαι. 19. κτηνη πολλα| | εν add ante αις. 20. |υμων pro ημων | αυ|τοις (αυ in ras man 2 aut 3, υμ̄ι| τοις man 1) | επα|ναστραφησεσθαι|.

21. ¶ | Ιησου pro Ιησοι | |εορακασιν | ο θεος ημων* om | διαβαινεις συ|. 22. φοβηθησε|σθε pro φοβηθηση, + απ αυτων· | υμων αυτος| πολεμησει υπερ pro ημων αυτος πολεμει περι. 23. εναντιον om. 24. κε̄ κε̄·| pro Κυριε ο θεος | εποιησας| + κατα τα εργα σου. 25. ορος| + τουτο. 26. υπεριδεν. 27. κορυ|φην pro κορυφη | και om ante ιδε|. 28. τω Ιη|σου· pro Ιησοι | και om ante κατισχυσον | κατακληρονο|μηση pro κατακληρονομησει | εορακας.

Caput IV

p. 14, 2, 17

1. ¶ om | και πολυπλασιασθητε om | ημων pro υμων. 2. προσ|θησεται pro προσθησεσθε | α|φελειται | φυλασσεσθαι | |ημων pro υμων

| οσας pro οσα. 3. εορακα|σιν | παντα om | ημων| pro υμων² | υμων· pro ημων². 4. προσκειμενοι (σ sup man 2) | ημων pro υμων. 5. ειδετε | |ποιησαι + υμας | υμις| εισπορευεσθαι | κληρονομησαι| pro κληρονομειν. 6. φυλα|ξεσθαι | ποιησε|ται | των εθνων | τα δικαιωματα| παντα. 8. εναντιον| υμων pro υμιν.

9. ¶ | φυλαξε pro φυλαξον | εορακασιν | αποστησατωσα̅| pro αποστητωσαν. 10. |εκλησιασον | οσας pro ας | |διδαξωσιν· pro διδαξουσιν. 11. προσ|ηλθατε | |εκ pro εως | φωνη μεγαλη om. 12. ην om | υμις| | ηκουεται· pro ηκουσατε | ειδεται. 13. α|γειλα pro ανηγγειλεν | τας add ante δυο.

14. ¶ | εμοι | υ|μας αυτα | εισπο|ρευεσθαι. 15. φυλαξεσθαι | ομοιωμα ουκ| ειδατε. 16. αυτοις pro εαυτοις. 18. οσα pro α. 20. υμας pro ημας | εκ γης Αιγυπτου om | κα|μεινου | εν|κληρον pro ευκληρον.

21. ¶ | υμων pro σου | υμων pro σοι. 22. δια|βαινεται + τον Ιορδα|νην· | κληρονο|μησεται.

23. ¶ | |προσεχεται | υμεις| pro υμιν | επιλαθησθαι| | ποιησεται pro ποιησητε | συνεταξεν + σοι|.

25. ¶ | εναντι κυ pro εναντιον κυριου. 26. α|πωλεια | απολεισθαι| | διαβαινεται| | κληρονομησαι + αυ|την | πολυχρο|νιειτε man 3 (?), πολυχρονιοι ητε man 1 | εκτριβησεσθαι|. 27. κατα|λιφθησεσθαι | υμας κ̅ς̅². 28. λατρευσε|ται | ουδε pro ουτε ter. 29. |ζητησεται | υμων·| pro ημων | ευρησεται | |εκζητησεται pro εκζητησητε | θλι|ψι. 30. ευρουσι̅| pro ευρησουσιν | εσχατων| pro εσχατω. 31. ου|κ¹ (κ man 2 in marg) | εκτριψη. 32. του| ακρου | ηκουστε. 34. εποιησεν + κ̅ς̅. 35. ειδεναι pro ειδησαι. 37. υμας + παρα πα̅|τα τα εθνη·. 38. και¹ om | εχις|. 39. και γνωση σημερον om. 40. φυλαξη pro φυλαξασθε | ας| pro οσας | γενη|σθαι. 41. πολεις in ras man 1. 42. φυ|γειν | εαν pro αν | μεισων | απο pro προ | |και pro ουδε προ της. 43. Γαδ> pro Γαδδει | τη βασα|νιτιδ pro βασαν τω.

44. ¶. 45. Μωσης| | Ισλ̅ + εν τη| ερημω | εξελθοστω̅|. 46. εγγυς (ε in ras tamen man 1) | εξελθο|των. 47. αυτων· pro αυτου | Ωγ> pro Γωγ | κατα pro κατ'. 48. |του χειλους pro το χειλος. 49. κατα| pro κατ' | υπο| pro απο.

Caput V

p. 21, 1, 13

1. ¶ post ε² in εκαλεσεν | Μωσης | κριματα οσα (αο in ras man 1) | λαλω εν (λω εν in ras man 1) | μαθησε|σθαι | φυλα|ξεσθαι.

2. ημων pro υμων. 3. |ημων pro υμων | αλλα pro αλλ' η | |σημερον ζωντες|. 5. ιστη|κειν. 6. εγω + ειμι | |οστις pro o² | εξηγαγον pro εξαγαγων | δουλειας|. 7. πλην| εμου· pro προ προσωπου μου. 8. γλυπτον| pro ειδωλον. 9. |οτι εγω pro εγω γαρ ειμι | υμῶ| pro σου.

12. ¶. 14. δε om | ο υιος pro οι υιοι | και| add ante ο προσηλυτος | και| add ante ο παροικων | εν γαρ εξ ημεραις . . . τα εν αυτοις om | η| παιδισκη σου|² man 1 in ras, + και το υποζυγιον σου·|. 15. φυλασσεσθ(αι)| + σε.

16. ¶ | ενετειλατο| + σοι | post ο θεος σου ινα amissa sunt duo folia ad verba την γην την αγαθην, VI, 18.

Caput VI

p. 23, 1, 1

20. ¶ | τι|να pro τι. 21. γη om | κς + ο θς| | εκειθεν om. 23. εκειθεν + ινα εισα|γαγη ημας· | γην + τῆ| αγαθην. 24. κς| ημιν· | ημιν η. 25. ποιειν om | εναντι| pro εναντιον.

Caput VII

p. 23, 2, 22

1. ¶ | και εσται οταν pro εαν δε | |μεγαλα + και πολλα| | τον Γεργεσαιō| και τον Αμορραιον| και τον Χαναναιον| (και ult in ras man 1 aut 2) | ισχυροτερα (ο in ras man?). 3. γαμβρευση|ται | δωσεις pro λημψη. 4. εξολοθρευ|σει.

5. ¶ | ποιησεται| | καθελειται| | |συντριψεται· | εκκο|ψεται· | |κατακαυσεται. 6. σε² om. 7. πο|λυπληθειται | προ|ειλατο κς υμας και| εξελε in ras tamen man 1.

¶ post εξελεξατο υμας. 8. διατηριν pro διατηρων | κυριος om | κραταια + και εν βρα|χιονι υψηλω· | ελυτρωσατο + σε κς| | δουλειας|. 9. γνωση pro γνωσεσθε | σημερον om | πιστος ο om | τοις αγαπω|σιν αυτον και ελεō| | και³ om. 10. εξολοθρευ|σαι. 11. αυτου¹, ² om | ταυ|τα pro αυτου³.

12. ¶ | εσται + ηνικα | φυ|λαξηται + αυτα· | τον ελαιον καθα| pro το ελεος ο. 13. κυριος¹ om | πληθυνι| | εγγονα | ης pro ως | κς ωμο|σεν, + δουναι. 14. και ευλογησει| σε pro ευλογητος εση. 15. μαλακειαν| | εορακας | |οσας pro οσα | ε|παξει pro επιθησει¹ | αυτας pro αυτα | παντας om. 16. φισεται | και² om. 18. πασιν. 19. ιδον

pro ιδοσαν | τερατα| + τα μεγαλα εκεινα| | πασι. 20. σφη|κειας | καταλε|λειμμενοι. 21. ο θς ο pro θεος. 22. |αυτους εξαναλωσαι|. 23. απω|λεια | |εξολοθρευσης pro εξολεθρευση. 24. |εκεινου· pro εκεινων | ουθεις| pro ουδεις | εξολο|θρευσης pro εξολεθρευση. 25. κατα|καυσεται pro καυσετε | εν om | ουδε pro και | |και add ante ου λη̃ψη. 26. και ουκ εισοισεις βδελυγμα εις τον οικον σου om | αναθεμα pro αναθημα bis.

Caput VIII

p. 27, 1, 30

1. ¶ om | φυλαξεσθαι| | εισελθητε| και pro εισελθοντες | ω|μοσεν κς pro κυριος ο θεος υμων ωμοσεν | ημων pro υμων². 2. πασαν (σ corr ex ι aut ν man 1) | ανη|γαγεν pro ηγαγεν | οπως pro ως | πει|ραση pro εκπειραση. 3. ηδεισαν pro ειδησαν | αλλ η pro αλλ' | τω om post ρηματι. 4. ουκ επαλαιωθη απο σου, τα ὺποδηματα σου om. 5. |ανου pro ανθρωπος | σου² om. 6. εν add ante ταις οδοις|. 7. εισαγαγει pro εισαγει | |την γην την αγαθη̃| | χι|μαρροι | και| add ante πηγαι | |εισπορευομεναι| pro εκπορευομεναι. 8. συκαι·| + και. 9. |πτωχειας | ουδε| επ αυτης· | μεταλλευσις|. 10. εδωκεν σοι + κς| ο θς σου.

11. ¶ | κριμα|τα + αυτου·. 13. και των βοων σου| tr post και| των προβατων σου| | πληθυνθεντων¹ om | πληθυνθεντων|² + σοι· | πληθυνθεν|των pro πληθυνθεντος | |οσα pro οσων | σοι εστιν pro εσται σοι. 14. καρδια + σου·| | εξαγαγο|τος | δου|λειας·. 15. αγαγοτος| | της³ om | ου¹ om | εξαγαγο|τος | σθι pro σοι. 16. και² om | ποιησαι pro ποιηση | των ημερων om. 17. μου|γαλην pro την μεγαλην. 18. |του εξαγαγοτος σε| man 2 pro οτι αυτος σοι διδωσι την; om man 1 loc tamen xv fere litt relicto | και² om | κτη|ση pro στηση | διαθηκην| + αυτου.

19. ¶ | αυτοις + και προσκυ|νησης αυτοις· | απω|λεια | απολεισθε + απο| της γης. 20. απο pro προ | απολεσθαι· pro απολεισθε | ηκουσα|ται.

Caput IX

p. 29, 2, 26

1. ¶ | τουτον om | εισελθε| + και. 2. Αινακ> pro Ενακ bis | |ησθα pro οισθας. 3. εξολοθρευ|σει | απολει pro απολεις | αυτους + εν ταχει. 4. τον θεον σου om | ταυτα om | |προ pro απο | προσωπου

+ σου| | τας δι|καιοσυνας pro την δικαιοσυνην | ταυτην + |αλλ η δια την ασεβει|αν των εθνων του|των· κς εξολοθρευ|σει αυτους απο προ-|σωπου σου·. 5. ανομι|αν pro ασεβειαν | εξολοθρευ|σει | αυτου om | ωμοσεν + κς| | τω om ter. 7. εξηλ|θεται | εκ γης pro εξ | εως pro και | ηλθεται|. 8. εθυμωθη + κς. 9. ης pro ας | τω ορει (ω corr ex ο man 1). 10. εν add ante ημερα.

11. ¶ | δια add ante τεσσερακο|τα². 12. και² om.

13. ¶ | δεις pro δις | εορακα. 14. και νυν om | και εξο|λοθρευσω pro εξολεθρευσαι. 15. υποστρε|ψας pro επιστρεψας | εως του ουρανου om.

16. ¶ | ημαρ|τητε pro ημαρτετε. 17. εριψα| | συν|ετριψα + αυτας. 18. ημαρτε|ται· | εναντι pro εναντιον | θυ + υμων. 19. |τον θυμον και την| οργην· | παροξυ|θη | εξο|λοθρευσαι | εν om. 20. εθυμωθη + κς σφο|δρα | εξολοθρευσαι| | ευξαμη|. 21. ελα|βα pro ελαβον | εν om | εως + ου | εγενη|θη pro εγενετο². 22. Εμ|πυρισμω | |Πιρασμω· | κν + τον θν| υμων·. 23. απε|στειλεν pro εξαπεστειλεν | ημας| pro υμας | αναβηται | ηπιθησα|τε. 24. |και add ante απειθουντες|. 25. εναντι pro εναντιον | |εξολοθρευσαι. 26. ειπον| pro ειπα | κε + κε | εξολο|θρευσης | ελυτρωσω + |εν τη ισχυι σου τη| μεγαλη· | τη μεγαλη om. 27. ε|πι add ante τα ασεβηματα. 28. μεισειν pro μισησαι | αυτους³ + |εξ Αιγυπτου | αποκτει|ναι εν τη ερημω| | αυτους⁴ om. 29. και εν τη χειρι σου τη κραταια om.

Caput X

p. 34, 1, 14

1. ¶. 2. γραψω pro γραψεις | οσα pro α | |αις pro ας | αυτας pro αυτα.

3. ¶ | δυο add ante πλακας| τας λιθινας | εν pro επι. 4. πυρος + εν τη ερημω| της εκκλησιας|. 5. ανελα|βον pro ενεβαλον. 6. Ιωακιμ>| pro Ιακειμ | Μεισαδαγ> | |ο υιος. 7. απηραν om | Γαλ|γαλ> pro Γαδγαδ¹ | Γαλγαλ>| pro Γαδγαδ² man 1 in ras? | Εταβαθα· pro Ταιβαθα.

8. ¶ | την² om. 9. αυ|των pro αυτου | καθα pro καθοτι | αυ|τοις· pro αυτω. 10. και εγω pro καγω | εστη| pro ιστηκειν | εισηκου|σεν pro ηκουσεν | μου κς pro κυριος εμου και. 11. ενα|τι pro εναντιον | κληρονομι|τωσαν.

12. ¶ | και² om. 13. αυτου om. 14. αρχ (= αρχη) add in marg

man 7 et in marg sup εις την μνημην τω αγιω πτρω εις το λυχνηκο | αυτοις·| pro αυτη. 16. περιτε|μεισθαι | σκληρυνειτε + ετι|. 17. ο om ante φοβερος·| | ουδε| pro ουδ' ου. 19. αγαπησε|ται | Αιγυπτου· pro Αιγυπτω. 20. αυτω + μονω|. 21. εν om | ειδον pro ιδοσαν | τελ (= τελος) add in marg man 7.

Caput XI

p. 36, 2, 15

1. ¶ om | αυτου¹ + και τα προ|σταγματα αυτου | αυτου² + |και τας εντολας αυ|του·. 2. γνωσεσθαι| | ουτε pro ουδε | ει|δον pro ιδοσαν. 3. σημια|. 4. τη δυναμει| pro την δυναμιν¹ | και την δυναμιν αυτων om | προσω|πον pro προσωπου. 5. υμιν pro ημιν | ηλθε|ται. 6. τω Αβι|ρων. 7. εωρων pro εωρακαν | κυ + τα μεγα|λα | |εν add ante υμιν.

8. ¶ | φυλαξασθαι pro φυλαξεσθε | |εισελθητε και pro εισελθοντες | κλη|ρονομησητε pro κληρονομησετε | |διαβαινεται. 10. η add ante γη² | εκπο|ρευεσθαι pro εκπεπορευσθε | αυτων om | λαχα|νειας·. 11. δε corr ex δι man 1 | ορινη | |πεδεινη. 12. επισκοπι|ειται.

13. ¶ | ακου|σητε pro εισακουσητε | εντολας + αυτου | οσας| pro ας. 14. |δωσεις pro δωσει | κατα καιρο| πρωιμον pro καθ' ωραν προιμον | ε|λεον pro ελαιον. 15. δωσι|. 16. εμπλησθις| | |προσκυνησηται|. 17. οργισθη pro οργη | συσχη| | ο om ante νετος | τα εκφορια| pro τον καρπον | απολει|σθαι | υμιν κς·| pro ο κυριος υμιν. 18. εκβαλειτε pro εμβαλειτε | αφαψεται. 19. διδαξεται | αυτα om | λεγειν| pro λαλειν | αυτα pro εν αυτοις | καθημενους| pro καθημενου σου | πορευ|ομενους pro πορευομενου σου | κοιταζομενους| pro καθευδοντος σου | διανισταμενους| pro διανισταμενου σου. 20. γραψεται | φλειας | |οικειων. 21. πολυημερευση|τε· pro μακροημερευσητε | και + πληθυνθω|σιν | ημεραι + υμω| και αι ημεραι.

22. ¶ | υμιν pro σοι | υμων· pro ημων | και² om | |και add ante προσκολλασθαι|. 23. κλη|ρονομησεται | ισχυρο|τερα pro ισχυρα.

24. ¶ | |ον pro ου | ποταμου² om | |υμων· pro σου. 25. |τον φοβον υμων| και τον τρομον υμω| | προσωπου pro προσωπον | |αν pro εαν | ελαλη|σεν + κς. 26. την¹,² om | ευλογιας| pro ευλογιαν | καταρας· pro καταραν. 27. τας ευ|λογιας pro την ευλογιαν | ακουση|ται | οσας| pro ας. 28. τας καταρας pro αι καταραι | εισακουσητε| pro ακουσητε | οσας pro οσα | |οις pro ους.

29. ¶ | εις² om | την ευ|λογιαν. **31.** ανα|βαινεται pro διαβαινετε | ημερας + |και κληρονομησε|ται αυτην· | κατω|κησεται pro κατοικησετε. **32.** φυλαξεσθαι| | του om | αυτου + και τα κριμα|τα αυτου | εντελλομαι| pro διδωμι ενωπιον | υμιν pro υμων.

Caput XII

p. 41, 1, 1

1. ¶ om | κατα pro και¹ | φυλαξεσθαι pro φυλαξετε | του om | |επι της γης· ης pro εν τη γη, η | υμῶ| pro ημων. **2.** και add ante απω|λεια | απολειται | εκει + τα εθνη | κατακληρονο|μειται pro κληρονομειτε | |θιμων· pro θινων | υποκατω + παντος | δασεως pro δασεος. **3.** κατασκα|ψεται pro κατασκαψατε | συντρι|ψεται | εκκοψεται | κατακαυσε|ται pro κατακαυσατε. **4.** ποιησεται. **5.** |αλλα pro αλλ' η | υμων pro σου | φυλων pro πολεων | |εκζητησεται + και εισ|ελευσεσθαι. **6.** οισεται + εκει | υμων¹ + και τα θυσιασμα|τα υμων· και τας απαρ|χας υμων· | |ευχας pro ομολογιας | υμων² + και τα| εκουσια υμων· και|. **7.** φαγεσθαι | |εναντι pro εναντιον | ευφραν|θησεσθαι | εαν pro αν | επιβαληται| τας χειρας υμων| pro την χειρα επιβαλητε. **8.** ποιησεται | εποιουμε pro ποιουμεν | |εναντιον pro ενωπιον.

10. ¶ | διαβησεσθαι | κατοι|κησεται | υμῶ | pro ημων | κατακληρονομη|σει pro κατακληρονομει | των om ante κυκλω· | |κατοικησεται | ασφαλειας·. **11.** |υμων pro σου | επικληθηναι + εκει | οισε|ται | χειρων υμων· + και τα δομα|τα υμων· | |επιλεκτον pro εκλεκτον | ᾱ| pro εαν | θω + υ|μων·. **12.** ευφραν|θησεσθαι | εναντι| pro εναντιον | θυγατε|ραις | Λευιτης.

13. ¶. **14.** ανοισεις pro ανοισετε | σου·| pro υμων. **15.** κρεα + κατα την επι|θυμιαν της ψυχης| σου·. **16.** φα|γεσθαι | |αυτο εκχεειται. **17.** σου⁵ + και| των προβατων σου| | τας ευχας| | υμων· pro σου⁶. **18.** εναντι pro εναντιον bis | σου¹ om | |αυτα· pro αυτο | εν add ante αυτω·| | σου| pro υμων | |εαν pro αν².

19. ¶ | εγκαταλειπης|. **20.** ειπης| pro ερεις. **21.** μα|κροτερον pro μακραν | επικληθηναι| το ονομα αυτου ε|κει· | θυσιας pro θυσεις | ως pro ων | σοι| ο θς. **22.** εδεται + αυ|το·. **23.** το αιμα|². **24.** φαγεσθαι. **25.** το| αρεστον και το κα|λον | εναντι pro εναντιον. **26.** α add ante εαν. **27.** σου· + τα κρεα ανοισις | επι το θυσιαστηρι|ον κυ του θυ σου·| το δε αιμα των θυ|σιων σου προσχε|εις προς την βασι| του θυσιαστηριου| κυ του θυ σου.

28. ¶ | |μετα σε pro δι' αιωνος | εναντι| pro εναντιον.

29. ¶ | εξολοθρευση| | α pro ους | συ add ante εισπορευη | κατα-κληρονο|μησεις pro κατακληρονομησης | αυτους pro αυτην | |κατοι-κησεις.

30. ¶ | εξολοθρευ|θηναι | σου + μη| εκζητησης τους| θεους αυτων | |ως pro πως. **31.** ουτως + κω̄ | κυριου om | εμισησεν + κς̄| | εποιησεν pro εποιησαν | εν¹ om. **32.** σοι| pro υμιν | φυ|λαξαι pro φυλαξη.

Caput XIII

p. 45, 2, 13

1. ¶ | το om | δωσει| pro δω σοι. **2.** και ει|πη pro λεγων | οιδα-ται·. **3.** α|κουσεσθαι | σου¹ om | αγαπατε + |κν̄ | |υμων· pro σου². **4.** πορευεσθαι·| | αυτον pro τουτον | φοβηθη|σεσθαι·, + και τας εν|τολας αυτου φυλα|ξεσθαι | ακουσε|σθαι· | προσ|τεθησεσθαι·. **5.** εξα|-γαγοτος | δουλειας| | εκ pro απο² | |πορευεσθαι + σε | αφανιει|τε pro αφανιεις.

6. ¶ | γυνη + σου | ο φι|λος + σου ο | τη ψυ|χη pro της ψυχης. **8.** και² om | |επ αυτον pro επ αυτω² (επ man 2 in marg) | ουδε pro ουδ' ου. **9.** και add ante αι χειρες¹ | |επ αυτω pro επ αυτον | η χειρ pro αι χειρες² | εσχατω̄| pro εσχατω. **10.** εξα|γαγοτος | |δουλειας·. **11.** |Ισλ̄ (nota compendi add man 5 aut 6) | προσ|θησουσιν pro προσθησει | ποιησαι| ετι.

12. ¶ | σου¹ om | σοι om. **13.** |εξηλθον pro εξηλθοσαν | ημω̄| pro υμων | πολιν pro γην | οις pro ους | η|δειται·. **14.** ερωτησεις + και εκζητησεις| | εξερευνησεις| pro εραυνησεις | σαφης pro σαφως | Ισλ̄· pro υμιν. **15.** παντας om | |πολει pro γη | αναθε|ματιειται. **16.** εμπρησεις| | τα σκυλα αυτης| παντα² | |εναντι pro εναντιον. **17.** και¹ om | |ουθεν pro ουδεν | του| θυμου | ελαιον pro ελεος | |ωμο-σεν + κς̄. **18.** |εισακουσητε pro ακουσης | φυλασσειν + πα|σας | ας pro οσας | το καλον| και το αρεστον | ενᾱ|τι pro εναντιον.

Caput XIV

p. 48, 1, 20

1. ¶ om | εσται | ου φοι|βησεται και add ante ουκ | ε|πιθησεται. **2.** |γης + πασης·. **3.** φα|γεσθαι. **4.** τα κτηνη| | φαγεσθαι· | και αμνο̄| partim in ras partim in marg. tamen man 1 | |χειμαρρον. **5.** δορκαδα· + και βουβαλο̄| και τραγελαφον·| **6.** |διχηλευον pro

διχηλουν | |φαγεσθαι·. 7. φαγεσθαι | χοιρογυλλιον | |εσται· pro εστιν. 8. οπλην om | ονυ|χας pro ονυχιστηρας | υμιν + ε|σται· | φαγε|σθαι + και | αψασθαι· pro αψεσθε. 9. φαγεσθαι bis | τοις| υδασι· pro τω υδατι | εν² om. 10. ου|δε pro και² | φα|γεσθαι· | |ταυτα εσται υμιν| pro υμιν εστιν. 11. φαγεσθαι·|. 12. φαγε|σθαι | αλι|αιτον·. 13. αυτω· + και τō| κορακα· και τα ομοια| αυτω·. 14. τον στρου|θον. 16. εποπα· pro υποπα. 18. |και add ante παντα | ταυτα εσται| υμιν· pro υμιν εστιν | φαγεσθαι bis. 20. ουκ εδε|σθαι· pro ου φαγεσθε | $\overline{\mu\rho\varsigma}$| αυτου· + ος γαρ ποιει| τουτο ως ει θυσι| ασφαλακα· μηνιμα| εστιν τω $\overline{\theta\omega}$ Ιακωβ|. 22. αυ|το + εναντι $\overline{\kappa\upsilon}$ του| $\overline{\theta\upsilon}$ σου· | εκει· εκει pro εκεε· | οισε|ται.

23. ¶. 24. ληψη. 25. το αργυριον| | εαν om | ψυχη σου + |επι βουσιν η επι| προβατοις· η επι οι|νω· η επι σικερα| η επι παντος, ων| επιθυμει η ψυχη| σου· | |εναντι pro εναντιον | οικος pro υιος. 26. Λευιτης. 27. εκεινω + και. 28. και ο ορ|φανος και ο προσ|ηλυτος.

Caput XV

p. 51, 1, 25

1. ¶ om. 2. αφησις| | οφιλει | απαιτησις| + οτι | γαρ η om ante |αφεσεις | $\overline{\kappa\upsilon}$ του $\overline{\theta\upsilon}$| pro Κυριω τω θεω. 3. $\overline{\alpha}$| pro εαν | δε add ante αδελφου. 4. οτι² + δια το| ρημα τουτο | |κατακληρονομη|σαι pro κατακληρονομειν σε.

5. ¶ | |φυλασσιν | ας pro οσας. 6. αρξεις| + συ.

7. ¶ | εκ add ante των| αδελφων | ην pro η | ουδε| pro ουδ' ου | συνσφιξης. 8. την| χειρα pro τας χειρας | δα|νειον | αν add ante επιδεεται | |καθοσον pro καθοτι. 9. πονηρευσητε| | βοη|σεται pro καταβοησεται. 10. αυτω¹ + |και | καθοτι ενδεειται om | εν add ante τη καρδια| | πασι¹ | εργοις| + σου· | εαν pro αν. 11. την χειρα| pro τας χειρας.

12. ¶ | η pro και¹ | |και² + τω ετει. 13. αποστελις| pro εξαποστελεις. 14. της ληνου pro του οινου | |καθοτι pro καθα. 15. εντελ|λομαι σοι.

16. ¶ | ηγαπη|σεν. 17. και¹ om | λη|ψη | θυραν + επι τον σταθμō·|. 18. επετιō| | του om ante μισθωτου.

19. ¶ | πρωτοτοκον| + αρσενικον | τοις βουσι| pro ταις βουσιν | το πρωτο|τοκον pro τα πρωτοτοκα | προβατω| in ras man 1. 20. $\overline{\kappa\upsilon}$ + του| $\overline{\theta\upsilon}$ σου | αν| pro εαν. 21. εαν δε pro και εαν | η πας μω|μος

πονηρος· pro μωμον πονηρον | |θυσιασεις pro θυσεις. 22. φαγεται·| pro εδεται. 23. το αιμα| | μη φαγητε pro φαγεσθε | εκχεειτε| pro εκχεεις.

Caput XVI

p. 54, 1, 18

1. ¶. 2. θυσις| | |ου αν pro ω εαν.

3. ¶.| αυτο pro αυτου². 4. |πασιν | αν pro εαν.

5. ¶. 6. ᾱ| pro εαν | εκει·| εκει pro εκει, | θυσιασεις pro θυσεις | δυσμαις pro δυσμας. 7. ω αν| pro ου εαν | απελευση pro ελευση. 9. εβδομαδας + ολοκλη|ρους | εξαριθμησις| | αμητω pro αμητον. 10. ισχυι| η χειρ σου | δω + |σοι· καθοτι ευλο|γησεν σε. 11. |εναντι κῡ pro εναντιον | συ add ante και² | Λευιτης + ο εν| ταις πολεσιν σου·| | ουσα om | αν| pro εαν | αυτον add ante επικληθηναι. 12. |ησθα pro εγενου | Αιγυπτου·| pro Αιγυπτω | ποιησεις (πο prim scr ηθ).

13. ¶ | των σκην῱| | απο| της pro εκ του. 14. ουσα om. 15. αν pro εαν¹ | εν add ante αυτω·|.

¶ ante εαν δε | πασῑ| + τοις. 16. αρεενι|κον pro αρσενικον | εναντι pro εναντιον | αν pro εαν.

¶ ante ουκ οφθηση. 18. κα|ταστησεις pro ποιησεις | πασαις add ante ταις πολεσιν. 19. |ουκ εκκλινουσιν| κρισιν· add ante ουκ επιγνωσονται | |δωρα· pro δωρον | |εκτυφλοι pro αποτυφλοι | σοφου· pro σοφων | |εξαιρει pro εξαρει.

21. ¶ | κῡ add ante του θῡ | ου ποιησεις σεαυτω om.

22. ¶.

Caput XVII

p. 57, 1, 7

1. ¶ om. 2. ευρε|θη + εν σοι | |οστις pro ος | εναντι| pro εναντιον. 3. προσ|κυνησωσιν pro προσκυνησουσιν | |η add ante τω ηλιω | ο pro α | προσεται|ξα pro προσεταξεν. 4. ανηγγελη pro αναγγελη. 5. εξαξεις pro εξαρεις | εκεινην + τους| ποιησαντας το ρη|μα το πονηρον του|το προς τας πυλας| σου· | λιθοβολη|σεται. 6. απο|θνησκει pro αποθανειται¹. 7. χειρ² + παντος|. 8. ρη|μα pro ρηματα | σου² + επικλη|θηναι το ονομα| αυτου. 9. ελευση + προς τους| ιερεις τους Λευει|τας· η | εαν pro αν. 10. παν προσ|ταγμα pro το πραγμα | αν pro εαν bis | σοι¹ + οι | σου + |επικληθηναι το| ονομα αυτου εκει·|.

¶ ante και φυλαξη, + σφοδρα| | κατα add ante παν|τα. 11. εᾱ|

pro *αν* | *εκκλινις*|. 12. *εαν* pro *αν* bis | |*υπερηφανεια* | *του*| pro *ωστε* | *του* $\overline{\kappa\upsilon}$ | *σου* om | *υμων αυτων* | pro *Ισραηλ*.

13. ¶ | *ασεβηση*|.

14. ¶ | *σοι* + *εν κληρω*· | |*κατακληρονομη*|*σης* pro *κληρονομησης* | *κα*|*τοικησεις* pro *κατοικησης* | *αυτης*| pro *αυτην*². 15. $\overline{\theta\varsigma}$ + *σου*. 16. *πληθυνεις*| pro *πληθυνει* | *αυτω* corr man 2 et 3 pro *εαυτω* man 1 | *οπως* + *αν* | *εαυτω*| pro *αυτω* | *προσθη*|*σεται*. 18. *και*|¹ + *εσται* | *εαυ*|*τω* pro *αυτω*. 19. *και*³ om. 20. *μακροχρο*|*νιος η* pro *μακροχρονισει* | *αυτου*⁴ + |*μετ αυτου* | *τοις* om.

Caput XVIII

p. 60, 1, 8

1. ¶ om | *Λευι*|. 2. *αυτου* pro *αυτων*. 3. *τα* add ante *πα*|*ρα των θυοντων* | *δωσεις*| pro *δωσει*. 5. $\overline{\kappa\varsigma}$ + *ο* $\overline{\theta\varsigma}$ *σου* | $\overline{\theta\upsilon}$ + *σου*| | *τοις* om | $\overline{\text{Ισλ}}$ + *πασας τας*| *ημερας*·.

6. ¶ | *Λευιτης* | *πολεων* + *υμω*̄| | *αυτω η ψυχη*| pro *η ψυχη αυτου* | *τον* om ante *τοπον* | |*εκλεξηται* + $\overline{\kappa\varsigma}$. 7. *λιτουρ*|*γησει* + *επι* | *ο*|*νοματι* man 1 aut 2 corr ex *ο* · · · *ωματι* | *Λευιται* | |*εναντι* pro *εναντιον* | *του θεου σου* om. 9. *εις*| add ante *ην*. 10. *η* pro *και*¹ | *εν*| *πυρι* + *και* | |*φαρμακος* pro *φαρμακοις*. 11. *επαοιδω*̄| | *επαοιδη* pro *επαοιδην*. 12. *εξο*|*λοθρευσει αυτους*| $\overline{\kappa\varsigma}$. 13. *τελιος*| + *δε* | *εναντι* pro *εναντιον*. 14. |*κληρονομησεις*| pro *κατακληρονομεις* | *μαντιω*̄| | *σοι δε*| pro *και σοι*.

15. ¶ | *σοι*| $\overline{\kappa\varsigma}$ *ο* $\overline{\theta\varsigma}$ *σου* | |*ακουσεσθαι*. 16. *ημων*· pro *σου*².

17. ¶ | *προς σε* om. 18. *και* add ante *σε*| | *το ρημα*| pro *τα ρηματα*. 19. $\overline{\text{ανος}}$ pro *ο ανθρωπος* | *αν* pro *εαν*² | *εκεινος* om. 20. *εαν* pro *αν*¹ | *ρημα*| *επι τω ονοματι*| *μου* | *οσα*| pro *ος*² | *επι* pro *εν* | $\overline{\text{ανος}}$| pro *προφητης*². 22. *αν* pro *εαν* | *εκεινος*¹ om | *επι* add ante *τω ο*|*νοματι* | *γενηται* + *το ρημα*| | *και*² om | *μη*² + *δε* | *ανεξε*|*σθαι* pro *αφεξεσθε*.

Caput XIX

p. 62, 2, 4

1. ¶ om | *δε* (*ε* corr ex *η* man 1) | *ων*| $\overline{\kappa\varsigma}$ pro *α* | $\overline{\theta\varsigma}$² + *σου* | *γην* + *αυ*|*των*· | *κατακλη*|*ρονομησεται* pro *κατακληρονομησητε* | *κατοικη*|*σεται* pro *κατοικησητε*. 3. |*σεαυτω* pro *σοι*¹ | *εκει καταφυ*|*γη*. 4. *εαν* pro *αν* bis | |*ακουσιως*· pro *ουκ ειδως* | |*προ της* add ante *τριτης*·. 5. *εκπεσοντος*| pro *εκπεσον το*. 6. *η* pro *ην*¹ | *τη*̄| *ψυχην*

+*και αποθα|νη·* | |*αυτον ην* | *και* pro *ουδε*. 7. *σοι εντελλομαι*|. 8. *ενπλατυνη* | *δωση* pro *δω* | *Κυριος*[2] om. 9. |*εισακουσης* pro *ακουσης* | *και* add ante *πορευεσθαι*.

¶ ante *και προσθησεις* | *σε|αυτω*. 10. *εχ|χυθησεται* | *γη + σου·* | |*ην* pro *η*.

11. ¶ | *εν σοι* om | |*μεισων*. 12. |*ληψονται* | *του αγχι|στευοντος το αιμα*| pro *των αγχιστευοντων του αιματος*. 14. *μετακει|νησεις* | *πλησιον + σου* | *κληρονομια*| *+ σου·* | |*ην* pro *η*[2]. 15. *ενμενει*| | *κατ* pro *κατα*[1] | *και κατα παν αμαρτημα* om | *σταθη|σεται* pro *στησεται*.

16. ¶. 17. *στη|σονται* pro *γνωσονται* | *των*[1] (*τ* corr ex *π* man 1). 19. *και*[1] om | |*ποιησεται* | *του ποι|ησαι*. 20. *ποιειν* pro *ποιησαι* | *κατα* om | |*το πονηρον τουτο*|. 21. *φισε|ται*.

Caput XX

p. 65, 1, 26

1. ¶ | *πλι|ονα*. 2. *λαω + λεγων*. 3.

¶ ante *Ακουε* | *προ|πορευεσθαι* pro *πορευεσθε* | *τον* om ante *πολεμον*| | *θροεισθαι* pro *φοβεισθε* | *θραυεσθαι·* | *εκκλινητε* pro *εκκλινετε*. 4. |*και* add ante *διασωσαι*. 5. *οικειαν* bis | *ενεκαι-νει|σεν*.

6. ¶. 7. ¶. 8. ¶ | *οικειαν*| | *διλι|αση* pro *δειλιανη*. 9. *στρα|-τειας*.

10. ¶ | *αυτην·*| pro *αυτους*[1] | *εισκαλεση* pro *εκκαλεσαι*. 11. *τη|πολει* pro *αυτη* | *σοι·*| pro *σου*. 12. *ποιησω|σιν* pro *ποιωσιν*. 13. *και* pro *εως αν* | *παραδω|σει* pro *παραδω σοι*. 14. *αποσκευης + και πα̅|τα τα κτηνη·* | *πα̅|τα* add ante *οσα* | |*προνομευσις*. 15. *απο σου*| *αι ουχι απο* pro *σου σφοδρα ουχι εκ*. 16. *γην αυτων· + ιδου*| *δη απο των πολεω̅*| *των εθνων τουτω̅*| *ων κ̅ς̅ ο θ̅ς̅ σου δι|δωσιν σοι κληρο|νομησαι την γην*| *αυτων·*| | *ζωγρη|σεται + απ αυτων* | |*εμπνεον·*. 17. *αλλα* pro *αλλ' η* | *αναθεματι|ειται* | *τον Αμορραιο̅*| | *Ιεβουσαιον*| *+ και Γεργεσαιον*|. 18. *αμαρτησεσθαι*|.

19. ¶ | *περικαθεισης*| | *μιαν* om | *κατα|ληψιν* | *ουκ* pro *ουχι* | *αλ|λα* pro *αλλ' η* | *ξυλον + |ο εστιν καρποβρω|τον* | |*εισελθων* pro *εισελθειν, + εκκοψη*| | *χαρακτηρ* primo scr man 1, litt *τηρ* eras *χαρακα· αλλα*| eadem man scr. 20. |*ξυλον + το εν τω αγρω*| | *εξολοθρευσις*| pro *ολεθρευσεις* | |*παρεδοθη·* pro *παραδοθη*.

Caput XXI

p. 68, 1, 27

1. ¶ | ην| pro η | ο θς + ο θς. 3. ενγιζουσα| | ελ|κυσε man 1, ειλκυσε man 2 (ι supra). 4. την δαμα|λιν¹. 5. θς + σου | παρεστα|ναι pro παρεστηκεναι. 7. εορακα|σιν + αυτο·. 8. ελυτρωσω + εκ| γης Αιγυπτου | κυριε om | του pro σου². 9. και ευ σοι ε|σται add ante εαν | |το αρεστον και το κα|λον.

10. ¶ | εξελθης pro εξελθων | αυτους pro σοι | κς pro Κυριος | προνομευσης| pro προνομευσεις. 11. ειδης pro ιδης | σε|αυτω. 12. αυτην² om. 13. αιχμαλωσι|ας + αυτης | |οικεια | πρα + αυτης|. 15. αγα|πωμενη· pro ηγαπημενη¹ | τη μισου|μενη· pro της μισουμενης. 16. τη| ημερα η αν κατακλη|ροδοτη pro η αν ημερα κατακληρονομη.

18. ¶ | αιρε|θιστης | φωνη pro φωνην bis | παι|δευωσιν pro παιδευσωσιν. 19. και³ om | αξουσι| pro εξαξουσιν | |αυτων pro αυτου³ | τοπου| + αυτων·. 20. αυτων + λε|γοντες· | |ερεθειζει | ουκ> εισα|κουει pro ουχ υπακουει | συνβολο|κοπων. 21. αυτον om | αυτον| pro αυτου | πας| Ισλ pro οι επιλοιποι | ακουσας φοβη|θησεται· pro ακουσαντες φοβηθησονται.

22. ¶ | κρεμασεται| pro κρεμασητε. 23. |ουκ> επικοιμηθη|σεται pro ου κοιμηθησεται | θαψεται | αυτο| pro αυτο | ο| κρεμαμενος | μια|νειται | υμων pro σου | υμιν pro σοι.

Caput XXII

p. 71, 1, 25

1. ¶ om | αυτου om | ο|δω pro τη οδω | μη² om | υπερειδης | αυτα| pro αυτω, + τω αδελφω σου·|. 2. αυτα| pro αυτον². 3. |.ου (σ eras ante ου) pro αυτου, + και ουτως ποι|ησεις το ιματιον| αυτου· | απωλειαν | α| pro εαν | υπεριδειν + αυτα|. 4. πεπτωκοτα pro πεπτωκοτας. 5. και add ante ουκ.

6. ¶ | |νεοσσια ορνεου| pro νοσσια ορνεων | δενδρω pro δενδρει | η add ante νοσσοις·| | ωω (ω² corr ex υ man 1) | ληψη. 7. ληψη | εση· pro γενη.

8. ¶ | |οικειαν | ποιησης pro ποιησεις¹ | |οικεια | πεσι (?) pro πεση.

9. ¶ | |σπειρης pro σπειρη.

10. ¶. 11. επι το| αυτο· pro εν τω αυτω. 12. α| pro εαν.

13. ¶. 14. επιθη|τε pro επιθη | αυτη παρθενεια| pro αυτης τα παρθενια. 15. παρ|θενεια | γυναι|κος pro παιδος. 16. μεισησας.

17. αυτος pro ουτος | και ταυτα τα παρθενια om | |εναντι pro εναντιον. 18. ληψεται. 19. Ισδραηλιτιν·| | παντα pro απαντα.

20. ¶ | |γεγενηται pro γενηται. 21. λιθοις + οι ανδρες| της πολεως αυτης|. 22. συνωκισμενης| | τον τε ανδρα| pro τον ανδρα | υμων αυ|των· pro Ισραηλ. 24. |εξαξεται | εκεινης| pro αυτων¹ | λιθοβολησουσι| αμφοτερους pro λιθοβοληθησονται | η νεανις pro την νεανιν | ο ᾱνος| pro τον ανθρωπον | διοτι pro οτι².

25. ¶ | αποκτε|νειτε + τον ᾱνον. 26. νεανιδι + ου ποι|ησεται ουδεν· | εστιν + τη νεανιδι| | |οτι add ante ως | επανα|σταιη pro επανα ττη | φονευ|σαι pro φονευση. 27. |ο βοηθων αυτη ουκ η̄| pro ουκ ην ο βοηθησων αυτη.

28. ¶. 29. διδραγμα| | αυτω| pro αυτου.

30. ¶ | ληψεται | ανακα|λυψει pro αποκαλυψει.

Caput XXIII

p. 75, 1, 9

1. ¶ om | ουκ^> | εισελευσεται ᾱνος| εκ πορνειας εις| εκκλησιαν κῡ·| add ante ουκ^> | εισελευσεται| pro εισελευσονται | και pro ουδε. 3. και pro ουδε. 4. κα|ταρασασθαι σε· pro καταρασθαι. 6. αυτοις ειρηνι|κα | σου + εως.

7. ¶ | αυτων: pro αυτου. 8. γεννηθωσιν|. 9. παρεμβαλειν + εις πο|λεμον. 10. και om | εξε|λευσεται + εξω της| παρεμβολης· και ουκ^> | εισελευσεται. 11. του ηλιου|. 12. παρεμβολην· + και το|πος εσται σοι εξω| της παρεμβολης·| και εξελευση εκει| εξω. 13. πασολαος| pro πασσαλος | |ζωνης (ν supra man 2) | επαγαγω̄| pro επαγων | σου² + εν αυ|τω·. 14. ευρεθησε|ται pro οφθησεται. 15. παραδωσις| | κυριω + αυ|του· | ου pro ος | προστεθη|σεται pro προστεθειται. 16. κατοικη|σει² + εν παντι τοπω| | αρεσκη pro αρεση. 18. ευχη̄| + σου | εστι| κω̄ τω θω̄ σου. 19. ους pro ου | |εκδανεισης + τω α|δελφω σου·. 20. τω δε αδελφω σου ουκ εκτοκιεις om | πασι| | κληρο|νομησαι pro κληρονομειν.

21. ¶. 22. ε|σται pro εστιν. 23. |ηυξω κω̄ τω θω̄ σου pro ευξω τω θεω.

24. ¶ | συνα|ξεις pro συλλεξεις | σταχυας | επι τον αμητο̄| pro επ' αμητον.

25. ¶ | οσην| pro οσον | αγγος| (γος in ras? man 1).

Caput XXIV

p. 77, 2, 19

1. ¶ | γραψη pro γραψει | οι|κειας. 3. |οικειας | η pro και[5] | εαυτω pro αυτω. 4. |ο εξαποστειλας | |εναντι pro εναντιον | υμων pro σου[2] | |υμιν pro σοι.

5. ¶ | εσται + και κα|θησεται. 7. κλεψας pro κλεπτης | εξαρις|.

8. ¶ | λεπρας| + και | φυ|λαξεσθαι pro φυλαξασθε.

9. ¶. 10. εαν + δε | οφιλημα bis | |οτιουν + τι· | ουκ> pro και | οι|-κειαν | αυτου[2] om. 11. δα|νειον | ου pro σου | σοι om. 12. ενε-χυρω + αυτου. 13. απο|διδους pro αποδοσει | αποδωσις| | |περι δυσμας pro προς δυσμαις | αυτου[2] + και ελεησεις| αυτον | ελεημο|-συνη εσται σοι | ε|ναντι pro εναντιον. 14. εκ[2] om. 15. |αυτω· pro αυτου | επ pro εν[1] | ου| add ante καταβοησεται. 16. εν om. 17. χηρας· + και ουκ> |ενεχυρασεις ιμα|τιον χηρας· και μνη|σθηση. 18. Αιγυπτου·| pro Αιγυπτω. 19. δραχμα | επι|στραφησή pro αναστραφηση | αυτο + τω πτωχω| και | παν|τι εργω pro πασι τοις εργοις. vv 21-22 tr ante 20. 21. τω ορφανω| και τω πτωχω·| και τω προσηλυτω| pro τω προσηλυτω και τω ορφανω.

20. ¶ | ελεαλοησης| man 1, ελεαλογης man 2? pro ελαιολογης | τω| πτωχω· και add ante τω προσ|ηλυτω· | Αιγυπτου| pro Αιγυπτω.

Caput XXV

p. 80, 2, 16

1. ¶ | κρισιν| + και κρινωσιν | τ$\bar{ο}$| δικαιον pro το δικαιον. 2. ασε-βης| pro ασεβων | ε|ναντι των κριμα|των και μαστιγω|σουσιν αυτον ενα|τιον αυτων κατα| την ασεβειαν αυτου| pro εναντιον αυτων. 3. και om | προσθωσι| pro προσθης | μαστιγωσαι + αυτον| | τας om ante πλη|γας. 5. εξ add ante αυ|των | η| pro ην | αυτης om | ληψε|ται. 6. και σταθη|σεται pro κατασταθησεται | ε|ξαλιφθησεται. 7. μη om. 8. εκεινης pro αυτου. 9. εμ|πτυσει εις το pro εμπτυσεται κατα | εν Ισραηλ om.

11. ¶. 12. χειρα + αυτης | φι|σεται. 13. σοι om | μαρσιπ|πω + σου. 15. εσται σοι· + και με|τρον αληθεινον| και δικαιον εσται| σοι· | γενη· + και ευ| εσται σοι | ην pro ης. 16. κληρω· + οτι βδελυγμα| $\overline{κω}$ τω $\overline{θω}$ σου πας| ποιων ταυτα πας| ποιων αδικα·|.

17. ¶ | εκπο|ρευομενων υμ$\bar{ω}$| εξ pro εκπορευομενου σου εκ γης. 18. |την ουραγιαν σου| | |επινας. 19. αν pro εαν | |ην pro η | εν κληρω| κατακληρονομη|σαι pro κληρονομησαι | εξαλιψεις | του Αμαληκ|.

Caput XXVI

p. 83, 1, 11

1. ¶ om | οτα̅| pro εαν | σου om | εν κλη|ρω · pro κληρονομησαι | αυτης · pro αυτην [2]. 2. ληψη| | των απαρχω̅| pro της απαρχης | τ̅ο̅| add ante καρταλλον | εαν pro αν. 3. εαν η pro εσται | αναγγελω. 4. ληψεται | ε|ναντι pro απεναντι. 5. αποκριθηση και| pro αποκριθεις | ερεις pro ερει | βραχι|. 7. θ̅ν + των π̅ρω̅ν̅ | ειδεν | ημων [3] + και| τον μοχθον ημω̅|. 8. αυτου τη om | χειρι κραταια και om. 9. εδωκαν| pro εδωκεν. 10. |της ρεουσης pro γην ρεουσαν | προσ| κυνησεις + εκει. 12. γενηματων + της| γης | ετι| pro ετει | εμ|πλησθησονται pro ευφρανθησονται. 13. |εις | εναντι pro εναντιον. 14. και om | μου om | τω om ante |τεθνηκοτι · | υπη|κουσα pro επηκουσα | μου pro ημων | εποι|ησα καθα ενετει|λατο pro επηκουσα καθοτι ενετειλω. 15. κατιδε| pro καθιδε | σου| του αγιου. 16. |ενετειλατο σοι κ̅ς̅| ο θ̅ς̅ σου | δικαιωμα|τα + ταυτα | φυλαξε|σθαι | ποιησεται|. 17. ιλου| | πασαις om | δικαιωματα + αυτου| και τας εντολας αυ|του · | κριματα| + αυτου · | επακου|ειν pro υπακουειν. 18. φυλασσιν + σε| πασας. 19. δοξαστον| + και.

Caput XXVII

p. 85, 2, 24

1. ¶ | |Ισλ̅ λεγοντες · pro Ισραηλειτων | φυ|λασσεσθαι + ποιειν|. 2. λιαβητε pro διαβητε | δυο add ante λιθους|. 3. τουτων om | αν| pro εαν | ειπεν + σοι| | σοι [2] om. 4. στησεται| | σοι εντελ|λομαι. 5. αυτα pro αυτο. 6. επ αυτο om. 7. θυσης pro θυσεις | σωτηριου + κω̅| τω θ̅ω̅ σου | εμπλησθη|ση + εκει · | εναντι pro εναντιον. 9. |Μωσης | ιερις| + και | Λευιται. 10. |αυτων pro αυτου [1] | α pro οσα. 11. Μωυσης (υ man 2 sup). 12. ευλογι̅| | |Ιουδας | Βενιαμι̅ ·|. 15. ο α̅ν̅ο̅ς̅ | |τεχνιτου pro τεχνιτων | θησι| | πας| add ante ο λαος | γενοιτο + γενοιτο|.

16. ¶. 17. ¶. 18. ¶. 19. ¶. 20. ¶ | του π̅ρ̅ς̅| pro εκ πατρος | συγκαλυμ|μα.

21. ¶ | επικαταρατος + πας.

22. ¶ | εκ π̅ρ̅ς̅ αυ|του pro πατρος | εκ add ante μ̅ρ̅ς̅.

23. ¶ | |αδελφης μ̅ρ̅ς̅ pro νυμφης | επικαταρατος ο κοιμωμενος μετα αδελφης γυναικος αυτου . και ερουσιν πας ο λαος γενοιτο om υ 25 tr ante 24.

25. ¶. 24. ¶ | αυτου om.

26. ¶ | οστις pro ος | του ποιησαι.

Caput XXVIII

p. 88, 2, 2

1. ¶ | εσται + ωσαν δια|βητε τον Ιορδανη̄| εις την γην ην κς̄| ο θς̄ υμων διδωσῑ| υμιν· | εαν ακοη ακουσης της φωνης κυριου του θεου σου om | και φυλαξε|σθαι pro φυλασσειν και | αυτου| pro ταυτας | οσας pro ας | σε om | παντων| των εθνων pro επι παντα τα εθνη. 2. ακοη om.

3. ¶. 4. εγ|γονα | σου¹ + |και τα γενηματα της| γης σου.

5. ¶ | |εγκαταλιμματα.

6. ¶. 7. ¶ | εν add ante οδω | προ pro απο.

8. ¶ | ταμιοις | εν πασιν pro επι παντα | εᾱ| pro αν. 9. εισα|κουσης pro ακουσης | πασαις om. 11. επι pro εν | |εγγονοις¹ | |αυτοις· pro σοι. 12. δουναι + σοι| | της γης| pro τη γη.

¶ ante ευλογησαι | παντα om | σου|² + παντα | δανιη· + και| αρξεις συ εθνων| πολλων· σου δε ουκ>| αρξουσιν. 13. ουχ> pro ουκ εση | τω̄| εντολων pro της φωνης | οσας pro οσα | φυλασσεσθαι| pro φυλασσειν, + και ποιειν·. 14. παντω̄| των λογων pro πασων των εντολων | |η pro ουδε. 15. ακουσητε| pro εισακουσης | υμων pro σου | φυλασσῑ| pro φυλασσεσθαι, + και ποιειν | ευρησουσιν pro καταλημψονται.

16. ¶. 18. εγ|γονα. 19. εισπο|ρευεσθαι pro εκπορευεσθαι | εκπορευεσθαι| pro εισπορευεσθαι. 20. επαποστειλαι| pro αποστειλαι | σοι pro επι σε | εκλειμιαν| | εαν| pro αν¹ | χειρα σου + οσα εαν ποι|ησης· | οτι pro διοτι | εγκατε|λειπες. 21. εις ην + συ|. 22. κυριος εν om | απορεια| | ερεθισμω| + και φονω·. 24. ο θεος σου om | |εκτ.....|βησεται pro εκ του ουρανου καταβησεται (ου ουρανου κατα om loco tamen his litteris relicto), + επι σε | απολεσι pro απολεση | εν ταχει om. 25. |εχθρων + σου· | εν add ante διασπορα| | ταις βασι|λειαις. 26. αποσο|βων· pro εκφοβων. 27. |εν add ante ελκει | |εν ταις εδραις· pro εις την εδραν | κνη|φει· pro κνηφη | δυνασθηναι pro δυνασθαι. 28. κυριος om | και αορασια· pro αορασιας. 29. τις om | ο τυ|φλος | ευοδωσει| + τοτε | ε|σται + σοι. 30. |και add ante γυναικα | ληψη| | εξι | |οικειαν. 31. εχθροις σου + |και ουκ εσται σοι| ο βοηθων· οι υιοι| σου και αι θυγατε|ραις σου δεδομε|ναι εθνει ετερω|. 32. οψονται pro βλεψονται | αυτα· + και | |η χειρ σου. 34. οψη· pro βλεψη. 35. εν om. 36. |σε κς̄ | εις pro επ'. 37. εν add ante παραβολη·| | αν add ante απαγαγη|. 38. συναξεις pro εισοισεις.

39. ¶ | φυτευσις|. 40. σοι om | πασιν.

41. ¶ | |εσονται + σοι· | γαρ + σοι. 42. ξυλα pro ξυλινα | |εξαναλωση pro εξαναλωσει. 43. |οστις pro o² | σοι + εστιν| | αναβησεται + επι σε|. 44. δανιει σοι| in ras man 2 (ουτο.....man 1) | ουκ εκ| δανισεις· pro ου δανιεις. 45. |εξολοθρευση | δικαιω|ματα + αυτου. 46. και add ante εν τω. 47. εν αγαθη| καρδια pro αγαθη διανοια.

48. ¶ | λιμω + και διψι·| και εν γυμνοτητι| | εκλιψει | εξολοθρευ|ση. 49. επ pro απ' | ως pro ωσει | |ου pro o. 51. εγγο|να | καταλειπειν|. 52. ση pro σε¹ | εν ¹ + |πασαις | σου¹· + αις εδωκε| σοι κς o θς σου | καθαιρεθη pro καθαιρεθωσιν | τει|χη + σου | εκθλιψει| pro θλιψει | εν³ + πασαις | σοι + κς o| θς σου·. 53. εγγονα | |σοι + κς o θς σου | θλιψι | |εν add ante η. 54. o² om | βα|σκανιει pro βασκανει | εν τω κολπω| αυτου· pro εν κολπω | κατα|λελειμμενα. 55. κατε|σθιη· pro κατεσθη | κα|ταλειφθηναι | |μηδεν pro ουδεν | σου¹,² om | εαν pro αν². 56. βαινι| | γης + δια τη| απαλοτητα και | |βασκανιει pro βασκανει | οφθαλ|μω (θαλ man 2 in marg) | |τω κολπω. 57. εαν| pro αν | |παρ pro γαρ | |δειαν pro ενδειαν | εν τη στενοχωρια σου om | θλιψι| | ην pro η. 58. εισακουση|τε pro εισακουσης | εντιμο| + και. 59. πικρας| pro πιστας. 60. επιστρεψει + επι| σε | ων pro ην. 61. εξολοθρευ|ση. 62. καταλει|φθησεσθαι | |βραχεις· pro βραχει | εισηκουσατε pro εισηκουσας | ημων·| pro σου. 63. υμας¹ + |και πληθυναι υμας| | εξαρθησεσθαι| | εν ταχει om | ην| + υμεις | εισπορευε|σθαι pro εισπορευη | κληρονο|μησαι pro κληρονομειν. 64. σε om | της² om | επιστω pro ηπιστω. 65. ουδε pro ουδ' ου | ετεραν om | αθυμου|σαν pro απειθουσαν | εκλειπον|τας. 67. ου pro α. 68. πλοιοις·| + και | ει|πον pro ειπα | προσθησε|σθαι pro προσθησει | πραθησεσθαι|.

Caput XXIX

p. 97, 1, 2

1. ¶ | οσα pro ους | τω Μωση|. 2. |Μωσης | |εορακατε | κς + o θς| υμων | Αιγυπτου| pro Αιγυπτω. 3. εορακα|σιν. 5. υμας + κς | τεσσερακο|τα ετη εν τη ερημω| | |απο των ποδων υμω| ου κατετριβη·. 6. εφαγεται· + και | ε|πιεται· | οτι + ουτος εστιν | εγω om. 7. ηλθεν pro εξηλθεν | της| βασαν | ημιν pro υμιν. 8. Γαδ> pro Γαδδει. 9. φυλαξεσθαι | |εν πασιν οις pro παντα οσα, + εαν | ποι|ησεται. 10. |εναντι pro εναντιον. 11. τεκνα pro εκγονα | και³ om. 12. |παρελθειν + σε | |σου pro υμων. 15. |ουσιν | υμων| pro

ημων | εναντι| pro εναντιον | μεθ> υμων ση|μερον·. 16. ως pro πως | κατωκη|σαμεν | και add ante ως¹ | παρηλ|θομεν. 17. αυτων² om. 18. η add ante τινος| | εξεκλει|νεν | πορευεσθ(αι)| pro πορευθεντες,+ και.

19. ¶. 20. ευ|ειλατευσαι | |ανθρωπω ε om loco tamen 4 litt relicto (ουνω, litt fere eras, man 1) | του| νομου τουτου pro τουτω | |εξαλιψει. 21. των υιων | διαθηκης+ταυ|της. 22. υμων· pro υμας | εαν| pro αν | αυτη pro αυτην (fortasse αυτης sed σ eras et loc 1 litt relict). 23. αυτης| pro αυτην. 25. κατελειπον (prim scr. κατελειπεν) pro κατελιποσαν. 26. ετεροις+και προσ|εκυνησαν αυτοις| | οις pro ους. 27. καταρας| in ras man 1 (αρας τας prim scr).

Caput XXX

p. 100, 2, 7

1. ¶ om | διασκορ|πιση σε. 2. |επακουση pro εισακουση. 3. ια-σε|ται pro ιασηται. 4. αυτου pro του ουρανου² | |ληψεται. 5. σε|¹+ κς | εκειθεν om | κληρονομησις|. 6. ζης συ+και το σπερ|μα σου·. 7. μεισουντας. 8. επι κυριον om. 9. πο|λυωρησει pro ευλογησει | εγγονοις|¹ | γενημασι (γ man 1 aut 2 sup) | εγγονοις² | σε pro σοι | εις om | ευφρανθη. 10. |φυλασσεσθαι+και ποι|ειν πασας. 11. ουδε| μακραν εστιν. 12. ανω om | ληψεται | ημιν| αυτην· | αυτην pro αυτο. 13. ληψεται| pro λαβη | |ποιησει pro ποιηση. 14. οτι| add ante εστιν | εγγυς σου | ποι|ειν αυτο·. 16. |εισακουσητε pro εισακουσης | σου¹ om | δικαιωμα|τα αυτου·+και τας| εντολας αυτου | ζησεσθαι| | εσε-σθαι| | κληρονο|μησαι pro κληρονομειν. 17. προσκυνησις| pro προσκυνησης. 18. αναγγελω | απω|λεια απολεισθαι·| | γενησθαι | υμις| διαβαινεται | κληρο|νομησαι pro κληρονομειν.

19. ¶ | συ¹ om. 20. κατοικι| pro το κατοικειν.

Caput XXXI

p. 103, 2, 3

1. ¶ | |Μωσης. 3. αυτος pro ουτος | εξο|λοθρευσει. 4. ο θεος σου om | τοις om ante δυσι | βασιλευ|σι. 5. ποιησεται. 6. διλια·| pro δειλιασης | |ου pro ουτε¹ | ουδε| pro ουτε² | εγκαταλειπη|.

7. ¶ | εναντιω| pro εναντι | |εισελευση προ προ| in ras man 2 | αυτων pro ημων. 8. ανησι | σε εγκατα|λειπη | δειλεια·|.

9. ¶ | ιερευσιν+υιοις Λευι| | της om ante διαθηκης| | των om. 10. Μωσης. 11. σου pro υμων | ου pro ω | κς+ο θς σου· | ανα|γνω-

σεσθαι. 12. εγγονα · | |ακουσον pro ακουσονται. 13. υμων pro σου | |διαβαινεται | κλη|ρονομησαι pro κληρονομειν.

14. ¶ | υμιν ·| pro αυτω.

¶ ante και επορευθη | ισους pro ιησους. 15. επι της pro παρα τας² | σκηνης² + του μαρ|τυριου ·. 16. κοιμασαι pro κοιμα | εκπορνευσι| | ετε|ρων pro αλλοτριων | εισπορευεται + |εκει κληρονομη|σαι αυτην · | εγκα|ταλειψουσιν pro καταλειψουσιν. 17. αυτοις pro εις αυτους | εσο̄|ται pro εσται | θλι|ψις · | ερουσι| pro ερει | |ευρον pro ευροσαν. 18. επεστρεψαν| pro απεστρεψαν. 19. νυν add ante γρα|ψατε | |διδαξατε pro διδαξετε | ινα + μη man 1, om μη man 2 et 3? | γενηται μοι| | κατα προσωπον om | εις μαρ|τυριον pro μαρτυρουσα. 20. δουναι αυτοις om | εμπλη|σθησονται και pro εμπλησθεντες | αλλοτριους| + και λατρευσουσιν| αυτοις. 21. μη om | επιλησθησε|ται pro επιλησθη | απο + του | με εισαγα|γειν.

22. ¶ | Μωσης|.

23. ¶ | ενετειλατο + Μω|υσης | τω Ιησου υιω| Ναυη pro Ιησοι.

24. ¶. 26. Λαβοτες| | θησε|ται. 27. αιρε|θισμον | μου pro σου¹, tamen sup μ scr σ man 1 aut 2.

28. ¶ | υμων¹ + και τους πρεσ|βυτερους υμων ·| | διαμαρτυρω|μαι pro διαμαρτυρομαι. 29. ανομησε|ται· | εκκλινηται| man 1, εκκλινειται man 2 | εκ pro απο | υμῑ| + και συναντησεται| υμιν | επ ε|σχατων pro εσχατον² | ποιησε|ται | το πονηρον| εναντι pro τα πονηρα εναντιον.

30. ¶ | εκκλησιας + $\overline{\text{Ισλ}}$|.

Caput XXXII

p. 108, 1, 19

1. ¶ | η om.

2. ¶ | ¶ ante ωσει ομβρος. 3. το om | μεγαλοσυνη̄| + $\overline{\text{κω}}$.

4. ¶ | αληθεινα | κρισις|.

¶ ante $\overline{\text{θς}}$ πιστος | αδικια + εν αυ|τω·. 5.

¶ ante γενεα σκολια. 6.

¶ ante ουκ αυτος | σε² + |και εκτισεν σε|. 7. συνετε| + δη | γενεας γε|νεων pro γενεων γενεαις.

¶ ante επερωτησον. 8. |ους pro ως.

¶ ante εστησεν.

10. ¶ | γη om.

¶ ante εκυκλωσεν | κορην|.
11. ¶ | νεοσ|σοις.
¶ ante διεις.
12. ¶ | και add ante ουκ ην.
13. ¶ | εθηλασε̄| pro εθηλασαν, + αυτους | |στεραιας.
14. ¶ | ¶ ante και αιμα | |επιον pro επιεν. 15.
¶ ante ελιπανθη | εγκατελειπεν| | τον om ante |θν̄.
16. ¶ | |εξεπικραναν pro παρεπικραναν.
17. ¶ | κενοι + και | πα|τεραις.
18. ¶ | εγκατελειπας| pro ενκατελιπες.
19. ¶ | ειδεν | παρο|ξυνθη | αυτων pro αυτου.
20. ¶ | |των ημερων.
¶ ante οτι γενεα.
21. ¶ | θω̄ man 1, corr θεοις| man 2 | παρωργισαν pro παρωξυναν.
¶ ante καγω | εθνι|.
22. ¶ | κατωτατου| pro κατω.
¶ ante καταφαγεται.
23. ¶ | συντελεσω| pro συνπολεμησω.
24. ¶ | ¶ ante οδοντας | |επαποστελω pro αποστελω | γης| pro γην.
25. ¶ | ταμιω̄|.
¶ ante νεανισκος.
26. ¶ | ειπον pro ειπα.
27. ¶ | και add ante ινα|² | παντα ταυτα|.
28. ¶ | οτι add ante εθνος.
29. ¶. 30. ¶ | ¶ ante ει μη.
31. ¶. 32. ¶ | ¶ ante η σταφυλη pro σταφυλη¹.
33. ¶. 34. ¶. 35. ¶ | εν καιρω add ante οταν.
¶ ante οτι εγγυς | |απωλειας | αυτων| pro αυτοις.
36. ¶ | ¶ ante ειδεν γαρ | αυτους πα|ραλελυμενους.
37. ¶. 38. ¶ | ησθι|εται | επινεται.
¶ ante αναστητωσαν.
39. ¶ | ¶ ante εγω² | αποκτενω pro αποκτεννω.
¶ ante και ουκ² | της χει|ρος pro των χειρων.
40. ¶ ομουμαι τη δεξια μου · in ras man 1 (τη δε|ξια pro την δεξιαν).
41. ¶ | ¶ ante και² | ανταποδωσω| pro αποδωσω.
42. ¶ | αφ αιματος · + και η| μαχαιρα μου φαγε|ται κρεα · αφ αιματος.

¶ ante αφ αιματος² | τραυμα|τιων, + αυτων | |εχθρων (εχθρ man 1 aut 2 in ras, εθνων? man 1).

43. ¶ | παντες αγγελοι pro υιοι.

¶ ante ευφρανθητε² | αυτους pro αυτω³ | |υιοι pro αγγελοι. |

¶ ante οτι το αιμα | εκδικειται| pro εκδικαται | εχθροις + αυτου|.

¶ ante και εκκαθαριει.

44. ¶ | Μωυσης|.

45. ¶ | συνετελεσεν| pro εξετελεσεν | Μωσης. 46. προσεχε|ται | διαμ|τυρομαι pro διαμαρτυρομαι | ους pro α | εντε|λεισθαι. 47. μακροημε|ρευσεται | διαβαι|νεται | κληρονομη|σαι + αυτην·.

48. ¶ | εκεινη pro ταυτη. 49. Αβαρειμ> | Μωαβ> pro Χαναανι | Ισλ> + εις| κατασχεσιν·. 51. διοτι pro οτι | |της Αντιλογιας· | τοις om ante υιοις².

Caput XXXIII

p. 114, 1, 17

1. ¶ | ηυλογησεν| | ανος του θυ| man 1 in ras? et in marg (οπ... prim scr). 2.

¶ ante κς | Σιναι pro Σεινα | επεφανη pro επεφανεν, + εν | η|μιν εκ Σηειρ | ε|ρους pro εξ ορους. 3. εφισατο + κς| | |αυτου· pro σου. 4. ημιν pro υμιν | Μωσης|. 5. αρχοντων om | φυλης| pro φυλαις.

6. ¶. 7. Ιουδα· + και ειπεν|.

¶ ante εισακουσον | της| φωνης | |ελθοιεν· pro ελθοις αν | και³ om | εχθρω| + αυτου.

8. ¶ | Πι|ρα·. 9. ο λε|γων | πρι + αυτου| | μρι + αυτου·|. 10. του| θυσιαστηριου pro το θυσιαστηριον.

11. ¶ | επανε|στηκοτων εχθρω| | αυτου· pro αυτω.

12. ¶ | επ om.

13. ¶. 15. απο κορυφης ορεων αρχης om. 16. πλη|ρωσεως + αυτης| | δεκατα pro δεκτα | ελθοι pro ελθοισαν | δοξασθις| | εν pro επ.

18. ¶ | αυτων| pro αυτου. 19. εξολοθρευ|σουσιν· | επικα|λεσονται pro επικαλεσεσθε | |θυσουσιν pro θυσετε | παραλιαν pro παραλιον.

20. ¶ | πλα|τυνων Γαδ> ευλογη|μενος· pro ευλογημενος εμπλατυνων Γαδ. 21. ει|δεν | |η γη·.

22. ¶. 23. ¶ | Νεφθαλει pro Νεφθαλειμ¹ | Νεφθαλειμ² om.

24. ¶. 25. ως + και. 26. |αυτου pro σου | στεραι|ωματος. 27. αρχης pro αρχη | αεναων + και| | απολοι· pro απολοιο. 28. επι γης + επι| γης | γης| σιτου και οινου| pro σιτω και οινω.

29. ¶.

Caput XXXIV

p. 117, 2, 2

1. ¶. 2. της om ante θαλασσης|.

4. ¶ | εδειξα + σοι| αυτην.

5. ¶ | |Μωσης.

7. ¶ | |Μωσης | |εφθαρη pro εφθαρησαν, + το προσω|πον αυτου.

8. ¶ | τον Μωυσῆ| | |εν τω περαν pro επι | Ιεριχω|.

¶ ante και συνετελεσθη|σαν. 9. |Μωσης. 11. πασιν | αυτον om | Αιγυπτου pro αυτου.[2] 12. κραταιαν· + και| τον βραχιονα τον| υψηλον· | Μωσης.

Subscr δευτερονομιον man 1.

JOSUE

Inscr ιησους man 3 atrament rubr et in litura quoque . ησους (?) atrament fusc.

Caput I

p. 119, 1, 1

1. ¶ om | μετα (ε man 3) | Μωυση + δουλου| κῡ man 3, + και man 1 | Ιη|σου pro Ιησοι | |λειτουργω pro υπουργω.

2. ¶. 3. αν sup in ras man 1 (?). 4. τῆ| pro τον. 6. |αποδιαστελεις pro διελεις.

7. ¶ | η pro ουδε.

8. ¶ | αυ|τω pro αυτη | συνης pro ειδης | ευοδω|σεις pro ευοδωσει. 9. εντελλομαι| pro εντεταλμαι.

10. ¶ | γραμμα|τευσι. 11. ετοιμαζε|σθαι | τρις | και[2] om | διαβη|σεσθαι pro διαβαινετε | κατασχῖ|.

12. ¶. 13. ρη|μα + κῡ. 14. |διαβησεσθαι | υμων|[4] + και | συμμαχησεται|. 15. |υμων pro ημων[1] | κλη|ρονομησουσιν| pro κληρονομησωσιν | εαυ|του pro αυτου | εδωκεν| pro δεδωκεν | ημιν προ υμιν | εν| τω pro εις το | απο pro επ'.

16. ¶ | Ιησου pro Ιησοι. 17. ακο|σομεθα. 18. αν pro εαν | ος pro οστις | εν|τειλη αυτω.

Caput II

p. 121, 1, 30

1. ¶ | ειδε|ται pro ιδετε.

¶ ante και πορευθεντες | |οι δυο νεανισκοι| ηλθον pro εισηλθοσαν οι δ. ν. | εισηλθον pro εισηλθοσαν² | |οικειαν.

2. ¶ | |ιδου ανδρες pro λεγοντες | ανδρες om. 3. τον| οικον pro την οικιαν.

4. ¶ | δυο om. 5. εκλι|ετο | |καταλημψεσθαι|.

7. ¶. 8. εξηλθον| | καταδιωκοντες| pro διωκοντες | δε¹ om | |και αυτη pro αυτη δε | |προς αυτους επι| το δωμα·. 9. εδω|κεν pro δεδωκεν | κς υμιν. 10. θαλασσαν τη| ερυθραν | |εξεπορευεσθαι| | |εξ pro εκ γης | βασιλευσι | τω Ωγ>. 11. ημων² om | |θς pro ος | της om. 12. |και add ante ποιησατε. 13. μου¹ + |και | |και τας αδελφας μου| pro και παντα τον οικον μου.

14. ¶ | ¶ ante Ως αν | παραδω pro παραδοι | |την πολιν υμιν·| | ποιησατε pro ποιησετε. 16. ορι|νην | απελθατε pro απελθετε | ανα|-στρεψωσιν pro αν αποστρεψωσιν | απελευσε|σθαι.

17. ¶ | ειπον προς αυ|την οι ανδρες·. 18. θησις| | εν αυτη· pro δι' αυτης, + και| | δε om | πα|τα| in marg man 1 ? (π in ras, τα sub) | ·/. παντα in extrem marg man 2.

19. ¶ | θυραν της om | οικι|αν pro οικιας | ημις|. 20. η om | |αθωοι εσομεθα|. 21. ουτως| add ante εστω.

¶ ante και εξαπεστειλεν. 22. ηλθαν| | ορινην| | τρις | ευρον·.

23. ¶. 24. ¶ | ειπον | εν χειρι η|μων πασαν την γη| | κατεπτηχεν|.

Caput III

p. 124, 2, 19

1. ¶ | απηρα| pro απηρεν | ηλ|θον.

2. ¶ | εγενηθη pro εγενετο. 3. post τω λαω λεγοντες amissa sunt duo folia ad litteras.... λατο κς, IV, 10.

Caput IV

p. 125, 1, 1

10. κς + τω Ιησου|.

¶ ante και εσπευσεν | διεβη| pro διεβησαν.

11. ¶. 12. ¶ | ημι|σει pro ημισεις. 13. |εναντι pro εναντιον.

14. ¶ | παντος του| pro του παντος | |ωσπερ + εφοβουν|το.

15. ¶ | |Ιησου pro Ιησοι. 16. ιερευ|σι | αιρουσι. 16–18. την κιβωτον της διαθηθης του μαρτυριου.....οι ιερεις οι αιροντες om. 18. της om ante διαθη|κης | μεσου| add ante του Ιορδανου.

¶ ante και εθηκαν | ξηρας| pro γης, + και | καθα| + και.

19. ¶. 20. |ελαβον pro ελαβεν. 21. οι υιοι| υμων υμας. 22. αναγγε|λειτε pro αναγγειλατε | τουτον om. 23. υμων pro ημων [1] | το| εκ του pro εκ των. 24. |τον κν θν | υμων| pro ημων | χρονω| pro εργω.

Caput V

p. 126, 2, 3

1. ¶ | δια|βηναι pro διαβαινειν | |κατετακησαν pro ετακησαν | αι| διανοιαι αυτων| | προ|σωπου των υιων Ισλ| in ras man 1.

2. ¶ | Ιησου pro Ιησοι | καθεισας | Ισλ> + εκ δευτερου·|.

3 ¶ | πετρινας + |εαυτω | περιετεμε.

4. ¶ | περι|εκαθαιρεν. 5. ·/· τους pro τουτους (·/· man 2) | περιετε|μεν (ν sup man 2) | Μαδβαριτιδι|. 6. διοτι pro διο | οι [1] om | διωρισεν + κς αυ|τοις | ειδειν | αυτων| pro ημων | |δουναι + ημιν.

7. ¶ | |περιετεμεν Ιησους| | γεγε|νησθαι.

9. ¶ | Ιη|σου· pro Ιησοι | υιω Ναυη om. 10. αφ ε|σπερου επι pro απο εσπερας απο | εν τω περαν του Ιορδανου om. 11. εφαγον.

12. ¶ | |εξελειπον pro εξελιπεν | υπηρχον| pro υπηρχεν | εκαρπωσαντο| pro εκαρπισαντο | χωραν pro κουραν.

13. ¶ | |οφθαλμοις + αυτου| | ειδεν.

¶ ante και προσελθω|. 14.

¶ ante και Ιησους.

15. ¶ | συ pro νυν | εστη|κας + επ αυτου.

Caput VI

p. 128, 2, 21

1. ¶ | συγκε|κλεισμενη | ου|δεις pro ουθεις.

2. ¶ | υπο|χειριον σοι την| Ιερειχω pro την Ιερειχω υποχειριαν | οντας om. 3. αυτη + πα|τας | μαχητας| pro μαχιμους. 4. ανακρα|γετωσαν pro ανακραγετω | αμα om. 5. ανακραγο|των.

6. ¶ | |υιος pro ο του. 7. |εναντι pro εναντιον. 9. |παραπορευεσθω|σαν εμπροσθεν| | κυ + πορευ|ομενοι και.

10. ¶ | μηδεις pro μηθεις | την| φωνην υμων | δι|αγγειλη αυτος man 1 (αυτος corr αυτοις man 2) | |αναβοησεται·|.

11. ¶ | θῡ + τῃ̄| πολιν.

12. ¶ | της διαθηκης om. 13. οι ιερεις| οι επτα pro οι επτα ιερεις | αιροντες| pro φεροντες | τας επτα σαλπιγγας| pro τας σαλπιγγας τας επτα.

¶ ante και μετα ταυτα. 13–14. και μετα ταυτα.....διαθηκης| κῡ· tr post εις την παρεμβολην· | οπισθεν | της om ante διαθηκης| | σαλπιγξιν· | περιεκυκλωσε την πολιν εγγυθεν και om | |απηλθον pro απηλθεν. 15. περιηλθο̄| | επτα|κις· pro εξακις. 16.

¶ ante και ειπεν | Ιησους| pro ο Ιησους. 17. τω| κω̄ των δυναμεω̄| pro κω̄ σαβαωθ | περιποιησα|τε pro περιποιησασθε | παν|τα add ante οσα². 18. φυλασσε|σθε pro φυλαξασθε | σφοδρα om | αυτοι om.

19. ¶ | και pro η²,³ | και πας| pro η².

20. ¶ | ιερις| | την φωνῃ̄| add ante των σαλπιγγων | αμα om (·/· sup man 2) | απαν om | |παρεμβολην· pro πολιν. 21. |ανεθεματισαν pro ανεθεματισεν | Ιησους om | πρεσβυτε|ρου· pro πρεσβυτου | μο|σχου· + και εως προ|βατου·.

22. ¶ | δυο pro δυσιν | και εξαγαγετε αυτην εκειθεν και οσα εστιν αυτη om. 23. και εισηλθον οι δυο νεανισκοι οι κατασκοπευσαντες την πολιν εις την οικιαν της γυναικος om | εξηγαγο̄| την Ρααβ | παντα οσα ην| αυτη· και πασαν τῃ̄| συγγενειαν αυτης| pro την συγγενιαν .....ην αυτης.

24. ¶ | ενεπυ|ρισθη εν πυρι pro ενεπρησθη ενπυρισμω | |πασι.

25. ¶ | παντα om | κατω|κησαν pro κατωκησεν | τω om ante Ισλ | |κατασκοπησαι pro κατασκοπευσαι. 26. εναντιον κυριου λεγων om | |ος + αναστησει και| | θεμελιωσι|.

¶ ante και ουτως | |Οαζαν pro Οζαν | διασωθε̄|τι ελαχιστω | απε|στησεν pro επεστησεν.

Caput VII

p. 132, 1, 22

1. ¶ | πλημμε|λειαν· | μεγαλην om | Αχαν pro Αχαρ | Χαρ|μι | Ζαμβρι.

2. ¶ | Βηθαῡ| pro Βαιθηλ | κατασκεψα|σθαι | γην·| pro Γαι.

3. ¶ | Γαι·| (αι in ras man 2 aut 1) | αναβαινετω| pro αναβητω | |απαντα pro παντα.

4. ¶ | ανεβησαν + εκει| | ως pro ωσει | των om. 5. εις om | |εως pro και⁴ | επι pro απο² | κα|τωφερους·.

6. ¶ | ε|αυτου· pro αυτου | |εναντι pro εναντιον | επεβαλον τō| χουν pro επεβαλοντο χουν | την κε|φαλην pro τας κεφαλας.

7. ¶. 8. |απεναντι (τ sup man 2).

10. ¶ | σū|πεπτωκας pro συ πεπτωκας. 11. |διαθηκην + μου | |διεθεμην (ε² corr ex ι man 1) | και add ante κλεψā|τες. 12. επιστρε|ψουσιν ενωπιō| pro υποστρεψουσιν εναντι.

13. ¶ | ¶ ante ταδε λεγει | εστī| εν υμιν. 14.

¶ ante και εσται | ενδειξη pro δειξη¹ | προσαξεται ter | αν pro εαν bis | εν|δειξη pro δειξη² | οικους| in ras man 1 pro οικον | ενδειξητε| pro δειξη³. 15. εαν| pro αν.

16. ¶. 17. |ο Ζαραι | και προσηχθη² om | κατ ανδρας| pro κατα ανδρα. 18. Ζαμβρι.

19. ¶. 20. ¶ | Ιησου pro Ιησοι | |εναντιον + του | κū| man 2 in extrem lin. 21. |ειδον | ποικιλη| + καλην· | διδραγμα | εγκε|κρυπται + εν τη γη| | εγ|κεκρυπται pro κεκρυπται.

22. ¶ | κεκρυμμε|να pro ενκεκρυμμενα | εν τη σκηνη| pro εις την σκηνην.

23. ¶. ¶ ante και ηνεγκαν | προς add ante τους| πρεσβυτερους.

24. ¶ | |αρνων· pro Αχωρ | Ισλ pro ο λαος.

25. ¶ | τω Αχαρ om | πας Ισλ εν λι|θοις· pro λιθοις πας Ισραηλ.

Caput VIII

p. 136, 1, 9

1. ¶ | σε|αυτου pro σου¹ | παντας τους| ανδρας. 2. |τη Ιερειχω pro την Ιερειχω | τω| βασιλει pro τον βασιλεα | ενεδρā| pro ενεδρα.

3. ¶ | |και επελεξεν pro επελεξεν δε | |χιλιαδες. 4. |ενεδρευσεται pro ενεδρευσατε | μη μακραν γινεσθε απο της πολεως om. 5. πας ο λαος ο pro παντες οι | πυλην·| pro πολιν.

¶ ante και εσται ως. 6. |αιρουσιν· pro ερουσιν, + και. 7. εξαναστησεσθ(αι)| | πορευσεσθαι|. 8. ποιησατε · pro ποιησετε.

9. ¶ | |ενεκαθεισαν.

10. ¶ | αυτος| pro αυτοι | πρεσβυτεροι| + Ισλ. 11. απο| ανατολων·.

14. ¶ | ει|δεν ο βασιλευς της| Γαι | ο μετ' om.

15. ¶ | ειδεν | πας add ante Ισλ. 17. ουδεις| pro ουθεις | κατελειπō|.

18. ¶ | οτι εις την| χειρα pro εις γαρ τας χειρας.

¶ ante *και εξετεινεν* | *τον γαισον*| *και την χειρα αυτου*|. **19.** *εξηλθον* | *εισηλθον*| *εις* pro *ηλθοσαν επι*.

20. ¶ | *και*[2] om | |*εωρων* pro *εθεωρουν* | *αναβαινο̄*|*τα τον καπνον* | *εκ* om.

21. ¶. **22.** |*εξηλθον* | *επαταξαν* + *αυ*|*τους*.

24. ¶ | *αποκτει*|*νοντες* | |*εκ της Γαι* pro *εν τη Γαι* | *επι* om | *κατε*|*διωξεν* pro *κατεδιωξαν* | |*εως* pro *απ' αυτης*.

¶ ante *και*[3] | *επεστρεψεν*| pro *απεστρεψεν*. **27.** |*κτηνων και των*| *σκυλων* pro *σκυλων* | *παντα α* om | *εαυτοις* om | *Ιησου·*| pro *Ιησοι*.

28. ¶. **29.** ¶ | ¶ ante *και επιδυνοντος* | *κα*|*θειλον* | *το σωμα*| *αυτου* | *ερριψαν*|.

Caput IX

p. 140, 2, 23

1–8. *νν* **1, 2** tr post *ν* **8** ut ordo Hebr.

1. ¶ | *δε ηκουσαν* + *πα̅*|*τες* | *ορινη* | *οι Αμορραιοι*| *και οι Γεργεσαιοι*| *και οι Χαναναιοι*| *και οι Φερεζαιοι*| *και οι Ευαιοι*| *και οι Ιεβουσαιοι*|. **2.** *συνηλθον*.

3. ¶ | *ωκοδομησε̅*| | *τω κω̅ θω̅* pro *κυριω τω θεω*. **4.** *τω κω̅*, + *και*.

5. ¶ | *Μωυση* + *ον*| *εγραψεν*. **6.** *δικα*|*σται* + *αυτων·* | *και*[7] om | *ησαν·* *οι ημι*|*σεις* pro *οι ησαν ημισυ*[1] | *οι ημι*|*σους αυτων* pro *οι ησαν ημισυ*[2] | *λαο̅*| + *εν* Ισλ̅> (*εν* in marg man 2).

7. ¶ | *ουτως* om | *Ιησους* om. **8.** *Ιη*|*σου* pro *Ιησοι* | *υιων* om | *γυναιξι*.

9. ¶ | *Ιησους* pro *Κυριος*. **10.** |*λαβοτες* | |*ονων* pro *ωμων* | *αποδεδομε*|*νους*. **11.** *καταπεπελτω*|*μενα* | *επ* pro *επανω* | *οι αρτοι* pro *ο αρτος* | *του επι*|*σιτισμου αυτων*| | *ξηροι* pro *ξηρος* | *ευρωτιων και* om | *βεβρωμε*|*νοι·* pro *βεβρωμενος*. **12.** *ηλθον* | |*προς παντα* add ante Ισλ̅>[2] | *ηλθαμε̅*| pro *ηκαμεν* | *διαθεσθαι*|.

13. ¶ | *ειπον* | |*διαθωμαι σοι*. **14.** *ειπο̅*|. **15.** *ειπον* + *προς αυ*|*τον*. **16.** *δυσι* add ante *βασιλευσι*| | *Εσεβων*| pro *των Αμορραιων*.

17. ¶ | *ακουσαντες* om | *ειπον* | *λαβεται* | *υμων* pro *σου*. **19.** *πε*|*παλαιωνται* pro *πεπαλαιωται*.

20. ¶ | *τους επισιτι*|*σμους* pro *του επισιτισμου* | |*κυ̅* + *αυτων* | *επε*|*ρωτησαν*.

21. ¶ | *διε*|*θετο* pro *διεθεντο*.

22. ¶ | *τρις*| | |*εισιν αυτων·*.

23. ¶ | *εξηλθον* pro *ηλθον* | *Χεφει*|*ρα·* | *Βηρωθ*> pro *Βειρων* | *Ια-*

ρειμ>. 24. της συναγωγης| add ante τον κυ θν pro κυριον τον θεον | διε|γογγυσεν pro διεγογγυσαν.

25. ¶ | ειπαν + παντες| | ημις|.

27. ¶ | και ειπαν αυτοις οι| αρχοντες add ante ζησον|ται | συ|-αγωγη, + Ισλ.

¶ ante και εποιησαν πασα| η συναγωγη add ante καθα|περ | ειπον pro ειπαν.

28. ¶ | εσμεν απο| σου | εγχωριοι. 29. εκλειπη | ουδε om.

30. ¶ | Ιησου pro Ιησοι | απηγγελη| pro ανηγγελη | τω² om | εξολοθρευσαι|.

31. ¶ | ημις| | |ποιησαι pro ποιησατε. 32. ε|ξιλατο | Ιησους αυ|τους | |ανειλαν pro ανειλον.

33. ¶ | δια τουτο εγενοντο οι κατοικουντες Γαβαων ξυλοκοποι και υδροφοροι του θυσιαστηριου του θεου om | α| pro εαν.

Caput X

p. 144, 2, 19

1. ¶ | Ιλημ> (nota compend man 2) | εποι|ησεν pro εποιησαν bis | ηυτομολη|σα. 2. εν ε|αυτοις pro απ' αυτων | η|δεισαν pro ηδει | η πο|-λις μεγαλη | |ωσει + και.

3. ¶ | Ε|λαμ | Φεραμ| pro Φειδων | Ιεριμουθ| | Ιαφιε pro Ιεφθα | Δαβειρ pro Δαβειν. 4. εκπο|λεμησομεν pro εκπολεμησωμεν | ηυτο-μολησα|. 5. Ιεριμουθ| | Οδολαμ| | περιε|καθεισαν.

6. ¶ | ορινην·|.

7. ¶. 8. ¶ | υποστησεται| pro υπολειφθησεται | ουδεις| pro ουθεις | ημων·| pro υμων.

9. ¶ | προς pro επ' | εποφευ|θη pro εισεπορευθη. 10. των υιων om | |συντριψιν μεγα|λην pro συντριψει μεγαλη | |Βηθωρων· pro Ωρωνειν.

11. ¶ | εν δε τω | των om ante υιων | |Βαιθωρων· pro Ωρωνειν.

¶ ante και εγενοντο | αποθανοτες|.

12. ¶ | |παρεδωκεν + κς | υιων om ante Ιηλ | Ιαλω| pro Αιλων. 13. ε|χθρους αυτων· + ουχι τουτο γεγραμ|μενον επι βιβλιου| του εθους· | |μεσου pro μεσον | προεπορευον|το pro προεπορευετο. 14. κς συ| in ras man 2. 15. Ισλ· + και επεστρε|ψεν Ιησους και πας| ο λαος Ισλ μετ αυ|του εις την παρεμ|βολην εις Γαλγαλα|.

18. ¶ | λιθους| + μεγαλους | καταστησα|τε + επ αυτου.

20. ¶ | παντες οι υιοι| pro πας υιος. 21. λα|ος + εις την παρεμβο|λη̄| | υγιης· | ουδεις| pro ουθεις | αυτων·| pro αυτου.

22. ¶. 23. και εξηγαγοσαν τους πεντε βασιλεις εκ του σπηλαιου om | Ιερι|μουθ> ·. 24. συμπορευο|μενους | προσ|πορευεσθε pro προπορευεσθε.

¶ ante και προσελθοτες|.

25. ¶ | διλιασητε|.

26. ¶. 27. δυσμας| + και | |κατεφυγον | επεκυλισαν| pro εκυλισαν | λιθους + μεγαλους|.

28. ¶ | Μακηδα | ελα|βον | ξιφους pro μαχαιρας, + |και τον βασιλεα αυ|της· | εξωλεθρευ|σαν + αυτους και | |εμπνεον + ο ην | ουδε εις| εν αυτη pro εν αυτη ουδεις.

¶ ante και εποιησαν | Μακηδα|.

29. ¶. 30. εν χειρι pro εις χειρας | ελαβεν pro ελαβον | εμπνεον| | εν αυ|τη² + ουδε εις | εποιησεν pro εποιησαν¹ | εποιησε̄| pro εποιησαν².

31. |ο λαος ο pro Ισραηλ | Λαχις|. 32. εν¹ om | εφονευσεν| pro εφονευσαν | εξω|λεθρευσεν pro εξωλεθρευσαν | εποι|ησεν pro εποιησαν | τη Λεβνα|.

33. ¶ | Γαζερ pro Γαζης | αυτω| pro αυτων.

34. ¶ | επολιορκει pro επολιορκησεν. 35. κς̄ sup man 2 | εμπνεον.

36. ¶ | περιεκαθισαν| pro περιεκαθισεν. 37. επατα|ξαν pro επαταξεν | πᾱ|τα εμπνεοντα pro παν ενπνεον | ον τροπον εποιησαν την Οδολλαμ, εξωλεθρευσαν αυτην και οσα ην εν αυτη om.

38. ¶ | περι|καθεισαντες. 39. πασας add ante κω|μας | εμπνε|ον | |κατελειπον | αυτη² om | τη pro την | και τω βασιλει αυτης¹ om | βα|σιλει αυτης · ² + καθα|περ εποιησαν τη| Λεβνα και τω βασι|λει αυτης·|.

40. ¶ | |ορινης· | |Ναγεβ> pro Ναβαι | κατελιμπανε̄| pro κατελιπον | |αυτη pro αυτων | διασεσωσμε|νον pro σεσωσμενον | εμπνε|ον | εξ αυτης pro ζωης | εξω|λεθρευσαν pro εξωλεθρευσεν.

41. ¶ ante και απεκτεινεν αυ|τους Ιησους add ante απο| Καδης Βαρνη | |γην add ante Γοσομ> | γης| pro της. 42. |αυτου pro αυτων¹, + τους | κατα| pro και² | |ελαβεν pro επαταξεν.

Caput XI

p. 151, 1, 28

1. ¶ | |Ιαβειν pro Ιαβεις | |Μαδων· pro Μαρρων | Σομερων·| pro Συμοων | Αχιφ| pro Αζειφ. 2. ορινην·| | Ραβαθα| pro Ραβα | Χενε-

ρεθ| pro Κενερωθ | Ναφεθδωρ| pro Φεναεδδωρ. 3. τους Χετταιους| και τους Φερεζαιους| και Ιεβουσαιους| τους εν τω ορει· |και τους Ευαιους| |Αερ|μων pro ερημον | Μασ|σηφα· pro Μασευμαν.

4. ¶ | αμμος| + η επι το χειλος.

5. ¶ | ου|τοι· pro αυτοι | και παρενεβαλον om | Μερρω| pro Μαρρων.

6. ¶ | |την ωραν ταυτην| | |αυτους τετροπω|μενους | |υιων Ισλ· pro του Ισραηλ.

7. ¶ | Μαρ|ρωθ pro Μαρρων | |επεπεσεν man 1, α sup ε[4] scr man 2 | αυτοις| pro επ' αυτους | ορινη·. 8. Μασρεφωθ|μαιμ· pro Μασερων | Μασ|σηφα· pro Μασσωχ | κατα | και[5] om.

9. ¶ | καθοτι| pro ον προπον.

10. ¶ | επεστρεψεν pro απεστραφη | |οτι Ασωρ ην pro ην δε Ασωρ. 11. εμπνεον | στοματι| ξιφους· pro ξιφει. 12. βασιλει|ων· pro βασιλεων | |εξωλεθρευσεν pro εξωλεθρευσαν. 13. μονη| + αυτην | |Ιησους pro Ισραηλ. 14. απωλεσαν pro απωλεσεν | κατελειπον | εξ om | εμ|πνεον. 15. κς pro κυριος.

¶ ante και Μωυσης | Ιησου· pro Ιησοι | |ουθεν pro ουδεν | συνεταξεν + κς| | τω Μωυση| pro αυτω Μωυσης.

16. ¶ | |ορινην· | πασα| την[2] + γην | Ναγεβ pro Αδεβ. 17. απο ορους om | Αλαλακ pro Αχελ | Σηειρα | το πε|διον pro τα πεδια | τους βα|σιλεις αυτων παν|τας | ανει|λεν + αυτους.

18. ¶ | ημερας πλειους|. 19. και add ante ουκ[1] | ητις ου pro ην ουκ | παρε|δωκεν pro ελαβεν, + τοις υιοις| | παντας ελαβε| pro παντα ελαβοσαν. 20. την καρδιαν αυ|των | οπως μη δοθη αυτοις ελεος αλλ' ινα εξολεθρευθωσιν om.

21. ¶ | ορινης | Ανωβ| pro Αναβωθ | ορους| pro γενους. 22. υπο pro απο | Γαζη + και εν Γεθ| | Αεδωθ pro Ασελδω | κατε|λειφθησαν· pro κατελειφθη.

23. ¶ | ¶ ante και εδωκεν.

Caput XII

p. 154, 2, 21

1. ¶ | ανει|λεν pro ανειλον, + Μωυσης και| | |απο pro αφ' | γην[2] om | απο pro απ'. 2. των om | ου pro ος | Α|ροηρ > pro Αρνων. 3. Χεννερεθ| | κατα | κα|ταισιμωθ> pro κατα Ασειμωθ | υπο pro απο[2] | Αση|δωθ pro Μηδωθ.

4. ¶ | Βα|σαν pro Βασα. 5. Σερ|χα· pro Σεκχαι | |Γεσουρι pro Γεργεσει | Μα|χατι· pro Μαχει. 6. κληρω| pro κληρονομια.

7. ¶ | Βααλ|γαδ> | τω πεδιω| | του Λιβανου pro Λιβανω | |ορους του pro του ορους | Αλοκ>| pro Χελχα | |Σεειρα· pro Σηειρ | |αυτην pro αυτον | κληρο|νομιαν pro κληρονομειν. 8. εναγεβ| pro Ναγεβ. 9. και[1] om. 11. Ιεριμουθ|. 12. Εγλων| pro Αιλαμ. 13. Γαδερ| pro Ασει. 14. Ερμα| pro Ερμαθ | Αδερ| pro Αιραθ | βασιλεα Αραθ om. 16. Βαιθηλ| pro Ηλαδ. 17. Μακηδα| pro Αταφουτ, + βασιλεα Θαφφου|. 18. Αφεκ| pro Οφεκ, + βασιλεα Λεπαρῶ | της Αρωκ om. 19. Ασωρ| pro Ασομ. 20. Σαμρῶ| pro Συμοων | Μαδῶ| pro Μαμρωθ. 20–24. βασιλεα Μαρρῶ| βασιλεα Αχσαφ| βασιλεα Θαναχ| βασιλεα Μαγεδῶ| βασιλεα Κεδες| βασιλεα Ιεκοναμ| του Χερμελ| βασιλεα Δωρ| του Ναφεδδωρ| βασιλεα Γωειμ| της Γελγελ| βασιλεα Θερσα·| pro β. Αζειφ, β. Καδης, β. Ζακαχ, β. Μαρεδωθ και β. Ιεκομ του Χερμελ, β. Ελδωμ του Φεννεδδωρ, β. Γεει της Γαλειλαιας, β. Θαρσα. 24. ¶ ante παντες | εικοσι + και|.

Caput XIII

p. 156, 2, 15

1. ¶ | ¶ ante και ειπεν | συ om. 2. Φυλι|τιειμ> | Γεσουρι·| man 1, Γερσουρι· man 2 (ρ sup) pro Γεσειρει. 3. σατραπειαις | Αζωτω| man 1, Αζωτιω man 2 (ι sup) pro Αζωτειω | Ασκαλωνιτη| | Ακκαρωνιτη|. 4. |τη γη | Γαζης om | Αφεκκα·| pro Ταφεκ. 5. Γαβλι| pro Γαλιαθ | Λιβανῶ| man 1, ·/· scr man 2, eras et corr Λιβανον add απο (in marg) man 1 | Γαλγαλ> pro Γαλγαα | εισοδου (εισ sup man 1 in ras). 6. |ορινην | Μασ|σερεφωθμαιμ>| pro Μασερεθμεμφωνμαιμ | |εξολοθρευσω | ενετειλαμῃ| σοι·. 7.

¶ ante η θαλασσα. 8. δυο add ante φυ|λαις | Μανασση| + τοις μετ αυτου| | Γαδ> + ην | του Ιορδανου| pro τω Ιορδανη | |κατα | αυτῃ| pro αυτω. 9. |Μισωρ | Μαιδαβα| pro Δαιδαβαν. 10. |των Αμορραιων| | των υιων|. 11. |Γαλαα διτιν· pro Γαλαα δειτιδα | Γεσουρι· pro Γεσειρει | Μαχαθι· pro Μαχατει | Βασανιτῖ| | Ελχα· pro Αχα. 12. Βασαν· pro Βασανειτιδι | εν Αστα|ρωθ και εν Εδρα|ειν·. 13. Γεσουρι·| pro Γεσειρει[1] | Μαχαθι· pro Μαχατει bis | Γεσσουρι pro Γεσειρει[2] | σημερον om | |ημερας + ταυτης·|. 14. τη φυλη τη| pro της φυλης | κα|τεμερισε.

15. ¶ | τοις υιος pro τη φυλη. 16. και[3] om | Μισωρ. 17. Μισωρ>

| Βαμωθ pro Βαιμων | οικους pro οικου | Βαιελμῶ| pro Μεελβωθ. 18. Ιασσα· pro Βασαν | Και|δημωθ> pro Βακεδμωθ | Μααφ| pro Μαιφααθ. 19. Σαραα θ| pro Σεραδα | Σιωρ> pro Σειων | ορι| | Ενακ> pro Εναβ. 20. Βαιθφαγωρ| | Βηθσιμουθ>| pro Βαιθθασεινωθ. 21. πολις| | Μισουρ> pro Μεισωρ | Ροκομ> pro Ροβοκ | Ουρ| (ν sup man 2 ?) | Ροβο· pro Ροβε | αρχο̄|τας pro αρχοντα | εναρα om | Σιων[1] | και[9] om | την γην| pro Σειων[2].

23. ¶ | εγενοντο pro εγενετο | ο Ιορδανης| | αυτης pro αυτη | αυτων[2] om. 25. εγενο̄|το pro εγενετο | αυτων τα οριαι| | το om ante ημισυ| | Αροηρ> pro Αραβα| |Ραββα· pro Αραδ. 26. Ραμωθ| pro αραβωθ | Μασφα·| pro Μασσηφα | Βοταμιν· pro Βοτανει | Βα|ναιμ> pro Βαλαν | |Δαβειρ> pro Δαιβων. 27. Ενεβεκ| Βηθαραμ> pro Εναδωμ και Οθαργαει | Βηθναβ|ρα· pro Βαινθαναβρα | Σωχω· pro Σοκχωθα | Σα|φων· pro Σαφαν | και[7] om | Χενερωθ| pro Χενερεθ | |απο pro απ'. 28. αυτων[1] + και| κατα πολεις αυτῶ| | αυχενα επιστρεψουσιν εναντιον των εχθρων αυτων· οτι εγενηθη κατα δημους αυτων αι πολεις αυτων om.

29. ¶. 30. Μαα|ναιμ> pro Μαανα | βασιλεια[1] om | Βα|σαν· pro Βασανει | |Βασανιτιδι. 31. Ασθαρωθ| pro Ασταρωθ | εν[2] om | των pro Ωγ | τη Βασανιτιδι·, + και| εδοθησαν | υιου| pro υιοις[2] | Μαχειρ υιοις[4] om.

32. ¶ | κατεκλη|ρομησεν pro κατεκληρονομησεν | του[3] om | απ pro επ'.

Caput XIV

p. 160, 2, 7

1. ¶ | τη om ante γη. 2. φυλης + Μα|νασση. 3. ¶ ante και τοις Λευειταις. 4. εν τη γη om | αυταις pro αυτων[1]. 5. εμε|ρισαντο pro εμερισαν.

6. ¶ | προσηλθον | Γαλγα|λοις· pro Γαλγαλ | ειπεν (ν sup man 2) | Χαβελ> pro Χαλεβ | Καινε|ζεος· | ελαλησε|. 7. |ανος pro ο παις | εκ Καδης Βαρνη om | απεκριθησα| pro απεκριθην. 8. δε[1] om | διανοιαν pro καρδιαν | προσ|ετεθην pro προσεθην | τω om. 10. ειπε | ελαλησε | |τουτο το ρημα. 11. εξελ|θειν pro εισελθειν | εισελθε| pro εξελθειν. 12. σε man 1 aut 3 in ras ·/· et 3 litt, ·/· σε in extrem marg man 2 | εν add ante τη ημερα bis | εκει| man 2 in marg | εξολοθρευ|σω.

13. ¶ | την Χεβρῶ| | Χαβελ> pro Χαλεβ | τω Κεναι|ζαιω pro υιω

Κενεζ. 14. η om ante Χεβρων | Χαβελ| pro Χαλεβ | σημερō| ημερας pro ημερας ταυτης | |του θυ. 15. της om ante Χεβρων | Αρβο pro Αργοβ | μητροπο|λεις.

Caput XV

p. 162, 2, 12

1. ¶ om | Ιδου|μαιας pro Ιουδαιας | Σιν | νοτον·| pro λιβα.

2. ¶ | εγενηθη (ηθη in ras man 1) | νοτου| pro λιβος | της[1] om | νο|τον· pro λιβα. 3. |Ακραββειν | Σē|να· pro Εννακ | |απο νοτου pro επι λιβος | Εσρω̄| pro Ασωρων | Αδδαρα· pro Σαραδα | πο|ρευθησεται pro εκπορευεται[2]. 4. πορευεται pro εκπορευεται | |Ασεμωνα pro Σελμωναν | διεκ|βαλλει | και[3] om | |ταυτα pro τουτο | |τα ορια | νοτου·| pro λιβος.

5. ¶. 6. Βαι|θαγλα· pro Βαιθαγλααμ | ·/·πο pro απο (επο man 1, ε eras, ·/· add sup man 2). 7. Γαλγαλ> pro Τααγαδ | Αδομμεī| pro Αδδαμειν | νοτō| pro λιβα | δι|εκβαλλει | της πηγης|. 8. και αναβαινει| (και ανα bis scr) | |Ενομ> pro Ονομ | νωτου| pro νοτου | του om | απο λιβος om | διεκβαλ|λει pro εκβαλλει | Εν|νομ> pro Ονομ | |βορραν· pro βορρα. 9. |του υδατος | Ναφθω| pro Μαφθω | ορους| pro εις το ορος | εξαξει| pro αξει | εις Βαλ>| pro Ιεβαλ. 10. |εις ορος Σηειρ> και| παρελευσεται ενω|του pro και παρελευσεται εις ορος Ασσαρ επι νωτου | Ιαρειμ| | Χασαλων· | |νοτον· pro λιβα. 11. |Σαχχαρωνα· pro Σοκχωθ | ορος| γης Βαλ> pro ορια επι λιβα | διεκ|βαλλει | Ιαβηλ>| pro Λεμνα.

13. ¶ | |εδωκε bis | δια pro απο | |τας πολεις· pro την πολιν | Αρβοκ om. 14. τρις| | Ανακ> pro Ενακ | Σου|σι· | τον Θολμαι·| pro Θοαλμει | Αχιμαν·| pro Αχειμα. 15. |και το pro το δε | |το προτερον ην.

16. ¶ | ā| pro εαν | και εκκοψη om | και| add ante δωσω | Αχσα| pro την Ασχαν.

17. ¶ | |αδελφος Χαβελ> ο νε|ωτερος· pro αδελφου Χαλεβ | Αχ|σαβ pro Ασχαν | αυτου| + αυτω εις.

18. ¶ | εγενηθη pro εγενετο | |εισπορευεσθαι pro εκπορευεσθαι | απο| pro εκ | Χαβελ> pro Χαλεβ. 19. και ειπεν αυτω om | Γωλαθμαιμ| pro την Βοθθανεις | αυτη| + Χαβελ> | Γωλαθ pro Γοναιθλαν bis.

20. ¶. 21. αι| πολεις[1] | πο|λις[2] | πρωτη pro προς τη | φυλης| pro φυλη | επι pro εφ' | Καβ>σεηλ| pro Καιβαισελεηλ | Εδραι· pro Αρα | Ιαγουρ pro Ασωρ. 22–28. |και Κινα και Διμωνα| και Αδαδα και

Κεδες| *και* Θναζιφ> *και* Τελεμ| *και* Βαλωμ> *και πολις*| Ασερων· *αυτη* Ασω|ραμαμ> *και* Σαμαα| *και* Μαλωδα| *και* Ασεργαδδα| *και* Βαιθφαλεθ| *και* Ασαρσουλα| pro *και* Ικαμ....Χολασεωλα. **28.** *αι* om ante *επαυλεις*. **29–32.** |Βααλα *και* Αυειμ| *και* Ασεμ *και* Ελθωδαδ| *και* Χεσειλ *και* Ερμα| *και* Σεικελεγ| *και* Μεδεβηνα| *και* Σανσαννα| *και* Λαβωθ| *και* Σελεειμ| *και* Ρεμμων pro Βαλα.....Ερωμωθ. **32.** |*εικοσι εννεα* pro *κθ'* | *αι* om ante *κωμαι*. **33.** |*πεδεινη*·. **33–36.** Εσθαολ| *και* Σαραα *και* Ασρα| *και* Ναμεν *και* Ζανω| *και* Αδιαθαιμ> *και* Ηνε| *και* Ιεριμουθ>| *και* Οδολλαμ| *και* Νεμρα *και* Σωχω| *και* Αζηκα· *και* Σαρ|γαρειμ> pro Ασταωλ.....Σακαρειμ. **37–41.** Αδασα· *και* Μαγ|δαλδαδ· *και* Δαλαα| *και* Μασφα· *και* Ιε|χθαηλ> *και* Λαχεις| *και* Βαζκαθ> *και* Αγλω| *και* Χαββα *και* Λαμας| *και* Χαθλως· *και* Γα|δηρωθ> *και* Βηθδα|γων· *και* Νωμα| *και* Μακηδημα· pro Αδασαν.....Μακηδαν. **42–44.** |Λαβνα *και* Ιαθερ| *και* Ιεφθα *και* Ασεννα| *και* Νεσσειβ| *και* Κεειλα *και* Αχζειβ| *και* Μαρησα *και* Αιλω| pro Λεμνα..... Αιλων. **44.** *εννεα* pro *δεκα*. **45.** *αυτης*| pro *αυτων*. **46.** |*και* add ante *απο* | |Ιεμναι pro Γεμνα | |Ασδωδ> pro Ασηδωθ. **47.** Ασειεδωθ *και αι κωμαι αυτης* om. **48.** |*ορινη* | Αφειρ> pro Σαμειρ | Σωχω·| pro Σωχα. **49.** Ιεννα· pro Ρεννα | *και*² om | *πολεις*| | *αυτη*| + *εστιν*. **50–51.** |Ανωβ> *και* Εσθεμω| *και* Ανειμ> *και* Γοσομ| *και* Χιλουων| *και* Γηλων pro Ανων.....Χαννα. **52–54.** Ερεβ| *και* Εσαν· *και* Ρουμα| *και* Ιανουμ>| *και* Βαιθθαπφουε| *και* Αφακα· *και* Χαμ|ματα· pro Αιρεμ .....Ευμα. **54.** *πολεις*| | Σιωρ| pro Σωρθ | *κωμαι* pro *επαυλεις*. **55–57.** |Μαων *και* Χερμελ| *και* Ζειφ> *και* Ιστατα| *και* Ιεζραελ>| *και* Εκδαμα· *και* Ζα|νωαεκειμ> *και* Γα|βαα· *και* Θαμνα· pro Μαωρ..... Θαμναθα. **58–59.** |Αουλ> *και* Βαιθσουρ| *και* Γεδωρ *και* Μαρωδ| *και* Βαιθανωθ| *και* Ελθεκεν pro Αλουα.....Θεκουμ. **59 a.** Θεκωε| pro Θεκω | Βηθλεεμ| pro Βαιθλεεμ | Αιταμ| pro Αιταν | Τα|ταμι· pro Ταταμ | Σωρης| pro Εωβης | Καρειμ> pro Καρεμ | Γαλ|λειμ· pro Γαλεμ | Βαιθηρ| pro Θεθηρ | Μονοχω· pro Μανοχω. **60.** |*πολεις* pro *η πολις* | |Αρεββα pro Σωθηβα | δυο| + *και αι κωμαι αυτω*|. **61.** *και*¹ om. **61–62.** Βαιθαραβα·| *και* Μαδων· *και* Σο|χοχα· *και* Νεβσαν·| *και αι πολεις αλω*| *και* Ηνγαδδι pro Θαραβαλμ.....Ακναδης. **63.**

¶ ante *και κατωκησαν*.

Caput XVI

p. 167, 2, 18

1. ¶ | απο| pro απ' | |ανατολων + την ε|ρημον· | ορινη| | Λουζα om.

2. ¶ | |απο pro εις | Βαιθηλ> + Λουζα| | Αρχι|αταρωθ> pro Χαταρωθει. 3. |του Ιεφαλθι· pro Απταλειμ | της pro την².

4. ¶. 5. |τα ορια | Αταρωθ> pro Ασταρωθ | Α|δαρ> pro Ερος | |της pro την. 6. διελευσε|ται pro ελευσεται | Μαχ|θωθ> pro Ικασμων | Θερμα om | |και add ante περιελευσεται| | |επ pro εις¹ | |Θηναθσηλω· pro Θηνασα και Σελλησα | επ pro απ' | Ιαν|νω pro Ιανωκα. 7. και¹ om | Αταρωθ>| και Νααραθα pro Μαχω και Ασταρωθ | διελευσεται| pro ελευσεται. 8. |Θαφφουε pro Ταφου | παρελευ|σεται pro πορευσεται | χει|μαρρουν Κανα· pro Χελκανα | αυτου pro αυτων¹.

¶ ante αυτη η | φυλης + υιων|. 9. αφωρισθει|σαι.

10. ¶ | ση|μερον ημερας·| pro ημερας ταυτης | την πο|λιν pro αυτην¹| εξεκεντησε| pro εξεκεντησαν.

Caput XVII

p. 169, 1, 15

1. ¶ | Γαλαα δ ιτιδι | Βασανιτιδι ·|.

2. ¶ | τοις υιοις² om | |Αχιεζερ> pro Ιεζει | Χελεκ>| pro Κελεζ | Εριηλ| pro Ιεζειηλ | Εμιραε| pro Συμαρειμ | Εφερ| pro Οφερ | οι om.

3. ¶ | Σαλφαα θ> pro Σαλπαα δ bis | θυγα|τεραις· | Αιγλα| pro Εγλα.

4. ¶ | Ιησου + υιου| Ναυη· | κλη|ρος δια προσταγμα|τος κυ.

5. ¶ | αυτων απο om | Μανασση| pro Ανασσα | και² om | γης Γαλαα δ> και| της Βασαν pro Γαλαα δ. 7. απο Ασηρ| Μαχθωθ pro Δηλαναθ | |Συχεμ>· pro υιων Αναθ | επι¹ om | εις Ιασηβ| pro Ιασσειβ. 8. τω Μανασση εσται, και Θαφεθ om | τοις υιοις Εφραιμ om. 9. και καταβησεται τα ορια om | Καναι· pro Καρανα | την φαραγ|γα | Ιαειρ>· η τερεβιν|θος pro Ιαριηλ, τερεμινθος | βορ|ρα pro τον βορραν. 10. τω Μα|νασση· | Ασηρ| pro Ιασηβ. 11. και Βαιθσαν| pro Καιθοαν | αυτης² + |και τους κατοικου|τας Ταναχ> και τας| κωμας αυτης·| | |Ναφεθα pro Μαφετα.

12. ¶ | ηρξατο pro ηρχετο.

13. ¶ | και² om | |ολοθρευων pro εξολεθρευσαι.

14. ¶ | αντειπον | ενα| (ε corr ex ι man 1) | ειμι om | με ευλογη|σεν·.

15. ¶ | *συ* add ante *αναβηθι*| | *εκκαθαρισον*| pro *εκκαθαρον* | *το*² om.

16. ¶ | *ειπον* + *οι υιοι*| Ιωσηφ> | *αρκει*| pro *αρεσκει* | *το* Εφραιμ om | *εν αυτω* om | Βαιθσᾱ| pro Βαιθαισαν | Ιεζραελ>| pro Ισραηλ.

17. ¶ | Ιωσηφ| + λεγων· | *συ* pro *ει*². **18.**

¶ ante *και οταν* | *εξολοθρευ*|*σης* | *αυτω εστιν*| | |*αυτον*·| pro *αυτου*.

Caput XVIII

p. 171, 2, 28

1. ¶ | *εξεκλησιασθη*|. **2.** *ου κατεκληρο*|*νομησαν* pro *ουκ εκληρονομησαν*. **3.** *ειπεν* + *αυ*|*τοις* | *τοις υιοις* Ισραηλ om | *ε*|*δωκεν* + *υμιν* | *θς* + *των πρων*. **4.** *εμου* pro *μου* | *ηλ*|*θον* pro *διηλθοσαν*. **5.** *διειλον αυτους*| pro *διελεν αυτοις* | Ιουδας om | *αυτοις*³ om. **7.** Λευι | *οτι η ιερατια*| pro *ιερατεια γαρ* | *αυτων*| pro *αυτου* | *φυλης*| + *υιων* | |*ελαβον* | *αυτου* pro *αυτων* | *ανατολας* pro *ανατολης*.

8. ¶ | *αν*|*δρασι* | *πορευθητε*| pro *πορευεσθε* | *ωδε*· *και*.

9. ¶ | *ειδο̄*| pro *ιδοσαν* | *πολις*| + *αυτης* | |Ιησουν + *εις* Σηλω|. **11.** *κληρος* + *φυλης*| | Βενειαμειν | *των* om. **12.** *εγενετο*| pro *εγενηθη* | *επι* pro *απο*³ | |*η* Μαβδαριτις | Βαι|*θαυν*· pro Βαιθων. **13.** *αυτης* om | *η* Βαι|*θηλ*> | *απο*| Αταρωθαδδαρ>· pro Μααταρωθορεχ | *ορινην*. **14.** *περιε*|*λευσεται* pro *παρελευσεται* | *με*|*ρος* pro *ορος* | *προς* pro *παρα* | Κα|*ριαθ*> *βαα*λ> | Καριαθιαρειμ>| | *πολεις*. **15.** Καριαθ> *βα*|*αλ*> | |*τα ορια* | Γαιν pro *εις* Γασειν. **16.** *μερους* + |*του ορους* | *ο* pro *τουτο* | *υιου* Αννομ| pro Σονναμ | *επι* Γαιοννομ| pro Γαιεννα | *νωτου* pro *νοτον* | Ιεβους| pro Ιεβουσαι | *και* add ante *κατα*|*βησεται*³. **17.** |Σαμε pro Βαιθσαμυς | Γαλιλωθ| pro Γαλιαωθ | |Εδωμειν· pro Αιθαμειν | |Βαα*ν υιου* pro Βαιων υιων. **18.** Βαιθαρα|*βαα*. **19.** *επι τα ορια* om | Βαιθαγλα·| pro *θαλασσαν* | *απο βορρα*| pro *επι βορραν* | *εστιν* om. **20.**

¶ ante *αυτη η κληρονομια* | *δημους*| + *αυτων*·.|

21. ¶ | *της γης*| pro *των*. **21–24.** Βηθαγλα| *και* Αμεκκασεις| *και* Βαιθαραβα| *και* Σεμριμ| *και* Βαιθηλ| *και* Αυειμ| *και* Αφαρ| *και* Αφρα| *και* Αικαρεν| *και* Χαφηραμμεῖ| pro Βεθεγαιω.....Μονει. **24.** |δωδεκα· pro *δεκα δυο*. **25–27.** Βηρωθ| *και* Μασφα·| *και* Κεφιρα| *και* Αμωσα| *και* Ρεκεμ| *και* Ιερφαηλ| *και* Θαραλα| *και* Οηλαλεφ| pro Βεηρ θα.....Θαρεηλα.

28. Ιλημ + |και Γαaθ| | Αρεμ pro και Γαβαωθιαρειμ | δεκα τρεις| pro τρεις και δεκα.

¶ ante αυτη η.

Caput XIX

p. 175, 1, 23

1. ¶ | ο κλη|ρος ο δευτερος | τω| pro των υιων | κληρου pro κληρων. **2–6.** Σαβεε| και Μωλαδα| και Ασερσουαλ| και Βαθουλ| και Βωλα| και Ασομ| και Ελθουλαδ| και Ερμα| και Σεκελα| και Βαιθαμ| Μαρχαβωθ| και Ασερσουσιμ| και Βαιθλαβα| pro Σαμαα.....Βαθαρωθ. **7.** Αιν| και Ρεμμων| και Εθερ| pro Ερεμμων....Ιεθερ. **8.** |αι περι add ante κυκλω | τουτων| pro αυτων[1] | Βααλεθβηραμ|μωθ> pro Βαρεκ | |Ιαμεθ> pro Βαμεθ. **9.** |του Ιουδα·.

¶ ante και εκληρονομησα| | εμμεσω| man 2 aut 1 in marg. **10.** και| add ante εσται | εως Σαρδιθ>| pro Εσεδεκγωλα | τα ορια. **11.** Μαραλα·| pro Μαραγελδα | Δα|βασθαι pro Βαιθαραβα | Ιε|κναμ>· pro Ιεκμαν. **12.** αναστρε|ψει pro ανεστρεψεν | Σαριξ> pro Σεδδουκ | απο pro απ' | Σαμε· pro Βαιθσαμυς | Χασαλωθ|θαβωρ> pro Χασελωθαιθ | Δαβραθ| pro Δαβειρωθ | Ιαφγαι·| pro Φαγγαι. **13.** επι pro επ' | Γεθθα pro Γεβερε | Κασσιμ> pro Κατασεμ | Ρεμ|μωναμμαθαρινα|νουα· pro Ρεμμωνα Αμαθαρ Αοζα. **14.** επι τα| ορια βορρα pro ορια επι βορραν | Εν|-ναθων pro Αμωθ. **14–15.** Γαι Ιεφθαηλ>| και Κατταθ>| και Νααλωλ| και Σεμρων| και Ιαδηλα| και Βαιθλεεμ| pro Γαιφαηλ.....Βαιθμαν.

16. ¶ | |αι πολεις αυται pro πολεις.

17. ¶. **18–21.** Ιζραελ| και Αχασελωθ| και Σουναμ>| και Αφεραιμ>| και Σειαν| και Ρεναθ| και Αρανεθ| και Ραββωθ| και Κεσειων| και Αεμε| και Ραμαθ| και Ηνγανιμ| και Ηναδδα| και Βεθφασης| pro Ιαζηλ .....Βηρσαφης. **22.** επι add ante τα| ορια | Θαβωθ>| pro Γαιθβωρ | Σασιμα pro Σαλειμ | |Βαιθσαμε· pro Βαιθσαμυς | αυτου om | |οριων + αυτων. **23.** ε|παυλεις pro κωμαι.

24. ¶ | |Ασηρ> + κατα δημους| αυτων·. **25–26.** |Χελκαθ και Οολει| Οολει και Βατνε| και Αχσαφ και Αμαδ| και Μασαλ> pro εξ Ελεκεθ .....Μαασα. **26.** Σειωο| pro Σειων.

27. ¶ | απο| pro απ' | και[2] om | |Βηθδαγων· pro Βαιθεγενεθ· | εν pro εκ | και[5] om | Ιεφθαηλ| pro Φθαιηλ.

¶ ante και εισελευσεται| | τα ορια. **27–28.** Σαφθαβη|θαεμεκ> και πορευ|εται το μεθοριον| Ανιηλ> και διελευ|σεται εις Χαβωλ>| απο αριστερων| και Αχρων| και Ροων και Αμω| και Καινα pro Σαφθαι-

βαιθμε..... Κανθαν. 29. πολεως| οχυρωματος pro πηγης Μασφασσατ και | |Ωσα· pro Ιασειφ. 29–30. του σχοινι|σματος Αλζειφ> και| Αμμα· και Αφεκ| και Ραωβ> πολεις| εικοσι δυο·| pro Λεβ..... Ραου.

31. ¶ | πολεις + αυ|των.

32. ¶. 33. |Μεελεφ> και Μαη|νων και Βεσενα|νειμ> και Αρμαι·| και Ναβεκ και Ιαβνηλ| εως Λακου· pro Μοολαμ..... Δωδαμ | αυτων pro αυτου | ο om. 34. επιστρε|ψει pro επιστρεφει | Αζανωθ| pro Εναθ | εις| Ιακωκ> pro Ιακανα | τω| Ασηρ. 35. αι om. 35–37. Αμαθ| και Ρεκκαθ| και Χενερεθ| και Αδαμι| και Ραμα| και Ασωρ| και Κεδες| και Εδραι| pro Ωμαθα..... Ασσαρει. 38. |και Αριων| και Μαγδαλιηλ| Λωραμ| και Βαιθαναθ| και Βασμους πολεις| δεκα εννεα·| pro και Κερωε..... Θεσσαμυς.

40. ¶. 41–45. Σαραα| και Εσθαολ> και πο|λεις Σαμες·| και Σαλαβειη| και Ααλων| και Ιεθλα| και Αιλων| και Θαμνα| και Ακκαρων| και Ελθεκω| και Γαβαθων| και Βααλωθ| και Ιουθ| και Βανηβαρακ| pro Σαραθ..... Βαναιβακατ. 48. αυτων² om.

48 a. ¶ | καταβαινειν| pro καταβηναι | εθλιβον pro εθλιψαν.

47. ¶ | Δαν pro Ιουδα | |Λεσεμ> pro Λαχεις | Λεσενδα| pro Λασεννδακ. 47 a. Αιλωμ| pro Ελωμ | Σαλαμειμ| | χιρ| | |επ add ante αυτοις. 49.

¶ ante και εδωκαν | Ιησου| pro Ιησοι. 50. κυ· pro του θεου | Θα|μναθσαρα pro Θαμαρχαρης.

51. ¶ | αυται + δε | κατεκληρονο|μησαν· pro κατεκληρονομησεν | του Ισλ | |εναντι κυ pro εναντιον του κυριου.

Caput XX

p. 180, 1, 17

1. ¶ | |Ιησου pro Ιησοι. 3. απο pro υπο. 7. διεστει|λαν pro διεστειλεν | Κεδες pro Καδης | |οριω pro ορει¹ | Αρβο pro Αρβοκ. 8. Ιορδανου + Ιε|ρειχω απο ανατο|λων | εδωκαν pro εδωκεν | την| Βοσορ> | Λαμωθ> pro Αρημωθ | Γω|λαν pro Γαυλων | Βασανι|τιδι.

9. ¶ | αι² om (·/· add sup man 2) | τω| παιοντι | εκ χει|ρος pro εν χειρι.

Caput XXI

p. 181, 1, 11

1. ¶ | προσηλθον| | Λευι| | προς add ante Ιη|σουν | φυλων| + των υιων. 2.

¶ ante ενετειλατο | |περισπορια + αυτω̄|. 3. |κατακληρονομεῖ| + αυτους.

4. ¶ | ιερευσι | της φυλης| Βενιαμειν | κλη|ρωται | δε|κα τρεις pro ιγ'.

5. ¶ | |κληρωται. 6. |Γηρσων pro Γεδσων | τη Βα|σαν, + κληρωται.

7. ¶ | εν om | της φυλης ter | κληρωτι.

8. ¶ | |περισπορεια | |κληρωτι|.

9. ¶ | Ιουδα· in ras man 2 | ταυτας om. 10. |Λευι· | τουτοις| pro τουτο.

11. ¶ | εδωκαν pro εδωκεν | Καριαθ> αρβοκ| | μητροπολις pro μητροπολιν | τα add ante κυκλω|. 12. τω Χα|λεβ> υιω pro τοις υιοις Χαλεβ υιου. 13. Ααρων| + του ιερεως | εδωκεν om | προς in ras 3 litt man 2 pro συν (συν man 1) | και την Λεμνα και τα αφωρισμενα τα προς αυτη om. 14. και την Αιλωμ και τα αφωρισμενα αυτη, και την Τεμα και τα αφωρισμενα αυτη om. 15. και την Γελλα και τα αφωρισμενα αυτη om. 15–19. τα προς αυτη· pro αυτη octies. 16. Αιν pro Ασα | την| Ιεττα· pro Ταυν | Βαιθσα|μες· pro Βαιθσαμυς. 17. Βενιαμῖ| | Γα|βεκ pro Γαθεθ. 18. τη̄| Αλμων pro Γαμαλα. 19. πολεις| add ante δεκα | τρεις + και τα| περισπορια αυτω̄|. 20. |υιων pro υιοις | Λευ|ιταις | καταλε|λειμμενοις | οριων pro ιερεων. 21. φονευοντος| pro φονευσαντος | τα| προς αυτη· pro αυτη[1] | τη̄| Γαζερ και τα αφω|ρισμενα τα προς| αυτη· pro Γαζαρα και τα προς αυτην και τα αφωρισμενα αυτη. 22–25. τα προς αυτη· pro αυτη septies. 22. την Καβ|σαιμ και τα αφωρι|σμενα τα προς αυ|τη· και την ανω| add ante Βαιθωρων.

23. ¶ | Ελθεκω| pro Ελκωθαιμ | Γεθων| pro Γεθεδαν. 24. |Ιαλων pro Αιλων | την Γε|θρεμμων. 25. Θανα|αχ> pro Ταναχ | Βαιθσα· pro Ιεβαθα.

26. ¶ | |αι πασαι | αυτη om | υ|πολελειμμενοις·|.

27. ¶ | Γηρ|σων pro Γεδσων | Λευιταις| | φο|νευσασιν | Γω|λαν pro Γαυλων | Βασανιτι|δι· | Βεεσθαρα| pro Βοσοραν. 27–32. τα προς αυτη· pro αυτη terdecies.

28. ¶ | απο pro εκ | Κισιω̄| pro Κεισων | την Δαβραθ> pro Δεββα. 29. |Ιεριμωθ> pro Ρεμμαθ.

30. ¶ | Μασαλ| pro Βασελλαν | την Αβδων·| pro Δαββων. 31. Χελκαθ pro Χελκατ | τη̄| Ροωβ> pro Ρααβ.

32. ¶ | Κεδες pro Καδες | Μαθδωρ| pro Νεμμαθ | |την Νοεμμων pro Θεμμων. 33. Γηρσων| pro Γεδσων.

34. ¶ | |Μεραρι | Λευιταις| | φυλης + υιων | Ιεκναμ| pro Μααν | Καροα| pro την Καδης. 35. Δεμνα pro και Σελλα | |και την Ναα-λωλ>| και τα περισπορια| αυτης add ante πολεις | τεσ|σαρες· pro τρεις. 36. Ιερειχω | της om | Μι|σωρ pro την Μεισω. 37. Κεδεων| pro Δεκμων | Μα|σφα pro Μαφα.

38. ¶ | και² om | |και την Μαναιμ>| pro την Καμειν. 39. Εσε|-βων pro Εσβων | |πασαι αι pro αι πασαι.

40. ¶ αι πολεις¹ | Μεραρι | Λευι| | αι om ante πολεις² | δωδεκα·| pro δεκα δυο. 41. |πασαι αι πολεις pro πασα πολις | |Λευιτων | εμ μεσω|. 42. πολεις pro πολις.

42 a. ¶ | |την in ras man 2 | αυτης· pro αυτων. 42 b. Ιησου| pro Ιησοι | Θαμνασαχαρ| pro Θαμνασαραχ, + και. 42 d. Θαμνασαρ >.| pro Θαμνασαχαραθ.

43. ¶. 44. κς αυτοις| pro αυτους κυριος | τοις πα|τρασιν (τοις πα in ras man 1, κςτο · ·? primo scr) | αντεστη | ουδεις| pro ουθεις | |κς² + αυτοις. 45. |διεπεσεν + ρημα| | παρεγενο|το| pro παρεγενετο.

Caput XXII

p. 187, 1, 1

1. ¶ | Ρου|βηνιτας pro υιους Ρουβην. 2. ενετειλαμη| pro ενετει-λατο². 3. εγκατα|λελοιπατε | |και add ante πλειους | εφυλαξατε pro εφυλαξασθε. 4. υμων pro ημων².

¶ ante νυν ουν | Μω|υσης + δουλος κυ·|. 5. φυ|λαξασθαι | σφοδρα| ποιειν | υμι| pro ημιν | ποιειν² om | |εν add ante πασαις | φυλασσεσ-θαι| pro φυλαξασθαι | |τας| ante εντολας in marg man 2 | καρδι|ας pro διανοιας.

6. ¶ | ευλογησεν.

7. ¶ | τοις ημισεσι pro τω ημισει¹ | Βασαν· pro Βασανειτιδι | τοις| ημισεσιν pro τω ημισει² | αυτω| pro αυτου.

¶ ante και ηνικα. 8. |λεγων pro και¹ | απηλ|θον | και σιδηρον om | |πολυν + σφοδρα | και⁷ om | εχθρω| + αυτων.

9. ¶ | υιων¹ om | εκ pro εν¹ | |εκ γης pro εν γη | τη| γην του Γαλααδ>| pro την Γαλααδ.

10. ¶ | Γαλι|λωθ pro Γαλγαλα | οι υιοι Ρου|βην· και οι υιοι Γαδ| | επι om. 11. |οι υιοι Ρουβην και| οι υιοι Γαδ> | εφ ο|ριων pro επι των οριων | Γαλιλωθ| pro Γαλααδ.

12. ¶. 13. ¶ | το ημισυ| pro τους υιους ημισυ | Φινεες. 14. ·/· add sup post αρ|χοντων | των φυ|λων.

15. ¶ | |προς τους υιους| Ρουβην και προς| τους υιους Γαδ>| | το ημισυ| pro τους ημισεις| | γην pro την.

16. ¶ | πλημμελεια| | υμιν om | κυ| pro του κυριου. **17.** υμιν pro ημιν | ου κεκα|θαρισμεθα pro ουκ εκαθαρισθημεν. **18.** απο|στραφησεσθε| pro απεστραφητε.

¶ ante και εσται | |οργη· pro η οργη. **19.** μη| pro ει | υμιν η γη| pro η γη υμων | |κατακληρονομη|σατε pro κατακληρονομησετε | απο κυ αποστα|ται pro αποσταται απο θεου | |απο ημων add ante μη απο|στητε· | απο κυριου om. **20.** πλημ|μελεια | την συνα|γωγην | μονος+ην· μη| μονος | ουτος pro αυτος | εν τη αυτου| pro τη εαυτου.

21. ¶. **22.** ο θς κς εστιν·| pro θεος εστιν κυριος | ο θς κς pro θεος[4] | οιδεν· in ras? man 1 | αποστασει| pro αποστασια | πεπλημμεληκα|μεν pro επλημμελησαμεν | του om ante κυ·| | τη ημερα add ante ταυτη|. **23.** εαυτοις pro αυτοις | |η add ante ωστε[3] | κς| + αυτος. **24.** αυριον ει|πωσιν | |ημων + λεγοντες|. **25.** |υμω| pro ημων[1] | ημων pro υμων[1]. **26.** ειπομεν|. **27.** μαρτυριον του|το | υμω| και ημων | τεκνω| pro γενεων | λα|τρειαν | κυ pro κυριω | σωτη|ριων + ημων·. **28.** η| add ante και[3] | |ουκ add ante ερουσιν | ανα μεσον[2] om | τεκνω| υμων· pro υιων ημων. **29.** απο|στηναι pro αποστραφηναι | |τη σημερον ημερα| pro ταις σημερον ημεραις | αποστηναι pro αποστησαι | των σω|τηριων· pro του σωτηριου | κυ[3]| + του θυ ημων.

30. ¶ | ακουσαντες pro ακουσας | Φι|νεες | Ισραηλ om | οι ημι|σεις pro το ημισυ. **31.** |Φινεες | ημισεις pro ημισει.

¶ ante Σημερον | πλημμε|λειαν + μεγαλην| | ερυσασθαι|.

32. ¶ | |Φινεες | αρχοντες| + πατριων | γης Γαλαα>δ pro της Γαλαα>δ. **33.** ευλο|γησαν τον θν υιω| Ισλ· και ελαλησα| προς τους υιους Ισλ tr | ειπον·. **34.** τω Ρουβη| pro των Ρουβην | τω Γαδ> pro των Γαδ | τω| ημισει pro του ημισους | θς + θς.

Caput XXIII

p. 193, 1, 4

1. ¶ | αυ|του pro αυτων.

2. ¶ | και τους| δικαστας αυτων·| και τους γραμμα|τεις αυτων·.

¶ ante εγω. **3.** παντα| add ante οσα | πασι| | εθνεσι | υμων pro ημων[2,3] | |αυτος pro ο ante εκπολεμη|σας | υμιν· pro ημιν·. **4.** |επεριψα pro οπερ ειπα | τα| pro και[1].

5. ¶ | εξολοθρευ|σει | υμων pro ημων[2] | κατακληρονο|μησητε | ελα|-

λησε | |ημιν· pro υμιν. 6. εκκλινη|τε + απ αυτου | δε|ξια pro δεξιαν | εις add ante ευωνυ|μα·. 7. καταλελειμμε|να | ταυτα + μεθ ημῶ| | ουτε μη λα|τρευσηται αυτοις (αυτοις in ras man 1) |ουτε μη προσκυ|νησητε αυτοις·| pro ου μη προσκυνησετε αυτοις ουδε μη λατρευσετε αυτοις. 8. |αλλ η pro αλλα. 9. εξωλεθρευ|σεν pro εξολεθρευσει | κς αυτους | και³ + υμιν| | ουδεις pro ουθεις | υμῶ| pro ημων. 10. |ουι pro οτι (υ partim eras et ·/· super scr man 2) | υμων| pro ημων, + ουτος | εξε-πολεμι| | καθαπερ ειπεν ημιν om. 11. φυλαξε|σθε pro φυλαξασθε. 12. προσ|τεθητε pro προσθησθε | τοις² om | η|μων· pro υμων | συγ-κα|ταμιγητε. 13. |γνωσει add ante γινωσκε|τε | εξολε|θρευσαι + ετι | ης pro ην. 14. αποτρεχω| + σημερον | γνωσεσθαι | τη| καρδια (τη καρ in ras man 1, fortasse διᾱ|οια prim scr) | ου διεπεσεν pro ουκ επεσεν | λο|γος εις | υμων| pro ημων | προς + υμας | |ηκει υμιν· εν, ου| διαπεφωνηκεν| pro τα ανηκοντα ημιν ου διεφωνησεν.

15. ¶ | εφ> υμας pro προς ημας | κς¹| + ο θς υμων | εφ> υμας| pro προς ημας | ο θεος om | |υμιν κς, + ο θς υμῶ|. 16. παραβαινει| pro παραβηναι | υμων| pro ημων | υμῖ| pro ημιν | αυτοις + |και οργισθη-σεται| θυμω κς εν υμιν·| και απολεισθε το| ταχος απο της γης| της αγαθης· ης εδω|κεν υμιν·|.

Caput XXIV

p. 195, 2, 14

1. ¶ | τας φυλας της γης in ras et in marg man 3 pro φυλας Ισραηλ (φυλας Ισλ? primum scr man 1, deinde ·/· sup φ man 2) | συ|εκα-λεσεν + παντας| | |Ισλ> και τους αρχον|τας add ante αυτων¹· | εστη-|σαν pro εστησεν | αυτους om | εναντιον pro απεναντι. 2. |λαον + λεγων|.

¶ ante ταδε λεγει | παρωκησᾱ| pro κατωκησαν. 3. Χανααν pro τη ante γη·| scr man 1, tr post γη man 2 | το| σπερμα αυτου. 4. και add ante εδω|κα | κληρονο|μιαν pro κληρονομησαι. 5. επαταξε| pro επαταξαν, + κς | |εν + σημειοις | |εποιησεν pro εποιησαν | εν add ante αυτοις|. 6. υμας και| εξηγαγεν· add ante τους πα|τερας | υμων pro ημων bis | εισηλ|θετε pro εισηλθατε.

7. ¶ | επ add ante αυτους² | ιδον pro ειδοσαν | ημων| pro υμων | κς| + ο θς. 8. |παρεταξαντο υμῖ| και add ante παρεδωκεν| pro παρα-δεδωκεν | υμων pro ημων | |κατεκληρονομη|σατε (ε ult corr ex ι man 2) | υμῶ| in ras? man 1.

9. ¶ | εκαλεσε | |Βαλααμ> + υιον Βεωρ| | υμιν| pro ημιν. 10. υμας

pro ημας bis | |των χειρων | και παρεδωκεν αυτους om. **11.** υμας pro ημας | ο Φερεζαιος| και ο Χαναναιος| και ο Χετταιος| και ο Γεργεσαιος| και ο Ευαιος| και ο Ιεβουσαιος|. **12.** εξεβαλεν pro εξαπεστειλεν² | υμων pro ημων². **13.** αυτην· pro αυτης | οικο|δομησατε pro ωκοδομηκατε | επ pro εν | εφυτευσατε corr ex εφυτευσαο man 1.

14. ¶ | τον $\overline{\kappa\nu}$ | και⁴| in ras man 2 | περιελεισθε | υμ$\overline{\omega}$| pro ημων | λατρευ|εται. **15.** ελε|σθε pro εκλεξασθε | αυτοις| pro εαυτοις | ο οικος| pro η οικια.

16. ¶ | κατα|λειπειν. **17.** $\overline{\kappa\varsigma}$+γαρ | ο $\overline{\theta\varsigma}$| (ο sup man 2) | εκ γης| pro εξ | πασι.

18. ¶ | αλλα |και in ras man 1 aut 2 | ο add ante $\overline{\theta\varsigma}$.

19. ¶ | αυτος| pro ουτος | τα αμαρ|τηματα υμων. **20.** αν pro εαν | εγκατα|λειπητε | τον $\overline{\kappa\nu}$| | αλλοτριοις| pro ετεροις | υμιν·| pro υμας³.

21. ¶ | |τω $\overline{\kappa\omega}$. **22.** |τον $\overline{\kappa\nu}$ pro κυριω.

24. ¶ | λα|τρευσομεν+τω $\overline{\theta\omega}$| ημων·.

25. ¶ | αυτη pro αυτω. **26.** |εγραψε.

¶ ante και ελαβε.

27. ¶ | εν¹ om | ουτος pro αυτος | αυτω om | οσα pro οτι² | υμας| pro ημας | ου|τος εσται | αν| pro εαν | υμων·| pro μου.

28. ¶ | εξαπεστειλεν| pro απεστειλεν | και επορευθησαν om | |εκαστον pro εκαστος. **31.** |ειδοσαν.

29. ¶ | εκατον και| δεκα. **30.** Θαμνασαχαρ| pro Θαμναθασαχαρα | τω² om | του³ om. **30 a.** και add ante εκει¹ | μνημειον pro το μνημα | ε|ν ω pro εις ο | αυτοις om. **32.** κατωρυξαν+αυ|τα | |εκατον·+και εδω|κεν αυτην Ιωσηφ| εν μεριδι·|.

33. ¶ | |ο υιος | ιε|ρευς pro αρχιερευς | Γαβαα| pro Γαβααρ | Φινεες (ε¹ man 2 sup) |

33 a. ¶ | λαβοτες | κιβωτον|+της διαθηκης | $\overline{\kappa\upsilon}$| pro του θεου | περιεφερον | Φινε|ες | Γαβαα| γη αυτου| pro Γαβααρ τη εαυτων.

33 b. ¶ | αυ|του pro αυτων.

¶ ante και εσεβοντο | την Αστα|ρωθ> | παρ[εδ]ωκεν | κα|τεκυριευσεν pro εκυριευσεν.

Subscriptio, fortasse in lac, deest.

PART II

THE WASHINGTON MANUSCRIPT OF THE PSALMS

Plate IV

PSALMS MANUSCRIPT

APPEARANCE WHEN FOUND

I. THE MANUSCRIPT

THE Washington Manuscript of the Psalms (Greek MS II in the Freer Collection, Detroit, Michigan) will eventually be transferred to the Smithsonian Institution in Washington, D. C., where it will be placed with his other collections in the gallery to be erected by Mr. Charles L. Freer.

I have chosen the letter Λ to designate it, with the variation Λ^a for the later quires added at the end of the MS. This symbol has been accepted by Professor McLean and will be used in the Cambridge edition of the Old Testament in Greek. I distinguish the two parts of the MS by these signs in the following pages. Manuscript Λ is one of the four Biblical MSS purchased by Mr. Freer in 1906 of the Arab dealer Ali in Gizeh near Cairo. The story of the purchase and attempts to reconstruct some portion of the earlier history of the find have been given on page 1 f. of this volume and in volume IX, p. 1 ff., of the University of Michigan Studies, Humanistic Series. I have nothing to add to the facts as there related except that I have visited the supposed place of discovery and find it not inconsistent with the story told.

The MS was in a badly decayed condition at the time of discovery. Worms of some sort had worked on it and many had died there. Either from this or from some unknown cause the parchment began to decay on the back or binding edge of the leaves. This deterioration had progressed so far that over half of each leaf was affected, and at the beginning of the codex the decay covered some entire leaves. The damage was regularly more serious at the corners than in the middle of the binding edge of the volume. In decay the parchment became a hard, glue-like substance, which kept approximately the original shape of the MS, but with the exception of a few leaves at the back all had joined into a solid mass. The original appearance of the MS as seen from this better preserved side is shown in Plate IV.

Inquiry directed to various scholars and libraries brought no information as to the best way of separating the leaves, so I was

forced to experiment. The first attempts were, however, made on a still worse decayed fragment containing portions of the Epistles of Paul. The recovery of any considerable portion of this fragment seemed so hopeless that no great damage could result, if the first experiments did not succeed. However, the method first attempted, the application of moisture, proved, with slight modifications, entirely successful.

It was found best to apply the moisture through the medium of a thick but soft woolen cloth. This was dipped in water, pressed reasonably dry, and then spread closely over the decayed portion of the top leaf. Care had to be taken to prevent the moisture reaching those parts of the parchment which still preserved something of the original strength and color. The cloth had to touch every portion of the decayed surface and yet not be pressed sufficiently to make an excess of moisture stand on any part of the parchment. After lying there until the moisture had penetrated to the thickness of a single leaf, that is, about a minute, the cloth was removed and the surface dried rapidly, usually by fanning.

Then with the aid of a long, thin-bladed dinner knife the separation of the top leaf from the mass was begun. The start was made on the edge having firm parchment, and the better portion usually separated with ease. The presence of moisture had a tendency to make the leaves separate in the decayed part, while the drying of the surface restored sufficient strength to the top leaf so that with care it could be removed without tearing.

The work was necessarily very slow, as it was not possible to push the knife blade between the leaves, owing to the soft and yielding nature of the decayed parchment when moist. Neither could the stronger part of the leaf be bent back as it was separated from the mass, for it was so stiff and hard that it would have torn loose at once from the tender decayed portion. It was, however, found that the separation progressed safely, if slowly, when the knife blade, placed under the top leaf and close against the point of union with the mass, was slightly lifted. By working back and forth across the page on this line of union the top leaf was peeled well back into or even through the decayed part.

It was not usually possible to peel entirely around the larger holes eaten by the worms; this was due partly to the refuse left

from the worms and to the more damaged state of the parchment, and partly to the nearness of such holes to the binding edge of the leaf. If the moisture all dried out before the leaf was entirely separated, it was necessary again to moisten the leaf and dry as before. The parchment of the top leaf would begin to tear, rather than to separate, as soon as it became too dry.

In order to insure as far as possible against damage during this process or after, a careful and repeated collation of the upper side of each leaf was made before starting to separate it. Then the under side was likewise collated as soon as removed, for fear that the thin decayed edge of the parchment might shrivel or crumble when dry. This proved to be a wise precaution, for more of the decayed edge has usually been lost both during and since separation. My collation therefore generally shows one or two more letters to the line than can now be read. All of these precautions made the work extremely slow, so that it was seldom possible to remove more than two leaves in a day.

But little has been discovered which bears on the history of the MS. Some time not earlier than the tenth century the MS, having lost some leaves at the end, was completed by adding two quires or part quires from another old and probably fragmentary MS. The dirty condition of the outside of the last leaf of the original MS shows that it had lost its last leaves some time before the repair. This older part of the MS ends with Psalm 142, 8a, while the added part begins with 142, 5c. There is therefore a repetition of eight lines. The description of the added fragment, when given later, will furnish further evidence that it could not have been written to complete this MS, but is a survival of another MS, less old, to be sure, than this one, but already of respectable antiquity when its last quires were used for repairing the more valuable MS.

II. PALAEOGRAPHY

1. Parchment, Leaves, Quires, Ink, Ruling, Writing

We take up first the major portion of the MS, which we have styled A. The parchment of this is a mixture of goatskin and sheepskin. The goatskin is both whiter and thinner, while the sheepskin is not only comparatively thick but decidedly yellow on the hair side. All the leaves are so dirty and discolored or decayed that the branching veins distinctive of goatskin cannot often be seen, yet with the aid of other criteria the assumption can be made that goatskin predominates. It is quite transparent where not too dirty or discolored. The sheepskin parchment seems on the whole less well prepared, and thus resembles the parchment of the first quire of John in MS W of the Gospels.

In thickness the parchment varies from .13 mm. to .34 mm. The majority of the leaves are over .20 mm. thick. The thinnest leaves are of goatskin and the thickest of sheepskin, but this test cannot be used for leaves of medium thickness (.20 to .30 mm.).

The size of the leaves varies a good deal, but only a part of this variation can have been original. At present the longest leaves measure 13½ inches (34.2 cm.) and none of the leaves fall below 13 inches (33 cm.) on the undecayed edge. As all have wrinkled and shrunk somewhat with age and decay, the original length must have been about 14 inches (35.5 cm.). The original width is still harder to determine. In the present state the widest leaves measure 9¾ inches (24.7 cm.), but as the binding edge has suffered almost complete decay, accompanied by wrinkling and shrinking, which extends over about half of the leaf, it seems that the original width must have been at least 11 inches (28 cm.).

There are 107 leaves or fragments of leaves; of these the first is a tiny fragment, which preceded the first Psalm and may have belonged to an introductory statement, but more likely came from the binding, though the writing seems similar.

No quire numbers were discovered, but threads were found between leaves 39 and 40, 52 and 53, 60 and 61, 69 and 70, 78

Plate V

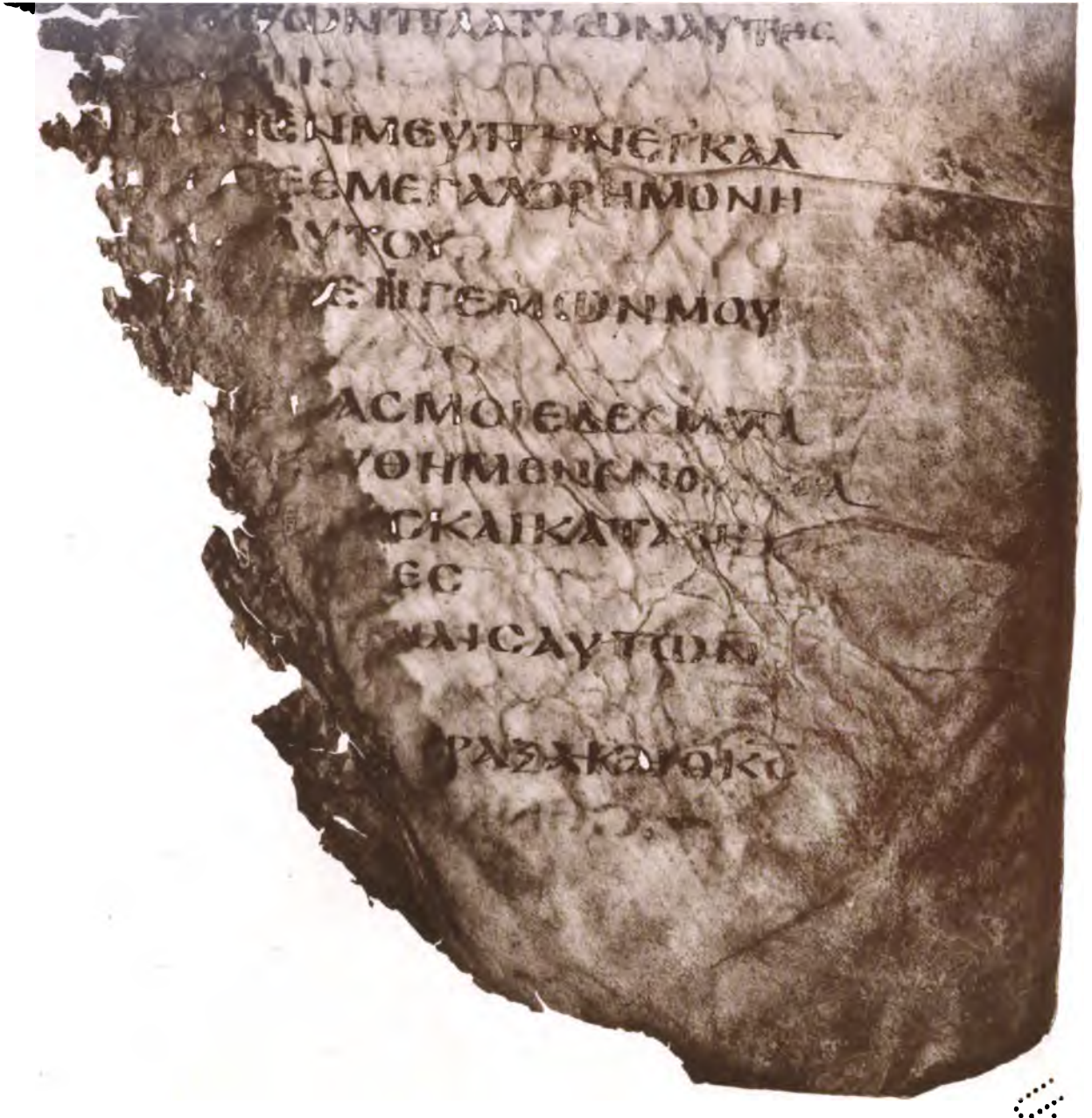

PSALM LIV. 5-17

and 79, 87 and 88, 95 and 96, 102 and 103,[1] thus determining the middle points of eight quires. No attempt could be made to divide into quires the first thirty-six leaves, though they must have constituted four or five quires. The numbers of leaves in the remaining quires varied as follows: 6, 6, 8, 8, 10, 8, 10, 6, 8. The eight-leaf quire early became the rule for both Greek and Latin MSS, but six-, ten-, or even twelve-leaf quires occur in the earliest period. Yet I know of no MS that combines as irregularly as above. Six- and even four-leaf quires are found at the ends of MSS or at the ends of books within MSS, and a smaller quire occasionally occurs at the beginning of old MSS, but only rarely do we find variations in the body of the MS. The old MS of the Gospels in the Freer Collection has three six-leaf quires thus placed, and this occurrence has been considered a mark of age. Two other very ancient MSS, Codex Vaticanus of the Bible and the Bembine Terence, are made up of ten-leaf quires. This variation in size of quires in Λ may therefore be considered a sure mark of age.

The sheets for the quires were put together in the customary fashion, hair side facing hair side, and flesh side facing flesh side.

The ink is of a dark brown color, and has faded but little in the undecayed portions. On the other hand, where the parchment has decayed so much as to be almost black, the ink has become white. The edge of the decayed parts, where the parchment has become brown and the ink has not changed, is often very hard to read. The titles and numbers of the Psalms are in red, as also the word διαψαλμα and its abbreviations. In the decayed portions the red ink has become very faint and is at times quite illegible.

The writing is in one column with 30 lines to the page. A few extra words are sometimes written on a thirty-first line without ruling.

The ruling was done on the flesh side of the parchment, and two lines about 4 mm. apart were ruled for each line of writing. The writing stands on the base line, and the upper line determines the height of the average letter. The space between the lines of writing, or better between the pairs of ruled lines, varies

[1] In two cases the exact location of the thread was not certain, but as the position was fixed within narrow limits, the necessity of having an even number of leaves to the quire gave the decision.

between $4\frac{1}{4}$ and 5 mm., while the average space is $4\frac{1}{3}$ mm. The ruled lines usually extend beyond the perpendiculars an irregular amount, which may run as high as one inch but is generally somewhat less. Perpendicular rulings limit the length of the written line, while a parallel set of lines from 15 to 20 mm. inside mark the amount of inset of the part lines used in preserving the verse arrangement. Prickings made with a sharp blade or point in the outer perpendiculars determine the position of the lines on which the writing stands. There were none to locate the upper horizontal lines. These prickings were regularly made with a blade of some width; the marks which are of appreciable length come at right angles to the lines, which they are intended to locate, thus leaving a certain chance for variation in placing the lines. The result was the variation in the distance between the written lines above noted.

The distance between the outer perpendiculars determining the length of the lines is $7\frac{1}{4}$ inches (18.5 cm.), but the writing sometimes overruns, more often falls short of the limiting line; the writing is not however allowed to overrun more than two or three letters and these are made smaller. Many part lines resulted from the verses or cola being longer than one MS line but less than two. There are from 25 to 30 letters in a full uncrowded line. If only a single word[1] or part of a word were left from the verse, it was written just above the end of the line or, in case it was the last line on a page, just below. Some extreme cases of crowding resulted from the unwillingness to waste the space of a whole line for a single word. Some crowding also resulted from the desire to divide the words into syllables correctly. The rule for division was regular: as many consonants as can be pronounced together went with the following vowel, except that σ is never joined to a following consonant (ten cases). Naturally nasals and liquids are also never so joined. The general rule is violated twelve times in the case of prepositional compounds, which follow the rule but twice. Ουκ is considered part of the following word and division made accordingly; cf. ου/κεστιν (two cases) and ου/κηδυνασθην (39, 13). To the rules thus established I noted five exceptions: εκ/θρων (67, 22); αιχ/μαλωσιαν (95, 1); επ/λατυνας (118, 32); εκεκραξ/α (119, 1); ευφρ/ανθησεται (64, 11).

[1] A noun and its preposition or a noun and pronoun passed as a single word.

The writing is a large square uncial. A broad-pointed pen and plenty of ink were used; ρ and υ extend below the line and φ and ψ both above and below. There is a tendency to make all letters slightly larger than the space between the lines. The circle of the φ is often enlarged, but less frequently in height than in width. The letters γ δ ε κ ξ π τ υ χ and ψ sometimes have ornamental dots at the ends of some of the strokes. This is most noticeable in the case of τ, δ, and π. All these forms are illustrated in Plates V to VIII.

The titles regularly have slightly smaller letters and the round ones are a little narrower at times, though generally upright.[1] I noted infrequently single letters slightly sloped elsewhere in the MS, but not often enough to constitute a tendency. Both the narrower letters and the slight tendency to slope are more noticeable at the ends of lines, where the letters are small and crowded.[2] One feels that here the natural handwriting of the scribe appears and that the MS as a whole is written in imitation of some older or more formal hand. The few traces of the undisguised hand may be compared with the writing of MS W. of the Gospels and other specimens of a slightly sloping hand particularly on papyrus, which are in general dated from the fourth to the sixth century. This characteristic therefore in Λ, together with the decidedly old, broad shapes of most of the letters, precludes a late date. The MS certainly belongs to the fifth century, but there may well be difference of opinion as to the part of the century to which it is to be assigned. I am inclined to refer it to the first half.

The usual church abbreviations occur: κς, θς (in the singular only), ανος, δαδ, πηρ, μηρ (μητρας 57, 4), with like forms for the oblique cases. σηρ occurs only in the nominative singular; χυ, χω, χν, a few times; πνα, πνς, πνι, regularly, yet perhaps πν[ευματα] in 103, 4; ιηλ is generally used, but ισρηλ in 67, 36, and three times not abbreviated; ιλημ is found always except four times not abbreviated in Psalms 134 and 136; for ουρανος the regular abbreviation is ορος, ορου, etc., yet ουρου (67, 34), ουρω (134, 6), ουρον (133, 3; 138, 8); ουρους (135, 5). υς occurs in 115, 7 and υν in 85, 16; elsewhere υιος is not abbreviated. διαψαλμα is sometimes shortened to διαψαλ and even to διαψ; ψαλ[1] occurs once for ψαλμος.

[1] Compare Plate VI. [2] Compare Plate VII, l. 11.

Because of the crowding at the ends of lines many ligatures are used. Most common are ⲟ̅ = ου; ⲙ̅ⲓ = μου; ⲁⲩ̅ϯ = αυτου (ⲁⲩ̅ also in other combinations); ⲕ̅ϩ = και (also in combinations as δικ(αι)ος); ⲟ̅ = ον; ⲙ̅ϩ = μαι; ⲧ̅ⲟ = του; ⲙⲛⲏⲥ = μνης; ⲛⲏ̅ = νην; ⲑ̅ϩ = θαι; ⲧ̅ϩ = ται.

Such ligatures occur most frequently at the ends of lines, but also rarely within the lines.

2. Punctuation, Verses, Capitals, Paragraphs

The MS is almost entirely without punctuation. I noted but 35 sure cases of the single dot in high position, three cases of the double dot or colon, and one of the triple dot. These marks of punctuation come generally at the ends of lines, but there are eight exceptions.

The text is written in verses corresponding to the Hebrew parallelisms, but as these are regularly too long for one line of text, the portion remaining is written on a second line, which is indented from 15 to 20 mm., as mentioned above. This must not be confused with the system of indentation used in the editions to mark the stanzas. There is no stanza division in the MS, but the verses above described correspond very closely to the single lines (στιχοι) of Codex Vaticanus, as shown in the Swete edition. There are, in fact, only about 250 variations, if we leave out of the count changes due to differences in text. Many of these variations in line division are paralleled in other old MSS. The most of the others can be accounted for on the basis of some scribe's economy of parchment or desire for symmetry, as many of the changes involve only the division of exceptionally long lines or the union of very short lines into longer ones. To be sure, there is little economy shown in the MS, yet that is due to the verse system, which was rigidly followed. The scribe of Λ or some predecessor may have felt that the uniting of two very short lines, or *vice versa*, was not a very serious violation. All together the variations are neither numerous nor important, and certainly do not represent even the rudiments of a different system; all will be shown in the printed text.

Each Psalm is introduced by its number in large capital letters set out somewhat in the left-hand margin and having an ornament

Plate VI

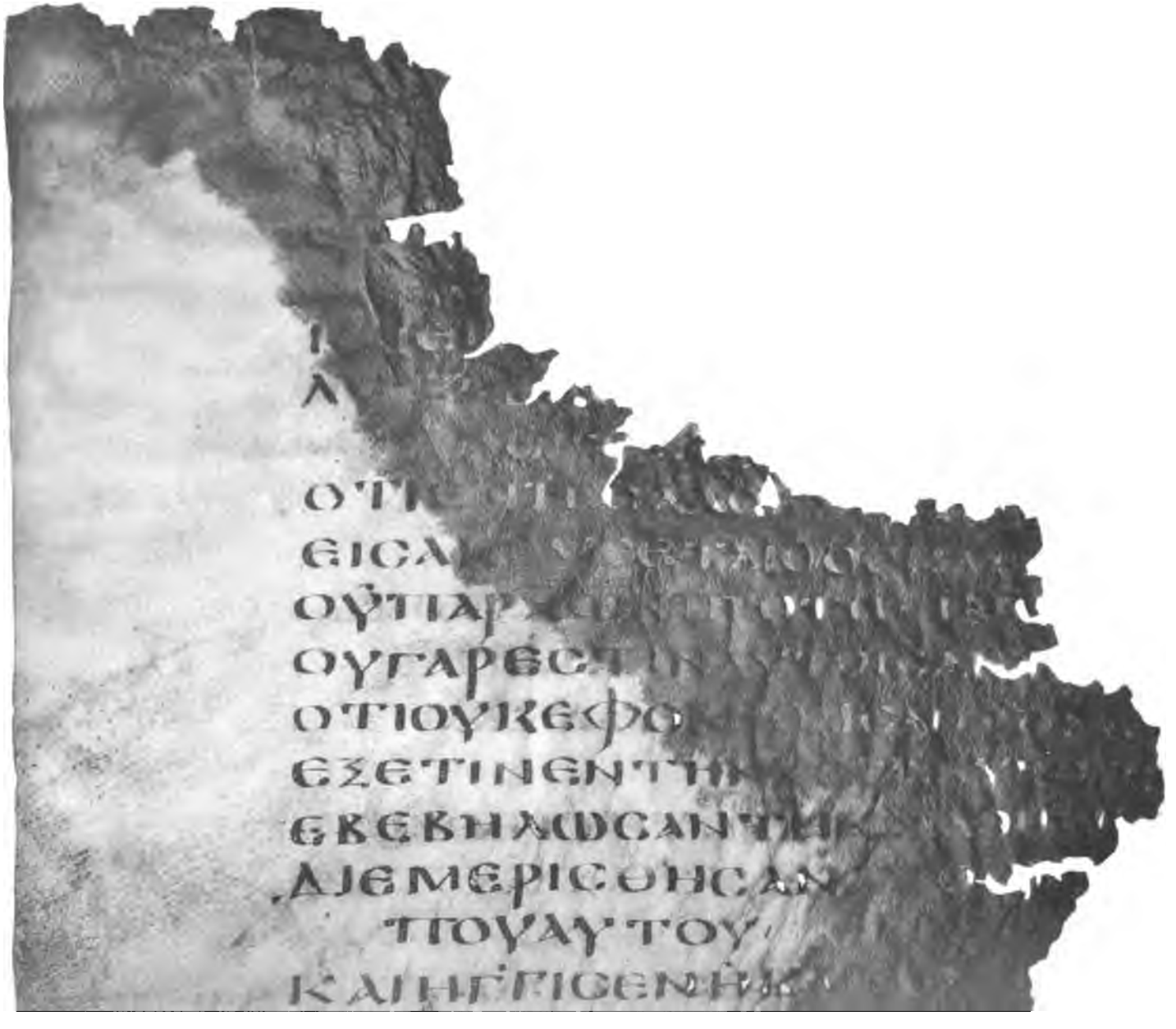

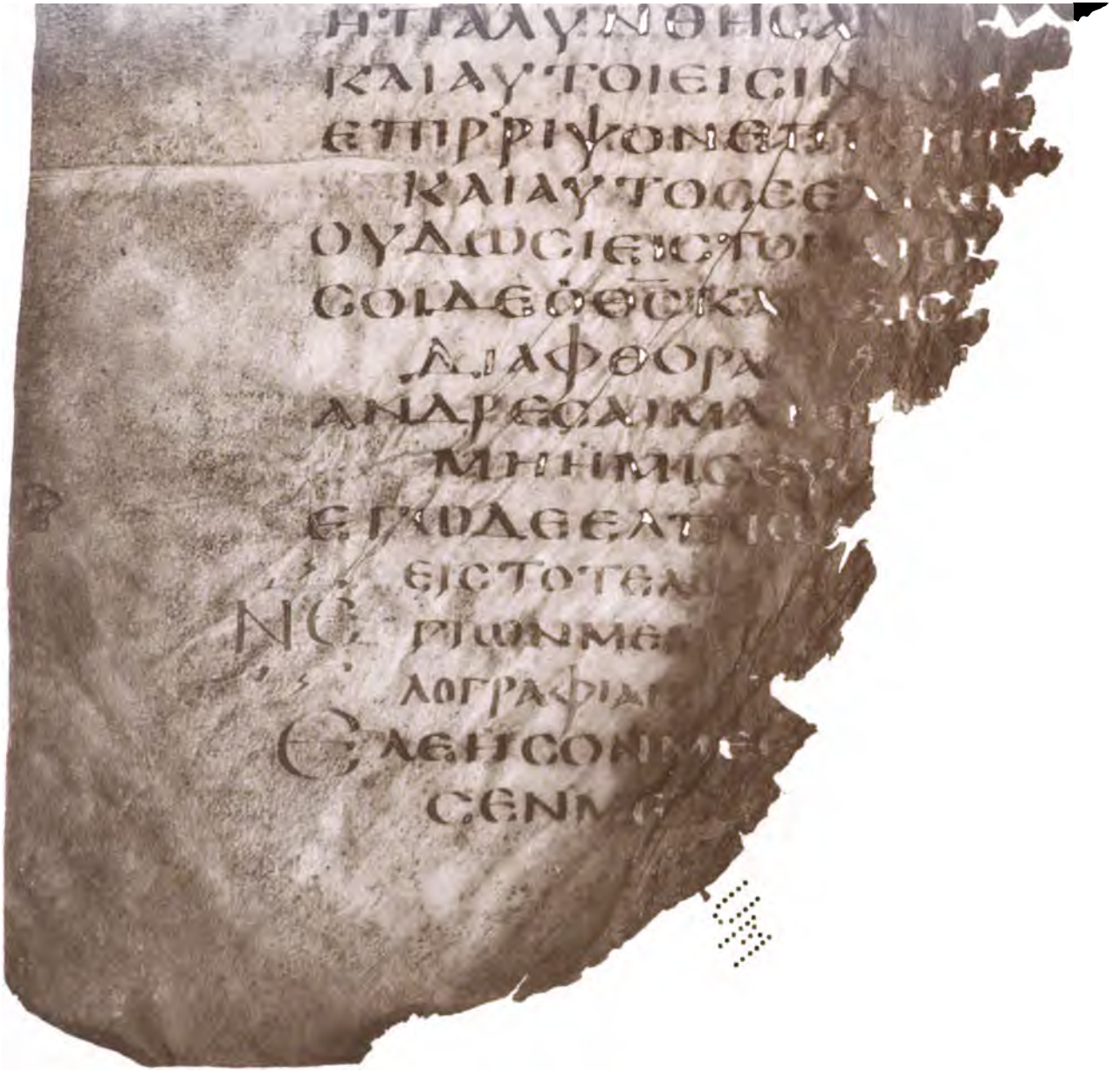

PSALM LIV. 17 - LV. 2

above and below resembling the paragraph mark to be described later. There is also the customary title in letters somewhat smaller, and in the case of long titles often crowded. In these the line division bears no relation to any found elsewhere, space being the sole consideration.

A letter of varying degrees of enlargement is sometimes used to begin a Psalm. It does not as a rule project perceptibly into the left-hand margin; the few instances noted may be purely accidental, or due to awkwardness of the scribe using a larger letter. These enlarged letters are more frequent in the first half of the MS, but by no means regular even there. The beginnings of 82 of the Psalms are preserved in Λ, and the first letter is a capital in only 39 cases.

Διαψαλμα occurs 11 times only out of 25 possible cases. The fact that one edge of the parchment is everywhere lost through decay and that διαψαλμα, where it occurs, is written on the right-hand margin, accounts for the large number of cases where we have no evidence. It may be noted, however, that the paragraph mark ⲥ[1] occurs 15 times (once in the form — at 93, 16) in the left-hand margin, where διαψαλμα should appear on the right, were it preserved. It might seem, therefore, that this mark was a substitute, and that the 14 cases, where διαψαλμα was surely omitted, were to be supplied by this in the left-hand margin. Yet we must note that ⲥ occurs 10 extra times: at the ends of Psalms 44, 62, 84, 99, and 102, four times in Psalm 118, corresponding to the Hebrew letters of MS R, and at 21, 19. Also there are 21 cases where διαψαλμα should occur and the ⲥ does not appear, though the left-hand margin is preserved. Of course these places may have been represented by διαψαλμα in the right margin, which is now lost. The paragraph mark cannot be considered as entirely parallel to διαψαλμα, though it is plainly similar and probably helps to reproduce, perhaps inaccurately, some lost system of the Hebrew "Selah," which is the regular equivalent of διαψαλμα, but occurs also at the ends of two Psalms (3 and 23) in the Massoretic tradition.

[1] A few paragraph marks of this shape were found in MS W of the Gospels, as well as in the fifth- or sixth-century Coptic Psalter in the Freer Collection; there is also one example in Coptic Frag. 1 of the Freer Collection. This dates from the fourth century and contains part of Psalm 44; cf. *University of Michigan Studies*, Humanistic Series, vol. IX, p. 16.

Ms A has lacunae at both of these places and no other Greek MS seems to have διαψαλμα at the end of a Psalm. The four cases of ⲥ̀ in Psalm 118 mark the paragraphs for a portion of the center of the Psalm. There are nine paragraphs unmarked and nine others fall in lacunae. Furthermore, the four marks which occur are in lighter ink and seem from a later hand. If, as seems likely, the first scribe of the MS used the sign as in some part equivalent to διαψαλμα or the Hebrew Selah, the later scribe either did not know it or chose not to imitate.

3. Diacritical and Other Marks

Strokes or dots are frequently found over vowels. In shape these vary from a short grave accent (rarely acute) to a mere dot. Often there is a slight curve in the stroke, and in one case, ἡ (30, 20), it might pass for a rough breathing. In certain cases two dots or strokes are used. Though similar strokes have been found in the Codex Alexandrinus and in a papyrus of 595 A.D. (*Pal. Soc.* II, 124), no other MS presents any such number or variety of use as this. In the legible portion I counted 1922 instances, of which 1083 are single strokes and 839 double strokes. The rule of use seems at first to have been as follows: two strokes were placed over υ and ι and one over each other vowel, when initial or following another vowel with which it did not form a diphthong. Yet even from the beginning many initial vowels (most often α, ε, ω) were unmarked, especially when the preceding word ended in a consonant. The vowel υ frequently received a single stroke, especially in υἱος, and this tendency increased, so that for the whole MS there are 108 cases of the single dot to 114 of the double. The double dot, or diaeresis, was used consistently for ι; I noted but two exceptions out of 180 cases.

The distribution of strokes between the other vowels is very unequal, but at first the single stroke is regular. Yet the scribe was careless or faultily instructed, so that errors occur from the very beginning. Near Psalm 60 these increase in number rapidly, so that in some Psalms, as 61, 67, 68, 93, 94, 118, and 131 to 140 inclusive, two dots are quite regularly used. Thus we find 103 cases of ῏η to 423 of ἡ; 126 of ὅ to 336 of ὁ; 74 of ῏ω to 80 of ὡ; 133 of ἔ to 95 of ἐ; 110 of ἄ to 39 of ἀ.

The fact that there are more instances of double than single strokes over the vowels α and ε is largely due to the circumstance that the scribe began to distribute the dots more freely at about the time that he began to confuse the use of the two. In the first fifty Psalms there are no cases of ἄ or ἔ, only two each of ὤ and ὄ, and six of ῇ. In the second fifty there are 13 cases of ἄ, 10 of ἔ, 33 of ὄ, 6 of ὤ, and 22 of ῇ. In the last fifty there are 97 cases of ἄ, 123 of ἔ, 91 of ὄ, 66 of ὤ, and 75 of ῇ. There is no such variation in the use of the single dot. The increased use of the double dot did not extend to the article as fully as to other words; the definite article ἡ is marked with a single dot 128 times and with a double dot only 35 times; and ὁ with a single dot occurs 134 times to 33 cases of the double dot. This circumstance, together with the fact that η, ο, υ, and ι were much more regularly marked in the earlier Psalms than α, ε, and ω, fully explains the discrepancy in numbers. The scribe not only left many vowels unmarked, which according to the system should have been marked, but he also marked a few quite unnecessarily. Several of these, as εισὴ-κουσεν (five times), can be explained as due to the separation of the compound into two words. A very few have not even this excuse, such as ηλ'λυωθὴ (108, 24); προσκυνησὼ (137, 2); γλωσ'σὴ (138, 4); αυτὸς (43, 5); εξελεξὰτο (134, 4); επὶ (130, 3); ἐπηλπισὰ (118, 74); γενηθητὼ (118, 80); τοὺ (118, 65); δὶκαιὼματα (118, 26); μὲ (138, 5); νυνὶ (43, 10); ανὺδρω (77, 40; 105, 14; 106, 35); δικαιὸς (10, 3); αλ'λοτριὼν (18, 14); ἄγαθος (134, 3); ηγγὶσεν (87, 4); οὺκ (118, 109).

The apostrophe is used quite frequently and consistently throughout the MS, though the shape varies between an angular hook, an acute accent, a curved stroke, and a dot. I found over 380 cases in all. We can classify the uses under three heads: (1) after final consonants (β γ θ κ λ μ ν τ φ) mostly of foreign proper names; yet the use is by no means regular; Ιακωβ' with twelve cases fares best. Of regular Greek words only εκ' is noteworthy with 49 cases. The noun and preposition were probably felt as a compound expression; (2) between double consonants, λλ γγ κκ ρρ μμ σσ ππ (once), νν (once); (3) between unlike consonants, viz., after κ γ λ μ ρ and χ when followed by any other consonant except ν or σ (the only common combinations are κ'θ 33 times, γ'κ 14, γ'ξ 7, κ'ζ 8, μ'π 10, μ'φ 6, κ'τ 6).

Interesting but probably to be classed under the head of double consonants are the 20 cases, where a word ending in σ is separated from the following word, which begins with σ, as λογους'σου (118, 74) etc. δεξια'σου (138, 10) seems a mere error, as also θαλασσα'και (94, 5), βασιλεα'της (135, 20). There are three or four cases where an apostrophe-shaped mark after a vowel has been classed as punctuation.

4. Spelling[1]

Itacisms and similar errors are most frequent; yet even in this there is a certain amount of regularity. I counted 144 cases of αι for ε but only 11 of ε for αι; 65 cases of οι for υ but only 8 of υ for οι; 480 cases of ι for ει and 94 of ει for ι. The few cases of ο for ω and ω for ο are about equal in number; there are two cases of ου for ω, εξειργασου (30, 20) and εμπιμπλουντα (102, 5); η for ει once, πληρης (72, 10); perhaps ζωωσης (79, 19), also in T, and καταπραυνης (88, 10); η for ι twice, εσμηκρυνας (88, 46), and πελεκανη (101, 7); οι for ει once, ημισοι (101, 25).

A few of the cases above classified represent real variant spellings, such as δικαιωσυνη three times, but the great majority are mere itacisms, which find only sporadic support elsewhere.

Cases of ει for ι are particularly common in the third person plural primary active ending of the verb, as φυλαξουσειν; I noted over 20 cases. Even more frequent is the same error in the dative plural ending of the third declension, with over 30 cases.

A few irregularities occur in assimilation; in six cases ν is not assimilated before a following π, φ, γ, κ, as ενπλησθειη (62, 6)[2]; yet the tendency is toward assimilation; thus before a following λ εκ becomes εγ in some eight cases, as εγλιπετωσαν (70, 13)[3]; this peculiarity appears infrequently in MSS A, R, and S; εγ occurs once also before δ, εγδικων (98, 8); other assimilations are πραμματιας (70, 15); εγγελασεται (36, 13).[4]

Incorrect doubling of consonants, as στυλ'λω (98, 7) and

[1] I enumerate only those spellings which find practically no other MS support for the passages in question.

[2] Cf. Thackeray, p. 133; Robertson, Gram. of the N.T., p. 217.

[3] Cf. Robertson, p. 215.

[4] Errors similar to these are common in older MSS and papyri; they probably have their origin in writing from dictation.

νησσοι[1] (71, 10), occurs some fourteen times, while the opposite mistake is rare; I noted only the following: απαγγελοντες (77, 4); εις τηλογραφιαν (57, 1); λογους ου (118, 101); δυναμεως ου (109, 3); δεξιας ου (79, 18) (ου for σου); αρωστιᾳ (40, 4).

When we consider the number of cases where the Psalter tradition varies from the older MSS on this point, these few misspellings of Λ seem less remarkable.

Of individual noteworthy misspellings the most consistent is εκθρος; this is found 56 times, while εχθρος occurs but 7 times (118, 98; 118, 139; 131, 18; 137, 7; 138, 21–22; 142, 3). Other cases of loss of aspiration are very rare, but occur; cf. ουκ' υποσκελισθ ···· (36, 31). False aspiration is also rarely found; we may compare εφιστωθησαν (77, 37); εφιδεν = A T (91, 12); ουχ οψεται (93, 7; 118, 13); εφηλπισας = A T (118, 49); ουθεν (38, 6) has the support of most other MSS.[2]

Other peculiar spellings are εσταζουσαι for σταζουσαι (71, 6); εξεκυθη for εξεχυθη (72, 2); ησυντεθηκα for ησυνθετηκα (72, 15)[3]; κατενομησατο (79, 14)[4]; ιλιξις for ελιξεις (101, 27); χοιρογολιοις (103, 18); σαρ for σαρξ (108, 24); καθηλωλοσον (118, 120); πραοτητος for πρᾳυτητος (= T) (131, 1); εδεμ for Εδωμ (136, 7).

To these we may add a few errors, probably scribal, involving the omission of a single letter: εξοπιθεν (77, 71); ματτιξ (or ματιξ) man. 1 (90, 10); οικτιρων (111, 5); ται for ταις (136, 2); προφασι (58, 11); χρυσοι (44, 14).

In the case of the temporal augment there is a slight tendency to omit. I have noted 11 cases of such omission in Λ against all good MSS, and only 6 where it was added, for most of which there is some other MS authority.

Four cases of ειπον for ειπα all find support in other Psalters, but not so εφαγαν for εφαγον in 105, 28. Other unusual verb forms are αισχυνθητωσαν (34, 26); παρωξυναν (105, 32); καταισχυνθωσεν (33, 6); καταφλεχθησεται (17, 9). The strange form κατεθοντο (40, 9) might be passed by as a mere scribal error, were it not supported by επεθοντο in 58, 4.

Peculiar case forms are rare: χειραν (120, 5), νυκταν (91, 3), though they find no other MS support in these passages, represent

[1] Cf. B* in Ezech. 26, 18.
[2] Cf. Robertson, p. 233; Thackeray, p. 125.
[3] Cf. MS T.
[4] Cf. MS R.

a known Egyptian peculiarity; cf. Thackeray, p. 146; *μονογενην* (34, 17) is supported by MSS ℵ^ca A R 185.

The few cases of indicative for subjunctive, and *vice versa*, may be only errors in spelling; cf. *καταπανσομεν* (73, 8); *φιλαξουσιν* (104, 45); *λογισεται* (31, 2); *παροικησωσιν* (55, 7); *ενδυσωνται* (131, 9); *γενωνται* (134, 18); *ασωμεν* and *ψαλωμεν* (20, 14).

Two cases of infinitive for indicative give a more interesting syntactical change; cf. *κρινιν* for *κρινει* (71, 4) and *κριναι* for *κρινει* (97, 9). Also optative for indicative once: *εξουδενωσαις* (58, 9); cf. T 188.

There are a few instances of special variation in the use of cases: dative for accusative; *τω ισ(ραη)λ* (13, 7); *γνωμη* (82, 4); *τω λογω* (118, 49); *πολω* (122, 3); accusative for dative; *το δοξασθηναι* (36, 20); *εμπεπυρισμενην, ανεσκαμμενην* (79, 17); *αυτους ····· τον σισαρα* (82, 10); *με* (118, 104); *δυναμιν πολλην* (= MSS 167 (?), 185) (67, 12); genitive for dative; *του κ(υριο)υ ····· αυτου* (129, 7); accusative for genitive; *τον θ(εο)ν* for *των θεων* (135, 2); *τον κ(υριο)ν* for *των κυριων* (135, 3); *μωυσην* (76, 21); dative for genitive: [*τω*] *ποταμω* (136, 1).

The addition of prepositions to help define the use of cases is characteristic of Hellenistic Greek, cf. Robertson, p. 452; yet I noted but two instances in Λ where no other MSS support: *εν αυτοις* (118, 165); *προς σε* (118, 146). The influence of the Hebrew may have had some effect in these cases, as well as in the following examples of repetition: *εργων εργων* (76, 12); *ημας ημας* (97, 1); *ι(σρα)ηλ ι(σρα)ηλ* (104, 23); *δεσμους δεσμους* (106, 14); *φυλαι φυλαι* (121, 4); *ι(ερουσα)λημ ι(ερουσα)λημ* (124, 1). These may also be explained as pure scribal errors; cf. *θαυθαυμασια* (135, 4); *ου ουκ* (118, 109).

Many of the above enumerated grammatical peculiarities and errors are known in Hellenistic Greek and especially in Egyptian papyri; scattered MS support is also found for the same or similar forms in the Psalms, and this too points in most cases toward Egypt, which seems to be the natural home of the Psalter tradition. As Λ is a Psalter written in Egypt, the number of these peculiarities is certainly not remarkable, a condition which speaks well for the accuracy of the text tradition and the intelligence of the scribe.

Plate VII

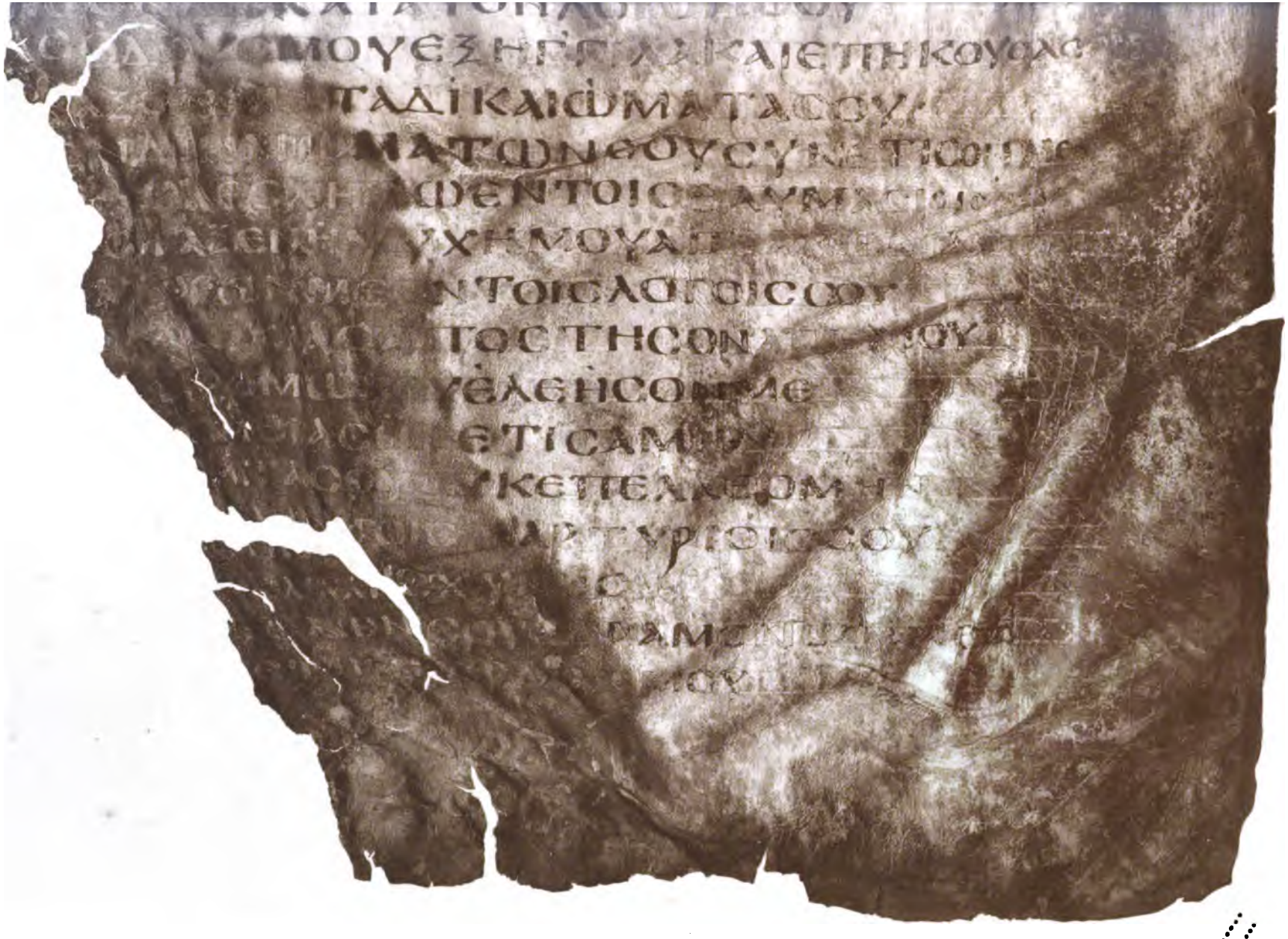

PSALM CXVIII. 19-32

5. The Fragment Λ^a

There remain the seven fragmentary leaves at the end of the MS, covering incompletely from Psalm 142, 5 c to 146, 9 a and from 149, 2 b to Ode 1, 6 a, including Psalm 151. The gap from 146, 9 to 149, 2 would cover four pages of the MS. Therefore two leaves have been lost at this point. As these last few leaves were loose when the MS was bought, it is not impossible that the two leaves were lost or stolen since its discovery. Leaf seven had become separated from the MS and was found by me in some papyrus fragments and bits of binding bought with the MSS by Mr. Freer and said to be a part of the original find.

It is noteworthy that the MS has the subscription ψαλμος ρν after Psalm 150, but goes on with Psalm 151 and the first Ode. It may once have contained the whole fourteen Odes, but in this size of MS that would have required some three quires more. As this side of the MS has decayed much less than the other, it is hardly likely that so many leaves have been lost through that cause. The part of Ode 1 preserved was kept because it is the other side of the leaf containing Psalm 151. Doubtless these leaves came from a MS old and fragmentary at the time when they were taken to complete the older Psalter. The condition of leaf 2, from the bottom of which a strip has been cut out nearly two inches wide and reaching half across the leaf, shows that the MS was being robbed and mutilated for other uses even before these seven leaves were taken from it. That the end of the Psalms was still preserved in spite of the fragmentary condition was due to the presence of the Odes at the end.

The first and last quires of a MS usually suffer worst. The rest of the Odes may, to be sure, have been omitted in the combined MS, because the repairer did not wish to preserve them, but it is more likely that they had already disappeared in part and that he did not care to add a mere fragment. We cannot be sure that the seven leaves preserved formed a single quire, for at the end of leaf 3 there is a peculiar, indistinct mark, which may have been a quire number. Yet it seems necessary to read it χ, which would not agree with any possible number of quires. On the other hand, the Copts sometimes numbered every page, and as this mark is found opposite Psalm 144, 14, text to the amount of

194 printed pages of the Swete edition had preceded. Though the MS pages are a half smaller, this would give less than 400 pages, where 600 are called for. I can suggest but one possible explanation. If one counts the Greek letters in alphabetical order, χ is the twenty-second letter, and at sixteen pages to the quire, this would give 352 pages, which is approximately the number required.

The parchment seems to be sheepskin, rather yellow, but with a well-prepared surface. The hair side, as usual, is the yellower and the leaves are matched, so that hair side is opposite to hair side and flesh side opposite flesh side.

The leaves vary in thickness from .13 mm. to .27 mm., though all except two incline to the thinner limit. The size of the leaf is somewhat smaller than in the older part of the MS. The largest one at present measures 10⅞ inches (27½ cm.) in length and 8½ inches (21⅝ cm.) in width. There is little wrinkling in this portion, so the original length of the leaf cannot have exceeded eleven inches. In width there has been considerable loss on the binding edge; yet the leaf certainly did not exceed ten inches and was probably about nine and one half inches wide.

The ink is of a medium brown color, but has faded somewhat. Psalm numbers and titles are in red. The writing is in one column with twenty-four lines to the page. The ruling is once for each line and extends clear across the leaf. The writing stands on the ruled line. The position of the ruled lines, 6 mm. apart, is determined by pin or compass pricks in the very edge of the parchment, some of which can still be seen. Perpendiculars 15 cm. apart determine the width of the space devoted to writing. Parallel perpendiculars 8 or 9 mm. inside the others serve to mark the amount of inset for part lines. Ruling was done on the flesh side of the parchment.

The number of letters varies greatly even in the full lines, owing to the great difference in width of the letters, but most lines have between 18 and 22. There are many part lines so as to conform to the Hebrew verse system. The syllable division at the ends of the lines seems to conform to the general practice. In so short a passage there is little evidence available, but we may note that σ is not joined to a following consonant; cf. διδασ/κων (143, 1) and ρυσ/της (143, 2).

The writing is in a large, sloping hand, known as the Slavonic

uncial. The average letter is about 4 mm. in height; φ and ψ extend both above and below the line and ρ below the line, so much that they encroach on the neighboring lines; ξ and υ extend below the line slightly. The letters ε ο σ θ are much narrower than the others, being decidedly oval in shape. The general character, shape, and size can be seen in Plate IX.

The closest parallel I have found in style of writing is Θ[a] (facsimile in Tischendorff's Monumenta Sacra Inedita, Pl. I), a four-leaf New Testament fragment brought from Sinai. On the basis of this resemblance, as well as the general characteristics of the hand, I date this portion of the MS tentatively in the eighth century and assume that it was written near Mount Sinai, but later taken to Egypt, where it was finally used in repairing the older MS.[1]

The regular church abbreviations occur: κς θς δαδ ανος πνα ουνος ιλημ ισλ πρς (πατηρ does not occur in the brief section preserved); similar abbreviations are found or may be assumed for oblique cases of the above; υιος is not abbreviated and μητηρ does not occur.

Ligatures are infrequent; I noted only ῆις (μους), ται, ῆτῆ, and ῆτου; ν may be indicated by a stroke over a preceding vowel at end of lines only.

Punctuation is infrequent; I found only nine cases of single dot, one of double dot or colon, and one of triple dot, thus :·

The verse system, which is approximately that of Codex Vaticanus, as shown in Swete's edition, is carefully followed, though it involves a great waste of space. I noted but three variations. As the MS lines are generally too short to take a whole verse, the remainder follows on a second or even a third line, indented to show that it belongs to the preceding.

There are no paragraph marks or capitals. A slight stroke, not a breathing, occurs over the article ἡ in 144, 13 and over the initial letter of ἐξολοθρευσει, 144, 20; compare a similar use in Λ and in the Codex Alexandrinus. Initial ϋ may have two dots over it as also ϊ (in two cases it seems rather a single long stroke), when preceded by another vowel with which it does not form a diphthong.

[1] Cf. Biblical World, vol. XXXIII (1909), p. 343.

The apostrophe is used three times after a final consonant: γολιαθ' (143, 1; 151, 1); εξ' (143, 7).

In spelling the following itacisms were found: αι for ε three times; ε for αι, eight; ει for ι, three; ι for ει, seven; ο for ω, four; ι for η, twice. ν movable is always inserted after the primary ending of the third person singular and plural of verbs and after the dative plural of the third declension of substantives.

But one unique spelling occurs: του for τους before θλιβοντας (142, 12). A few other peculiar forms find support in but one other Psalter: εμελετουν = MS 276 (142, 5); κατεραγμενους = T (144, 14; 145, 8); genitive for accusative: του ποιησαντος = R (145, 6); dative for genitive: αλαλαγμω = T (150, 5).

6. Corrections by Later Hands

In MS Λ there seem to be only six cases of correction by a second hand. These are written in slightly smaller letters and paler ink. I see no reason for referring them to an appreciably later date. The cases are: διαψαλ(μα) (65, 15; 67, 8); εν ερημω (77, 52); κ(υριο)ς ο θ(εο)ς (111, 4); επιστρεψατωσαν ($α^2$ in an erasure) (118, 79); επιλαθωμαι corr. from επιλαθομαι (136, 5); and perhaps δικαιωσυνην (ωσυ corr. from οσυ) (118, 138). To these we may add four cases of added ⲥ in Psalm 118. In addition, there are 21 instances where the scribe has discovered his mistake and corrected it himself. In one case (85, 14) this caused the erasure of two lines, and in another (125, 2), of a single line. In 138, 12 there is a very interesting erasure, as it covers the first line of a noteworthy omission of B* (supported in part by MSS A 173) and one preceding line. Enough of the first writing can be read to make it certain that the scribe started to make this insertion one line too soon. It seems likely that in the parent MS the addition stood in the margin, and this fact at first confused the scribe as to its proper place. The other corrections by first hand seem unimportant. The only later mark in the MS is a square cross made with lead at the top of page 124 (= Psalm 81, 7).

In MS $Λ^a$ there are but three corrections; all are in a smaller hand and paler ink and seem to be from the διορθωτης. In each case omitted letters are added above. No other MSS show similar omissions and the errors of the original scribe would be plain to every reader.

Plate VIII

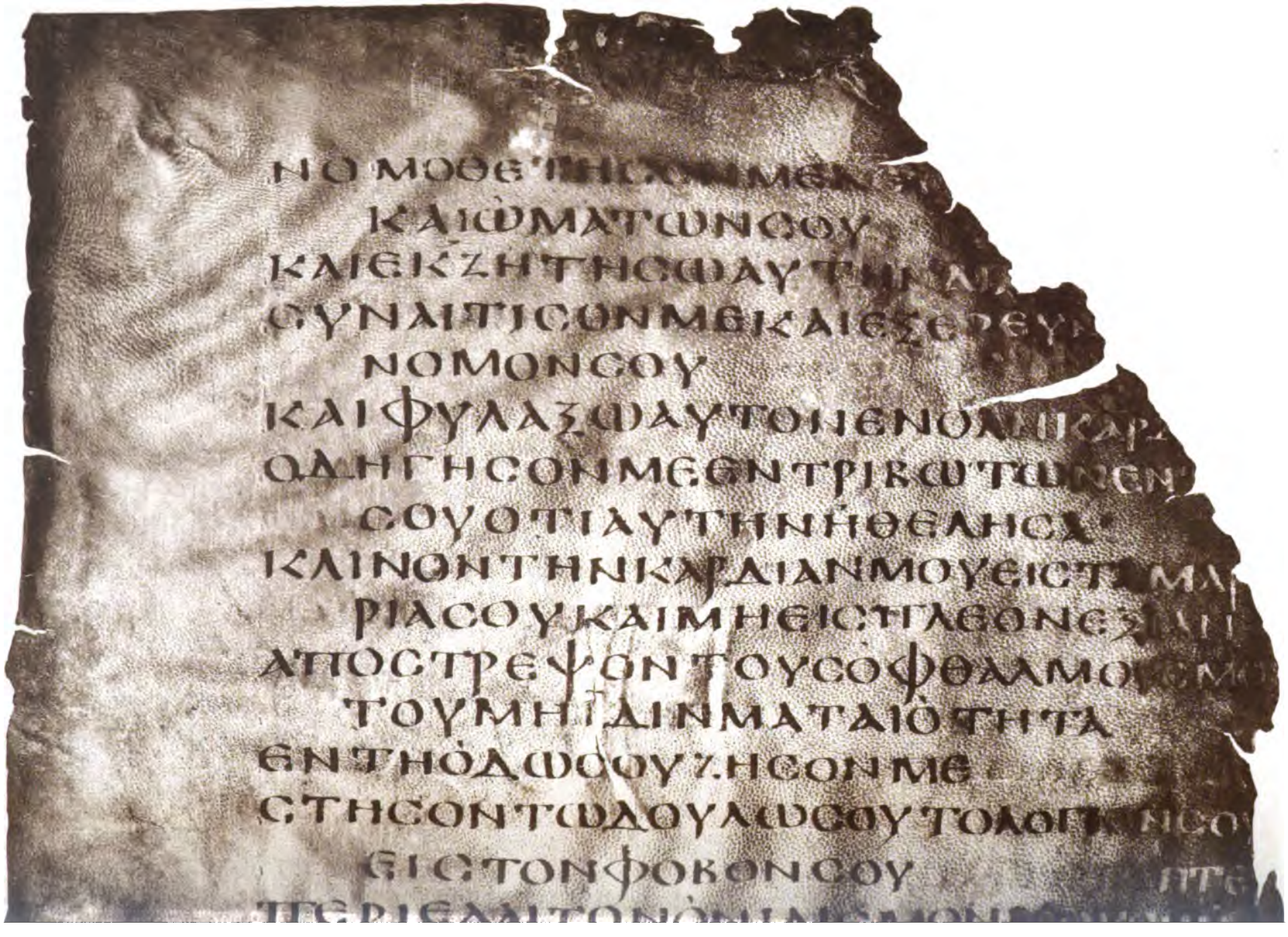

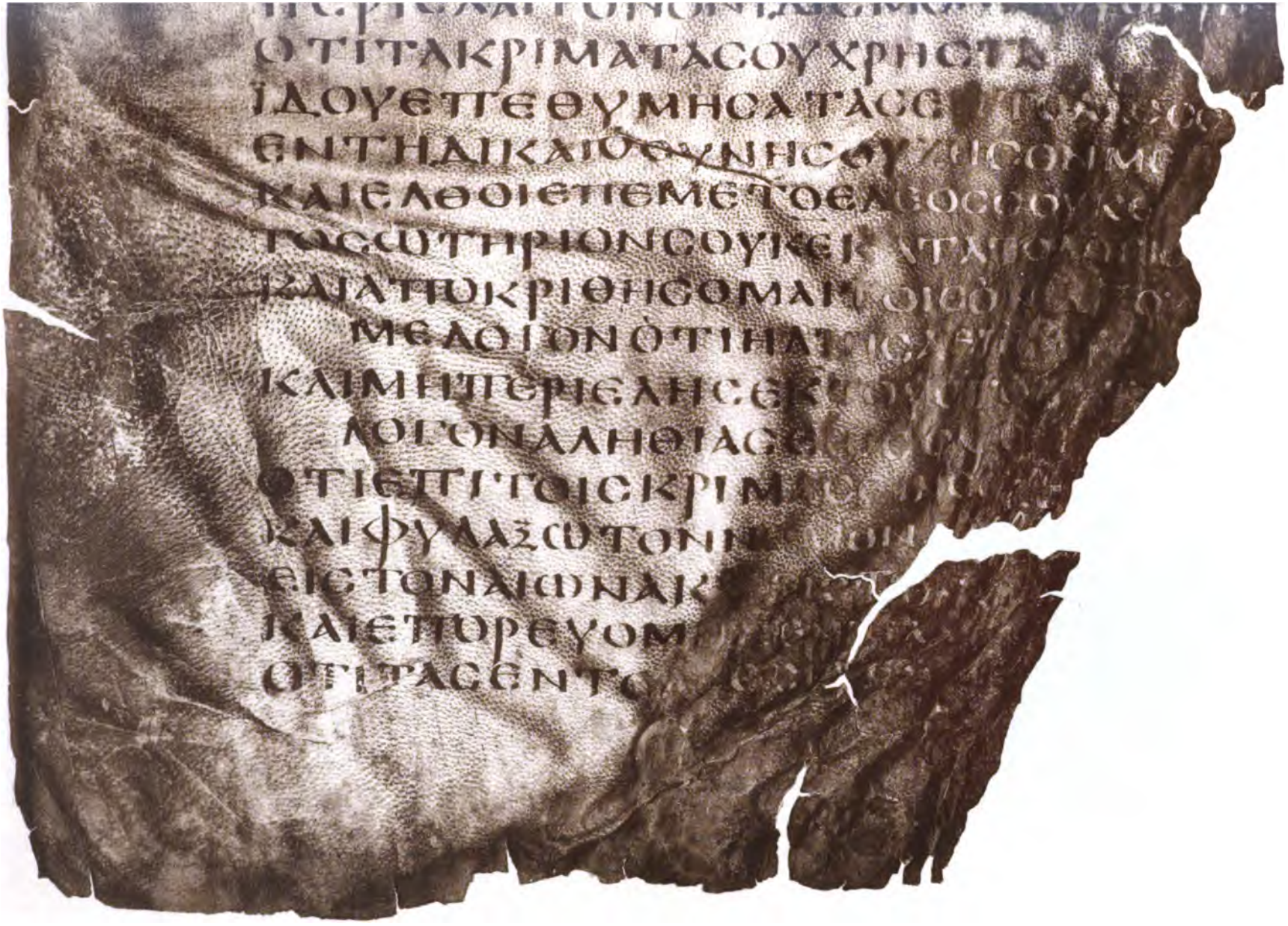

PSALM CXVIII. 33-45

III. THE TEXT PROBLEM

1. The Text Problem in Λ

In considering the character of the text the two parts of the MS are taken separately, though both were Psalters and so had considerable similarity in text.

In spite of its greater age Λ shows a most remarkable general agreement with the great mass of later Psalters,[1] *i.e.* with the common Greek text styled G^{vulg} by Rahlfs. Out of 1896 readings considered, it is supported by all or nearly all of the Psalters in 1289 cases or 68%; compared with the two oldest Psalters we find 969 agreements with R out of 1896 readings or 50%, and 966 agreements with T out of 1520 cases[2] or 63%.

The agreements in text with the uncial MSS of complete Bibles is less close. With ℵ there are 725 agreements in 1896 readings or 38%; with B, 613 agreements in 1396 readings or 44%; with A, 816 agreements in 1625 readings or 50%. The same general relationship prevails toward the old fragments U and L. With U there are 92 agreements in 232 cases, 39%; with L, 166 agreements in 327 cases, 50%. A somewhat closer relationship to the early correctors of some MSS seems probable; with B^{ab} there are 81 agreements in 138 cases, 58%; with $ℵ^{ca}$ 496 agreements in 656 cases, 75%.

The general tendency of Λ to agree with the Psalter text against the Complete Bible text, especially as shown in MS B, is also clearly seen from a comparison with Rahlfs' 129 characteristic readings. Of these fifteen fall in decayed parts of Λ, which are not capable of even approximate restoration. Of the remaining only twenty-five certainly agree with the B text and nine more agreements can be inferred from space, though they fall in lacunae. Against this there are eighty cases which agree, or are assumed to agree, with the Psalter text. Thus it agrees with the B text in

[1] These include nearly all of the minuscule MSS given in the Holmes and Parsons edition.

[2] Lacunae in T cover 376 cases.

only 30% of the instances, and so is farther removed from it than is MS A, though it presents somewhat the same mixed character of text. The characteristic agreements with B text are found in small groups, while the most of the Psalms are quite free from them; six of them occur in Psalms 13 to 21, four in Psalms 49 to 56, four in Psalms 66 to 71, three in Psalms 103 to 109, three in Psalm 118, three in Psalms 137 to 139, and only eight in all the rest.

While it must be admitted that Λ on the whole gives the Psalter text, of which it thus becomes the oldest representative, it is nevertheless interesting both on account of its isolated agreements with accepted B readings and still more because of its many unique readings as well as those which have little support elsewhere.

Of the readings unique in Greek MSS there are 83 which may be considered as important variants, not having been previously discussed under the head of changes in spelling or language. Of these only the following two find support in the Massoretic text: *-αυτου* (58, 1); *-μονῳ* (135, 7). Four others can claim support of Old Latin: *δρυμου* for *καλαμου* (67, 31); *αλ····* (perhaps *αλεσεως* or *αλεσεων*) for *αρσεων* (80, 7);[1] (*καρδιας*) + *μου* (118, 7); (*σου*[2]) + *κυριε* (118, 41); once Origen alone supports: *συνθλασι* for *συνεθλασεν* (109, 5); once Chrysostom, *λογος* for *νομος* (118, 105); once Cyril of Alexandria, *ημεις δε* for *και ημεις* (94, 7); once Cyril and Theodoret, (*θεος*) + *των δυναμεων* (79, 4); once Eusebius, add *λεγων* before *μη* (104, 15).

The others are: *αποκρυφοις* for *αποκρυφῳ* (9, 30); add *και* before *θαυμαστωσον* (16, 7); add *της μιας σαββατου* after *δαυειδ* (22, 1); *κ·····* for *τας αμαρτιας μου* (24, 18); add [*υπομεινον τον κυριον*] before *υπομινον* (26, 14); add *κυριε* after *καταφυγη* (31, 7);[2] *εαυτου* for *αυτου* (36, 31); *ωδη τω δαυειδ εις αναμνησιν περι σαββατου* for *εις το τελος τῳ Ιδιθουν ῳδη τῳ Δαυειδ* (38, 1);[3] *-της* (38, 11); *πολλων* for *πολλης* (39, 11); add *σοι* after *εξομολογησομεθα* (43, 9); *των καρδιων* for *της καρδιας* (43, 22); repeat *αντιλημπτωρ ημων ο θεος ιακωβ* (45, 8); transpose *τω βασιλει ψαλαται* (46, 7); omit *και* or *ουκ* (54, 12); *-ο θεος* (58, 6); add *μου* after *θεω*[1] (61, 8); add *κυριε* after *προσελαβου* (64, 5); *αναψυξιν* for *αναψυχην* (65, 12); *····· ···νω σου* for *δευτε ακουσατε* (65, 16);

[1] Cf. OL *ab operibus eorum.* [2] Cf. MS 184. [3] Cf. MSS 140, 173.

add *ο* before *κυριος* (65, 18); *−απ εμου* (65, 20); add *εν υμνοις* after *τελος* (67, 1); add *αι δε νεφελαι* after *ουρανοι* (67, 9); *ελαβεν* for *ελαβες* (67, 19); *−εγω δε πτωχος και πενης ο θεος βοηθησον μοι* (69, 6); add *μου* before *μη* (69, 6); *αυτου* for *σου*[2] (73, 7); *ορεων ερημων* for *ερημων* (74, 7); *ανυψοι* for *υψοι* (74, 8); add *α* (*οσα*?) *εποιησεν* after *αυτου*[1] (77, 11); add *μη* after *ουδε* (80, 10); add *ειρηνης* after *οδον* (84, 14)[1]; add *με* after *φοβεισθαι* (85, 11); *τον θεον* for *σε* (85, 14); *ιεζραηλιτη* for *Ισραηλειτη* (88, 1); *−και εν τη δικαιοσυνη σου υψωθησονται* (88, 17); *αθετησω* for *αδικησω* (88, 34); add *οι* before *εχομενοι* (93, 15); *ασητε* for *ακουσητε* (94, 8); *κατωκισθη η γη* for *η γη αυτου καθισταται* (96, 1); *ημας ημας* for *αυτω* (97, 1); *θεω ημων* for *κυριω* (97, 5)[2]; *ως* for *ωσει* (101, 12); *φωνας* for *φωνην* (103, 12); *λιβανοι* (103, 16); add *και* before *εθετο* (104, 32); *καρπον* for *χορτον* (104, 35); *−εις* (104, 39); add *και* after *καρδια αυτου* (111, 8); *−εν τω ουρανω και* (112, 6); *του εναρεστησαι με* for *εναρεστησω* (114, 9)[3]; *−οι* (116, 1); add *ειπατω* [*δη ο*]*ικος λενει*[4] *οτι αγαθος* | *οτι εις* [*τον αι*]*ωνα το ελεος αυτου* after *ελεος αυτου* (117, 3)[4]; add *ινα* before *εισελθων* (117, 19); transpose *ο λογος σου κυριε* (118, 89); transpose *εγω ειμι* (118, 125); add *κυριε* after *σου* (118, 129); add *και* before *εις* (118, 147); *σου* for *μου* (121, 8); *μου* for *σου* (127, 5); add *των* before *θησαυρων* (134, 7); *τους αιωνας* for *τον αιωνα quinquies* (135, 6–10); *απαγοντες* for *απαγαγοντες* (136, 3); *παντα* for *παν* (137, 2); *εισακουσον* for *επακουσον* (137, 3); *−επ* (138, 5); *−συ* (138, 8); *θηρευσεις* for *θηρευσει* (139, 12); add *κυριε* after *σου*[1] (139, 14); *−μου*[1] (141, 4); *εμελετησαν* for *εμελετησα* (142, 5).

Even more interesting is the still larger set of variants, which find little other MS support. Of these I give only a small selection here:

17, 3 *−μου* after *σωτηριας* = B.
18, 13 *απο* for *εκ* = 184 210 273 Or. Theod.
19, 4 (*μνησθειη*) + *κυριος* = 55 184 210 286 Theod. Arm.
21, 16 *κατηγαγεν* for *κατηγαγες* = 194 293.
26, 10 *αντε*[*λαβετο μου*] for *προσελαβετο με* = 283.
27, 3 *αδικιαν* for *ανομιαν* = B ℵ[ca].
9 (*σωσον*) + *κυριε* = R* 21 171 272 274 Const. Apost.
30, 17 + *και* before *σωσον* = 188.

[1] Cf. Luke 1, 79. [2] Cf. *θεω* MS 55. [3] Cf. MS 55. [4] Cf. 134, 20.

30, 19 γενηθητωσαν for γενηθητω = B Massoretic.
31, 5 (εγνωρισα) + σοι = 184 Massoretic.
33, 15 καταδιωξον for διωξον = 188.
34, 24 − και = 55 66 188 263.
37, 21 + { [και απερψαν με τον αγαπητον] ωσει / [νεκρον εβδελυγμενον] } = R* L.
23 (κυριε) + ο θεος = 156 OL.
48, 8 (λυτρουται) + ου = L.
15 (ευθεις) + τη καρδια = 184.
55, 3 ημερων for ημερας = 55.
58, 13 λογους for λογον = 180 188 213.
67, 9 − του² = 21 283*.
9 σιναι for Σινα = 140 156 Massoretic.
68, 21 υπηρχεν for υπηρξεν = ℵ^ca 55.
69, 6 transpose συ ει = R.
70, 2 − και εξελου με = ℵ* 27.
7 (συ) + κυριε = 27 204.
71, 17 (αυτου²) + και προ της σεληνης γενεας γενεων/ο θρονος αυτου = Didym. 55 (exc. ο θρονος αυτου) 188 (exc. γενεας γενεων); cf. OL.
72, 1 − ψαλμος τω Ασαφ = 154 167.
73, 5 εισοδον for εξοδον (οδον) = B R*.
7 του θεου for σου¹ = 269 273.
23 transpose προς [σε δια παντος] = 269.
78, 1 συνεσεως for ψαλμος = 165 187 213 264.
82, 13 θυσιαστηριον for αγιαστηριον = B R.
88, 49 ο (ανθρωπος) = B.
50 εστιν for εισιν = B ℵ*.
53 − γενοιτο = 141.
89, 1 [απο γενεας] εις γενεαν for εν γενεᾳ και γενεᾳ = R*.
94, 4 + παντα before τα περατα = ℵ* 287.
97, 5 θεω for κυριω = 55.
98, 8 αυτου for αυτων² = 143 280.
101, 12 σκιαι for σκια = ℵ^ca T.
104, 28 παρεπικρανεν for παρεπικραναν = ℵ* 277.
35 της γης for εν τη γη = R 55.
105, 4 + και before επισκεψαι = R 193 278.
39 (εμιανθη) + η γη = R 55 Euseb.
106, 24 του (κυριου) = R*.

107, 1 αλληλουια for Ωδη ψαλμου τῳ Δαυειδ = 174.
108, 21 (σου²) + κυριε = 269.
23 ως for ωσει = 269.
113, 11 + ο κυριος before εποιησεν = 203 277 286.
19 επ αυτον for επι Κυριον = ℵ 269.
114, 2 επεκαλεσαμεν for επικαλεσομαι = ℵ* 276.
7 η (ψυχη) = ℵ* R Sin^perg.
8 − και = 223.
115, 3 − παντων = ℵ*.
117, 21 (σοι) + κυριε = R* 213.
28 (σοι²) + κυριε = R*.
118, 52 (σου) + των = 211.
105 (σου) + κυριε = 156.
111 ει συ for ειστν = 55 277.
142 λογος for νομος = ℵ* 211 Cyril Alex.
143 (μου) + εστιν = 67 142.
120, 3 και ου for μηδε = 106 Greg. Nys. (Did.)
128, 6 εξανθησαι for εκσπασθηναι = 111 190 271 (294).
129, 7 του κυριου for τῳ Κυριῳ = 106 190**.
134, 16 λαλουσιν for λαλησουσιν = ℵ.
136, 9 transpose τα νηπια σου και εδαφιει = 269.
139, 11 (και) + εν πυρι = 269 Massoretic.

These examples must suffice to show the character of the unusual readings in Λ. An idea as to the relationship may be obtained by noting the number of agreements with individual MSS. Thus Λ agrees with B, without other support, fourteen times; with T, eighteen times; with ℵ, ten times; with R, twelve times; with A, five times; with MS 55, seven times; with MS 269, seven times; with H, 184 and 185, three times each; with D and 142, twice each.

The above enumeration is hardly fair to the relationship with the Psalters, very many of whose rare readings appear also in Λ; yet because of the number of the Psalters and the decided tendency of a few towards the same rare readings, one usually finds two or three Psalters agreeing even in those readings which seem most exceptional. If we count the agreements of Λ with the varying members of this small group, including no readings supported

by more than three or four MSS, we find that it agrees with MS 55 thirty-five times, with MS 210, twenty-four times; with MS 269, sixteen times; with E, eighteen times; with D, seventeen times; with H, fifteen times; with MS 184, eight times; with MS 142, seven times.

The tendency of Λ is decidedly towards the older Psalters, though it does not present as erratic a text as R or even T. So far as preserved it gives a very good picture of the early Christian Psalter, even its rare readings finding some support in the early Christian Fathers, as shown above. More careful study and better texts of the Fathers will undoubtedly add to these agreements.

2. The Text Problem in Λ^a

The fragment Λ^a also has a Psalter text in its few pages, though less interesting than the major portion of the MS. In the following comparisons 89 readings have been considered, all of some importance and supported by more than one MS. In this list Λ^a agrees with ℵ but twenty-four times; with B, thirty times; with A, thirty-seven times; with R, fifty times; with T, sixty-four times; with the majority of the later Psalters, fifty-two times. The closest relationship is thus with T, if we except $\aleph^{ca}$, which agrees twenty-six out of twenty-nine times; plain errors of $\aleph^*$, not found elsewhere, are omitted from the calculation.

There are but two unsupported readings of any importance: πλαταις for επαυλεσιν[1] (143, 14), εμακαρισεν for εμακαρισαν (143, 15).

Λ^a agrees with T alone four times: ματαιοτητας for ματαιοτητα (143, 8); the others have been given above, p. 23; with $\aleph^*$ alone once: σου for ου (145, 5); with B alone, once: −τῳ before λαρυγγει (149, 6); with MS 206 once: εγνωσθη for εγνωσθης (143, 3); with MSS 269 and 273, once: αποστρεψει for επιστρεψει (145, 4).

Of Rahlfs' characteristic readings but five occur in the portion covered by Λ^a, 142, 5–151, 6. In all of these Λ^a opposes the B text.

[1] πλατιαις in $\aleph^{ca}$ R T.

Plate IX

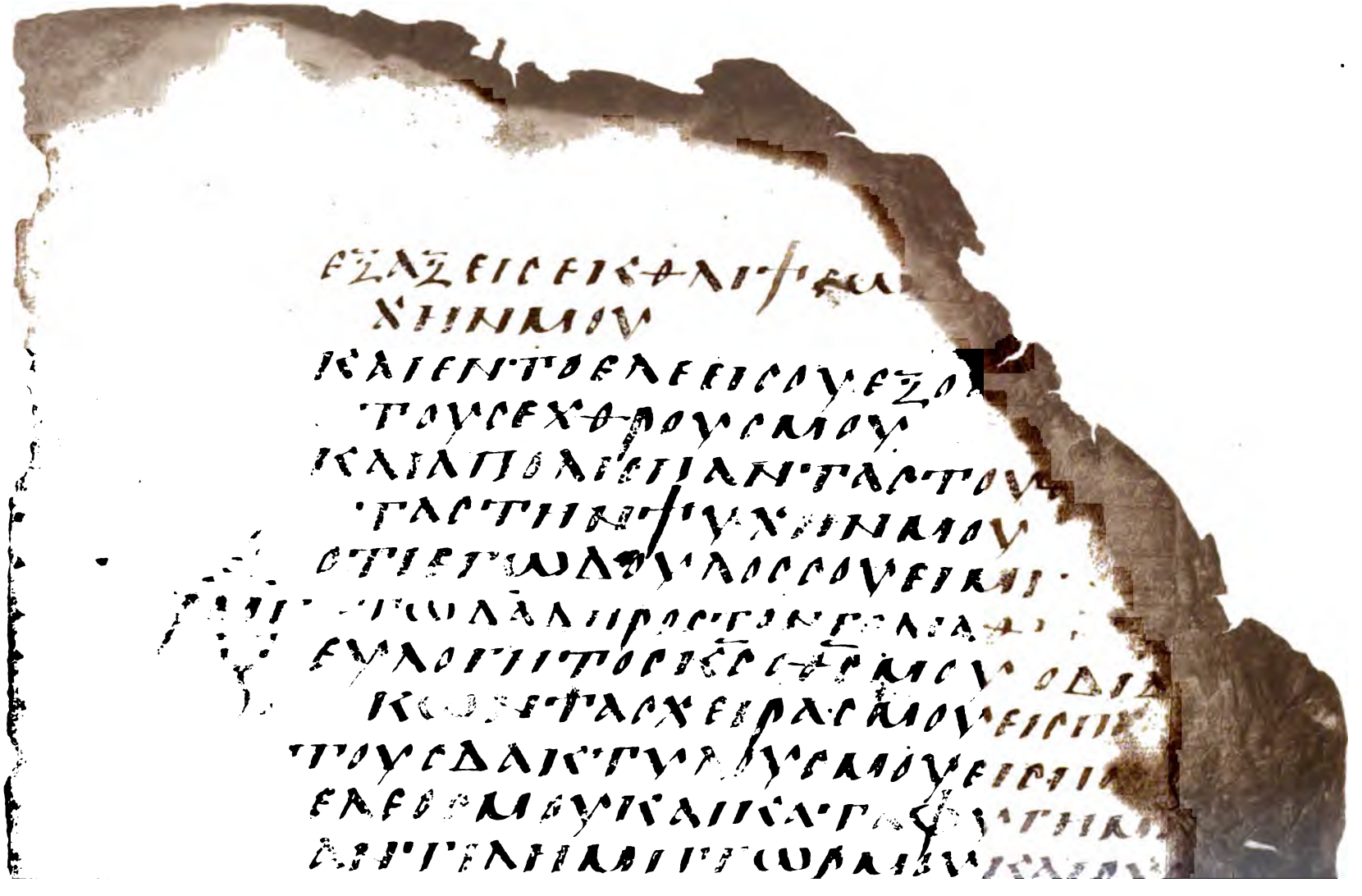

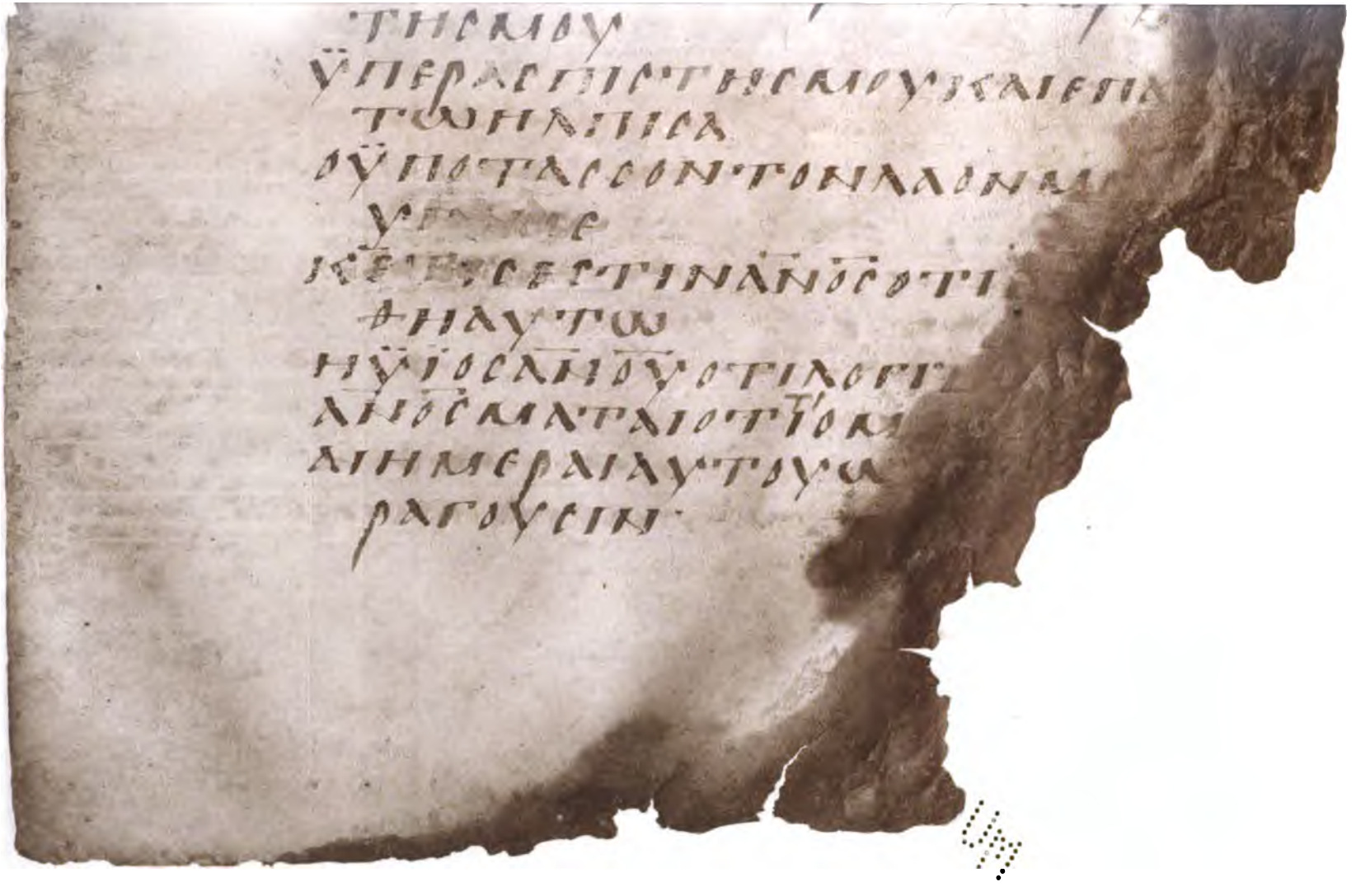

MS Λα PSALM CXLII. 11 - CXLIII. 4

IV. THE REPRINT OF TEXT

In the following pages the text is reprinted in accordance with the line division of the MS, including the indentation of the shorter lines used to complete the verses according to the original Hebrew system of division. For the sake of clearness ligatures, small letters, and superscribed letters at the ends of lines are not distinguished from the body of the text. The sole object of these devices was to save space and the system has been fully described in the introduction, pp. 112–114.

In the case of abbreviations the words are printed in full but the omitted or curtailed letters are inclosed in parentheses, thus: κ(υριο)ς.

The single stroke over vowels, though it differs much in shape, is regularly reproduced by a grave accent; the mark of dieresis reproduces the double stroke. The apostrophe is also given, wherever it occurs, but without regard to its varying forms.

A dot below a letter indicates that it was not fully preserved in the MS, but could be read with practical certainty.

All illegible letters and the parts of lines entirely lost by decay have been inclosed in square brackets. In these lacunae I have printed the Swete text, except where space demanded a variant. In case there was space which no known variant or plausible addition would fill, I have indicated, so far as possible, the number of letters demanded by the space. In the lacunae thus supplied I have omitted capitals, accents, and breathings, as in the MS, but have retained iota subscript for the sake of intelligibility.

As a substitute for a collation I have given at the bottom of the pages all the variations of the Swete text from the MS as printed. In this collation capitals and iota subscript are given, but accents and breathings are omitted. Statements in regard to erasures and corrections of A are given in the footnotes, but bracketed to distinguish them from the Swete collation. The customary Latin abbreviations are used both in notes and collation.

Yet the reader is requested to note that *tr* means "transpose so as to read." διαψαλμα is to be added at the end of the verse, when the collation gives merely "add διαψαλμα."

I have assumed that the small parchment fragment, which precedes page 1 (Psalm 1) of the MS once formed a portion of the binding, since there seems to be an even number of leaves so as to make complete quires without it. Of the writing only the following letters could be read with any degree of certainty:

1 μιξομενο
2 . . αιουο . .
3 . . . μενου . .
4 . . . ουυ . . . .
5 . . . θε . . κα .
6 . . . ωστισ : θ
7 . . . . . ν . . . .
8 . . . . ικαλ . .
9 . . . . . .
10 . . . . . .
11 . . . . . τ . . . .

PSALMI

p. 1

[αλλ η ως ο χνους ον εκριπτει ο αν]εμος I
[απο προσωπου της γ]ης.
5 [δια τουτο ουκ αναστησονται οι α]σε[βεις εν κρισει]
[ουδε αμαρτωλοι εν βουλη δικαι]ων
6 [οτι γινωσκει κυριος οδον δικαιων]
[και οδος ασεβων απολειται]

[B] 1 [ινα τι εφρυαξαν εθνη και] λαοι εμ[ελε] II
[τησαν κενα]
2 [παρεστησαν οι βασιλεις] της γ[ης]
[και οι αρχοντες συνηχθ]ησαν ε[πι το αυτο]
[κατα του κυριου και κατα το]υ χ(ριστο)υ α[υτου διαψαλμα]

p. 2

11 [κ]αι αγαλ[λιασθε αυτω εν τρομω]
12 [δραξασθε παιδειας μη ποτε οργισθη κυριος]
[και απολεισθε εξ οδου δικαιας]
[οταν εκκαυθη εν ταχει ο θυμος αυτου]
[μακαριοι παντες οι πεποιθοτες επ αυτω]

[Γ] 1 [ψαλμος] τω δα(υει)δ ο[ποτε απεδιδρασκεν απο] III
[προσ]ωπου αβ[εσσαλωμ του υιου αυτου]

2 [κυριε τι] επλη[θυνθησαν οι θλιβοντες με]
[πολλ]οι επα[νισταναι επ εμε]
3 [πολλ]οι λεγ[ουσιν τη ψυχη μου]

p. 3

5 [οργιζεσθε και μη αμαρταν]εται IV
[α λεγετε εν ταις καρδιαις υ]μων
[επι ταις κοιταις υμων καταν]οιγητ[ε]

p. 4

7 [απ]ολε[ις παντας τους λαλουντας το ψευδος] V
[αν]δρα αιμ[ατων και δολιον βδελυσσεται κυριος]
8 [εγ]ω δε εν [τῳ πληθει του ελεου σου εισ]
ελευ[σομαι εις τον οικον σου]
[προ]σκ[υνησω προς ναον αγιον σου εν φοβῳ σου]

p. 5

12 [και καυχησονται επι σοι] παντ[ες]
[οι αγαπωντες το ονομ]α σου
13 [οτι συ ευλογεις δικαι]ον
[κυριε ως οπλῳ ευδοκιας εσ]τεφανωσας ημας

[ϛ] 1 [εις το τελος εν υμνοις υπερ] της ογδοης ψαλμ(ος) τω δα(υει)[δ] VI

2 [κυριε μη τῳ θυμῳ σου ελεγξης μ]ε
[μηδε τῃ οργῃ σου παιδευ]σ[ης με]
3 [ελεησον με κυριε οτι ασθεν]ης ε[ιμι]
[ιασαι με οτι εταραχθη τ]α οστα [μου]
4 [και η ψυχη μου εταραχθη] σφοδ[ρα]
[και συ κυριε εως ποτε]
5 [επιστρεψον κυριε ρυσαι τ]ην ψυχην [μου]
[σωσον με ενεκεν του ε]λεους σ[ου]
6 [οτι ουκ εστιν εν τῳ θανα]τω ο μν[ημονευων σου]

p. 6

11 αισχυνθε[ισαν σφοδρα δια ταχους]

Z 1 ψαλμος τω δα(υει)[δ ον ησεν τῳ κυριῳ υπερ των] VII
λογων χουσ[ει υιου ιεμενει]

2 κ(υρι)ε ο θ(εο)ς μου επι [σοι ηλπισα σωσον με]

IV 5 αμαρτανετε | εν καρδιᾳ pro εν ταις καρδιαις υμων | κατανυγητε

εκ παντων [των διωκοντων με]
και ρ̣υ̣σ̣[αι με]
3 [μη ποτ]ε α[ρπασ̣η ως λεων την ψυχην μου]
[μ]η οντος [λυτρουμενου μηδε σωζοντος]
4 [κυριε] ο θ(εο)ς μου [ει εποιησα τουτο]
[ει] ε̣στιν αδι̣[κια εν χερσιν μου]
5 [ει α]ν̣ταπεδω[κα τοις ανταποδιδουσιν μοι κακα]
[απ]οπεσυμι̣ [αρα απο των εχθρων μου]
κενος
6 [κατ]α̣δι̣ω̣ξ̣[αι αρα ο εχθρος την ψυχην]

p. 7

11 [του σωζοντος τους] ε̣υ̣θ̣ις τη καρδια
12 [ο θεος κριτης δικαιος και ι]σ̣χ̣υ̣ρ̣ος και
[μακροθυμος]
[μη οργην επαγων καθ εκ]αστην ημεραν
13 [εαν μη επιστραφητε την ρομφαια]ν
[αυτου στιλβωσε]ι
[το τοξον αυτου ενετεινεν κα]ι̣ ητοιμ̣[ασεν αυτο]
14 [και εν αυτω ητοιμασεν σκε]υη θαν̣α̣[του]
[τα βελη αυτου τοις καιομεν]οις εξει[ργασατο]
15 [ιδου ωδινησεν ανομι]α̣ν
[συνελαβεν πονον και ε]τεκεν αδικ̣[ιαν]
16 [λακκον ωρυξεν και ανε]σκαψεν αυ[τον]
[και ενπεσειται εις βοθρον] ον ειργ[ασατο]
17 [επιστρεψει ο πονος αυτου ει]ς κε̣[φαλην αυτου]

p. 8

4 [σ]ε̣λη̣ν̣[ην και αστερας α συ εθεμελιωσας] VIII
5 τ̣ι̣ εστιν [ανθρωπος οτι μιμνησκη αυτου]
η υιος αν[θρωπου οτι επισκεπτη αυτον]
6 ηλαττωσα̣[ς αυτον βραχυ τι παρ αγγελους]
δοξη κα[ι τιμη εστεφανωσας αυτον]
7 και [κατεστησας αυτον επι τα εργα χειρων σου]

VII 5 αποπεσοιμι | 11 ευθεις

p. 3

5 [οργιζεσθε και μη αμαρταν]εται IV
[α λεγετε εν ταις καρδιαις υ]μων
[επι ταις κοιταις υμων καταν]οιγητ[ε]

p. 4

7 [απ]ολε[ις παντας τους λαλουντας το ψευδος] V
[αν]δρα αιμ[ατων και δολιον βδελυσσεται κυριος]
8 [εγ]ω δε εν [τω πληθει του ελεου σου εισ]
ελευ[σομαι εις τον οικον σου]
[προ]σκ[υνησω προς ναον αγιον σου εν φοβω σου]

p. 5

12 [και καυχησονται επι σοι] παντ[ες]
[οι αγαπωντες το ονομ]α σου
13 [οτι συ ευλογεις δικαι]ον
[κυριε ως οπλω ευδοκιας εσ]τεφανωσας ημας

[ϛ] 1 [εις το τελος εν υμνοις υπερ] της ογδοης ψαλμ(ος) τω δα(υει)[δ] VI
2 [κυριε μη τω θυμω σου ελεγξης μ]ε
[μηδε τη οργη σου παιδευ]σ[ης με]
3 [ελεησον με κυριε οτι ασθεν]ης ε[ιμι]
[ιασαι με οτι εταραχθη τ]α οστα [μου]
4 [και η ψυχη μου εταραχθη] σφοδ[ρα]
[και συ κυριε εως ποτε]
5 [επιστρεψον κυριε ρυσαι τ]ην ψυχην [μου]
[σωσον με ενεκεν του ε]λεους σ[ου]
6 [οτι ουκ εστιν εν τω θανα]τω ο μν[ημονευων σου]

p. 6

11 αισχυνθε[ισαν σφοδρα δια ταχους]

Z 1 ψαλμος τω δα(υει)[δ ον ησεν τω κυριω υπερ των] VII
λογων χουσ[ει υιου ιεμενει]

2 κ(υρι)ε ο θ(εο)ς μου επι [σοι ηλπισα σωσον με]

IV 5 αμαρτανετε | εν καρδια pro εν ταις καρδιαις υμων | κατανυγητε

εκ παντων [των διωκοντων με]
και ρυσ[αι με]
3 [μη ποτ]ε α[ρπαση ως λεων την ψυχην μου]
[μ]η οντος [λυτρουμενου μηδε σωζοντος]
4 [κυριε] ο θ(εο)ς μου [ει εποιησα τουτο]
[ει] εστιν αδι[κια εν χερσιν μου]
5 [ει α]νταπεδω[κα τοις ανταποδιδουσιν μοι κακα]
[απ]οπεσυμι [αρα απο των εχθρων μου]
κενος
6 [κατ]αδιωξ[αι αρα ο εχθρος την ψυχην]

p. 7

11 [του σωζοντος τους] ευθις τη καρδια
12 [ο θεος κριτης δικαιος και ι]σχυρος και
[μακροθυμος]
[μη οργην επαγων καθ εκ]αστην ημεραν
13 [εαν μη επιστραφητε την ρομφαια]ν
[αυτου στιλβωσε]ι
[το τοξον αυτου ενετεινεν κα]ι ητοιμ[ασεν αυτο]
14 [και εν αυτω ητοιμασεν σκε]υη θανα[του]
[τα βελη αυτου τοις καιομεν]οις εξει[ργασατο]
15 [ιδου ωδινησεν ανομι]αν
[συνελαβεν πονον και ε]τεκεν αδικ[ιαν]
16 [λακκον ωρυξεν και ανε]σκαψεν αυ[τον]
[και ενπεσειται εις βοθρον] ον ειργ[ασατο]
17 [επιστρεψει ο πονος αυτου ει]ς κε[φαλην αυτου]

p. 8

4 [σ]ελην[ην και αστερας α συ εθεμελιωσας] VIII
5 τι εστιν [ανθρωπος οτι μιμνησκη αυτου]
η υιος αν[θρωπου οτι επισκεπτη αυτον]
6 ηλαττωσα[ς αυτον βραχυ τι παρ αγγελους]
δοξη κα[ι τιμη εστεφανωσας αυτον]
7 και [κατεστησας αυτον επι τα εργα χειρων σου]

VII 5 αποπεσοιμι | 11 ευθεις

παντα υ[πεταξας υποκατω των ποδων αυτου]
8 προβατα [και βοας πασας]
[ε]τι δε κα[ι τα κτηνη του πεδιου]
9 [τ]α πετινα [του ουρανου και τους ιχθυας]
της θα[λασσης]
[τ]α διαπορε[υομενα τριβους θαλασσων]
10 [κυριε] ο κ(υριο)ς ημω[ν ως θαυμαστον]
το ον[ομα σου εν παση τη γη]

p. 9

8 [και ο κυριος εις τον] αιωνα μ[ενει] IX
[ητοιμασεν εν κρισει τον θρονον α]υτου
9 [και αυτος κρινει την οικουμενην εν δ]ικαιοσυνη
[κρινει λαους εν ευθυτητι]
10 [και εγενετο κυριος καταφυγη τω πενητι]
[βοηθος εν ευκαιριαις εν] θλιψει
11 [και ελπισατωσαν επι σε οι γι]νωσκον
[τες το ονομα σου]
[οτι ουκ ενκατελιπες τους εκ]ζητουντας σε κ(υρι)ε
12 [ψαλατε τω κυριω τω κατοικουντι] εν σειων
[αναγγειλατε εν τοις εθνεσιν] τα επι
[τηδευματα αυτου]

p. 10

18 παντα τα εθ[νη τα επιλανθανομενα του θεου]
19 οτι ουκ εις τ[ελος επιλησθησεται]
ο πτωχ[ος]
ὴ ὑπομον[η των πενητων ουκ απο]
λιται ει[ς τον αιωνα]
20 αναστηθ[ι κυριε μη κραταιουσθω ανθρωπος]
κριθητω[σαν εθνη ενωπιον σου]
21 καταστη[σον κυριε νομοθετην επ αυτους]
γνωτωσ[αν εθνη οτι οι ανθρωποι εισιν διαψαλμα]

VIII 9 πετεινα
IX 12 σιων | 19 αποπολειται

22 ινα τι κ(υρι)ε α[φεστηκας μακροθεν]
υπερορ[ᾳς εν ευκαιριαις εν θλιψει]
23 εν τω υπε[ρηφανευεσθαι τον ασεβη]
ενπυρ[ιζεται ο πτωχος]
συνλαμ[βανονται εν διαβουλιοις]
οις δ[ιαλογιζονται]
24 [ο]τι επαι[νειται ο αμαρτωλος εν ταις]
[επιθυμιαις της ψυχης αυτου]

p. 11

29 [ενκαθηται ενεδρᾳ] μετα πλου[σιων]
[εν αποκρυφοις απ]οκτιναι αθ[ῳον]
[οι οφθαλμοι αυτου] εις τον πενη[τα]
[αποβλεπουσιν]
30 [ενεδρευει εν αποκρ]υφοις ως λεων ε(ν)
[τῃ μανδρᾳ αυτου]
[ενεδρευει του αρπασαι] πτωχον
[αρπασαι πτωχον εν τῳ] ελκυσαι αυτο(ν)
31 [εν τῃ παγιδι αυτου ταπε]ινωσι αυτο(ν)
[κυψει και πεσειται εν τῳ] αυτον κατα
[κυριευσαι των πενη]των
32 [ειπεν γαρ εν τῃ καρδιᾳ αυτο]υ επιλελησται ο θ(εο)ς
[απεστρεψεν το προσωπ]ον αυτου του
[μη βλεπειν εις τελος]
33 [αναστηθι κυριε ο θεος υψ]ωθητω ἡ χιρ σου
[μη επιλαθῃ των πενη]των σου εις τελος
34 [ενεκεν τινος παρωξυνε]ν ὁ ασεβης το[ν θεον]
[ειπεν γαρ εν καρδιᾳ αυτου ο]υκ εκ'ζητ[ησει]
35 [βλεπεις οτι συ πον]ον και [θυμον κατανοησεις]

p. 12

38 [εισῃ]κουσεν κ[υριος]
[την] ετοιμασι[αν της καρδιας αυτων]

29 αποκτειναι | **30** αποκρυφῳ | **31** ταπεινωσει | **33** χειρ | om σου εις τελος | **34** ου ζητησει pro ουκ εκζητησει

προσεσχε[ν το ους σου]
39 κριναι ορφαν[ῳ και ταπεινῳ]
ινα μη προσ[θῃ ετι μεγαλαυχειν]
αν(θρωπ)ος επι [της γης]

I εις το τελο[ς τῳ δαυειδ ψαλμος] X

1 Επι τω κ(υρι)ω π[εποιθα πως ερειτε τῃ ψυχῃ μου]
μετανασ[τευου επι τα ορη ως στρουθιον]
2 οτι ιδου οι [αμαρτωλοι ενετειναν τοξον]
ητοιμασα[ν βελη εις φαρετραν]
του κατατ[οξευσαι εν σκοτομηνῃ]
τους ευ[θεις τῃ καρδιᾳ]
3 οτι ἃ σοι κατ[ηρτισω καθειλον]
ο δε δικαιὸ[ς τι εποιησεν]
4 κ(υριο)ς εν ναω [αγιῳ αυτου]
κ(υριο)ς εν ο(υ)ρ(αν)ω [ο θρονος αυτου]
[ο]ι οφθα[λμοι αυτου εις τον πενητα αποβλεπουσιν]

p. 13

5 [τους ειποντας την γλωσσ]αν ημων μεγαλυ[νουμεν] XI
[τα χειλη ημων παρ ημων εσ]τιν τις ημω(ν)
[κυριος εστιν]
6 [απο της ταλαιπωριας των πτ]ωχων
[και απο του στεναγμου των π]ενητων
νυν αναστησομαι λεγει] κ(υριο)ς
[θησομαι εν σωτηριᾳ παρησι]ασομαι εν αυτω
7 [τα λογια κυριου λογια αγνα]
[αργυριον πεπυρωμενον δο]κιμον τη γη
[κεκαθαρισμενον επταπ]λασιως
8 [συ κυριε φυλαξεις ημας και δια]τηρησις ημας
[απο της γενεας ταυτης κ]αι εις τον αιωνα
9 [κυκλῳ οι ασεβεις περιπ]ατουσειν
[κατα το υψος σου επολυ]ωρησας

X 3 om σοι
XI 7 δοκιμιον | 8 διατηρησεις | 9 περιπατουσιν

p. 14

4 [ποτ]ε υπνω[σω εις θανατον] XII

5 [μη π]οτε ειπη [ο εχθρος μου ισχυσα προς αυτον]
οι θλιβοντες [με αγαλλιασονται]
εαν σαλευθ[ω]

6 εγω δε επι τω [ελεει σου ηλπισα]
αγαλλιασετα[ι η καρδια μου εν τῳ σωτηριῳ σου]
ασω τω κ(υρι)ω τ[ῳ ευεργετησαντι με]
και ψαλω τω ο[νοματι κυριου του υψιστου]

ΙΓ εις το τελ[ος. ψαλμος τῳ δαυειδ] XIII

1 Ειπεν αφρων ε[ν καρδιᾳ αυτου ουκ εστιν θεος]
διεφθαρη[σαν και εβδελυχθησαν εν]
επιτη[δευμασιν]
ουκ εστιν [ποιων χρηστοτητα ουκ εσ]
τιν εω[ς ενος]

2 κ(υριο)ς εκ του ο[υρανου διεκυψεν επι τους υιους των ανθρωπων]
του ιδιν ει ε[στιν συνιων η εκζητων τον θεον]

3 παντες εξ[εκλιναν αμα ηχρεωθησαν]
ουκ εστιν [ποιων χρηστοτητα ου]
κ εστιν [εως ενος]
ταφος αν[εῳγμενος ο λαρυγξ αυτων]
[τα]ις γλω[σσαις αυτων εδολιουσαν]

p. 15

3 [συντριμμα και ταλαιπωρια εν ταις οδο]ις αυτω(ν)
[και οδον ειρηνης ουκ εγνωσα]ν
[ουκ εστιν φοβος θεου απεναντι των οφθα]λμω(ν) αυτω(ν)

4 [ουχι γνωσονται παντες οι εργαζομενο]ι
[την αδικιαν]
[οι κατεσθοντες το]ν λαο[ν μου β]ρωσι [αρ]του
[τον κυριον ουκ επεκα]λεσαντ[ο]

5 [εκει εδειλιασαν φο]βω ου ουκ ην φοβος

XIII 1 διεφθειραν pro διεφθαρησαν | 2 ιδειν | 4 βρωσει

[οτι ο θεος εν γενεᾳ δι]καιων
6 [βουλην πτωχου κα]τησχυναται
[οτι κυριος ελπις αυτου] εστιν
7 [τις δωσει εκ σιων τ]ο σωτηριον τω ι(σρα)ηλ
[εν τῳ επιστρεψαι κυρια]ν τ̣ην̣ αιχμαλω
[σιαν του λαου αυτου]
[αγαλλιασεται ιακωβ και] ευφρανθησεται ι(σρα)ηλ

[ΙΔ] [ψαλμος τῳ δαυειδ] XIV

1 [κυριε τις παροικησει εν τῳ σ]κηνωματι σου
[και τις κατασκηνωσε]ι̣ εν τω ορι τω αγιω σου
2 [πορευομενος αμωμο]ς̣ και εργαζομε
[νος δικαιοσυνην]
[λαλων αληθειαν εν καρδ]ι̣α̣ αυτου
3 [ος ουκ εδολωσεν εν γλ]ωσση αυτου
[ουδε εποιησεν τῳ π]λησιον αυτου κακο(ν)
[και ονειδισμον ουκ ελα]βεν επι τους
[εγγιστα αυτου]
4 [εξουδενωται ενωπιον] αυτου πας
[πονηρευομενος]

p. 16 XV

2 [ειπα] τ̣ω [κυριῳ κυριος μου ει συ]
[οτι] τ̣ω[ν αγ]αθων [μου ου χριαν εχεις]
3 τοις αγιοις τοις ε[ν τη γη αυτου]
εθαυμαστω[σεν]
οτι παντα τα θε[λημματα αυτου εν αυτοις]
4 επληθυνθησαν [αι ασθενειαι αυτων]
μετα ταυτα ε̣τ̣[αχυναν]
ου μη συνα̣[γαγω τας συναγωγας]
αυτων̣ [εξ̣ αιματων]

5 δικαιᾳ pro δικαιων | 6 κατῃσχυνατε | 7 του Ισραηλ | αγαλλιασθω pro αγαλλιασεται | ευφρανθητω pro ευφρανθησεται
XIV 1 ορει | 4 om πας
XV 2 om οτι των . . . . . εχεις | 3 om οτι

ουδε μη μν[ησθω των ονοματων]
αυτων [δια χειλεων μου]
5 κ(υριο)ς μερις τ[ης κληρονομιας μου και]
του ποτ[ηριου μου]
σοι ει ο αποκ[αθιστων την κληρονομιαν μου εμοι]
6 σχοινια επε[πεσαν μοι εν τοις κρατιστοις]
και γαρ η κληρ[ονομια μου κρατιστη μοι εστιν]
7 ευλογησω τ[ον κυριον τον συνετισαντα με]
ετι δε και ε[ως νυκτος επαιδευσαν]
με οι νε[φροι μου]
προορωμη[ν τον κυριον ενωπιον μου δια παντος]
οτι εκ δεξι[ων μου εστιν ινα μη σαλευθω]
9 [δια τ]ουτο ηυ[φρανθη η καρδια μου]
p. 17
[και ηγαλλιασατο η γλωσσα μου]
[ετι δε και η σαρξ μου κατασκηνωσε]ι
[επ ελπιδι η σαρξ μου κατασκη]νωσι
10 [οτι ουκ ενκαταλειψεις τη]ν
[ψυχην μου εις αδην ουδε δω]σεις
[τον οσιον σου ιδειν διαφθορα]ν
11 [εγνωρισας μοι οδους ζωης]
[πληρωσεις με ευφροσυνης] μετα του
[προσωπου σου]
[τερπνοτητες εν τη] δεξια σου εις τελος

[IϛΓ] [προσευχη του] δα(υει)δ XVI

1 [εισακουσον κυριε τ]ης δικαιοσυνης μου
[προσχες τη δεησει] μου
[ενωτισαι την προ]σευχην μου ουκ
[εν χειλεσιν δολ]ιοις
2 [εκ προσωπου σου] το κριμα μου εξελθοι
[οι οφθαλμοι μου ιδε]τωσαν ευθυτητας

5 add η ante μερις | συ pro σοι | 9 om η σαρξ μου κατασκηνωσι²
XVI 1 της προσευχης

3 [εδοκιμασας την κα]ρδιαν μου επεσ
[κεψω νυκτος]
[επυρωσας με και ου]χ ευρεθη εν εμοι αδικια
4 [οπως αν μη λαληση τ]ο στομα μου
[τα εργα των ανθρωπων]
[δια τους λογους των χε]ι̣λαιων σου
[εγω εφυλαξα οδο]υ̣ς σκληρας
5 [καταρτισαι τα διαβη]μ̣ατα μου εν ταις
[τριβοις σου]
[ωα μη σαλευθη τ]α διαβηματα μου
6 [εγω εκεκραξα οτι επηκ]ουσας μου ο θ(εο)ς
[κλινον το ους σου εμο]ι και εισακου
[σον των ρηματων μ]ου

p. 18

7 και [θαυμαστωσον τα ελεη σου ο σωζων]
τ[ους ελπιζοντας επι σε]
εκ [των ανθεστηκοτων τη δεξιᾳ σου]
8 φ[υλαξον με ως κοραν οφθαλμου]
[εν σκεπη των πτερυγων σου σκεπασεις με]
9 [απο προσωπου ασεβων των]
[ταλαιπωρησαντων με]
οι εκθ[ροι μου την ψυχην μου περιεσχον]
10 το στεαρ̣ αυτ̣[ων συνεκλεισαν]
το στομα αυτων [ελαλησεν υπερηφανιαν]
11 εκβαλλοντες με [νυνι περιεκυ]
κλωσαν με
τους οφθαλμους [αυτων εθεντο εκκλιναι εν τη γη]
12 ὑπελαβον με ω[σει λεων ετοιμος]
εις θηραν
και ωσει σκυμν[ος οικων εν αποκρυφοις]
13 αναστηθι κ(υρι)ε π̣[ροφθασον αυτους και]
υποσκελισ̣[ον αυτους]
ρυσαι την ψυχ[ην μου απο ασεβους]

4 χειλεων | 7 om και | 9 εχθροι

14 ρομφαιαν σου απ[ο εχθρων της χειρος σου]
κ(υρι)ε απο ολιγων [απο γης]
διαμερισον [αυτους εν τη ζωη αυτων]
και των κεκ[ρυμμενων σου επλησ]
θη η γαστη[ρ αυτων]
εχορτασθησα[ν υειων και αφηκαν τα]
καταλοιπ[α τοις νηπιοις αυτων]
15 εγω δε εν δι[καιοσυνη οφθησομαι]
τω προσ[ωπω σου]
χορτασθησ[ομαι εν τω οφθηναι]
την δοξ[αν σου]

p. 19 XVII

[IZ] 1 [εις το τελος τω παιδι κυριου τω δαυειδ α ελαλησεν τω κυριω]
[τους λογους της ωδης ταυτης εν ημερα η ερυσατο αυτον κυριος εκ]
[χειρος παντων των εχθρων αυτου και εκ χειρος σαουλ και ειπεν]

2 [αγαπησω σε κυριε ισχυς μου]
3 [κυριος στερεωμα μου και καταφυγη μου και] ρυσ[τη]ς μου
[ο θεος μου βοηθος] και ελπιω ε[π αυτον]
[υπερασπιστης μου και κερ]ας σωτηριας
[αντιλημπτ]ωρ μου
4 [αινων επικαλεσο]μαι τον κ(υριο)ν και εκ'
[των εχθρων] μου σωθησομαι
5 [περιεσχον με ω]διναις θανατου
[και χειμαρροι ανο]μιας εξεταραξαν με
6 [ωδινες αδου περ]ιεκυκλωσαν με
[προεφθασαν με π]αγιδες θανατου
7 [και εν τω θλιβεσθ]αι με επεκαλεσαμην το(ν) κ(υριο)ν
[και προς τον θεον μ]ου εκεκραξα
[ηκουσεν εκ] ναου αγιου αυτου φωνης μου
[και η κραυγη μο]υ ενωπιον αυτου εισ
[ελευσεται εις τ]α ωτα αυτου
8 [και εσαλευθη και ε]ντρομος εγενηθη η γη

14 απολυων pro απο ολιγων
XVII 4 om τον | 5 ωδινες

[και τα θεμελια τω]ν οραιων εταραχθησα(ν)
[και εσαλευθησαν] οτι ωργισθη αυτοις ο θ(εο)ς
9 [ανεβη καπνος εν ορ]γη αυτου·
[και πυρ εναντιον] αυτου καταφλεχθησετ(αι)
[ανθρακες ανηφθησαν] απ αυτου
10 [και εκλινεν ουρανον και] κατεβη
[και γνοφος υπο τους π]οδας αυτου
11 [και επεβη επι χερουβε]ιν και επετασθη
[επετασθη επι πτερυγω]ν ανεμων
12 [και εθετο σκοτος αποκρυ]φην αυτο[υ]
p. 20
[κυκλῳ αυτου η σκηνη αυτου]
[σκοτινον υδωρ εν νεφελαις αερων]
13 [απο της τηλαυγησεως ενωπιον αυτου]
[αι νεφελαι διηλθον]
[χαλα]ζα και [ανθρακες πυρος]
14 [και] εβροντ[ησεν εξ ουρανου κυριος]
και ὁ ὕψι[στος εδωκεν φωνην αυτου]
15 εξαπεστιλεν [βελη και εσκορπισεν αυτους]
και αστραπας επλη[θυνεν και συνετα]
ραξεν αυτους
16 και ωφθησαν αι π[ηγαι των υδατων]
και ανεκαλυφθη [τα θεμελια της οικουμενης]
απο επιτιμησεω[ς σου Κυριε]
απο ενπνευσεω[ς πνευματος οργης σου]
17 εξαπεστιλεν εξ [υψους και ελαβεν με]
προσελαβετο με [εξ υδατων πολλων]
18 ρυσεται με εξ εκ[θρων μου δυνατων]
και εκ' των μισου[ντων με οτι εστε]
ρεὼθησαν ὑπ[ερ εμε]
19 προεφθασαν με [εν ημερᾳ κακωσεως μου]
και εγενετο κ(υριο)ς [αντιστηριγμα μου]

8 ορεων | **9** κατεφλογισεν pro καταφλεχθησεται | **15** add και ante εξαπεστειλεν | **17** εξαπεστειλεν | προσελαβε pro προσελαβετο με | **18** εχθρων

20 και εξηγαγεν [με εις πλατυσμον ρυσεται με οτι ηθελησεν με]
21 ρυσεται με εξ [εχθρων μου δυνατων και εκ των μισουντων με]
και ανταποδω[σει μοι κυριος κατα την δικαι]
ὀσυνην μ[ου]
και κατα τη̣ν [καθαριοτητα των χειρων]
μου αντα[ποδωσει μοι]
22 οτι εφυλαξ[α τας οδους κυριου]
και ουκ ησε[βησα απο του θεου μου]
23 [ο]τ̣ι παντα̣ [τα κριματα αυτου ενωπιον μου]
p. 21
[και τα δικαιωματα αυτου ουκ απεστησαν απ εμου]
24 [και εσομαι αμωμος μετ αυτου]
[και φυλαξομαι απο της ανομιας μου]
25 [και ανταποδωσει μοι κυριος κατα]
[την δικαιοσυνην μου]
[και κατα την καθαριοτητα] τ̣ω̣ν̣ χ̣ειρ̣[ων μο]υ̣·
[ενωπιον των ο]φ̣θ̣α̣λμων αυτου
26 [μετα οσιου οσιωθησ]η̣
[και μετα ανδρος αθῳ]ου αθωος εση
27 [και μετα εκλεκτου] εκλεκτος εση
[και μετα στρεβλου] διαστρεψεις·
28 [οτι συ λαον ταπειν]ο̣ν σωσεις
[και οφθαλμους υπε]ρ̣ηφανων ταπινωσεις·
29 [οτι συ φωτιεις λυχ]ν̣ον μου κ(υρι)ε
[ο θεος μου φωτιεις το] σκοτος μου
30 [οτι εν σοι ρυσθησο]μ̣αι απο πιρατηριου
[και εν τῳ] θ(ε)ω μου υπερβησομαι τιχος·
31 [ο θεος μου αμωμ]ος ἡ οδος αυτου
[τα λογια κ̣υριου πε]π̣υρωμενα
[υπερασπιστης ε]στιν παντων των
[ελπιζοντων επ α]υτον
32 [οτι τις θεος πλην του κ](υριο)υ̣
[και τις θεος πλην του θεου] η̣μων

20–21 fortasse pleraque verba om | **28** ταπεινωσεις | **30** πειρατηριου | τειχος

33 [ο θεος ο περιζωννυων μ]ε δυναμιν
[και εθετο αμωμον τη]ν οδον μου
34 [ο καταρτιζομενος του]ς ποδας μου ωσει ελαφου
[και επι τα υψηλα ιστω]ν με
35 [διδασκων χειρας μου εις] πολεμον
[και εθου τοξον χαλκουν το]υς βραχιονας μου
36 [και εδωκας μοι υπερασπισ]μον σωτηριας μου

p. 22

και [η δεξια σου αντελαβετο μου]
και [η παιδια σου ανωρθωσεν με εις τελος]
και [η παιδια σου αυτη με διδαξει]
37 ε[πλατυνας τα διαβηματα μου υποκατω μου]
[και ο]υκ η[σθενησαν τα ιχνη μου]
38 [κα]ταδιωξω το[υς εχθρους μου και]
καταλημψ[ομαι αυτους]
και ουκ αποστρ[αφησομαι εως αν εκλιπωσιν]
39 εκ'θλιψω αυτου[ς και ου μη δυνωνται στηναι]
πεσουνται ὑπο το[υς ποδας μου]
40 και περιεζωσας με [δυναμιν εις πολεμον]
συνεποδισας πα[ντας τους επανισ]
ταμενους επ ε[με υποκατω μου]
41 και τους εκ'θρο[υς μου εδωκας μοι νωτον]
και τους μισουν[τας με εξωλεθρευσας]
42 εκεκραξαν και ουκ η[ν ο σωζων]
προς κ(υριο)ν και ουκ ειση[κουσεν αυτων]
43 και λεπτυνω αυτου[ς ως χνουν κα]
τα προσωπον αν[εμου]
ως πηλον πλατιων [λεανω αυτους]
44 ρυσαι με εξ αντιλογι[ων λαου]
καταστησις με εις κ[εφαλην εθνων]
λαος ον ουκ εγνων [εδουλευσεν μοι]
45 εις ακοην ωτιου [υπηκουσεν μοι]
υἱοι αλ'λοτριοι ψ[ευσαντο μοι]

34 ως pro ωσει | **40** επανιστανομενους | **41** εχθρους | **43** πλατειων | **44** καταστησεις

46 υϊοι αλ'λοτρι[οι επαλαιωθησαν]
και εχωλανα[ν απο των τριβων αυτων]
47 ζη κ(υριο)ς και ε[υλογητος ο θεος μου]
και ϋψωθη[τω ο θεος της σωτηριας μου]
48 ο θ(εο)ς ὁ διδο[υς εκδικησεις εμοι]

p. 23

[και υποταξας λαους υπ εμε]
49 [ο ρυστης μου εξ εχθρων οργιλων]
[απὸ των επανιστανομενων επ εμε υψ]ωσις με
[απο ανδρος αδικου ρυση με]
50 [δια τουτο εξομολογησο]μαι σοι εν εθνεσι(ν) κ(υρι)ε
[και τῳ ονοματι σου] ψαλω
51 [μεγαλυνων τας σ]ωτηριας του βασιλεως αυτου
[και ποιων ελε]ος τω χ(ριστ)ω αυτου
[τῳ δαυειδ και τῳ] σπερματι αυτου εως αιωνος

[ΙΗ] 1 [εις το τελος τῳ δ]α(υει)δ ψαλμος XVIII

2 [οι ουρανοι διηγουν]ται δοξαν θ(εο)υ
[ποιησιν δε χειρ]ων αυτου αναγ'γελλι το στερεωμα
3 [ημερα τῃ ημερᾳ] ερευγεται ρημα
[και νυξ νυκτι α]ναγγελ'λι γνωσιν
4 [ουκ εισιν λαλι]αι ουδε λογοι ων ουχι
[ακουονται] αι φωναι αυτων
5 [εις πασαν τη]ν γην εξηλθεν ὁ φθογγος αυτω(ν)
[και εις τα πε]ρατα της οικουμενης
[τα ρηματα] αυτων
6 [εν τῳ ηλιῳ] εθετο το σκηνωμα αυτου
[και αυτο]ς ως νυμφιος εκπορευὸμε
[νος εκ παστ]ου αυτου
[αγαλλιασεται] ως γιγας δραμιν ὁδον αυτου
7 [απ ακρου του ουραν]ου η εξοδος αυτου
[και το καταντημα] αυτου εως ακρου του ο(υ)ρ(αν)ου

49 υψωσεις
XVIII 1 tr ψαλμος τῳ Δαυειδ | 2 αναγγελλει | 3 αναγγελλει | 6 δραμειν

[και ουκ εστιν ος απο]κρυβησεται την
[θερμην αυτου]
8 [ο νομος του κυριου αμωμος επι]στρεφων ψυχας
[η μαρτυρια κυριου πιστη σοφ]ιζουσα νηπια
9 [τα δικαιωματα κυριου ευθεια] ευφραινοντα καρδ[ιαν]
p. 24
η ε[ντολη κυριου τηλαυγης φωτιζουσα οφθαλμους]
10 ο φ[οβος κυριου αγνος διαμενων εις αιωνα αιωνος]
τα [κριματα κυριου αληθινα δεδικαιω]
[μενα επι το αυτο]
11 επιθυμητα [υπερ χρυσιον και λιθον τιμιον πολυν]
και γλυκυτε[ρα υπερ μελι και κηριον]
12 και γαρ ὁ δουλο[ς σου φυλασσει αυτα]
εν τω φυλασσειν αυ[τα ανταποδοσις πολλη]
13 παραπτωματα τις [συνησει]
απο των κρυφιων μ[ου καθαρισον με]
14 και απο αλ'λοτριῶν [φεισαι του δουλου σου]
εαν μη μου κατακ[υριευσουσιν τοτε]
αμωμος ἐσομ[αι]
και καθαρισθησ[ομαι απο αμαρτιας μεγαλης]
15 και εσονται εις ευ[δοκιαν τα λογια]
του στοματος μ[ου]
και ἡ μελετη της κ[αρδιας μου ενωπι]
ον σου δια παντ[ος]
κ(υρι)ε βοὴθε μου και [λυτρωτα μου]

ΙΘ 1 εις το τελος ψαλ[μος τῳ δαυειδ] XIX
2 Επακουσαι σου κ(υριο)ς [εν ημερᾳ θλιψεως]
ὑπερασπισαι σου τ[ο ονομα του θεου ιακωβ]
3 εξαποστιλαι σοι β[οηθειαν εξ αγιου]
και εκ' σειων αντι[λαβοιτο σου]
4 μνησθιη κ(υριο)ς π[ασης θυσιας σου]
και το ὁλο[καυτωμα σου πιανατω διαψαλμα]

12 φυλασσειν | 13 εκ pro απο
XIX 3 εξαποστειλαι | Σιων | 4 μνησθειη | om Κυριος

ϛ 5 δωὴ σοι κ[ατα την καρδιαν σου]
και πασαν [την βουλην σου πληρωσαι]
6 αγαλ'λιασ[ωμεθα εν τῳ σωτηριῳ σου]
κ(αι) ἐν ὀν[ὀματι θεου ημων μεγαλυνθησομεθα]

p. 25

[πληρωσαι κυριος παντα τα αιτηματα] σου·
7 [νυν εγνων οτι εσωσεν κυριος τον χ](ριστο)ν αυτου
[επακουσεται αυτου εξ ουρανου α]γιου αυτου
[εν δυναστειαις η σωτηρια τη]ς δεξιας αυτου
8 [ουτοι εν αρμασιν και ουτ]οι εν ιπποις
[ημεις δε εν ονοματι κυριου] θ(εο)υ ἡμων
[μεγαλυνθησομεθα]
9 [αυτοι συνεποδισ]θησαν και επεσαν
[ημεις δε ανεστη]μεν και ανορθωθημε(ν)
10 [κυριε σωσον τον β]ασιλεα και επακουσο(ν)
[ημων εν η. α]ν ἡμερα επικαλεσομεθα σε

[K] 1 [εις το τελος ψαλ]μος τω δα(υει)δ XX

2 [κυριε εν τη δυναμει] σου ευφρανθησεται
[ο βασιλευς]
[και επι τῳ σωτ]ηριω σου αγαλ'λιασεται σφοδρα
3 [την επιθυμιαν τ]ης καρδιας αυτου
[εδωκας αυτ]ω
[και την θελησι]ν των χιλαιων αυτου
[ουκ εστερ]ησας αυτον
4 [οτι προεφθασας] αυτον εν ευλογι
[αις χρηστοτη]τος
[εθηκας επι την κ]εφαλην αυτου
[στεφανον εκ λιθ]ου τιμιου
5 [ζωην ητησατο σε κ]αι εδωκας αυτω
[μακροτητα ημερων] εις αιὼνα αιωνος
6 [μεγαλη η δοξα αυτου ε]ν τω σωτηριω σου

9 ανωρθωθημεν | 10 add σου post βασιλεα | επικαλεσωμεθα
XX 3 ψυχης pro καρδιας | δεησιν pro θελησιν | χειλεων | add διαψαλμα

[δοξαν και μεγαλοπρεπε]ιαν επιθη
[σεις επ αυτον]
7 [οτι δωσεις αυτῳ ευλογιαν] εις αιὼνα αιωνος
[ευφρανεις αυτον εν χαρᾳ μ]ετα του προσωπου σου

p. 26

8 οτι [ο βασιλευς ελπιζει επι κυριον]
και ε[ν τῳ ελεει του υψιστου ου μη σαλευθῃ]
9 ευρεθ[ειη η χειρ σου πασιν τοις εχθροις σου]
η δεξια σου [ευροι παντας τους]
μισουν[τας σε]
10 θησις αυτους ω[ς κλιβανον πυρος]
εις καιρον του π[ροσωπου σου]
κ(υρι)ε εν οργη σου συ[νταραξεις αυτους]
και καταφαγεται αυ[τους πυρ]
11 τον καρπον αυτων [απο γης απολεις]
και το σπερμα αυτ[ων απο υιων ανθρωπων]
12 οτι εκλιναν εις σε [κακα]
διελογισαντο βου[λην ην ου μη δυνων]
ται στηναι·
13 οτι θησις αυτους [νωτον]
εν τοις περιλοιποι[ς σου ετοιμα]
σις το προσωπον [αυτων]
14 ὑψωθητι κ(υρι)ε εν τη δ[υναμει σου]
ασωμεν και ψαλω[μεν τας δυναστειας σου]

ΚΑ 1 εις το τελος υπε[ρ της αντιλημψεως] XXI
της αιωθινης ψα[λμος τῳ δαυειδ]

2 Ο θ(εο)ς ο θ(εο)ς μου προσχες [μοι ινα τι εγ]
κατελιπες με
μακραν απο της [σωτηριας μου οι]
λογοι των [παραπτωματων μου]
3 ο θ(εο)ς μου κε[κραξομαι ημερας προς]
σε και [ουκ εισακουσῃ]

10 θησεις | 12 στησαι pro στηναι | 13 θησεις | ετοιμασεις | 14 ασομεν | ψαλουμεν
XXI 1 εωθινης

και νυκτ[ος και ουκ εις ανοιαν εμοι]
4 σοι δε εν α[γιοις κατοικεις ο επαι]
νος ι(σρα)ηλ

p. 27

5 [επι σοι ηλπισαν οι πατερες ημ]ων
[ηλπισαν και ερυσω αυτους]
6 [προς σε εκεκραξαν και εσωθησαν]
[επι σοι ηλπισαν και ου] κατησχυνθησα(ν)
7 [εγω δε ειμι σκωληξ και ο]υκ αν(θρωπ)ος
[ονειδος ανθρωπου και εξου]δενωμα λαου
8 [παντες οι θεωρου]ντες με εξεμυ
[κτηρισαν μ]ε
[ελαλησαν εν χειλ]εσιν εκινησαν κεφαλη(ν)
9 [ηλπισεν επι κυριον] ρυσασθω αυτον
[σωσατω αυτον] οτι θελι αυτον
10 [οτι συ ει ο εκσπα]σας με εκ' γαστρος
[η ελπις μου απο] μαστων της μ(ητ)ρ(ο)ς μου
11 [επι σε επεριφην ε]κ' μητρας
[εκ κοιλιας μητρος] μου θ(εο)ς μου ει σοι
[μη αποστης απ] εμου ὁτι θλιψις εγ'γυς
12 [οτι ουκ εστιν ο] βοὴθων μοι
13 [περιεκυκλωσ]αν με μοσχοι πολ'λοι
[ταυροι πιονε]ς περιεσχον με
14 [ηνοιξαν επ] εμε το στομα αυτων
[ως λεων ο αρπα]ζων και ωρυὸμενος
15 [ωσει υδωρ εξεχυ]θην και διεσκορ
[πισθη παντα τα] οστα μου
[εγενηθη η καρδια μ]ου ωσει κηρος
[τηκομενος εν με]σω της κοιλιας μου
16 [εξηρανθη ως οστρακ]ον ἡ ἴσχυς μου
[και η γλωσσα μου κεκολ]ληται τω
[λαρυγγι μου]

4 συ pro σοι | 7 εξουδενημα | 9 θελει | 11 συ pro σοι | 12 om μοι | 16 ωσει pro ως

[και εις χουν θανατου κατη]γαγεν με
17 [οτι εκυκλωσαν με κυνες] πολλοι
p. 28
συ[ναγωγη πονηρευομενων περιεσχον με]
ωρ[υξαν χειρας μου και ποδας]
18 εξη[ριθμησαν παντα τα οστα μου]
αυτ[οι δε κατενοησαν και επειδον με]
5 19 διεμερισ[αντο τα ιματια μου εαυτοις]
και επι τον [ιματισμον μου εβαλον κληρον]
20 σοι δε κ(υρι)ε μη μακρ[υνης την βοηθειαν]
σου απ εμου
εις την αντιλημψ[ιν μου προσχες]
21 ρυσαι απο ρομ'φαιας [την ψυχην μου]
και εκ χειρος κυνος [την μονογενη μου]
22 σωσον με εκ στο[ματος λεοντος]
και απο κερατων [μονοκερωτων]
την ταπινω[σιν μου]
23 διηγησομαι το ο[νομα σου τοις αδελφοις μου]
εν μεσω εκκλησ[ιας υμνησω σε]
24 οι φοβουμενοι τον [κυριον αινεσατε αυτον]
απαν το σπερμα ιακ[ωβ δοξασατε αυτον]
φοβηθητω δη απ [αυτου απαν το]
σπερμα ι(σρα)ηλ
25 οτι ουκ εξουδενω[σεν ουδε προσω]
χθισεν τη δ[εησει του πτωχου]
ουδε απεστρε[ψεν το προσωπον]
αυτου απ ε[μου]
και εν τω κεκ[ραγεναι με προς αυτον]
εισηκου[σεν μου]
26 παρα σου ὁ επ[αινος μου]
εν εκ'κλη[σιᾳ μεγαλῃ]
τας ευχα[ς μου αποδωσω ενω]
πιο[ν των φοβουμενων αυτον]

16 *κατηγαγες* pro *κατηγαγεν* | **20** *συ* pro *σοι* | *μου* pro *σου απ εμου* | **22** *ταπεινωσιν* | **24** om *τον* | *φοβηθητωσαν αυτον* pro *φοβηθητω δη απ αυτου*

p. 29

27 [φαγονται πενητες και εμπλησθησον]ται
[και αινεσουσιν κυριον οι εκζητουντες α]υτο(ν)
[ζησονται αι καρδιαι αυτων εις αιωνα αι]ωνος
28 [μνησθησονται και επιστραφησοντ]αι
[προς κυριον παντα τα περατα της γης]
[και προσκυνησουσιν ενωπιον α]υτου πα
[σαι αι πατριαι των ε]θνων
29 [οτι του κυριου η βασιλεια κ]αι αυτος δεσποζι των εθνω(ν)
30 [εφαγον και προσε]κυνησαν παντες οι πι
[ονες της γ]ης
[ενωπιον αυτου] προπεσουντε παντες
[οι καταβαινον]τες εις γην
[και η ψυχη μου αυ]τω ζη
31 [και το σπερμα μου] δουλευσι αυτω
[αναγγελησεται] τω κ(υρι)ω γενεα ἡ ερχομενη
32 [και αναγγελουσ]ιν την δικαιὸσυνην αυτου
[λαῳ τῳ τεχθησο]μενω ον εποιὴσεν ο κ(υριο)ς

[KB] [ψαλμος τῳ δαυειδ τη]ς μιας σαββατου XXII

1 [κυριος ποιμαινει με κ]αι ουδεν με ὕστερησει
2 [εις τοπον χλοη]ς εκει με κατεσκηνωσε(ν)
[επι υδατος αν]απαυσεως εξεθρεψεν με
3 [την ψυχην μου επε]στρεψεν
[ωδηγησεν με επι τρ]ιβους δικαιὸσυνης
[ενεκεν του ονοματ]ος αυτου
4 [εαν γαρ και πορευθω] εν μεσω σκιας θανατου
[ου φοβηθησομαι κάκ]α ὸτι σοι μετ εμου ει
[η ραβδος σου και η βακτ]ηρια σου αυται με
[παρεκαλεσα]ν
5 [ητοιμασας ενωπιον μου] τραπεζαν
[εξ εναντιας των θλιβο]ντων με

29 δεσποζει | **30** προσπεσουνται | add την ante γην | **31** δουλευσει
XXII 1 om της μιας σαββατου | **4** συ pro σοι

p. 30

ελιπα[νας εν ελαιῳ την κεφαλην μου]
καὶ το ποτηριον σου μεθυσκον ως]
κρα[τιστον]
6 και το ελεο[ς σου καταδιωξεται με πασας]
τας ημερ[ας της ζωης μου]
και το κατοικ[ειν με εν οικῳ κυριου εις μα]
κροτητα ἡμ[ερων]

ΚΓ ψαλμος τω δα(υει)δ [της μιας σαββατων] XXIII

1 Του κ(υριο)υ η γη και το π[ληρωμα αυτης]
ἡ οικουμενη και π[αντες οι κατοι]
κουντες εν αυτη
2 αυτος επι θαλασσων [εθεμελιωσεν αυτην]
και επι ποταμων η[τοιμασεν αυτην]
3 τις αναβησεται εις το [ορος του κυριου]
και τις στησεται εν το[πῳ αγιῳ αυτου]
4 αθωος χερσειν και καθ[αρος τῃ καρδιᾳ]
ος ουκ ελαβεν επ[ι ματαιῳ την ψυχην αυτου]
και ουκ ωμοσεν επι [δολῳ τῳ πλη]
σιον αυτου
5 ουτος λημψεται ευλ[ογιαν παρα κυριου]
και ελεημοσυνην π[αρα θεου σωτηρος αυτου]
6 αυτη ἡ γενεα ζητου[ντων αυτον]
ζητουντων το προ[σωπον του θεου ιακωβ διαψαλμα]
ϛ 7 αραται πυλας οι [αρχοντες υμων]
και επαρθητε [πυλαι αιωνιοι]
και εισελευσε[ται ο βασιλευς της δοξης]
8 τις εστιν ουτ[ος ο βασιλευς της δοξης]
κ(υριο)ς κραταιος [και δυνατος]
κ(υριο)ς δυνατο[ς εν πολεμῳ]
9 αραται πυλ[ας οι αρχοντες υμων]

XXIII 4 χερσιν | 7 αρατε | 9 αρατε

p. 31

[και επαρθητε πυλαι αιωνι]οι
[και εισελευσεται ο βασιλευς τ]ης δοξης
10 [τις εστιν ουτος ο βασιλευς] της δοξης
[κυριος των δυναμεων αυτ]ος εστιν ο βα
[σιλευς της δοξης]

[ΚΔ] [ψαλμος τω δαυειδ] XXIV

1 [προς σε κυριε ηρα τη]ν ψυχην μου
2 [ο θεος μου επι σοι π]εποιθα μη καταισχυν
[θειην εις τον] αιωνα·
[μηδε καταγελ]ασατωσαν μου οι εκθροι μου
3 [και γαρ παντες] οι υπομενοντες σε ου
[μη καταισχ]υνθωσειν
[αισχυνθητωσα]ν οι ανομουντες δια κενης
4 [τας οδους σου] κ(υρι)ε γνωρισον μοι
[και τας τριβο]υς σου διδαξον με
5 [οδηγησον με] επι την αληθιαν σου
[και διδαξο]ν με οτι σοι ει ο θ(εο)ς ο σ(ωτ)ηρ μου
[και σε υπε]μινα οληη την ημεραν
6 [μνησθητ]ι των οικτιρμων σου κ(υρι)ε
[και τα ελεη] σου οτι απο του αιωνος εισι(ν)
7 [αμαρτιας ν]εοτητος μου και αγνοι
[ας μη] μνησθης
[κατα το ελεος] σου μνησθητι μου σοι
[ενεκα της χρ]ηστοτητος σου κ(υρι)ε
8 [χρηστος και ευθη]ς ο κ(υριο)ς
[δια τουτο νομοθε]τησι αμαρτανοντας εν οδω
9 [οδηγησει πραεις εν κρι]σι
[διδαξει πραεις οδους α]υτου
10 [πασαι αι οδοι κυριου ελεος κ]αι αληθια
[τοις εκζητουσιν την δια]θηκην αυτου

10 add ουτος post εστιν[2]
XXIV 2 om εις τον αιωνα | εχθροι | 3 καταισχυνθωσιν | 5 αληθειαν | συ pro σοι | υπεμεινα | 6 οικτειρμων | om κυριε | 7 om σοι | 8 νομοθετησει | 9 κρισει | 10 αληθεια

p. 32

[και τα μαρτυρια αυτου]
11 ενεκ[α του ονοματος σου κυριε]
και ιλ[αση τη αμαρτια μου πολλη γαρ εστιν]
12 τις εστιν [ανθρωπος ο φοβουμενος τον κυριον]
νομοθετ[ησει αυτω εν οδω η ηρετισατο]
13 ἡ ψυχη αυτου εν [αγαθοις αυλισθησεται]
και το σπερμα αυ[του κληρονομησει γην]
14 κραταιωμα κ(υριο)ς τω[ν φοβουμενων αυτον]
και η διαθηκη αυτου [του δηλωσαι αυτοις]
15 οι ὀφθαλμοι μου δια [παντος προς τον κυριον]
οτι αυτος εκσπασ[ει εκ παγιδος τους]
ποδας μου
16 επιβλεψον επ ε[με και ελεησον με]
οτι μονογενης [και πτωχος ειμι εγω]
17 αι θλιψεις της κα[ρδιας μου επληθυνθησαν]
εκ των αναγ'κων μ[ου εξαγαγε με]
18 ἴδε την ταπινω[σιν μου και τον κοπον μου]
και αφες πασας κ[·····]
19 ἴδε τους εκ'θρου[ς μου οτι επληθυνθησαν]
και μισος αδικον ε[μισησαν με]
20 φυλαξον την ψυχ[ην μου και ρυσαι με]
μη καταισχυν[θειην οτι ηλπισα επι σε]
21 ακακοι και ευθε[ις εκολλωντο μοι οτι]
ὑπεμινα σε [κυριε]
22 λυτρωσαι ὁ θ(εο)ς [τον ισραηλ εκ πασων των]
θλιψαιων [αυτου]

ΚΕ τω δα(υει)δ XXV

1 Κρινον με κ(υρι)ε [οτι εγω εν ακακια μου εποευθην]
και επι τω κ(υρι)[ω ελπιζων ου μη σαλευθω]
2 δοκιμασο[ν με κυριε και πειρασον με]

14 add και το ονομα κυριου των φοβουμενων αυτον post αυτον | 18 ταπεινωσιν | τας αμαρτιας μου pro κ···· | 19 εχθρους | 21 υπεμεινα | 22 θλιψεων
XXV 1 του pro τω ante Δαυειδ

P. 33

[πυρωσον τους νεφρους μου] και την καρδι[αν μου]
3 [οτι το ελεος σου κατεναντι τ]ων οφθαλ
[μων μου εστιν]
[και ευηρεστησα εν τη αλ]ηθια σου
4 [ουκ εκαθισα μετα συνε]δριου ματαιοτητος
[και μετα παρανο]μουντων ου μη εισελθω
5 [εμισησα εκκλη]σιαν πονηρευομενω(ν)
[και μετα ασεβω]ν ου μη καθισω·
6 [νιψομαι εν α]θωοις τας χειρας μου
[και κυκλωσ]ω το θυσιαστηριον σου κ(υρι)ε
7 [του ακουσαι φ]ωνην αινεσεως σου
[και διηγησασθ]αι παντα τα θαυμασια σου
8 [κυριε ηγαπησα ευ]πρεπιαν οικου σου
[και τοπον σκ]ηνωματος δοξης σου
9 [μη συναπολε]σης μετα ασεβων την ψυχη(ν) μου
[και μετα ανδρ]ων αιματων την ζωην μου
10 [ων εν χερσι]ν αι ανομιαι
[η δεξια αυτων] επλησθη δωρων
11 [εγω δε εν ακακι]α μου εποευθην
[λυτρωσαι με] κ(υρι)ε και ελεησον με
12 [ο γαρ πους μου εστ]η εν ευθυτητι
[εν εκκλησιαις ευλ]ογησω σε κ(υρι)ε

[ΚΣ] [του δαυειδ προ τ]ου χρισθη XXVI

1 [κυριος φωτισμος μου] και σ(ωτ)ηρ μου τινα φοβηθησομαι
[κυριος υπερασπιστης τ]ης ζωης μου απο
[τινος δειλιασω]
2 [εν τω εγγιζειν επ εμε κ]ακουντας του
[φαγειν τας σαρκας] μου
[οι θλιβοντες με και οι ε]κ'θροι μου αυτοι
[ησθενησαν και επεσ]αν

3 αληθειᾳ | 6 om κυριε | 7 om σου[1] | 10 om αι | 11 om κυριε
XXVI 1 χρισθηναι pro χρισθη | 2 εχθροι

p. 34

3 εαν παρα[ταξηται επ εμε παρεμβολη]
ου φοβ[ηθησεται η καρδια μου]
εαν επαν[αστη επ εμε πολεμος εν ταυ]
τη εγω [ελπιζω]
4 μιαν αιτησαμ[ην παρα κυριου ταυτην εκζητησω]
του κατοικιν μ[ε εν οικω κυριου πασας]
τας ἡμερας τ[ης ζωης μου]
του θεωριν με την [τερπνοτητα του κυριου]
και επισκεπτεσθα[ι τον ναον αυτου]
5 οτι εκρυψεν με εν σ[κηνη εν]
ημερα κακων μ[ου]
εσκεπασεν με εν απ[οκρυφω της]
σκηνης αυτου
εν πετρα ὑψωσεν μ[ε]
6 και νυν ἴδου ὑψωσεν τη[ν κεφαλην μου επ εχθρους μου]
εκυκλωσα και εθυσ[α εν τη σκηνη]
αυτου θυσιαν αινεσε[ως και αλαλαγμου]
ασω και ψαλω τω κ(υρι)ω
7 εισακουσον κ(υρι)ε της φω[νης μου ης εκεκραξα]
8 ελεὴσον με και εισακο[υσον μου]
σοι ειπεν ἡ καρδια μου
εξεζητησεν το προσ[ωπον σου]
το προσωπον σου κ(υρι)ε [ζητησω] .
9 μη αποστρεψης το π[ροσωπον σου απ εμου]
και μη εκ'κλινη[ς εν οργη απο του δουλου σου]
βοὴθος μου γεν[ου μη εγκαταλιπης με]
και μη ενκατα[λιπης με ο θεος ο σωτηρ μου]
10 οτι ο π(ατ)ηρ μου [και η μητηρ μου εγκατελιπον με]
ο δε κ(υριο)ς αντε[λαβετο μου]
11 νομοθετ[ησον με κυριε τη οδω σου]

4 ητησαμην | κατοικειν | θεωρειν | 6 om αινεσεως και | ασομαι pro ασω | 8 εξεζητησα pro εξεζητησεν | 9 om και[1] | υπεριδης pro ενκαταλιπης[2] | 10 προσελαβετο με pro αντελαβετο μου

p. 35

[και οδηγησον με εν τριβῳ ευθειᾳ]
[ενεκα των εχθρων μου μη] παραδως
12 [με εις ψυχας θλιβοντων] με
[οτι επανεστησαν μοι μα]ρτυρες αδικοι
[και εψευσατο η αδικια εα]υτη
13 [πιστευσω του ιδειν τα] αγαθα κ(υριο)υ εν γη ζωντω(ν)
14 [υπομεινον τον κυριον υ]πομινον τον κ(υριο)ν
[ανδριζου και κρ]αταιουσθω ἡ καρδια
[σου και υπο]μινον τον κ(υριο)ν

[KZ] [του] δα(υει)δ XXVII

1 [προς σε κυριε κε]κραξομαι
[ο θεος μου μη πα]ρασιὠπησης απ εμου
[μη ποτε παρα]σιωπησης ἀπ εμου
[και ομοιωθησ]ομαι τοις καταβαι
[νουσιν ει]ς λακ'κον
2 [εισακουσον τ]ης φωνης της δεὴσεως μου
[εν τῳ δεεσ]θαι με προς σε
[εν τῳ αιρειν] με χειρας μου προς ναον αγιο(ν) σου
3 [μη συνελκ]υσης με μετα αμαρτωλω(ν)
[και μετα ερ]γαζομενων αδικιαν μη
[συναπο]λεσης με
[των λαλουν]των ειρηνην μετα των πλησιο(ν) αυτω(ν)
[κακα δε εν ται]ς καρδιαις αυτων
4 [δος αυτοις] κατα τα εργα αυτων
[και κατα την πο]νηριαν των επιτηδευ
[ματων αυτω]ν
[κατα τα εργα των] χειρων αυτων δος αυτοις
[αποδος το ανταποδομ]α αυτων αυτοις
5 [οτι ου συνηκαν εις τα ερ]γα κ(υριο)υ
[και εις τα εργα των χειρων] αυτου

14 om υπομεινον τον κυριον[1] | υπομεινον bis
XXVII 1 εκεκραξα pro κεκραξομαι | επ εμοι pro απ εμου bis | 2 tr με αιρειν | εις pro προς[2] | 3 om με[1] | add την ψυχην μου post αμαρτωλων

p. 36

καθε[λεις αυτους και ου μη οικοδομησεις αυτους]
6 ευλογ[ητος κυριος οτι εισηκουσεν της]
φω[νης της δεησεως μου]
7 κ(υριο)ς βοηθο[ς μου και υπερασπιστης μου]
επ αυτω η[λπισεν η καρδια μου και]
εβοηθη[θην και ανεθαλεν η σαρξ μου]
και εκ' θεληματ[ος μου εξομολο]
γησομαι αυτω
8 κ(υριο)ς κραταιωμα του λα[ου αυτου]
και υπερασπιστης τ[ων σωτηριων]
του χ(ριστο)υ αυτου εσ[τιν]
9 σωσον κ(υρι)ε τον λα[ον σου]
και ευλογησον τ[ην κληρονομιαν σου]
και ποιμανον αυ[τους και επαρον]
αυτους εως το[υ αιωνος]

KH ψαλμος τω δα(υει)δ ε[ξοδιου σκηνης] XXVIII

1 Ενεγ'καται τω κ(υρι)[ῳ υιοι θεου]
ενεγκαται τω κ(υρι)ω [υιους κριων]
ενεγ'καται τω κ(υρι)ω δο[ξαν και τιμην]
2 ενεγ'καται τω κ(υρι)ω [δοξαν ονοματι αυτου]
προσκυνησατε τω κ(υρι)ω [εν αυλη αγιᾳ αυτου]
3 φωνη κ(υριο)υ επι των [υδατων]
ο θ(εο)ς της δοξης [εβροντησεν]
κ(υριο)ς επι ὕδατων π[ολλων]
4 φωνη κ(υριο)υ εν ἰσχυ[ι]
φωνη κ(υριο)υ εν με[γαλοπρεπιᾳ]
5 φωνη κ(υριο)υ συν[τριβοντος κεδρους]
και συντριψ[ει κυριος τας κεδρους του λιβανου]
6 και λεπτυ[νει αυτας ως τον μοσχον]
τον λ[ιβανον]

9 om κυριε
XXVIII 1–2 ενεγκατε quater | 5 om και

p. 37

[και ο ηγαπημενος ως υιος μονοκερ]ωτω(ν)
7 [φωνη κυριου διακοπτοντος φλογα πυ]ρος
8 [φωνη κυριου συνσειοντος ερημον]
[συνσεισει κυριος την ερημον κα]δης
9 [φωνη κυριου καταρτιζομενο]υ ελαφους
[και αποκαλυψει δρυμου]ς
[και εν τῳ ναῳ αυτ]ου πας τις λεγι δοξαν
10 [κυριος τον κατακλυσμ]ον κατοικιει
[και καθιειται κυριος] βασιλευς εις τον αιωνα
11 [κυριος ισχυν τῳ λα]ω αυτου δωσει
[κυριος ευλογησει τον] λαον αυτου εν ειρηνη

XXIX

[KΘ] 1 [εις το τελος ῳδη] του ενκαινισμου του οικου ψαλ(μο)ς τω δα(υει)δ

2 [υψωσω σε κυριε οτι] υπελαβες με
[και ουκ ηυφρανα]ς τους εκθρους μου επ εμε
3 [κυριε ο θεος μου εκεκρ]αξα προς σε και ϊασω με
4 [κυριε ανηγαγες εξ ᾳδ]ου την ψυχην μου
[εσωσας με απο τω]ν καταβαινον
[των εις λακκο]ν
5 [ψαλατε τῳ κυριῳ οι ο]σιοι αυτου
[και εξομολογεισθε] τη μνημη της
[αγιωσυνης αυτ]ου
6 [οτι οργη εν τῳ θυμῳ] αυτου
[και ζωη εν τῳ θελημ]ατι αυτου
[το εσπερας αυλισθησ]εται κλαυθμος
[και εις το πρωι αγαλλ]ιασις
7 [εγω δε ειπα εν τῃ ευ]θηνια μου
[ου μη σαλευθω εις το]ν αιωνα
8 [κυριε εν τῳ θελληματι σου] παρασχου τω
[καλλει μου δυναμιν]
[απεστρεψας δε το προσω]πον σου

9 λεγει
XXIX 1 ψαλμος ωδης pro ωδη | om ψαλμος | του pro τω | 2 εχθρους

p. 38

και ε[γενηθην τεταραγμενος]
9 προς σ[ε κυριε κεκραξομαι προς τον]
θ(εο)ν [μου δεηθησομαι]
10 τις ωφε[λια εν τω αιματι μου]
εν τω κατ[αβηναι με εις διαφθοραν]
μη εξομολογη[σεται σοι χους]
η αναγ'γελι την α[ληθειαν σου]
11 ηκουσεν κ(υριο)ς και η[λεησεν με]
κ(υριο)ς εγενηθη βοηθο[ς μου]
12 εστρεψας τον κοπ[ετον μου εις χαραν εμοι]
διερ'ρηξας τον σακκ[ον μου και περι]
εζωσας με ευφ[ροσυνην]
13 οπως αν ψαλη σοι [η δοξα μου και ου]
μη κατανοιγω
κ(υρι)ε ο θ(εο)ς μου εις το[ν αιωνα εξομολογησομαι σοι]

Λ 1 ψαλμος τω δα(υει)δ [εκστασεως] XXX

2 Επι σοι κ(υρι)ε ηλπισα [μη καταισχυνθει]
ην εις τον αιωνα
εν τη δικαιοσυνη σ[ου ρυσαι με και εξελου με]
3 κλινον προς με το [ους σου ταχυνον]
του εξελεσθαι [με]
γενου μοι εις θ(εο)ν υπε[ρασπιστην]
και εις οικον καταφ[υγης του σωσαι με]
4 οτι κραταιωσις [μου και καταφυγη μου ει συ]
και ενεκεν του ον[οματος σου οδηγη]
σις με και δια[θρεψεις με]
5 εξαξις με εκ [παγιδος ταυτης ης]
εκρυψα[ν μοι]
οτι σοι ει ο [υπερασπιστης μου]
6 εις χειρα[ς σου παραθησομαι το πνευμα μου]

9 add και post κεκραξομαι | 10 αναγγελει | 13 κατανυγω
XXX 1 add εις το τελος ante ψαλμος | 4 κραταιωμα pro κραταιωσις | οδηγησεις | 5 εξαξεις | συ pro σοι

p. 39

[ελυτρωσω με κυριε ο θεος της αληθ]ειας
7 [εμισησας τους φυλασσο]ντας μα
[ταιοτητας δια κε]νης
[εγω δε επι τῳ κυριῳ ηλπι]σα
8 [αγαλλιασομαι και ευφρ]ανθησομαι επι τω ελεει σου
[οτι επειδες την τα]πινωσιν μου
[εσωσας εκ των] αναγκων την ψυχην μου
9 [και ου συνεκλει]σας με εις χειρας εκ'θρω(ν)
[εστησας εν ε]υρυχωρω τους ποδας μου
10 [ελεησον με] κ(υρι)ε οτι θλιβομαι
[εταραχθη εν] θυμω ὁ ὀφθαλμος μου
[η ψυχη μου κ]αι ἡ γαστηρ μου
11 [οτι εξελιπεν] εν οδυνη ἡ ζωὴ μου
[και τα ετη μου] εν στεναγμοις
[ησθενησεν εν] πτωχια ἡ ἰσχυς μου
[και τα οστα μου] εταραχθησαν
12 [παρα παντας τ]ους εκ'θρους μου εγε
[νηθην ονειδ]ος
[και τοι]ς γει[τοσιν] μου σφοδρα
[και φοβο]ς τοις γνωστοις μου
[οι θεωρουντε]ς με εξω εφυγον απ εμου
13 [επελησθην] ωσει νεκρος απο καρδιας
[εγενηθην ωσει σ]κευος απολωλος
14 [οτι ηκουσα ψογον π]ολ'λων παροικουν
[των κυκλοθεν]
[εν τῳ συναχθην]αι αυτους αμα επ εμε
[του λαβειν την ψυχην μ]ου εβουλευσαντο
15 [εγω δε επι σε ηλπισα] κ(υρι)ε
[ειπα συ ει ο θεος μου]
16 [εν ταις χερσιν σου οι κλ]ηροι μου

p. 40

ρυσαι [με εκ χειρος εχθρων μου]

8 ταπεινωσιν | 9 εχθρου pro εκθρων | 12 εχθρους

και εκ [των καταδιωκοντων με]
17 επιφα[νον το προσωπον σου επι]
τον δο[υλον σου]
και σωσον [με εν τῳ ελεει σου]
18 κ(υρι)ε μη καταισχυν[θειην οτι επεκα]
λεσαμην σε
αισχυνθιὴσαν ασε[βεις και κατα]
χθιησαν εις αδο[υ]
19 αλαλα γενηθητωσ[αν τα χειλη τα δολια]
τα λαλουντα κατα τ[ου δικαιου ανομιαν]
εν ὑπερηφανια και ε[ξουδενωσει]
20 ως πολοι το πληθο[ς της χρηστο]
τητος σου Κ(υρι)ε
ὴς εκρυψας τοις φ[οβουμενοις σε]
εξειργασου τοις ε[λπιζουσιν επι σε]
εναντιον των υ[ιων των ανθρωπων]
21 κατακρυψις αυτ[ους εν αποκρυφῳ]
του προσωπ[ου σου]
απο ταραχης αν(θρωπ)[ων σ]κ[επασεις αυτους]
εν σκηνη απο αν[τιλογ]ι...ας [γλωσσων]
22 ευλογητος κ(υριο)ς ο[τι εθαυμαστωσεν]
το ελεος αυ[του εν πολει περιοχης]
23 εγω δε ειπον ε[ν τῃ εκστασει μου]
απεριμμε απ[ο προσωπου των ο]
φθαλμω[ν σου]
δια τουτο ει[σηκουσας κυριε της φωνης]
της δεὴσ[εως μου]
εν τω κεκ[ραγεναι με προς σε]
24 αγαπησα[τε τον κυριον παντες οι οσιοι αυτου]
p. 41
[οτι αληθειας εκζητει κ](υριο)ς

17 om *και* | **18** *αισχυνθειησαν* | add *οι* ante *ασεβεις* | *καταχθειησαν* | **20** *πολυ* pro *πολοι* | *εξειργασω* pro *εξειργασου* | **21** *κατακρυψεις* | **23** *ειπα* pro *ειπον* | *απερριμμαι* | add *αρα* ante *απο* | **24** [*ανταποδιδωσιν* videtur longius quam spatium in Λ; fortasse *ανταποδωσι* legatur]

[και ανταποδιδωσιν τοις περι]σσως
[ποιουσιν υπερηφ]ανιαν
25 [ανδριζεσθε και κραταιο]υσθω η καρδια υμω(ν)
[παντες οι ελπιζοντες] επι κ(υριο)ν

[ΛΑ] [τῳ δαυειδ συνεσ]εως XXXI

1 [μακαριοι ων αφ]εθησαν αι ανομιαι
[και ων επεκαλυ]φθησαν αι αμαρτιαι
2 [μακαριος ανηρ] ω ου μη λογισεται κ(υριο)ς αμαρτια(ν)
[ουδε εστιν εν] τω στοματι αυτου δολος
3 [οτι εσιγησα επ]αλαιὼθη τα οστα μου
[απο του κραζει]ν με ὁλην την ἡμεραν
4 [οτι ημερας και] νυκτος εβαρυνθη επ ε
[με η χειρ σου]
[εστραφην εις τα]λαιπωριαν εν τω εν
[παγηναι α]κανθαν διαψαλμα
5 [την αμαρτιαν μο]υ εγνωρισα σοι
[και την ανομια]ν μου ουκ εκαλυψα
[ειπα εξαγορευσω] κατ εμου την ανο
[μιαν μου] τω κ(υρι)ω
[και συ αφηκας τ]ην ασεβιαν της καρδιας μου
6 [υπερ ταυτης προ]σευξεται προς σε
[πας οσιος εν κα]ιρω ευθετω
[πλην εν κατακλυσ]μω ὑδατων πολ
[λων προς αυτον] ουκ εγ'γιουσειν
7 [συ μου ει καταφυγη] κ(υρι)ε απο θλιψεως
[της περιεχουσης] με
[το αγαλλιαμα μου λυτ]ρῶσαι με απο
[των κυκλωσαντω]ν με διαψαλμα
8 [συνετιω σε και συνβιβω] σε εν οδω ταυτη
[η πορευση]
p. 42
επιστηρ[ιω επι σε τους οφθαλμους μου]

XXXI 1 tr Συνεσεως τῳ Δαυειδ | 2 ου pro ω | λογισηται | 5 om σοι | αμαρτιαν pro ανομιαν | ασεβειαν | add διαψαλμα | 6 tr πας οσιος προς σε | εγγιουσιν | 7 om κυριε

9 μη·γεινε[σθε ως ιππος και ημιονος]
οις ουκ [εστιν συνεσις]
εν χαλινω [και κημῳ τας σιαγονας]
αυτων αγξ[αι]
των μη εγγιζον[των προς σε]
πολ'λαι αι μαστιγ[ες του αμαρτωλου]
10 τον δε ελπιζοντα επ[ι κυριον ελεος κυκλωσει]
11 ευφρανθηται επι κ(υριο)ν [και αγαλλιασ]
θαι δικαιοι
και καυχασθαι παντες [οι ευθεις τῃ καρδιᾳ]

ΛΒ ψαλμος τω δα(υει)δ XXXII

1 Αγαλλιασθαι δικαι[οι εν τῳ κυριῳ]
τοις ευθεσιν πρε[πει αινεσις]
2 εξομολογισθαι τ[ῳ κυριῳ εν κιθαρᾳ]
εν ψαλτηριω δεκαχορ[δῳ ψαλατε αυτῳ]
3 ασαται αυτω ασμα [καινον]
καλως ψαλαται αυτου [εν αλαλαγμῳ]
4 οτι ευθης ὁ λογος του [κυριου]
και παντα τα εργα αυτο[υ εν πιστει]
5 αγαπα ελεημοσυνην [και κρισιν]
του ελεους κ(υριο)υ πληρη[ς η γη]
6 τω λογω κ(υριο)υ οι ο(υ)ρ(αν)οι εστ[ερεωθησαν]
και τω πν(ευματ)ι του στο[ματος αυτου πα]
σαι αι δυναμ[εις αυτων]
7 συναγων ως [ασκον υδατα θαλασσης]
τιθις εν θησ[αυροις αβυσσους]
8 φοβηθητω [τον κυριον πασα η γη]
απ αυτου δ[ε σαλευθητωσαν παντες]
οι κατο[ικουντες την οικουμενην]

p. 43

9 [οτι αυτος ειπεν και εγενηθησ]αν

9 γινεσθε | 11 ευφρανθητε | αγαλλιασθε | καυχασθε
XXXII 1 om ψαλμος | αγαλλιασθε | ευθεσι | 2 εξομολογεισθε | 3 ᾳσατε | ψαλατε | om αυτου | 6 add του ante κυριου | πασα η δυναμις pro πασαι αι δυναμεις | 7 τιθεις

[αυτος ενετειλατο και εκτισθησ]αν
10 [κυριος διασκεδαζει βουλας εθνων]
[αθετει δε λογισμους λαω]ν
[και αθετει βουλας αρχον]των
11 [η δε βουλη του κυριου ε]ις τον αιωνα μενι
[λογισμοι της κα]ρδιας αυτου απο γε
[νεων εις γεν]εαν
12 [μακαριον το εθ]νος ου εστιν κ(υριο)ς ὁ θ(εο)ς αυτου
[λαος ον εξελε]ξατο εις κληρονομιαν εαυτω
13 [εξ ουρανου επεβλ]εψεν ὁ κ(υριο)ς
[ειδεν παντας] τους ὑϊους των αν(θρωπ)ων
14 [εξ ετοιμου κα]τοικητηριου αυτου
[επεβλεψεν επι] παντας τους κατοι
[κουντας την] γην
15 [ο πλασας κατα μο]νας τας καρδιας αυτω(ν)
[ο συνι]εις παντα τα εργα αυτων
16 [ου σωζεται] βασιλευς δια πολ'λην δυναμι(ν)
[και γιγας ου σ]ωθησεται εν πληθι ἰσχυος αυτου
17 [ψευδης ιππος] εις σωτηριαν
[εν δε πληθε]ι δυναμεως αυτου ου σωθησεται
18 [ιδου οι οφθαλμοι] κ(υριο)υ επι τους φοβουμε
[νους αυτο]ν
[τους ελπιζοντ]ας επι το ελεος αυτου
19 [ρυσασθαι εκ θανατο]υ τας ψυχας αυτω(ν)
[και διαθρεψαι αυ]τους εν λιμω
20 [η ψυχη ημων υπο]μενι τω κ(υρι)ω
[οτι βοηθος και υπερα]σπιστης ἡμων εστι(ν)
21 [οτι εν αυτῳ ευφρανθη]σεται ἡ καρδια ἡμω(ν)
[και εν τῳ ονοματι τῳ αγ]ιω αυτου ελπισαμεν

p. 44

22 γεν[οιτο το ελεος σου κυριε εφ ημας]
[καθαπερ ηλπισαμεν επι σε]

11 μενει | γενεας pro γενεαν | 16 πληθει | 20 υπομενει | 21 ηλπισαμεν

ΛΓ 1 τω [δαυειδ οποτε ηλλοιωσεν το προσωπον αυτου] XXXIII
εν[αντιον αβειμελεχ και απελυσεν αυτον και απηλθεν]

2 Ευλογησ[ω τον κυριον εν παντι καιρῳ]
δια παντος [η αινεσις αυτου εν τῳ]
στοματι μου
3 εν τω κ(υρι)ω επαινεσ[θησεται η ψυχη μου]
ακουσατωσαν πρα[εις και ευφρανθητωσαν]
4 μεγαλυναται τον κ(υριο)ν [συν εμοι]
και υψωσομεν το ο[νομα αυτου επι το αυτο]
5 εξεζητησα τον κ(υριο)ν [και επηκουσεν μου]
και εκ πασων των [παροικιων μου ερυσατο με]
6 προσελθαται προς [αυτον και φωτισθητε]
και τα προσωπα υμω[ν ου μη καταισ]
χυνθωσεν
7 ουτος ὁ πτωχος [εκεκραξεν και ο κυριος]
εισηκουσεν [αυτου]
και εκ πασων τω[ν θλιψεων αυτου]
εσωσεν αυτο[ν]
8 παρεμβαλι ο αγγελος [κυριου κυκλῳ των]
φοβουμενων α[υτον και ρυσεται αυτους]
9 γευσασθαι και ιδετ[ε οτι χρηστος ο κυριος]
μακαριος ανηρ [ος ελπιζει επ αυτον]
10 φοβηθηται τον [κυριον παντες οι αγιοι αυτου]
οτι ουκ εστιν [υστερημα τοις φοβου]
μενοις αυ[τον]
11 πλουσιοι ε[πτωχευσαν και επεινασαν]
οι δε εκ'ζητ[ουντες τον κυριον ουκ ελατ]
τωθησ[ονται παντος αγαθου διαψαλμα]

p. 45

12 [δευτε τεκνα ακουσατε μου φοβον] κ(υριο)υ διδαξω υμας
13 [τις εστιν ανθρωπος ο θελων ζωην]
[αγαπων ιδειν ημερας αγαθας]

XXXIII 4 μεγαλυνατε | υψωσωμεν | 6 προσελθατε | καταισχυνθη pro καταισχυνθωσεν | 8 παρεμβαλει | om ο | 9 γευσασθε | 10 φοβηθητε

14 [παυσον την γλωσσαν σου α]πο κακου
[και χειλη του μη λαλησ]αι δολον
15 [εκκλινον απο κακου] και ποιησον αγαθο(ν)
[ζητησον ειρηνη]ν και καταδιωξον αυτη(ν)
16 [οτι οφθαλμοι κυριου] επι δικαιους
[και ωτα αυτου] εις δεησιν αυτων
17 [προσωπον δε] κ(υριο)υ επι ποιουντας κακα
[του εξολεθρ]ευσαι εκ γης το μνη
[μοσυνον] αυτων
18 [εκεκραξαν οι δ]ικαιοι και ὁ κ(υριο)ς εισηκουσε(ν) αυτω(ν)
[και εκ πασων τ]ων θλιψαιων αυτων
[ερυσατο αυτ]ους
19 [εγγυς] κ(υριο)ς το[ις συ]ντετριμ'μενοις τη καρδια
[και το]υς τα[πεινο]υς τω πν(ευματ)ι σωσει
20 [πολλαι] αι θλ[ιψε]ις των δικαιων
[και] εκ π[ασων αυ]των ρυσεται αυτους κ(υριο)ς
21 [κυριος φυλασ]σει παντα τα οστα αυτων
[εν εξ αυτ]ων ου συντριβησεται
22 [θανατος α]μαρτωλων πονηρος
[και οι μισουν]τες τον δικαιον πλημ
[μελη]σουσιν
23 [λυτρωσεται κυριος] ψυχας δουλων αυτου
[και ου μη πλημμε]λησουσιν παντες
[οι ελπιζοντες] επ αυτον

[ΛΔ] [τῳ δαυειδ] XXXIV

1 [δικασον κυριε τους αδικ]ουντας με
[πολεμησον τους πολεμ]ουντας με

p. 46

2 επι[λαβου οπλου και θυρεου]
και α[ναστηθι εις βοηθειαν μοι]
3 εκ'χεο[ν ρομφαιαν και συνκλεισον εξ]
εναντ[ιας των καταδιωκοντων με]

15 διωξον pro καταδιωξον | 18 θλιψεων | 19 την καρδιαν pro τη καρδια | 20 om κυριος

ειπον τη ψυχ[η μου σωτηρια σου εγω ειμι]
4 αισχυνθητωσ[αν και εντραπητωσαν]
οι ζητουντες [την ψυχην μου]
αποστραφητωσαν [εις τα οπισω και]
καταισχυνθητω[σαν οι λογιζομε]
νοι μοι κακα
5 γενηθητωσαν ωσει χνο[υς κατα προ]
σωπον ανεμου
και αγ'γελος κ(υριο)υ εκθλιβ[ων αυτους]
6 γενηθητω ἡ ὁδος αυτ[ων σκοτος]
και ὁλισθημα
και αγ'γελος κ(υριο)υ κατα[διωκων αυτους]
7 οτι δωραιαν εκρυψα[ν μοι διαφθοραν]
παγιδος αυτων
ματην ὤνιδισαν τη[ν ψυχην μου]
8 ελθατω αυτοις παγις η[ν ου γινωσκουσιν]
και ἡ θηρα ην εκρυψαν σ[υλλαβετω αυτους]
και εν τη παγιδι πεσου[νται εν αυτη]
9 ἡ δε ψυχη μου αγαλλια[σεται επι τῳ κυριῳ]
τερφθησεται επι τ[ῳ σωτηριῳ αυτου]
10 παντα τα οστα μ[ου ερουσιν κυριε]
τις ὁμοιος σοι
ρυὁμενος πτωχ[ον εκ χειρος στερεω]
τερων αυτου
και πτωχον κα[ι πενητα απο των διαρ]
παζοντ[ων αυτον]

p. 47

11 [αναστὰντες μαρτυρες αδικ]οι
[α ουκ εγινωσκον επηρωτων] με
12 [ανταπεδιδοσαν μοι πονηρα α]ντι καλω(ν)
[και ατεκνιαν τη ψυχη μο]υ
13 [εγω δε εν τῳ αυτους] παρενοχλιν
[μοι ενεδυο]μην σακκον

XXXIV 4 αισχυνθειησαν | εντραπειησαν | αποστραφειησαν | καταισχυνθειησαν | 7 δωρεαν | ωνειδισαν | 8 ελθετω | 13 παρενοχλειν

[και εταπεινου]ν εν νηστια την ψυχην μου
[και η προσευ]χη μου εις κολπον μου
[αποστρα]φησεται
14 [ως πλησιο]ν ως αδελφον ἡμετερον
[ουτως] ευἠρεστουν
[ως πενθω]ν και σκυθρωπαζων
[ουτως ετ]απινουμην
15 [και κατ εμου] ευφρανθησαν και συνηχθησα(ν)
[συνηχθησαν ε]π εμε μαστιγες και ουκ εγνω(ν)
[διεσχισθησαν κ]αι ου κατενυγησαν
16 [επειρασαν με] εξεμυκτηρισαν με
[μυκτηρισμ]ον
[εβρυξαν επ εμε] τους ὀδοντας αυτω(ν)
17 [κυριε ποτε επο]ψη
[αποκαταστησο]ν την ψυχην μου απο
[της κακουργια]ς αυτων
[απο λεοντω]ν την μονογενην μου
18 [εξομολογησομαι σ]οι κ(υρι)ε εν εκ'κλησια πολ'λη
[εν λαῳ βαρει αινεσω] σε
19 [μη επιχαρειησαν μοι οι] εκθραινοντες μοι αδικως
[οι μισουντες με δωρεα]ν και διἀνευον
[τες οφθαλμοις]
20 [οτι εμοι μεν ειρηνικα ελ]αλουν
[και επ οργη δολους διελο]γιζοντο
p. 48
21 και ε[πλατυναν επ εμε το στομα αυτων]
ειπαν [ευγε ευγε ειδαν οι οφθαλμοι ημων]
22 ἴδες κ(υρι)ε [μη παρασιωπησης]
κ(υρι)ε μη απο[στης απ εμου]
23 εξεγερθητι κ(υρι)[ε και προσχες τη κρισει μου]
ο θ(εο)ς μου και ὁ κ(υριο)ς μο[υ εις την δικην μου]
24 κρινον με κ(υρι)ε κατα τ[ην δικαιοσυνην σου]
κ(υρι)ε ο θ(εο)ς μου μη επιχαρ[ειησαν μοι]

14 εταπεινουμην | **15** ηυφρανθησαν | **17** μονογενη | **19** εχθραινοντες | ματαιως pro αδικως | **22** ειδες | **24** add και ante μη

25 μη ειποισαν εν καρδι[αις αυτων ευγε]
ευγε τη ψυχη ἡμων
μηδε ειποιεν κατεπιομ[εν αυτον]
26 αισχυνθητωσαν και ε[ντραπητωσαν]
αμα οι επιχαιροντε[ς τοις κακοις μου]
ενδυσασθωσαν αισχ[υνην και εντρο]
πην οι μεγαλορη[μονουντες επ εμε]
27 αγαλ'λιασθωσαν και [ευφρανθητωσαν]
οι θελοντες την [δικαιοσυνην μου]
και ειπατωσαν δια π[αντος μεγαλυν]
θητω ο κ(υριο)ς
οι θελοντες την ειρ[ηνην του δουλου αυτου]
28 και ἡ γλωσσα μου με[λετησει την δικαιο]
συνην σου ολην [την ημεραν τον επαινον σου]

ΛΕ 1 εις το τελος τω δουλω [κυριου τῳ δαυειδ] XXXV

2 φησιν ὁ παρανομ[ος του αμαρτανειν εν εαυτῳ]
ουκ εστιν φοβος θ(εο)υ [απεναντι των]
ὀφθαλμων α[υτου]
3 οτι ἐδολωσεν ε[νωπιον αυτου]
του ευριν τη[ν ανομιαν αυτου και μισησαι]
4 τα ρηματα του [στοματος αυτου ανο]
μια και δο[λος]

p. 49

[ουκ εβουληθη συνιεναι του αγ]αθυναι
5 [ανομιαν ελογισατο επι της] κοιτης αυτου
[παρεστη παση οδῳ ουκ αγα]θη
[τη δε κακιᾳ ου προσωχθι]σεν
6 [κυριε εν τῳ ουρανῳ το ελ]εος σου
[και η αληθεια σου] εως των νεφελων
7 [και η δικαιοσυνη σ]ου ως ὀρη θ(εο)υ

25 ειπαισαν bis | **26** αισχωθειησαν pro αισχυνθητωσαν | εντραπειησαν pro εντραπητωσαν | **27** αγαλλιασαιντο pro αγαλλιασθωσαν | ευφρανθειησαν pro ευφρανθητωσαν | μεγαλυνθειη pro μεγαλυνθητω

XXXV **3** ευρειν | **7** om σου[1] | ωσει pro ως

[τα κριματα σου] αβυσσος πολλη
[ανθρωπους και κ]τ̣ηνη σωσεις κ(υρι)ε
8 [ως επληθυ]ν̣ας το ελεος σου ο θ(εο)ς
[οι δε υιοι τ]ων αν(θρωπ)ων εν σκεπη των
[πτερυγ]ω̣ν σου ελπιουσιν
9 [μεθυσθησον]ται απο της πιότητος του οικου σου
[και τον χειμαρρ]ουν της τρυφης σου
[ποτιεις αυ]τους
10 [οτι παρα σοι πηγ]η ζωης
[εν τῳ φωτι σου] οψ̣ομεθα φως
11 [παρατεινον το ε]λεος σου τοις γινωσκουσιν σε
[και την δικαιοσ]υ̣νην σου τοις ευθε
[σι τῃ καρδι]α
12 [μη ελθετω μοι πο]υς υπερηφανιας
[και χειρ αμαρτωλ]ο̣υ μη σαλευση με
13 [εκει επεσον παντ]ε̣ς οι εργαζομενοι
[την ανομιαν]
[εξωσθησαν και ου μ]η δυνωνται στην(αι)

[ΛϹ] [του δ]α̣(υει)δ̣ XXXVI

1 [μη παραζηλου εν πονη]ρευ̣ομενοις
[μηδε ζηλου τους ποιου]ν̣τας την ανομια(ν)
2 [οτι ωσει χορτος ταχυ απο]ξ̣ηρανθησοντ(αι)
[και ωσει λαχανα χλοης ταχ]υ̣ αποπεσουντ(αι)
p. 50
3 ελπισ̣ο̣[ν επι κυριον και ποιει χρηστοτητα]
και κα[τασκηνου την γην και ποιμαν]
θησ[ῃ επι τῳ πλουτῳ αυτης]
4 κατατρυφ[ησον του κυριου και δωσει σοι τα]
αιτηματα̣ τ̣[ης καρδιας σου]
5 αποκαλυψον π̣[ρος κυριον την οδον σου]
και ελπισον επ̣ αυτο[ν και αυτος ποιησει]

7 add ωσει post σου² | 9 om της¹ | 12 αμαρτωλων pro αμαρτωλου | σαλευσαι pro σαλευση

6 και εξυσι ως φως τη[ν δικαιοσυνην σου]
και το κριμα σου ως μ[εσημβριαν]
7 ὑποταγηθι τω κ(υρι)ω και ικ[ετευσον αυτον]
μη παραζηλου εν τω κατ[ευοδουμε]
νω εν τη ὁδω αυτου
εν αν(θρωπ)ω ποιουντι παρανο[μιας]
8 παυσαι απο οργης και ενκ[αταλιπε θυμον]
μη παραζηλου ωστε π[ονηρευεσθαι]
9 οτι οι πονηρευομεν[οι εξολοθρευθησονται]
οι δε ὑπομενοντες [τον κυριον αυτοι κλη]
ρονὁμησουσειν [την γην]
10 και ετι ολιγον και [ου μη υπαρξη αμαρτωλος]
και ζητησεις τον τοπ[ον αυτου και]
ου μη ευρης
11 οι δε πραεις κληρο[νομησουσιν γην]
και κατατρυφησουσ[ιν επι πληθει ειρηνης]
12 παρατηρησεται [ο αμαρτωλος τον δικαιον]
και βρυξι επ αυτο[ν τους οδοντας αυτου]
13 ο δε κ(υριο)ς εγ'γελασ[εται αυτον]
οτι προβλεπι οτ[ι ηξει η ημερα αυτου]
14 ρὁμ'φαιαν εσπα[σαντο οι αμαρτωλοι]
ενετιναν το[ξον αυτων]
του καταβαλε[ιν πτωχον και πενητα]

p. 51

[του σφαξαι τους ευθεις τη καρδι]α
15 [η ρομφαια αυτων εισελθοι εις την κα]ρδιαν αυτω(ν)
[και τα τοξα αυτων συντριβειησαν]
16 [κρεισσον ολιγον τῳ δικαιῳ] υπερ πλου
[τον αμαρτωλων πολυν]
17 [οτι βραχιονες αμαρ]τωλων συντριβησονται
[υποστηριζει δε το]υς δικαιους ο κ(υριο)ς
18 [γινωσκει κυριος τ]ας ὁδους των αμωμω(ν)
[και η κληρονο]μια αυτων εις αιὼνα εσται

XXXVI 6 εξοισα | 7 ζωη pro οδω | 9 κληρονομησουσιν | 12 βρυξει | 13 εκγελασεται | προβλεπει | 14 ενετειναν | 17 om ο | 18 add τον ante αιωνα

19 [ου καταισχυν]θησονται εν καιρω πονηρω
[και εν ημερα]ις λιμου χορτασθησονται
20 [οτι οι αμαρτωλοι] απολουνται
[οι δε εχθροι το]υ κ(υριο)υ αμα το δοξασθηναι
[αυτους και] υψωθηναι
[εκλιποντες ωσ]ει καπνος εξελιπον
21 [δανιζεται ο αμαρ]τωλος και ουκ αποτισι
[ο δε δικαιος οικτε]ιρι και διδωσειν
22 [οτι οι ευλογουν]τες αυτον κληρονο
[μησουσι γ]ην
[οι δε καταρωμεν]οι αυτον εξολεθρευθησο(ν)ται
23 [παρα κυριου τα διαβημ]ατα αν(θρωπ)ου κατευθυνετ(αι)
[και την οδον αυτο]υ θελησι σφοδρα
24 [οταν πεση ο]υ καταρ'ραχθησεται
[οτι κυριος αντιστηριζει χ]ειρα αυτου
25 [νεωτερος εγενομη]ν και γαρ εγηρασα
[και ουκ ιδον δικαιον ε]νκαταλελιμμενο(ν)
[ουδε το σπερμα αυτου ζ]ητουν αρτους
26 [ολην την ημεραν ελεᾳ] και δανιζι.ὸ δικ(αι)ος
[και το σπερμα αυτου εις ε]υλογιαν εσται
27 [εκκλινον απο κακου και π]οιησον αγαθο(ν)

p. 52

και κ[ατασκηνου εις αιωνα αιωνος]
28 οτι κ(υριο)ς [αγαπᾳ κρισιν]
και ου[κ ενκαταλειψει τους οσιους αυτου]
εις τον α[ιωνα φυλαχθησονται]
ανομοι δε [εκδικηθησονται]
και σπερμα ασ[εβων εξολοθρευθησεται]
29 δικαιοι δε κληρον[ομησουσι γην]
και κατασκηνωσου[σιν εις αιωνα]
αιωνος επ αυτης
30 στομα δικαιου μελετη[σει σοφιαν]

20 τῳ pro το | **21** αποτισει | οικτειρει | διδοι pro διδωσειν | **22** εξολοθρευθησονται | **23** θελησει | om σφοδρα | **24** καταραχθησεται | **26** δανιζει | om ο δικαιος | **28** αμωμοι pro ανομοι | om δε

και ἡ γλωσσα αυτου [λαλησει κρισιν]
31 ο νομος του θ(εο)υ εα[υτου εν καρδια αυτου]
και ουκ' ὑποσκελισθ[ησεται τα διαβη]
ματα αυτου
32 κατανοει ὁ αμαρτωλο[ς τον δικαιον]
και ζητι του θανατω[σαι αυτον]
33 ὁ δε κ(υριο)ς ου μη ενκαταλι[πη αυτον εις]
τας χειρας αυτου
ουδε μη καταδικασ[η αυτον οταν]
κρινηται αυτω
34 ὑπομινον τον κ(υριο)ν κα[ι φυλαξον την οδον αυτου]
και ὑψωσι σε του κατ[ακληρονομησαι την γην]
εν τω εξολεθρευ[εσθαι αμαρτωλους οψη]
35 ειδον τον ασεβ[η υπερυψουμενον]
και επαιρομενο[ν ως τας κεδρους]
του λιβανου
36 και παρηλθον [και ιδου ουκ ην]
και εζητησα [αυτον και ουχ ευρεθη]
ο τοπος [αυτου]
37 φυλαστε [ακακιαν και ιδε ευθυτητα]

p. 53

[οτι εστιν ενκαταλιμμα ανθρωπῳ ειρ]ηνικω
38 [οι δε παρανομοι εξολεθρευθησο]νται επι το αυτο
[τα ενκαταλιμματα των ασεβ]ων εξολε
[θρευθησονται]
39 [σωτηρια δε των δι]καιων παρα κ(υρι)υ
[και υπερασπισ]της αυτων εστιν εν
[καιρῳ θλι]ψεως
40 [και βοηθησει α]υτοις κ(υριο)ς και ρυσεται αυτους
[και εξελε]ιται αυτους εξ αμαρτωλων
[και σωσει] αυτους ὁτι ηλπισαν επ αυτον

31 αυτου pro εαυτου | ουχ | **32** κατανοησει pro κατανοει | ζητει | **34** υπομεινον | υψωσει | **35** om τον | **39** Κυριῳ pro κυριου

[εν τῳ συσ]τ̣ηναι τον αμαρτωλον εναντιον μου
3 [εκωφωθην] κ̣αι εταπινωθην και εσι
[γησα εξ αγα]θων
[και το αλγημα] μου ανεκαινισθη
4 [εθερμανθη η κα]ρδια μου εντος μου
[και εν τῃ μελε]τ̣η μου εκ'καυθησεται πυρ
5 [ελαλησα εν γλω]σσ̣η μου
[γνωρισον μοι κ](υρι)ε̣ το περας μου
[και τον αριθμο]ν̣ των ἡμερων μου τις εστι(ν)
[ινα γνω τι υστερ]ω εγω
6 [ιδου παλαιας ε]θ̣ου τας ἡμερας μου
[και η υποστασις μ]ο̣υ ωσει ουθεν ενωπιον σου
[πλην τα συμπαντα] ματαιὸτης πας αν(θρωπ)ος ζω(ν)
7 [μεντοι γε εν εικονι δ]ι̣απορευεται αν(θρωπ)ος
[πλην ματην ταρασσον]ται
[θησαυριζει και ου γινωσ]κι τινι συναξι αυτα
8 [και νυν τις η υπομονη μ]ου ουχι ὁ κ(υριο)ς
[και η υποστασις μου παρα] σου εστιν
9 [απο πασων των ανομιων] μου ρυσαι με
p. 56
ονιδο[ς αφρονι εδωκας με]
10 εκωφ[ωθην και ουκ ηνοιξα το στο]
μα μ[ου οτι σ̣υ ει ο ποιησας με]
11 αποστησ[ον απ εμου τας μαστιγας σου]
απο γαρ ἰσχυ̣[ος της χειρος σου εγω εξελιπον]
12 εν ελεγμοις υπερ [ανομιας επαι]
δευσας αν(θρωπ)ον
και εξετηξας ως αραχ[νην την ψυχην αυτου]
πλην ματην ταρασσε[ται πας ανθρωπος διαψαλμα]
5 13 εισακουσον της προσε[υχης μου]
και της δεησεως μου ε̣[νωτισαι]
των δακροιων μου μη π[αρασιωπησῃς]
οτι παροικος εγω ειμι̣ [εν τῃ γῃ]

3 εταπεινωθην | **6** ουδεν | add διαψαλμα | **7** γινωσκει | συναξει | **9** ονειδος | **11** της pro γαρ | **13** δακρυων

και δολιότητας ολην τη[ν ημεραν εμελετησαν]
14 εγω δε ωσει κωφος ουκ η[κουον]
και ωσει αλαλος ουκ ανο[ιγων το στομα αυτου]
15 και εγενομην ωσει αν(θρωπ)ος [ουκ ακουων]
και ουκ εχων εν τω στο[ματι αυτου ελεγμους]
16 οτι επι σοι κ(υρι)ε ηλπισα
σοι εισακουση κ(υρι)ε ὁ θ(εο)ς [μου]
17 οτι ειπα μη ποτε επιχ[αρωσιν μοι οι εχθροι μου]
και εν τω σαλευθηνα[ι ποδας μου]
επ εμε εμεγαλορημ[ονησαν]
18 οτι εγω εις μαστιγας ε[τοιμος]
και ἡ αλγηδων μου ενω[πιον μου εσ]
τιν δια παντο[ς]
19 οτι την ανομιαν μ[ου αναγγελω]
και μεριμνησω [υπερ της αμαρτιας μου]
20 οι δε εκ'θροι μου [ζωσιν και κεκραται]
ωνται ὑπερ [εμε]
και ἐπληθυν[θησαν οι μισουντες με αδικως]
21 οι ανταποδι[δοντες κακα αντι αγαθων]

p. 55

[ενδιεβαλλον με επει κατεδιωκ]ον δικαιοσυνη(ν)
[και απεριψαν με τον αγαπητ]ον ωσει
[νεκρον εβδελυγμενον]
22 [μη ενκαταλιπης με κ](υρι)ε ο θ(εο)ς μου
[μη αποστης απ ε]μου
23 [προσχες εις την] βοηθιαν μου κ(υρι)ε ὁ θ(εο)ς
[της σωτη]ριας μου

[ΛΗ] 1 [ῳδη τῳ δα](υει)δ εις αναμνησιν περι σαββατου XXXVIII

2 [ειπα φυλα]ξω τας ὁδους μου του μη
[αμαρταν]ειν εν γλωσση μου
[εθεμην] τω στοματι μου φυλακην

15 om *τω* | **16** *σε* pro *σοι*[1] | tr *ηλπισα κυριε* | *συ* pro *σοι*[2] | **18** om *εστιν* | **20** *εχθροι* | **21** om *και απεριψαν με τον . . . . εβδελυγμενον* | **23** *βοηθειαν* | om *ο θεος*
XXXVIII **1** add *εις το τελος τῳ Ιδιθουν* ante *ῳδη* | om *εις αναμνησιν περι σαββατου*

[εν τῳ συσ]τ̣ηναι τον αμαρτωλον εναντιον μου
3 [εκωφωθην] και εταπινωθην και εσι
[γησα εξ αγα]θων
[και το αλγημα] μου ανεκαινισθη
4 [εθερμανθη η κα]ρδια μου εντος μου
[και εν τῃ μελε]τ̣η μου εκ'καυθησεται πυρ
5 [ελαλησα εν γλω]σση μου
[γνωρισον μοι κ](υρι)ε το περας μου
[και τον αριθμο]ν̣ των ἡμερων μου τις εστι(ν)
[ινα γνω τι υστερ]ω εγω
6 [ιδου παλαιας ε]θ̣ου τας ἡμερας μου
[και η υποστασις μ]ο̣υ ωσει ουθεν ενωπιον σου
[πλην τα συμπαντα] ματαιότης πας αν(θρωπ)ος ζω(ν)
7 [μεντοι γε εν εικονι δ]ι̣απορευεται αν(θρωπ)ος
[πλην ματην ταρασσον]ται
[θησαυριζει και ου γινωσ]κι τινι συναξι αυτα
8 [και νυν τις η υπομονη μ]ου ουχι ὁ κ(υριο)ς
[και η υποστασις μου παρα] σου εστιν
9 [απο πασων των ανομιων] μου ρυσαι με
p. 56
ονιδο[ς αφρονι εδωκας με]
10 εκωφ[ωθην και ουκ ηνοιξα το στο]
μα μ[ου οτι σ̣υ ει ο ποιησας με]
11 αποστησ[ον απ εμου τας μαστιγας σου]
απο γαρ ἰσχυ[ος της χειρος σου εγω εξελιπον]
12 εν ελεγμοις υπερ [ανομιας επαι]
δευσας αν(θρωπ)ον
και εξετηξας ως αραχ[νην την ψυχην αυτου]
πλην ματην ταρασσε[ται πας ανθρωπος διαψαλμα]
ϛ 13 εισακουσον της προσε[υχης μου]
και της δεησεως μου ε[νωτισαι]
των δακροιων μου μη π[αρασιωπησῃς]
οτι παροικος εγω ειμι [εν τῃ γῃ]

3 εταπεινωθην | **6** ουδεν | add διαψαλμα | **7** γινωσκει | συναξει | **9** ονειδος | **11** της pro γαρ | **13** δακρυων

και παρεπιδημος κα[θως παντες οι πατερες μου]
14 ανες μοι ϊνα αναψυ[ξω προ του με απελ]
θιν και ουκετι ου [μη υπαρξω]

ΛΘ 1 εις το τελος τω δα(υει)δ [ψαλμος] XXXIX

2 Ὑπομενων ὑπεμ[ειναν τον κυριον και προσεσχεν μοι]
και εισῆκουσεν τη[ς δεησεως μου]
3 και ἀνηγαγεν με ε[κ λακκου ταλαιπωριας]
και απο πηλου υλε[ως]
και εστησεν επι [πετραν τους ποδας μου]
και κατηυθυνε[ν τα διαβηματα μου]
4 και ενεβαλεν ει[ς το στομα μου ᾳσμα καινον]
ὕμνον τω θ(ε)ω [ημων]
οψονται πολλ[οι και φοβηθησονται]
και ελπι[ουσιν επι κυριον]
5 μακαριος α[νηρ ου εστιν το ονομα κυριου ελπις αυτου]
και ουκ επ[εβλεψεν εις ματαιοτητας]
και μ[ανιας ψευδεις]

p. 57

6 [πολλα εποιησας συ κυριε ο θεος μου τα] θαυμασια σου
[και τοις διαλογισμοις σου ουκ] εστιν
[τις ομοιωθησ]εται
[απηγγειλα και ελαλησα επλη]θυνθησαν ὑπερ αριθμο(ν)
7 [θυσιαν και προσφοραν ου]κ ηθελησας
[σωμα δε κατηρ]τισω μοι
[ολοκαυτω]μα και περι αμαρτιας ουκ εζητησας
8 [τοτε ειπον ιδ]ου ηκω
[εν κεφαλιδι] βιβλιου γεγραπται περι εμου
9 [του ποιησ]αι το θελημα σου ὁ θ(εο)ς μου ἠβουληθη(ν)
[και τον νο]μον σου εν μεσω της κοιλιας μου
10 [ευηγγελισα]μην δικαιὸσυνην εν εκ'

14 απελθειν | om ου
XXXIX 3 ιλυος pro υλεως | 5 ενεβλεψεν | 7 ητησας pro εζητησας | 9 εβουληθην | καρδιας pro κοιλιας

[κλησιᾳ μ]εγαλη
[ιδου τα χειλη μ]ου ου μη κωλυσω
11 [κυριε συ εγνως] την δικαιοσυνην μου
[την δικαιοσυνη]ν σου ουκ εκρυψα εν
[τῃ καρδι]α μου
[την αληθειαν σου] και το σωτηριον σου ειπο(ν)
[ουκ εκρυψα το ελ]εος σου και την αλη
[θειαν σου απο] συναγωγης πολλων
12 [συ δε κυριε μη μακ]ρυνης τους οικτιρ
[μους σου απ ε]μου
[το ελεος σου και η α]ληθια σου δια παντος
[αντελαβοντο μ]ου
13 [οτι περιεσχον με κα]κα ων ουκ εστιν αριθμος
[κατελαβον με αι ανο]μιαι μου και ου
[κ ηδυνασθην του βλεπει]ν
[επληθυνθησαν υπερ τα]ς τριχας της κεφαλης μου
[και η καρδια μου ενκατελι]πεν με
14 [ευδοκησον κυριε του ρυσασθ]αι με
p. 58
κ(υρι)ε εις [το βοηθησαι μοι προσχες]
15 αισχυν[θειησαν και εντραπειησαν αμα οι]
ζητου[ντες την ψυχην μου του]
εξαρα[ι αυτην]
αποστραφιησαν [εις τα οπισω και κα]
ταισχυνθιὴσαν οι [θελοντες μοι κακα]
16 κομισασθωσαν παραχρ[ημα αισχυνην]
αυτων οι λεγοντες μοι [ευγε ευγε]
17 αγαλλιασθωσαν και ευφραν[θειησαν]
επι σοι παντες οι ζητουν[τες σε κυριε]
και ειπατωσαν δια παντος μ[εγαλυν]
θητω ο κ(υριο)ς
οι αγαπωντες το σωτηρ[ιον σου δια παντος]

11 om *την δικαιοσυνην σου* | *ειπα* pro *ειπον* | *πολλης* pro *πολλων* | 12 *αληθεια* | 15 *καταισχυνθειησαν* pro *αισχυνθειησαν* | *αποστραφειησαν* | *εντραπειησαν* pro *καταισχυνθιησαν* | 17 *αγαλλιασαιντο* pro *αγαλλιασθωσαν*

18 εγω δε πτωχος ειμι [και πενης κυριος]
φροντιει μου
βοηθος μου και ὑπερα[σπιστης μου συ]
ει σοι ὁ θ(εο)ς μου μη [χρονισης]

M 1 εις το τελος ψαλμος [τῳ δαυειδ] XL

2 Μακαριος ὁ συνιων ε[πι πτωχον και πενητα]
εν ημερα πονηρα ρυσε[ται αυτον ο κυριος]
3 κ(υριο)ς διαφυλαξαι αυτο[ν]
και μακαρισαι αυτον [εν τῃ γῃ]
και μη παραδωη αυτ[ον εις χειρας εχθρου αυτου]
4 κ(υριο)ς βοηθησι αυτω [επι κλινης οδυνης αυτου]
ολην την κοιτη[ν αυτου εστρεψας]
εν τη αρωσ[τιᾳ αυτου]
5 εγω ειπα κ(υρι)ε ε[λεησον με]
ἰασαι την ψυχ[ην μου οτι ημαρτον σοι]
6 οι εκ'θροι μο[υ ειπαν κακα μοι]
ποτε αποθαν[ειται και απολειται το ονομα αυτου]

p. 59

7 [και ει εισεπορευετο του ιδειν μ]ατην ελαλει
[η καρδια αυτου συνηγαγεν α]νομιαν εαυτω
8 [εξεπορευετο εξω και ελαλ]ει
[επι το αυτο κατ ε]μου ἐψιθυριζον παν
[τες οι εχθροι μ]ου
[κατ εμου ελογιζ]οντο κακα μοι
9 [λογον π]αρανομον κατεθοντο κατ εμου
[μη ο κ]οιμωμενος ουχι προσθησι του
[ανα]στηναι
10 [και γ]αρ ο αν(θρωπ)ος της ειρηνης μου εφ ον ηλπισα
[ο εσ]θιων αρτους μου εμεγαλυνεν
[ε]π εμε πτερνισμον

18 tr και πενης ειμι | om σοι
XL 3 φυλαξαι pro διαφυλαξαι | παραδοι pro παραδωη | 4 βοηθησαι | αρρωστιᾳ | 6 εχθροι | 9 κατεθεντο | προσθησει

11 [συ δε] κ(υρι)ε ελεῆσον με και αναστησον
[με και] ἀνταποδωσω αυτοις
12 [εν τουτῳ] εγνω ὀτι τεθεληκας με
[οτι ου μη] ἐπιχαρη ὀ εκ'θρος μου επ εμε
13 [εμου δε δια] τ̣ην ακακιαν αντελαβου
[και εβεβαιωσα]ς με ενωπιον σου
[εις τον αιω]ν̣α

14 [ευλογητος κυριος ο] θ(εο)ς ι(σρα)ηλ απο του αιωνος
[και εις τον α]ιωνα γενοιτο γενοιτο·

[MA] 1 [εις το τελος εις συν]ε̣σιν τοις ὑἱοις κορε XLI

2 [ον τροπον επιποθε]ι̣ η ελαφος επι τας
[πηγας των υδ]ατων
[ουτως επιποθει η] ψ̣υχη μου προς σε ο θ(εο)ς
3 [εδιψησεν η ψυχη μ]ου προς τον θ(εο)ν το(ν)
[ισχυρον τον ζων]τα
[ποτε ηξω και οφθη]σομαι τω προσωπω του θ(εο)υ
4 [εγενηθη τα δακρυα μ]ο̣υ ἐμοι αρτος
[ημερας και νυκτος]

p. 60

εν τω [λεγεσθαι μοι καθ εκαστην η]
με[ραν που εστιν ο θεος σου]
5 ταυτα εμ[νησθην και εξεχεα επ εμε]
την ψυχη̣ν̣ μ̣ο̣[υ]
οτι διελευσομα̣[ι εν τοπῳ σκηνης]
θαυμαστης εω[ς του οικου του θεου]
εν φωνη αγαλ'λιασεως κ[αι εξομολο]
γησεως ἠχους εορταζο[ντων]
6 ἵνα τι περιλοιπος ει ἡ ψυχη μ̣[ου και ι]
να τι συνταρασσις με
ελπισον επι τον θ(εο)ν οτι εξ[ομολογησομαι αυτῳ]

12 εγνων pro εγνω | εχθρος | 13 om τον
XLI 3 om τον ισχυρον | 4 om εμοι | 5 ηχου pro ηχους | 6 περιλυπος | om μου[1] | συνταρασσεις

σωτηριον του προσωπου [μου ο θεος μου]
7 προς ἐμαυτον ἡ ψυχη μου [εταραχθη]
δια τουτο μνησθησομαι [σου εκ γης]
ἰορδανου και ερμωνιει[μ απο ορους μικρου]
8 αβυσσος αβυσσον επικαλ[ειται εις φω]
νην των καταρακτω[ν σου]
παντες οι μετεωρισ[μοι σου και τα]
κυματα σου επ εμ[ε διηλθον]
9 ἡμερας εντελιται κ(υριο)ς [το ελεος αυτου]
και νυκτος ωδη αυ[τω παρ εμοι]
προσευχη τω θ(ε)ω τ[ης ζωης μου]
10 ερω τω θ(ε)ω αντιλη[μπτωρ μου ει δια τι]
μου επελαθο[υ]
και ἵνα τι σκυθρω[παζων πορευομαι]
εν τω εκθλι[βειν τον εχθρον μου]
11 εν τω καταθλ[ασαι τα οστα μου ωνει]
διζον με [οι θλιβοντες με]
εν τω λεγιν α[υτους μοι καθ εκαστην]
ἡμεραν [που εστιν ο θεος σου]

p. 61

12 [ινα τι περιλυπος ει η ψυ]χη και ινα
[τι συνταρασσεις μ]ε
[ελπισον επι τον θεον οτι εξο]μολογησομ(αι) αυτω
[η σωτηρια του προσωπου] μου και ὁ θ(εο)ς μου

[MB] [τῳ δαυειδ ψαλ]μος XLII

1 [κρινον με ο θεος κ]αι δικασον την δικη(ν)
[μου εξ εθνο]υς ουχ ὁσιου
[απο ανθρωπου αδι]κου και δολιου ρυσαι με
2 [οτι συ ει ο θεος] κραταιωμα μου ἵνα τι απωσω με
[και ινα τι σκ]υθρωπαζων πορευομαι

9 εντελειται | δηλωσει pro ωδη αυτω | 10 om και | 11 ωνειδισαν pro ονειδιζον | λεγειν | 12 om και[2]
XLII 1 tr ψαλμος τῳ Δαυειδ

[εν τῳ ε]κθλιβιν τον εκθρον μου
3 [εξαποστει]λον το φως σου και την αληθια(ν) σου
[αυτα με ωδ]ηγησαν και ἠγαγον με εις
[ορος αγιον] σου και εις τα σκηνωματα σου
4 [και εισελευσ]ομαι προς το θυσιαστηρι
[ον του] θ(εο)υ
[προς τον θεον] τον ευφραινοντα την νεὸτητα μου
[εξομολογησομ]αι σοι εν κιθαρα ὸ θ(εο)ς ο θ(εο)ς μου
5 [ινα τι περιλυπ]ος ει ἠ ψυχη μου και ἵνα
[τι συνταρασσε]ις με
[ελπισον επι τον] θ(εο)ν οτι εξομολογησομ(αι) αυτω
[σωτηριον του πρ]οσωπου μου και ὸ θ(εο)ς μου

[ΜΓ] 1 [εις το τελος τοις υι]οις κορε εις συνεσιν XLIII

2 [ο θεος εν τοις ωσιν] ημων ἠκουσαμεν
[οι πατερες ημων ανηγγε]ιλαν ἠμειν
[εργον ο ειργασω εν τα]ις ημεραις αυτων
[εν ημεραις αρχαιαις]
3 [η χειρ σου εθνη εξωλοθρ]ευσεν και κατε
[φυτευσας αυτους]
[εκακωσας λαους και εξε]βαλας αυτους
p. 62
4 ου γαρ ε[ν τῃ ρομφαιᾳ αυτων εκλη]
ρονο[μησαν γην]
και ο βρα[χιων αυτων ουκ εσωσεν αυτους]
αλλ η δεξ[ια σου και ο βραχιων σου]
και ὸ φωτισμος του [προσωπου σου]
οτι ευδοκησας εν α[υτοις]
5 σοι ει αυτὸς ο βασιλε[υς μου και ο θεος μου]
ὸ εντελλομενος τας [σωτηριας ιακωβ]
6 εν σοι τους εκ'θρους [ημων κερατιουμεν]

2 εκθλιβειν | εχθρον | 3 αληθειαν | 4 κυριε ο θεος μου εν κιθαρᾳ pro εν κιθαρα ο θ(εο)ς ο θ(εο)ς μου | 5 om η | om μου[1] | om και[2]
XLIII 1 add ψαλμος post συνεσιν | 2 ημιν | 3 εξεβαλες | 5 συ pro σοι | 6 εχθρους

και εν τω ὀνοματι σου ε[ξουθενωσο]
μεν τους ἐπανισταμε[νους ημιν]
7 ου γαρ επι τω τοξω μου ελ[πιω]
και ἡ ρομφαια μου ου σω[σει με]
8 εσωσας γαρ ἡμας εκ τ[ων θλιβοντων ημας]
και τους μισουντας η[μας κατησχυνας]
9 εν τω θ(ε)ω επαινεσθη[σομεθα οληνν]
την ἡμεραν
και εν τω ὀνοματι [σου εξομολογησο]
μεθα σοι εις τον [αιωνα διαψαλμα]
10 νυνὶ δε απωσω κα[ι κατησχυνας ημας]
και ουκ εξελευση [εν ταις δυνα]
μεσιν ἡμων
11 απεστρεψας ημα[ς εις τα οπισω πα]
ρα τους εκθρ[ους ημων]
και οι μισουντες [ημας διηρπαζον εαυτοις]
εδωκας ἡμας ω[ς προβατα βρωσεως]
και εν τοις εθν[εσιν διεσπειρας ημας]
13 απεδου τον λ[αον σου ανευ τιμης]
και ουκ ην πλ[ηθος εν τοις αλαλα]
γμασειν [αυτων]

p. 63

14 [εθου ημας ονειδος τοις γειτοσιν] ημων
[μυκτηρισμον και καταγελωτα τ]οις κυκλω ἡμω(ν)
15 [εθου ημας εις παραβολην] εν τοις εθνεσει(ν)
[κινησιν κεφαλης] εν τοις λαοις
16 [οληνν την ημερ]αν η εντροπη μου κατε
[ναντιον μο]υ εστιν
[και η αισχυνη τ]ου προσωπου μου εκαλυψεν με
17 [απο φων]ης ονιδιζοντος και καταλαλουντος
[απο πρ]οσωπου εκθρου και εκ'διωκοντος
18 [ταυτα π]αντα ηλθεν εφ ἡμας
[και ουκ] επελαθομεθα σου

6 επανιστανομενους | 8 om εσωσας . . . κατησχυνας | 9 om σοι | 11 εχθρους | 13 αλαλαγμασιν | 15 εθνεσιν | 17 ονειδιζοντος | παραλαλουντος pro καταλαλουντος | εχθρου

[και ουκ] ηδικησαμεν εν τη διαθηκη σου
19 [και ουκ α]πεστη εις τα οπισω ἡ καρδια ἡμω(ν)
[και εξε]κλινας τας τριβους ἡμων
[απο της ο]δου σου
20 [οτι εταπεινωσ]ας ημας εν τοπω κακωσεως
[και επεκαλυψ]εν ημας σκια θανατου
21 [ει επελαθομεθ]α του ονοματος του θ(εο)υ ἡμω(ν)
[και ει διεπετασ]αμεν χειρας ἡμων
[προς θεον αλλ]οτριον
22 [ουχι ο θεος εκζη]τησις ταυτα
[αυτος γαρ γινω]σκις τα κρυφια των
[καρδιων]
23 [οτι ενεκα σου θα]νατουμεθα ολην τη(ν) ἡμερα(ν)
[ελογισθημεν ως π]ροβατα σφαγης
24 [εξεγερθητι ινα τι υπ]νοις κ(υρι)ε
[αναστηθι και μη απ]ωση εις τελος
25 [ινα τι το προσωπον] σου αποστρεφις
[επιλανθανη της πτω]χιας ἡμων
[και της θλιψεως ημω]ν

p. 64

26 οτι ε[ταπεινωθη εις χουν η ψυχη ημων]
εκολ[ληθη εις γην η γαστηρ ημων]
27 αναστα κ(υρι)ε [βοηθησον ημιν και λυτρω]
σαι ἡμας εν[εκεν του ονοματος σου]

ΜΔ 1 εις το τελος υπερ τω[ν αλλοιωθησομενων τοις] XLIV
υἱοις κορε εις συναισ[ιν ωδη υπερ του αγαπητου]

2 Εξηρευξατο ἡ καρδι[α μου λογον αγαθον]
λεγω εγω τα ἐργα μου τω [βασιλει]
ἡ γλωσσα μου καλαμος [γραμματεως]
οξυγραφου

18 om τη | 19 τους pro τας | 22 εκζητησει | γινωσκει | τας καρδιας pro των καρδιων | 25 αποστρεφεις
XLIV 1 συνεσιν

3 ωραιος καλ'λι παρα τους υιου[ς των ανθρωπων]
εξεχυθη χαρις εν χιλεσειν [σου]
δια τουτο ευλογησεν σε ο [θεος εις τον αιωνα]
4 περιζωσαι την ρομφαια[ν σου επι τον]
μηρον σου δυνατε
τη ὡραιοτητι σου και [τῳ καλλει σου]
5 και εντινον και κατευ[οδου και βασιλευε]
ενεκεν αληθιας και [πραυτητος και]
δικαιὸσυνης
και ὀδηγησι σε θαυμα[στως η δεξια σου]
6 τα βελη σου ἠκονημε[να δυνατε]
λαοι ὑποκατω σου πε[σουνται]
εν καρδια των εκθρ[ων του βασιλεως]
7 ο θρονος σου ὀ θ(εο)ς [εις αιωνα αιωνος]
ραβδος ευθυτητ[ος η ραβδος της βασιλειας σου]
8 ἠγαπησας δικ[αιοσυνην και εμιση]
σας ανομι[αν]
δια τουτο εχ[ρισεν σε ο θεος ο θεος σου ελαιον]
αγαλ'λιασεω[ς παρα τους μετοχους σου]
9 σμυρναν και [στακτη και κασια απο των ιματιων σου]

p. 65

[απο βαρεων ελεφαντινων εξ] ων ηυφραναν σε
10 [θυγατερες βασιλεων εν τῃ τι]μη σου
[παρεστη η βασιλισσα εκ δ]εξιων σου
[εν ιματισμῳ διαχρυ]σω περιβεβλημε
[νη πεποικιλ]μενη
11 [ακουσον θυγατε]ρ και ιδε και κλινον το ους σου
[και επιλαθου τ]ου λαου σου και του οικου
[του πατρος] σου
12 [οτι επιθυ]μησι ὀ βασιλευς του καλ'λους σου
[οτι αυτος] εστιν ὀ κ(υριο)ς σου
13 [και προσ]κυνησις αυτω
[θυγατερες] τυρου εν δωροις

3 καλλει | add η ante χαρις | χειλεσιν | **5** εντεινον | αληθειας | οδηγησει | **6** εχθρων | **9** σμυρνα | **12** επεθυμησεν pro επιθυμησι | **13** προσκυνησουσιν pro προσκυνησις

[το προσωπ]ον σου λιτανευσουσιν οι
[πλουσιοι τ]ου λαου
14 [πασα η δοξα αυτ]ης θυγατρος του βασιλεως εσωθε(ν)
[εν κροσωτοι]ς χρυσοι περιβεβλημενη
[πεποικιλμ]ενη
15 [απενεχθησον]ται τω βασιλει παρθενοι
[οπισω αυτης]
[αι πλησιον αυτης] απενεχθησονται σοι
16 [απενεχθησοντα]ι εν ευφροσυνη και
[αγαλλιασει]
[αχθησονται εις να]ον βασιλεως·
17 [αντι των πατερων σου] εγενηθησαν υἱοι σου
[καταστησεις αυτους α]ρχοντας επι
[πασαν την γην]
18 [μνησθησονται του ονο]ματος σου εν
[παση γενεᾳ και γεν]εα
[δια τουτο λαοι εξομολο]γησονται σοι
[εις τον αιωνα και εις τον αι]ωνα του αιωνος ϛ

p. 66

ΜΕ 1 εις [το τελος υπερ των υιων κορε υπερ των] XLV
κρ[υφιων ψαλμος]

2 Ο θ(εο)ς η[μων καταφυγη και δυναμις]
βοηθος εν θλι[ψεσιν ταις ευρουσαις]
ημας σφοδρα
3 δια τουτο ου φοβηθ[ησομεθα εν τῳ]
ταρασσεσθαι την [γ]ην
και μετατιθεσθαι ὀρη εν καρ[διαις θαλασσων]
4 ηχησαν και εταραχθησαν τα [υδατα αυτων]
εταραχθη τα ὀρη εν τη κραταιο[τητι αυτου διαψαλμα]
5 του ποταμου τα ορμηματα ευ[φραινου]
σειν την πολιν του θ(εο)υ

13 add της γης post λαου | 14 om του | Εσεβων pro εσωθεν | χρυσοις pro χρυσοι | 17 εγεννηθησαν | σοι υιοι pro υιοι σου
XLV 4 εταραχθησαν pro εταραχθη | 5 ευφραινουσιν

ἤγιασεν το σκηνωμα αυτ[ου ο υψιστος]
6 ο θ(εο)ς ἐν μεσω αυτης και [ου σαλευθησεται]
βοηθησι αυτη ὁ θ(εο)ς τῳ [προσωπῳ]
7 εταραχθησαν εθνη εκλι[ναν βασιλειαι]
εδωκεν φωνην αυτου ο [υψιστος]
εσαλευθη η γη
8 κ(υριο)ς των δυναμαιων [μεθ ημων]
αντιλημ'πτωρ ἡμων ο [θεος ιακωβ]
αντιλημπτωρ ημων [ο θεος Ιακωβ διαψαλμα]
ϛ 9 δευτε και ἴδεται τα ερ[γα κυριου]
ἃ ἐθετο τερατα επι τη[ς γης]
10 αντανερων πολεμ[ους μεχρι των]
περατων της γη[ς]
τοξον συντριψ[ει και συνκλασει οπλον]
και θυραιους κα[τακαυσει εν πυρι]
11 σχολασαται και [γνωτε οτι εγω ειμι ο θεος]
ὑψωθησομα[ι εν τοις εθνεσιν]
ὑψωθησομ[αι εν τῃ γῃ]
12 κ(υριο)ς των δυν[αμεων μεθ ημων]
p. 67
[αντιλημπτωρ ημων ο θεος ιακ]ωβ'

[Mϛ] 1 [εις το τελος υπερ των υιων κορε ψ]αλμος XLVI
2 [παντα τα εθνη κροτησα]ται χειρας
[αλαλαξατε τῳ θεῳ εν φω]νη αγαλ'λιασεως
3 [οτι κυριος υψιστος φο]βερος
[βασιλευς μεγας] επι πασαν την γην
4 [υπεταξεν λα]ους ημειν και εθνη ὑ
[πο τους πο]δας ἡμων
5 [εξελεξατο η]μειν την κληρονομιαν εαυτω
[την καλλο]νην ἴακωβ ην ἠγαπησεν

6 om και | βοηθησει | 7 om ο υψιστος | 8 δυναμεων | om αντιλημπτωρ ημων ο θεος Ιακωβ semel | 9 om και | ιδετε | 10 αντανωρων | θυρεους | 11 σχολασατε
XLVI 2 κροτησατε | 4 ημιν | 5 ημιν | αυτου pro εαυτω | add διαψαλμα

6 [ανεβη ο θεος ε]ν αλαλαγμω·
[κυριος εν φων]η σαλπιγγος
7 [ψαλατε τῳ] θ(ε)ω ἡμων ψαλαται
[τῳ βασιλει ψαλατ]αι ἡμων ψαλαται
8 [οτι βασιλευς π]ασης της γης ο θ(εο)ς
[ψαλατε συνετ]ως
9 [εβασιλευσεν ο] θ(εο)ς· επι παντα τα εθνη
[ο θεος καθηται επι] θρονου αγιου αυτου
10 [αρχοντες λαων] συνηχθησαν μετα
[του θεου αβραα]μ
[οτι του θεου οι κρα]ταιοι της γης σφοδρα
[επηρθησαν]

[MZ] 1 [ψαλμος ῳδης τοις υιοις κορε δευτερα σαββατου XLVII

2 [μεγας κυριος και αινετ]ος σφοδρα
[εν πολει του θεου ημ]ων εν ορι αγιω αυτου
3 [ευριῳ ζαγαλλιαματι] πασης της γης
[ορη σιων τα πλευρα το]υ βορρα
[η πολις του βασιλεως] του μεγαλου
4 [ο θεος εν ταις βαρεσιν αυ]της γινωσκετ(αι)
[οταν αντιλαμβανηται] αυτης

p. 68

5 οτι ιδου οι βασ[ιλεις συνηχθησαν]
διηλθοσαν επ[ι το αυτο]
6 αυτοι ιδοντε[ς ουτως εθαυμασαν]
εταραχθησαν [εσαλευθησαν]
7 τρομος επελαβε[το αυτων]
εκει ὠδιναις ως [τικτουσης]
8 εν πν(ευματ)ι βιαιω συντ[ριψεις πλοια θαρσεις]
9 καθαπερ ηκουσαμε[ν ουτως ειδομεν]
εν πολι κ(υριο)υ των δυναμ[εων εν πο]
λι του θ(εο)υ ημων

7 ψαλατε[2,3,4] | tr ψαλατε τῳ βασιλει | 9 om παντι
XLVII 2 om εν[2] | ορει | 5 ηλθοσαν pro διηλθοσαν | 7 ωδινες | 9 πολει bis

ὁ θ(εο)ς εθεμελιωσεν αυτ[ην εις τον αιωνα διαψαλμα]

ϛ 10 ὕπελαβομεν ὁ θ(εο)ς το ελε[ος σου εν με]
σω του λαου σου

11 κατα το ὀνομα σου ο [θεος ουτως και η αι]
νεσις σου επι τα π[ερατα της γης]
δικαιὀσυνης πληρης [η δεξια σου]

12 ευφρανθητω το ορο[ς σιων]
και αγαλλιασθωσαν [αι θυγατερες της ιουδαιας]
ενεκα των κριμα[των σου κυριε]

13 κυκλωσαται σειω[ν και περιβαλετε αυτην]
διὴγησασθαι εν τ[οις πυργοις αυτης]

14 θεσθαι τας καρδι[ας υμων εις την δυ]
ναμιν αυτη[ς]
και καταδιελε[σθε τας βαρεις αυτης]
οπως αν διηγη[σησθε εις γενεαν ετεραν]

15 οτι ουτος εσ[τιν ο θεος ημων εις τον αι]
ωνα και [εις τον αιωνα του αιωνος]
αυτος ποιμ[ανει ημας εις τους αιωνας]

MH 1 εις το τελ[ος τοις υιοις κορε ψαλμος] XLVIII

2 ακουσαται τ[αυτα παντα τα εθνη]

p. 69

[ενωτισασθε παντες οι κατοι]κουν
[τες την οικουμενην]

3 [οι τε γηγενεις και οι υιοι τω]ν αν(θρωπ)ων
[επι το αυτο πλουσιος κ]αι πενης

4 [το στομα μου λαλησ]ει σοφιαν
[και η μελετη] της καρδιας μου συνεσιν

5 [κλινω εις παρα]βολην το ους μου
[ανοιξω εν ψαλ]τηριω το προβλημα μου

6 [ινα τι φοβου]μαι εν ημερα πονηρα

12 om *και* | **13** *κυκλωσατε* | *Σιων* | *διηγησασθε* | **14** *θεσθε* | **15** om *αυτος ποιμανει ημας εις τους αιωνας*

XLVIII **2** *ακουσατε*

[η ανομια τ]ης πτερνης μου κυκλωσι με
7 [οι πεποιθο]τες επι τη δυναμι αυτων
[και επι τῳ] πληθι του πλουτου αυτων
[καυχωμε]νοι
8 [αδελφος ου λ]υτρουται ου λυτρωσεται αν(θρωπ)ος
[ου δωσει τῳ θε]ω εξιλασμα εαυτου
9 [και την τιμην] της λυτρωσεως της
[ψυχης αυτο]υ
10 [και εκοπιασεν] εις τον αιωνα και ζησεται εις τελος
11 [οτι ουκ οψεται κατ]αφθοραν ὁταν ἴδη σο
[φους αποθνη]σκοντας
[επι το αυτο αφρω]ν και ανους απολουντ(αι)
[και καταλειψουσιν] αλλοτριοις τον πλου
[τον αυτων]
12 [και οι ταφοι αυτων οι]κιαι αυτων εις τον αιωνα
[σκηνωματα αυτων] εις γενεαν και γενεα(ν)
[επεκαλεσαντο τα ον]ματα αυτων
[επι των γαιων αυ]των
13 [και ανθρωπος εν τιμῃ ων ο]υ συνηκεν
[παρασυνεβληθη τοις] κτηνεσειν τοις
[ανοητοις και ωμοι]ωθη αυτοις
p. 70
14 αυτη [η οδος αυτων σκανδαλον αυτοις]
και μετ[α ταυτα εν τῳ στοματι αυτων]
ευλογ[ησουσιν διαψαλμα]
15 ως προβατα [εν ᾳδῃ εθεντο]
θανατος ποιμαν[ει αυτους]
και κατακυριευσουσ[ιν αυτων οι ευ]
θεις τη καρδια το [πρωι]
και ἡ βοὴθια αυτων παλ[αιωθησεται]
εν τω αδη
εκ' της δοξης αυτων εξωσ[θησαν]
16 πλην ὁ θ(εο)ς λυτρωσεται τη[ν ψυχην μου]

6 κυκλωσει | 7 δυναμει | πληθει | 8 om ου² | αυτου pro εαυτου | 11 tr ανους και αφρων | 13 κτηνεσιν | 15 ποιμαινει | om τη καρδια | βοηθεια | om εξωσθησαν

εκ' χειρος αδου οταν λ[αμβανη με διαψαλμα]
17 μη φοβου οταν πλουτη[ση ανθρωπος]
και οταν πληθυνθη η [δοξα]
του οικου αυτου
18 οτι ουκ εν τω αποθνη[σκειν αυτον λημ]
ψεται τα παντα
ουδε συνκαταβησ[εται αυτω η δοξα]
του οικου αυτου
19 οτι η ψυχη αυτου εν [τη ζωη αυτου ευ]
λογηθησεται
εξομολογησεται [σοι οταν αγαθυνης αυτω]
20 εισελευσεται εως [γενεας πατερων αυτου]
εως αιωνος ουκ [οψεται φως]
21 και αν(θρωπ)ος εν τιμ[η ων ου συνηκεν]
παρεσυνεβληθ[η τοις κτηνεσιν τοις]
ανοητοις κα[ι ωμοιωθη αυτοις]

MΘ ψαλμος τω [ασαφ] **XLIX**

1 Θ(εο)ς θεων κ(υριο)ς ελ[αλησεν και εκαλεσεν την γην]
απο ανατολω[ν ηλιου και μεχρι δυσμων]

p. 71

2 [εκ σιων η ευπρεπια της ωραιοτ]ητος αυτου
3 [ο θεος εμφανως ηξει ο] θ(εο)ς
[ημων και ου παρασιωπη]σεται
[πυρ εναντιον αυτου καυθη]σεται
[και κυκλω αυτου καταιγι]ς σφοδρα
4 [προσκαλεσεται] τον ο(υ)ρ(αν)ον ανω
[και την γ]ην διακριναι τον λαον αυτου
5 [συναγαγετε] αυτω τους οσιους αυτου
[τους διατι]θεμενους την διαθηκην
[αυτου] επι θυσιαις
6 [και αναγγε]λουσιν οι ο(υ)ρ(αν)οι την δικαιοσυνη(ν) αυτου

18 om του οικου | **21** om και | παρασυνεβληθη

[οτι θεος κρι]τ̣ης εστιν διαψαλμα
7 [ακουσον λαο]ς μου και λαλησω σοι
[ισραηλ και διαμα]ρτυρουμαι σοι
[ο θεος ο θεος σ]ου ειμι εγω
8 [ουκ επι ταις θ]υσιαις σου ελεγ'ξω σε
[τα δε ολοκαυ]τωματα σου ενωπιο(ν)
[μου εστιν δι]α̣ παντος
9 [ου δεξομαι εκ τ]ου οικου σου μοσχους
[ουδε εκ των πο]ι̣μνιων σου χιμαρ'ρους
10 [οτι εμα εστιν πα]ν̣τα τα θηρια του δρυμου
[κτηνη εν τοις ορε]σιν και βοες
11 [εγνωκα παντα τα π]ετινα του ο(υ)ρ(αν)ου
[και ωραιοτης αγρου] μ̣ετ εμου εστιν
12 [εαν πεινασω ου μη σο]ι̣ ειπω
[εμη γαρ εστιν η οικου]μενη και το πλη
[ρωμα αυτης]
13 [μη φαγομαι κρεα ταυρω]ν ἢ αιμα τραγω(ν) πιομαι
14 [θυσον τῳ θεῳ θυσιαν αινε]σεως
[και αποδος τῳ υψιστῳ τα]ς ευχας σου
p. 72
15 και επ[ικαλεσαι με εν ημερᾳ θλιψεως]
και ε[ξελουμαι σε και δοξασεις με διαψαλμα]
16 τω δε [αμαρτωλῳ ειπεν ο θεος]
ἵνα τι συ [διηγῃ τα δικαιωματα μου]
και αναλαμ[βανεις την διαθηκην μου]
δια στοματος [σου]
17 σοι δε εμισησας παιδ[ιαν και εξεβαλλες]
τους λογους μου [εις τα οπισω]
18 ει εθεωρις κλεπτην σ[υνετρεχες αυτῳ]
και μετα μοιχων την [μεριδα σου ετιθεις]
19 το στομα σου επλεονασε[ν κακιαν]
και ἡ γλωσσα σου περιεπλεκ[εν δολιοτητα]
20 καθημενος κατα του [αδελφου σου]
κατελαλεις

XLIX 7 διαμαρτυρομαι | 9 χιμαρους | 11 πετεινα | 17 συ pro σοι | 18 εθεωρεις

και κατα του υιου της [μητρος σου ετιθεις σκανδαλον]
21 ταυτα εποιησας και ε[σιγησα]
ὑπελαβες ανομιαν [οτι εσομαι σοι ομοιος]
ελεγ'ξω σε και παρα[στησω κατα προ]
σωπον σου τας [αμαρτιας σου]
22 συνεται δη ταυτα ο[ι επιλανθανομενοι του θεου]
μη ποτε αρπαση [και μη η ο ρυομενος]
23 θυσια αινεσεως δ[οξασει με]
και εκει ὁδος η δ[ειξω αυτῳ το σωτηριον του θεου]

N 1 εις το τελος ψαλ[μος τῳ δαυειδ εν τω ελθειν προς] L
2 αυτον ναθαν το[ν προφητην ηνικα εισηλθεν] (LI)
προς βηρσαβ[εε]

3 Ελεὴσον με [ο θεος κατα το μεγα ελεος σου]
και κατα το π[ληθος των οικτιρμων]
σου εξαλ[ειψον το ανομημα μου]
4 επι πλιον πλ[υνον με απο της ανομιας μου]

p. 73

[και απο της αμαρτιας μου καθαρ]ισον με
5 [οτι την ανομιαν μου εγω γινωσ]κω
[και η αμαρτια μου ενωπιον μου] εστιν δια πα(ν)τος
6 [σοι μονῳ ημαρτον και το] πονηρον ενω
[πιον σου εποιη]σα
[οπως αν δικαιωθ]ης εν τοις λογοις σου
[και νικησῃς εν τῳ] κρινεσθαι σε
7 [ιδου γαρ εν αν]ομιαις συνελημφθην
[και εν αμαρτ]ιαις εκισσησεν με ἡ μ(ητ)ηρ μου
8 [ιδου γαρ αληθ]ειαν ηγαπησας
[τα αδηλα κα]ι τα κρυφια της σοφιας σου
[εδηλω]σας μοι
9 [ραντιεις με] υσσωπω και καθαρισθησομ(αι)
[πλυνεις με και] υπερ χιὸνα λευκανθησομ(αι)

21 om τας αμαρτιας σου | 22 συνετε
L 4 πλειον

10 [ακουτιεις με α]γαλλιασιν και ευφροσυνη(ν)
[αγαλλιασονται] ο̣στεα τεταπινωμενα
11 [αποστρεψον το] προσωπον σου απο
[των αμαρτι]ων μου
[και πασας τας α]νομιας μου εξαλιψον
12 [καρδιαν καθαραν] κ̣τισον εν εμοι ὁ θ(εο)ς
[και πνευμα ευθες ενκα]ι̣νισον εν τοις εγκατοις μου
13 [μη απορριψης με α]πο του προσωπου σου
[και το πνευμα το αγιον σ]ο̣υ μη αντανελης απ εμου
14 [αποδος μοι την αγαλ]λ̣ιασιν του σωτηριου σου
[και πνευματι ηγεμονικῳ] στηριξον με
15 [διδαξω ανομους τ]α̣ς οδους σου
[και ασεβεις επι σε επι]στρεψουσειν
16 [ρυσαι με εξ αιματων ο θεο]ς̣ ὁ θ(εο)ς της σωτηριας μου
[αγαλλιασεται η γλωσσα] μου την δικαι
[οσυνην σο]υ̣

p. 74

17 κ(υρι)ε τα̣ [χειλη μου ανοιξεις και το στομα]
μου̣ [α̣ναγγελει την αινεσιν σου]
18 οτι ει ηθ̣[ελησας θυσιαν εδωκα αν]
ολοκαυτωματ[α ουκ ευδοκησεις]
19 θυσια τω θ(ε)ω πνευμα συν[τετριμμενον]
καρδιαν συντετριμμε[νην και τέτα]
πινωμενην ὁ θ(εο)ς ουκ [εξουθενωσει]
20 αγαθυνον κ(υρι)ε εν τη ευδ̣[οκια σου την σιων]
και οικοδομηθητω τα τ[ειχη ιερουσαλημ]
21 τοτε ευδοκησις θυσιαν δικ[αιοσυνης]
αναφοραν και ὁλοκαυτωματ[α]
τοτε ανυσουσειν επι τ[ο θυσιαστηρι]
ον σου μοσχους

10 οστα pro οστεα | τεταπεινωμενα | 11 εξαλειψον | 14 στηρισον | 19 τεταπεινωμενην | 21 ευδοκησεις | ανοισουσιν

NA 1 εις το τελος συναισε[ως τῳ δαυειδ εν τῳ ελθειν] LI
2 δωηκ' τον ἰδουμαιο[ν και αναγγειλαι τῳ σαουλ]
κ(αι) ειπιν αυτω ηλθεν δα(υει)[δ εις τον οικον αβιμελεχ]

3 τι ενκαυχα εν κακια [ο δυνατος]
ανομιαν ὁλην την ημ[ερα]ν]
4 αδικιαν ελογισατο η [γλωσσα σου]
ωσει ξυρον ἠκονημ[ενον εποιησας δολον]
5 ἠγαπησας κακιαν υ[περ αγαθωσυνην]
αδικιαν ὑπερ το [λαλησαι δικαιοσυνην διαψαλμα]
6 ἠγαπησας παντα [τα ρηματα καταπον]
τισμου γλωσ[σαν δολιαν]
7 δια τουτο ὁ θ(εο)ς κ[αθελει σε εις τελος]
εκτιλαι σε και μ[εταναστευσαι σε]
απο σκην[ωματος]
και το ριζωμ[α σου εκ γης ζωντων διαψαλμα]
8 οψονται δικ[αιοι και φοβηθησονται]
και επ αυτον [γελασονται και ερουσιν]

p. 75

9 [ιδου ανθρωπος ος ουκ εθετο τον θεον] βοὴθον αυτου
[αλλα επηλπισεν επι το πληθος τ]ου πλουτου αυτου
[και εδυναμωθη επι τῃ ματαιοτ]ητι αυτου
10 [εγω δε ωσει ελαια κατακαρπ]ος εν τω οι
[κῳ του θεου]
[ηλπισα επι το ελεος] του θ(εο)υ εις τον
[αιωνα και εις το]ν αιωνα του αιωνος·
11 [εξομολογησο]μαι σοι εις τον αιὼνα
[οτι εποι]ησας
[και υπομε]νω το ὀνομα σου ὀτι χρηστο(ν)
[εναντι]ον των ὀσιων σου

LI 1 συνεσεως | 2 ειπειν | 4 εξηκονημενον pro ηκονημενον | 8 add και ante οψονται

[NB] 1 [εις το τελ]ος υπερ μαελεθ συναισεως τω δα(υει)δ LII

2 [ειπεν αφρω]ν εν καρδια αυτου ουκ εστιν θ(εο)ς
[διεφθειραν] και εβδελυχθησαν εν ανομιαις
[ουκ εστιν ο ποι]ων αγαθον
3 [ο θεος εκ του ουρανου] διεκυψεν επι τους υϊους τω(ν) αν(θρωπ)ων
[του ιδειν ει ε]στιν συνϊων ἢ εκ'ζητων τον θ(εο)ν
4 [παντες εξε]κλιναν αμα ἠχρεὼθησαν
[ουκ εστιν ποιω]ν αγαθον ουκ εστιν
[εως ενος]
5 [ουχι γνωσονται] παντες οι εργαζομενοι τη(ν) ανομια(ν)
[οι εσθοντες τον λ]αον μου εν βρωσι
[αρτου τον θεον ο]υκ επεκαλεσαντο
6 [εκει φοβηθησονται]ι φοβον ὀυ ουκ ην φοβος
[οτι ο θεος διεσκορπισ]εν οστα ανθρωπαρεσκω(ν)
[κατησχυνθησαν οτι] ὀ θ(εο)ς εξουδενω
[σεν αυτους]
7 [τις δωσει εκ σιων το σ]ωτηριον τω ι(σρα)ηλ
[εν τῳ αποστρεψαι κυριον] την αιχμα
[λωσιαν του λαου αυ]του

p. 76

αγαλλ[ιασεται ιακωβ και ευφρανθησεται ισραηλ]

NΓ 1 εις [το τελος εν υμνοις συνεσεως τῳ δαυειδ εν τῳ] LIII
2 ελθ[ειν τους ζειφαιους και ειπεν τῳ σαουλ ουκ ιδου]
δα(υει)δ [κεκρυπται παρ ημιν]

3 Ο θ(εο)ς εν τω [ονοματι σου σωσον με]
και εν τη δυναμει [σου κρινον με]
4 ο θ(εο)ς εισακουσον της [προσευχης μου]
ενωτισαι τα ρηματα το[υ στοματος μου]
5 οτι αλ'λοτριοι επανεστησ[αν επ εμε]
και κραταιοι εζητησαν την [ψυχην μου]
ου προὲθεντο τον θ(εο)ν ενωπ[ιον αυτων διαψαλμα]

LII 1 συνεσεως | 5 om εν | βρωσει | 7 του pro τω[1]

ϛ 6 ϊδου γαρ ὁ θ(εο)ς βοηθι μοι
και ὁ κ(υριο)ς αντιλημπτωρ τ[ης ψυχης μου]
7 αποστρεψι τα κακα τοι[ς εχθροις μου]
εν τη αληθια σου εξολ[οθρευσον αυτους]
8 εκουσιως θυσω σοι
εξομολογησομαι τω [ονοματι σου οτι αγαθον]
9 οτι εκ' πασης θλιψεως [ερυσω με]
και εν τοις εκ'θροις [μου επειδεν]
ὁ ὀφθαλμος μου

ΝΔ 1 εις το τελος εν ὑμνο[ις συνεσεως τῳ δαυειδ] LIV

2 Ενωτισαι ὁ θ(εο)ς την [προσευχην μου]
και μη ὑπερϊδης τ[ην δεησιν μου]
3 προσχες μοι και [εισακουσον μου]
ελυπηθην εν τη [αδολεσχιᾳ μου και εταραχθην]
4 απο φωνης εκθρ[ου και απο θλιψεως]
αμαρτωλου
οτι εξεκλιναν [επ εμε ανομιαν]
και εν οργη ε[νεκοτουν μοι]
5 ἡ καρδια μο[υ εταραχθη εν εμοι]

p. 77

[και δειλια θανατου επεπεσεν επ εμε]
6 [φοβος και τρομος ηλθεν επ εμε]
[και εκαλυψεν με σκοτος]
7 [και ειπα τις δωσει μοι πτερυγ]ας ωσει πε
[ριστερας και πετασθησο]μαι και καταπαυσω
8 [ιδου εμακρυνα] φυγαδευων
[και ηυλισθη]ν εν τη ερημω
9 [προσεδεχο]μην τον θ(εο)ν τον σωζοντα με
[απο ολιγο]ψυχιας και απο καταιγιδος
10 [καταπο]ντισον κ(υρι)ε και καταδιελαι τας
[γλω]σσας αυτων

LIII 6 βοηθει | 7 αποστρεψει | αληθεια | 9 εχθροις
LIV 4 εχθρου | 8 add διαψαλμα | 9 om τον θεον | om απο² | 10 καταδιελε

[οτι ειδον] ανομιαν και αντιλογιαν εν τη πολει
11 [ημερας κ]αι νυκτος κυκλωσι αυτην ε
[πι τα τειχ]η αυτης
12 [ανομια κ]αι πονος εν μεσω αυτης και αδικια
[και ουκ εξελιπεν] εκ των πλατιων αυτης
[κοπος και δ]ολος
13 [οτι ει εχθρος] ωνιδισεν με ὑπηνεγ'κα α(ν)
[και ει ο μισων] επ εμε ἐμεγαλορημονη
[σεν εκρυβην] αν απ αυτου
14 [συ δε ανθρωπε ι]σοψυχε ἡγεμων μου
[και γνωστε] μου
15 [ος επι το αυτο εγλυ]καναs μοι εδεσματα
[εν τῳ οικῳ του θεου ε]πορευθημεν εν ὁμονοια
16 [ελθετω θανατος επ] αυτους και καταβη
[τωσαν εις ᾳδου] ζωντες
[οτι πονηριαι εν ταις πα]ροικιαις αυτων
[εν μεσῳ αυτων]
17 [εγω προs τον θεον] εκεκραξα και ο κ(υριο)s
[εισηκουσεν μου]

p. 78

18 εσπερ[ας και πρωι και μεσημβριας διηγη]
σο[μαι απαγγελω]
και εισ[ακ]ουσε[ται της φωνης μου]
19 λυτρωσεται εν [ειρηνη την ψυχην μου]
απο των εγ'γιζοντω[ν μοι]
οτι εν πολλοις ησαν σ[υν εμοι]
20 εισακουσεται ὁ θ(εο)s και τα[πεινωσει αυτους]
ο ὑπαρχων προ των αιωνω[ν διαψαλμα]
ου γαρ εστιν αυτοις ανταλλα[γμα]
οτι ουκ εφοβηθησαν τον θ(εο)ν
21 εξετινεν την χειρα αυτου εν [τῳ αποδιδοναι]
εβεβηλωσαν την διαθηκην [αυτου]
22 διεμερισθησαν απο οργη[s του προσω]
που αυτου

11 κυκλωσει | 12 [fortasse και aut ουκ om] | πλατειων | 13 ωνειδισεν | 15 om μοι | 20 και pro οτι | 21 εξετεινεν

και ηγ'γισεν ἡ καρδια αυ[του]
ἤπαλυνθησαν οι λο[γοι αυτου υπερ ελαιον]
και αυτοι εισιν βολιδ[ες]
23 επιρ'ριψον επι κ(υριο)ν την [μεριμναν σου]
και αυτος σε διαθρεψ[ει]
ου δωσι εις τον αιωνα [σαλον τῳ δικαιῳ]
24 σοι δε ὁ θ(εο)ς καταξις αυ[τους εις φρεαρ]
διαφθορας
ανδρες αιματων κα[ι δολιοτητος ου]
μη ἡμισευσ[ωσιν τας ημερας αυτων]
εγω δε ελπιω επι σ[ε κυριε]

NE 1 εις το τελος υπερ [του λαου του απο των α] LV
γιων μεμακ[ρυμμενου τῳ δαυειδ εις στη]
λογραφιαν οπο[τε εκρατησαν αυτον οι αλλοφυλοι εν γεθ]

2 Ελεὴσον με ὁ [θεος οτι κατεπατη]
σεν με αν(θρωπ)ος

p. 79

[οληνν την ημεραν πολεμων εθ]λιψεν με
3 [κατεπατησαν με οι εχθροι μου] οληνν
[την ημεραν απο υψου]ς ἡμερω(ν)
4 [οτι πολλοι οι πολεμουντε]ς με απο ὑψους
[ημερας ου φοβηθη]σομαι οτι εγω ελπιω επι σε
5 [εν τῳ θεῳ επαινε]σω τους λογους μου
[εν τῳ θεῳ ηλ]πισα ου φοβηθησομαι τι
[ποιησει μο]ι σαρξ
6 [οληνν την η]μεραν τους λογους μου εβδελυσσοντο
[κατ εμου] παντες οι διαλογισμοι αυτων
[εις κ]ακον
7 [παροικη]σωσιν και κατακρυψουσιν
[αυτοι την] πτερναν μου φυλαξουσει(ν)

23 επιριψον | δωσει | **24** συ pro σοι | καταξεις
LV **2** κυριε pro ο θεος | **3** ημερας pro ημερων | **4** om απο υψους ημερας ου | φοβηθησονται pro φοβηθησομαι | εγω δε επι σοι ελπιω pro οτι εγω ελπιω επι σε | **5** add οληνν την ημεραν post μου | **7** παροικησουσιν | φυλαξουσιν

[καθαπερ υπε]μιναν την ψυχην μου
8 [υπερ του μηθ]ενος σωσις αυτους
[εν οργη λαους κ]αταξις ο θ(εο)ς
9 [την ζωην μ]ου εξηγ'γιλα σοι
[εθου τα δακρυ]α μου ενωπιον σου ως και
[εν τη επαγ]γελια σου
10 [επιστρεψουσ]ιν οι εκ'θροι μου εις τα οπισω
[εν η αν ημερα ε]πικαλεσομαι σε
[ιδου εγνων οτι] θ(εο)ς μου ει σοι
11 [επι τω θεω αινεσ]ω ρημα
[επι τω θεω αινεσω] λογον
12 [επι τω θεω ηλπισα ο]υ φοβηθησομαι τι
[ποιησει μοι ανθρωπος]
13 [εν εμοι ο θεος αι ευχαι ας] αποδωσω αινεσεως σου
14 [οτι ερυσω την ψυχ]ην μου εκ' θανατου
[τους οφθαλμους μου] απο δακροιων
[και τους ποδας μου εξ ολ]ισθηματος

p. 80

του ευ[αρεστησαι ενωπιον του θεου εν]
φω[τι ζωντων]

ΝϛΓ 1 εις τ[ο τελος μη διαφθειρης τω δαυειδ εις στηλογραφιαν] LVI
εν τω αυτον [αποδιδρασκειν απο προσωπου σαουλ]
εις το σπηλαιον

2 Ελεησον με ὁ θ(εο)ς ελεησον [με]
οτι επι σοι πεποιθεν η ψυχη [μου]
και εν τη σκια των πτερυ[γων σου ελπιω]
εως ου παρελθη ἡ ανομια
3 κεκραξομαι προς τον θ(εο)ν τον [υψιστον]
τον θ(εο)ν τον ευεργετησαν[τα με διαψαλμα]
4 εξαπεστιλεν εξ' ο(υ)ρ(αν)ου και εσ[ωσεν με]

7 υπεμεινα pro υπεμιναν | τη ψυχη pro την ψυχην | 8 σωσεις | καταξεις | 9 εξηγγειλα | 10 εχθροι | επικαλεσωμαι | συ pro σοι | 13 om σου | 14 om τους οφθαλμους μου απο δακροιων
LVI 4 εξαπεστειλεν bis

εδωκεν εις ὀνιδος τους κ[αταπατουντας με]
εξαπεστιλεν ο θ(εο)ς το ελε[ος αυτου]
και την αληθιαν αυτ[ου]
5 και ερυσατο την ψυχη[ν μου εκ μεσου σκυμνων]
εκοιμηθην τεταραγμε[νος]
ϋϊοι αν(θρωπ)ων οι ὀδοντε[ς αυτων οπλον και βελη]
και ἡ γλωσσα αυτων [μαχαιρα οξεια]
6 ϋψωθητι επι τους ο[υρανους ο θεος]
και επι πασαν την γην [η δοξα σου]
7 παγιδα ἡτοιμασαν το[ις ποσιν μου]
και κατεκαμψαν τη[ν ψυχην μου]
ωρυξαν προ προσω[που μου βοθρον]
και ενεπεσον ε[ις αυτον διαψαλμα]
8 ετοιμη ἡ καρδι[α μου ο θεος]
ετοιμη ἡ καρ[δια μου ᾳσομαι και ψαλω]
9 εξεγερθητι η [δοξα μου]
εξεγερθητι [ψαλτηριον και κιθαρα]
εξεγερθησομ[αι ορθρου]

p. 81

10 [εξομολογησομαι σοι εν λαοις] κ(υρι)ε
[ψαλω σοι εν εθνεσιν]
11 [οτι εμεγαλυνθη εως των ου](ραν)ων το ελεος σου
[και εως των νε]φελων η αληθια σου
12 [υψωθητι επι το]υς ο(υ)ρ(αν)ους ὁ θ(εο)ς
[και επι π]ασαν την γην η δοξα σου

[NZ] 1 [εις το τ]ελος μη διαφθιρης τω δα(υει)δ ει στηλογραφια(ν) LVII

2 [ει αληθ]ως αρα δικαιὀσυνην λαλιται
[ευθεια] κρινεται υϊοι των αν(θρωπ)ων
3 [και γαρ εν] καρδια ανομιαν εργαζεσθαι εν τη γη
[αδικιαν αι] χειρες ὑμων συνπλεκουσιν

4 ονειδος | αληθειαν | 7 παγιδας | ενεπεσαν pro ενεπεσον | 11 αληθεια
LVII 1 διαφθειρης | εις pro ει | 2 λαλειτε | κρινετε | add οι ante υιοι | 3 ανομιας pro ανομιαν | εργαζεσθε

4 [απηλλοτ]ριωθησαν οι αμαρτωλοι απο μητρας
[επλανηθ]ησαν απο γαστρος ελαλησαν ψευδη
5 [θυμος αυτ]οις κατα την ὁμοιὼσιν του οφεως
[ωσει ασπιδος] κωφης και βυουσης τα
[ωτα αυτη]ς
6 [ητις ουκ εισακ]ουσεται φωνην επαδοντων
[φαρμακου τε] φαρμακευὸμενη παρα σοφου
7 [ο θεος συνετριψεν] τους ὀδοντας αυτων
[εν τῳ στομ]ατι αυτων
[τας μυλας τω]ν λεοντων συνεθλασεν κ(υριο)ς
8 [εξουδενωθη]σονται ως ὑδωρ δια
[πορευομε]νον
[εντενει το τοξο]ν αυτου εως ου ασθενησουσι(ν)
9 [ωσει κηρος ο τακει]ς ανταναιρεθησοντ(αι)
[επεπεσε πυρ επ] αυτους και ουκ ἴδον
[τον ηλιον]
10 [προ του συνειναι τας] ακανθας αυτων τη(ν) ραμνο(ν)
[ωσει ζωντας ωσει εν ο]ργη καταπιεται αυτους
11 [ευφρανθησεται δικαιο]ς οταν ἴδη εκ'δι
p. 82
κησ[ιν ασεβων]
τας χειρ[ας αυτου νιψεται εν τῳ αιματι]
του αμ[αρτωλου]
12 και ερει αν(θρωπ)ος ει [αρα εστιν καρπος τῳ δικαιῳ]
αρα εστιν ὁ θ(εο)ς κρινων αυ[τους εν τῃ γῃ]

NH 1 εις το τελος μη διαφθιρης [τῳ δαυειδ εις στηλογραφιαν] LVIII
οποτε απεστιλεν σαουλ και [εφυλαξεν τον]
οικον του θανατωσαι αυ[τον]

2 Εξελου με εκ των εκθρων μ[ου ο θεος]
και εκ των επανισταμενων επ [εμε]
λυτρωσαι με

6 φαρμακευομενου | 9 om επ αυτους | ειδον | 10 υμων pro αυτων | υμας pro αυτους
LVIII 1 διαφθειρης | απεστειλεν | add αυτου post οικον | 2 εχθρων | επανιστανομενων

3 ρυσαι με εκ' των εργαζομενω[ν την ανομιαν]
και εξ ανδρων αιματων σω[σον με]
4 οτι ϊδου εθηρευσαν την [ψυχην μου]
επεθοντο επ εμε κρατα[ιοι]
ουτε ἡ ανομια μου ουτε [η αμαρτια μου κυριε]
5 ανευ ανομιας εδραμον [και κατευθυνα]
εξεγερθητι εις συναντ[ησιν μου και ιδε]
6 και σοι κ(υρι)ε των δυναμ[εων ο θεος ισραηλ]
προσχες του επισκεψ[ασθαι παν]
τα τα εθνη
μη οικτιρησης παντ[ας τους εργαζομε]
νους την ανομ[ιαν διαψαλμα]
7 επιστρεψουσιν ε[ις εσπεραν και λιμω]
ξουσειν ως κυω[ν και κυκλωσουσιν πολιν]
8 ϊδου αυτοι αποφθ[εγξονται εν τῳ στο]
ματι αυτων
και ρομ'φαια εν [τοις χειλεσιν αυτων]
9 οτι τις ηκουσ[εν και συ κυριε εκγελασῃ αυτους]
εξουδενωσαις [παντα τα εθνη]

p. 83

10 [το κρατος μου προς σε φυλαξ]ω
[οτι θεος αντιλημπτωρ μ]ου ει
11 [ο θεος μου το ελεος αυτου πρ]οφασι με
[ο θεος μου δειξει μοι εν τοις ε]κθροις μου
12 [μη αποκτεινῃς α]υτους μη ποτε επι
[λαθωνται] του ονοματος σου
[διασκορπισ]ον αυτους εν τη δυναμι σου
[και καταγα]γε αυτους ὁ ὑπερασπιστης μου κ(υρι)ε
13 [αμαρτιαν] στοματος αυτων λογους
[χειλε]ων αυτων
[και συ]νλημφθητωσαν εν τη ὑπερη
[φα]νια αυτων

4 επεθεντο | **6** συ pro σοι | add ο θεος post κυριε | οικτειρησῃς | **7** λιμωξουσιν | **8** om αυτοι | **9** εξουδενωσεις pro εξουδενωσαις | **11** προφθασει pro προφασι | εχθροις | **12** νομου pro ονοματος | δυναμει | **13** λογον pro λογους

14 [και εξ αρας] και ψευδους διαγ'γελησοντ(αι)
[εν συντε]λια
[εν οργη συν]τελιας και ου μη ὑπαρξουσι(ν)
[και γνωσοντ]αι οτι ὁ θ(εο)ς δεσποζι του
[Ιακωβ] των περατων της γης διαψαλ(μα)
15 [επιστρ]εψουσιν εις εσπεραν και
[λιμωξ]ουσιν ως κυων και κυ
[κλωσο]υσιν πολιν
16 [αυτοι διασκο]ρπισθησονται του φαγι(ν)
[εαν δε μη χορ]τασθωσιν και γογ'γυσωσι(ν)
17 [εγω δε ᾳσομαι] την δυναμιν σου
[και αγαλλιασομαι] το πρωϊ το ελεος σου
[οτι εγενηθης αν]τιλημ'πτωρ μου
[και καταφυγη] εν ημερα θλιψεως
18 [βοηθος μου σοι ψ]αλω
[οτι ο θεος αντιλημπτω]ρ μου ει
[ο θεος μου το ελεος μου]

LIX

1 [εις το τελος τοις αλλοιωθη]σομενοις εις στη
[λογραφιαν τῳ δαυειδ εις διδ]αχην ὁποτε

p. 84
NΘ

2 ενε[πυρισεν την μεσοποταμιαν συριας και την]
συρι[αν σωβαλ και επεστρεψεν ιωαβ και επατα]
ξεν [την φαραγγα των αλων δωδεκα χιλιαδας]

3 Ο θ(εο)ς απ[ωσω ημας και καθειλες ημας]
ωργισθ[ης και οικτειρησας ημας]
4 συνεσισας [την γην και συνεταραξας αυτην]
ϊασαι τα συντριμ[ματα αυτης οτι εσαλευθησαν]
5 εδιξας τω λαω σου [σκληρα]
εποτισας ημας οινον [κατανυξεως]
6 εδωκας τοις φοβουμεν[οις σε σημειωσιν]

14 συντελειαι pro εν συντελια | συντελειας | tr του Ιακωβ δεσποζει | 16 φαγειν | om μη | γογγυσουσιν pro γογγυσωσιν | 17 τῃ δυναμει pro την δυναμιν | 18 add ο θ(εο)ς μου post ψαλω | om ο θεος [1]
LIX 1 add ετι ante εις [2] | 4 συνεσεισας | 5 εδειξας

του φυγιν απο προσωπου [τοξου διαψαλμα]
7 οπως αν ρυσθωσειν οι αγα[πητοι σου]
σωσον τη δεξια σου και ε̣π̣α̣[κουσον μου]
8 ο 'θ(εο)ς ελαλησεν εν τω αγιω α̣υ̣[του]
αγαλ'λιασομαι και διαμερ[ιω σικιμα]
και την κοιλαδα των [σκηνων διαμετρησω]
9 εμος εστιν γαλααδ κ[αι εμος εστιν]
μανασσης
και εφραιμ' κραταιωσ̣[ις της κεφαλης μου]
ϊουδας βασιλευς μο[υ]
10 μωαβ' λεβης της ελπ̣[ιδος μου]
επι την ϊδουμαιαν [εκτενω το υποδημα μου]
εμοι αλ'λοφυλοι ϋπε̣[ταγησαν]
11 τις απαξι με εις π̣[ολιν περιοχης]
η τις οδηγησει με ε[ως της ιδουμαιας]
12 ουχι σοι ὁ θ(εο)ς ο απω[σαμενος ημας]
και ουκ εξελευση̣ [ο θεος εν ταις δυνα]
μεσειν ημων
13 δος ἡμιν βοηθε̣[ιαν εκ θλιψεως]
και ματαια σωτη̣[ρια ανθρωπου]
14 εν τω θ(ε)ω ποι[ησομεν δυναμιν]
κ(αι) αυτος εξου[δενωσει τους θλιβοντας ημας]

p. 85

[Ξ] 1 [εις το τελος εν υμνοις τ]ω δα(υει)δ LX

2 [εισακουσον της δεησε]ως μου
[προσχες της προσευχης μου]
3 [απο των περατων της γης προ]ς σε εκεκραξα
[εν τῳ ακηδιασαι την καρδιαν] μου
[εν πετρᾳ υψωσας] μ̣ε̣
4 [ωδηγησας με ο]τι εγενηθης ελπις μου
[πυργος ισχυος] απο προσωπου εκ'θρου

6 φυγειν | 7 ρυσθωσιν | 9 Μανασση | 11 απαξει | om η | 12 συ pro σοι | ουχι pro ουκ | δυναμεσιν | 14 add δε post εν
LX 4 εχθρου

5 [παροικησ]ω εν τω σκηνωματι σου
[εις τους αιων]ας
[σκεπασθ]ησομαι εν τη σκεπη των
[πτερυγων] σου
6 [οτι συ ο θεος] εισηκουσας των ευχων μου
[εδωκας κλη]ρονομιαν τοις φοβουμε
[νοις το ον]ομα σου
7 [ημερας εφ η]μερας του βασιλεως προσθησις
[ετη αυτου ε]ως ημερας γενεας και γενεας
8 [διαμενει εις τ]ον αιωνα ενωπιον του θ(εο)υ
[ελεος και αληθε]ιαν αυτου τις εκ'ζητησει·
9 [ουτως ψαλω] τω ονοματι σου εις το(ν)
[αιωνα του α]ιωνος
[του αποδουναι] με τας ευχας μου
[ημεραν εξ ημερ]ας

[ΞΑ] 1 [εις το τελος υπερ ιδι]θουν ψαλμος τω δα(υει)δ LXI

2 [ουχι τῳ θεῳ υποτ]αγησεται η ψυχη μου
[παρ αυτου γαρ το σ]ωτηριον μου
3 [και γαρ αυτος ο θεος] μου και σ(ωτ)ηρ μου
[αντιλημπτωρ μ]ου ου μη σαλευ
[θω επι πλειον]
4 [εως ποτε επιτιθε]σθε επ αν(θρωπ)ον
[φονευετε πα]ντες

p. 86

ως τοι[χῳ κεκλιμενῳ και φραγμῳ]
ωσ[μενῳ]
5 πλην την [τιμην μου εβουλευσαντο]
ἀπωσασ[θαι]
ἐδραμον εν διψει
τω στοματι αυτων [ευλογουσαν]
και τη καρδια αυτων κα[τηρωντο διαψαλμα]

5 add διαψαλμα post αιωνας | om τη | 6 προσευχων pro ευχων | 7 om του | προσθησεις | 8 add αυτων post εκζητησει

ϛ 6 πλην τω θ(ε)ω υποταγηθι [ψυχη μου]
ὅτι παρ αυτου ἡ ὑπονομ[η μου]
7 ὅτι αυτος θ(εο)ς μου και σωτηρ [μου]
αντιλημ'πτωρ μου ου μη μ[εταναστ]
τευσω·
8 ἐπι τω θ(ε)ω μου το σωτ[ηριον μου και η δοξα μου]
ὁ θ(εο)ς της βοῆθειας μο[υ και η ελπις]
μου ἔπι τω θ(ε)ω·
9 ελπισατε' επ αυτον [πασα συναγω]
γη λαων
ἐκ'χεᾶται ἔνωπιον [αυτου τας καρ]
διας ὕμων
ὅτι ὁ θ(εο)ς βοῆθος ἡμ[ων διαψαλμα]
10 πλην ματαιοι οι ὑϊ[οι των ανθρωπων]
ψευδεις οι ὑϊοι των [ανθρωπων εν ζυγοις]
του αδικησαι
αυτοι εκ' ματαιοτη[τος επι το αυτο]
11 μη ελπιζεται επι [αδικιαν]
και επι αρπαγματ[α μη επιποθειτε]
πλουτος εαν ρε[η μη προστιθεσθε]
καρδιαν
12 απαξ' ελαλησε[ν ο θεος δυο ταυτα ηκουσα]
13 οτι το κρατος [του θεου και σου κυριε το ελεος]

p. 87

[οτι συ αποδωσεις εκαστῳ κ]ατα τα εργα αυτου

[ΞΒ] 1 [ψαλμος τῳ δαυειδ εν τῳ ειναι αυτ]ον εν τη [ερημῳ της ιδουμαιας] LXII

2 [ο θεος ο θεος μου προς σε ορθρι]ζω
[εδιψησεν σοι η ψυχη] μου
[ποσαπλως σοι] η σαρξ μου εν γη ερημω
[και αβατῳ] και ανυδρω

LXI 6 υπομονη pro υπονομη | 8 om μου[1] | 9 λαου pro λαων | εκχεετε pro εκχεαται | 9 om οτι | 11 ελπιζετε

3 [ουτως εν τ]ω αγιω ὠφθην σοι
[του ιδειν τη]ν δυναμιν σου και την δοξαν σου
4 [οτι κρεισσο]ν το ελεος σου ὑπερ ζωας
[τα χειλη μ]ου επαινεσουσιν σε
5 [ουτως ε]υλογησω σε εν τη ζωη μου
[εν τῳ ονομ]ατι σου αρω τας χειρας μου
6 [ωσει στεατο]ς και πιοτητος εμπλησ
[θειη η ψυχη] μου
[και χειλη αγαλλι]ασεως αινεσι το ὀνομα σου
7 [ει εμνημονευ]ον σου επι της στρωμνης μου
[εν τῳ ορθρῳ μου] ἐμελετων εις σε
8 [οτι εγενηθης] βοηθος μου
[και εν τῃ σκεπῃ] των πτερυγων σου αγαλλιασομ(αι)
9 [εκολληθη η ψυχ]η μου ὀπισω σου
[εμου αντελαβ]ετο ἡ δεξια σου
10 [αυτοι δε εις ματ]ην εζητησαν την ψυχη(ν) μου
[εισελευσονται εις] τα κατωτατα της γης
11 [παραδοθησονται] εις χειρας ρομ'φαιας
[μεριδες αλωπεκ]ων εσονται
12 [ο δε βασιλευς ευφρα]νθησεται επι τω θ(ε)ω
[επαινεσθησεται πα]ς ὁ ὀμνυων εν αυτω
[οτι ενεφραγη στομ]α λαλουντων
[αδικα]

p. 88

ΞΓ 1 εις τ[ο τελος ψαλμος τῳ δαυειδ] LXIII

2 Εισακου[σον ο θεος της προσευχης]
μου εν [τῳ δεεσθαι με προς σε]
απο φοβου ε[χθρου εξελου την ψυχην μου]
3 σκεπασον με απο [συστροφης]
πονηρευομεν[ων]
απο πληθους εργαζομε[νων αδικιαν]

LXII 6 εμπλησθειη | αινεσει
LXIII 3 om σκεπασον . . . αδικιαν

4 οιτινες ηκονησαν ως [ρομφαιαν]
τας γλωσσας αυτων
ενετιναν τοξον αυτων π[ραγμα πικρον]
5 του κατατοξευσαι εν αποκρυ[φοις αμωμον]
εξαπινα κατατοξευσουσι[ν αυτον]
και ου φοβηθησο[νται]
6 εκραταιωσαν εαυτοι[ς λογον πονηρον]
διηγησαντο του κρ[υψαι παγιδας]
ειπαν τις ὀψεται α[υτους]
7 εξηρευνησαν ανο[μιαν]
εξέλιπον εξερευν[ωντες εξερευνησει]
προσελευσεται αν(θρωπ)ος κα[ι καρδια βαθεια]
8 και ὑψωθησετα[ι ο θεος]
βελος νηπιων [εγενηθησαν αι πληγαι αυτων]
9 και εξησθενησ[αν αυτον αι γλωσ]
σαι αυτων
εταραχθησαν π[αντες οι θεωρουντες αυτους]
10 και εφοβηθη πα[ς ανθρωπος και ανηγγειλαν]
τα εργα το[υ θεου]
και τα ποιημ[ατα αυτου συνηκαν]
11 ευφρανθησετ[αι δικαιος επι τῳ κυριῳ]
και ελπι[ει επ αυτον]
κ(αι) επαινεσθ[ησονται παντες οι ευθεις τῃ καρδιᾳ]

p. 89

[ΞΔ] 1 [εις το τελος ψαλμος τῳ δαυει]δ LXIV

2 [σοι πρεπει υμνος ο θεος εν σι]ων
[και σοι αποδοθησεται ευχη εν] ι(ερουσα)λημ
3 [εισακουσον προσευχης μ]ου προς σε πα
[σα σαρξ ηξει]
4 [λογοι ανομων] υπερηδυναμωσαν ἡμας
[και ταις ασεβε]ιαις ημων συ ιλασῃ

4 ενετειναν | om αυτων² | 7 εξηραυνησαν | εξεραυνωντες | εξεραυνησει | 9 εξουθενησαν pro εξησθενησαν

LXIV 1 add ᾠδη post Δαυειδ | 2 om εν Ιερουσαλημ | 4 τας ασεβειας pro ταις ασεβειαις

5 [μακαριος ον] εξελεξω και προσελαβου κ(υρι)ε
[κατασκηνωσ]ει εν ταις αυλαις σου
[πλησθησ]ομεθα εν τοις αγαθοις του οικου σου
6 [αγιος ο να]ος σου θαυμαστος εν δικαιοσυνη
[επακου]σον ημων ὁ θ(εο)ς ὁ σ(ωτ)ηρ ἡμων
[η ελπις παν]των των περατων της γης
[και εν θ]αλασση μακραν:
7 [ετοιμαζων ο]ρη εν τη ἰσχυϊ αυτου
[περιεζωσμε]νος εν δυναστια
8 [ο συνταρασσ]ων το κυτος της θαλασσης
[ηχους κυματω]ν αυτης τις υποστησετ(αι)
9 [ταραχθησονται] τα εθνη και φοβηθη
[σονται οι κ]ατοικουντες τα περα
[τα απο των] σημιων σου
[εξοδους πρωιας κα]ι εσπερας τερψις
10 [επεσκεψω την γ]ην και εμεθυσας αυτη(ν)
[επληθυνας του π]λουτισαι αυτην
[ο ποταμος του θεου] επληρωθη ὑδατων
[ητοιμασας την τρο]φην αυτων οτι ου
[τως η ετοιμασια] σου
11 [τους αυλακας αυτης μ]εθυσον πληθυ
[νον τα γενημα]τα αυτης
[εν ταις σταγοσιν αυτη]ς ευφρ

p. 90

ανθ[ησεται ανατελλουσα]
12 ευλογη[σεις τον στεφανον του ενιαυτου]
της χ[ρηστοτητος σου]
και τα παιδια σου [πλησθησονται πιοτητος]
13 πιανθησονται τα ορ[η της ερημου]
και αγαλ'λιασιν οι βουν[οι περιζωσονται]
14 ενεδυσαντο οι κριοι των [προβατων]

5 om *κυριε* | **6** om *και εν θαλασση μακραν* | **7** *σου* pro *αυτου* | **8** *υδωρ* pro *κυτος* | om *τις υποστησεται* | **9** *σημειων* | *τερψεις* | **12** *πεδια* | **13** *πιανθησεται* pro *πιανθηγονται* [corr *πιανθησονται* man 1]

και αι κυλαδες πληθυνουσ[ι σιτον]
κεκραξονται και γαρ ὑμνησ[ουσιν]

ΞΕ 1 εις το τελος ωδη ψαλμου ανα[στασεως] LXV

αλαλαξαται τω θ(ε)ω πασα η γη
2 ψαλαται δη τω ονοματι αυτ[ου]
δοτε δοξαν αινεσι αυτ[ου]
3 ειπαται τω θ(ε)ω ως φοβ[ερα τα εργα σου]
εν τω πληθι της δυνα[μεως σου ψευ]
σονται σε οι εκθρ[οι σου]
4 πασα ἡ γη προσκυνησα[τωσαν σοι]
και ψαλατωσαν σ[οι]
ψαλατωσαν δη τω ον[οματι σου διαψαλμα]
ϛ 5 δευτε και ἴδεται τα [εργα του θεου]
ως φοβερος εν βου[λαις υπερ τους]
υἱους των αν(θρωπ)ω[ν]
6 ο μεταστρεφων τη[ν θαλασσαν εις ξηραν]
εν ποταμω διελευσ[ονται ποδι]
εκει ευφρανθησομ[εθα επ αυτῳ]
7 τω δεσποζοντι εν τ[ῃ δυναστιᾳ]
αυτου του αι[ωνος αυτου]
οι ὀφθαλμοι αυτ[ου επι τα εθνη επι]
βλεπου[σιν]
οι παραπικρ[αινοντες μη υψουσ]

p, 91

[θωσαν εν εαυτ]οις
8 [ευλογειτε εθνη τον θεον ημω]ν
[και ακουτισασθε την φωνην] της αινεσεως αυτου
9 [του θεμενου την ψυχην] μου εις ζωην
[και μη δοντος εις σα]λον τους ποδας μου
10 [οτι εδοκιμασα]ς ημας ὁ θ(εο)ς

14 κοιλαδες
LXV 1 αλαλαξατε | 2 ψαλατε | αινεσει | 3 ειπατε | πληθει | εχθροι | 4 om δη | 5 add τεκνα post δευτε | ιδετε | om ως | 7 om αυτου[1] | add διαψαλμα

[και επυρωσας ημ]ας ως πυρουται το αργυριο(ν)
11 [εισηγαγες] ημας εις την παγιδα
[εθου θλιψεις] επι τον νωτον ημων
12 [επεβιβασ]ας αν(θρωπ)ους επι τας κεφαλας ἡμω(ν)
[διηλθομ]εν δια πυρος και ὑδατος
[και εξηγαγ]ες ημας εις αναψυξιν
13 [εισελευσομ]αι εις τον οικον σου εν ολο
[καυτωμα]σιν
14 [αποδωσω σοι] τας ευχας μου ας διεστιλε(ν) τα χιλη μου
[και ελαλησεν] το στομα μου εν τη θλιψι μου
15 [ολοκαυτωματ]α μεμυαλωμενα ανυσω σοι
[μετα θυμια]ματος και κριων
[ποιησω σοι βοα]ς μετα χιμαρ'ρων διαψαλ(μα)
16 [· · · · · · · · · · · ·]υω σου και διὴγησομαι ὑμει(ν)
[παντες οι φοβου]μενοι τον θ(εο)ν
[οσα εποιησεν τη] ψυχη μου
17 [προς αυτον τῳ] στοματι μου εκεκραξα
[και υψωσα υπο τ]ην γλωσσαν μου
18 [αδικιαν ει εθεω]ρουν εν καρδια μου
[μη εισακουσατω] μου ὁ κ(υριο)ς
19 [δια τουτο εισηκο]υσεν μου ὁ θ(εο)ς
[προσεσχεν τη φωνη] της δεὴσεως μου
20 [ευλογητος ο θεος ος ου]κ απεστησεν
[την προσευχην μου] κ(αι) το ελεος αυτου

p. 92

ΞϛΞ 1 εις τ[ο τελος εν υμνοις ψαλμος τῳ δαυειδ] LXVI

2 ο θ(εο)ς οικ[τειρησαι ημας και ευλογησαι ημας]
επιφα[ναι το προσωπον αυτου εφ η]
μας
3 του γνωναι εν τη γ[η την οδον σου]

11 ενωπιον pro επι τον νωτον | 12 αναψυχην pro αναψυξιν | 14 διεστειλεν | χειλη | θλιψει | 15 ανοισω | χιμαρων | [διαψαλμα man 2 in A] | 16 δευτε ακουσατε pro [· · · · · · · · · · · · · ·]υω | om σου | om υμειν | κυριον pro θεον | 18 om μου | om μου ο | 19 προσευχης pro δεησεως | 20 add απ εμου post αυτου
LXVI 2 add διαψαλμα

εν πασειν εθνεσιν [το σωτηριον σου]
4 εξομολογησασθωσαν [λαοι ο θεος]
εξομολογησασθωσαν σ[οι λαοι παντες]
5 ευφρανθητωσαν και αγαλ[λιασθωσαν εθνη]
οτι κρινι λαους εν ευθυτη[τι και εθνη]
εν τη γη οδηγησις [διαψαλμα]
6 εξομολογησασθωσαν σ[οι λαοι ο θεος]
εξομολογησασθωσαν [σοι λαοι παντες]
7 γη εδωκεν τον καρπ[ον αυτης]
8 ευλογησαι ἡμας ο θ(εο)ς [ο θεος ημων ευ]
λογησαι ἡμας ο θ(εο)[ς]
και φοβηθητωσαν [αυτον παντα]
τα περατα της γη[ς]

ΞZ 1 εις το τελος εν υ[μνοις τῳ δαυειδ ψαλμος ῳδης] LXVII

2 Αναστητω ὁ θ(εο)ς κα[ι διασκορπισθη]
τωσαν οι εκθρο[ι αυτου]
και φυγετωσαν οι μ[ισουντες αυτον]
απο προσωπου [αυτου]
3 ως εκ'λιπι καπνο[ς εκλιπετωσαν]
ως τηκεται κηρ[ος απο προσωπου πυρος]
ουτως απολοιντ[ο οι αμαρτωλοι]
απο προσωπ[ου του θεου]
4 και οι δικαιοι ευφ[ρανθητωσαν διαψαλμα]
αγαλ'λιασθωσ[αν ενωπιον του θεου]
τερφθητωσ[αν εν ευφροσυνη]

p. 93

5 [ᾳσατε τῳ θεῳ ψαλατε τῳ ονο]ματι αυτου
[οδοποιησατε τῳ επιβεβηκ]οτι επι
[δυσμων κυριος ονομα αυ]τω
[και αγαλλιασθε ἐνωπ]ιον αυτου
6 [ταραχθησονται απο] προσωπου αυτου

3 add και ante εν² | πασιν | 4 om σοι | 5 κρινεις pro κρινι | οδηγησεις
LXVII 1 om εν υμνοις | 2 εχθροι | 3 εκλειπει

[του πατρος των] ορφανων και κριτου των χηρω(ν)
[ο θεος εν τ]οπω αγιω αυτου
7 [ο θεος κατοικ]ιζει μονοτροπους εν οικω
[εξαγω]ν πεπαιδημενους εν ανδρια
[ομοιως] τους παραπικραινοντας τους
[κατο]ικουντας εν ταφοις
8 [ο θεος εν τῳ ε]κπορευεσθαι σε ενωπιον
[του λαου] σου
[εν τῳ διαβ]αινιν σε εν τη ερημω διαψαλ(μα)
9 [γη εσεισθη και] γαρ οι ο(υ)ρ(αν)οι αι δε νεφελαι εσταξα(ν)
[απο προσωπ]ου του θ(εο)υ σιναϊ
[απο προσωπ]ου του θ(εο)υ ι(σρα)ηλ
10 [βροχην εκου]σιον αφοριεις ὁ θ(εο)ς τη κληρονομια σου
[και ησθενησε]ν σοι δε κατηρτισω αυτη(ν)
11 [τα ζωα σου κατ]οικουσειν εν αυτη
[ητοιμασας εν] τη χρηστοτητι σου
[τῳ πτωχῳ] ο θ(εο)ς
12 [κυριος δωσει ρημα] τοις ευαγγελιζομενοις
[δυναμιν πολ]λην
13 [ο βασιλευς των δ]υναμαιων του αγαπητου
[και ωραιοτητι] του οικου διελεσθαι σκυλα
14 [εαν κοιμηθητε α]να μεσον των κληρω(ν)
[πτερυγες πε]ριστερας περιηργυ
[ρωμεν]αι
[και τα μεταφρενα αυ]της εν χλωροτητι χρυσιου

p. 94

15 εν τω διαστ[ελλειν τον επουρανιον βα]
σιλει[ς επ αυτης]
χειῶνωθησον[ται εν σελμων]
16 ὄρος του θ(εο)υ ορος πιον
ὄρος τετυρωμενον ορος [πιον]

7 πεπεδημενους | 8 διαβαινειν | την ερημον pro εν τη ερημω | [διαψαλμα man 2 in Λ] | 9 om αι δε νεφελαι | του Σινα pro σιναι | 10 συ pro σοι | 11 κατοικουσιν | 12 δυναμει πολλῃ pro δυναμιν πολλην | 13 δυναμεων | add του αγαπητου post αγαπητου | 14 add διαψαλμα | [περιηργυρωμεναι, η corr ex ε man 1] | 15 χιονωθησονται

17 ϊνα τι ϋπολαμβανεται ορη τετυ[ρωμενα]
το ὅρος ὃ ευδοκησεν ο θ(εο)ς [κατοικειν]
εν αυτω
και γαρ ὃ κ(υριο)ς κατασκηνωσει εις τ[ελος]
18 το αρμα του θ(εο)υ μυριόπλασιον
χειλιάδες ευθηνουντων
ὃ κ(υριο)ς εν αυτοις εν σεινα εν τω α[γιῳ]
19 ἄναβας εις ὕψος αιχμαλωτ[ευσας αι]
χμαλωσιαν
ελαβεν δοματα εν αν(θρωπ)[ῳ]
και γαρ ἀπιθουντες [του κατα]
20 σκηνωσαι· κ(υριο)ς ὃ [θεος ευλογητος]
ευλογητος κ(υριο)ς ημερ[αν καθ ημεραν]
κατευόδωσει ἡμει[ν ο θεος των σωτη]
ριων ἡμων [διαψαλμα]
5 21 ὁ θ(εο)ς ἡμων ὃ θ(εο)ς του σ[ωζειν]
και του κ(υριο)υ αι διεξοδ[οι του θανατου]
22 πλην ὃ θ(εο)ς συνθλα[σει κεφαλας εχ]
θρων αυτου
κορυφην τριχος [διαπορευομενων]
εν πλημμελια[ις αυτου]
23 ειπεν κ(υριο)ς εκ βασα[ν επιστρεψω]
ἐπιστρεψω εν β[υθοις θαλασσης]
24 ὅπως αν βαφη ο π[ους σου εν αιματι]
η γλωσ'σα των [κυνων σου εξ εχθρων παρ αυτου]

p. 95

25 [εθεωρηθησαν αι πορειαι σου] ὃ θ(εο)ς
[αι πορειαι του θεου μου του βα]σιλεως
[του εν τῳ α]γιω
26 [προεφθασαν α]ρχοντες ἐχομενοι
[ψαλλοντ]ων
[εν μεσῳ νε]ανιδων τυμπανιστριω(ν)
27 [εν εκκλη]σιαις ευλογειτε τον θ(εο)ν

17 υπολαμβανετε | 18 χιλιαδες | Σινα | 19 ηχμαλωτευσας | ελαβες pro ελαβεν | απειθουντες | 20 add και post ημεραν² | ημιν

[τον κυριον εκ] πηγων ϊσραηλ'
28 [εκει βε]νιαμειν' νεωτερος εν εκστασει
[αρχοντ]ες ϊουδα ηγεμονες αυτων
[αρ]χοντες ζαβουλων· αρχοντες νε
[φθ]αλειμ·
29 [εντει]λαι ο θ(εο)ς τη δυναμει σου
[δυναμω]σον ο θ(εο)ς τουτο ο κατηρ'γα
[σω ημιν]
30 [απο του ναου] σου επι ι(ερουσα)λημ
[σοι οισουσιν] βασιλεις δωρα
31 [επιτιμησον το]ις θηριοις του δρυμου
[η συναγωγη τω]ν ταυρων εν ταις δα
[μαλεσιν τ]ων λαων
[του μη αποκλεισθ]ηναι τουο δεδοκι
[μασμενους] τω αργυριω
[διασκορπισον ε]θνη τα τους πο
[λεμους θελ]οντα
32 [ηξουσιν πρεσβει]ς εξ αιγυπτου
[αιθιοπια προφθασει] χειρα αυτης τω θ(ε)ω
33 [αι βασιλειαι της γης ᾳ]σαται τω θ(ε)ω
[ψαλατε τῳ κυριῳ]
34 [τῳ επιβεβηκοτι επι το]ν ο(υ)ρ(αν)ον του
p. 96
ουρ(αν)[ου κατα ανατολας]
ϊδου δω[σει εν τη φωνη αυτου φωνην]
35 δυ[ναμ]εως· δο[τε δοξαν τῳ θεῳ]
επι τον ϊσραηλ η μεγαλ[οπρεπια αυτου]
και ἡ δυναμις αυτου εν τ[αις νεφελαις]
36 θαυμαστος ο θ(εο)ς εν τοις οσ[ιοις αυτου]
ο θ(εο)ς ισρ(α)ηλ αυτος δωσει δυνα[μιν και]
κραταιωσιν τω λαω αυτου
και ευλογητος ο θ(εο)ς

28 Νεφθαλει | **29** om o^1 | κατηρτισω pro κατηργασω | **31** καλαμου pro δρυμου | [ριοις του δρυμου in ras man 1 Λ] | τους pro τουο error scrib | **33** ᾳσατε | add διαψαλμα | **34** add ψαλατε τῳ θεῳ ante τῳ.

ΞΗ 1 εις το τελος ὑπερ των αλλο[ιωθησομενων τῳ δαυειδ] LXVIII

2 Σωσον με ὁ θ(εο)ς οτι εισηλθοσαν υδατ[α]
ἑως ψυχης μου
3 ενεπαγην εις ὕλην βυθου και [ουκ εστιν]
ὑποστασις·
ηλθον εις τα βαθη της θαλ[ασσης και]
καταιγις κατεπον[τισεν με]
4 εκοπιασα κραζων ἐβρ[αγχιασεν ο λαρυγξ μου]
ἐξελιπον οι ὀφθαλ[μοι μου απο του]
ελπιζειν με επ[ι τον θεον μου]
5 επληθυνθησαν υπ[ερ τας τριχας της]
κεφαλης μου οι [μισουντες με δωρεαν]
εκ'ραταιωθησαν [οι εχθροι μου οι εκ]
διωκοντες μ[ε αδικως]
ἃ ουχ ηρπασα τοτε [απετιννυον]
6 ὁ θ(εο)ς συ ἔγνως την [αφροσυνην μου]
και αι πλημ'μελιαι μ[ου απο σου ουκ α]
πεκρυβησαν
7 μη αισχυνθειη[σαν επ εμοι οι υπομε]
νοντες σε κ(υρι)ε [των δυναμεων]
μη εντραπειη[σαν επ εμοι οι ζητουντες σε ο θεος του ισραηλ]

p. 97

8 [οτι ενεκα σου υπηνεγκα ο]νιδισμον
[εκαλυψεν εντροπη το π]ροσωπον μου
9 [απηλλοτριω]μενος εγενηθην τοις ἃ
[δελφοι]ς μου
[και ξεν]ος τοις υἱοις της μ(ητ)ρ(ο)ς μου
10 [οτι ο] ζηλος του οικου σου κατεφαγεν με
[και] οι ονιδισμοι των ὀνιδιζοντων
σε επεπεσαν ἐπ εμε
11 και συνεκαμψα εν' νηστειᾳ την ψυχη(ν) μου

LXVIII 3 ιλυν pro υλην | [ενεπαγην in ras man 1] | 4 εγγιζειν pro ελπιζειν με | 6 εκρυβησαν pro απεκρυβησαν | 8 ονειδισμον | 10 καταφαγεται pro κατεφαγεν | ονειδισμοι | ονειδιζοντων | 11 νηστια

και εγενηθη εις ὀνιδισμον ἐμοι
12 [κα]ι εθεμην το ενδυμα μου σακκον
[και εγε]νομην αυτοις εις παραβολην
13 [κατ εμο]υ ἠδολεσχουν οι καθημενοι
[εν πυ]λῃ
[και εις εμε] εψαλ'λον οι πινοντες οινο(ν)
14 [εγω δε τῃ πρ]οσευχη μου προς' σε κ(υρι)ε
[καιρος ευδο]κιας ὁ θ(εο)ς
[εν τῳ πληθε]ι του ἐλεους' σου επακου
[σον ε]ν αληθειἀ της' σωτηριας σου
15 [σωσον με απ]ο πηλου ἵνα μη ενπαγω
[ρυσθειην εκ τ]ων μεισουντων με
[και εκ του βαθ]ους των ὕδατων
16 [μη με καταπο]ντισατω καταιγις ὕδατος
[μηδε καταπιετ]ω με βυθος
[μηδε συνσχετ]ω επ εμε φρεαρ το
[στομα αυτου]
17 [εισακουσον μου] κ(υρι)ε ὅτι χρηστον το ελεος σου
[κατα το πληθος τ]ων οικτειρμων σου
[επιβλεψον επ εμ]ε

p. 98

μη ἀποσ[τρεψης το προσωπον σου]
απο τ[ου παιδος σου]
18 οτι θλιβομ[αι ταχυ επακουσον μου]
19 προσχες τῃ ψυχῃ μου [και λυτρωσαι αυτην]
ενεκα των εκ'θρων μου ρυσ[αι με]
20 σοι γαρ γεινωσκις τον ονιδισμον [μου]
και την αισχυνην μου και την εν
τροπην μου
εναντιον σου παντες οι θλιβοντες μ[ε]
21 ονιδισμον προσεδοκησεν η ψυχη μου
και ταλαιπωριαν

11 ονειδισμον | 13 add τον ante οινον | 15 μισουντων | 16 om το | 17 om μη αποστρεψης . . . . . παιδος σου | 19 εχθρων | 20 συ pro σοι | γινωσκεις | ονειδισμον | 21 ονειδισμον

και ὕπεμινα συνλυπουμενον και [ουχ] υπηρχεν
και παρακαλουντας και ουχ [ευρον]
22 *και εδωκαν εις το βρωμα μ[ου χολην]*
και εις την δψαν μου επο[τισαν με οξος]
23 *γενηθητω ἡ τραπεζα αυ[των ενωπιον]*
αυτων εις παγιδα
και εις ανταποδοσιν κ[αι εις σκανδαλον]
24 *σκοτισθητωσαν οι οφ[θαλμοι αυτων]*
του μη βλεπιν
και τον νωτον αυτων [δια] παντ[ος] συνκαμ[ψον]
25 *εκ'χεον επ αυτους τη[ν ο]ργην σο[υ]*
και ο θυμος της οργη[ς σου] καταλαβοι αυτους
26 *γενηθητω η επαυ[λις αυ]των ηρημωμ[ενη]*
και εν τοις σκηνω[μασ]ιν αυτων [μη]
εστω ο κατοι[κων]
27 *οτι ὀν σοι επαταξ[ας αυτοι] κατ[εδιωξαν]*
και επι το αλγος τ[ων τραυματων μου]
προσεθηκα[ν]
28 *προσθες ανομ[ιαν επι την ανομιαν αυτων]*

p. 99

[και μη εισ]ελθετωσαν εν [δικαιο]συνη σου
29 *[εξαλειφ]θητωσαν εκ βιβλ[ου ζω]ντων*
[και μ]ετα δικαιων μη γρα[φητ]ωσαν
30 *[πτ]ωχος και αλγων ειμ[ι εγ]ω*
[και η σ]ωτηρια του προσωπου σου ο θ(εο)ς αντε
[λαβ]ετο μου
31 *[αινε]σω το ονομα του θ(εο)υ μετ ωδης*
[με]γαλυνω αυτον εν αινεσι
32 *και αρεσι τω θ(ε)ω ὑπερ μοσχον νεον*
κερατα εκφεροντα και οπλας
33 *ιδετωσαν πτωχοι και ευφρανθητωσα(ν)*
εκζητησαται τον θ(εο)ν και ζησεται ἡ ψυχη ὑμω(ν)

21 *υπεμεινα* | *υπηρξεν* pro *υπηρχεν* | *παρακαλουντα* | **24** *βλεπειν* | **27** *συ* pro *σοι* | **30** om *ο θεος* | **31** *αινεσει* | **32** *αρεσει* | **33** *εκζητησατε* | *ζησεσθε* pro *ζησεται η ψυχη υμων*

34 οτι εισηκουσεν των πενητων ὁ κ(υριο)ς
και τους πεπεδημενους αυτου ουκ εξουδενωσι
35 αινεσατωσαν αυτον οι ο(υ)ρ(αν)οι και ἡ γη
θαλασσα και παντα τα ερποντα εν αυτοις
36 οτι ο θ(εο)ς σωσι την σειων
και οικοδομηθησονται αι πολεις της ἰουδαιας
[κ]αι κατοικησουσιν εκει και κληρονομη
[σουσ]ιν αυτην
37 και το σπερμα των δουλων σου καθε
[ξ]ουσιν αυτην
και οι αγαπωντες το ονομα σου κατα
[σκηνωσο]υσιν εν αυτη

[ΞΘ] 1 [εις το τελος τῳ δαυει]δ εις αναμνησιν εις το [σωσαι με κυριον] LXIX

[ο θεος εις την βοηθειαν μ]ου προσχες
2 [κυριε εις το βοηθησαι] μοι σπευσον
3 [αισχυνθειησαν και εν]τραπιὴσαν οι ζη
[τουντες την] ψυχην μου

p. 100

απο[στραφειησαν εις τα οπισω και] κα
ται[σχυνθειησαν οι βουλομενοι μ]οι κακα
4 αποσ[τραφειησαν παραυτικα αισχυνο]
μεν[οι οι λ]εγον[τες μοι ευγε ε]υγε
5 αγαλλιασθωσαν κ[αι ευφρανθη]τω[σαν]
επι σοι παντες οι ζ[ητουντες σε]
και λεγετωσαν δια παντος [με]γαλ[υν]
θητω ὁ κ(υριο)ς οι ἀγαπωντες [το σω]τη[ριον σου]
βοὴθος μου και ρυστης μου [ει] συ [κυριε]
μου μη χρονισης·

34 εξουδενωσεν pro εξουδενωσι | **36** Σιων | σωσει | **37** αυτου pro σου bis
LXIX **2** om κυριε . . . . . σπευσον | **3** εντραπειησαν | tr μου την ψυχην | **5** θεος pro κυριος | add εγω δε πτωχος και πενης ο θεος βοηθησον μου ante βοηθος | om μου²

O 1 *τω δα(υει)δ υἱων αμιναδαβ και των πρωτ[ων]* LXX
αιχμαλωτισθεντων

Επι σοι κ(υρι)ε ηλπισα μη καταισχυνθε[ιην]
εις τον αιωνα
2 *εν τη δικαιὸσυνη σου ρυσ[αι] με*
κλινον προς με το ο[υς σου κ]αι [σωσον με]
3 *γενου μοι εις θ(εο)ν ὑπ[ερασπισ]την*
και εις τοπον ὀχυρο[ν του σ]ωσαι μ[ε]
οτι στερεωμα μου [και καταφυγη μου ει συ]
4 *ο θ(εο)ς μου ρυσαι με εκ [χειρος αμαρτωλου]*
εκ' χειρος παρανομ[ουντος και α]δικουντο[ς]
5 *οτι σοι ει ἡ ὑπομον[η μου κυριε]*
κ(υρι)ε ἡ ελπις μου εκ ν[εοτητος μ]ου
6 *επι σε επεστηριχ[θην απο γαστρος]*
εκ' κοιλιας μ(ητ)ρ(ο)ς μο[υ συ μου ει σκεπαστης]
εν σοι ἡ ὑμνησις μ[ου δια παντος]
7 *ωσει τερας εγεν[ηθην τοις πολλοις]*
και σοι κ(υρι)ε βοηθ[ος κραταιος]
8 *πληρωθητω [το στομα μου αινεσεως]*
οπως ὑμνησ[ω την δοξαν σου]

p. 101

[ο]λη[ν την ημ]ερ[αν την μεγαλοπ]ρεπιαν σου
9 *μη απ[ορψης με εις καιρον γη]ρους*
εν τω [εκλιπε]ιν την ισχ[υν μου] μη εν
κ[αταλιπης] με
10 *οτι [ειπαν οι εχθ]ροι μου εμοι*
[και οι φυλασσ]οντες την ψυχην μου
11 *εβ[ουλευσ]αντο επι το αυτο*
[λεγοντες] ο θ(εο)ς ενκατελιπεν αυτον
κα[ταδι]ωξαται και καταλαβεται αυτον
[οτι ο]υκ εστιν ο ρυὸμενος

LXX 1 *ιωναδαβ* pro *αμιναδαβ* | *ο θεος επι σοι* pro *επι σοι κυριε* | 2 add *και εξελου με* post *με*[1] | 3 om *και*[1] | 4 om *μου* | 5 *συ* pro *σοι* | *κυριος* pro *κυριε*[2] | 7 *συ* pro *σοι κυριε* | 11 *καταδιωξατε* | *καταλαβετε*

12 [ο θεος μο]υ μη μακρυνης απ εμου
ο θ(εο)ς [μ]ου εις την βοὴθιαν μου προσχες
13 [αισχυ]νθητωσαν και εγλιπετωσαν οι
[εν]διαβαλλοντες την ψυχην μου
[περι]βαλεσθωσαν αισχυνην και εντρο
πην οι ζητουντες τα κακα μοι
14 εγω δε δια παντος ελπιὼ επι σε·
και προσθησω επι πασαν την αινεσιν σου
15 [το στομα μου] εξαγ'γελι την δικαιὸσυνην σου
[ολην την ημε]ραν την σωτηριαν σου
[οτι ουκ εγν]ων πραμματιας .·.
16 [εισελευ]σομαι εν δυναστια κ(υριο)υ
[κυριε μνησθησο]μαι της δικαιὸσυνης σου μονου
17 [εδιδαξας] με εκ' νεὸτητος μου
[και μεχρι ν]υν απαγ'γελω τα θαυμασια σου
18 [και εως γηρους] και πρεσβιου ὸ θ(εο)ς μου
[μη ενκατ]αλιπης με
[εως αν απαγγει]λω τον βραχιονα σου
[τῃ γενεᾳ πασ]ῃ τη ερχομενη·
19 [την δυναστιαν] σου και την δικαιοσυνη(ν)

p. 102

σο[υ ο θεο]ς εως υψισ[των]
α επο[ιησα]ς μεγαλει[α ο] θ(εο)ς
τις ο[μοι]ος σοι
20 οσας εδ[ειξα]ς μοι θλ[ιψεις πολλας κ]αι κακα
και επιστρεψας εζ[ωοποιησας με]
και εκ' των αβυσσων [της γης παλιν]
ανηγαγες με
21 επλεὸνασας επ εμε την δ[ικαιοσυνην σου]
και επιστρεψας παρεκαλε[σας με]
και εκ' των αβυσσων της γη[ς παλιν]
ανηγαγες με

12 om μου[1] | om ο θεος . . . . προσχες | **13** εκλιπετωσαν | **14** om επι σε | **15** εξαγγελει | πραγματιας | **17** add ο θεος post με | αναγγελω | **18** πρεσβειου | om μου | tr πασῃ τῃ γενεᾳ | **20** οτι pro οσας | **21** πλεονασας pro επλεονασας επ εμε | om της γης

22 και γαρ εγω εξομολογησομαι [σοι]
εν σκευεσειν ψαλμου την α[ληθει]
αν σου ο θ(εο)ς
ψαλω σοι εν κιθαρα ὁ αγιος του [ισραηλ]
23 αγαλ'λιασεται τα χιλη [μου οταν ψαλω σοι]
και ἡ ψυχη μου ην ελ[υτρωσω]
24 ετι δε και ἡ γλωσσα [μου οληνν την η]
μεραν μελετησε[ι την δικαιοσυνην σου]
οταν αισχυνθωσιν [και εντραπωσιν]
οι ζητουντες τ[α κακα μοι]

OA εις σαλωμωνα LXXI

1 Ο θ(εο)ς το κριμα σου τ[ῳ βασιλει δος]
και την δικαιὸσυν[ην σου τῳ υιῳ]
του βασιλεω[ς]
2 κρινιν τον λαον [σου εν δικαιοσυνῃ]
και τους πτωχους [σου εν κρισει]
3 αναλαβετω τα ορη [ειρηνην τῳ λαῳ σου]
και οι βουνοι δικαι[οσυνῃ]
4 κρινιν τους πτω[χους του λαου]

p. 103

κα[ι σωσεις του]ς υιους των [πε]νητων
και [ταπεινωσει] συκοφαντ[ην]
5 και σ[υνπαρα]μενει τω η[λιῳ]
και [πρ]ο της σεληνης γε[νε]ας γενεω(ν)
6 και [καταβησεται] ως υετος επι ποκον
και [ωσει στ]αγονες εσταζουσαι επι την γη(ν)
7 ανα[τελει] εν ταις ἡμεραις αυτου δικ(αι)οσυνη
και πληθος ειρηνης εως ου ανταναι
[ρ]εθη η σεληνη
8 και κατακυριευσι απο θαλασσης εως θαλασσης·

22 om εγω | σκευει pro σκευεσειν | om ο θεος | add ο θεος post σοι² | 23 αγαλλιασονται | χειλη | [ην, η corr ex ν, man 1]
LXXI 1 Σαλομων | 2 κρινειν | 3 add εν ante δικαιοσυνῃ | 4 κρινει pro κρινιν | 6 σταζουσαι | 8 κατακυριευσει

και απο ποταμων εως περατων της
  οικουμενης
9 ενωπιον αυτου προπεσουνται αιθιοπες
[κ]αι οι εκ'θροι αυτου χουν λιξουσιν
10 β[ασ]ιλεις θαρσεις και νησσοι δωρα προσὺσουσι(ν)
βα[σι]λεις αραβων και σαβα δωρα προσὰξουσι(ν)
11 και πρ[οσκυ]νησουσιν αυτω παντες
  [οι βασιλει]ς της γης
παντα [τα εθ]νη δουλευσουσιν αυτω
12 οτι [ερυσα]το πτωχον εκ' χειρος δυναστου
και [πενητα ῳ] ουχ ὕπηρχεν βοὴθος
13 [φεισεται πτω]χου και πενητος
[και ψυχας πεν]ητων σωσει
14 [εκ τοκου και εξ] αδικιας λυτρωσεται τας ψυχας αυτω(ν)
[και εντιμον το ο]νομα αυτου ενωπιον αυτω(ν)
15 [και ζησεται και] δοθησεται αυτω
  [εκ του χρυ]σιου της αραβιας
[και προσευξοντ]αι περι αυτου δια παντος
[ολην την ημεραν] ευλογησουσιν αυτο(ν)
16 [εσται στηριγμα εν τῃ] γη επ ακρων τω(ν)
  [ορεων]

p. 104

υπερα[ρθη]σεται υπερ [τον λιβανον]
  ο κα[ρπο]ς α[υτ]ου
και εξα[νθη]σουσιν εκ [πολεως ω]σει
  χορτ[ο]ς της γης
17 εσται το ὀνομα αυτου [ευλογημενον]
  εις τους αιωνας
προ του ἡλιου διαμενι το ονομα αυ[του]
και προ της σεληνης γενεας [γενεων]
  ο θρονος αυτου
και ενευλογηθησονται εν αυτω πα[σαι]

8 ποταμου pro ποταμων | 9 εχθροι | 10 αι νησοι pro νησσοι | προσοισουσιν | 11 om της γης | 14 αυτων pro αυτου | αυτου pro αυτων² | 17 εστω pro εσται | διαμενει | om και προ της σεληνης . . . . . θρονος αυτου | ευλογηθησονται pro ενευλογηθησονται

αι φυλαι της γης·
παντα τα εθνη μακαριουσιν αυτον
18 ευλογητος κ(υριο)ς ὁ θ(εο)ς ι(σρα)ηλ ο ποιων θαυμα
σια μονος
19 και ευλογητον το ὀνομα της δοξης [αυτου]
εις τον αιὼνα και εις τον αιωνα τ[ου αιωνος]
και πληρωθησεται της δοξης αυτου
πασα ἡ γη γενοιτο γενοιτο

OB εξελιπον οι ὑμνοι δα(υει)δ [του υιου ιεσσαι] LXXII

1 ως αγαθος ὁ θ(εο)ς τω ισραηλ τοις [ευθ]εσ[ι]
τη καρδια
2 εμου δε παρα μικρον εσαλευθη[σαν οι ποδες]
παρ ολιγον εξεκυθη τα διαβη[ματα μου]
3 οτι εζηλωσα επι το[ις ανομοις]
ειρηνην αμαρτωλω[ν θεωρων]
4 οτι ουκ εστιν ανανευ[σις εν τῳ θανατῳ αυτων]
και στερεὼμα εν τη μ[αστιγι αυτων]
5 εν κοποις αν(θρωπ)ων ο[υκ εισιν]
και μετα αν(θρωπ)ων ου [μαστιγωθησονται]
6 δια τουτο εκρ[ατησεν αυτους η υπερη]
φανια εις τ[ελος]

p. 105

[περιεβαλοντο] αδικιαν και ασ[εβε]ιαν αυτω(ν)
7 [εξελευσεται] ως εκ στεατο[ς] η αδικια αυτω(ν)
[διηλθον εις δ]ιαθεσιν καρδιας
8 [διενοηθησαν κ]αι ελαλη[σα]ν εν πονηρια
[αδικι]αν εις [το] ὑψος ελαλησαν
9 [εθεντο ει]ς ο(υ)ρ(αν)ον το στομα αυτων
[και η γ]λωσσα αυτων διηλθεν επι της γης
10 [δια] τουτο επιστρεψι ὁ λαος μου ενταυθα
και ημεραι πληρης ευρεθησονται εν αυτοις

LXXII 1 add tit. ψαλμος τῳ Ασαφ | tr τῳ Ισραηλ ο θεος | 2 [παρα μικρον in ras man 1] | εξεχυθη | 6 om εις τελος | 10 επιστρεψει | πληρεις pro πληρης | om εν

11 και ειπαν πως εγνω ὁ θ(εο)ς και ει εστιν
γνωσις εν τω ὕψιστω
12 ιδου ουτοι αμαρτωλοι και ευθηνουνται
εις τον αιωνα κατεσχον πλουτου
13 και ειπα αρα ματαιως εδικαιὼσα την καρδια(ν) μου
[κ]αι ενιψαμην εν αθωοις τας χειρας μου
14 [και] εγενομην μεμαστιγωμενος ὁλην
την ἡμεραν
[και] ο ελεγχος μου εις τας πρωϊας
15 [ει ελ]εγον διηγησομαι ουτως
[ιδο]υ τη γενε[ᾳ] των ὑϊων σου ἠσυντεθηκα·
16 [και υ]πελαβον του γνωναι
[τουτο] κοπος εστιν ενωπιον μου
17 [εως ει]σελθω εις το αγιαστηριον του θ(εο)υ
[και συνω] εις τα εσχατα αυτων
18 [πλην δια τ]ας δολιοτητας αυτων εθου
[αυ]τοις κακα
[κατεβαλες] αυτους εν τω επαρθηναι
19 [πως εγενον]το εις ερημωσιν εξαπινα
[εξελιπον απωλοντ]ο δια την ανομιαν αυτω(ν)
20 [ωσει ενυπνιον εξεγ]ειρομενου

p. 106

κ(υρι)ε εν [τῃ] πολι σου [την εικονα αυτων]
εξουδενω[σεις]
21 οτι εξεκ[α]υθη [η καρδια μου και οι νε]
φροι μ[ου] ηλλ[οιωθησαν]
22 και εγω εξουδενωμ[ενος και ουκ εγνων]
κτηνωδης εγενηθη[ν παρα σοι]
23 και εγω δια παντος με[τα σου]
εκρατησας της χειρος τ[ης δεξιας μου]
24 εν τη βουλη σου ὁδηγησας [με]
και μετα δοξης προσελαβου [με]

12 om ουτοι | **15** ησυνθετηκα | **16** om εστιν | εναντιον pro ενωπιον | **17** om αυτων | **18** om αυτων | om κακα | om κατεβαλες . . . . . επαρθηναι | **20** πολει | **21** ηυφρανθη pro εξεκαυθη | **22** εγενομην pro εγενηθην | **24** ωδηγησας

25 τι γαρ μοι ὑπαρχι εν τω ο(υ)ρ(αν)ω
και παρα σου τι ἠθελησα επι της γης
26 εξελιπεν ἡ καρδια μου και η σαρξ μου
ο θ(εο)ς της καρδιας μου και η μερις μου
ὁ θ(εο)ς εις τον αιωνα
27 οτι ἴδου οι μακρυνοντες εαυτους
απο σου απολουνται
εξολεθρευσας παντα τον πορνευον
τα απο σου
28 εμοι δε το προσκολλασ[θαι τῳ κυριῳ αγαθον εστιν]
τιθεσθαι εν τω κ(υρι)ω την ελ[πιδα μου]
του εξαγ'γιλαι πασας τας [αινεσεις σου]
εν ταις πυλαις της θυγα[τρος σιων]

ΟΓ συνεσεως τω ασαφ LXXIII

1 ἵνα τι ο θ(εο)ς απωσω [ε]ις τ[ελος]
ωργισθη ο θυμος [σου επι προβατα νομης σου]
2 μνησθητι της συ[ναγωγης σου ης ε]
κτησω απ αρ[χης]
ελυτρωσω ραβ[δον κληρονομιας σου]
ορος σειων το[υτο ο κατεσκηνωσας εν αυτῳ]

p. 107

3 επαρ[ον τας χειρας] σου επι [τας υ]περηφα
[νιας αυτων εις τελ]ος
οσα [επονηρευσατο ο ε]κθρο[ς ε]ν τοις αγιοις σου
4 και [ενεκαυχησαντο οι μισ]ουντες σε
[εν μεσῳ της] εορτης σ[ο]υ
[εθεντο τα ση]μεια αυτων σημια και ουκ εγνωσα(ν)
5 [ως εις την ει]σοδον υπερανω
6 [ως εν δρυ]μω ξυλων αξιναις εξεκοψα(ν)
[τας θ]υρας αυτης

25 υπαρχει | **27** εξωλεθρευσας | **28** εξαγγειλαι
LXXIII **1** tr απωσω ο θεος | **2** Σιων | **3** εχθρος | **4** om εθεντο τα σημεια . . . . . εγνωσαν

[επι το] αυτο εν πελεκι και λαξευτηριω
κατερραξαν αυτην
7 ενεπυρισαν εν πυρι το αγιαστηριον του θ(εο)υ
εις την γην εβεβηλωσαν το σκηνωμα
του ονοματος αυτου
8 ειπον εν τη καρδια αυτων ἡ συνγενια
αυτων επι το αυτο
δευτε κ[αι] καταπαυσομεν τας εορτας
κ(υριο)υ απο της γης
9 τα σημια ημων ουκ ἴδομεν
ουκ εστιν ετι προφητης και ἡμας ου
[γνω]σεται ετι
10 εως [πο]τε ο θ(εο)ς ονιδιει ὁ εκ'θρος
παρ[οξυνει] ο υπεναντιος το ονομα σου εις τελος
11 ἵν[α τι αποσ]τρεφεις την χειρα σου
και [την δε]ξιαν σου εκ' μεσου του κολ
[που σου] εις τελος
12 [ο δε βασι]λευ[ς η]μων προ αιωνος
[ειργασατο σωτη]ριαν εν μεσω της γης
13 [συ εκραταιωσας εν] τη δυναμι σου την θαλασσα(ν)
[συ συνετριψας τας] κεφαλας των δρακο(ν)τω(ν)

p. 108

επ[ι τ]ο[υ υδατος]
14 σοι συνεθ[λασας την κεφαλην του δρα]
κοντ[ος του μεγαλου]
εδωκας αυ[τ]ο[ν βρ[ωμα λαοις τοις αιθιοψιν]
15 σοι διερ'ρη[ξα]ς πηγα[ς και χειμαρρους]
σοι εξηρανας ποταμους ηθ[αμ]
16 ση εστιν η ημερα και ση εστ[ιν η νυξ]
σοι κατηρτισω φαυσιν [και ηλιον]
17 σοι εποιησας παντα τα ορι[α] τη[ς [γης]

6 πελεκει | 7 σου pro του θεου ¦ σου pro αυτου | 8 ειπαν | συγγενια | καταπαυσωμεν | 9 σημεια | ειδομεν | 10 ονειδιει | εχθρος | 13 δυναμει | 14 om σοι συνεθλασας . . . . . μεγαλου | 15 συ pro σοι[1] | om σοι εξηρανας . . . . . ηθαμ | 16 συ pro σοι | ηλιον και σεληνην pro φαυσιν και ηλιον | 17 συ pro σοι bis

θερος και ἐαρ σοι ἐπλασας
18 μνησθητι ταυτης της κτισεως σο[υ]
εκ'θρος ὀνιδισεν τον κ(υριο)ν
και λαος αφρων παρωξυνεν τ[ο ονο]μα [αυτου]
19 μη παραδως τοις θηριοις ψυχην ε[ξο]
μολογουμενην σοι
των ψυχων των πενητων σου μη
επιλαθη εις τελος
20 επιβλεψον εις την διαθ[ηκην σου]
οτι επληρωθησαν οι [εσκοτωμενοι]
της γης οικων ανομ[ιων]
21 μη αποστραφητω τεταπινωμενος [και]
κατησχυμ'μενος
πτωχος και πενης [αι]νεσο[υσιν το ονομα σου]
22 αναστα ὁ θ(εο)ς δικασ[ον την δικην σου]
μνησθητι των ὀ[νειδισμων σου των]
ὕπο αφρονος [ολην την ημεραν]
23 μη επιλαθης τη[ς φωνης των ικετων σου]
ἡ ὑπερηφανια τ[ων μισουντων σε]
ανεβη προς [σε]

ΟΔ 1 εις το τελος μη [διαφθειρης ψαλμος τῳ ασαφ ῳδης] LXXIV
p. 109
2 εξομολ[ογησομεθα] σο[ι ο θεος εξ]ομολογη
[σομε]θα
κα[ι επικαλεσομε]θα το [ονομ]α σου
διη[γησομαι πα]ντα [τα θαυ]μασια σου
3 οτα[ν λαβω καιρον] εγω ευθυτητας κρινω
4 [ετακη η γη και π]αντες οι κατοικουντες
[εν αυτ]η
[εγω εστερε]ωσα τους στυλ'λους αυτης

17 εποιησας pro επλασας | 18 εχθρος | ωνειδισεν | 21 τεταπεινωμενος | 23 επιλαθη | αναβαιη pro ανεβη | add δια παντος ante προς
LXXIV 4 αυτην pro εν αυτη | στυλους | add διαψαλμα

5 [ειπα τοις π]αρανομουσιν μη παρανομιτ(αι)
[και τ]οις αμαρτανουσιν μη ὑψουται κερας
6 [μη ε]παιρεται εις ὑψος το κερας ὑμω(ν)
και μη λαλιται κατα του θ(εο)υ αδικιαν
7 οτι ουτε εξ εξοδων ουτε απο δυσμω(ν)
8 ουτε απο ορεων ερημων
[οτι] ο θ(εο)ς κριτης εστιν·
τουτον ταπινοι και τουτον ανὕψοι
9 [ο]τι πο[τηρ]ιον εν χειρι κ(υριο)υ οινου ακρα
του [πληρ]ης κερασματος
[και] εκλιν[εν] εκ τουτου εις τουτο
πλην ο τρυγι[ας] αυτου ουκ εξεκενωθη
πιονται παντες οι αμαρτωλοι της γης
10 εγω δε α[γαλλιασ]ομαι εις τον αιωνα
11 [ψαλω τῳ θεῳ ιακ]ωβ και παντα τα κερα
[τα των αμαρ]τωλων συνθλασω
[και υψωθησεται] το κερας του δικαιου

[OE] 1 [εις το τελος εν υ]μνοις ψαλμος τω LXXV
[ασαφ ῳδη προς τον α]σσυριον

2 [γνωστος εν τη ι]ουδαια ὁ θ(εο)ς
[εν τῳ ισραηλ μεγα το] ονομα αυτου
3 [και εγενηθη εν ειρ]ηνη ο τοπος αυτου
p. 110
και το [κατοικητηριον αυτου εν σιων]
4 εκει σ[υνετριψεν τα κρατη των τοξων]
οπλον [και ρομφαιαν και πολεμον]
ϛ 5 φωτ[ιζ]εις [συ θαυμαστως απο ορεων]
αιωνιω[ν]
6 εταραχθησαν παντ[ες οι ασυνετοι τη καρδιᾳ]
ὕπνωσαν ὕπνον αυτ[ων και ουχ ευρον ουδεν]

5 παρανομειν pro παρανομται | υψουτε | 6 επαιρετε | om και | λαλειτε | 7 απο pro εξ | 8 om ορεων | ταπεινοι | υψοι pro ανυψοι | 9 πληρες | add και ante πιονται | 11 συνκλασω pro συνθλασω | τα κερατα pro το κερας
LXXV 4 add εκει συνκλασει τα κερατα διαψαλμα post πολεμον

παντες οι ανδρες του [πλουτου]
ταις χερσειν αυτων
7 απο επιτιμησεως σου ο θ(εο)ς [ιακωβ]
ενυσταξαν παντες οι επιβε[βηκοτες]
τοις ἵπ'ποις
8 σοι φοβερος ει και τις αντιστησεται σοι
απο τοτε ἡ οργη σου
9 εκ του ο(υ)ρ(αν)ου ηκουτισας κρισιν
γη εφοβηθη και ἡσυχασεν
10 εν τω αναστηναι εις κρ[ισιν τον θεον]
του σωσαι παντας τους [πραεις τη καρδια διαψαλμα]
ϛ 11 οτι ενθυμιον αν(θρωπ)ου εξ[ομολογησεται σοι]
και ενκαταλιμ'μα εν[θυμιου εορτασει σοι]
12 ευξασθαι και αποδο[τε κυριω τω θεω ημων]
παντες οι κυκλω αυ[του οισουσιν δωρα]
13 τω φοβερω και αφα[ιρουμενω πνευματα]
αρχοντων
φοβερω παρα τοι[ς βασιλευσι της γης]

ος 1 εις το τελος ὑπε[ρ ιδιθουμ τω ασαφ ψαλμος] LXXVI
2 φωνη μου προς [κυριον εκεκραξα]
φωνη μου προς [τον θεον και προσεσχεν μοι]
3 εν ημερα θλιψεω[ς μου τον θεον εξεζητησα]
ταις χερσειν μο[υ νυκτος εναντιον αυτου]
p. 111
[και ουκ ηπατηθην]
[απηνηνατο παρακληθηναι η] ψυχη μου
4 [εμνησθην του θεου και ευφρανθ]ην
[ηδολεσχησα και ωλιγο]ψ[υχη]σεν το πν(ευμ)α μου διαψ(αλμα)
5 [προκατελαβοντ]ο φυλακας οι οφθαλμοι μου
[εταραχθην κ]αι ουκ ελαλησα

6 χερσιν | 7 om παντες | τους ιππους pro τοις ιπποις | 8 συ pro σοι[1] | της οργης pro τοτε η οργη | 9 ηκοντισας pro ηκουτισας | 12 ευξασθε
LXXVI 2 add και η ante φωνη[2] | 3 χερσιν | 5 εχθροι pro οφθαλμοι

6 [διελογισαμ]ην ημερας αρχαιας
7 [και ετη αι]ωνια εμνησθην και εμελετησα
[νυκτ]ος μετα της καρδιας μου
ηδολεσχουν και εσκαλ'λεν το πν(ευμ)α μου
8 μη εις τους αιωνας απωσεται κ(υριο)ς
και ου προσθησι του ευδοκησαι ετι
9 η εις τελος το ελεος αυτου αποκοψει
[συν]ετελεσεν ρημα απο γενεας εις γενεα(ν)
10 [η] επιλησεται του οικ'τιρησαι ὁ θ(εο)ς
[η συνεξει] εν τη οργη αυτου τους
[οικτειρ]μους αυτου διαψαλμα
11 [και ειπα νυν] ηρξαμην
[αυτη η αλλοιω]σις της δεξιας του ὑψιστου
12 [εμνησθη]ν των εργων εργων κ(υριο)υ
[οτι μνησ]θησομαι απο της αρχης
[των θα]υμασιων σου
13 [και μελετη]σω εν πασιν τοις εργοις σου
[και εν τοις επι]τηδευμασιν σου
[αδολεσχησ]ω
14 [ο θεος εν τη αγιῳ] η οδος σου
[τις θεος μεγας ως] ο θ(εο)ς ἡμων
15 [συ ει ο θεος ο ποιω]ν θαυμασια μονος
[εγνωρισας εν τοι]ς λαοις την δυναμιν σου
16 [ελυτρωσω εν τῳ βρ]αχιονι σου τον λαο(ν) σου
p. 112
τους [υιους ιακωβ και ιωσηφ διαψαλμα]
17 ἴδοσα[ν σε υδατα ο θεος]
ἴδοσα[ν σε υδατα και εφοβηθησαν]
18 εταραχθη[σαν αβυσσοι πληθος η]
χους υδατων
φωνην εδωκαν αι ν[εφελαι]

7 εσκαλεν | 8 προσθησει | 9 tr αποκοψει το ελεος | om αυτου | om συνετελεσεν ρημα | και γενεας pro εις γενεαν | 10 οικτειρησαι | tr τους οικτειρμους αυτου εν τη οργη αυτου | 12 om εργων | 15 add ημων post θεος | om μονος | add σου post λαοις | 17 ειδοσαν bis | add και ante εταραχθησαν | υδατος pro υδατων

και γαρ τα βελη σου δι[απορευονται]
19 φωνη της βροντης σου [εν τῳ τροχῳ]
εφαναν αι αστραπαι σ[ου τη οικουμενη]
εσαλευθη και εντρομος εγε[νηθη η γη]
20 εν τη θαλασση ἡ οδος σου
και αι τριβοι σου εν ὑδασι πολλ[οις]
και τα ἴχνη σου ου γνωσθησο[νται]
21 οδηγησας ως προβατα τον λαον [σου]
εν χειρι μωὺσην και α[αρων]

OZ συνεσεως τω ασαφ· LXXVII

1 προσεχεται λαος μου τ[ον νομον μου]
κλιναται το ους ὑμων [εις τα ρηματα του]
στοματος μου
2 ανοιξω εν παραβολα[ις το στομα μου]
φθεγ'ξομαι προβλη[ματα απ αρχης]
3 οσα ἠκουσαμεν και [εγνωμεν αυτα]
και οι π(ατε)ρες ἡμων δ[ιηγησαντο ημιν]
4 ουκ εκρυβη απο τω[ν τεκνων αυτων]
εις γενεαν ετε[ραν]
απαγ'γελοντες τα[ς αινεσεις κυριου]
και τας δυναστια[ς αυτου και τα θαυμα]
σια αυτου α επ[οιησεν]
5 και ανεστησεν [μαρτυριον εν ιακωβ]
και νομον εθε[το εν ισραηλ]
p. 113
[ον ενετειλατο τοις πατρασ]ιν ἡμω(ν)
[γνωρισαι αυτον τοις υιοις] αυτω(ν)
6 [οπως αν γνῳ γενεα ετερα]
[υιοι οι τεχθησομενοι]
[και αναστησονται και απ]αγγελουσιν
[αυτα τοις υι]οις αυτων

19 om εφαναν . . . . . οικουμενη | 21 ωδηγησας | Μωυση
LXXVII 1 προσεχετε | κλινατε | 4 απαγγελλοντες

7 [ινα θωνται] επι τον θ(εο)ν την ελπιδα αυτω(ν)
[και μη επι]λαθωνται των εργων του θ(εο)υ
[και τας εν]τολας αυτου εκ'ζητησουσει(ν)
8 [ινα μη γε]νωνται ως οι π(ατε)ρες αυτων
[γενεα σ]κολια και παραπικραινουσα
[γενεα η]τις ου κατευθυνεν την καρδιαν αυτης
[και ου]κ επιστωθη μετα του θ(εο)υ το πν(ευμ)α αυτης
9 [υιοι εφ]ραιμ' εντινοντες και βαλλοντες τοξοις
[εστραφησ]αν εν ημερα πολεμου
10 [ουκ εφυλα]ξαντο την διαθηκην του θ(εο)υ
[και εν τῳ νομ]ω αυτου ουκ ηθελον πορευεσθ(αι)
11 [και επελαθον]το των ευεργεσιων
[αυτου οσα ε]ποιησεν
[και των θαυμασ]ιων αυτου ων εδιξεν αυτοις
12 [εναντιον των] π(ατε)ρων αυτων ἃ εποιη
[σεν θαυμασι]α
[εν γῃ αιγυπτῳ] εν πεδιω τανεως
13 [διερρηξεν θαλασ]σαν και διηγαγεν αυτους
[εστησεν υδατα] ωσει ασκον
14 [και ωδηγησεν αυ]τους εν νεφελη ημερας
[και ολην την νυκ]τα εν φωτισμω πυρος
15 [διερρηξεν πετραν] εν ερημω
[και εποτισεν αυτου]ς ως εν αβυσσω πολλη
16 [και εξηγαγεν υδωρ] εκ πετρας

p. 114

και κ[ατηγαγεν ως ποταμους υδατα]
17 και πρ[οσεθεντο ετι του αμαρτανειν αυτῳ]
και πα[ρεπικραναν τον υψιστον εν]
ανυ[δρῳ]
18 και εξεπειρασαν τον [θεον εν ταις καρδιαις αυτων]
του αιτησαι βρωμα[τα ταις ψυχαις αυτων]
19 και κατελαλησαν του [θεου και ειπαν]
μη δυνησεται ὁ θ(εο)ς ετο[ιμασαι τρα]

7 εκζητησουσιν | 8 κατηυθυνεν | εν τῃ καρδιᾳ pro την καρδιαν | 9 εντεινοντες | τοξον pro τοξοις | 11 om οσα εποιησεν | εδειξεν | 17 om και²

πεζαν εν ερημω
20 επι επαταξεν πετραν και [ερρυησαν υδατα]
και χιμαρ'ροι κατεκλυσθη[σαν]
μη και αρτον δυναται δου[ναι]
ἢ ετοιμασαι τραπεζαν τω [λαῳ αυτου]
21 δια τουτο ἠκουσεν κ(υριο)ς και αν[εβαλετο]
και πυρ ανηφθη εν ιακ[ωβ]
και οργη ανεβη επι τον [ισραηλ]
22 οτι ουκ επιστευσαν [εν τῳ θεῳ]
ουδε ηλπισαν επι τ[ο σωτηριον αυτου]
23 και ενετιλατο νεφ[ελαις υπερανωθεν]
και θυρας ο(υ)ρ(αν)ου ἠνεω[ξεν]
24 και εβρεξεν αυτοι[ς μαννα φαγειν]
και αρτον ο(υ)ρ(αν)ου εδ[ωκεν αυτοις]
25 αρτον αγ'γελων [εφαγεν ανθρωπος]
επισιτισμον απε[στειλεν αυτοις εις πλησμονην]
26 απηρεν νοτον ε[ξ ουρανου]
και επηγαγεν ε[ν τῃ δυναστιᾳ αυτου λιβα]
27 και εβρεξεν επ α[υτους ωσει χουν σαρκας]
και ωσει αμ'μον [θαλασσων πετεινα]
πτερωτα
28 και επεπεσεν [εις μεσον της παρεμβολης αυτων]
p. 115
[κυκλῳ των σκηνωματων] αυτων
29 και [εφαγοσαν και ενεπλησθη]σαν σφοδρα
[και την επιθυμιαν αυτων] ηνεγ'κεν αυτοις
30 [ουκ ε]στ[ερηθησαν απο τη]ς επιθυμιας αυτω(ν)
[ετι της βρωσεω]ς ουσης εν τω στοματι αυτω(ν)
31 [και οργη του θεο]υ ανεβη επ αυτους
[και απε]κτενεν εν τοις πλιοσιν αυτω(ν)
[και τους ε]κλεκτους του ι(σρα)ηλ συνεποδισε(ν)
32 [εν] πασιν τουτοις ἡμαρτον ετι

20 επει | χειμαρροι | δυνησεται pro δυναται | 23 ενετειλατο | 26 και επηρεν pro απηρεν | 28 εκπεσον | 30 add αυτων ante ουσης | 31 απεκτεινεν pro απεκτενεν | πλειοσιν

[κα]ι ου[κ] επιστευσαν εν τοις θαυμασιοις αυτου
33 και εξελιπον εν ματαιοτητι αι ἡμεραι αυτω(ν)
και τα ετη αυτων μετα σπουδης
34 οταν απεκταινεν αυτους τοτε εξ'
εζητουν αυτον
και επεστρεφον και ωρθριζον προς το(ν) θ(εο)ν
35 και εμνησθησαν ὁτι ὁ θ(εο)ς βοὴθος αυτων εστι(ν)
και ο θ(εο)ς ὁ ὑψιστος λυτρωτης αυτων εστι(ν)
36 και ηγαπησαν αυτον εν τω στοματι αυτω(ν)
και τη γλω[σσ]η αυτων εψευσαντο αυτω
37 η δε καρδια αυτων ουκ ευθια μετ αυτου
ουδε εφιστωθησαν εν τη διαθηκη αυτου
38 αυτος δε [εσ]τιν οικτιρμων και ἱλασετ(αι)
ταις α[μαρτιαι]ς αυτων και ου διαφθερει
[και πληθυνει] του αποστρεψαι τον θυμον αυτου
[και ουχι εκκαυσ]ει πασαν την οργην αυτου
39 [και εμνησθη] οτι σαρξ εισιν
[πνευμα πορευομε]νον και ουκ επιστρεφο(ν)
40 [ποσακις παρεπικ]ραναν αυτον εν τη ερημω
[παρωργισαν αυτον] εν γη ανὑδρω
41 [καὶ επεστρεψαν και] επιρασαν τον θ(εο)ν
p. 116
και τον [αγιον του ισραηλ παρωξυναν]
42 ουκ εμ[νησθησαν της χειρος αυτου]
ἡμερ[ας ης ελυτρωσατο αυτους εκ χειρος]
θλιβον[τος]
43 ως εθετο εν αιγυπ[τῳ τα σημεια αυτου]
και τα τερατα αυτου [εν πεδιῳ τανεως]
44 και μετεστρεψεν ει[ς αιμα τους ποταμους αυτων]
και τα ομ'βρηματα αυτω[ν οπως μη πιωσιν]
45 εξαπεστιλεν εις αυτου[ς κυνομυιαν]
και κατεφαγεν αυτους
και βατραχον και διεφθειρε[ν αυτους]

32 om εν² | **34** απεκτεννεν | om τοτε | εζητουν pro εξεζητουν | **37** ευθεια | επιστωθησαν | **41** επειρασαν | **45** εξαπεστειλεν

46 και εδωκεν τη ερυσιβη τον [καρπον αυτων]
και τους πονους αυτων τη α[κριδι]
47 απεκτινεν εν χαλαζη την αμ[πελον αυτων]
και τας συκαμινους αυτων [εν τη παχνη]
48 και παρεδωκεν εις χαλαζαν [τα κτηνη αυτων]
και την ὕπαρξιν αυτων [τῳ πυρι]
49 εξαπεστιλεν εις αυτ[ους οργην θυμου αυτου]
θυμον και οργην κα[ι θλιψιν]
αποστολην δι αγγελ[ων πονηρων]
50 οδοποιὴσεν τριβον [τη οργη αυτου]
ουκ εφισατο απο θαν[α]τ[ου των ψυχων αυτων]
και τα κτηνη αυτω[ν εις θανατον]
συνεκλισεν
51 και επαταξεν πα[ν πρωτοτοκον εν]
γη αιγυπτου
απαρχην παντ[ος πονου αυτων εν]
τοις σκηνω[μασι χαμ]
52 και απηρεν ως [προβατα τον λαον αυτου]
και ανηγαγεν α[υτους ως ποιμνιον]
εν ερημω

p. 117

53 [και ωδηγησεν αυτους εν ελ]πιδι και ου
[κ εδειλιασαν]
[και τους εχθρους αυτων ε]καλυψεν ἡ θαλασσα
54 [και εισηγαγεν αυ]τους ε[ις] ορος αγιασ
[ματος αυτο]υ
[ορος τουτο ο ε]κτησατο η δεξια αυτου
55 [και εξε]βαλεν απο προσωπου αυτων εθνη
[και εκλη]ροδοτησεν αυτους εν σχοινι
[ῳ κλ]ηροδοσιας
[και] κατεσκηνωσεν εν τοις σκηνω
μ[ασ]ειν αυτων τας φυλας του ι(σρα)ηλ

47 απεκτεινεν | **48** εν χαλαζη pro εις χαλαζαν | **49** εξαπεστειλεν | **50** ωδοποιησεν | εφεισατο | συνεκλεισεν | **51** Αιγυπτῳ pro γη αιγυπτου | των πονων pro παντος πονου | **52** ηγαγεν pro ανηγαγεν | [εν ερημω man 2] | **53** om η | **55** σκηνωμασιν | ταις φυλαις pro τας φυλας

56 και επιρασαν και παρεπικραναν
[το]ν θ(εο)ν τον ϋψιστον
και [τα] μαρτυρια αυτου ουκ εφυλαξαντο
57 και [επ]εστρεψαν και ἠθετησαν καθως
[και] οι π(ατε)ρες αυτων
[και] μετεστ[ρα]φησαν ως τοξον στρεβλο(ν)
58 [κα]ι πα[ρωργισ]αν αυτον εν τοις βουνοις αυτω(ν)
[κ]αι εν τοι[ς γ]λυπτοις αυτων παρε
ζηλ[ωσαν αυ]τον
59 ηκουσ[εν ο θεο]ς και υπερϊδεν
[και εξουδε]νωσεν σφοδρα τον ι(σρα)ηλ
60 [και απωσ]ατο την σκηνην σηλωμ'
[σκηνωμα αυτ]ου ου κατεσκηνωσεν εν αν(θρωπ)οις
61 [και παρε]δωκεν εις αιχμαλωσιαν την
[ισχυ]ν αυτων
[και την] καλλον[ην] αυτων εις χειρας εκ'θρω(ν)
62 [και συνε]κλισεν εις ρομ'φαιαν τον λαον αυτου
[και την κ]ληρονομιαν αυτου ϋπερειδε(ν)
63 [τους νεασισκ]ους αυτων κατεφαγεν πυρ
p. 118
και αι π[αρθενοι αυτων ουκ επενθησαν]
64 οι ϊερει[ς αυτων εν ρομφαιᾳ επεσαν]
και αι χη[ραι αυτων ου κλαυσθησονται]
65 και εξηγερ[θη ως ο υπνων κυριος]
ως δυνατος καικρ[αι]παληκ[ως εξ οινου]
66 και επαταξεν τους εκ'θρους [αυτων]
εις τα οπισω
ονιδος αιωνιον εδωκεν αυτο[ις]
67 και απωσατο το σκηνω[μα ιωσηφ]
και την φυλην εφραιμ ουκ ε[ξε]
λεξατο
68 και εξελεξατο την φυλην ιουδα

56 επειρασαν | **57** ησυνθετησαν pro ηθετησαν | εις pro ως | **58** επι pro εν[1] | **59** υπερειδεν | tr τον Ισραηλ σφοδρα | **61** αυτου pro αυτων[2] | εχθρου pro εκθρων | **62** συνεκλεισεν | **65** κεκραιπαληκως | **66** εχθρους | ονειδος

το ορος το σειων ὁ ἠγαπησεν
69 και ωκοδομησεν ως μονοκερω
τος το αγιασμα αυτου
εν τη γη εθεμελιωσεν [αυτην εις τον αιωνα]
70 και εξελεξατο δα(υει)δ τον δο[υλον αυτου]
και ανελαβεν αυτον εκ [των ποι]
μνιων των προβατων
71 εξοπιθεν των λοχ[ευομενων ελαβεν αυτον]
ποιμαινιν ἰακωβ τον [δουλον αυτου]
και ι(σρα)ηλ την κληρονομι[αν αυτου]
72 και εποιμανεν αυτους εν τη [ακακι]
α της καρδιας αυτου
και εν τη συναισει των χε[ιρων αυτου]
ωδηγησεν αυτους

OH συνεσεως τ[ω ασαφ] LXXVIII

1 Ο θ(εο)ς ηλθοσαν εθ[νη εις την κληρονο]
μιαν σου
εμιαναν τον ν[αον τον αγιον σου]

p. 119

[εθεντο ιερουσαλημ εις οπωροφ]υλακιον
2 [εθεντο τα θνησ]ιμαια [τω]ν δουλων σου
[βρωματα τοις πετει]νοι[ς] του ο(υ)ρ(αν)ου
[τας σαρκας τ]ων οσιων σου τοις θη
[ριοις της] γης
3 [εξεχεαν] το αιμα αυτων ωσει ὑδωρ'
[κυ]κλω ι(ερουσα)λημ και ουκ ην ὁ θαπτων
4 [ε]γενηθημεν ὀνιδος τοις γιτοσιν ἡμω(ν)
μυκτηρισμος και χλευασμος τοις
κυκλω ἡμων
5 εως ποτε κ(υρι)ε ωργισθηση εις τελος

68 om ο | 69 μονοκερωτων pro μονοκερωτος | 71 εξοπισθεν | ποιμαινειν | 72 συνεσει
LXXVIII 1 ψαλμος pro συνεσεως | 3 ως pro ωσει | 4 εις ονειδος pro ονιδος | γειτοσιν | 5 οργισθηση

εκκαυθησεται ως πυρ ὁ ζηλος σου
6 εκχεον την οργην σου επι εθνη
τα μη γεινωσκοντα σε
και [επι] βασιλιας αι το ονομα σου
[ουκ] επεκαλεσαντο
7 [οτι κα]τεφαγον τον ϊακωβ' και το(ν)
τοπον αυτου ερημωσαν
8 [μη μνη]σθης ημων ανομιων αρχαιω(ν)
[ταχυ προ]καταλαβετωσαν ημας
οι οικτιρμοι σου κ(υρι)ε
[οτι επ]τωχευσαμεν σφοδρα
9 [βοηθ]ησον ημειν ὁ θ(εο)ς ο σ(ωτ)ηρ ἡμων
[ενεκα] της δοξης του ονοματος
[σου κυριε] ρυσαι ἡμας
[και ιλασθ]ητι ταις αμαρτιαις ἡμω(ν)
[ενεκα] του ονοματος σου
10 [μη ποτε ειπω]σιν τα εθνη που εστι(ν)
[ο θεος αυτ]ων
[και γνωσθ]ητω εν τοις εθνεσιν
p. 120
ενωπ[ιον των οφθαλμων ημων]
ἡ εκδικ[ησις του αιματος των δου]
λων σου [τ]ου [εκκεχυμενου]
11 εισελθατω ενωπι[ον σου ο στε]
ναγμος των πεπ[εδημενων]
κατα την μεγαλωσυνην [του βραχιο]
νος σου περιποιησαι τους [υιους]
των τεθανατωμενων
12 αποδος τοις γιτοσιν ἡμων επτ[απλα]
σιονα εις τον κολπον αυτων
τον ὀνιδισμον αυτων ον ωνιδισ[αν σε κυριε]
13 ἡμεις δε λαος σου και προβατα νομ[ης σου]

6 επεγνωκοτα pro γεινωσκοντα | βασιλειας | 7 ηρημωσαν | 8 οικτειρμοι | om κυριε | 9 ημιν | 10 εν τοις εθνεσιν pro τα εθνη | 12 γειτοσιν | εκταπλασια pro εκταπλασιονα | ονειδισμον | ονειδισαν | 13 γαρ pro δε | add της ante νομης

ανθομολογησομεθα σοι ο θ(εο)ς [εις]
τον αιῶνα
εις γενεαν και γενεαν εξαγ[γελ]ου
μεν την αινεσιν σου

ΟΘ 1 εις το τελος ὑπερ των αλλοιω[θησομενων] LXXIX
μαρτυριον τω ασαφ' ψαλμ[ος υπερ του ασσυριου]

2 ο ποιμαινων τον ι(σρα)ηλ πρ[οσχες]
ὁ ὁδηγων ωσει προβατα [τον ιωσηφ]
ο καθημενος επι των [χερ]ου[βειμ]
εμφανηθι
3 εναντιον ἐφραιμ και βενι[αμειν και μανασση]
εξεγειρον την δυναστι[αν σου και]
ελθε εις το σωσαι ημα[ς]
4 ο θ(εο)ς των δυναμεων επ[ιστρεψον ημας]
και επιφανον το προσω[πον σου]
και σωθησομε[θα]
5 κ(υρι)ε ὁ θ(εο)ς των δυναμ[εων εως ποτε]
οργιζη επι την [προσευχην του δουλου σου]

p. 121

6 [ψωμιεις ημας αρτον δακ]ρυων
[και ποτιεις ημας εν] δακ[ρυ]σιν εν μετρω
7 [εθου ημας εις αντ]ιλογιαν τοις γιτοσιν ἡμω(ν)
(κ)αι οι εκ'θρ[οι] ημων εμυκ'τηρισαν ἡμας
8 [κ](υρι)ε ο θ(εο)ς των δυναμεων επιστρεψον ἡμας
[και] επιφανον το προσωπον σου και σωθησομεθα
9 [α]μπελον εξ αιγυπτου μετηρας
εξεβαλες εθνη και κατεφυτευσας αυτη(ν)
10 ωδοποιησας εμπροσθεν αυτης
και κατεφυτευσας τας ριζας αυτης
και επληρωσεν την γην
11 εκαλυψεν ορη ἡ σκια αυτης

13 om ο θεος
LXXIX **3** δυναστειαν | **4** om των δυναμεων | **7** γειτοσιν | εχθροι | **8** add διαψαλμα | **10** επλησθη η γη pro επληρωσεν την γην

[κ]αι αι αναδενδραδες αυτης τας κεδρους του θ(εο)υ
12 [ε]ξετινεν τα κληματα αυτης εως θαλασσης
και ε[ως] ποταμων τας παραφυαδας αυτης
13 ινα [τι] καθιλες τον φραγμον αυτης
[και τρυ]γωσιν αυτην παντες οι παρα
[πορευομε]νοι την ὁδον
14 ελυμ[ηνατο α]υτην ὕς εκ' δρυμου
[και ονος αγ]ριος κατενομησατο αυτη(ν)
15 [ο θεος των δυ]ναμαιων επιστρεψον δη
[και ε]πιβλεψον εξ ο(υ)ρ(αν)ου και ἴδε
[και επ]ισκεψαι την αμπελον ταυτην
16 [και κα]ταρτισαι αυτην ην εφυτευσεν
[η δε]ξια σου
[και επι υιο]ν αν(θρωπ)ου ον εκραταιωσας εαυτω
17 [εμπε]πυρισμενην πυρι και ανεσκαμμενη(ν)
[απο επι]τιμησε[ω]ς του προσωπου
[σου απ]ολουνται
18 [γενηθητω] η χιρ σου επ ανδρα δεξια σου
p. 122
και επι υ[ιον ανθρωπου ον εκραταιωσας σεαυτῳ]
19 και ου μη [αποστωμεν απο σου]
και απο τη[ς δοξης του ελεους σου]
ζωωσης ημας και [το ονομα σου]
επικαλεσομεθα
20 κ(υρι)ε ὁ θ(εο)ς των δυναμε[ων επιστρεψον ημας]
και επιφανον το προσωπον σ[ου]
και σωθησομεθα

Π 1 εις το τελος ὑπερ των ληνων τ[ῳ ασαφ ψαλμος] LXXX

2 αγαλ'λιασθαι τω θ(ε)ω τω βοηθω ημ[ων]
αλαλαξαται τω θ(ε)ω ἰακωβ

12 εξετεινεν | ποταμου pro ποταμων | 13 καθειλες | 14 σνς pro υς | κατενεμησατο | 15 δυναμεων | om και[1] | 16 σεαυτῳ pro εαυτω | 17 εμπεπυρισμενη | ανεσκαμμενη | 18 χειρ | δεξιας | 19 om και απο της δοξης του ελεους σου | ζωωσεις
LXXX 2 αγαλλιασθε | αλαλαξατε

3 λαβεται ψαλμον και δοτε τυμπ[ανον]
ψαλτηριον τερπνον μετα [κιθαρας]
4 σαλπισαται εν νεομηνια σαλ[πιγγι]
εν ευσημω ἡμερα εορτης [ημων]
5 οτι προσταγμα τω ι(σρα)ηλ εσ[τιν]
και κριμα τω θ(ε)ω ἰακωβ
6 μαρτυριον εν τω ιω[σηφ εθετο] αυτο[ν]
εν τω εξελθιν αυτο[ν] εκ γ[ης αιγυπτου]
γλωσσαν ην ουκ εγν[ω] ηκο[υσεν]
7 απεστησεν απο αλ[. . . . . .]
νωτον αυτου
αι χειρες αυτου εν τω [κοφινῳ εδουλευσαν]
8 εν θλιψι επεκαλεσω [με] κα[ι ερυσαμην σε]
επηκουσα σου εν αποκ[ρυφῳ καταιγιδος]
εδοκιμασα σε επι υδ[ατ]ος [αντιλογιας διαψαλμα]
ϛ 9 ακουσον λαος μου [και διαμαρτυρομαι σοι]
10 ι(σρα)ηλ εαν ακουσης [μου ουκ εσται εν]
σοι θ(εο)ς προσφατ[ος]
ουδε μη προσκ[υνησεις θεῳ αλλοτριῳ]

p. 123

11 [εγω γαρ ειμι κυριος ο θεος σου]
[ο αναγαγων σε εκ γης αιγυπ]του
[πλατυνον το] στ[ομα σο]υ και πληρωσω αυτο
12 [και ουκ] ηκο[υσεν ο λ]αος μου της φωνης μου
[και ισραηλ ου] πρ[οσ]εσχεν μοι
13 [και] εξαπεστιλα αυτους κατα τα επιτη
δευματα των καρδιων αυτων
[π]ορευσονται εν τοις επιτηδευμασιν αυτω(ν)
14 ει ο λαος μου ἠκουσεν μου
ι(σρα)ηλ ταις οδοις μου ει επορευθη
15 εν τω μηδενι αν τους εκ'θρους αυτω(ν)
εταπινωσα

3 λαβετε | 4 σαλπισατε | 6 εξελθειν | 7 αρσεων pro αλ . . . . . | 8 θλιψει | 9 add και λαλησω σοι· Ισραηλ post μου | om Ισραηλ | 10 om μη | 13 εξαπεστειλα | 14 om μου[1] | 15 om αν bis | εχθρους

[κα]ι επι τους θλιβοντας αυτους επε
βαλον αν την χειρα μου
16 ο[ι ε]κ'θροι κ(υριο)υ εψευσαντο αυτω
κα[ι εστ]αι ὁ καιρος αυτων εις τον αιωνα
17 [και εψ]ωμισεν αυτους εκ' στεατος πυρου
[και εκ] πετρας μελι εχορτασεν αυτους

[ΠΑ] [ψαλμος τῳ] ασαφ LXXXI

1 [ο θεος εσ]τη εν συναγωγη θεων
[εν μ]εσω δε θεους διακρινι
2 [εως] ποτε κρινεται αδικιαν·
[και] προσωπα αμαρτωλων λαμβανετ(αι) διαψαλ(μα)
3 [κριν]ατ[ε] ορφανω και πτωχω
[ταπε]ιν[ον] και πενητα δικαιὼσαται
4 [εξελεσθε] πενητα και πτωχον
[εκ χειρος] αμαρτωλου ρυσασθαι αυτο(ν)
5 [ουκ εγνωσαν] ουδε συνηκαν
[εν σκοτει διαπορ]ευονται
[σαλευθησονται] παντα τα θεμελια της γης

p. 124

6 εγω ε[ιπα θεοι εστε και υιοι υψιστου παντες]
7 ὕμεις [δε δη ως ανθρωποι αποθνησκετε]
και ως εις [των αρχοντων πιπτετε]
8 αναστα ὁ θ(εο)ς κρινο[ν την γην]
οτι σοι κατακληρον[ομησεις εν πασιν τοις εθνεσιν]

ΠΒ 1 ωδη ψαλμος τω ασ[αφ] LXXXII

2 Ο θ(εο)ς τις ὁμοιὼθησεται [σ]οι
μη σιγησης μηδε καταπραυνης [ο θεος]
3 οτι ἴδου οι εκ'θροι σου ἠχησαν

15 εταπεινωσα | 16 εχθροι
LXXXI 1 διακρινει | 2 κρινετε | λαμβανετε | 3 ορφανον και πτωχον | δικαιωσατε | 4 ρυσασθε | om αυτον | 8 συ pro σοι
LXXXII 1 ψαλμου | 3 εχθροι

και οι μισουντες σε ἠραν κεφαλην
4 επι τον λαον σου κατεπανουργευ
σαντο γνωμη
και εβουλευσαντο κατα των αγι[ων σου]
5 ειπαν δευτε και εξολεθρευσω[μεν]
αυτους εξ εθνους
και ου μη μνησθη το ον[ομα ισραηλ ετι]
6 οτι εβουλευσαντο εν ὁ[μονοια επι το αυτο]
κατα σου διαθηκην δι[εθεντο]
7 τα σκηνωματα των ι[δουμαιων και]
οι ἰσμαὴλιται
μωαβ' και οι αγ'γαρην[οι]
8 γαιβαλ και αμ'μων και αμ[αληκ]
αλλοφυλοι μετα των [κατοικουντων τυρον]
9 και γαρ και ασσουρ [συνπαρεγενε]
το μετ αυτων
εγενηθησαν εις [αντιλημψιν τοις]
υἱοις λωτ' [διαψαλμα]
10 ποιησον αυτους [ως τῃ μαδιαμ και]
τον σισαρα
ως ὁ ἰαβιν εν τ[ῳ χειμαρρῳ κεισων]

p. 125

11 [εξολεθρευθησαν εν αενδω]ρ
[εγενηθησαν ως κοπρος τη]ς γης
12 [θου τους αρχοντας αυτων] ως τον ὠρηβ'
[και ζηβ] και ζ[εβ]εαι και σαλμανα
[παντας τους αρ]χοντας αυτων
13 [οιτινες ειπ]α[ν] κληρονομησωμεν εαυ
[τοις το θυ]σιαστηριον του θ(εο)υ
14 [ο θεος μου] θου αυτους ως τροχον
[ως κ]αλαμην κατα προσωπον ανεμου
15 [ωσ]ει πυρ ο διαφλεξι δρυμον

4 γνωμην pro γνωμη | 7 Ισμαηλειται | 8 Ναιβαλ pro γαιβαλ | add και post Αμαληκ | 10 αυτοις pro αυτους | τῳ pro τον | Σεισαρα | Ιαβειν | 11 τῃ γῃ pro της γης | 12 Ζεβεε | Σελμανα | 15 διαφλεξει

ως ει φλοξ' κατακαυσαι ορη
16 ουτως καταδιὼξις αυτους εν τη καταιγιδι σου
και εν τη οργη σου συνταραξις αυτους
17 πληρωσον τα προσωπα αυτων ατιμιας
και ζητησουσιν το ὀνομα σου κ(υρι)ε
18 αισχυνθητωσαν και ταραχθητωσαν
εις τον αιωνα του αιωνος
και εντραπητωσαν και απολεσθωσα(ν)
19 [και γνωτωσα]ν ὀτι ονομα σοι κ(υριο)ς
[συ μονος ει υψ]ιστος επι πασαν την γη(ν)

[ΠΓ] 1 [εις το τελος υπερ] των ληνων τοις ὑϊοις κορε ψαλμος LXXXIII

2 [ως αγαπητα τα σ]κηνωματα σου κ(υρι)ε τω(ν)
[δυναμεων]
3 επι[ποθει και εκλει]πι ἡ ψυχη μου εις τας αυλας του κ(υριο)υ
η καρδ[ια μου και] η σαρξ' μου ηγαλ'λιασα(ν)
[το επι θεον ζω]ντα·
4 [και γαρ στρουθιο]ν ευρεν εαυτω οικια(ν)
[και τρυγων νοσ]σιαν εαυτη ου θησι
[τα νοσσια αυτ]ης
[τα θυσιαστηρια σ]ου κ(υρι)ε των δυναμαιω(ν)
p. 126
ο βασι[λευς μου και ο θεος μου]
5 μακαρ[ιοι παντες οι κατοικουντες]
εν τω [οικω σου]
εις τους αι[ωνα]ς τω[ν αιωνων αινεσουσιν σε διαψαλμα]
ϛ 6 μακαριος ανηρ ου ε[στιν η αντιλημψις]
αυτου παρα σου κ[υριε]
αναβασεις εν τη καρδια [αυτου διεθετο]
7 εις την κοιλαδα του κλα[υ]θμ[ωνος]
εις τοπον ὀν εθετο
και γαρ ευλογιας δωσι ὁ νομοθετων

16 καταδιωξεις | ταραξεις pro συνταραξις
LXXXIII 3 εκλειπει | 4 θησει | δυναμεων | 7 εν τη κοιλαδι pro εις την κοιλαδα | δωσει

8 πορευσονται εκ' δυναμεως εις δυνα[μιν]
ωφθησεται ὁ θ(εο)ς των θεων εν σειων
9 κ(υρι)ε ὁ θ(εο)ς των δυναμαιων εισακουσον
της προσευχης μου
ενωτισαι ο θ(εο)ς ἰακωβ διαψαλμα
10 ὑπερασπιστα ἡμων ιδε ο θ(εο)ς
και επιβλεψον εις το προσ[ωπον]
του χ(ριστο)υ σου
11 οτι κρισσον ἡμερα μια [εν ταις αυ]
λαις σου ὑπερ χιλ[ιαδας]
εξελεξαμην παραριπτ[εισθαι εν]
τω οικω του θ(εο)υ [μαλλον]
ἡ οικιν με εν σκη[νωμασιν αμαρτωλων]
12 οτι ελεον και αληθ[ειαν αγαπα κυριος ο θεος]
χαριν και δοξαν δ[ωσει]
κ(υριο)ς ου στερησι τα [αγαθα τους πορευο]
μενους εν α[κακια]
13 κ(υρι)ε ὁ θ(εο)ς των δυν[αμεων μακαριος]
αν(θρωπ)ος ὁ ελπιζ[ων επι σε]

ΠΔ 1 εις το τελος το[ις υιοις κορε ψαλμος] LXXXIV
p. 127
2 [ευδοκησας κυριε την γην] σου
[απεστρεψας την αιχμαλ]ωσιαν ἰακωβ
3 [αφηκας τας ανομιας τω] λαω σου
[εκαλυψας πασα]ς τας αμαρτιας αυτω(ν)
4 [κατεπαυσας] πασαν την οργην σου
[απεστρ]εψας απο οργης θυμου σου
5 [επιστρε]ψον ἡμας ὁ θ(εο)ς των σωτηριων ἡμω(ν)
[και α]ποστρεψον τον θυμον σου αφ ημω(ν)
6 [μη ε]ις τον αιωνα ορ'γισθηση ἡμειν
ἡ διατενις την οργην σου απο γενεας

8 οφθησεται | Σιων | 9 δυναμεων | 10 επι pro εις | 11 κρεισσων | οικειν | επι pro με εν | 12 ουχ υστερησει pro ου στερησι | 13 om ο θεος
LXXXIV 3 om πασας | add διαψαλμα | 4 om πασαν | 6 ημιν | διατενεις

εις γενεαν
7 ὁ θ(εο)ς σοι επιστρεψας ζωωσις ἡμας
και ὁ λαος σου ευφρανθησεται επι σοι
8 διξον ἡμειν κ(υρι)ε το ελεος σου
και το σωτηριον σου δωης ἡμιν
9 ακουσο[μ]αι τι λαλησι εν εμοι κ(υριο)ς ὁ θ(εο)ς
οτι λαλησ[ει ει]ρηνην επι τον λαον αυτου
και επ[ι τ]ους οσιους αυτου και τους ε
[πιστρ]εφοντας καρδιαν προς αυτο(ν)
10 [πλην εγγυς] των φοβουμενων αυτο(ν)
[το σωτηρ]ιον αυτου
[του κα]τα[σ]κηνωσαι δοξαν εν τη γη ημω(ν)
11 [ελεος και] α[λη]θεια συνηντησαν
[δικαιοσυνη] και ειρηνη κατεφιλησα(ν)
12 [αληθεια εκ της] γης ανετιλεν
[και δικαιοσυν]η εκ' του ο(υ)ρ(αν)ου διεκυψε(ν)
13 [και γαρ ο κυριος δω]σι χρηστοτητα
[και η γη ημων] δωσι τον καρπον αυτης
14 [δικαιοσυνη εναν]τιον αυτου προπορευσετ(αι)
[και θησι εν οδω ει]ρηνης τα διαβηματα αυτου ζ

p. 128
ΠΕ προ[σευχη τω δανειδ] LXXXV

1 κλιν[ον κυριε το ους σου και εισακουσον μου]
οτι πτ[ωχος και πενης ειμι εγω]
2 φυλαξον την [ψυχην μου οτι οσιος ειμι]
σωσον τον δουλον [σου ο θεος μου τον ελ]
πιζοντα επι σε
3 ελεησον με κ(υρι)ε οτι προ[ς σε κεκραξο]
μαι ὁλην την ἡμεραν
4 ευφρανον την ψυχην του δ[ουλου σου]

7 συ pro σοι[1] | ζωωσεις | 8 δειξον | ημιν | add κυριε ante δωης | 9 λαλησει[1] | tr προς αυτον καρδιαν | 12 ανετειλεν | 13 δωσει bis | 14 θησει | εις οδον pro εν οδω ειρηνης [quae verba scripsi ex coniectura; cf. Vers. Lat. Ant. et Luc. 1. 79]

οτι προς σε ἠρα την ψυχην μου
5 οτι σοι κ(υρι)ε χρηστος και επιεικη[ς]
και πολοιελεος πασιν τοις επικ[αλου]
μενοις σε
6 ενωτισαι κ(υρι)ε την προσευχ[ην μου]
και προσχες τη φωνη τ[ης δεησεως μου]
7 εν ημερα θλιψεως μο[υ εκεκραξα]
προς σε οτι επηκ[ουσας μου]
8 ουκ εστιν ομοιος [σοι εν θεοις κυριε]
και ουκ εστιν κατα [τα εργα σου]
9 παντα τα ἐθνη ὀσα [εποιησας]
ἠξουσιν και προσκ[υνησουσιν ενω]
πιον σου κ(υρι)ε
και δοξασουσιν το [ονομα σου]
10 οτι μεγας ει σοι κ[αι ποιων θαυμασια]
σοι ει ὁ θ(εο)ς μονος [ο μεγας]
11 οδηγησον με κ[υριε τη οδῳ σου]
και πορευσομα[ι τη αληθειᾳ σου]
ευφρανθητω η [καρδια μου του φο]
βισθαι με τ[ο ονομα σου]
12 εξομολογησο[μαι σοι κυριε ο θεος μου]
p. 129
[εν ολη καρδιᾳ μ]ου
[και δοξασω το ονομα σου εις] τον αιωνα
13 [οτι το ελεος σου] μεγα επ εμε
[και ερρυσω τη]ν ψυχην μου εξ αδου κατωτατου
14 [ο θεος παρανομ]οι επανεστησαν επ εμε
[και συναγω]γη κραταιων εζητησαν
[την] ψυχην μου
[ου] προεθεντο τον θ(εο)ν ενωπιον αυτω(ν)
15 [κ]αι σοι κ(υρι)ε ο θ(εο)ς μου οικτιρμων
και ελεήμων

LXXXV **4** add *κυριε* post *σε* | **5** *συ* pro *σοι* | *πολυελεος* | *πασι* | **7** *εισηκουσας* pro *επηκουσας* | **10** *συ* pro *σοι* bis | **11** *φοβεισθαι* | om *με*[2] | **14** *σε* pro *τον θεον* | **15** *συ* pro *σοι* | om *μου* | [*και σοι* $\overline{\kappa\epsilon}$ *ο* $\overline{\theta\varsigma}$ *μου οι* et *και ελεημων* in ras man 1]

μακροθυμος και πολοιελεος και αληθινος
16 επιβλεψον επ εμε και ἐλεὴσον με
δος το κρατος σου τω παιδι σου
[και] σωσον τον υ(ιο)ν της παιδισκης σου
17 ποιὴσον μετ εμου σημιον εις αγαθο(ν)
[και ιδ]ετωσαν οι μισουντες με και
[αισ]χυνθητωσαν
[οτι συ κυριε] εβοηθησας μοι και παρεκαλεσας με

[ΠϹ] 1 [τοις υιοις κ]ορε ψαλμος ωδης LXXXVI

[οι θεμελιοι] αυτου εν τοις ορεσιν τοις αγιοις
2 [αγαπα] κ(υριο)ς τας πυλας σειων υπερ παντα
τα σκηνωματα ἰακωβ
3 [δεδοξα]σμενα ελαληθη περι σου ἡ πολις του θ(εο)υ
4 μνησ[θ]ησομαι ρααβ και βαβυλω
[νος] τοις γινωσκουσιν με
[και] ιδο[υ] αλλοφυλοι και τυρος και λα
ος των αιθιοπων
[ου]τοι εγενηθησαν εκει
5 [μη]τηρ σ[ειω]ν ε[ρε]ι αν(θρωπ)ος· και αν(θρωπ)ος εγενηθη
[εν αυτη] κ(αι) αυτος εθεμελιωσεν αυτη(ν)
[ο υψιστος]

p. 130

6 κ(υριο)ς διηγ[ησεται εν γραφη λαων]
και αρχοντων τ[ουτων των γεγενη]
μενων εν αυ[τη διαψαλμα]
7 ως ευφραινομενω[ν παντων η κατοι]
κια εν σοι

15 πολυελεος | 17 σημειον
LXXXVI 3 add διαψαλμα | 4 om των

ΠΖ 1 ωδη ψαλμου τοις υιοις κορε [εις το τελος υπερ] LXXXVII
μαελεθ' του αποκριθηναι συνεσε[ως αιμαν τφ ισραηλειτη]

2 κ(υρι)ε ὁ θ(εο)ς της σωτηριας μου ημερας
εκεκραξα και εν νυκτι εναντιον [σου]
3 εισελθατω ενωπιον σου ἡ προσευχη μ(ου)
κλινον το ους σου εις την δεησιν μου
4 οτι επλησθη κακων ἡ ψυχη μου
και ἡ ζωὴ μου τω αδη ηγγισεν
5 προσελογισθην μετα των καταβαι
νοντων εις λακ'κον
εγενηθην ωσει αν(θρωπ)ος αβοηθητος
6 εν νεκροις ελευθερος
ωσει τραυματιαι καθευδοντες [εν τα]
φω ων ουκ εμνησθης ετ[ι]
και αυτοι εκ' της χειρος [σ]ου [απωσθησαν]
7 εθεντο με εν λακ'κω κατωτ[ατφ]
εν σκοτινοις και σκιας θαναt[ου]
8 επ εμε επεστηριχθη ο θυμ[ος σου]
και παντας τους μετεωρισ[μους]
σου επηγαγες επ εμε [διαψαλμα]
9 εμακρυνας τους γνωστου[ς μου απ εμου]
εθεντο με βδελυγμα εα[υτοις]
παρεδοθην και ουκ εξεπορε[υομην]
10 οι ὀφθαλμοι μου ησ[θ]εν[ησαν απο πτωχειας]
εκεκραξα προς σε κ(υρι)ε ολην [την ημεραν]

p. 131

[διεπετασα τας χε]ιρας μου
11 [μη τοις νεκροις ποιησεις] θαυμασια
[η ιατροι α]ναστησουσιν και εξομολο
[γησο]νται σοι
12 [μη διηγησ]εται τις εν ταφω το ελεος σου
[και την α]ληθιαν σου εν τη απωλια

LXXXVII 3 εισελθετω | add Κυριε post μου² | 5 ως pro ωσει | 6 τραυματιαι] + ερριμμενοι | 7 σκοτεινοις | εν σκια pro σκιας | 8 tr επ εμε επηγαγες | 10 add και ante εκεκραξα | 12 αληθειαν

13 [μ]η γ[νω]σθησεται εν τω σκοτι τα θαυ
μασια σου
και ἡ δικαιὸσυνη σου εν γη επιλελησμενη
14 και εγω προς σε κ(υρι)ε εκεκραξα
και το πρωϊ ἡ προσευχη μου προφθασι σε
15 ινα τι κ(υρι)ε απωθις την ψευχην μου
αποστρεφις το προσωπον σου απ εμου
16 πτωχος ειμι εγω και εν κοποις εκ' νε
οτητος μου
υψωθις δε εταπινωθην και εξηπορηθη(ν)
17 επ εμε διηλθον αι οργαι σου
οι φ[ο]βερισμοι σου εξεταραξαν με
18 εκυ[κλ]ωσαν με ωσει ὑδωρ'
ολ[ην] τ̣ην ἡμεραν περιεσχον με αμα
19 εμ[α]κ̣ρυνας απ εμου φιλον και πλησιο(ν)
και τ̣ο̣ύ̣ς γνωστους μου α̣π̣ο̣ ταλαιπωριας

ΠΗ 1 [συνε]σ̣ε̣ω̣ς αιθαμ τω ἰεζραὴλιτη LXXXVIII

2 τ̣α̣ ελεη σου κ(υρι)ε εις τον αιὼνα ασωμαι
ε̣ι̣ς γενεαν και γενεαν απαγ'γελω
την αληθιαν σου εν τω στοματι μου
3 οτι ειπας εις τον αιὼνα ελεος οι
κοδομηθησεται
εν τοις ο(υ)ρ(αν)οις ἑτοιμασθησεται ἡ αληθια σου
4 [δι]ε̣θ̣εμ̣[ην] διαθηκην τοις εγ'λεκτοις μου
p. 132
ωμοσα δ̣[αυειδ τῳ δουλῳ μου]
5 εως του α̣ι̣[ωνος ετοιμασω το σπερμα σου]
και οικοδομ̣η̣σ̣ω̣ ε̣ι̣[ς γενεαν και]
γενεαν τον θρονο[ν σου διαψαλμα]

13 σκοτει | [επιλελησμενη λ² corr ex ε] | 14 καγω | tr Κυριε προς σε | προφθασει | 15 απωθεις | προσευχην pro ψευχην | αποστρεφεις | 16 υψωθεις | εταπεινωθην | 17 pr και ante οι | εταραξαν | 18 ως pro ωσει | 19 om και πλησιον
LXXXVIII 1 αιθαν | ισραηλειτη | 2 ᾳσομαι | αληθειαν | 3 αληθεια | 4 εκλεκτοις

6 εξομολογησονται οι [ουρανοι τα θαυμασια σου κυριε]
και γαρ την αληθιαν σου εν [εκκλησιᾳ αγιων]
7 οτι τις εν νεφελαις ισωθη[σεται τῳ κυριῳ]
και τις ὁμοιωθησεται τω κ(υρι)ω [εν υιοις θεου]
8 ο θ(εο)ς ενδοξαζομενος εν βουλη αγι[ων]
μεγας και φοβερος εστιν επι παντ[ας]
τους περικυκλω αυτου
9 κ(υρι)ε ὁ θ(εο)ς των δυναμαιων τις ομοιος [σοι]
δυνατος ει κ(υρι)ε και ἡ αληθια σου κυκλω [σου]
10 σοι δεσποζις του κρατους της θαλασ[σης]
τον δε σαλον των κυματων αυτης
σοι καταπραυνης
11 σοι εταπινωσας ως τραυμ[ατι]αν υπε
ρηφανον
και εν τω βραχιονι της δυν[αμ]εω[ς σου]
διεσκορπισας τους εκ'θ[ρους σου]
12 σοι εισιν οι ο(υ)ρ(αν)οι και ση εστιν [η γη]
την οικουμενην κα[ι το πληρωμα]
αυτης σοι εθεμελιω[σας]
13 τον βορ'ραν και την θαλασ[σαν συ εκτισας]
θαβωρ και ερμωνιιμ τω [ονοματι]
σου αγαλ'λιασονται
14 σος ὁ βραχιων μετα δυ[ναστειας]
κραταιωθητω η χειρ σ[ου υψωθη]
τω ἡ δεξια σ[ου]
15 δικαιοσυνη και κριμ[α ετοιμασια του θρονου σου]
p. 133
[ελεος και αληθεια προπορε]υσεται προ προσωπου σου
16 [μακαριος ο λαος ο γινω]σκων αλαλαγμο(ν)
[κυριε εν τῳ φωτι του προ]σωπου σου πο
[ρευσοντ]αι
17 [και εν τῳ] ονοματι σου αγαλ'λιασονται

6 om γαρ | αληθειαν | 8 om εστιν | 9 δυναμεων | αληθεια | 10 συ pro σοι bis | δεσποζεις | και τον pro τον δε | καταπραυνεις | 11 συ pro σοι | εταπεινωσας | εχθρους | 12 συ pro σοι² | 13 om την | θαλασσας | Ερμωνιειμ

[ολ]ην την ἡμεραν
18 [οτι το] καυχημα της δυναμεως αυτων συ ει
[και] εν τη ευδοκια σου ὑψωθησεται
το κερας ἡμων
19 οτι του κ(υριο)υ ἡ αντιλημψις
και του αγιου ι(σρα)ηλ βασιλεως ἡμων
20 τοτε ελαλησας εν ορασι τοις ὑϊοις σου
και ειπας ἐθεμην βοὴθιαν επι δυνατο(ν)
υψωσα εγ'λεκ'τον εκ' του λαου μου
21 ευρον δα(υει)δ τον δουλον μου
εν ελεει αγιω μου εχρισα αυτον
22 ἡ γαρ χειρ μου συναντιλημψεται αυτω
[κ]αι ὁ βραχιων μου κατϊσχυσι αυτον
23 [ουκ] ωφελησι εκ'θρος εν αυτω
[και υιος ανο]μιας ου προσθησι του κακωσαι αυτο(ν)
24 [και συγκοψ]ω απο προσωπου αυτου
[το]υς εκ'θρους αυτου
[και τους μ]ισουντας αυτον τροπωσομ(αι)
25 [και η αλη]θια μου και το ελεος μου μετ αυτου
[και εν] τω ονοματι μου ὑψωθησε
τα[ι τ]ο κερας αυτου
26 [κ]αι θ[ησ]ομαι εν θαλασση χειρα αυτου
[και] εν ποταμοις δεξιαν αυτου
27 [αυτος επ]ικαλε[σε]ται με π(ατ)ηρ μου ει σοι
[θεος μου] και αν[τιλ]ημ'πτωρ της σωτηριας μου

p. 134

28 και εγω πρω[τοτοκον θησομαι αυτον]
ὑψηλον πα[ρα τοις βασιλευσιν της γης]
29 εις τον αιωνα φυλαξ[ω αυτῳ το ελεος μου]
και ἡ διαθηκη μου πιστ[η αυτῳ]
30 και θησομαι εις τον αιωνα του αι[ωνος]

17 ημεραν] + και εν τη δικαιοσυνη σου υψωθησονται | 18 tr ει συ | 20 ορασει | βοηθειαν | εκλεκτον | 21 om μου² | 22 κατισχυσει | 23 ωφελησει | εχθρος | προσθησει | 24 tr τους εχθρους αυτου απο προσωπου αυτου | 25 αληθεια | 27 συ pro σοι | 28 καγω pro και εγω

το σπερμα αυτου
και τον θρονον αυτου ως τας ημε[ρας του ουρανου]
31 *εαν ενκαταλιπωσιν οι ϋϊοι αυτου*
τον νομον μου
και τοις κριμασειν μου μη πορευθωσι(ν)
32 *εαν τα δικαιὼματα μου βεβηλωσουσι(ν)*
και τας εντολας μου μη φυλαξωσι(ν)
33 *επισκεψομαι εν ραβδω τας ανομιας αυτω(ν)*
και εν μαστιξιν τας αδικιας αυτων
34 *το δε ελεος μου ου μη διασκεδασω απ αυτω(ν)*
ουδε μη αθετησω εν τη αληθια μου
35 *ουδε μη βεβηλωσω την διαθηκην μου*
και τα εκ'πορευὸμενα δια των χιλαιω(ν)
μου ου μη αθετησω
36 *απαξ' ὼμοσα εν τω αγιω μου ει τω*
δα(υει)δ ψευσομαι
37 *το σπερμα αυτου εις τον αιωνα μενι*
και ὸ θρονος αυτου ως ο ἡλιος εναντιον μου
38 *και ως ἡ σεληνη κατηρτισμενη εις*
τον αιωνα
και ὸ μαρτυς εν ο(υ)ρ(αν)ω πιστος [διαψαλμα]
ϛ 39 *σοι δε απωσω και εξουδενωσας*
ανεβαλου τον χ(ριστο)ν σου
40 *κατεστρεψας την διαθηκ[ην του δουλου σου]*
εβεβηλωσας εις την γην [το αγιασμα αυτου]
p. 135
41 *καθιλ[ες] παν[τας τους φ]ραγμους αυτου*
εθου τα οχυρω[ματα αυτο]υ δειλιαν
42 *διηρπασαν αυτον π[αν]τες οι διὸδευ*
οντες οδον
εγενηθη ὸνιδος τοις γιτοσιν αυτου
43 *[υψ]ωσας την δεξιαν των θλιβοντων αυτο(ν)*

31 *εγκαταλιπωσαν* | *κριμασιν* | **33** om *τας*[1] | *αμαρτιας* pro *αδικιας* | **34** *αυτου* pro *αυτων* | *αδικησω* pro *αθετησω* | *αληθεια* | **35** *χειλεων* | **37** *μενει* | **39** *συ* pro *σοι* | **41** *καθειλες* | **42** *ονειδος* | *γειτοσιν* | **43** *εχθρων αυτου* pro *θλιβοντων αυτον*

ευφρανας παντας τους εκ'θρους αυτου
44 απεστρεψας την βοὴθιαν της ρομ'
φαιας αυτου
και ουκ αντελαβου αυτου εν τω πολεμω
45 κατελυσας απο καθαρισμου αυτον
τον θρονον αυτου εις την γην κατερραξας
46 εσμηκρυνας τας ἡμερας του χρονου αυτου
κατεχεας αυτω αισχυνην διαψαλμα
47 εως ποτε κ(υρι)ε οργισθηση εις τελος
εκκαυθησεται ως πυρ ἡ οργη σου
48 μνησθητι τις μου ἡ ὑποστασις
μη γαρ ματαιως εκ'τισας παντας
τους υἱους των αν(θρωπ)ων
49 τις εστιν ο αν(θρωπ)ος ος ζησεται και ουκ ο
ψεται θανατον
ρυσεται την ψυχην αυτου εκ' χειρος αδου διαψαλ(μα)
50 που εστιν τα ελεὴ σου τα αρχαια κ(υρι)ε
α ὡμοσας τω δα(υει)δ εν τη αληθια σου
51 μνησθητι κ(υρι)ε του ὀνιδισμου των
δουλων σου
ου ὑπεσχον εν τω κολπω μου πολ'λω(ν) εθνω(ν)
52 ου ὡνιδισαν οι εκ'θροι σου κ(υρι)ε
[ου] ωνειδισαν το ανταλλαγμα του χ(ριστο)υ σου
53 [ευλ]ογητος κ(υριο)ς εις τον αιωνα γενοιτο

p. 136

ΠΘ προσευχη [του μωυση ανθρωπου του] θ(εο)υ LXXXIX

1 κ(υρι)ε καταφυγ[η ημιν εγενηθης απο γενεας]
εις γενεαν
2 προ του ορη γενηθηναι και πλ[ασθηναι]
την γην και την οικουμεν[ην]

43 εχθρους | 44 βοηθειαν | 46 εσμικρυνας | θρονου pro χρονου | αυτου pro αυτω | 47 αποστρεψεις pro οργισθηση | 50 αληθεια | 51 ονειδισμου | υπεσχου pro υπεσχον | 52 ωνειδισαν[1] | εχθροι | 53 add γενοιτο post γενοιτο
LXXXIX 1 εν γενεᾳ και γενεᾳ pro απο γενεας εις γενεαν

και απο του αιωνος και εως του αιω
νος συ ει
3 μη αποστρεψις αν(θρωπ)ον εις ταπινωσ[ιν]
και ειπας επιστρεψαται υιοι των αν(θρωπ)ων
4 οτι χιλια ετη εν ὀφθαλμοις σου κ(υρι)ε
ως ἡ ἡμερα ἡ εχθες ἡτις διηλθεν
και φυλακη εν νυκτι
5 τα εξουδενωματα αυτων ετη εσονται
το πρωϊ ωσει χλοὴ παρελθοι
6 το πρωϊ ανθηση και παρελθοι
το εσπερας αποπεσοι σκληρυνθιη
και ξηρανθιὴ
7 οτι εξελιπομεν εν τη οργη σου
και εν τω θυμω σου εταραχθημε(ν)
8 εθου τας ανομιας ημων ενωπιον σου
ο αιων ἡμων εις φωτισμον του
προσωπου σου
9 οτι πασαι αι ἡμεραι ημων εξελιπον
και εν τη οργη σου εξελιπομεν
τα ετη ἡμων ωσει αραχνην εμελετω(ν)
10 αι ἡμεραι των ετων ημων εν αυτοις
εβδομηκοντα ετη
εαν δε εν δυναστιαις ογδοὴκοντα ετ[η]
και το πλιον αυτων κοπος και πον[ος]
οτι επηλθεν πραυτης εφ [ημας]

p. 137

[και παιδευθησομεθα]
11 [τις γινωσκει] το κ[ρα]το[ς τ]ης οργης σου
και [απο του φ]οβου σου τον θυμον σου
12 εξ[αριθμη]σασθαι την δεξιαν σου ουτως
[γνω]ρισον μοι
και τους πεπαιδευμενους τη καρδια εν σοφια

2 om *και*[4] | **3** *αποστρεψης* | *ταπεινωσιν* | *επιστρεψατε* | om *των* | **4** om *κυριε* | **6** *ανθησαι* | *σκληρυνθειη* | *ξηρανθειη* | **9** *ως* pro *ωσει* | **10** *ενιαυτοις* pro *αυτοις* | *δυναστειαις* | *πλειον* | **11** om *σου*[2] | *του θυμου* pro *τον θυμον* | **12** om *ουτως* | om *μοι*

13 επιστρεψον κ(υρι)ε εως ποτε
και παρακληθητι επι τους δουλους σου
14 ενεπλησθημεν το πρωϊ του ελεους σου
και ηγαλ'λιασαμεθα και ευφρανθημε(ν)
εν πασαις ταις ἡμεραις ἡμων
15 ευφρανθημεν ανθ ων ἡμερων εταπι
νωσας ημας· ετων ων ἴδομεν κακα
16 και ειδε επι τους δουλους σου και επι τα εργα σου
και ὀδηγησον τους ὑϊους αυτων
17 και εστω η λαμ'προτης κ(υριο)υ του θ(εο)υ ἡμω(ν)
εφ ημας
και τα εργα των χειρων ἡμων κατευ
θυνον εφ ημας
και το εργον των χειρων ἡμων κατευθυνο(ν)

ϥ αινος ὠδη τω δα(υει)δ XC

1 Ο κατοικων εν βοὴθια του υψιστου
εν σκεπη του θ(εο)υ του ο(υ)ρ(αν)ου αυλισθησετ(αι)
2 ερι τω θ(ε)ω αντιλημ'πτωρ μου ει
και καταφυγη μου ὁ θ(εο)ς μου και ελπι
ω επ αυτον
3 οτι αυτος ρυσεται με εκ παγιδος θηρευτω(ν)
και απο λογου ταραχωδους
4 [ε]ν τοις μετα[φρε]νοις αυτου επισκιασι σοι
[κ]αι υπο τας πτερυγας αυτου ελπιεις
p. 138
οπλω κ[υκλωσει σε η αληθεια αυτου]
5 ου φοβη[θησῃ απο φοβου νυκτερινου]
απο βελους [πετ]ομε[νου ημερας]
6 απο πραγματος εν σκοτ[ει διαπορευομενου]

13 τοις δουλοις pro τους δουλους | 15 om ευφρανθημεν | εταπεινωσας | ειδομεν | 16 ιδε | om επι² | 17 om του | om και το εργον . . . . . κατευθυνον
XC 1 ωδης | βοηθεια | 2 ερει | om και² | 3 om με | 4 επισκιασει | 6 tr διαπορευομενου εν σκοτει

απο συνπτωματος και δαι[μονιου]
μεσημβρινου
7 πεσιται εκ του κλιτους σου χιλιας
και μυριας εκ' δεξιων σου προς σε δε
ουκ ενγειει
8 πλην τοις ὀφθαλμοις σου κατανοησις
και ανταποδοσιν αμαρτωλων ὀψη
9 οτι σοι κ(υρι)ε ἡ ελπις μου
τον ὑψιστον εθου καταφυγην σου
10 ου προσελευσεται προς σε κακα
και μαστιξ ουκ εγ'γιει τω σκηνωματι σου
11 οτι τοις αγ'γελοις αυτου εντελιται περι [σου]
του διαφυλαξαι σε εν πασαις ταις ὀδοις σου
12 επι χειρων αρουσιν σε
μη ποτε προσκοψης προς λιθον
τον ποδα σου·
13 επι ασπιδα και βασιλισκον επιβηση
και καταπατησις λεοντα και δρακοντ[α]
14 οτι επ εμε ηλπισεν και ρυσομαι αυτο(ν)
σκεπασω αυτον οτι [εγ]νω το ονομα μου
15 κεκραξεται προς με και εισακουσο
μαι αυτου· μετ αυτου ειμι εν θλιψι
εξελουμαι αυτον και δοξασω αυτον
16 μακροτητα ἡμερω[ν] εμπλησω αυ[τον]
και διξω αυτω τ[ο σωτη]ριον μο[υ]

ϤA 1 ψαλμος ωδης ει[ς την ημεραν του] XCI
σαββατου

p. 139
2 [αγαθον το] εξομο[λογεισθαι τ]ω κ(υρι)ω
[και] ψαλλ[ειν τῳ] ον[ομ]ατι σ[ου] υψιστε

6 συμπτωματος | 7 πεσειται | εγγιει | 8 κατανοησεις | 9 συ pro σοι | 10 [μαστιξ, σ corr ex τ man 1] | 11 εντελειται | om πασαις | 13 επ pro επι | καταπατησεις | 15 επικαλεσεται pro κεκραξεται προς | θλιψει | add και ante εξελουμαι | om αυτον[1] | 16 μακροτητι | δειξω

3 [του] αναγγελλειν το πρωι το ελεος σου
και την αληθιαν σου κατα νυκταν
4 εν δεκαχορδω ψαλτηριω μετ ω
δης εν κιθαρα
5 οτι ηυφρανας με κ(υρι)ε εν τω ποιὴματι σου
και εν τοις εργοις των χειρων σου
αγαλ'λιασομαι
6 ως ἐμεγαλυνθη τα εργα σου κ(υρι)ε
σφοδρα εβαθυνθησαν οι διαλογισμοι σου
7 ανηρ αφρων ου γνωσεται
και ασυναιτος ου συνησι ταυτα
8 εν τω ανατιλαι τους αμαρτωλους
ωσει χορτον
και διεκυψαν παντες οι εργαζομενοι
την ανομιαν
οπως αν εξολεθρευθωσιν εις τον αιω
να του αιωνος
9 σοι δε ὕψιστος εις τον αιὼνα κ(υρι)ε
οτι ιδου οι εκ'θροι σου κ(υρι)ε
10 οτι ἴδου οι εκ'θροι σου απολουνται
και διασκο[ρπι]σθησονται παντες οι
[ε]ργαζομ[ε]ν[ο]ι την ανομιαν
11 και υψωθησεται ως μονοκερωτος
το κερας μου
και το γηρας μου εν ελαιω πιονι
12 και εφιδεν ο οφθαλμος μου εν τοις
εκ'θροις μου
και εν τοις επανισταμενοις επ εμε
p. 140
πονη[ρευομενοις]
ακουσε[ται το] ους [μου]
13 δικαιος ως φοινιξ [ανθησει]

XCI 3 αληθιαν | νυκτα | 5 ευφρανας | 6 εβαρυνθησαν | 7 ασυνετος | συνησει | 8 ανατειλαι | ως pro ωσει | 9 συ pro σοι | 9–10 om οτι ιδου . . . . κυριε | 10 εχθροι | 12 επειδεν | εχθροις | εισακουσεται pro ακουσεται

ως ἡ κεδρος ἡ εν τω λιβ[ανῳ πληθυνθησεται]
14 πεφυτευμενοι εν τω οικω κ(υριο)υ
εν ταις αυλαις του θ(εο)υ ἡμων εξαν[θ]ησ[ουσιν]
15 ετι πληθυνθησονται εν γηρι πιονι
και ευπαθουντες εσονται του αναγ'γιλ[αι]
16 οτι ευθης κ(υριο)ς ὁ θ(εο)ς ἡμων
και ουκ εστιν αδικια εν αυτω

ϥB — XCII

εις την ἡμεραν του προσαββατου οτε κα
τωκισθη ἡ γη αινος τω δα(υει)δ

1 Ο κ(υριο)ς εβασιλευσεν ευπρεπιαν ενεδυσατο
ενεδυσατο κ(υριο)ς δυναμιν και περιεζωσατο
και γαρ εστερεὼσεν την οικουμενην
ἡτις ου σαλευθησεται
2 ετοιμος ὁ θρονος σου απο τοτε
απο του αιωνος σοι ει
3 επηραν οι ποταμοι κ(υρι)ε
επηραν οι ποταμοι φωνας αυτων
αρουσιν οι ποταμοι [επι]τριψις
4 απο φωνων ὑδατων [π]ολλων
θαυμαστοι οι μετεω[ρι]σμοι [της]
θαλασσης
θαυμαστος εν ὑψηλ[οι]ς ο κ(υριο)ς
5 τα μαρτυρια σου επισ[τω]θησα[ν σφοδρα]
τω οικω σου πρεπι [αγιασμα κυριε εις μα]
κροτητα ἡμε[ρων]

ϥΓ — XCIII

ψαλμος τω δα(υει)[δ τετραδι σαββατων]

1 θ(εο)ς εκ'δικησαιων κ(υριο)ς
p. 141
[ο θεος εκδικησεων επαρρη]σιασατο

15 τοτε pro ετι | γηρει | 16 αναγγειλαι | μου pro ημων
XCII 1 κατῳκισται pro κατῳκισθη | add ῳδης post αινος | om ο | ευπρεπειαν | 2 συ pro σοι | 3 om αρουσιν . . . . επιτριψις | 5 πρεπει
XCIII 1 add ο ante θεος | εκδικησεων

2 [υψωθητι ο κρι]νω[ν τ]η[ν γη]ν
[αποδος αντα]ποδοσιν το[ις] υπερηφανοις
3 [εως ποτε αμ]αρτωλοι κ(υρι)ε
[εως] ποτε αμαρτωλοι καυχησονται
4 [φθ]εγξονται και λαλησουσιν αδικιαν
λ[αλη]σουσιν παντες οι εργαζομενοι
την ανομιαν
5 τον λαον σου κ(υρι)ε ἐταπινωσαν
και την κληρονομιαν σου ἐκακωσαν
6 χηραν και ορφανον απεκτιναν
και προσὴλυτον εφονευσαν
7 και ειπαν ουχ οψεται κ(υριο)ς
ουδε συνησι ὁ θ(εο)ς του ἰακωβ'
8 συνεται δη αφρονες εν τω λαῷ
και μωροι ποτε φρονησαται
9 ο φυτευσας το ους ουχι ακουει
η ο πλασας τον ὀφθαλμον ουχι κατανοει
10 ο παιδευων εθνη ουχι ελεγ'ξει
ο διδασκων αν(θρωπ)ον γνωσιν
11 κ(υριο)ς γεινωσκι τους διαλογισμους τω(ν)
αν(θρωπ)ων οτι ἐισιν ματαιοι
12 μακαριος ο αν(θρωπ)ος ον αν παιδευσης κ(υρι)ε
και εκ του νομου σου διδαξις αυτο(ν)
13 [του] πραυναι αυτω ἀφ ημερων
πονηρων
[εως ου] ορυγη τω αμαρτωλω βοθρος
14 [οτι ο]υκ απωσε[ται] κ(υριο)ς τον λαον αυτου
[και την] κληρο[νο]μιαν αυτου ουκ εν
[κατ]αλι[ψει]

p. 142

15 εως ου [δικαιοσυνη επιστρεψη εις κρισιν]
και οι εχο[μενοι] αυτ[ης παντες οι]

5 εταπεινωσαν | 6 απεκτειναν | 7 συκ | συνησει | 8 συνετε | φρονησατε | 9 οφθαλμους pro τον οφθαλμον | ου pro ουχι | 11 γινωσκει | 12 add συ post αν | διδαξης | 14 εγκαταλειψει | 15 om οι[1]

ευθ[ει]ς τη καρδ[ια διαψαλμα]
16 τις αναστησεται μοι [επι πονηρευ]
ομενοις
ἢ τις συνπαραστησεται μ[οι επι]
εργαζομενους την αν[ομιαν]
17 ει μη ὅτι κ(υριο)ς ἐβοὴθησεν μ[οι]
παρα βραχυ παρὼκησεν τω αδη ἢ ψυ
χη μου
18 ει ἔλεγον σεσαλευται ὁ πους μου
το ἔλεος' σου κ(υρι)ε ἔβοῒθει μοι
19 κατα το πληθος των ὀδυνων μου
εν τη καρδιᾳ μου
αι παρακλησεις σου ηυφραναν τη(ν)
ψυχην μου
20 μη συνπροσεστω σοι θρονος ανομιας
ὁ πλασ'σων κοπον επι προστ[αγματι]
21 θηρευσουσιν ἐπι ψυχην δικ[αιου]
και αιμα αθωον καταδικασονται
22 και ἔγενετο μοι κ[υριος ει]ς καταφυ[γην]
και ὁ θ(εο)ς μου εις βοὴ[θον ελπι]δος μου
23 και ἀποδωσει αυτο[ις κυριος την α]νο
μιαν αυτων
και κατα την πονη[ριαν των επι]τη
δευματων αυτ[ων εξολεθοε]υσι κ(υριο)ς [ο θεος] η[μων]

ϤΔ αινος ὠδης τ[ῳ δαυειδ] XCIV

1 Δευτε αγαλ'λιασ[ωμεθα τῳ κυριῳ]
αλαλαξωμεν τ[ῳ θεῳ τῳ σωτηρι ημων]
2 προφθασωμεν [το προσωπον αυτου]
εν εξομολογη[σει]

16 πονηρευομενους | 18 βοηθει | 19 add Κυριε ante κατα | ηγαπησαν pro ηυφραναν | 20 συνπροσισται | 23 om κυριος[1] | om κατα | αυτων pro των επιτηδευματων αυτων | αφανιει αυτους pro εξολεθρευσι

p. 143

και εν ψ[αλμοις αλα]λ[αξω]μεν αυτω
3 οτι θ(εο)ς [μεγας κυριο]ς
και βα[σιλευς] μεγας επι παντας τους θεους
4 ο[τι] εν τη [χει]ρι αυτου παντα τα περατα της γης
[και τ]α υψη των ορεων αυτου σιν
5 [οτι α]υτου εστιν ἡ θαλασ'σα· και αυτος
εποιησεν αυτην
και την ξηραν αι χειρες αυτου επλασα(ν)
6 δευτε προσκυνησωμεν· και προσ
πεσωμεν αυτω
και κλαυσωμεν ἐναντιον κ(υριο)υ του ποι
7 ἡσαντος ἡμας· ὅτι αυτος εστιν ὁ θ(εο)ς ἡμω(ν)
ημεις δε λαος νομης αυτου· και
προβατα χειρος αυτου
8 σημερον ἐαν της φωνης αυτου ἁ
σητε· μη σκληρυνητε τας καρδι
ας ὑμων· ως εν τω παραπικρασμω
κατα την ἡμεραν του πειρασμου
εν τη ἐρημω
9 ου επειρασαν με οι πατερες ὑμων
εδοκιμασαν με και ἰδον τα εργα μου
10 τεσσερ[ακο]ντα ετη προσὡχθισα τη
γενε[α ε]κεινη
και ειπ[α αει] πλανωνται τη καρ'δια
αυτοι δε ουκ εγνωσαν τας ὁδους μου
11 ως ω[μοσ]α εν τη οργη μου
ει εισελευσονται εις την καταπαυσι(ν) μου

XCIV 4 add οτι ουκ απωσεται Κυριος τον λαον αυτου ante οτι | om παντα | εστιν pro σιν | 7 και ημεις pro ημεις δε | 8 ακουσητε pro ασητε | 9 om με bis | ιδοσαν | 10 και αυτοι pro αυτοι δε

[ϥε] [οτε] ο οι[κος ωκ]οδομιτο μετα την αιχ XCV
[μαλωσιαν αιν]ος ὠδης τω δα(υει)δ

1 ασα[τε τῳ κυριῳ ᾳ]σμα καινον

p. 144

ασαται [τῳ κυριῳ πασα η γη]
2 ασαται τ[ῳ κυριῳ ευλογησατε το ονομα αυτου]
ευαγ'γελισασθε η[μεραν εξ ημερας το]
σωτηριον αυτου
3 αναγ'γιλαται εν τοις εθ[νεσιν την δοξ]αν [αυτου]
εν πασειν τοις λαοις τα θαυμασια αυ[του]
4 οτι μεγας κ(υριο)ς και αινετος σφοδρα
φοβερος εστιν ὑπερ παντας [τ]ου[ς] θεους
5 οτι παντες οι θεοι των εθνων δαιμο[νια]
ο δε κ(υριο)ς τους ο(υ)ρ(αν)ους εποιὴσεν
6 εξομολογησις και ὡραιότης ενωπιο(ν) αυτου
αγιὼσυνη και μεγαλοπρεπια εν τω
αγιασματι αυτου
7 ενεγ'καται τω κ(υρι)ω αι πατριαι των εθνω[ν]
ενεγ'καται τω κ(υρι)ω δοξαν και τιμην
8 ενεγ'καται τω κ(υρι)ω δοξαν ὀνοματι αυτ[ου]
αραται θυσιας και εισπορευεσθαι εις
τας αυλας αυτου
9 προσκυνησαται τω κ(υρι)ω εν αυλη αγια αυτου
σαλευθητω απο προσωπου αυτου
πασα ἡ γη
10 ειπαται εν τοις εθνεσειν οτι κ(υριο)ς εβα
σιλευσεν
και γαρ κατορθωσεν την οικουμενη(ν)
ἡτις ου σαλευθησεται
κρινι λαους εν ευθυτητι

XCV 1 οικοδομειται | ῳδη pro αινος ωδης | ασατε² | 2 ασατε | ευαγγελιζεσθε pro ευαγγελισασθε | 3 αναγγειλατε | πασι pro πασειν | 4 επι pro υπερ | 6 μεγαλοπρεπεια | 7 ενεγκατε bis | 8 ενεγκατε | αρατε | εισπορευεσθε | 9 προσκυνησατε | 10 ειπατε | εθνεσιν | ο pro οτι | κατωρθωσεν | κρινει

11 ευφραινεσθωσαν οι ο(υ)ρ(αν)οι [και αγαλλι]
ασθω ἡ γη
σαλευθητω ἡ θαλασ[σα και το πληρωμα αυτης]
12 χαρησεται τα πεδια [και παντα τα εν αυτοις]
p. 145
[τοτε αγαλλιασονται παντα τ]α ξυλα του
13 [δρυμου προ προσωπου κ](υριο)υ οτι ερχεται
[οτι ερχετ]αι κριναι την γην
[κρινε]ι την οικουμενην εν δι
καιοσυνη
και λαους εν τη αληθια αυτου

9[5] [τῳ] δα(υει)δ οτε κατωκισθη ἡ γη XCVI

1 ο κ(υριο)ς εβασιλευσεν αγαλ'λιασθω ἡ γη
ευφρανθητωσαν νησσοι πολ'λαι
2 νεφελη και γνοφος κυκλω αυτου
δικαιὸσυνη και κριμα κατορθωσις
του θρονου αυτου
3 πυρ εναντιον αυτου προπορευσεται
και φλογιει κυκλω τους εκ'θρους αυτου
4 εφαναν αι αστραπαι αυτου τη οι
κουμενη
ειδεν και εσαλευθη ἡ γη
5 [τα] ορη ωσει κηρος ετακησαν απο
προσωπου κ(υριο)υ
[απο] προσωπου κ(υριο)υ πασης της γης
6 [ανηγ]γιλαν οι ο(υ)ρ(αν)οι την δικαιὸσυνην αυτου
[και ε]ιδοσαν παντες οι λαοι την δοξαν αυτου
7 [αισχυνθη]τωσαν παντες οι προσ
[κυνουν]τες τοις γλυπτοις

13 αληθεια
XCVI 1 η γη αυτου καθιστατωι pro κατωκισθη η γη | αγαλλιασεται pro αγαλλιασθω [a³ corr ex σ man 1] | νησοι | 3 εχθρους | 5 tr ετακησαν ωσει κηρος | 6 ανηγγειλαν

[οι εγκαυχ]ωμενοι εν τοις ϊδωλοις αυτω(ν)
[προσκυν]ησαται αυτω παντες οι
[αγγελ]οι αυτου
8 [ηκουσεν] και ευφρανθη σειων
[και ηγαλλιασαντ]ο αι θυγατεραις της
[ιουδαιας]

p. 146

ενεκεν [των κριματων σου κυριε]
9 οτι σοι ε[ι κυριος ο υψιστος επι πασαν την γην]
σφοδρα υπερυψω[θης υπερ παν]
τας τους θεους
10 οι αγαπωντες τον κ(υριο)ν [μισειτε πονηρον]
φυλασσι κ(υριο)ς τας ψυχας των [οσιων αυτου]
εκ' χειρος αμαρτωλου ρυσε[ται αυτους]
11 φως ανετιλεν τω δικαιω
και τοις ευθεσιν τη καρδια ευφ[ροσυνη]
12 ευφρανθηται δικαιοι εν τω κ(υρι)ω
και εξομολογισθαι τη μνημη της
αγιωσυνης αυτου

ϥZ ψαλμος τω δα(υει)δ XCVII

1 ασαται τω κ(υρι)ω ασμα καινον
οτι θαυμαστα εποιησεν ο κ(υριο)ς
εσωσεν ημας ημας η δεξια [αυτου]
και ο βραχιων ο αγιος αυτου
2 εγνωρισεν κ(υριο)ς το σωτηριον αυ[του]
εναντιον των εθνων απεκα[λυ]
ψεν την δικαιοσυνην αυ[του]
3 εμνησθη του ελεους αυ[του τῳ]
ϊακωβ'
και της αληθιας αυτ[ου] τω [οικῳ ισραηλ]

7 ειδωλοις | προσκυνησατε | 8 θυγατερες | 9 συ pro σοι | 10 φυλασσει | αμαρτωλων pro αμαρτωλου | 11 ανετειλεν | ευθεσι | 12 ευφρανθητε | επι pro εν | εξομολογεισθε
XCVII 1 ασατε | om o[1] | αυτῳ pro ημας ημας | 3 αληθειας

ἴδοσαν παντα τα περατ[α της γης]
το σωτηριον του θ(εο)[υ ημων]
4 αλαλαξαται τω θ(ε)ω πασα [η γη]
ασαται και αγαλ'λιασθαι [και ψαλατε]
5 ψαλαται τω θ(ε)ω ημων εν [κιθαρᾳ]
εν κιθαρα και φωνη [ψαλμου]
6 εν σαλπιγ'ξειν ελατ[αις]

p. 147

[και φωνῃ σαλπιγγος κε]ρατινης
[αλαλαξατε ενωπιον του] βασιλεως κ(υρι)υ
7 [σαλευθητω η θ]αλασσα και το πλη
[ρωμα αυ]της
[η οι]κουμενη και παντες οι κατοι
κουντες εν αυτη
8 ποταμοι κροτησουσιν χειρι επι
το αυτο
τα ορη αγαλλιασονται απο προσωπου
κ(υριο)υ οτι ερχεται
9 οτι ηκι κριναι την γην
κριναι την οικουμενην εν δικαιοσυνη
και λαους εν ευθυτητι

ϥH ψαλμος τω δα(υει)δ ανεπιγραφος παρ εβραιοις XCVIII

1 Ο κ(υριο)ς εβασιλευσεν οργιζεσθωσαν λαοι
ο καθημενος επι των χερουβιν σα
λευθητω ἡ γη
2 κ(υριο)ς εν σειων μεγας και ὑψηλος εστι(ν)
επι παντας τους λαους
3 εξομολογησασθωσαν παντες τω ὀ

3 ειδοσαν | 4 αλαλαξατε | ασατε | αγαλλιασθε | 5 ψαλατε | κυριῳ pro θεω ημων | 6 σαλπιγξιν | κυριῳ pro κυριου | 7 om παντες | αυτην pro εν αυτη | 8 om απο προσωπου . . . ερχεται | 9 ηκει | κρινει pro κριναι[2]

XCVIII 1 om ανεπιγραφος παρ εβραιοις | om ο[1] | χερουβειμ

νοματι σου τω μεγαλω
οτι φοβερον και αγιον εστιν
4 και τιμη βασιλεως κρισιν αγαπα
σοι ητοιμασας ευθυτητας
κρισιν και δικαιοσυνην εν ϊακωβ'
σοι εποιησας
5 ὑψουτε κ(υριο)ν τον θ(εο)ν ἡμων
και προσκυνιται τω ὑποποδιω τω(ν)
[ποδ]ων αυτου οτι αγιος εστιν

p. 148

6 μωὺσης κ[αι ααρων εν τοις ιερευσιν αυτου]
και σαμουη[λ εν τοις επικαλουμενοις]
το ονομα αυτου
επεκαλουντο τον κ(υριο)ν [και αυτος επηκουσεν αυτοις]
7 εν στυλ'λω νεφελης [ελαλει προς αυτους]
οτι εφυλασσον τα μαρτυ[ρια αυτου]
και τα προσταγματα αυτου [α εδωκεν αυτοις]
8 κ(υρι)ε ὁ θ(εο)ς ἡμων σοι επηκουες [αυτων]
ο θ(εο)ς σοι ευϊλατος εγεινου αυτο[ις]
και εγ'δικων επι παντα τα επιτηδ[ευ]
ματα αυτου
9 ὕψουται κ(υριο)ν τον θ(εο)ν ἡμων
και προσκυνιται εις ὄρος αγιον αυτο[υ]
οτι αγιος κ(υριο)ς ὁ θ(εο)ς ημων

ϙθ ψαλμος εις εξομολογησιν XCIX

1 αλαλαξαται τω θ(ε)ω πασα ἡ γη
2 δουλευσαται τω κ(υρι)ω εν ευφροσυνη
εισελθαται ενωπιον αυτου εν αγαλ[λιασει]
3 γνωται ὀτι κ(υριο)ς αυτος εστιν ὁ θ(εο)ς
αυτος εποιὴσεν ἡμας και ουχ ημ[εις]

4 συ pro σοι bis | 5 προσκυνειτε | 6 om οτι | 7 στυλῳ | om οτι | om αυτου² | 8 συ pro σοι¹ | om σοι² | εγινου | εκδικων | αυτων pro αυτου | 9 υψουτε | προσκυνειτε
XCIX 1 αλαλαξατε | Κυριῳ pro θεω | 2 δουλευσατε | εισελθατε | 3 γνωτε

ἡμεις δε λαος αυτου και προβατα [της]
νομης αυτου
4 εισελθαται εις τας πυλας αυτ[ου εν]
εξομολογησει
εις τας αυλας αυτου εν ὑμνοις
εξομολογισθαι αυτω αινιται το ονο
μα αυτου
5 οτι χρηστος κ(υριο)ς εις τον αιωνα [το]
ελεος αυτου
και εως γενεας και γενεας η αληθ[εια αυτου]

ϛ

p. 149

P [τῳ δαυειδ ψαλμος] C

1 [ελεος και κρι]σιν ασωμαι σοι κ(υρι)ε
2 [ψαλω και συ]νησω εν οδω αμωμω
[ποτε ηξ]εις προς με
[διε]πορευὸμην εν ακακια καρδιας μου
[εν] μεσω του οικου μου
3 [ο]υ προετιθεμην προ ὀφθαλμων μου
πραγμα παρανομον
[πο]ιουντας παραβασεις εμισησα
ουκ εκολληθη μοι καρδια σκαμβη
4 [εκ]κλινοντος απ εμου του πονηρου
ουκ εγεινωσκον
5 τον καταλαλουντα λαθρα του πλησιον
αυτου τουτον εξεδιὼκον
υπερηφανω ὀφθαλμω και απληστω
καρδια τουτω ου συνησθιον
6 οι οφθαλμοι μου επι τους πιστους της γης
[το]υ συνκαθησθαι αυτους μετ εμου
πορευομενος εν ὀδω αμωμω ουτος
μοι ελιτουργι

3 om ημεις δε | 4 εισελθατε | om εις² | εξομολογεισθε | αινειτε
C 1 ϩσομαι | 2 ϣδη pro οδω | 3 προεθεμην pro προετιθεμην | 4 εγινωσκον | 6 ελειτουργει

7 [ου] κατωκι εν μεσω της οικιας μου ποι
ων υπερηφανιαν
λαλων αδικα ου κατηυθυνεν ενωπιον
των οφθαλμων μου
8 [εις τας] πρωιας απεκ'ταινον παντας
[τ]ους αμαρτωλους της γης
[του ε]ξολεθρευσαι εκ' πολεως κ(υριο)υ παν
τας τους εργαζομενους την ανομια(ν)

PA 1 [προσευχη τῳ] πτωχω ὁταν ακηδιαση και ενα(ν) CI
[τιον κυριου εκχε]η την δεησιν αυτου

2 [εισακουσον κυριε] της προσευχης μου

p. 150

και η κραυγη μου προς [σε ελθατω]
3 μη αποστρεψης το πρ[οσωπον σου απ] εμ[ου]
εν η αν ἡμερα θλιβω[μαι κλινον προς]
με το ους σου
εν η αν ημερα επικα[λε]σ[ωμαι] σε [ταχυ]
εισακουσον μου
4 οτι εξελιπον ωσει καπνο[ς αι ημεραι μου]
και τα οστα μου ωσει φρυγιον [συνε]
φρυγησαν
5 επληγην ωσει χορτος και εξη[ρανθη]
ἡ καρδια μου
οτι επελαθομην του φαγιν τον α[ρτον μου]
6 απο φωνης του στεναγμου μου ε[κολ]
ληθη το οστουν μου τη σαρκι μου
7 ομοιὡθην πελεκανη ερημικω
εγενηθην ωσει νυκτικοραξ εν οικ[οπεδῳ]
8 ἠγρυπνησα και εγενομην ωσ[ει στρου]

7 κατῳκει | κατευθυνεν | εναντιον pro ενωπιον | 8 απεκτεννον pro απεκταινον | αδικιαν pro ανομιαν

CI 3 tr το ους σου προς με | 5 φαγειν | 7 ωμοιωθην | πελεκανι | 8 εγενηθην pro εγενομην

θιον μοναζον επι δωματι
9 οληνν την ἡμεραν ὠνιδιζον [με οι εχθροι μου]
και οι επαινουντες με κατ εμου ωμν[υον]
10 οτι σποδον ωσει αρτο[ν ε]φαγον
και το πομα μου μετα κλαυθμο[υ] εκιρν[ων]
11 απο προσωπου της οργης σου [κα]ι του [θυ]μου [σου]
οτι επαρας κατηρ'ραξας με
12 αι ἡμεραι μου ως σκιαι εκλιθη[σαν]
και εγω ωσει χορτος εξηρα[νθην]
13 σοι δε κ(υρι)ε εις τον αιὼνα μεν[εις]
και το μνημοσυνον σ[ου εις γεν]εαν [και γενεαν]
14 σοι αναστας οικτειρησ[εις την σει]ων
οτι καιρος του οικτιρη[σαι αυτην οτι ηκει καιρος]

p. 151

15 [οτι ευδοκησαν οι δουλοι] σου τους λιθους αυτης
[και τον χουν αυτης οικτει]ρησουσειν
16 [και φοβ]ηθησονται τα εθνη το ὀνομα σου κ(υρι)ε
[και παντες οι] βασιλεις της γης την δοξαν σου
17 [οτι οικοδο]μησι κ(υριο)ς την σειων
[και οφ]θησεται εν τη δοξη αυτου
18 [επε]βλεψεν επι την προσευχην των ταπινω(ν)
[και] ουκ εξουδενὠσεν την δεὴσιν αυτω(ν)
19 [γρ]αφητω αυτη εις γενεαν ἑτεραν
[κ]αι λαὸς ὁ κτιζομενος αινεσι τον κ(υριο)ν
20 οτι ἐξεκυψεν εξ ὕψους αγιου αυτου
[κυριος] εξ ο(υ)ρ(αν)ου επι την γην επεβλεψεν
21 [τ]ου ακουσαι τον στεναγμον των
πεπαιδημενων
[του λ]υσαι τους ὑϊους των τεθανατωμενων
22 [του α]ναγ'γειλαι εν σειων το ὀνομα κ(υριο)υ
[και τ]ην αινεσιν αυτου εν ι(ερουσα)λημ
23 [εν τ]ω συναχθηναι λαους επι το αυτο

9 ωνειδιζον | **11** κατερραξας | **12** ωσει pro ως | σκια pro σκιαι | **13–14** συ pro σοι bis | οικτειρησαι | **15** οικτειρησουσιν | **16** om της γης | **17** οικοδομησει | **18** ταπεινων | **19** αινεσει | **21** πεπεδημενων

[και βασι]λεις του δουλευειν τω κ(υρι)ω
24 [απ]εκριθη αυτω εν ὀδω ἰσχυος αυτου
[την ο]λιγοτητα των ἡμερων μου
[αναγ]γιλον μοι
25 [μη αν]αγαγης με εν ἡμισοι ἡμερων μου
[εν γεν]εα γενεων τα ετη σου
26 [κατ αρχας] σοι κ(υρι)ε την γην ἐθεμελιωσας
[και εργα τ]ων χειρων σου εισιν οι ο(υ)ρ(αν)οι
27 [α]υτοι [απ]ολουνται σοι δε διὰμενεις
και παντες ως ιματιον παλαιὠθησοντ(αι)
[και ωσει περι]βολαιον ἑλιξις αυτους
[και αλλαγη]σονται

p. 152

28 σοι δε [ο αυτος ει και τα ετη σου]
ουκ [εκλειψουσιν]
29 ὀι ὑἱοι των δουλω[ν σου κατασκηνωσουσιν]
και το σπερμα αυτω[ν εις τον αιωνα]
κατευθυνθησ[εται]

PB τω δαυειδ ψαλμος CII

1 Ευλογι ἡ ψυχη μου τον κ[υριον]
και παντα τα εντος μου το [ονομα]
το αγιον αυτου
2 ευλογι ἡ ψυχη μου τον κ(υριο)ν
και μη επιλανθανου πασας τας [αν]
ταποδοσεις αυτου
3 τον ευἱλατευοντα πασαις ταις [ανομιαις σου]
τον ἰὠμενον πασας τας νοσο[υς σου]
4 τον λυτρουμενον εκ φθορας [την]
ζωην σου·
τον στεφανουντα σε εν ελε[ει και οικτειρμοις]

23 βασιλειας pro βασιλεις | 24 αναγγειλον | 25 ημισει | 26 tr την γην συ Κυριε | 27 συ pro σοι | ελιξεις | 28 συ pro σοι
CII 1 om ψαλμος | ευλογαι | 2 ευλογει | αινεσαις pro ανταποδοσεις

5 τον εμ'πιμ'πλουντα εν [αγαθοις την]
  επιθυμιαν σου
ανακαινισθησεται ω[ς αετου η νεοτης σου]
6 ποιων ελεημοσυνα[ς ο κυριος]
και κριμα πασειν τοι[ς αδικουμενοις]
7 εγνωρισεν τας οδου[ς αυτου τῳ μωυσῃ]
τοις υἱοις ι(σρα)ηλ τα θεληματα αυτου]
8 οικτιρμων και ελεη[μων ο κυριος]
μακροθυμος και [πολυελεος]
9 ουκ εις τελος οργι[σθησεται]
ουδε εις τον αιω[να μηνιει]
10 ου κατα τας ἁμαρτ[ιας ημων εποιησεν ημιν]
ουδε κατα τας αν[ομιας ημων]
p. 153
  [ανταπεδωκεν ημιν]
11 [οτι κατα το υψος] του ο(υ)ρ(αν)ου απο της γης
[εκραταιωσεν] κ(υριο)ς το ελεος αυτου επι
  [τους φοβο]υμενους αυτον
12 [καθ οσον απε]χουσιν ανατολαι απο δυσμω(ν)
[εμακρυνεν] αφ ημων τας ανομιας ἡμω(ν)
13 [και καθως οι]κτιρει π(ατ)ηρ υἱους·
[οικτε]ιρησεν κ(υριο)ς τους φοβουμενους αυτον
14 οτι αυτος εγνω το πλασμα ἡμων
[ε]μνησθη οτι χους εσμεν
15 [αν](θρωπ)ος ωσει χορτος αι ἡμεραι αυτου
ωσει ανθος του αγρου ουτως εξανθησει
16 [οτ]ι πν(ευμ)α διηλθεν εν αυτω και ουχ' ὑπαρξει
και ουκ επιγνωσεται ετι τον τοπον αυτου
17 [τ]ο δε ελεος του κ(υριο)υ απο του αιωνος
[κ]αι εως του αιὼνος επι τους φοβουμενους αυτο(ν)
κα[ι η] δικαιὼσυνη αυτου επι υἱους υἱων
18 [τοις φυ]λασσουσειν την διαθηκην αυτου
[και μ]εμνημενους των εντολων αυτου

5 εμπιμπλωντα | 6 πασι | 8 οικτειρμων | 13 οικτειρει | 14 μνησθητι pro εμνησθη | 17 δικαιοσυνη | 18 φυλασσουσιν | μεμνημενοις pro μεμνημενους

[του ποιη]σαι αυτας
19 [κυριος] εν τω ο(υ)ρ(αν)ω ἡτοιμασεν τον θρονον αυτου
[και η βασιλει]α αυτου παντων δεσποζει
20 [ευλογειτε] τον κ(υριο)ν παντες οι αγ'γελοι αυτου
[δυνατ]οι ισχυι ποιουντες τον λογον αυτου
[του α]κουσαι της φωνης των λογων αυτου
21 [ε]υλογιται τον κ(υριο)ν πασαι αι δυναμεις αυτου
[λειτουργοι] αυτου ποιουντες το θελημα αυτου
22 [ευλογειτε] τον κ(υριο)ν παντα τα εργα αυτου
[εν παντι το]πω της δεσποτιας αυτου
[ευλογει η ψυ]χη μου τον κ(υριο)ν

5

p. 154

ΡΓ τω δα(υει)δ CIII

1 Ευλογι η ψυχη μο[υ τον κυριον]
κ(υρι)ε ὁ θ(εο)ς μου εμεγαλ[υνθης σφοδρα]
εξομολογησιν και ε[υπρεπειαν]
ενεδυσω
2 αναβαλ'λομενος φως [ως ιματιον]
εκτινων τον ο(υ)ρ(αν)ον ωσει δε[ρριν]
3 ο στεγαζων εν ὑδασιν τα υπερ[ῳα αυτου]
ο τιθις νεφη την επιβασιν αυτου
ο περιπατων επι πτερυγων ανε[μων]
4 ο ποιων τους αγ'γελους αυτου πν[ευματα]
και τους λιτουργους αυτου πυρ φ[λεγον]
5 ο θεμελιων την γην επι την ασ
φαλιαν αυτης
ου κλιθησεται εις τον αιὼνα του αι[ωνος]
6 αβυσσος ως ἱματιον το περιβο
λαιον αυτου
επι των οραιων στησονται ὑδ[ατα]

21 ευλογειτε | τα θελημματα pro το θελημα | 22 δυναστειας pro δεσποτιας
CIII 1 ευλογει | add κυριε post κυριε | add ως post μου² | 2 εκτεινων | 3 τιθεις | 4 λειτουργους | 5 εθεμελιωσεν pro ο θεμελιων | 6 ορεων

7 απο επιτιμησεως σου φευξο[νται]
απο φωνης βροντης σου [δειλιασουσιν]
8 αναβαινουσειν ορη και [καταβαι]
νουσειν πεδια
εις τον τοπον ον εθε[μελι]ωσας αυ[τοις]
9 οριον εθου ὃ ου παρελε[υσ]εται[ι]
ουδε επιστρεψουσιν κ[α]λυψαι τ[ην γην]
10 ὁ εξαποστελ'λων πηγα[ς] εν φαρ[αγξιν]
ανα μεσον των ορεων διελ[ευ]
σονται υδατα
11 ποτιουσιν παντα τα θ[ηρια του αγρου]
προσδεξωνται ον[αγροι εις διψαν αυτων]

p. 155

12 [επ αυτα τα πετεινα του ουρανου] κατασκηνωσει
[εκ μεσου των πετρ]ων δωσουσιν φωνας
13 [ποτιζων ορη εκ] των ὑπερωων αυτου
[απο καρπου τω]ν εργων σου χορτασθη
[σεται η γ]η
14 [εξανατελλω]ν χορτον τοις κτηνεσει(ν)
[και χλο]ην τη δουλια των αν(θρωπ)ων
[του ε]ξαγαγιν αρτον εκ' της γης·
15 και οινος ευφραινι καρδιαν αν(θρωπ)ου·
[τ]ου ιλαρυναι προσωπον εν ἐλαιω
και αρτος καρδιαν αν(θρωπ)ου στηριζει·
16 χορτασθησεται τα ξυλα του πεδιου
αι κεδροι του λιβανοι ας εφυτευσας
17 [εκ]ει στρουθια εννοσσευσουσειν
[το]υ ερωδιου ἡ κατοικια ἡγιται αυτω(ν)
18 [ορ]η τα ὑψηλα ταις ελαφοις
[πε]τρα καταφυγη τοις χοιρογολιοις

8 αναβαινουσιν | καταβαινουσιν | om τον | 9 παρελευσονται | αποστρεψουσιν | 10 αποστελλων pro εξαποστελλων | 11 προσδεξονται | 12 φωνην pro φωνας | 14 κτηνεσιν | δουλεια | εξαγαγειν | 15 ευφραινει | 16 Λιβανου | εφυτευσεν pro εφυτευσας | 17 εννοσσευσουσιν | οικια pro κατοικια | ηγειται | αυτῳ pro αυτων | 18 χοιρογυλλιοις pro χοιρογολιοις

19 [εποι]ησεν σεληνην εις καιρους
[ο ηλιος] εγνω την δυσιν αυτου
20 [εθου σκ]οτος και εγενετο νυξ'
[εν αυτη διε]λευσονται παντα τα θηρι
[α του δρ]υμου
21 [σκυμνοι ω]ρυωμενοι του αρπασαι
[και ζητη]σαι παρα του θ(εο)υ βρωσιν εαυτοις
22 [ανετει]λεν ο ηλιος και συνηχθησαν
[και εν τ]αις μανδραις αυτων κοιτασθησο(ν)ται·
23 [εξελευσε]ται αν(θρωπ)ος επι το εργον αυτου
[και επι την ερ]γασιαν αυτου εως εσπερας
24 [ως εμεγαλυνθη] τα εργα σου κ(υρι)ε
[παντα εν σοφια] εποιησας

p. 156

επληρ[ωθη η γη της κτισεως σου]
25 αυτη η [θαλασσα η μεγαλη και ευρυχωρος]
εκει ερπετα ων [ουκ εστιν αριθμος]
ζωα μικρα μετα με[γαλων]
26 εκει πλοια διαπορευ[ονται]
δρακων ουτος ον επ[λασας εμπαιζειν αυτω]
27 παντα προς σε προσδ[οκωσιν]
δουναι την τροφην αυτοις ε[υκαιρον]
28 δοντος σου αυτοις συλ'λεξου[σιν]
ανοιξαντος δε σου την χειρα τ[α συμ]
παντα πλησθησονται χρηστοτ[ητος]
29 αποστρεψαντος δε σου το προσ[ω]
πον ταραχθησονται
ανταναιλις το πν(ευμ)α αυτων και εκ[λειψουσιν]
και εις τον χουν αυτων επιστρ[εψουσιν]
30 εξαποστελις το πν(ευμ)α σου και [κτισθησονται]
και ανακαινιεις το προσωπ[ον της γης]
31 ητω η δοξα κ(υριο)υ εις τον αι[ωνα]

21 ωρυομενοι | om του[1] | αυτοις pro εαυτοις | 22 συναχθησονται pro συνηχθησαν | 26 om εκει . . . διαπορευονται | 28 εμπλησθησεται pro πλησθησονται | 29 αντανελεις | 30 εξαποστελεις

ευφρανθησεται κ(υριο)ς επι τ[οις εργοις αυτου]
32 ο επιβλεπων επι την γ[ην και ποιων]
αυτην τρεμιν
ὁ απτομενος των ορ[εων και καπνιζονται]
33 ασω τω κ(υρι)ω εν τη ζω[η μου]
ψαλω τω θ(ε)ω μου εως [υπαρχω]
34 ἡδυνθιη αυτω η διαλ[ογη μου]
εγω δε ευφρανθησ[ομαι επι τῳ κυριῳ]
35 εγ'λιποιεν οι αμαρτ[ωλοι απο της γης]
και ανομοι ωστε μ[η υπαρχειν αυτους]
ευλογι ἡ ψυχη μο[υ τον κυριον]

ΡΔ αλ'ληλουΐα CIV
p. 157
1 [εξομολογεισθε τῳ κυριῳ και ε]πικαλισθαι
[το ονομα αυτου]
[απαγγειλατε εν τ]οις εθνεσιν τα εργα αυτου
2 [ᾳσατε αυτῳ κ]αι ψαλαται αυτω
[διηγησασθε] παντα τα θαυμασια αυτου
3 [επαινεισθε] εν τω ονοματι τω αγιῳ αυτου
[ευφρα]νθητω καρδια ζητουντων τον κ(υριο)ν
4 [ζη]τησατε τον κ(υριο)ν και κραταιωθηται
[ζη]τησαται το προσωπον αυτου δια παντος
5 [μ]νησθηται των θαυμασιων αυτου ων εποιησε(ν)
[τα] τερατα αυτου και τα κριματα του
στοματος αυτου
6 [σπ]ερμα αβρααμ' δουλοι αυτου
[υι]οι ιακωβ' εγ'λεκ'τοι αυτου
7 [αυ]τος κ(υριο)ς ο θ(εο)ς ἡμων
[εν π]αση τη γη τα κριματα αυτου
8 [εμνη]σθη εις τον αιωνα διαθηκης αυτου

32 τρεμειν | 34 ηδυνθειη | 35 εκλιποισαν | om οι | ευλογει
CIV 1 επικαλεισθε | 2 ψαλατε | 4 κραταιωθητε | ζητησατε | [προσωπον, πρ corr ex κν man 1] | 5 μνησθητε | 6 εκλεκτοι

[λογου ου] ενετιλατο εις χιλιας γενεας
9 [ον διεθετ]ο τω αβρααμ'
[και του ορκου] αυτου τω ϊσαακ'
10 [και εστησεν] αυτην τω ϊακωβ' εις προσταγμα
[και τῳ ισραηλ] διαθηκην αιωνιον
11 [λεγων σοι δω]σω την γην χανααν
[σχοινισμα κλ]ηρονομιας ὑμων
12 [εν τῳ ειναι] αυτους αριθμω βραχεις
[ολιγοστους κ]αι παροικους εν αυτη
13 [και διηλθον] εξ εθνους εις εθνος
[εκ βασιλειας ε]ις λαον ετερον
14 [ουκ αφηκεν αν](θρωπ)ον αδικησαι αυτους
[και ηλεγξεν υπε]ρ αυτων βασιλεις

p. 158

15 λεγων [μη αψησθε των χριστων μου]
και εν τοις προφ[ηταις μου μη]
πονηρευεσθ[ε]
16 και εκαλεσεν λιμο[ν επι την γην]
παν στηριγμα αρτου [συνετριψεν]
17 απεστιλεν ενπροσθ[εν αυτων ανθρωπον]
εις δουλον επραθη ϊωσηφ
18 εταπινωσαν εν παιδες του[ς ποδας αυτου]
σιδηρον διηλθεν ἡ ψυχη αυτο[υ]
19 μεχρι του ελθιν τον λογον αυτου
το λογιον κ(υριο)υ επυρωσεν αυτον
20 απεστιλεν βασιλευς και ελυσε[ν αυτον]
αρχων λαων και αφηκεν αυτον
21 κατεστησεν αυτον κ(υριο)ν του οικο[υ αυτου]
και αρχοντα πασης της κτησεω[ς αυτου]
22 του παιδευσαι τους αρχοντας α[υτου]
ως εαυτον
και τους πρεσβυτερους α[υτου σοφισαι]

8 ενετειλατο | **15** om λεγων | **17** απεστειλεν | εμπροσθεν | **18** εταπεινωσαν | πεδαις pro παιδες | **19** ελθειν | add του ante κυριου | **20** εξαπεστειλεν pro απεστιλεν

23 και εισηλθεν ι(σρα)ηλ ι(σρα)ηλ εις [αιγυπτον]
και ϊακωβ' παρωκησε[ν εν γη χαμ]
24 και ηυξησεν τον λαον [αυτου σφοδρα]
και εκραταιωσεν αυτο[ν υπερ τους]
εκθρους αυτου
25 μετεστρεψεν την κ[αρδιαν αυτων]
του μισησαι τον [λαον αυτου]
του δολιουσθαι εν το[ις δουλοις αυτου]
26 εξαπεστιλεν μωυσ[ην τον δουλον αυτου]
ααρων ον εξελεξα[το αυτον]
27 εθετο εν αυτο[ις τους λογους]
των σημ[ειων αυτου]

p. 159

[και των τερατων εν γ]η χαμ
28 [εξαπεστειλεν σκοτ]ος και εσκοτασεν
[και παρεπι]κρανεν τους λογους αυτου
29 [μετεστρεψ]εν τα υδατα αυτων εις αιμα
[και απεκτει]νεν τους ϊχθυας αυτων
30 [εξηρ]ψεν η γη αυτων βατραχους
[εν τ]οις ταμιοις των βασιλειων αυτω(ν)
31 [ει]πεν και ηλθεν κυνομυϊα
και σκνιφες εν πασιν τοις οριοις αυτω(ν)
32 [κ]αι εθετο τας βροχας αυτων χαλαζαν
πυρ καταφλεγον εν τη γη αυτων
33 και επαταξεν τας αμπελους αυτων
και τας συκας αυτων
και συνετριψεν παν ξυλον οριου αυτω(ν)
34 [ε]ιπεν και ηλθεν ακρις· και βρουχος
ου ουκ ην αριθμος
35 [και κ]ατεφαγεν παντα τον καρπον
[τ]ης γης αυτων
[και κατε]φαγεν παντα τον καρπον

23 om ισραηλ | **24** εχθρους | **25** add και ante μετεστρεψεν | **26** εξαπεστειλεν | **27** om εν[1] | **28** παρεπικραναν | **30** ταμειοις | **31** σκνιπες | πασι | **32** om και | **35** χορτον pro καρπον | εν τη γη pro της γης | om παντα[2]

[της χωρ]ας αυτων
36 [και επαταξ]εν παν πρωτοτοκον εν γη αιγυπτω
[απαρχην πα]ντος πονου αυτων
37 [και εξηγαγε]ν αυτους εν αργυριω κ(αι) χρυσιω
[και ουκ ην] εν ταις φυλαις αυτων ασθενω(ν)
38 [ευφραν]θη αιγυπτος εν τη εξοδω αυτω(ν)
[οτι επ]εσεν ὁ φοβος αυτων επ αυτους
39 [διεπετασ]εν νεφελην σκεπην αυτοις
[και πυρ του] φωτισαι αυτοις την νυκτα
40 [ητησαν και] ηλθεν ορτυγομητρα
[και αρτον ουρ](αν)ου ενεπλησεν αυτους
p. 160
41 διερ'ρηξ[εν πετραν και ερρυησαν υδατα]
εποπευθησαν ε[ν ανυδροις ποταμοι]
42 οτι εμνησθη του λο[γου του αγιου αυτου]
του προς αβρααμ τον [δουλον αυτου]
43 και εξηγαγεν τον λαο[ν αυτου εν αγαλλιασει]
και τους εγ'λεκτους αυτου ε[ν ευφροσυνη]
44 και ἔδωκεν αυτοις χωρας εθν[ων]
και πονους λαων κατεκληρονο[μησαν]
45 οπως αν φυλαξουσιν τα δικαιωμ[ατα αυτου]
και τον νομον αυτου εκ'ζητησὼ[σιν]

ΡΕ αλληλουϊα CV

1 Εξομολογισθαι τω κ(υρι)ω ὁτι χρηστ[ος]
οτι εις τον αιὼνα το ελεος αυτο[υ]
2 τις λαλησι τας δυναστιας του κ(υριο)υ
ακουστας ποιὴσι πασας τας αινε[σεις αυτου]
3 μακαριοι οι φυλασσοντες κρισιν
και ποιουντες δικαιὸσυνην εν [παν]
τι καιρω

35 της γης pro της χωρας | 36 εκ της γης αυτων pro εν γη αιγυπτω | 39 add εις ante σκεπην | 43 εκλεκτους | 44 εκληρονομησαν pro κατεκληρονομησαν | 45 φυλαξωσιν
CV 1 εξομολογεισθε | 2 λαλησει | δυναστειας | ποιησει

4 μνησθητι ημων κ(υρι)ε εν τη [ευδοκιᾳ του λαου σου]
και επισκεψαι ἡμας [εν τῳ σωτηριῳ σου]
5 του ἴδιν εν τη χρηστο[τητι των εκλεκτων σου]
του ευφρανθηναι εν τ[ῃ ευφροσυ]
νη του ἐθνους σου
του επαινισθαι μετα τ[ης κληρονομιας σου]
6 ἡμαρτομεν μετα των [πατερων ημων]
ἡνομησαμεν ἡδικησα[μεν]
7 οι π(ατε)ρες ἡμων εν αιγυπ[τῳ ου συνη]
καν τα θαυμασια [σου]
ουκ εμνησθησαν τ[ου πληθους του ελεους σου]
και παρεπικραναν [αναβαινοντες εν τῃ]

p. 161

[ερυθρᾳ θαλασσῃ]
8 [και εσωσεν αυτου]ς εν[εκεν τ]ου ὀνοματος αυτου
[του γνωρ]ισαι την δυναστιαν αυτου
9 [και επετιμησ]εν τη ερυθρα θαλασση
[και εξηραν]θη
[και ωδηγη]σεν αυτους εν αβυσσω ως εν ερημω
10 [και ε]σωσεν αυτους εκ' χειρος μισουντω(ν)
[και] ελυτρωσατο αυτους εκ' χειρος εκθρω(ν)
11 [και] εκαλυψεν ὕδωρ τους θλιβοντας αυτους
[εις] εξ αυτων ουχ ὑπελιφθη
12 [κ]αι επιστευσαν τω λογω αυτου
[κα]ι ηνεσαν την αινεσιν αυτου
13 [ετα]χυναν επελαθοντο των εργων αυτου
[ου]χ υπεμιναν την βουλην αυτου
14 [και] επεθυμησαν επιθυμιαν εν τη ερημω
[κα]ι επιρασαν τον θ(εο)ν εν ανὑδρω
15 [και εδ]ωκεν αυτοις το αιτημα αυτων
[και εξαπε]στιλεν πλησμονην εις τας
[ψυχας α]υτων

4 om *και* | **5** *ιδειν* | *επαινεισθαι* | **7** add *και* ante *ουκ* | **8** *δυναστειαν* | **10** *χειρων* pro *χειρος*[1] | *εχθρου* pro *εκθρων* | **11** *υπελειφθη* | **12** *εν τοις λογοις* pro *τω λογω* | **13** *υπεμειναν* | **14** *επειρασαν* | **15** *εξαπεστειλεν* | *την ψυχην* pro *τας ψυχας*

16 [και παρωργισ]αν τον μωὺσην εν τη παρε(μ)βολη
[και ααρων τον αγ]ι̣ον κ(υριο)υ
17 [ηνοιχθη η γη] και κατεπιεν δαθαν
[και εκαλυψεν] ε̣πι την συναγωγην αβιρω(ν)
18 [και εξεκαυθη π]υ̣ρ̣ εν τη συναγωγη αυτω(ν)
[και φλοξ κατεφλεξε]ν αμαρτωλους
19 [και εποιησαν] μ̣οσχον εν χωρηβ'
[και προσεκυνη]σ̣α̣ν τω γλυπτω
20 [και ηλλαξαντο] τ̣η̣ν δοξαν αυτου εν ομοι
[ωματι μοσχο]υ εσθιοντος χορτον
21 [επελαθοντο το]υ̣ θ̣(εο)υ του σωζοντος αυτους

p. 162

του ποι[ησαντος μεγαλα εν αιγυπτῳ]
22 θαυμαστ̣α̣ ε̣ν γη χα̣[μ και]
φοβερα επι θαλασσ̣[ης ερυθρας]
23 και ειπεν του εξολε̣[θρευσαι αυτους]
ει μη μωὺσης ὁ εγ'λε̣[κτος αυτου]
εστη εν τη θραυσι εν̣[ωπιον αυτου]
του αποστρεψαι τον θυμ[ον οργης αυτου]
του μη εξολεθρευσαι αυτο[υς]
24 και εξουδενωσαν γην επιθυμη[την]
ουκ επιστευσαν τω λογω αυτο[υ]
25 και εγογ'γυσαν εν τοις σκηνωμα̣[σιν αυτων]
ουκ εισὴκουσαν της φωνης κ(υριο)υ̣
26 και επηρεν την χειρα αυτου επ α[υτους]
του καταβαλιν αυτους εν τη ερ[ημῳ]
27 και του καταβαλιν το σπερμα̣ [αυτων]
εν τοις ἐθνεσειν
και διασκορπισαι αυτους εν [ταις χωραις]
28 και ετελεσθησαν τω βεε[λφεγωρ]
και εφαγαν θυσιαν νε̣[κρων]
29 και παρωξυναν αυτο[ν εν τοις επιτη]

16 om τον[1] | 17 Αβειρων | 20 αυτων pro αυτου | εσθοντος | 23 εκλεκτος | θραυσει | απο θυμου pro τον θυμον | om αυτους[2] | 24 add και ante ουκ | 26 αυτοις pro επ αυτους | καταβαλειν | 27 καταβαλειν | εθνεσιν | 28 εφαγον | θυσιας pro θυσιαν | 29 επιτηδευμασιν

δευμασειν αυτ[ων]
και επληθυνθη εν α[υτοις η πτωσις]
30 και εστη φινεες κ[αι εξιλασατο]
και εκοπασεν ἡ θρ[αυσις]
31 και ελογισθη αυτω εις δικ αιοσυνην]
εις γενεαν και γενεαν εω[ς του αιωνος]
32 και παρωξυναν αυτον [εφ υδατος αντιλογιας]
και εκακωθη μωυσης [δι αυτους]
33 οτι παρεπικραναν τ[ο πνευμα αυτου]
και διεστιλεν εν τ[οις χειλεσιν αυτου]

p. 163

34 [ουκ εξωλεθρευ]σαν τα εθνη α ειπεν κ(υριο)ς αυτοις
35 [και εμιγησαν] εν τοις εθνεσειν
[και εμαθον τ]α εργα αυτων
36 [και ε]δουλευσαν τοις γλυπτοις αυτω(ν)
[και εγ]ενηθη αυτοις εις σκανδαλον
37 [και ε]θυσαν τους ὑϊους αυτων και τας
[θυγ]ατερας αυτων τοις δαιμονιοις
38 [και] εξεχεαν αιμα αθωον
[αι]μα ὑϊων αυτων και θυγατερων
[ων] εθυσαν τοις γλυπτοις χαναα
[κ]αι εφονοκτονηθη ἡ γη εν τοις αιμασει(ν)
39 [κ]αι εμιανθη ἡ γη εν τοις εργοις αυτω(ν)
[και] εορνευσαν εν τοις επιτηδευμασιν αυτω(ν)
40 [κ]αι ωργισθη θυμω κ(υριο)ς επι τον λαον αυτου
[κ]αι εβδελυξατο την κληρονομιαν αυτου
41 [κα]ι παρεδωκεν αυτους εις χειρας εκθρω(ν)
[και] εκυριευσαν αυτων οι μισουντες αυτους
42 [και ε]θλιψαν αυτους οι εκθροι αυτων
[και ετα]πινωθησαν ὑπο τας χιρας αυτω(ν)
43 [πλεον]ακις ερρυσατο αυτους
[αυτοι δ]ε παρεπικραναν αυτον εν τη βουλη αυτω(ν)

29 επ αυτους pro εν αυτοις | **32** παρωργισαν pro παρωξυναν | om αυτον | **33** διεστειλεν | om εν | **34** om αυτοις | **35** εθνεσιν | **38** om ων | αιμασιν | **39** om η γη | **41** εθνων pro εκθρων | **42** εχθροι | εταπεινωθησαν | χειρας | **43** om αυτον

[και εταπει]νωθησαν εν ταις ανομιαις αυτω(ν)
44 [και ιδεν εν] τω θλιβεσθαι αυτους
[εν τῳ αυτο]ν εισακουσαι της δεησεως αυτω(ν)
45 [και εμνη]σθη της διαθηκης αυτου
[και μ]ετεμεληθη κατα το πληθος
[το]υ ελεους αυτου
46 [και εδ]ωκεν αυτους εις οικτιρμους
[εναν]τιον παντων των αιχμαλω
[τισ]αντων αυτους

p. 164

47 σωσσον ημας κ(υρι)ε ο θ(εο)ς [ημων]
και επισυναγαγε ημ[ας εκ των εθνων]
του εξομολογησασθ[αι τῳ ονοματι τῳ αγιῳ σου]
του ενκαυχασθαι εν τη [αινεσει σου]
48 ευλογητος κ(υριο)ς ὁ θ(εο)ς ι(σρα)ηλ [απο του αιωνος]
και εως του αιωνος
και ερι πας ο λαος γενοιτο

PC αλ'ληλουϊα CVI

1 εξομολογισθαι τω κ(υρι)ω ὁτι χρηστο[ς]
οτι εις τον αιῶνα το ελεος αυτο[υ]
2 ειπατωσαν οι λελυτρωμενοι υπ[ο κυριου]
ους ελυτρωσατο εκ χειρος εκθ[ρου]
3 και εκ' των χωρων συνηγαγεν αυτ[ους]
απο ανατολων και δυσμων και [βορρα]
και θαλασσης
4 επλανηθησαν εν τη ερημω εν αν[υδρῳ]
οδον πολεως κατοικητηριου ου[χ ευρον]
5 πινωντες και διψωντες ἡ ψ[υχη αυτων]
εν αυτοις εξελιπεν
6 και εκεκραξαν προς κ(υριο)ν [εν τῳ θλιβεσθαι αυτους]

46 om των | 47 σωσον | 48 ερει
CVI 1 εξομολογεισθε | 2 εχθρου | 3 om και[1] | 4 πολιν pro πολεως | 5 πεινωντες

και εκ' των αναγ'κων αυ[των ερρυσα]
  το αυτους
7 και ωδηγησεν αυτους ει[ς οδον ευθειαν]
του πορευθηναι εις πολ[ιν κατοικητηριου]
8 εξομολογησασθωσαν τω κ[υριῳ τα]
  ελεὴ αυτου
και τα θαυμασια αυτου [τοις υιοις των ανθρωπων]
9 οτι εχορτασεν ψυχη[ν κενην]
και ψυχην πινωσαν [ενεπλησεν αγαθων]
10 καθημενους εν σκ[οτει και σκιᾳ θανατου]
p. 165
[πεπεδημενους εν πτ]ωχια και σιδηρω
11 [οτι παρεπικραναν τα λογια του θ(εο)υ
[και την βουλ]ην του ὑψιστου παρωξυνα(ν)
12 [και εταπεινω]θη εν κοποις ἡ καρδια αυτω(ν)
[ησθενησαν] και ουκ ην ὁ βοὴθων
13 [και εκεκρα]ξαν προς κ(υριο)ν εν τω θλιβεσθαι αυτους
[και ε]κ των αναγ'κων αυτων εσωσεν αυτους
14 [και] εξηγαγεν αυτους εκ σκοτους και
  [εκ] σκιας θανατου
[και] τους δεσμους δεσμους αυτων [δ]ιερ'ρηξεν
15 [εξο]μολογησασθωσαν τω κ(υρι)ω τα ελεη αυτου
[και τ]α θαυμασια αυτου τοις ὑϊοις των αν(θρωπ)ων
16 [οτι] συνετριψεν πυλας χαλκας
[και] μοχλους σιδηρους συνεθλασεν
17 [αν]τελαβετο αυτων εξ ὁδου ανομιας αυτω(ν)
[δια] γαρ τας ανομιας αυτων εταπινωθησα(ν)
18 [παν βρ]ωμα εβδελυξατο ἡ ψυχη αυτω(ν)
[και ηγγισ]αν εως των πυλων του θανατου
19 [και εκεκραξ]αν προς κ(υριο)ν εν τω θλιβεσθαι αυτους
[και εκ των α]ναγ'κων αυτων εσωσεν αυτους
20 [απεστειλεν τ]ον λογον αυτου και ἰασατο αυτους
[και ερρυσατο] αυτους εκ' των διαφθορων αυτω(ν)

9 πεινωσαν | 10 add εν ante σιδηρῳ | 14 om δεσμους | 16 συνεκλασεν pro συνεθλασεν | 17 εταπεινωθησαν

21 [εξομολογησ]ασθωσαν τω κ(υρι)ω τα ελεὴ αυτου
[και τα θαυμα]σια αυτου τοις ὑϊοις των αν(θρωπ)ων
22 [και θυσατω]σαν αυτω θυσιαν αινεσεως
[και εξαγγειλα]τωσαν τα εργα αυτου
[εν αγαλλιασ]ει
23 [οι καταβαινοντε]ς εις θαλασσαν εν πλοιοις
[ποιουντες εργ]ασιαν εν ὕδασιν πολλοις
24 [αυτοι ειδοσαν τα ερ]γα του κ(υριο)υ

p. 166

και τα θα[υμ]ασια αυ[του εν τῳ βυθῳ]
25 ειπεν και εστη πν[ευμα καταιγιδος]
και υψωθη τα κυμα[τα αυτης]
26 αναβαινουσειν εω[ς των ουρανων]
και καταβαινουσειν [εως των αβυσσων]
ἡ ψυχη αυτων εν κακοις [ετηκετο]
27 εταραχθησαν εσαλευθησαν [ως ο μεθυων]
και πασα ἡ σοφια αυτων κατεπ[οθη]
28 και εκεκραξαν προς κ(υριο)ν εν τω [θλιβεσθαι αυτους]
και εκ' των αναγ'κων αυτων ε[ξηγαγεν αυτους]
29 και επεταξεν τη καταιγιδι και ε[στη εις αυραν]
και εσιγησεν τα κυματα αυτης
30 και ἠυφρανθησαν ὁτι ἠσυχασα[ν]
και ωδηγησεν αυτους επι λιμ[ενα]
θελημματος αυτου
31 εξομολογησασθωσαν τω κ(υρι)ω τ[α ελεη αυτου]
και τα θαυμασια αυτου τοις ὑϊο[ις των ανθρωπων]
32 ὑψωσατωσαν αυτον εν εκ[κλησιαις λαου]
και εν καθεδρα πρεσβυ[τερων αινεσα]
τωσαν αυτον
33 ἐθετο ποταμους εις ε[ρημον]
και διεξοδους ὑδατω[ν εις διψαν]

22 om αυτω | **23** add την ante θαλασσαν | υδασι | **24** om του | **26** αναβαινουσιν | καταβαινουσιν | **29** εστησεν καταιγιδα αυτης pro επεταξεν τη καταιγιδι | om και εστη εις αυραν | εσιγησαν | **30** ευφρανθησαν | επιμελια pro επι λιμενα | **32** καθεδραις pro καθεδρα | **33** εξοδους pro διεξοδους

34 γην καρποφορον εις α[λμην]
απο κακιας των κατοικ[ουντων εν αυτη]
35 εθετο ερημον εις λιμ[ενας υδατων]
και γην ανὺδρον εις [διεξοδους υδατων]
36 και κατωκισεν εκει [πεινωντας]
και συνεστησαντο [πολιν κατοικεσιας]
37 και εσπιραν αγρους κ[αι εφυτευσαν αμ]
πελωνας· κ(αι) επ[οιησαν καρπον γενηματος]

p. 167

38 [και ευλογησεν αυτους και επ]ληθυνθη
[σαν σφοδρα]
[και τα κτηνη α]υτων ουκ εσμικρυνεν
39 [και ωλιγωθησα]ν και ἐκακωθησαν
[απο θλιψεως] κακων και ὀδυνης
40 [εξεχυθη εξ]ουδενωσις επ αρχοντας αυτω(ν)
[και επλα]νησεν αυτους εν αβατω και ουχ' οδω
41 [και εβο]ηθησεν πενητι εκ πτωχιας
[και] εθετο ως προβατα πατριας
42 [οψ]ονται ευθεις και ευφρανθησονται
[κα]ι πασα ανομια ενφραξι στομα αυτης
43 [τις] σοφος και φυλαξι ταυτα
[και] συνησουσιν τα ελεὴ του κ(υριο)υ

[PZ] 1 αλληλουϊα CVII

2 [ετ]οιμη ἡ καρδια μου ὁ θ(εο)ς ετοιμη η καρδια μου
[ᾳσομ]αι και ψαλω εν τη δοξη μου
[εξεγε]ρθητι ἡ δοξα μου
3 [εγερ]θητι ψαλτηριον και κιθαρα
[εξεγερθ]ησομαι ορθρου
4 [εξομολογη]σομαι σοι εν λαοις κ(υρι)ε
[και ψαλω σοι ε]ν εθνεσειν

35 om και γην . . . υδατων | 37 εσπειραν | 40 om αυτων | 42 εμφραξει | add το ante στομα | 43 φυλαξει

CVII 1 ᾳδη ψαλμου τῳ Δαυειδ pro αλληλουια | 2 om εξεγερθητι η δοξα μου | 4 εθνεσιν

5 [οτι εμεγαλ]υνθη εως των ο(υ)ρ(αν)ων το ελεος σου
[και εως τω]ν νεφελων ἡ αληθια σου
6 [υψωθητι ε]πι τους ο(υ)ρ(αν)ους ο θ(εο)ς
[και επι πασ]αν την γην ἡ δοξα σου
7 [οπως αν ρυσ]θωσιν οι αγαπητοι σου
[σωσον τῃ δεξι]α σου και επακουσον ἡμω(ν)
8 [ο θεος ελαλησε]ν εν τω αγιω αυτου
[υψωθησομαι κ]αι διαμεριω σικιμα
[και την κοιλαδ]α των σκηνων διαμετρησω

p. 168

9 εμος εστιν γαλααδ και ε[μος εστιν]
μανασσης
και εφραιμ αντιλημψ[ις της κεφαλης μου]
ιουδας βασιλευς μ[ου]
10 μωαβ' λεβης της ελπιδος μο[υ]
επι την ϊδουμαιαν εκτενω [το υποδημα μου]
εμοι αλ'λοφυλοι ὑπεταγησαν
11 τις απαξι με εις πολιν περιοχης
η τις οδηγησι με εως της ιδουμαιας
12 ουχι σοι ο θ(εο)ς ο απωσαμενος ημας
και ουκ εξελευση ὁ θ(εο)ς εν ταις δυνα[με]
σειν ημων
13 δος ἡμειν βοὴθιαν εκ' θλιψεως
και ματαια σωτηρια αν(θρωπ)ου
14 εν τω θ(ε)ω ποιησομεν δυναμιν
και αυτος εξουδενωσι τους εκ'θρους [ημων]

PH εις το τελος ψαλμος τω δα(υει)δ CVIII

1 Ο θ(εο)ς την αινεσιν μου μη παρασι[ωπησῃς]
2 οτι στομα αμαρτωλου και στομ[α δολι]

5 μεγα επανω pro εμεγαλυνθη εως | αληθεια | 7 μου pro ημων | 8 σκηνωματον εκμετρησω pro σκηνων διαμετρησω | 9 Μανασση | 10 add οι ante αλλοφυλοι | 11 απαξει | om η | οδηγησει | 12 συ pro σοι | ουχι pro ουκ | δυναμεσιν | 13 ημιν | βοηθειαν | 14 εξουδενωσει | εχθρους

CVIII 1 tr τῳ Δαυειδ ψαλμος

ου επ εμε ἠνοιχθη
ελαλησαν κατ εμου γλωσση δολια
3 και λογοις μισους εκυκλωσαν με
και επολεμησαν με δωρεαν
4 αντι του αγαπαν με ενδιεβαλλον [με]
εγω δε προσηυχομη[ν]
5 και εθεντο κατ εμου [κακ]α αντι [αγαθων]
και μισος αντι της αγ[απη]σεως μ[ου]
6 καταστησον επ αυτον αμαρτω[λον]
και διαβολος στητω εκ δεξ[ιων αυτου]
7 εν τω κρινεσθαι αυτον εξελ[θοι]
p. 169
[καταδ]εδικασμενος
[και η προσ]ευχη αυτου γενεσθω εις αμαρτια(ν)
8 [γενηθητ]ωσαν αι ημεραι αυτου ὀλιγαι
[και τ]ην επισκοπην αυτου λαβοι ετερος
9 [γενη]θητωσαν οι ὑϊοι αυτου ορφανοι
[και η] γυνη αυτου χηρα
10 [σαλ]ευομενοι μεταναστητωσαν οι ὑϊοι
αυτου και επαιτησατωσαν
[ε]κβληθητωσαν εκ' των οικοπαιδων αυτω(ν)
11 [κ]αι εξερευνησατω δανιστης παντα
οσα υπαρχι αυτω
και διαρπασατωσαν αλ'λοτριοι τους πονους αυτου
12 [μ]η ὑπαρξατω αυτω αντιλημ'πτωρ
μηδε γενηθητω οικτιρμων τοις ορφα
νοις αυτου
13 γενηθητω τα τεκνα αυτου εις εξολεθρευσιν
εν γενεα μια εξαλιφθητω το ὀνομα αυτου
14 αναμνησθιη ἡ ἀνομια των π(ατε)ρων αυ
του εναντιον κ(υριο)υ
και η αμαρτια της μ(ητ)ρ(ο)ς αυτου μη εξαλιφθιὴ

4 προσευχομην | 10 οικοπεδων | 11 εξεραυνησατω | υπαρχει | om και² | add παντας ante τους | 13 εξαλειφθητω | 14 αναμνησθειη | αμαρτια pro ανομια | εναντι | εξαλειφθειη

15 γενηθητωσαν εναντιον κ(υριο)υ δια παντος
και εξολεθρευθιὴ εκ' γης το μνη
μοσυνον αυτου
16 ανθ ων ουκ εμνησθη του ποιησαι ελεος
[κ]αι κατεδιὼξεν αν(θρωπ)ον πενητα και πτωχο(ν)
[κ]αι κατανενυγμενον τη καρδια του
θανατωσαι
17 [κα]ι ηγαπησεν καταραν και ἠξι αυτω
[και] ουκ ηθελησεν ευλογιαν και μα
κρυνθησεται απ αυτου
p. 170
18 και ενεδυσατο καταρ[αν ως ιματιον]
και εισηλθεν ωσει υδωρ εις [τα εν]
κατα αυτου
και ωσει ελαιον εν τοις οστεοις αυτου
19 γενηθητω αυτω ως ιματι[ον ο πε]
ριβαλ'λεται
και ωσει ζωνη ην δια παντος π[εριζωννυται]
20 τουτο το εργον των ενδιαβαλλον
των με παρα κ(υρι)ω
και των λαλουντων πονηρα κατα της ψυ[χης μου]
21 και σοι κ(υρι)ε κ(υρι)ε ποιὴσον μετ εμου ελε[ος]
ενεκεν του ὀνοματος σου
οτι χρηστον το ελεος σου κ(υρι)ε
22 ρυσαι με οτι πτωχος και πενης ειμι [εγω]
και ἡ καρδια μου τεταρακται εντος μου
23 ως σκια εν τω εκ'κλινιν αυτην αν
τανερεθην
εξετιναχθην ωσει ακριδες
24 τα γονατα μου ησθενησαν απο νηστιας
και ἡ σαρ μου ηλ'λυωθη δι ελαιον
25 και εγω εγενηθην ονιδος αυ[τοις]

15 εναντι | εξολεθρευθειη | αυτων pro αυτου | 16 om ανθρωπον | 17 ηξει | 18 ως pro ωσει bis | 19 ζωνυνται pro περιζωννυται | 21 συ pro σοι | ενεκα pro ενεκεν | om κυριε[2] | 22 tr εγω ειμι | 23 ωσει pro ως | εκκλιναι | αντανηρεθη | 24 σαρξ | ηλλοιωθη | 25 ονειδος

ϊδοσαν με εσαλευσαν κεφαλας [αυτων]
26 βοὴθησον μοι κ(υρι)ε ο θ(εο)ς μου
σωσον με κατα το ελεος [σου]
27 και γνωτωσαν οτι η χειρ σου αυτ[η]
και σοι κ(υρι)ε εποιὴσας αυτην
28 καταρασονται αυτοι και συ ευλογ[ησεις]
οι επανιστανομενοι μοι αισχυν[θητωσαν]
ο δε δουλος σου ευφρανθησε[ται]
29 ενδυσασθωσαν οι ενδ[ιαβαλλοντες]
p. 171
[με εντρο]πην
[και περιβαλλε]σθωσαν ωσει διπλοϊδα αισχυνην αυτω(ν)
30 [εξομολογη]σομαι τω κ(υρι)ω σφοδρα εν
[τῳ στο]ματι μου
[και εν με]σω πολ'λων αινεσω αυτον
31 [οτι παρ]εστη εκ' δεξιων πενητος
[του σω]σαι εκ' των καταδιωκοντων
[τη]ν ψυχην μου

[PΘ] [τ]ω δα(υει)δ ψαλμος CIX

1 ειπεν ο κ(υριο)ς τω κ(υρι)ω μου καθου εκ' δεξιω(ν) μου
εως αν θω τους εκ'θρους σου ὑποπο
[δ]ιον των ποδων σου
2 [ρ]αβδον δυναμεως εξαποστελι κ(υριο)ς εκ' σειω(ν)
[κ]αι κατακυριευε εν μεσω των εκθρων σου
3 [μ]ετα σου ἡ αρχη εν ἡμερα της δυ
ναμεω σου
[εν] ταις λαμ'προτεσειν των αγιων
[εκ γασ]τρος προ εωσφορου ἐγεννησα σε
4 [ωμοσ]εν κ(υριο)ς και ου μεταμεληθησεται
[συ ει ιερ]ευς εις τον αιωνα κατα την τα

25 ειδοσαν | 26 add μεγα ante ελεος | 27 συ pro σοι | 29 tr αισχυνην ωσει διπλοιδα | 30 om εν[1] | 31 διωκοντων pro καταδιωκοντων

CIX 1 εχθρους | 2 εξαποστελει | Σιων | εχθρων | 3 om η | δυναμεως σου | τῃ λαμπροτητι pro ταις λαμπροτεσειν | εξεγεννησα

[ξιν] μελχισεδεκ'
5 [κυριος εκ δε]ξ̣ιων σου συνθλασι εν ἡμερα
[οργης αυ]του βασιλεις
6 [κρινει εν τοις] εθνεσειν πληρωσι πτωματα
[συνθλασει κε]φαλας επι γης πολ'λων
7 [εκ χειμαρρου] ε̣ν̣ [ο]δω πιεται
[δια τουτο υ]ψωσι κεφαλην

[PI] [αλληλουι]α̣ CX

1 [εξομολογ]ησομαι σοι κ(υρι)ε εν ολη καρδια μου
2 [εν βουλη] ευθιων και συναγωγη μεγαλα
p. 172
τα εργα κ(υριο)υ
εξεζητημενα εις παν[τα τα θελημματα αυτου]
3 εξομολογησις και με[γαλοπρεπεια]
το εργον αυτου
και ἡ δικαιὸσυνη αυτου μ̣[ενει εις τον]
αιὼνα του αιωνος
4 μνιαν ἐποιὴσατο των θαυμ[ασιων αυτου]
ελεὴμων και οικτιρμων ο κ(υριο)ς
5 τροφην εδωκεν τοις φοβουμε[νοις αυτον]
μνησθησεται εις τον αιωνα δι[αθη]
κης αυτου
6 ἴσχυν εργων αυτου ανηγ'γιλεν τω̣ [λαω εαυτου]
του δουναι αυτοις κληρονομιαν [εθνων]
7 εργα χειρων αυτου αληθια και κρισι[ς]
πισται πασαι αι εντολαι αυτου
8 εστηριγμεναι εις τον αιωνα του αιω[νος]
πεποιὴμεναι εν αληθια και ευθυτ̣[ητι]
9 λυτρωσιν απεστιλεν κ(υριο)ς τω λαω [αυτου]
ενετιλατο εις τον αιωνα διαθ[ηκην αυτου]

5 συνεθλασεν | 6 εθνεσιν | πληρωσει | πτωμα pro πτωματα | γην pro γης | πολλην pro πολλων | 7 υψωσει

CX 1 ευθειων | 4 μνειαν | 6 εαυτου pro αυτου | ανηγγειλεν | 7 αληθεια | 8 αληθειᾳ | 9 απεστειλεν | om κυριος | ενετειλατο

αγιον και φοβερον το ονομα [αυτου]
10 αρχη σοφιας φοβος κ(υριο)υ
συνεσις δε αγαθη πασ[ι τοις ποιουσιν αυτην]
η αινεσις αυτου μενι [εις τον αιωνα]
του αιωνος

PIA αλ'ληλουϊα CXI

1 μακαριος ανηρ ο φοβο[υμενος τον κυριον]
εν ταις εντολαις αυτου [θελει σφοδρα]
2 δυνατον εν τη γη εστα[ι το σπερμα αυτου]
γενεα ευθεων ευλογηθ[ησεται]
3 δοξα και πλουτος εν τω οικ[ω αυτου]
p. 173
[και η δικαιοσ]υνη αυτου μενι εις τον αιωνα
[του αιω]νος
4 [εξανετειλε]ν εν σκοτι φως τοις ευθεσει(ν)
[ελεημων] και οικτιρμων και δικαιος κ(υριο)ς ο θ(εο)ς
5 [χρηστος α]νηρ ο οικτιρων και κιχρων
[οικον]ομησι τους λογους αυτου εν κρισι
6 [οτι ε]ις τον αιωνα ου σαλευθησεται
[εις] μνημοσυνον αιωνιον εσται δικαιος
7 [απ]ο ακοης πονηρας ου φοβηθησεται
[ε]τοιμη ἡ καρδια αυτου ελπιζιν επι κ(υριο)ν
8 [εστ]ηρικται ἡ καρδια αυτου και ου μη σαλευθη
[εως] ου εφιδη τους εκ'θρους αυτου
9 [εσ]κορπισεν ἐδωκεν τοις πενησιν
[η δικαι]οσυνη αυτου μενι εις τον αι
ωνα του αιωνος
[το κε]ρας αυτου ὑψωθησεται εν δοξη
10 [αμαρ]τωλος οψεται και ωργισθησεται
[τους ο]δοντας αυτου βρυξι και τακησετ(αι)
[επιθυμι]α αμαρτωλων απολιται

10 om δε | μενει

CXI 3 μενει | 4 σκοτει | ευθεσι | om κυριος ο θεος [add in Λ man 2] | 5 οικτιρμων | οικονομησει | κρισει | 7 ελπιζειν | add τον ante κυριον | 8 om και | φοβηθησεται pro μη σαλευθη | εχθρους | 9 μενει | 10 οργισθησεται | βρυξει | απολειται

[PIB] [αλληλ]ουϊα CXII

1 [αινειτε παιδ]ες κ(υριο)ν αινιται το ονομα κ(υριο)υ
2 [ειη το ονομα] κ(υριο)υ ευλογημενον απο του
[νυν και εω]ς του αιωνος
3 [απο ανατ]ο̣λ̣[ων] ηλιου μεχρι δυσμων
[αινει]τ̣α̣ι τ̣[ο ο]νομα κ(υριο)υ
4 [υψηλος επι παν]τα τα εθνη ὁ κ(υριο)ς
[επι τους ουρανους] η̣ δοξα αυτου
5 [τις ως κυριος ο θεος] ημων
6 [ο εν υψηλοις] κ̣α̣τοικων και τα ταπινα εφορω(ν)
7 [εν τη γη ο εγειρων] α̣π̣ο̣ γης πτωχον
p. 174
και απο κοπριας ανυψ[ων πενητα]
8 του καθισαι αυτον μετ[α αρχοντων]
μετα αρχοντων λαου αυ[του]
9 ο κατοικιζων στιραν εν [οικῳ]
μ(ητε)ρα επι τεκνοις ευφραινο̣[μενων]

PIΓ αλ'ληλουϊα CXIII

1 εν εξοδω ι(σρα)ηλ εξ' αιγυπτου
οικου ϊακωβ' εκ' λαου βαρβαρου
2 εγενηθη ϊουδαια αγιασμα αυτο[υ]
ι(σρα)ηλ εξουσια αυτου
3 ἡ θαλασσα ειδεν και εφυγεν
ὁ ϊορδανης εστραφη εις τα οπ[ισω]
4 τα ορη εσκιρτησαν ωσει κριοι
και οι βουνοι ως αρνια προβα̣τ̣[ων]
5 τι σοι εστιν θαλασσα ὁτι εφυγ[ες]
και σοι ιορδανη ὁτι απεστρα̣φ̣[ης]

CXII 1 αινειτε | αυτου pro κυριου | 6 ταπεινα | add εν τῳ ουρανῳ και post εφορων | 9 στειραν | τεκνων pro επι τεκνοις
CXIII 2 add η ante Ιουδαια | add η ante εξουσια | 4 ως pro ωσει | 5 om σοι[1] | συ pro σοι[2] | ανεχωρησας pro απεστραφης

εις τα ὀπισω
6 τα ορη ὀτι εσκιρτησαται ω[ς κρ̣ιοι]
και οι βουνοι ως αρνια προ[βατων]
7 απο προσωπου κ(υριο)υ εσαλ[ευθη η γη]
απο προσωπου του θ(εο)υ [ιακωβ]
8 του στρεψαντος τη[ν πετραν εις]
λιμνας ὑδατων
και την ακροτομον [εις πηγ]ας̣ [υδατων]
9 μη ἡμειν κ(υρι)ε μη ημ̣ιν
αλ'λ η τω ὀνομα[τι σου δος δοξαν]
επι τω ελεει σου και [τη αληθειᾳ σου]
10 μη ποτε ειπωσιν [τα εθνη που εστιν]
ο θεος αυτων
11 ο δε θ(εο)ς ἡμων εν τ̣ω̣ [ουρανῳ και επι της γης]
p. 175
[παντα οσα η]θελησεν ο κ(υριο)ς εποιἡσεν
12 [τα ειδωλα τω]ν εθνων αργυριον και χρυ
[σιον ε]ρ̣γα χειρων αν(θρωπ)ων
13 [στομα ε]χ̣ουσιν και ου λαλησουσειν
[οφθαλμ]ους εχουσιν και ουχ οψονται
14 [ωτα ε]χ̣ουσιν και ουκ ακουσονται
[ρινας] εχουσιν και ουκ ὀσφρανθησοντ(αι)
15 [χει]ρ̣ας εχουσειν και ου ψηλαφησουσειν
[πο]δ̣ας εχουσειν και ου περιπατησουσι(ν)
[ου] φ̣ωνησουσιν εν τω λαρυγ'γι αυτων
16 [ομο]ι̣οι αυτοις γενωνται οι ποιουντες αυτα
[και] παντες οι πεποιθοτες επ αυτοις
17 [οικ]ος ι(σρα)ηλ ηλπισεν επι κ(υριο)ν
[βοη]θος και ὑπερασπιστης αυτων εστι(ν)
18 [οικ]ος ἀἀρων ηλπισεν επι κ(υριο)ν
[βο]η̣θος και ὑπερασπιστης αυτων εστι(ν)

6 om *οτι* | *εσκιρτησατε* | om *και οι . . . . . προβατων* | **9** *ημιν* | **11** add *ανω εν τοις ουρανοις* ante *και* | *ηβουλετο* pro *ηθελησεν ο κυριος* | **13** *λαλουσιν* pro *λαλησουσειν* | *ουκ* pro *ουχ* | **15** *εχουσιν* bis | *ψηλαφησουσιν* | **16** *γενοιντο* pro *γενωνται* | **17–19** add *αυτων* post *βοηθος* ter

19 [οι φ]οβουμενοι τον κ(υριο)ν ηλπισαν επ αυτο(ν)
[βοη]θος και ὑπερασπιστης αυτων εστι(ν)
20 [κυριος μ]νησθης ἡμων ευλογησεν ἡμας
[ευλογ]ησεν τον οικον ι(σρα)ηλ
[ευλογ]ησεν τον οικον ἀἀρων
21 [ευλογη]σεν τους φοβουμενους τον κ(υριο)ν
[τους μ]ικρους μετα των μεγαλων
22 [προσθει]η κ(υριο)ς εφ ὑμας εφ υμας και επι
[τους] υιους ὑμων
23 [ευλογ]ημενοι υμεις τω κ(υρι)ω τω ποιὴσα(ν)
[τι τον] ο(υ)ρ(αν)ον και την γην
24 [ο ουρανος του ουρ]ανου τω κ(υρι)ω
[την δε γ]ην εδωκεν τοις ὑϊοις των αν(θρωπ)ων
25 [ουχ οι ν]εκροι αινεσουσιν σε κ(υρι)ε
p. 176
ουδε παντες οι κατα[βαινοντες εις ᾳδου]
26 αλ'λ ημεις οι ζωντες ε[υλογησωμεν τον κυριον]
απο του νυν και εως του α[ιωνος]

ΡΙΔ αλ'ληλουϊα CXIV

1 ἠγαπησα ὀτι εισακουσεται κ[υριος της φωνης]
της δεὴσεως μου
2 οτι εκλινεν το ους αυτου εμοι
και εν ταις ἡμεραις μου επεκαλ[εσαμην]
3 περιεσχον με ὠδιναις θανατου
κινδυνοι αδου ευροσαν με
θλιψιν και οδυνην ευρον
4 και το ονομα κ(υριο)υ επεκαλεσαμην
ὠ κ(υρι)ε ρυσαι την ψυχην μου
5 ελεὴμων ὀ κ(υριο)ς και δικαιος και ο θ[εος ημων ελεᾳ]

20 εμνησθη pro μνησθης | add και post ημων | 23 add εστε post υμεις
CXIV 1 ο θεος pro κυριος | 2 αυτου pro μου | 3 ωδινες | 5 tr και δικαιος ο κυριος | add κυριος post και²

6 φυλασσων τα νηπια ὁ κ(υριο)ς
εταπινωθην και εσωσεν με
7 επιστρεψον ἡ ψυχη μου εις την [αναπαυσιν σου]
οτι κ(υριο)ς ευηργετησεν σε
8 οτι εξιλατο την ψυχην μου εκ [θανατου]
τους ὀφθαλμους μου απο δακρ[υων]
τους ποδας μου απο ολισθημ[ατος]
9 του ευαρεστησαι με ενωπιον [κυριου εν χωρᾳ ζωντων]

PIE αλ'ληλουϊα CXV

1 επιστευσα διὸ ελαλησα
εγω δε εταπινωθην σφοδρα
2 εγω δε ειπα εν τη εκ[στ]ασει μου [πας ανθρωπος ψευστης]
3 τι ανταποδωσω τω κ(υρι)ω περι
ων ανταπεδωκεν μοι
4 ποτηριον σωτηριου λημψ[ομαι]
και το ὀνομα κ(υριο)υ επικαλεσ[ομαι]
p. 177
5 [τας ευχας μου τ]ω κ(υρι)ω αποδωσω εναν
[τιον παντ]ος του λαου αυ[τ]ου
6 [τιμιος εναν]τιον κ(υριο)υ ὁ θανα[τος] των οσιω(ν) αυτου
7 [ω κυριε εγω] δουλος σος
[εγω δου]λος σος και υ(ιο)ς της παιδισκης σου
[διερρ]ηξας τους δεσμους μου
8 [σοι θυ]σω θυσιαν αινεσεως
[και εν] ονοματι κ(υριο)υ επικαλεσομαι
9 [τας ε]υχας μου τω κ(υρι)ω αποδωσω
[ενα]ντιον παντος του λαου αυτου
10 [εν α]υλαις οικου κ(υριο)υ εν μεσω σου ι(ερουσα)λημ

6 εταπεινωθην | 8 εξειλατο | add και ante τους ποδας | 9 ευαρεστησω ενωντιον pro του ευαρεστησαι με ενωπιον
CXV 1 εταπεινωθην | 2 om δε | 5 om τας ευχας . . . . . αυτου | 8 om και εν . . . . επικαλεσομαι | 9 tr αποδωσω τῳ κυριῳ

[PIF] [α]λ'ληλουϊα CXVI

1 Αινειται τον κ(υριο)ν παντα τα εθνη
επαινεσαται αυτον παντες λαοι
2 [οτ]ι εκραταιώθη το ελεος αυτου εφ ημας
[κ]αι ἡ αληθια του κ(υριο)υ μενι εις τον αιωνα

[PIZ] αλ'ληλουϊα CXVII

1 [εξο]μολογισθαι τω κ(υρι)ω ὀτι αγαθος
οτι εις τον αιωνα το ἐλεος αυτου
2 ειπατω δη οικος ι(σρα)ηλ ὀτι αγαθος
οτι εις [το]ν αιωνα το ελεος αυτου
3 ειπατω [δη ο]ικος αἀρων ὀτι αγαθος
οτι εις [τον αι]ωνα το ελεος αυτου
ειπατω [δη ο]ικος λενει οτι αγαθος
οτι εις [τον αι]ωνα το ελεος αυτου
4 ειπατωσ[αν δ]η παντες οι φοβουμενοι τον
κ(υριο)ν οτι αγαθος
οτι εις τον αι[ω]να το ελεος αυτου
5 [εν] θλιψει [επ]εκαλεσαμην τον κ(υριο)ν
και επ[ηκο]υσ[εν] μου εις πλατυσμον
p. 178
6 κ(υριο)ς εμοι βοὴθος κ[αι ου φοβηθησομαι]
τι ποιὴσι μοι αν(θρωπ)[ος]
7 κ(υριο)ς εμ[οι β]οὴθος και εγ[ω εποψομαι]
τους εκ'θρους μου
8 αγαθὸν πεποιθεναι επι κ[υριον η πεποι]
θεναι επ' αν(θρωπ)ον
9 αγαθον ελπιζιν επι κ(υριο)ν ἡ ελπι[ζειν επ αρχοντας]
10 παντα τα εθνη εκυκλωσαν [με]

CXVI 1 αινειτε | αινεσατωσαν pro επαινεσαται | add οι ante λαοι | 2 αληθεια | μενει
CXVII 1 εξομολογεισθε | 3 om ειπατω² . . . . . αυτου² | 4 om ειπατωσαν . . . . ελεος αυτου | 5 μοι pro μου | 6 om και | ποιησει | 7 καγω pro και εγω | εχθρους | 9 ελπιζειν¹

και τω ὀνοματι κ[υριο]υ ἠμυναμην [αυτους]
11 κυκλωσαντες εκυκλωσαν με
και τω ὀνοματι κ[υριο]υ ἠμυναμην α[υτους]
12 εκυκλωσαν με ωσει μελισσαι [κηριον]
και εξεκαυθησαν ωσει πυρ εν ακ[ανθαις]
και τω ὀνοματι κ(υριο)υ ημυναμην αυ[τους]
13 ωσθεις ανετραπην του πεσιν
και ὁ κ(υριο)ς αντελαβετο μου
14 ἴσχυς μου και ὑμνησις μου ο κ(υριο)ς
και εγενετο μοι εις σωτηριαν
15 φωνη αγαλ'λιασεως και σωτη[ριας]
εν σκηναις δικαιων
δεξια κ(υριο)υ εποιὴσεν δυναμ[ιν]
16 δεξια κ(υριο)υ ὑψωσεν με
δεξια κ(υριο)υ εποιὴσεν δυ[ναμιν]
17 ουκ αποθανουμαι αλλα ζη[σομαι]
και διὴγησομαι τα εργα κ(υριο)υ
18 παιδευων επαιδευσεν με [κυριος]
και τω θανατω ου παρεδ[ωκεν με]
19 ανοιξαται μοι πυλας δικαιο[συνης]
ἵνα εισελθων εν αυταις εξ[ομολογη]
σομαι τω κ(υρι)ω

p. 179

20 [αυτη η πυλη] του κ(υριο)υ δικαιοι εισελευ
[σονται ε]ν αυτη
21 [εξομολογ]ησομαι σοι κ(υρι)ε οτι επηκουσας μου
[και εγεν]ου μοι εις σωτηριαν
22 [λιθον ον] απεδοκιμασαν οι οικοδομου(ν)τες
[ουτος] εγενηθη εις κεφαλην γωνιας
23 [παρα κυριο]υ εγενετο αυτη και εστιν θαυ
[μ]αστη εν οφθαλμοις ημων
24 [αυτ]η ἡμερα ην ἐποιὴσεν ο κ(υριο)ς
[αγα]λλιασομεθα και ευφρανθωμεν εν αυτη

13 πεσειν | om ο | **16** om δεξια κυριου εποιησεν δυναμιν | **17** εκδιηγησομαι pro διηγησομαι | **19** ανοιξατε | om ινα | **21** om κυριε | **24** om ο | αγαλλιασωμεθα

25 [ω κ](υρι)ε σωσον δη· ω κ(υρι)ε ευοδωσον δη
26 [ευ]λογημενος ὁ ερχομενος εν ὀνοματι κ(υριο)υ
[ευ]λογηκαμεν ὑμας εξ οικου κ(υριο)υ
27 [θεος] κ(υριο)ς και επεφανεν ημειν·
[συ]στησασθαι εορτην εν τοις πυκαζουσι(ν)
[ε]ως των κερατων του θυσιαστηριου
28 [θεο]ς μου ει σοι και εξομολογησομαι σοι
[θεος μ]ου ει σοι και ὑψωσω σε
[εξο]μολογησομαι σοι κ(υρι)ε οτι επηκουσας μου
[και εγε]νου μοι εις σωτηριαν
29 [εξομολ]ογισθαι τω κ(υρι)ω οτι αγαθος
[οτι εις τ]ον αιωνα το ελεος αυτου

[ΡΙΗ] [αλ]λ̣η̣λο̣[υια] CXVIII

1 [μακαρι]οι α̣μ̣ω̣μ̣οι εν οδω
[οι πορευο]μ̣ενοι εν νομω κ(υριο)υ
2 [μακαριοι οι ε]ξερευνωντες τα μαρτυρια αυτου
[εν ολη καρδι]α εκζητησουσιν αυτον
3 [ου γαρ οι εργα]ζομενοι την ανομιαν ε(ν)
[ταις οδοις α]υτου εποευθησαν
4 [συ ενετειλω τας] εντολας σου φυλασσεσθ(αι)
[σφοδρα]
p. 180
5 οφελον κατευθυνθ[ειησαν αι οδοι μου]
του φυλαξασθαι τα δικ[αιωματα σου]
6 τοτε ου μη αισχυνθω [εν τῳ με επι]
βλεπιν επι πασας τας [εντολας σου]
7 εξομολογησομαι σοι εν [ευθυτητι]
καρδιας μου
εν τω μεμαθηκεναι με τα κρ[ιματα]
της δικαιοσυνης σου

27 ημιν | συστησασθε | **28** συ pro σοι[1 2] | om κυριε | **29** εξομολογεισθε
CXVIII **2** εξεραυνωντες | εκζητουσιν pro εκζητησουσιν | **4** φυλαξασθαι pro φυλασσεσθαι | **6** επαισχυνθω | επιβλεπειν | **7** add κυριε post σοι | om μου

8 τα δικαιὼματα σου φυλαξω
μη με ενκαταλιπης εως σφοδρ[α]
9 εν τινι κατορθωσι νεὼτερος τη[ν οδον αυτου]
εν τω φυλασσεσθαι τους λογους σ[ου]
10 εν ολη καρδια μου εξεζητησα σε
μη απωση με απο των εντολω[ν σου]
11 εν τη καρδια μου εκρυψα τα λογια σ̣ο[υ]
οπως αν μη αμαρτω σοι
12 ευλογητος ει κ(υρι)ε διδαξον με τα δικα̣[ιωματα] σ̣[ου]
13 εν τοις χιλεσειν μου εξηγγιλα π[αν]
τα τα κριματα του στοματος [σου]
14 εν τη ὀδω των μαρτυριων [σου ετερφθην]
ως επι παντι πλουτω
15 εν ταις εντολαις σου αδολεσ̣[χησω]
και κατανοὴσω τας ὀδους̣ [σου]
16 εν τοις δικαιωμασιν σου [μελετησω]
ουκ επιλησομαι των λο[γων σου]
17 ανταποδας τω δουλω [σου]
ζησομαι και φυλαξω [τους λογους σου]
18 αποκαλυψον τους οφ̣θ̣[αλμους μου]
και κατανοησω τα θαυ[μασια σου εκ του νο]
μου σου

p. 181

19 [παροικο]ς ειμι εν τη γη
[μη αποστρε]ψης απ εμου τας εντολας σου
20 [επεπο]θ̣ησεν ἡ ψυχη μου του επιθυ
[μησ]αι τα κριματα σου εν παντι καιρω
21 [επετ]ιμησας ὑπερηφανοις
[επικ]αταρατοι οι εκ'κλινοντες απο των
[εν]τολων σου
22 [περ]ιελαι απ εμου ὀνιδος και εξουδενωσι(ν)
[οτι] τα μαρτυρια σου εξεζητησα

9 κατορθωσει | add ο ante νεωτερος | **10** om μου | **13** χειλεσιν | εξηγγειλα | **15** εκζη-τησω pro κατανοησω | **20** add εις ante τα | δικαιωματα pro κριματα | **22** περιελε | ονειδος

23 [κα]ι γαρ εκαθισαν αρχοντες και κατ εμου
κατελαλουν
[ο δ]ε δουλος σου ἤδολεσχι εν τοις δικαιωμασειν σου
24 [και] γαρ τα μαρτυρια σου μελετη μου εστι(ν)
[και] η συμβουλια μου τα δικαιὼματα σου
25 [εκ]ολ'ληθη τω εδαφι ἡ ψυχη μου
[ζ]ησον με κατα τον λογον σου
26 [τ]ας ὀδους μου εξηγ'γιλα και επηκουσας μου
[δι]δαξον με τα δικαιὼματα σου
27 [και οδ]ον δικαιωματων σου συνετισον με
[και α]δολεσχησω εν τοις θαυμασιοις σου
28 [εννυ]σταξεν ἡ ψυχη μου απο ακηδιας
[βεβ]αιωσον με εν τοις λογοις σου
29 [οδο]ν αδικιας αποστησον απ εμου
[και τ]ῳ νομω σου ἐλεὴσον με
30 [οδον] αληθιας ἤρετισαμην
[τα κρι]ματα σου ουκ επελαθομην
31 [εκολλη]θην τοις μαρτυριοις σου
[κυριε μη μ]ε καταισχυνης
32 [οδον εν]τολων σου εδραμον οταν επ
[λατυνα]ς την καρδιαν μου

p. 182

33 νομοθετησον με κ(υρι)ε τη[ν οδον των δι]
καιὼματων σου
και εκ'ζητησω αυτην δια [παντος]
34 συναιτισον με και εξερευν[ησω τον]
νομον σου
και φυλαξω αυτον εν ολη καρδια [μου]
35 οδηγησον με εν τριβω των εντολων
σου οτι αυτην ἠθελησα
36 κλινον την καρδιαν μου εις τα μαρ[τυ]
ρια σου και μη εις πλεονεξιαν

23 om και[2] | ηδολεσχει | δικαιωμασιν | **24** αι συμβουλιαι pro η συμβουλια | **25** εδαφει | ζησομαι pro ζησον με | το λογιον pro τον λογον | **26** σου pro μου[1] | εξηγγειλα | **30** αληθειας | **34** συνετισον | εκζητησω pro εξερευνησω | **35** αυτον pro αυτην

37 αποστρεψον τους οφθαλμους μου
του μη ιδιν ματαιοτητα
εν τη οδω σου ζησον με
38 στησον τω δουλω σου το λογιον σου
εις τον φοβον σου
39 περιελαι τον ονιδισμον μου ον υπωπτευσα
οτι τα κριματα σου χρηστα
40 ιδου επεθυμησα τας εντολας σου
εν τη δικαιοσυνη σου ζησον με
41 και ελθοι επ εμε το ελεος σου κ(υρι)ε
το σωτηριον σου κ(υρι)ε κατα το λογιον σου
42 και αποκριθησομαι τοις ονιδιζουσι
με λογον οτι ηλπισα επι τους λο[γους σου]
43 και μη περιελης εκ' του στοματο[ς μου]
λογον αληθιας εως σφοδρα
οτι επι τοις κριμασειν σου ε[πηλπισα]
44 και φυλαξω τον νομον σου δια [παντος]
εις τον αιωνα και εις τον αιων[α του αιωνος]
45 και εποριευομην εν πλατυσ[μῳ]
οτι τας εντολας σου εξεζη[τησα]

p. 183

46 [και ελαλουν ε]ν τοις μαρτυριοις σου
[εναντιον β]ασιλαιων και ουκ αισχυνομη(ν)
47 [και εμελε]των εν ταις εντολαις σου
[αις η]γαπησα σφοδρα
48 [και ηρα] τας χειρας μου προς τας εντολας
[σο]υ ας ηγαπησα
[και η]δολεσχουν εν τοις δικαιωμασιν σου
49 μνησθητι τω λογω σου τω δουλω σου
[εν] ω εφηλπισας με

37 ιδειν | **38** add εις ante το | **39** περιελε | το ονειδος pro τον ονιδισμον | ο pro ον | τα γαρ pro οτι τα | **41** om κυριε² | ελεος pro λογιον | **42** ονειδιζουσι | **43** αληθειας | τα κριματα pro τοις κριμασειν | **46** βασιλεων | ησχυνομην | **47** ηγαπησας | **48** αις ηγαπησας pro ας ηγαπησα | add σφοδρα ante και² | **49** τον λογον pro τω λογω | των δουλων pro τω δουλω | om εν | επηλπισας

50 αυτη με παρεκαλεσεν εν τη ταπινωσι μου
οτι το λογιον σου εζησεν με
51 υπερηφανοι παρηνομουν εως σφοδρα
απο δε του νομου σου ουκ εξεκλινα
52 εμνησθην των κριματων σου των
απ αιωνος κ(υρι)ε και παρεκληθην
53 αθυμια κατεσχεν με απο αμαρτωλω(ν)
των ενκαταλιμπανοντων τον νομον σου
54 ψαλτα ησαν μοι τα δικαιὼματα σου εν
τοπω παροικιας μου
55 εμνησθην εν νυκτι του ὀνοματος σου κ(υρι)ε
και εφυλαξα τον νομον σου
56 [αυ]τη εγενηθη μοι οτι τα δικαιὼματα
σου εξεζητησα
57 [μερις] μου ει κ(υρι)ε ειπα του φυλαξασθαι τον νομον σου
58 [εδεηθην] του προσωπου σου εν ολη
[καρδια] μου
[ελεησον] με κατα το λογιον σου
59 [οτι διελο]γισαμην τας ὀδους σου
[και απεστ]ρεψα τους ποδας μου εις τα
[μαρτυ]ρια σου

p. 184

60 ητοιμασθην και ουκ ετ[αραχθην]
του φυλαξασθαι τας εντ[ολας σου]
61 σχοινια ἀμαρτωλων περ[ιεπλακησαν μοι]
και του νομου σου ουκ επε[λαθομην]
62 μεσονυκτιον εξεγειρομην τ[ου εξομο]
λογησασθαι σοι επι τα κριμ[ατα]
της δικαιὼσυνης σου
63 μετοχος εγω ειμι παντων τω[ν]
φοβουμενων σε

50 ταπεινωσει | ουκ εξεκλινα pro εζησεν με | **51** om υπερηφηνοι . . . . . εξεκλινα | **52** κυριε pro των[2] | om κυριε | **55** το ονομα pro του ονοματος | **56** om οτι | **57** om ει | om του | τας εντολας pro τον νομον | **59** add κατα ante τας | **60** om του | **62** εξηγειρομην | εξομολογεισθαι pro εξομολογησασθαι | δικαιοσυνης

και των φυλασσοντων τας εντολας σου
64 του ελεους σου κ(υρι)ε πληρης η γη
τα δικαιωματα σου διδαξον με
65 χρηστοτητα εποιησας μετα τοῦ δου[λου σ]ου
κ(υρι)ε κατα το λογιον σου
66 χρηστοτητα και παιδιαν· και γνωσιν
διδαξον με
οτι ταις εντολαις' σου ἐπιστευσα
67 προ του με ταπινωθηναι εγω επλημμ[ελ]ησα
διά τουτο το λογιον σου εφυλαξα
68 χρηστος ει συ κ(υρι)ε και εν τη χρηστοτη
τι σου διδαξον με τα δικαιωματα σο[υ]
69 ἐπληθυνθη ἐπ εμε αδικια ὑπερηφ[ανων]
εγω δε ἐν ολη καρδιά μου εξερευ[νησω]
τας εντολας σου
70 ετυρωθη ως γαλα ἡ καρδια αυτ[ων]
εγω δε τον νομον σου εμελε[τησα]
71 ἀγαθον μοι ὅτ εταπινωσα[ς με]
ὅπως αν μαθω τα δικαιωματα σου
72 αγαθον μοι ὁ νομος τ[ο]υ σ[τ]οματος σου
υπερ χειλιάδας χρυσιου [και] αργ[υριου]

p. 185

73 [αι χειρες σου ε]ποιησαν με και ἐπλασαν με
[συνετισον με] και μαθησομαι τας εντολας σου
74 [οι φοβουμε]νοι σε ὄψονται με και ευφρα(ν)
[θησον]ται
[οτι εις] τους λογους' σου ἐπηλπισά
75 [εγνω]ν κ(υρι)ε οτι δικαιόσυνη τα κριματα σου
[και α]ληθια εταπινωσας με
76 [γεν]ηθητω δη το ελεος σου του παρακαλεσ(αι) με
[κα]τα το λογιον σου τω δουλω σου

63 om *των*[2] | **64** add *πασα* ante *η γη* | add *κυριε* post *σου*[2] | **67** *ταπεινωθηναι* | add *εγω* post *σου* | **69** *εξεραυνησω* | **71** *οτι* pro *οτ* | *εταπεινωσας* | **72** *χιλιαδας* | **73** *επλασαν* pro *εποιησαν* | *ητοιμασαν* pro *επλασαν* | **75** tr *και αληθεια τα κριματα σου* | *εταπεινωσαν* | **76** *και* pro *κατα*

77 [ελθ]ατωσαν μοι οι οικτιρμοι σου και ζησομ(αι)
[οτι ο] νομος σου μελετη μου εστιν
78 [αισ]χυνθητωσαν ὑπερηφανοι ὀτι ἄδι
κως ἤνομησαν εις εμε
[ε]γω δε αδολεσχησω εν ταις εντολαις' σου
79 [ε]πιστρεψατωσαν μοι οι φοβουμενοι σε
[κ]αι οι γινωσκοντες τα μαρτυριά σου
80 [γ]ενηθητὼ ἡ καρδιά μου ἄμωμος εν τοις
δικαιωμασιν σου ὅπως αν μη αισ
χυνθω
81 εκλειπει εις το σωτηριον σου ἡ ψυχη μου
[και ε]ις τον λογον σου επηλπισα
82 [εξελι]πον οι οφθαλ'μοι μου εις το λογιον σου
[λεγο]ντες ποτε παρεκαλεσεις με
83 [οτι ε]γενηθην ως ασκος εν παχνη
[τα δικαι]ωματα σου ουκ επελαθομη(ν)
84 [ποσαι εισι]ν αι ημεραι του δουλου σου
[ποτε ποιη]σεις μοι εκ των καταδιω
[κοντω]ν με κρισιν
85 [διηγησαντ]ο μοι παρανομοι ἀδολεσχιας
[αλλ ουχ ως ο] νομος σου κ(υρι)ε

p. 186

86 πασαι αι εντολαι σου αλ[ηθεια]
ἀδικως κατεδιώξαν με [βοηθησον μοι]
87 παρα βραχυ συνετελεσαν [με εν τη γη]
εγω δε ουκ ενκατελιπο[ν τας εν]
τολας σου
88 κατα το ελεος' σου ζησον με
και φυλαξω τα μαρτυρια του στ[οματος σου]
89 εις τον αιὼνα ὁ λογος' σου κ(υρι)ε δια[με]
νει εν τω ουρ(αν)ω
90 εις γενεαν· και γενεαν ἡ ἀληθειὰ σο[υ]

77 ελθετωσαν | μοι pro μου | 79 [επιστρεψατωσαν, a² in ras man 2] | om μοι | 82 om ποτε | παρεκαλεσαν pro παρεκαλεσεις | 87 ενκατελειπον | 88 ζησομαι pro ζησον με | 89 tr κυριε ο λογος σου

εθεμελιωσας την γην και διαμε[νει]
91 τη διαταξει σου διαμενει η ημερ[α]
οτι τα συνπαντα δουλα σου
92 ει μη οτι ο νομος' σου μελετη μου ε[στιν]
τοτε αν απωλομην εν τη ταπεινω[σει μου]
93 εις τον αιωνα ου μη επιλαθωμαι τω[ν]
δικαιωματων σου
οτι εν αυτοις εζησας με κ(υρι)ε
94 σος ειμι εγω σωσον με
οτι τα δικαιωματα σου εξεζητησα
95 εμε υπεμειναν αμαρτωλοι τ[ου απο]
λεσαι με
τα μαρτυρια σου συνηκα
96 πασης συντελειας ειδον πε[ρας]
πλατεια η εντολη σου σφοδ[ρα]
97 ως ηγαπησα τον νομον σου [κυριε]
ολην την ημεραν μελετη [μου εστιν]
98 υπερ τους εχ'θρους μο[υ εσοφισας με]
την εντολην σου
οτι εις τον αιωνα εμ[οι εστιν]
99 υπερ παντας τους διδασ[κοντας με]
p. 187
[συνηκα οτι] τα μαρτυρια σου μελε
[τη μου] εστιν
100 [υπερ πρε]σβυτερους συνηκα· οτι τας
[εντο]λας σου εξεζητησα
101 [εκ πασ]ης οδου πονηρας εκωλυσα
[το]υς ποδας μου
[οπ]ως αν φυλαξω τους λογου σου
102 [απο] των κριματων σου ουκ εξεκλινα
[οτι] συ ενομοθετησας μοι
103 [ως] γλυκεια τω λαρυγ'γι μου τα λογια σου

91 συμπαντα | 94 κυριε pro εγω | 95 om εμε υπεμειναν . . . . με | add δε post τα | 96 ειδον | 98 τας εντολας pro την εντολην | μοι pro εμοι | 100 εζητησα pro εξεζητησα | 101 λογους σου | 102 κλιματων pro κριματον | 103 γλυκεα

[υπε]ρ μελι και κηριον τω στοματι μου
104 [απ]ο των εντολων σου συνηκα
[δια] τουτο ἐμισησα πασαν ὁδον ἀδικιας
[οτι] συ ενομοθετησας με
105 [λυ]χνος τοις ποσιν μου ὁ λογος σου κ(υρι)ε
και φως ταις τριβοις μου
106 [ομω]μοσα και εστησα· του φυλαξασθαι τα
κριματα της δικαιὸσὺνης σου
107 [ετ]απινωθην ἑως' σφοδρα
[κυριε ζ]ησον με κατα τον λογον σου
108 [τα εκ]ουσιἀ του στοματος μου ευδοκη
[σον δ]η κ(υρι)ε
[και τα κρι]ματα σου διδαξον με
109 [η ψυχη μ]ου εν ταις χερσιν σου διἀ παντος
[και του] νομου σου ου οὐκ επελαθομη(ν)
110 [ε]θεντο ἀμαρτωλοι παγιδα μοι
[και εκ τω]ν εντολων σου ουκ επλανηθη(ν)
111 [εκληρονο]μησα τα μαρτυριἀ σου εις τον αιωνα
[οτι αγαλλιαμα] της καρδιας μου ει συ
112 [εκλινα την καρδια]ν μου του ποιῆσαι τα
p. 188
δικαιωματα σου
εις τον αιωνα δι ανταμ[ειψιν]
ϛ 113 παρανομους εμισησα το[ν δε νομον]
σου ηγαπησα
114 βοηθος μου και αντιλημπτ[ωρ μου ει συ]
εις τον λογον σου επηλπ[ισα]
115 εκκλινατε ἀπ εμου πονηρευ[ομενοι]
και ἐξερευνησω τας εντολας τ[ου θεου μου]
116 αντιλαβου μου κατα το ελεος σο[υ]

104 μοι pro με | **105** νομος pro λογος | om κυριε | **106** ομωμοκα | **107** εταπεινωθην | το λογιον pro τον λογον | **108** ευλογησον pro ευδοκησον δη | **109** χερσι | om σου[1] | τον νομον pro του νομου | om ου | **111** εισιν pro ει συ | **112** δια παντος αμειψιν pro δι ανταμειψιν | **113** και τον pro τον δε | **114** add και ante εις | λαον pro λογον | ηλπισα pro επηλπισα | **115** add οι ante πονηρευομενοι | εξεραυνησω | **116** om μου[1] | λογιον pro ελεος

και ζησομαι
και μη καταισχυνης με απο τη[ς]
προσδοκιας μου
117 *βοηθησον μοι και σωθησομαι*
και μελετησω εν τοις δικαιωμ[ασιν]
σου διά παντος
118 *εξουδενωσας παντας τους απο[στα]*
τουντας ἄπο των δικαιώματω[ν σου]
ὅτι ἄδικον το ενθυμημα αυτω[ν]
119 *παραβαινοντας ελογισαμην πα[ν]*
τας τους ἁμαρτωλους της [γης]
δια τουτο ἠγαπησα τα μαρτυρ[ια σου]
διά παντος
120 *καθηλωλοσον εκ του [φοβου σου]*
τας σαρκας μου
απο γαρ των κριματων σο[υ εφοβηθην]
ל 121 *εποιῆσα κριμα και δικαι[οσυνην]*
μη παραδως με τοις αδ[ικουσιν με]
122 *εκδεξαι τον δουλον σου [εις αγαθα]*
μη συκοφαντησατ[ωσαν με υπερηφανοι]
123 *οι οφθαλμοι μου [εξελιπον εις το]*
p. 189
[σωτηριον] σου: και εις το λογιον
[της δι]καιοσυνης σου
124 *[ποιησον] μετα του δουλου σου κατα*
[το ελ]εος σου
[και κατα τ]α δικαιώματα σου διδαξον με
125 *[δουλος σ]ου εγω ειμι συνετισον με*
[και] γνωσομαι τα μαρτυριά σου
126 *[κα]ιρος του ποιῆσαι τω κ(υρι)ω*
[δι]εσκεδασαν τον νομον σου
127 *[δι]α τουτο ηγαπησα τας εντολας σου*

116 *ζησον με* pro *ζησομαι* | **120** *καθηλωσον* pro *καθηλωλοσον* | **124** *λογιον* pro *ελεος* | **125** tr *ειμι εγω*

[υπ]ερ χρυσιον και το παζιον
128 [δια] τουτο προς πασας τας εντολας
σου κατορθουμην
[π]ασαν ὁδον ἄδικον ἔμισησα
129 [θα]υμαστα τα μαρτυριά σου κ(υρι)ε
[δι]α τουτο ἐξηρευνησεν αυτα ἡ ψυχη μου
130 [η] δηλωσις των λογων σου φωτιει κ(αι)
συνετιει νηπιους
131 [το] στομα μου ηνοιξα και ειλκυσα πν(ευμ)α
[οτι τ]ας εντολας σου ἐπεποθουν
132 [επιβλε]ψον επ εμε και ἐλεὴσον με
[κατα το] κριμα των ἀγαπωντων το ὄνομα σου
133 [τα διαβημ]ατα μου κατευθυνον κατα το
[λογιον] σου
[και μη κα]τακυριευσατω μου πασα ανομια
134 [λυτρωσαι] με απο συκοφαντιας αν(θρωπ)ων
[και φυλαξ]ω τας εντολας σου
135 [το προσωπ]ον σου ἐπιφανον ἐπι το(ν)
[δουλον σο]υ
[και διδαξον με] τα δικαιωματα σου

p. 190

136 διέξοδους ὕδατων κατ[εβησαν οι ο]
φθαλμοι μου
ἐπι ουκ εφυλαξα τον νομο[ν σου]
ζ 137 δικαιος ει κ(υρι)ε και ευθης η κρισ[ις σου]
138 ἐνετειλω δικαιὼσυνην τα μ[αρτυρι]
ἀ σου· και ἀληθειαν σφοδρα
139 ἐξετηξεν με ὁ ζηλος' σου
ὅτι επελαθοντο των λογων σο[υ οι]
ἐχθροι μου
140 πεπυρωμενον το λογιον σου σφ[οδρα]

127 add *το* ante *χρυσιον* | **128** *κατωρθουμην* | **128** om *κυρι ε* | [*εξηρευνησεν*, *η*[1] corr ex *ε* man 1] | **131** *ηλκυσα* | **136** *επει* pro *επι* | *εφυλαξαν* | **138** [*ενετειλω*, *ει* in ras man 1, *ι* prim scr] | *δικαιοσυνην* [*ωσυ* in ras man 1, *οσυ* prim scr] | **139** add *του οικου* ante *σου*[1] | *εντολων* pro *λογων*

και ὁ δουλος σου ἠγαπησεν αυτ[ο]
141 νεὼτερος ἐγω ειμι και ἐξουδεν[ωμενος]
τα δικαιὼματα σου ουκ επελαθο[μην]
142 ἡ δικαιὸσυνη σου δικαιὸσυνη εις [τον]
αιὼνα: και ὁ λογος σου αληθει[α]
143 θλιψεις: και ἀναγ'και ευροσαν με
αι εντολαι σου μελετη μου εστιν
144 δικαιὸσυνη τα μαρτυριἀ σου εις το[ν αιωνα]
συνετισον με και ζησον με
ϛ 145 εκεκραξα εν ὅλη καρδια μου επα[κουσον μου κυριε]
τα δικαιὼματα σου εκζητησω
146 εκεκραξα προς σε σωσον μ[ε και φυ]
λαξω τα μαρτυρια σο[υ]
147 προεφθασα εν αωρια και ε[κεκραξα]
και εις τους λογους σου εφ[ηλπισα]
148 προεφθασαν οι ὀφθαλμοι μ[ου προς σε ορθρουν]
του μελεταν τα λογια σου
149 της φωνης μου ακουσον [κυριε κατα το ε]
λεος σου
κατα το κριμα σου ζησ[ον με]
p. 191
150 [προσηγγισαν οι] καταδιὼκοντες με
[ανο]μι[ᾳ]
[απο δε τ]ου νομου σου ἐμακρυνθησα(ν)
151 [εγγυς ει] συ κ(υρι)ε κ[αι] πασαι αι ὀδοι σου ἀληθεια(ν)
152 [κατ αρχ]ας εγνων εκ των μαρτυριων σου
[οτι ει]ς τον αιὼνα ἐθεμελιὼσας αυτα
153 [ιδε] την ταπινωσιν μου και ἐξελου με
[οτ]ι τον νομον σου ουκ επελαθομη(ν)
154 [κρι]νον την κρισιν μου και λυτρωσε με
[δια] τον λογον σου ζησον με

141 tr ειμι εγω | **143** αναγκη pro αναγκαι | om εστιν | **145** om μου[1] | **146** om προς | [μαρτυρια σου in ras man 1, ς εντολας σου και τα prim scr] | **147** [φθασα εν αω in ras man 1, μαρτυρια σου prim scr] | προεφθασαν με pro προεφθασα | om και[2] | εκηλπισα | **149** λογιον pro ελεος | **151** om συ | αληθεια | **153** ταπειωωσιν | **154** λυτρωσαι pro λυτρωσε [in ras man 1, ἐξελου με prim scr]

155 [μα]κραν απο αμαρτωλων σωτηρια
[ο]τι τα δικαιώματα σου ουκ εξεζητησα(ν)
156 οι οικτειρ'μοι σου πολ'λοι κ(υρι)ε
κατα το κριμα σου ζησον με
157 πολλοι οι εκδιώκοντες με και θλειβο(ν)τες με
εκ των μαρτυριων σου ουκ εξεκλεινα
158 [ει]δον ἄσυνετουντας και ἔξετηκομη(ν)
[οτι] τα λογια σου ουκ εφυλαξαντο
159 [ιδε] οτι τας εντολας' σου ἠγαπησα
[κυριε ε]ν τω ἔλεει σου ζησον με
160 [αρχη] των λογων σου ἄληθεια
[και εις το]ν αιώνα παντα τα κριματα
[της δικ]αιὸσυνης' σου
161 [αρχοντες] κατεδιώξαν με δωρεαν
[και απο τω]ν λογων σου ἔδιλιασεν
[η καρδια] μου
162 [αγαλλιασομαι] εγω ἔπι τα λογιἄ σου
[ως ο ευρισκω]ν σκυλα πολ'λα
163 [αδικιαν εμιση]σα και ἔβδελυξαμην
[τον δε νομον] σου ηγαπησα

p. 192

164 επτακις της ημ[ερας ηνεσα σοι]
επι τα κριματα τὴ[ς δ]ικα[ιοσυνης σου]
165 ειρηνη πολλη το[ις] αγαπω[σιν τον νομον σου]
και ουκ εστιν εν α[υτοι]ς σκαν[δαλον]
166 προσεδοκων το σωτηριον σ[ου κυριε]
και τας εντολας σου ηγαπησα
167 εφυλαξεν ἡ ψυχη μου τα μαρτ[υρια σου]
και ἠγαπησεν αυτα σφοδρα
168 εφυλαξα τας εντολας σου και τα [μαρτυρια σου]
οτι πασαι αι ὁδοι μου εναντιον σ[ου]
169 εγ'γισατω η δεὴσις μου ενωπιο[ν σου κυριε κυριε]

155 add η ante σωτηρια | **156** οικτιρμοι | add σφοδρα post κυριε | τα κριματα pro το κριμα | **157** εκθλιβοντες pro θλειβοντες | εξεκλινα | **158** ασυνθετουντας | **161** εδαλιασεν | **165** om εν | **167** add και ante εφυλαξεν | **169** add δη ante η

κατα το λογιον σου συναιτισον μ[ε]
170 εισελθοι το αξιωμα μου ενωπιον σου
κατα το λογιον σου ρυσαι με
171 εξηρευξαντο τα χιλη μου υμνον
οταν διδαξις με τα δικαιωματα σου
172 φθεγ'ξεται ἡ γλωσσα μου τα λογια σου
οτι πασαι αι εντολαι σου δικαιὸσυ[νη εστιν]
173 γενεσθω ἡ χερ σου του σωσαι μ[ε]
οτι τας εντολας σου ηρετισαμ[ην]
174 επεποθησα το σωτηριον σ[ου κυριε]
και ο νομος σου μελετη μο[υ εστιν]
175 ζησεται ἡ ψυχη μου και αιν[εσει σε]
και τα κριματα σου βοηθη[σει μοι]
176 επλανηθην ως προβατ[ον απολωλος]
ζητησον τον δουλον [σου οτι τας εν]
τολας σου ουκ [επελαθομην]

ΡΙΘ ωδη των αναβαθμ[ων] CXIX

1 προς κ(υριο)ν εν τω θ[λιβεσθαι με εκεκρα]
ξα και ειση[κουσεν μου]

p. 193

2 [κυριε ρυσαι την] ψυχην μου απο χιλαιων
[αδικ]ων και απο γλωσσης δολιας
3 [τι δοθειη] σοι και τι προστεθιὴ σοι προς
[γλω]σσαν δολιαν
4 [τα βελη] του δυνατου ἡκονημενα συν
[τ]οις ανθραξειν τοις ερημικοις
5 [οι]μοι οτι ἡ παροικια μου εμακρυνθη
[κα]τεσκηνωσα μετα των σκηνωματων κηδαρ
6 [πο]λλα παρωκησεν ἡ ψυχη μου

169 συνετισον | **171** χειλη | διδαξης | **172** φθεγξαιτο | το λογιον pro τα λογια | **173** χειρ | om με | **176** ωσει pro ως | ζησον pro ζητησον
CXIX **2** χειλεων | **3** προστεθειη | **4** ανθραξιν

7 [με]τα των μισουντων την ειρηνην
ημην ειρηνικος
οταν ελαλουν αυτοις επολεμουν με δωραια(ν)

PK ωδη των αναβαθμων CXX

1 ηρα τους ὀφθαλμους μου εις τα ορη
ποθεν ἠξι ἡ βοὴθια μου
2 η βοὴθια μου παρα κ(υριο)υ του ποιὴσαντος
τον ο(υ)ρ(αν)ον και την γην
3 μη δωης εις σαλον τον ποδα σου
[και ο]υ νυσταξι ὁ φυλασσων σε
4 [ιδου] ου νυσταξι ουδε ὕπνωσι ὁ φυλασ
[σω]ν τον ι(σρα)ηλ
5 [κυριος φυλα]ξι σε κ(υριο)ς σκεπη σου επι χειραν δεξια(ν) σ(ου)
6 [ημερας] ο ηλιος ου συνκαυσι σε
[και η σε]ληνη την νυκτα
7 [κυριος φυλαξει] σε απο παντος κακου
[φυλαξαι την] ψυχην σου ὁ κ(υριο)ς
8 [κυριος φυλαξει] την εισοδον σου και την εξοδο(ν)
[σου απο του νυν] και εως του αιωνος

[PKA] [ῳδη των αν]αβαθμων CXXI

1 [ευφρανθην επ]ι τοις ειρηκοσιν μοι
p. 194
εις οικον κ(υριο)υ πορευσομε[θα]
2 εστωτες ησαν οι ποδες η[μων εν]
ταις αυλαις σου ι(ερουσα)λημ
3 ι(ερουσα)λημ οικοδομουμενη ως πο[λις]
ης ἡ μετοχη αυτης επι το [αυτο]

7 δωρεαν
CXX 1 ηξει | βοηθεια | 2 βοηθεια | 3 δῳς | μηδε pro και ου | νυσταξει | 4 νυσταξει | εξυπνωσει pro υπνωσι | 5 φυλαξει | χειρα | 6 ουκ εκκαυσει pro ου συνκαυσι | 7 om ο κυριος²
CXXI 1 add τῳ Δαυειδ post αναβαθμων | 2 om σου

4 εκει γαρ ανεβησαν αι φυλαι
φυλαι κ(υριο)υ μαρτυριον τω ι(σρα)ηλ
του εξομολογησασθαι τω ονομα[τι κυριου]
5 οτι εκει εκαθισαν θρονοι εις κρ[ισιν]
θρονοι επι οικον δα(υει)δ
6 ερωτησαται δη τα εις· ειρηνην τη [ιερουσαλημ]
και ευθηνια τοις αγαπωσιν σε
7 γενεσθω δη ειρηνη εν τη δυναμι σου
και ευθηνια εν ταις πυργοβαρεσιν σου
8 ενεκα των ἀδελφων μου και των
πλησιον σου
ελαλουν δη ειρηνην περι σου
9 ενεκα του οικου κ(υριο)υ του θ(εο)υ ημων εξ[εζητη]
σα αγαθα σοι

PKB ωδη των αναβαθμων CXXII

1 προς σε ἠρα τους ὀφθαλμου[ς μου τον]
κατοικουντα εν τω ο(υ)ρ(αν)ω
2 ἴδου ως ὀφθαλμοι δουλων [εις χειρας]
των κυριων αυτων
ως ὀφθαλμοι παιδισκης ε[ις χειρας της]
·κυριας αυτης
ουτως οι ὀφθαλμοι ἡμ[ων προς κυριον]
τον θ(εο)ν ἡμων εως ου [οικτειρησαι ημας]
3 ελεησον ἡμας κ(υρι)ε ελ[εησον ημας]
οτι επι πολω επλη[θυνθημεν εξουδενωσεως]
p. 195
4 επι πλιο[ν] επλησθη ἡ ψυχη ἡμων
το ονειδ[ο]ς τοις ευθηνουσιν και η εξου
[δεν]ωσις τοις ὑπερηφανοις

4 om φυλαι | του pro τω[1] | 6 tr και ευθηνια τοις αγαπωσιν σε ante ερωτησατε | 7 add σου post ειρηνη | δυναμει | τοις | 8 μου pro σου[1] | δε pro δη | 9 om αγαθα
CXXII 3 πολυ | 4 πλειον | επληθυνθη pro επλησθη

[ΡΚΓ] [ῳδη] των αναβαθμων CXXIII

1 ει μη οτι κ(υριο)ς ην εν ἡμειν ειπατω δη ι(σρα)ηλ
2 ει μη οτι κ(υριο)ς ην εν ἡμιν
εν [τ]ω επαναστηναι αν(θρωπ)ους εφ ημας
3 αρα ζωντας αν κατεπιον ἡμας
[ε]ν τω ωργισθηναι τον θυμον αυτων εφ ημας
4 αρα το ὑδωρ κατεποντισεν ἡμας
χιμαρ'ρον διηλθεν ἡ ψυχη ἡμων
5 αρα διηλθεν ἡ ψυχη ἡμων το ὑδωρ το
ανϋποστατον
6 ευλογητος κ(υριο)ς ος ουκ εδωκεν ἡμας εις
θηραν τοις ὀδουσιν αυτων
7 ἡ ψυχη ἡμων ως στρουθιον ερ'ρυσθη
εκ της παγιδος των θηρευοντων
η παγις συνετριβη και ἡμεις ερυσθημε(ν)
8 ἡ βοὴθια ἡμων εν ὀνοματι κ(υριο)υ
του ποιὴσαντος τον ο(υ)ρ(αν)ον και την γη(ν)

ΡΚΔ ωδη των αναβαθμων CXXIV

1 οι πεποιθοτες επι κ(υριο)ν ως ορος σειων
ου σαλευθησεται εις τον αιωνα ὁ κα
τοικων ι(ερουσα)λημ ·
2 ορη κυκλω αυτης και κ(υριο)ς κυκλω
του λαου αυτου
απο του νυν και εως του αιωνος
3 οτι ουκ αφησι κ(υριο)ς την ραβδον των
αμαρτωλων επι τον κληρον των δικ(αι)ω(ν)
[οπως αν] μη εκτινωσιν οι δικαιοι
p. 196
εν ανομιαις χειρας αυ[των]

CXXIII 1 add τῳ Δαυειδ post αναβαθμων | ημιν | 3 οργισθηναι | 4 χειμαρρον | 8 om η | βοηθεια
CXXIV 1 Σιων | 3 αφησει | om κυριος | εκτεινωσιν | ανομια pro ανομαις

4 αγαθυνον κ(υρι)ε τοις αγαθοις
και τοις ευθεσειν τη καρδι[α]
5 τους δε εκ'κλινοντας εις τα[ς στραγγα]
λιας απαξι κ(υριο)ς μετα των εργ[αζομε]
νων την ανομιαν
ειρηνη επι τον ι(σρα)ηλ

ΡΚΕ ωδη τ̇ων αναβαθμων CXXV

1 εν τω επιστρεψαι κ(υριο)ν την αιχμαλωσ[ιαν] σ̇ι̇ω̇[ν]
εγενηθημεν ωσει παρακεκλημενο[ι]
2 τοτε επλησθη χαρας το στομα ἡμων
και ἡ γλωσσα ἡμων αγαλ'λιασεως
τοτε ερουσειν εν τοις εθνεσειν
εμεγαλυνεν κ(υριο)ς του ποιὴσαι μετ αυτω(ν)
3 εμεγαλυνεν κ(υριο)ς του ποιησαι μεθ ημω(ν)
εγενηθημεν ευφραινομενοι·
4 επιστρεψον κ(υρι)ε την αιχμαλωσιαν ημω(ν)
ως ὁ χιμαρρους εν τω νοτω
5 οι σπιροντες εν δακρυσειν
εν αγαλ'λιασι θεριουσειν
6 πορευὁμενοι επορευοντο και εκλαι[ον]
βαλ'λοντες τα σπερματα αυτων
ἐρχομενοι δε ἠξ̇ουσιν εν α̇γ̇αλλιασ̇[ει]
αιροντες τα δραγματα αυτ̇[ων]

ΡΚϛ ωδη των αναβαθμων CXXVI

1 Εαν μη κ(υριο)ς οικοδομηση οικ̇[ον]
εις ματην εκοπιασαν οι οικ[οδ]ο̇μ̇ο̇υ̇ν̇τ̇ε̇ς̇ [αυτον]
εαν μη κ(υριο)ς φυλαξι πολιν ε[ις ματην]

4 ευθεσι | 5 απαξει
CXXV 1 ως pro ωσει | 2 ερουσιν | εθνεσιν | [ρουσειν εν τοις εθνεσειν εμεγαλυ in ras man 1] | 4 χειμαρρους | 5 σπειροντες | δακρουσιν | αγαλλιασει | θεριουσιν | 6 αιροντες pro βαλλοντες
CXXVI 1 φυλαξη

ἠγρυπνησεν ο φυλασ[σων]
2 εις ματην ὕμειν εστιν του ορθρι[ζειν]
p. 197
[εγειρεσθαι με]τα το καθησθαι
[οι εσθοντε]ς αρτον οδυνης
[οταν δῳ] τοις αγαπητοις αυτου ὑπνο(ν)
3 [ιδου η] κληρονομια κ(υριο)υ ὑϊοι
[ο μισθ]ος του καρπου της γαστρος
4 [ωσει] βελη εν χειρι δυνατου
[ουτ]ως οι ὑϊοι των εκτετιναγμενω(ν)
5 [μακ]αριος ος πληρωσι την επιθυμιαν
[α]υτου εξ αυτου
[ου] καταισχυνθησονται ὀταν λαλωσιν
τοις εκ'θροις αυτων εν πυλη

[PKZ] ωδη των αναβαθμων CXXVII

1 μακαριοι παντες οι φοβουμενοι τον κ(υριο)ν
οι πορευομενοι εν ταις ὀδοις αυτου
2 τους πονους των καρπων σου φαγεσαι
μακαριος ει και καλως σοι εσται
3 [η] γυνη σου ως αμ'πελος ευθηνουσα
εν τοις κλιτεσιν της οικιας σου
[οι υ]ϊοι σου ως νεὀφυτα ελεων κυκλω
της τραπεζης σου
4 [ιδου ο]υτως ευλογηθησεται αν(θρωπ)ος ὀ φοβου
[μεν]ος τον κ(υριο)ν
5 [ευλογη]σαι σε κ(υριο)ς εκ σειων
[και ιδοις] τα αγαθα ι(ερουσα)λημ
[πασας τ]ας ημερας της ζωης μου
6 [και ιδοις] ὑϊους των ὑϊων σου
[ειρηνη ε]πι τον ι(σρα)ηλ

2 tr εστιν υμιν | 3 add αυτης post γαστρος | 5 πληρωσει | αυτων pro αυτου² | καταισχυνθησεται | λαλωσι | εχθροις
CXXVII 2 καρπους pro πονους | πονων pro καρπων | 3 κλιτεσι | ελαιων | 4 add ο ante ανθρωπος | 5 Σιων | σου pro μου

[PKH] [ῳδη τ]ῶν αναβαθμων CXXVIII

1 [πλεονακι]ς επολεμησαν με εκ νεοτητος μου
[ειπατω] δη ι(σρα)ηλ πλεὸνακις επολεμησαν
2 [με εκ νεο]τητο[ς μο]υ
p. 198
και γαρ ουκ ηδυνηθη[σαν μοι]
3 επι του νωτου μου ετ[εκταινον οι αμαρτωλοι]
εμακρυναν την ανομιαν [αυτων]
4 κ(υριο)ς δικαιος συνεκοψεν αυ[χενα α]
μαρτωλων
5 αισχυνθητωσαν και αποστραφ[ητω]
σαν εις τα ὀπισω παντες οι μ[ισουν]
τες σειων
6 γενηθητωσαν ως χορτος δωμα[των]
ος προ του εξανθησαι εξηρανθη
7 οὺ ουκ επληρωσεν την χειρα αυτο[υ]
ο θεριζων
και τον κολπον αυτου ο τα δραγματα συλλεγ[ων]
8 και ουκ ειπαν οι παραγοντες ἐυλογια
κ(υριο)υ εφ ὕμας
ευλογηκαμεν ὑμας εν ονοματι κ(υριο)υ

PKΘ ωδη των αναβαθμων CXXIX

1 εκ' βαθαιων εκεκραξα σε κ(υρι)ε
2 κ(υρι)ε εισακουσον της φωνης μου
γενηθητω τα ὠτα σου προσεχον[τα]
εις την φωνην της δεὴσε[ως μου]
3 εαν ανομιας παρατηρηση κ(υρι)ε [κυριε τις]
4 ὑποστησηται· ὀτι παρα σο[ι ο ιλασμος εστιν]
5 ενεκεν του ὀνοματος σου υπ[εμεινα κυριε]

CXXVIII 5 Σιων | 6 εκσπασθηναι pro εξανθησαι | 8 ημας pro υμας[1] | ευλογησομεν pro ευλογηκαμεν
CXXIX 1 βαθεων

ὑπεμινεν ἡ ψυχη μου εις τ[ον νομον αυτου]
6 ηλπισεν ἡ ψυχη μου επι τ[ον κυριον]
απο φυλακης πρωιας μεχρ[ι νυκτος]
απο φυλακης πρωϊας ελπ[ισατω ισραηλ]
επι τον κ(υριο)ν
7 οτι παρα του κ(υρι)υ το ελε[ος και πολλη παρ αυ]
του λυτρωσις

p. 199

8 [και αυτος λυ]τρωσεται τον ι(σρα)ηλ εκ' πασω(ν)
[των ανο]μιων αυτου

[ΡΛ] [ῳδη τω]ν αναβαθμων CXXX

1 [κυριε ουχ] υψωθη ἡ καρδια μου
[ουδε ε]μετεωρισθησαν οι ὀφθαλμοι μου
[ουδε] επορευθην εν μεγαλοις
2 [ουδ]ε εν θαυμασιοις ὑπερ εμε
[ε]ι μη εταπινοφρονουν
και υψωσα την ψυχην μου
ως το απογεγαλακτισμενον επι την μ(ητε)ρα αυτου
[ε]ως ανταποδοσις επι την ψυχην μου
3 ελπισατω ι(σρα)ηλ επι τον κ(υριο)ν
απο του νυν και εως του αιωνος

[ΡΛΑ] ωδη των αναβαθμων CXXXI

1 μνησθητι κ(υρι)ε του δα(υει)δ και πασης της
2 πραὸτητος αυτου ως ὠμοσεν τω κ(υρι)ω
[η]υξατο τω θ(ε)ω ἰακωβ·
3 [ει] εισελευσομαι εις σκηνωμα οικου μου
[ει α]ναβησομαι επι κλινης στρωμνης μου

5 υπεμεινεν | 6 om απο φυλακης πρωιας ελπισατω ισραηλ επι τον κυριον | 7 τῳ κυριῳ pro του κυριου | αυτῳ pro αυτου

CXXX 1 add τῳ Δαυειδ post αναβαθμων | tr μου η καρδια | 2 εταπειινοφρονουν | ανταποδωσεις | om την²

CXXXI 1 πραυτητος

4 [ει δω]σω ὑπνον τοις ὀφθαλμοις μου
[και τοι]ς βλεφαροις μου νυσταγμον
[και ανα]παυσιν τοις κροταφοις μου
5 [εως ου ε]υρω τοπον τω κ(υρι)ω
[σκηνω]μα τω θ(ε)ω ἰακωβ'
6 [ιδου ηκο]υσαμεν αυτην εν εφραθα
[ευρομεν α]υτην εν τοις πεδιοις του δρυμου
7 [εισελευσ]ομεθα εις τα σκηνωματα αυτου
[προσκυν]ησομεν εις τον τοπον
[ου εστ]ησαν οι ποδες αυτου
8 [αναστηθι κυρι]ε εις την αναπαυσιν σου·

p. 200

συ και ἡ κιβωτος του α[γιασματος σου]
9 οι ἱερεις' σου ἐνδυσωνται[ι δικαιοσυνην]
και οι ὁσιοι σου αγαλλιασονται[ι]
10 ἑνεκεν δα(υει)δ του δουλου σου
μη ἀποστρεψης το προσωπον [του χριστου σου]
11 ὤμοσεν κ(υριο)ς τω δα(υει)δ ἀληθειαν και ο[υ μη]
ἀθετησι αυτον
εκ' καρπου της κοιλιας' σου θησομαι ε
πι τον θρονον σου·
12 ἐαν φυλαξονται ὑἱοι σου την διαθηκην μου
και τα μαρτυριἀ σου ταυτα ἀ διδαξω αυτους
και οι ὑἱοι αυτων ἑως του αιὼνος καθι
ουνται ἐπι του θρονου σου
13 ὁτι ἐξελεξατο κ(υριο)ς την σειων
ἡρετισατο αυτην εις κατοικιαν ἑαυτω
14 αυτη ἡ καταπαυσις μου εις αιὼνα αιὼνος
ὡδε κατοικησω· ὁτι ἡρετισαμην αυτην
15 την χηραν αυτης ευλογων ευλογησω
τους πτὼχους αυτης χορτασω αρ[των]
16 τους ἱερεις αυτης ενδυσω σωτηρια[ν]

6 ταις δασεσι pro τοις πεδιοις | 7 εισελευσομαι | 9 ενεδυσαντο pro ενδυσωνται | 11 αθετησει | αυτην pro αυτον | 12 φυλαξωνται | add οι ante υιοι[1] | μου pro σου[2] | om του[1] | τον θρονον pro του θρονου | 13 Σιων

και οι ὅσιοι αυτης ἀγαλλιασι αγαλλι[ασονται]
17 *ἐκει ἐξανατελω κερας τω δα(υει)δ̣*
ἡτοιμασα λυχνον τω χ(ριστ)ω σου
18 *τους εχθρους αυτου ενδυσω αι̣[σχυνην]*
ἐπι δε αυτον ἔξανθησει το αγιασ̣[μα μου]

ΡΛΒ *ὡδη των ἀναβαθμων τω δα̣(υει)δ̣* **CXXXII**

1 *ιδου δη τι καλον· και τι τερπνον*
αλλ η το κατοικειν αδελφους ε̣π̣[ι το αυτο]
2 *ως μυρον ἐπι κεφαλην το [καταβαινον]*
επι πωγων̣[α]

p. 201

[τον πωγωνα] τον ἀἀρων
[το καταβαι]νον ἔπι την ὥαν του ενδυ
[ματος] αυτου·
3 *[ως δροσ]ος ἀἐρμων η καταβαιν'νουσα ἔ*
[πι τ]α ὄρη σειων
[οτι εκ]ει ἔνετιλατο κ(υριο)ς την ευλογιαν ·
[και ζω]ην εως του αιὼνος·

[ΡΛΓ] *ὡδη των ἀναβαθμων·* **CXXXIII**

1 *[ιδ]ου δη ευλογειτε τον κ(υριο)ν*
π̣αντες οι δουλοι κ(υριο)υ· οι εστωτες εν οικω κ(υριο)υ
εν αυλαις οικου θ(εο)υ ἡμων
2 *εν ταις νυξιν ἐπαρατε τας χειρας ὑμω(ν)*
εις τα ἅγια· και ευλογειτε τον κ̣(υριο)ν
3 *ευλογησει σε κ(υριο)ς εκ' σειων*
ο ποιἡσας τον ουρ(αν)ον και την γην

16 *αγαλλιασει*
CXXXII **1** *η* pro *και* | om *αλλ* | **3** *καταβαινουσα* | *Σιων* | *ενετειλατο*
CXXXIII **1** om *εν οικω κυριου* | **2** om *τας* | **3** *Σιων*

[ΡΛΔ] αλ'ληλουϊά· CXXXIV

1 αινειτε το ὄνομα κ(υριο)υ
2 [αι]νειτε δουλοι κ(υριο)ν· οι εστωτες εν οικω κ(υριο)υ
[εν α]υλαις οικου θ(εο)υ ἡμων
3 [αινει]τε τον κ(υριο)ν ὅτι ἀγαθος κ(υριο)ς
[ψαλατ]ε τω ονοματι αυτου ὅτι καλον
4 [οτι το]ν ιακωβ' εξελεξατο ἑαυτω ὁ κ(υριο)ς
[ισρα]η[λ ει]ς περιουσιασμον αυτου
5 ὅτι εγνων ὅτι μεγας ὁ κ(υριο)ς
[και] ο κ(υριο)ς ἡμων παρα παντας τους θεους
6 [παν]τα οσα ηθελησεν ὁ κ(υριο)ς ἐποιἡσεν
[εν τῳ ο]υρ(αν)ω και εν τη γη
[εν ταις θ]αλασσαις και εν πασαις ταις
[αβυ]σσοις
7 [αναγων νεφελα]ς εξ εσχατου της γης

p. 202

αστραπας εις ὕἔτον επ[οιησεν]
ὁ ἐξαγων ἀνεμους εκ τω[ν θησαυρων αυτου]
8 ὃς επαταξεν τα πρωτοτοκ[α αιγυπτου]
ἀπο αν(θρωπ)ου ἑως κτηνους
9 ἐξαπεστειλεν σημειἀ και τε[ρατα εν με]
σω σου αιγυπτε
εν φαραὼ και εν πασιν τοις δο[υλοις αυτου]
10 ως ἐπαταξεν ἐθνη πολ'λα
και ἀπεκτεινεν βασιλεις κραταιους
11 τον σηων βασιλεὰ των ἀμορραιων
και τον νωγ' βασιλεὰ της βασσαν
και πασας τας βασιλειας χανααν
12 και ἐδωκεν την γην αυτων κληρονο[μιαν]
κληρονομἰαν ἰσραηλ' δουλω αυτου
13 κ(υρι)ε το ὄνομα σου εις τον αιὼνα

CXXXIV 5 om o¹ | 6 tr εποιησεν ο κυριος | om πασαις | 7 om της | om των | 9 πασι | 10 om ως | 11 Ωγ pro νωγ | βασαν

και το μνημοσυνον σου εις γενεαν
και γενεαν
14 *ὀτι κρινει κ(υριο)ς τον λαον αυτου*
και ἔπι τοις δουλοις αυτου παρακλη[θη]σετ(αι)
15 *τα ειδωλα των ἔθνων αργυριον και*
χρυσιον· εργα· χειρων αν(θρωπ)ων
16 *στομα ἔχουσιν· και ου λαλουσιν*
ὀφθαλ'μους ἔχουσιν και ουκ οψονται
17 *ὦτα ἔχουσιν· και ουκ ενωτισθησονται*
ρινας ἔχουσιν· και ουκ οσφρανθησονται
χειρας ἔχουσιν· και ου ψηλαφησουσ[ιν]
ποδας ἔχουσιν· και ου περιπα[τησουσιν]
ουδε γαρ εστιν πν(ευμ)α εν τω στο[ματι αυτων]
18 *ὁμοιοι αυτοις γενωνται παν[τες οι ποιουντες αυτα]*
και παντες οι πεποιθοτε[ς εν αυτοις]

p. 203

19 *[οικος ισραηλ ευ]λογησατε τον κ(υριο)ν*
[οικος ααρω]ν ευλογησαται τον κ(υριο)ν
20 *[οικος λευ]ει ευλογησατε τον κ(υριο)ν*
[οι φοβου]μενοι τον κ(υριο)ν ευλογησατε τον κ(υριο)ν
21 *[ευλογη]τος κ(υριο)ς εκ' σειων*
[ο κατο]ικων ἰἔρουσαλημ

[ΡΛΕ] *[α]λ'ληλουἰα·* CXXXV

1 *[εξ]ομολογεισθε τω κ(υρι)ω ὀτι ἀγαθος*
οτι εις τον αιῶνα το ἐλεος αυτου
2 *[εξ]ομολογεισθε τω θ(ε)ω τον θ(εο)ν· ὀτι*
εις τον αιῶνα το ἔλεος αυτου
3 *[εξ]ομολογεισθε τω κ(υρι)ω τον κ(υριο)ν· ὀτι εις*
τον αιῶνα το ἔλεος αυτου
4 *τω ποιῆσαντι θαυθαυμασιἀ μεγαλα μονω*

13 *Κυριε* pro *και*[1] | **14** *οικτειρει* pro *οτι κρινει* | **17** om *ρινας . . . . . περιπατησουσιν* | **18** *γενοιντο* pro *γενωνται* | **19** *ευλογησατε*[2] | **21** *Σιων*

CXXXV **1** *χρηστος* pro *αγαθος* | **2** *των θεων* pro *τον θεον* | **3** *των κυριων* pro *τον κυριον* | **4** *ποιουντι* pro *ποιησαντι* | *θαυμασια*

ὅτι εις τον αιῶνα το ἔλεος αυτου
5 [τ]ῷ ποιῆσαντι τους ουρ(αν)ους εν συνεσει
ὅτι εις τον αιῶνα το ἔλεος αυτου
6 [τῷ] στερεωσαντι την γην επι των ὕδατω(ν)
[ο]τι εις τους αιῶνας το ἐλεος αυτου
7 [τῷ π]οιῆσαντι φωτα μεγαλα· ὅτι εις τους
αιῶνας το ἔλεος αυτου
8 [τον ηλι]ον εις ἐξουσιαν της ἡμερας
[οτι ει]ς τους αιῶνας το ἔλεος αυτου
9 [την σελη]νην και τους αστερας εις ἐξου
[σιαν της] νυκτος· ὅτι εις τους αιῶνας
[το ελεο]ς αυτου
10 [τῷ παταξαν]τι αιγυπτον συν τοις πρω
[τοτοκοις] αυτων· ὅτι εις τους αιῶ
[νας το ελεος αυ]του
11 [και εξαγαγοντι ι]σραηλ εκ μεσου αυτων
p. 204
ὅτι εις τον αιῶνα τ[ο ελεος αυτου]
12 εν χειρι κραταια' και εν βρα[χιονι υψηλῷ]
ὅτι εις τον αιῶνα το ελε[ος αυτου]
13 τω καταδιἑλοντι την ερυθ[ραν θαλασ]
σαν εις διἑρεσεις· οτι ε[ις τον αιω]
να το ἔλεος αυτου·
14 και διἀγαγοντι τον ι(σρα)ηλ δια μεσ[ου αυτης]
οτι εις τον αιῶνα το ἔλεος αυτ[ου]
15 και εκ'τιναξαντι φαραω· και την δυ[να]
μιν αυτου εις θαλασ'σαν ἔρυθραν
ὅτι εις τον αιῶνα το ἔλεος αυτου
16 τω καθοδηγησαντι τον λαον αυτου
εν τη ἔρημω· ὅτι εις τον αιῶνα το ελεο[ς αυτου]
17 τω παταξαντι βασιλεις μεγαλους οτι

6 *το υδωρ* pro *των υδατων* | *τον αιωνα* pro *τους αιωνας* | **7** add *μονῳ* ante *οτι* | *τον αιωνα* pro *τους αιωνας* | **8** *τον αιωνα* pro *τους αιωνας* | **9** *τα αστρα* pro *τους αστερας* | *τον αιωνα* pro *τους αιωνας* | **10** *τον αιωνα* pro *τους αιωνας* | **13** *διαιρεσεις* | **14** *εν μεσῳ* pro *δια μεσου* | **16** *διαγαγοντι* pro *καθοδηγησαντι* | om *τη*

εις τον αιῶνα το ελεος αυτου
18 και ἀποκτειναντι βασιλεις κραταιου[ς]
ὅτι εις τον αιωνα το ἔλεος αυτο[υ]
19 τον σηων βασιλεὰ των ἀμορραι[ων]
ὅτι εις τον αιῶνα το ελεος [αυτου]
20 και τον ωγ' βασιλεὰ της βασαν
ὅτι εις τον αιῶνα το ἔλεος [αυτου]
21 και δοντι την γην αυτων κληρον[ομιαν]
ὅτι εις τον αιῶνα το ελεο[ς αυτου]
22 κληρονομιαν ι(σρα)ηλ δουλω α[υτου]
ὅτι εις τον αι$^{\omega}$να το ελεος [αυτου]
23 ὅτι εν τη ταπεινωσει ημ[ων εμνησ]
θη ἡμων ὁ κ(υριο)ς οτι εις [τον αιωνα]
το ἔλεος αυτου
24 και ἐλυτρωσατο [ημας εκ χειρος εχθρων]
ἡμων· ὅτι ε[ις τον αιωνα το ελεος αυτου]

p. 205

25 [ο διδους τροφην] παση σαρκι οτι εις
[τον αιωνα τ]ο ελεος αυτου
26 [εξομολογε]ισθε τω θ(ε)ω του ουρανου
[οτι εις τ]ον αιῶνα το ἔλεος αυτου

[ΡΛϹ] [α]λληλουϊὰ διὰ ἰἡρεμειου CXXXVI

1 [επι τῳ] ποταμω βαβυλωνος
[εκει ε]καθισαμεν· και ἐκλαυσαμεν
[εν τ]ω μνησθηναι ἡμας της' σειων
2 [επι] ται ἴτεαις εν μεσω αυτης
[εκ]ει ἔκρεμασαμεν τα οργανα ἡμων
3 [οτι] εκει ἔπηρωτησαν ἡμας οι αιχμαλω
τευσαντες ἡμας λογους ὡδων

20 [τον[1], ο corr ex ω man 1] | 23 om οτι εν τη . . . . . ελεος αυτου | 26 κυριῳ pro θεω

CXXXVI 1 τῳ Δανειδ pro αλληλουια δια ιηρεμειου | των ποταμων | Σιων | 2 ταις pro ται | om εκει | 3 ηρωτησαν pro επηρωτησαν

και οι ἄπαγοντες ἡμας ὕμνον
[ασ]ατε ἡμιν εκ των ὠδων σειων
4 [π]ως ἄσωμεν την ὠδην κ(υριο)υ επι γης αλ
λοτριας
5 [εα]ν επιλαθομαι σου ἰἐρουσαλημ'
[επι]λησθειη ἡ δεξιἀ μου
6 [κολ]ληθειἡ ἡ γλωσ'σα μου τω λαρυγγι
[μο]υ εαν μη σου μνησθω
[εαν μ]η προαναταξωμαι την ἰἐρουσα
[λη]μ εν αρχη της ευφροσυνης μου
7 [μνησ]θητι κ(υρι)ε των ὑἰων ἐδεμ την ἡ
[μερα]ν ἰἐρουσαλημ'
[των λε]γοντων εκ'κενουτε ἐκ'κενου
[τε εως τ]ων θεμελιων αυτης
8 [θυγατηρ] βαβυλωνος ἡ ταλαιπωρος
[μακαρ]ιος ος ανταποδωσει σοι· το αν
[ταποδ]ομα σου ο ανταπεδωκας ἡμι(ν)
9 [μακαριος ος κρατ]ησει τα νηπια σου
p. 206
και ἐδαφιει προς τη[ν πετραν]

ΡΛΖ τω δα(υει)δ ζαχαριου CXXXVII

1 Εξομολογησομαι σοι κ(υρι)ε [εν ολη καρδια μου]
ὀτι ἡκουσας παντα τα ρη[ματα του στοματος μου]
και ἐναντιον αγ'γελων ψα[λω σοι]
2 προσκυνησὼ προς ναον α[γιον σου]
και ἐξομολογησομαι τω ονομ[ατι σου]
ἐπι τω ἐλεει σου· και τη ἀληθεια σ[ου]
ὀτι ἐμεγαλυνας επι παντα το ὀνομ[α το αγιον σου]
3 ἐν η αν ἡμερα ἐπικαλεσομαι σε ταχυ

3 απαγαγοντες | υμνησατε pro υμνον ασατε | Σιων | 5 επιλαθωμαι [sic scr. man 2 in Λ] | 7 Εδωμ | ο θεμελιος εν αυτη pro των θεμελιων αυτης | 9 tr και εδαφιει τα νηπια σου
CXXXVII 1 om ζαχαριου | om παντα | 2 παν pro παντα | om το[1] | 3 επικαλεσωμαι | om σε

εισακουσον μου
πολυωρησεις με εν ψυχη μου δυνα[μει πολλη]
4 ἐξομολογησασθωσαν σοι κ(υρι)ε πανπες
οι βασιλεις της γης
οτι ηκουσαν παντα τα ρηματα του στο
ματος μου
5 και ἄσατωσαν εν ταις ὁδοις κ(υριο)υ
ὅτι μεγαλη ἡ δοξα κ(υριο)υ
6 ὅτι ὕψηλος κ(υριο)ς και τα ταπινα ἔφορα
και τα ὕψηλα ἀπο μακροθεν γινωσκε[ι]
7 ἐαν πορευθω εν μεσω θλιψεως ζησε[ις με]
ἐπ οργην εχθρων μου εξετεινας χε[ιρας]
και ἔσωσεν με ἡ δεξια σου
8 κ(υριο)ς ανταποδωσει ὑπερ εμ[ου]
κ(υρι)ε το ελεος σου εις τον αἰω[να]
τα εργα των χειρων σου μη [παρης]

ΡΛΗ εις το τελος ψαλμος [τῳ δαυειδ] CXXXVIII

1 κ(υρι)ε ἐδοκιμασας με και εγνω[ς με]
2 συ ἔγνως την καθεδραν [μου και την]
ἔγερσιν μου [σ]υ συν[ηκας]
p. 207
[παντας το]υς διαλογισμους μου απο
[μακροθ]εν
3 [την τριβον] μου και την σχοινον μου
[εξ]ιχνιασας
[και πα]σας τας ὁδους μου προειδες
4 [οτι ουκ] εστιν δολος εν γλωσ'σῃ μου
5 [ιδου] κ(υρι)ε συ ἔγνως παντα τα εσχατα
και τα ἀρχαια

3 επακουσον pro εισακουσον | add εν ante δυναμει | 4 σου pro μου | 5 tr η δοξα Κυριου μεγαλη | 6 ταπεινα | 7 tr εξετεινας χειρας μου | 8 Κυριε pro κυριος | ανταποδωσεις | 8 add Κυριε ante τα εργα

CXXXVIII 3 προιδες | 4 λογος αδικος pro δολος

[συ ε]πλασας μὲ· και ἔθηκας ἔμε την χειρα σου
6 [εθ]αυμαστῶθη ἡ γνωσις' σου ἐξ εμου
εκραταιωθη ου μη δυνωμαι προς αυτη(ν)
7 που πορευθω ἀπο του πν(ευματο)ς σου
και απο του προσωπου σου που φυγω
8 εαν αναβω εις τον ουρ(αν)ον ἐκει ει
εαν καταβω εις τον ἅδην παρει
9 εαν αναλαβοιμι τας πτερυγας μου κα
τ ορθρον
[και] κατασκηνωσω εις τα εσχατα της
[θ]αλασ'σης
10 [και γ]αρ εκει ἡ χειρ σου ὁδηγησει με
[και κ]αθεξει με ἡ δεξια' σου
11 [και ει]πα ἀρα σκοτος καταπατησει με
[και νυ]ξ φωτισμος εν τη τρυφη μου
12 [οτι σκο]τος ου σκοτισθησεται απο σου
[και νυξ] ως ημερα φωτισθησεται
[ως το] σκοτος αυτης ουτω και το
[φω]ς αυτης
13 [οτι συ] κ(υρι)ε εκτησω τους νεφρους μου
[αντελαβ]ου μου εκ γαστρος μητρος μου
14 [εξομολο]γησομαι σοι ὅτι φοβερως
p. 208
ἐθαυμαστωθης
θαυμασιἁ τα εργα σου και [η ψυχη μου γι]
νωσκει σφοδρα
15 ουκ εκρυβη το οστουν μου απ[ο σου ο]
ἔποιῆσας εν κρυφη
και ἡ ὑποστασις μου εν τοις κ[ατωτατω της γης]
16 το ἀκατεργαστον σου ἴδον οι οφ[θαλμοι μου]
και ἐπι το βιβλιον σου παντες γρα[φησονται]

5 add *επ* ante *εμε* | **8** add *συ* post *ουρανον* | tr *ει εκει* | **9** *αναλαβω* | *ορθον* | **11–12** [*και νυξ* . . . . . *απο σου* in ras man 1, prim scr *οτι σκοτος* . . . *απο σου* et *ως το σκοτος* . . . . *φως αυτης*] | **12** om *οτι σκοτος* . . . . . *φωτισθησεται* | *ουτως* | **13** tr *Κυριε* post *μου*[1] | **15** [*η υποστασις*, inter *η* et *υ* litt *ε* eras] | **16** *ειδοσαν* pro *ιδον*

ἡμερας πλασθησονται και ουδεις [εν αυτοις]
17 ἐμοι δε λιαν ἐτιμηθησαν οι φιλοι σ[ου ο θεος]
λειαν εκραταιώθησαν αι αρχαι αυτω[ν]
18 ἐξαριθμησομαι αυτους και ὑπερ ἀμμ[ον]
πληθυνθησονται
εξεγερθην· και ἔτι ειμι μετα σου
19 ἐὰν ἀποκτειωης ἁμαρτωλους ο θ(εο)ς
ανδρες αιματων εκ'κλεινατε απ εμου
20 οτι ἔρειτε εις διἀλογισμον
λημ'ψονται εις ματαιὸτητα τας πολει[ς σου]
21 ουχι τους μισουντας' σε κ(υρι)ε εμισησα
και ἔπι τοις εχ'θροις' σου ἐξετηκ[ομην]
22 τελιον μισος ἐμισουν αυτου[ς]
εις ἐχθρους ἐγενοντο μο[ι]
23 δοκιμασον με ὁ θ(εο)ς και γνω[θι την]
καρδιαν μου
ετασον με και γνωθι τας [τριβους μου]
24 και ειδε ει ὁδος ἀνομιας ε[ν εμοι]
και ὁδηγησον με εν οδω α[ιωνια]

ΡΛΘ 1 εις το τελος ψαλμος τω δ[αυειδ] CXXXIX

2 εξελου με κ(υρι)ε ἐξ αν(θρωπ)ου πονηρο[υ]
ἀπο ανδρος ἀδικ[ου] ρυσαι [με]
p. 209
3 [οιτινες ελογι]σαντο αδικιας εν καρδιᾶ
[ολην την ημε]ραν παρεταὸ'σοντο πολεμους
4 [ηκονησαν γ]λωσ'σαν αυτων ωσει ὀφεως
[ιος ασπιδ]ων ὑπο τα χειλη αυτων
5 [φυλαξο]ν με κ(υρι)ε εκ χειρος ἁμαρτωλου
[απο αν](θρωπ)ου αδικου ἐξελου με

17 λιαν | 18 εξηγερθην | 19 εκκλινατε | 20 ερεις pro ερειτε | 22 τελειον | 24 ιδε | ιδες pro οδος

CXXXIX 1 tr τῳ Δαυειδ ψαλμος | 4 add διαψαλμα | 5 ανθρωπων αδικων pro ανθρωπου αδικου

[οιτι]νες ελογισαντο του ὑποσκε
λισαι τα διἀβηματα μου
6 [εκ]ρυψαν ὑπερηφανοι παγιδα μοι
και σχοινιἀ διἑτιναν παγιδα τοις
ποσιν μου
εχομενα τριβου σκανδαλον ἑθεντο μοι
7 ειπα τω κ(υρι)ω θ(εο)ς μου ει συ
ενωτισε κ(υρι)ε την φωνην της δεἡσεως μου
8 κ(υρι)ε κ(υρι)ε δυναμις της' σωτηριας μου
επεσκιἀσας ἑπι την κεφαλην μου εν
ἡμερα πολεμου
9 μη παραδως με κ(υρι)ε ἀπο της ἐπιθυμιας μου
αμαρτωλω
[διελ]ογισαντο κατ εμου μη εν
[κ]αταλιπης με· μη ποτε ὑψωθωσι(ν)
10 [η κεφ]αλη του κυκλωματος αυτων
[κοπο]ς των χειλεων αυτων καλυ
[ψει] αυτους
11 [πεσου]νται επ αυτους ανθρακες πυρος
[και εν π]υρι καταβαλεις αυτους
[εν ταλα]ιπωριαις ου μη ὑποστωσιν
12 [ανηρ γλω]σσωδης ου κατευθυνθη
[σεται] επι της γης
[ανδρα αδικον κακα θ]ηρευσεις εις διἀφθοραν
p. 210
13 εγνων οτι ποιησει κ[υριος την κρισιν του πτωχου]
και την δικην των πεν[ητων]
14 πλην δικαιοι εξομολο[γησονται τῳ ο]
νοματι σου κ(υρι)ε
και κατοικησουσιν ευθεις [εν τῳ προσωπῳ σου]

5 om του | 6 διετειναν | παγιδας | add διαψαλμα | 7 ενωτισαι | 9 εγκαταλιπης | add διαψαλμα | 11 add επι της γης post πυρος | om εν πυρι | 12 om ανηρ . . . επι της γης | θηρευσει | καταφθοραν pro διαφθοραν | 14 om κυριε

PM ψαλμος τω δα(υει)δ CXL

1 κ(υρι)ε ἐκεκραξα προς σε εισἀκουσ[ον μου]
προσχες τη φωνη της δεὴσεως [μου]
εν τω κεκραγεναι με προς σ[ε]
2 κατευθυνθητω ἡ προσευχη μου [ως]
θυμιἀμα ἐνωπιον σου
ἐπαρσις των χειρων μου θυσιἀ εσπερι[νη]
3 θου κ(υρι)ε φυλακην τω στοματι μου
και θυραν περιὀχης περι τα χειλη μο[υ]
4 μη εκκλεινης την καρδιαν μου εις [λο]
γους πονηρειας
του προφασιζεσθαι προφασεις εν α
μαρτιαις
συν αν(θρωπ)οις εργαζομενοις την αν[ομιαν]
και ου μη συνδυἀσω μετα τω[ν εκ]
λεκτων αυτων
5 παιδευσει με δικαιος εν ελεε[ι και ε]
λεγξει με
ἐλαιον δε ἀμαρτωλου μη λ[ιπανατω]
την κεφαλην μου
ὀτι ἐτι και ἡ προσευχη μου ἐν ταις ευ]
δοκιαις αυτων
6 κατεποθησαν εχομενα π[ετρας οι κρα]
ται αυτων
ακουσονται τ[α ρη]ματα μ[ου οτι ηδυνηθησαν]

p. 211

7 [ωσει παχος] γης ερραγη επι της γης
[διεσκορπισ]θη τα οστα αυτων παρα τὀν ἀδη(ν)
8 [οτι προς] σὲ κ(υρι)ε κ(υρι)ε οι ὀφθαλ'μοι μου
[επι σε ηλπι]σα μη αντανελης την ψυχην μου
9 [φυλἀξον] με απο παγιδος ης συνεσ
[τη]σαντο μοι

CXL 1 tr προς σε εκεκραξα | 4 εκκλινης | πονηριας | om την² | συνδοιασω | 5 add ετι post και² | 6 κρατωσι pro κρατται | 7 διερραγη pro ερραγη | ημων pro αυτων

[και α]πο σκανδαλων των εργαζομε
νων την ἄνομιαν
10 [πε]σουται ἐν αμ'φιβληστρω αυτου
οι ἁμαρτωλοι
[κα]τα μονας ειμι εγω ἕως ου παρελ'θω

[PMA] 1 συνεσεως τω δα(υει)δ εν τω ειναι αυτον εν τω σπηλ'λαιὼ προσευχη CXLI

2 [φ]ωνη μου προς κ(υριο)ν ἐκεκραξα
[φ]ωνη μου προς τον θ(εο)ν εδεηθην
3 [ε]κχεὼ ἐνὼπιον αυτου την δεῆσιν μου
[τη]ν θλιψιν μου ἐνωπιον αυτου ἀπαγγελω
4 [εν τ]ω εκλιπειν ἐξ εμου το πν(ευμ)α
[και σ]υ ἔγνως τας τριβους μου
[εν οδ]ω ταυτη ἡ ἐπορευὸμην ἐκρυ
[ψα]ν παγιδα μοι
5 [κατενο]ουν εις τα δεξια· και ἐπεβλεπο(ν)
[οτι ουκ η]ν ὃ επιγινωσκον με
[απωλετ]ο φυγη ἀπ εμου·
[και ουκ εσ]τιν ὃ εκ'ζητων την ψυχην μου
6 [εκεκρα]ξα προς σε κ(υρι)ε ειπα συ ει ἡ ελπις μου
[μερις μ]ου ει εν γη ζωντων
7 [προσχ]ες προς την δεησιν μου
[οτι ετ]απινωθην σφοδρα
[ρυσαι με εκ των κα]ταδιὼκοντων με
p. 212
οτι εκραταιὼθη[σαν υπερ εμε]
8 εξαγαγε εκ φυλακης [την ψυχην μου]
του ἐξομολογησασθαι [τῳ ονοματι σου κυριε]
εμε ὑπομενουσιν δικα[ιοι]
ἕως ου ανταποδως μοι

10 πεσουνται | om ι | add αν post ου
CXLI 1 σπηλαιῳ | 2 Κυριον pro τον θεον | 3 εναντιον pro ενωπιον | 4 εκλειπειν | add μου post πνευμα | [ἡ in ras man 1, prim scr ἐ] | tr μοι παγιδα | 5 επιγινωσκων | 6 tr προς σε Κυριε εκεκραξα | add και ante ειπα | om ει² | 7 εταπεινωθην

PMB ψαλμος τω δα(υει)δ· ὅτε ὁ υ(ιο)ς κατ ... ἐδιώκεν ἄβεσσαλωμ CXLII

1 κ(υρι)ε εισακουσον της προσευχης μ[υ]
ενωτισαι την δεησιν μου εν τη αλ[ηθειᾳ σου]
επακουσον μου εν τη δικαιοσυν[ῃ σου]
2 και μη εισελθης εις κρισιν μετα τ[ου δουλου σου]
οτι ου δικαιωθησεται ενωπιον [σου]
πας ζων
3 ὅτι κατεδιωξεν ὁ εχθρος την ψυχη[ν μου]
ἐταπινωσεν εις γην την ζωην [μου]
εκαθισεν με εν σκοτινοις ως ν[ε]
κρους αιωνος
4 και ηκηδιασεν ἐπ εμε το πν(ευμ)α [μου]
εν εμοι εταραχθη ἡ καρδια μ[υ]
5 εμνησθην ἡμερων αρχαιων
και ἐμελετησαν εν πασιν τ[οις εργοις σου]
εν ποιημασιν των χειρ[ων σου εμελετων]
6 διεπετασα τας χειρας μ[ου προς σε]
η ψυχη μου ως γη ανυδ[ρος σοι διαψαλμα]
5 7 ταχυ εισακουσον μου κ[υριε εξελιπεν]
το πν(ευμ)α μου
μη αποστρεψης το προσ[ωπον σου απ εμου]
και ὁμοιωθησομαι τοις [καταβαινου]
σιν εις λακκ[ον]
8 ακουστον πο[ιησον μοι το πρωι το ελεος σου]

CXLII 1 add αυτον post οτε | καταδιωκει | om αβεσσαλωμ | 3 om οτι . . . . . ψυχην μου | εταπεινωσεν | add την ante γην | σκοτεινοις | 5 εμελετησα | πασι

Hinc incipit Ms. Λ^{a}

p. 1 **CXLII**

5 [εν ποιη]μασιν των χειρων
[σου ε]μελετουν
6 [διεπε]τασα προς σε τας χειρας μου
[η ψ]υχη μου ως γη ανυδρος σοι
7 [τ]αχυ εισακουσον μου κ(υρι)ε εξελει
πεν το πν(ευμ)α μου
μη αποστρεψης το προσωπον
σου απ εμου
και ομοιωθησομε τοις καταβαι
νουσιν εις λακκον
8 ακουστον ποιησον μοι το πρω
ι το ελεος σου
οτι επι σοι ηλπισα
γνωρισον μοι κ(υρι)ε οδον εν ι πο
ρευσομαι
οτι προς σε ηρα την ψυχην μου
9 εξελου μαι εκ των εχθρων μου
κ(υρι)[ε] οτι προς σε κατεφυγα
10 [δι]δαξον με του ποιειν το θελη
[μ]α σου οτι συ ει ο θ(εο)ς μου
[το π]ν(ευμ)α σου το αγαθον οδηγησει
[με εν] γη ευθεια
11 [ενεκα] του ονοματος σου κ(υρι)ε ζη
[σεις με] εν τη δικαιοσυνη σου

p. 2

εξαξεις εκ θλιψεως τη[ν ψυ]
χην μου

Ms Λ^{a} CXLII 5 εμελετων | 6 tr τας χειρας μου προς σε | 7 εξελιπεν | ομοιωθησομαι | 8 η pro ι | 9 με pro μαι | κατεφυγον | 10 tr θεος μου ει συ | om ο | αγιον pro αγαθον | τη pro γη

12 και εν το ελεει σου εξολεθρ[ευσεις]
τους εχθρους μου
και απολις παντας του θλιβον
τας την ψυχην μου
οτι εγω δουλος σου ειμι·

ΡΜΓ τω δα(υει)δ προς τον γολιαθ'· CXLIII

1 ευλογητος κ(υριο)ς ο θ(εο)ς μου ο διδασ
κων τας χειρας μου εις παρατ[αξιν]
τους δακτυλους μου εις πολεμ[ον]
2 ελεος μου και καταφυγη μου
αντιλημπτωρ μου και ρυσ
της μου
ὑπερασπιστης μου και επ αυ
τω ηλπισα
ο ὑποτασσον τον λαον μου
υπ εμε
3 κ(υρι)ε τις εστιν αν(θρωπ)ος οτι εγν[ωσ]
θη αυτω
η ὑϊος αν(θρωπ)ου οτι λογιζη αυτ[ον]
4 αν(θρωπ)ος ματαιοτι ομοιωθη
αι ημεραι αυτου ωσει σκ[ια πα]
ραγουσιν·

p. 3

5 [κυριε κλινο]ν ου(ρα)νους και κατα
[βηθ]ι
[αψαι τ]ων ορεων και καπνισ
[θησ]ονται
6 [ἀστ]ραψον αστραπην και σκορ
πιεις αυτους

12 τῳ pro το | απολεις | τους pro του | tr εγω post ειμι
CXLIII 1 Γολιαδ | 2 υποτασσων | 3 τι pro τις | εγνωσθης | 4 ματαιοτητι [corr Λ[a] man 2 ματαιοτιτι] | ωμοιωθη | 5 add σου post ουρανους

[ε]ξαποστειλον τα βελη σου και
συνταραξεις αυτους
7 εξαποστειλον την χειρα σου εξ
ϋψους
εξελου μαι και ρυσαι με εξ υδα
των πολλων
εκ χειρος ϋϊων αλλοτριων
8 ων το στομα ελαλησεν μαται
οτητας
και η δεξια αυτων δεξια αδικιας
9 ο θ(εο)ς οδην καινην ασομε σοι
[ε]ν ψαλτηριω δεκαχορδω ψαλω σοι
10 [τῳ] διδοντι την σωτηριαν τοις
[βα]σιλευσιν ημων
[τῳ λ]υτρουμενω δα(υει)δ τον δου
[λο]ν αυτου:
11 [εκ ρομ]φαιας πονηρας ρυσαι με
[και εξελ]ου με εκ χειρος ϋϊων αλλοτριων·

p. 4

ων το στομα ελαλησ[εν μαται]
οτητα
και η δεξια αυτων δεξι[α αδικιας]
12 ων οι ϋϊοι αυτων ως νε[οφυτα]
ἰδρυμενα εν τη νεοτη[τι αυτων]
αι θυγατερες αυτων κεκαλ[λω]
πισμεναι
περικεκοσμημεναι ως ομοι
ωμα ναου
13 τα ταμια αυτων πληρης
εξερενγομενα εκ τουτου εις
τουτο
τα προβατα αυτων πολυτοκα

7 με pro μαι | 8 ματαιοτητα | 9 ῳδην | ᾳσομαι | 10 om ημων | 12 om αυτων[1] | ηδρυμμενα | 13 ταμεια | πληρη

πληθυνοντα εν ταις εξοδοις
αυτων
14 οι βοαις αυτων παχις
ουκ εστι καταπτωμα φραγμ[ου]
ουδε διεξοδος
ουδε κραυγη εν ταις πλατ
αις αυτων
15 εμακαρισεν τον λαον ο· [ταυ]
τα εστιν
μακαριος ο λαος ου κ(υριο)ς ο [θεος αυτου]

PMΔ — αινεσις τω δα(υει)δ — CXLIV

p. 5
1 [υψωσω σ]ε ο θ(εο)ς ο βασιλευς μου
[και ευλ]ογησω το ονομα σου
[εις τον] αιωνα και εις τον αι
[ων]α του αιωνος
2 [κα]θ εκαστην ημεραν ευλογη
σω σε
[κ]αι ενεσω το ονομα σου εις το(ν)
αιωνα και εις τον αιωνα του
αιωνος
[μ]εγας κ(υριο)ς και αινετος σφοδρα
[κ]αι της μεγαλωσυνης αυτου
ουκ εστιν περας
4 [γ]ενεα και γενεα επαινεσει τα
εργα σου
[κα]ι την δυναμιν σου απαγγε
[λ]ουσιν
5 [και την] μεγ[α]λοπρεπιαν της δοξης
[της] αγ[ιω]συνης σου λαλησουσιν
[και] τα θαυμασια σου διηγησοντ(αι)

14 βοες | παχεις | εστιν | επαυλεσιν pro πλαταις | 15 εμακαρισαν | ψ pro ο[1]
CXLIV 1 του pro τω | add μου post θεος | 2 αινεσω | om εις τον[1] . . . . . αιωνος | 3 add ο ante κυριος | 5 μεγαλοπρεπειαν

6 [και τ]ην δυναμιν των φοβερω(ν)
[σου ερ]ουσιν
[και την] μεγαλωσυνην σου δι
[ηγησο]νται
7 [μνημην] του πληθους της χρησ
p. 6
τοτητος σου εξερε[υξονται]
και τη δικαιοσυνη σ[ου αγαλ]
λιασονται
8 οικτειρμων και ελεημ[ων]
ο κ(υριο)ς
μακροθυμος και πολυελεος
9 χρηστος κ(υριο)ς τοις συνπασιν
και οι οικτειρμοι αυτου επι
παντα τα εργα αυτου
10 εξομολογησασθωσαν σοι κ(υρι)ε
παντα τα εργα σου
και οι οσιοι σου ευλογησατωσα[ν σε]
11 δοξαν της βασιλειας σου ερουσ[ιν]
και την δυναστειαν σου λαλ[η]
σουσιν
12 του γνωρισε τοις υιοις τω[ν ανθρωπων]
την δυναστειαν [σ]ου
και την δοξαν της [μ]εγ[αλοπρε]
πιας της βασιλειας σου
13 ἡ βασιλεια σου βασιλεια [παντων]
των αιωνων
και η δεσποτια σου εν [πασῃ γε]
νεα και γενεα
14 πιστος κ(υριο)ς εν πασιν [τοις λογοις αυτου]
p. 7
[και οσιος εν] πασιν τοις εργοις αυτου

6 [δυναμιν, να supra man 2 in Λ^{a}] | διηγησομαι pro διηγησονται | add αυτην και την δυναστειαν σου λαλησουσιν post διηγησομαι | 8 οικτιρμων | 9 υπομενουσιν pro συνπασιν | 12 γνωρισαι | μεγαλοπρεπειας | 14 om πασιν[1] | πασι[2]

[υποστηρι]ζει κ(υριο)ς παντας τους κα
[ταπιπτ]οντας
[και αν]ορθοι παντας τους κατερα
[γμε]νους
15 [οι ο]φθαλμοι παντων εις σε ελ
πιζουσιν
[κ]αι συ διδως την τροφην αυ
των εν ευκερια
16 [α]νοιγεις συ την χειρα σου και εμ
πιπλας παν ζωον ευδοκιας
17 [δι]καιος κ(υριο)ς εν πασαις ταις οδοις αυτου
[κ]αι οσιος εν πασιν τοις εργοις αυτου
18 [ε]γγυς κ(υριο)ς πασιν τοις επικαλουμε
νοις αυτον
[π]ασιν τοις επικαλουμενοις αυ
τον εν αληθεια·
19 [θελη]μα των φοβουμενων αυ
[τον] ποιησει
[και τη]ς δεησεως αυτων εισακου
[σεται] και σωσει αυτους
20 [φυλασσει] κ(υριο)ς παντας τους αγαπω(ν)
[τας αυ]τον
[και παντα]ς τους αμαρτωλους ἐξο
p. 8
λοθρευσει·
21 αινεσιν κ(υριο)υ λαλησε[ι το στομα μου]
και ευλογειτω πασα [σαρξ το ονο]
μα το αγιον αυτου
εις τον αιωνα και εις το[ν αιω]
να του αιωνος·

14 κατερραγμενους | 15 ευκαιρια | 16 [ανοιγις man 1 corr man 2] | τας χειρας pro την χειρα | 18 πασι² | 19 επακουσεται | 20 εξολεθρευσει

PME αλληλουϊα αγγεου και ζα χαριου ∴ CXLV

1 αινει η ψυχη μου τον κ(υριο)ν
2 αινεσω κ(υριο)ν εν ζωη μου
ψαλω τω θ(ε)ω μου εως ϋπα[ρχω]
3 μη πεποιθατε επ αρχοντας [και]
επι ϋϊους αν(θρωπ)ων οις ουκ εστ[ιν]
σωτηρια
4 εξελευσεται το πν(ευμ)α αυτου [και]
αποστρεψει εις την γην α[υτου]
εν εκεινη τη ημερα απο[λουν]
ται παντες οι διαλογι[σμοι]
αυτου
5 μακαριος σου ο θ(εο)ς ϊακω[β βοη]
θος αυτου
η ελπις αυτου επι κ(υριο)[ν τον θεον]
αυτου
6 του ποιησαντος το[ν ουρανον]
p. 9
[και την] γην
[την θαλα]σσαν και παντα τα
[εν αυτ]η
[τον φυ]λασσοντα αληθειαν
[εις το]ν αιωνα
7 [ποιου]ντα κριμα τοις αδικου
[μ]ενοις
[δι]δοντα τροφην τοις πινωσι(ν)
[κυριος] λυει πεπεδημενους
8 [κυριος] σοφοι τυφλους
[κυριος α]νορθοι κατεραγμενους
[κυριος α]γαπα δικαιους

CXLV 1 Αγγαιου | 3 εφ pro επι | 4 επιστρεψει pro αποστρεψει | αυτων pro αυτου [2] | 5 ου pro σου | om αυτου [1] | 6 τον ποιησαντα | αυτοις pro αυτη | 7 πεινωσιν | 8 tr Κυριος σοφοι τυφλους post κατερραγμενους

9 [κυριος] φυλασσει τους προσηλυτους
[ορφ]ανον και χηραν αναλημ
[ψ]εται
[και οδ]ον αμαρτωλων αφα
[νιει]
10 [βασιλευ]σει κ(υριο)ς εις τον αιωνα
[ο θεος σου σ]ιων εις γενεαν και
[γενεα]ν

[PMϛ] [αλληλου]ια αγγεου και ζαχαριου CXLVI

1 [αινειτε] τον κ(υριο)ν οτι αγαθος ψαλμος
[τῳ θεῳ η]μων ηδυνθειη αινεσις
2 [οικοδομω]ν ι(ερουσα)λημ ο κ(υριο)ς τας διασ
p. 10
πορας του ισ(ραη)λ επι[συναξει]
3 ο ἰωμενος τους συν[τετριμμε]
νους τη καρδια
και δεσμευων τα συν[τριμμα]
τα αυτων
4 ο αριθμων πληθη αστρω[ν]
και πασιν αυτοις ονοματα [καλων]
5 μεγας ο κ(υριο)ς ημων και μεγα[λη]
η ἰσχυς αυτου
και της συνεσεως αυτου [ου]
κ εστιν αριθμος
6 αναλαμβανων πραεις ο κ[υριος]
ταπεινων δε αμαρτωλου[ς]
εως· γης
7 εξαρξατε τω κ(υρι)ω εν εξο[μολο]
γησει
ψαλατε τω θ(ε)ω ημ[ων εν]
κιθαρα

CXLVI 1 Αγγαιου | αγαθον pro αγαθος | 2 add και post κυριος | 3 την καρδιαν | 6 add της ante γης

8 τω περιβαλλοντι [τον ουρανον]
εν νεφελαις
τω ετοιμαζοντι τ[η γη υετον]
τω εξανατελλον[τι εν ορεσι]
χορτον
και χλοην τη δου[λειᾳ των ανθρωπων]

amissa sunt duo folia

p. 11

CXLIX

2 [επι τῳ βασι]λει αυτων
3 [αινεσατωσ]αν το ονομα αυ[τ]ο[υ]
[εν χορῳ]
[εν τυ]μπανω και ψαλτηρι
[ῳ ψαλα]τωσαν αυτω
4 [οτι ευδο]κει κ(υριο)ς εν τω λαω αυτου
[και υψ]ωσει πραεις εν σωτηρια
5 [καυχ]ησονται οσιοι εν δοξη
[και αγ]αλλιασονται επι των
[κοι]των αυτων
6 [αι υ]ψωσεις του θ(εο)υ εν τω λα
[ρυγ]γει αυτων
[και ρο]μφεαι διστομοι εν ταις
[χερσιν] αυτων·
7 [του ποιη]σαι εκδικησιν εν τοις
[εθνεσι]ν
[ελεγμους] εν τοις λαοις
8 [του δησαι] τους βασιλεις αυτω(ν)
[εν πεδα]ις
[και τους εν]δοξους αυτων εν
[χειροπεδαις] σιδηραις
9 [του ποιησαι] εν αυτο[ις] κριμα
[ενγραπτ]ον
[δοξα αυτη εστ]ιν πασιν τοις οσι
[οις] αυτου·

CXLIX 4 om τω | 6 om τω | λαρυγγι | ρομφαιαι | 9 πασι

p. 12

[PN] αλληλου[ια] CL

1 [α]ινειτε τον θ(εο)ν [εν τοις αγιοις]
αυτου
αινειτε αυτον εν [στερεωμα]
τι δυναμεως αυτο[υ]
2 αινειτε αυτον επι τ[αις δυνασ]
τειαις αυτου
αινειτε αυτον κατα [το πλη]
θος της μεγαλοσυνης [αυτου]
3 αινειτε αυτον εν ηχω [σαλπιγγος]
αινειτε αυτον εν ψαλτ[ηρι]
ω και κιθαρα
4 αινειται αυτον εν τυμ[πανῳ]
και χορω
αινειτε αυτον εν χορ[δαις και]
οργανω
5 αινειτε αυτον εν κ[υμβαλοις]
ευηχοις
αινειτε αυτον εν κ[υμβαλοις]
αλαλαγμω
6 πασα πνοη αινεσ[ατω τον κυριον]
—— ψαλμοι PN ——

p. 13

[ο ψαλμος ιδιογραφος ο]υτο[ς εις δαυειδ] [CLI]
[και εξωθεν του αριθ]μου οτ[ε εμονομα]
[χησεν προς τον γολ]ιαθ'

1 [μικρος ημην ε]ν [το]ις αδελφοις μ[ου]
[και νεωτ]ερος εν τω οικω του
[πατρος] μου
[εποιμαιν]ον τα προβατα του π(ατ)ρ(ο)ς μ[ου]

CL 2 μεγαλωσυνης | 4 αινειτε[1] | 5 αλαλαγμου | 6 add αλληλουια post κυριον | om ψαλμοι PN
CLI tr ουτος ο ψαλμος ιδιογραφος | τῳ Γολιαδ pro προς τον γολιαθ

2 [αι χειρες] μου εποιησαν οργανον
[οι δακτ]υλοι μου ηρμοσαν ψαλ
[τηρι]ον
3 [και τι]ς αναγγελει τω κ(υρι)ω μου
[αυτος] κ(υριο)ς αυτος εισακουει
4 [αυ]τος εξαπεστειλεν τον αγγε
[λον] αυτου και ηρεν με εκ τω(ν)
[προβ]ατων του π(ατ)ρ(ο)ς μου
[και εχρι]σεν με εν τω ελαιω της
[χρισεως] αυτ[ου]
5 [οι αδελφοι μο]υ καλοι και μεγα[λοι]
[και ουκ ευδοκ]ησεν εν αυτοις [κυριος]
6 [εξηλθον εις συν]αντησιν τ[ῳ αλλοφυλῳ]

p. 14

[Ωδη Α] [ω]δη μ[ωυσεως εν τῃ Εξοδῳ]

1 [α]σωμεν [τῳ κυριῳ ενδοξως γαρ]
δεδοξα[σται]
ιππον και αναβατη[ν ερριψεν]
εις θαλασσαν
2 βοηθος και σκεπαστ[ης εγενε]
το μοι εις σωτηριαν
ουτος μου θ(εο)ς και δοξα[σω αυτον]
θ(εο)ς του π(ατ)ρ(ο)ς μου και ὑψω[σω αυτον]
3 κ(υριο)ς συντριβων πολεμ[ους κυριος]
ονομα αυτω
4 αρματα φαραω και την [δυνα]
μιν αυτου εριψεν εις θ[αλασσαν]
επιλεκτους αναβατας [τρισ]
τατας κατεποντισ[εν εν ερυ]
θρα θαλασ[σῃ]
5 ποντω εκαλ[υψεν αυτους]
κατεδυσαν ε[ις βυθον ωσει λιθος]
6 [η] δεξια σου κ(υρι)[ε δεδοξασται εν ισχυι]

A 2 tr θεος μου | 4 ερριψεν

APPENDIX

LIBRARIES CONTAINING THE FACSIMILE OF THE WASHINGTON MANUSCRIPT OF DEUTERONOMY AND JOSHUA, MARCH 15, 1916

Amherst, Massachusetts: Amherst College.
Ann Arbor, Michigan: University of Michigan.
Auburn, New York: Auburn Theological Seminary.
Austin, Texas: University of Texas.

Baltimore, Maryland: Johns Hopkins University.
Berkeley, California: Pacific Theological Seminary.
Berkeley, California: University of California.
Bloomington, Indiana: University of Indiana.
Boston, Massachusetts: Boston Public Library.
Boulder, Colorado: University of Colorado.
Brunswick, Maine: Bowdoin College.
Bryn Athyn, Pennsylvania: Academy of the New Church.
Bryn Mawr, Pennsylvania: Bryn Mawr College.
Burlington, Vermont: University of Vermont.

Cambridge, Massachusetts: Harvard University.
Chapel Hill, North Carolina: University of North Carolina.
Charlottesville, Virginia: University of Virginia.
Chester, Pennsylvania: Crozer Theological Seminary.
Chicago, Illinois: Chicago Theological Seminary.
Chicago, Illinois: McCormick Theological Seminary.
Chicago, Illinois: University of Chicago.
Cincinnati, Ohio: Hebrew Union College.
Cincinnati, Ohio: University of Cincinnati.
Cleveland, Ohio: Western Reserve University.
Columbia, Missouri: University of Missouri.
Columbus, Ohio: Ohio State University.

Des Moines, Iowa: Drake University.
Detroit, Michigan: Detroit Public Library.

Eugene, Oregon: University of Oregon.
Evanston, Illinois: Northwestern University.

Hanover, New Hampshire: Dartmouth College.
Hartford, Connecticut: Hartford Theological Seminary.

Indianapolis, Indiana: Indiana State Library.
Iowa City, Iowa: University of Iowa.
Ithaca, New York: Cornell University.

Lawrence, Kansas: University of Kansas.
Lincoln, Nebraska: University of Nebraska.
Louisville, Kentucky: Southern Baptist Theological Seminary.

Madison, New Jersey: Drew Theological Seminary.
Madison, Wisconsin: University of Wisconsin.
Minneapolis, Minnesota: University of Minnesota.

Nashville, Tennessee: Vanderbilt University.
New Brunswick, New Jersey: Theological Seminary of the Reformed Church of America.
New Haven, Connecticut: Yale University.
New Orleans, Louisiana: Tulane University.
New York: Columbia University.
New York: Jewish Theological Seminary of America.
New York: J. Pierpont Morgan Library.
New York: New York Public Library.

New York: Union Theological Seminary.
Northampton, Massachusetts: Smith College.

Oberlin, Ohio: Oberlin College.

Philadelphia, Pennsylvania: American Philosophical Society.
Philadelphia, Pennsylvania: Dropsie College.
Philadelphia, Pennsylvania: Reformed Episcopal Seminary.
Philadelphia, Pennsylvania: University of Pennsylvania.
Pittsburgh, Pennsylvania: Carnegie Institute.
Poughkeepsie, New York: Vassar College.
Princeton, New Jersey: Princeton Theological Seminary.
Providence, Rhode Island: Brown University.

Rochester, New York: Rochester Theological Seminary.

St. Louis, Missouri: Concordia Theological Seminary.
St. Louis, Missouri: Washington University.
Salt Lake City, Utah: University of Utah.
Seattle, Washington: University of Washington.
Stanford University, California: Leland Stanford Junior University.

Theological Seminary, Virginia: Theological Seminary of the Protestant Episcopal Church in Virginia.
Tufts College, Massachusetts: Tufts College.

University, North Dakota: University of North Dakota.
Urbana, Illinois: University of Illinois.

Washington, D. C.: Catholic University of America.
Washington, D. C.: Library of Congress.
Wellesley, Massachusetts: Wellesley College.
Williamstown, Massachusetts: Williams College.

ARGENTINE REPUBLIC

Buenos Aires: National University.

AUSTRIA-HUNGARY

Budapest: University of Budapest.
Cracow: University of Cracow.
Innsbruck: University of Innsbruck.
Prague: University of Prague.
Vienna: University of Vienna.

AUSTRALIA

Melbourne: University of Melbourne.
Sydney: University of Sydney.

BELGIUM

Brussels: University of Brussels.
Liège: University of Liège.

BRAZIL

Rio de Janeiro: National Library.

CANADA

Kingston: Queen's University.
Montreal: McGill University.
Toronto: University of Toronto.

CHILE

Santiago: University of Chile.

CHINA

Peking: University of Peking.

DENMARK

Copenhagen: University of Copenhagen.

EGYPT

Cairo: Vice-Regal Library.

ENGLAND

Birmingham: University of Birmingham
Cambridge: Cambridge University.
Leeds: University of Leeds.
Liverpool: University of Liverpool.
London: British Museum.
Manchester: John Rylands Library.
Oxford: Bodleian Library.

FINLAND

Helsingfors: University of Helsingfors.

FRANCE

Bordeaux: University of Bordeaux.
Grenoble: University of Grenoble.
Lille: University of Lille.
Lyons: University of Lyons.

Montpellier: University of Montpellier.
Paris: National Library.
Paris: University of Paris.
Toulouse: University of Toulouse.

GERMANY

Berlin: Institute of Jewish Studies.
Berlin: Royal Library.
Bonn: University of Bonn.
Breslau: University of Breslau.
Erlangen: University of Erlangen.
Freiburg: University of Freiburg.
Giessen: University of Giessen.
Goettingen: University of Goettingen.
Greifswald: University of Greifswald.
Halle: University of Halle.
Heidelberg: University of Heidelberg.
Jena: University of Jena.
Kiel: University of Kiel.
Koenigsberg: University of Koenigsberg.
Leipzig: University of Leipzig.
Marburg: University of Marburg.
Muenster: University of Muenster.
Munich: Royal Library.
Rostock: University of Rostock.
Strassburg: University of Strassburg.
Tuebingen: University of Tuebingen.
Wuerzburg: University of Wuerzburg.

GREECE

Athens: University of Athens.

HOLLAND

Amsterdam: Free University.
Groningen: University of Groningen.
Leyden: University of Leyden.
Utrecht: University of Utrecht.

INDIA

Calcutta: University of Calcutta.
Lahore: Punjab University.

IRELAND

Dublin: Trinity College.

ITALY

Bologna: University of Bologna.
Florence: Mediceo-Laurentian Library.
Naples: University of Naples.
Rome: American Academy in Rome (Library of the School of Classical Studies).
Rome: Vatican Library.
Turin: University of Turin.

JAPAN

Kyoto: Kyoto University.
Tokyo: University of Tokyo.
Tokyo: Waseda College.

MEXICO

Mexico City: National Library.

NORWAY

Christiania: University of Christiania.

PERU

Lima: University of Lima.

RUSSIA

Dorpat: Imperial University.
Moscow: Imperial University.
Petrograd: Imperial University.

SCOTLAND

Aberdeen: Aberdeen University.
Edinburgh: Edinburgh University.
Glasgow: Glasgow University.
St. Andrews: University of St. Andrews.

SPAIN

Barcelona: University of Barcelona.
Madrid: University of Madrid.

SWEDEN

Lund: University of Lund.
Upsala: University of Upsala.

SWITZERLAND

Basel: University of Basel.
Zurich: University of Zurich.

SYRIA

Beirut: American College.

TURKEY

Constantinople: Robert College.

ENGLISH INDEX

References are to pages.

Abu Salîh, 2.
Akhmim, 2.
Ali Arabi, 1, 107.
Armenian text, 127.
Aspiration, false, 119.
Aspiration, loss of, 119.
Assiut, 2.
Bacchylides papyrus, 14.
Berlin, Royal Library, 1.
British Museum, 1.
Cairo, 1, 107.
Cases, change of, 120, 124.
Chronicles I and II, 51.
Chrysostom, 126.
Codex Add. 17210 B. M., 12.
Codex Alexandrinus (A), 8, 11, 12, 34, etc., 116, 123, 126, 129, 130.
Codex Ambrosianus, 25, 33, 34, etc.
Codex Athen. Nat. 20: 28, 32.
Codex Bembinus, 111.
Codex Bodleianus, 31.
Codex Copt. Freer Coll., 12, 115.
Codex D, 129, 130.
Codex E, 130.
Codex Ephraemi, 12.
Codex H, 129, 130.
Codex L, 125, 128.
Codex Lugdunensis, 34, 35, 39, 40, 45, 46, 49, 50, 53, 54, 55.
Codex M, 37.
Codex Nitritensis, 37, 47, 53.
Codex R, 125, 127, 128, 129, 130.
Codex Sarr. Colb., 15, 34, 35, 36, 45, 47, 53.
Codex Sinaiticus, 8, 11, 22, 125, 127, 128, 129, 130.
Codex T, 125, 128, 129, 130.
Codex ΘA, 123.
Codex U, 125.
Codex Vaticanus (B), 10, 12, 15, 22, 31, etc., 111, 114, 123, 124, 126, 127, 128, 129, 130.
Codex W., Freer Coll., 1, 2, 3, 22, 110, 113, 115.
Codex Greek 4, Freer Coll., 3, 12.
Codex Gr. 243 Bibl. Nat., 28.
Codex H. and P. 37: 32.
Codex H. and P. 54: 41, 42, 43, 47, 51, 55.
Codex H. and P. 55: 127, 128, 129, 130.
Codex H. and P. 75: 41, 42, 43, 46, 47, 51, 55.
Cod. post. H. and P., 32, 41, 47, 55.
Constitutiones Apostol., 127.
Copts, 121.
Corinthians 2, 13, 1: 47.
Cyril, 126, 129.
Deuteronomy, History of the MS., 1
Collation, 59.
Didymus, 128.
Egyptian characteristics, 120.
Eshmunen, 2.
Eusebius, 126, 128.
Exodus, 18.
Facsimile of Washington Ms., 4.
Fourth Council, 28.
Fragmenta Monacensia, 39, 40.
Fragmentum Fabianum, 12.
Fragmentum P. 6794 Berlin, 11.
Galatians 3, 10; 3, 13: 47.
Genesis, 18.
Gizeh, 1, 107.
Gregory Nyss., 129.
Hebrew parallelisms, 114, 122, 131.
Hebrews 12, 15, etc.: 47.
Hesychian, 34, 35, 37, 38, 40, 41, 43, 45, 46, 49, 50, 53, 54, 55.
Hexapla, 25, 33, 34, 35, 36, 37, 40, 42, 44, 45, 49, 50, 53.
Infinitive for indicative, 120.
Itala, 34, 35, 37, 39, 40, 44, 45, 46, 49, 50, 53, 54, 55.
Jacobite, 2.
Joshua, History of the MS., 1.
Collation, 83.
Leviticus, 18.
Lucianic, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 43, 46, 50, 52, 53, 55.
Mark 12, 32: 47.
Massoretic text, 31, 35, 44, 45, 46, 51, 52, 53, 54, 55, 124, 126, 128, 129.
Melchite, 3.
Mood, change of, 120.
Nicene Council, 28.
Numbers, 18.
Odes, 121.
Old Latin text, 126, 128.
Origen, 16, 29, 33, 34, 35, 36, 42, 45, 47, 53, 55, 126, 127.
Palestinian Syriac Lectionary, 31, 32.
Papyrus ancestor, 21.

Parchment, decay of, 107.
Parchment, separation of, 108.
Parchment of goatskin, 5, 110.
Parchment of sheepskin, 5, 110, 122.
Preposition, pleonastic, 120.
Psalm 96, 7: 48.
Psalms, The Manuscript, 107
Text, 131.
Psalm 151, 121.
Psalter text, 125, 130.
Psalters, late, 127, 128, 129, 130.
Quires, size of, 111.
Repetition, intentional, 120.
Romans, Epistle to, 47.
Samuel 1, 14, 31: 51.
Selah, 115, 116.
Sinai, 123.
Single consonant for double, 119.
Slavonic uncial, 122.
Smithsonian Institution, 3.
Sohag, 2.
Temporal augment, 119.
Theodoret, 126, 127.
Theodotion, 33.
Timothy, church of, 2.
Vinedresser, monastery of, 2, 3.
White monastery, 2.
Würzburg Palimpsest of Itala, 39, 40.

GREEK INDEX

References are to pages.

αισχυνθητωσαν, 119.
διαψαλμα, 111, 115, 116, 124, 132.
δικαιωσυνη, 118.
εγγελασεται, 118.
εγδικων, 118.
εγλιπετωσαν, 118.
Εδεμ, 119.
εκθρος, 119.
ελαβα, 17.
ελαβοσαν, 17.
εμπιμπλουντα, 118.
εκπλησθειη, 118.
εορακα, 16.
επεθοντο, 119.
εσμηκρυναι, 118.
εσταζουσαι, 119.
εξαγαγοτος, 17.
εξειργασου, 118.
εξεκυθη, 119.
εξελθοτων, 16.
εξολοθρευω, 17.
εφαγαν, 119.
ηλθοσαν, 17.
ημισοι, 118.
ησυντεθηκα, 119.
ιδοσαν, 17.
ιλιξις, 119.
καταισχυνθωσεν, 119.
καταφλεχθησεται, 119.
κατεθοντο, 119.
κατενομησατο, 119.
καθηλωλοσον, 119.
λημψεται, 17.
Μωσης, 24, 26, 27, 30.
νησσοι, 119.
νυκταν, 119.
ουδεις (ουθεις), 17.
παρηλθαμεν, 17.
παρωξυναν, 119.
πελεκανη, 118.
πραμματιας, 118.
πραοτητος, 119.
προσηλθατε, 17.
σαρ (σαρξ), 119.
στιχοι, 114.
στυλλω, 118.
χειραν, 119.
χοιρογολιοις, 119.
Ζαρεδ, 36.

University of Michigan Studies

HUMANISTIC SERIES

General Editors: FRANCIS W. KELSEY and HENRY A. SANDERS

Size, 22.7 × 15.2 cm. 8°. Bound in cloth

VOL. I. ROMAN HISTORICAL SOURCES AND INSTITUTIONS. Edited by Professor Henry A. Sanders, University of Michigan. Pp. viii + 402. $2.50 net.

CONTENTS

1. THE MYTH ABOUT TARPEIA: Professor Henry A. Sanders.
2. THE MOVEMENTS OF THE CHORUS CHANTING THE CARMEN SAECULARE: Professor Walter Dennison, Swarthmore College.
3. STUDIES IN THE LIVES OF ROMAN EMPRESSES, JULIA MAMAEA: Professor Mary Gilmore Williams, Mt. Holyoke College.
4. THE ATTITUDE OF DIO CASSIUS TOWARD EPIGRAPHIC SOURCES: Professor Duane Reed Stuart, Princeton University.
5. THE LOST EPITOME OF LIVY: Professor Henry A. Sanders.
6. THE PRINCIPALES OF THE EARLY EMPIRE: Professor Joseph H. Drake, University of Michigan.
7. CENTURIONS AS SUBSTITUTE COMMANDERS OF AUXILIARY CORPS: Professor George H. Allen, University of Cincinnati.

VOL. II. WORD FORMATION IN PROVENÇAL. By Professor Edward L. Adams, University of Michigan. Pp. xvii + 607. $4.00 net.

Vol. III. LATIN PHILOLOGY. Edited by Professor Clarence Linton Meader, University of Michigan. Pp. vii + 290. $2.00 net.

Parts Sold Separately in Paper Covers:

Part I. THE USE OF IDEM, IPSE, AND WORDS OF RELATED MEANING. By Clarence L. Meader. Pp. 1–111. $0.75.

Part II. A STUDY IN LATIN ABSTRACT SUBSTANTIVES. By Professor Manson A. Stewart, Yankton College. Pp. 113–78. $0.40.

Part III. THE USE OF THE ADJECTIVE AS A SUBSTANTIVE IN THE DE RERUM NATURA OF LUCRETIUS. By Dr. Frederick T. Swan. Pp. 179–214. $0.40.

Part IV. AUTOBIOGRAPHIC ELEMENTS IN LATIN INSCRIPTIONS. By Professor Henry H. Armstrong, Drury College. Pp. 215–86. $0.40.

THE MACMILLAN COMPANY

Publishers **64-66 Fifth Avenue** **New York**

University of Michigan Studies — *Continued*

Vol. IV. Roman History and Mythology. Edited by Professor Henry A. Sanders. Pp. viii + 427. $2.50 net.

Parts Sold Separately in Paper Covers:

Part I. Studies in the Life of Heliogabalus. By Dr. Orma Fitch Butler, University of Michigan. Pp. 1–169. $1.25 net.

Part II. The Myth of Hercules at Rome. By Professor John G. Winter, University of Michigan. Pp. 171–273. $0.50 net.

Part III. Roman Law Studies in Livy. By Professor Alvin E. Evans, Washington State College. Pp. 275–354. $0.40 net.

Part IV. Reminiscences of Ennius in Silius Italicus. By Dr. Loura B. Woodruff. Pp. 355–424. $0.40 net.

Vol. V. Sources of the Synoptic Gospels. By Rev. Dr. Carl S. Patton, First Congregational Church, Columbus, Ohio. Pp. xiii + 263. $1.30 net.

Size, 28 x 18.5 cm. 4to.

Vol. VI. Athenian Lekythoi with Outline Drawing in Glaze Varnish on a White Ground. By Arthur Fairbanks, Director of the Museum of Fine Arts, Boston. With 15 plates, and 57 illustrations in the text. Pp. viii + 371. Bound in cloth. $4.00 net.

Vol. VII. Athenian Lekythoi with Outline Drawing in Matt Color on a White Ground, and an Appendix: Additional Lekythoi with Outline Drawing in Glaze Varnish on a White Ground. By Arthur Fairbanks. With 41 plates. Pp. x + 275. Bound in cloth. $3.50 net.

Vol. VIII. The Old Testament Manuscripts in the Freer Collection. By Professor Henry A. Sanders, University of Michigan. With 9 plates showing pages of the Manuscripts in facsimile. Pp. viii + 357. Bound in cloth. $3.50 net.

Parts Sold Separately in Paper Covers:

Part I. The Washington Manuscript of Deuteronomy and Joshua. With 3 folding plates. Pp. vi + 104. $1.25.

Part II. The Washington Manuscript of the Psalms. With 1 single plate and 5 folding plates. Pp. viii + 105–357. $2.00 net.

THE MACMILLAN COMPANY

Publishers **64–66 Fifth Avenue** **New York**

University of Michigan Studies—*Continued*

VOL. IX. THE NEW TESTAMENT MANUSCRIPTS IN THE FREER COLLECTION. By Professor Henry A. Sanders, University of Michigan.

Part I. THE WASHINGTON MANUSCRIPT OF THE FOUR GOSPELS. With 5 plates. Pp. vii + 247. Paper covers. $2.00.

Part II. THE WASHINGTON FRAGMENTS OF THE EPISTLES OF PAUL. (*In Preparation.*)

VOL. X. THE COPTIC MANUSCRIPTS IN THE FREER COLLECTION. By Professor William H. Worrell, Hartford Seminary Foundation.

Part I. A FRAGMENT OF A PSALTER IN THE SAHIDIC DIALECT. (*In Press.*)

VOL. XI. CONTRIBUTIONS TO THE HISTORY OF SCIENCE. (*Part I ready.*)

Part I. ROBERT OF CHESTER'S LATIN TRANSLATION OF THE ALGEBRA OF AL-KHOWARIZMI. With an Introduction, Critical Notes, and an English Version. By Professor Louis C. Karpinski, University of Michigan. With 4 plates showing pages of manuscripts in facsimile, and 25 diagrams in the text. Pp. vii + 164. Paper covers. $2.00.

Part II. THE PRODROMUS OF NICHOLAS STENO'S LATIN DISSERTATION ON A SOLID BODY ENCLOSED BY NATURAL PROCESS WITHIN A SOLID. Translated into English by Professor John G. Winter, University of Michigan, with a Foreword by Professor William H. Hobbs. With 2 plates of facsimiles, and diagrams.

Part III. VESUVIUS IN ANTIQUITY. Passages of Ancient Authors, with a Translation and Elucidations. By Francis W. Kelsey. Illustrated.

VOL. XII. STUDIES IN EAST CHRISTIAN AND ROMAN ART.

Part I. EAST CHRISTIAN PAINTINGS IN THE FREER COLLECTION. By Professor Charles R. Morey, Princeton University. With 13 plates (10 colored) and 34 illustrations in the text. Pp. xii + 87. Bound in cloth. $2.50.

Part II. A GOLD TREASURE OF THE LATE ROMAN PERIOD FROM EGYPT. By Professor Walter Dennison, Swarthmore College. (*In Press.*)

THE MACMILLAN COMPANY

Publishers 64–66 Fifth Avenue New York